

Mátészalkai Szakképzési Centrum
Kállay Rudolf Szakképző Iskola
4320 Nagykálló Kossuth út 8.

SZAKMAI PROGRAM

Péter István József
igazgató

2020

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezető rendelkezések	8
A Kállay Rudolf Szakképző Iskola oktatói testületének célkitűzései:	14
Érdekegyeztetés, érdekérvényesítés, az érdekvédelem fórumai	15
1. Az iskola nevelési programja.....	16
Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei és eljárásai	16
Alapelvek.....	16
Pedagógiai munkánkat meghatározó értékeink	17
Általános célok	18
Általános feladatok	19
A sajátos nevelési igényű tanulók nevelés-oktatáshoz kapcsolódó feladatok:	20
Ingyenesen igénybevehető szolgáltatások	20
Fejlesztési területek – nevelési célok	21
Az erkölcsi nevelés	22
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés.....	23
Állampolgárságra, demokráciára nevelés	23
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	24
A családi életre nevelés	24
A testi és lelki egészségre nevelés.....	25
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség.....	26
Fenntarthatóság, környezettudatosság	26
Pályaorientáció.....	27
Gazdasági és pénzügyi nevelés.....	27
Médiatudatosságra nevelés	27
A tanulás tanítása	28
A szakképző intézmény szereplői: a tanulók:	28
A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont:	30
Eszközök és eljárások	31
Alapmódszerek.....	32
. Motiváló módszerek.....	32
Stratégiák (komplex módszerek).....	33
A célok elérését segítő tanulásszervezési eljárások.....	33
Egyéb eszközök	34

Az integrációt, képesség-kibontakoztatást elősegítő módszertani elemek, esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések	35
Az oktatók és az osztályfőnök feladatai.....	36
Az oktatók helyi feladatai	36
Az osztályfőnök feladatai	37
Az osztályfőnök modell szerepe	38
A munka jellemzői	39
Az osztályfőnöki munka feladatkörei	39
Az osztályfőnök hatásköre	40
A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	41
Az iskola egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	43
Az egészséges életmódra nevelés szempontjai.....	44
Az ember és környezet kölcsönhatása (bioszféra)	47
Az egészségfejlesztés területén az iskola feladatai	47
Az egészségnevelés szinterei.....	49
Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása.....	49
A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	50
Általános alapelvek.....	50
A közösségfejlesztés célja:.....	51
A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok:	51
Szervezeti hagyományok.....	53
Iskolán belüli szervezetek:	53
Szülői Szervezet (SZSZ)	53
Diákönkormányzat (DÖK), a tanulók intézményi döntési folyamataiban való részvételi joga.....	53
Gyakorlati képzőhelyek munkaközössége.....	54
Képzési tanács	55
A vezetők és a képzési tanács közötti kapcsolattartás formája, rendje	56
A képzési tanács feladata, hatásköre	56
Szervezetfejlesztés	56
Az intézményi hagyományok ápolása, az iskolai ünnepélyek, megemlékezések, rendezvények rendje	57
Általános rendelkezések	57
Az intézmény felvételi eljárásának rendje	58
Az iskolai rendezvények megvalósításának rendje.....	59
Kitüntetések, jutalmak.....	59

Az intézmény honlapja.....	59
Fogadóórák, szülői értekezletek	60
Az iskolai környezet alakításának hagyományai.....	60
A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai:	62
A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje .	62
A kiemelt figyelmet igénylő gyermek meghatározása az ágazati kerettörvényben	63
A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység.....	64
A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése, oktatása.....	65
A fejlesztés célja	65
. A pszichés fejlődés zavarai.....	67
Diszlexia, diszgráfia	67
Diszkalkulia	69
A fejlesztés feladatai	70
A speciális nevelési igényű tanulók hatékonyabb oktatása	71
Célok	71
Feladatok	71
Módszerek	72
Helye.....	72
Személyi feltétele.....	72
A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek.....	73
A tehetséggondozás irányzatai.....	73
A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program	74
A tanulási kudarcnak kitett tanulók esélyegyenlőségét segítő program	74
Nevelési alapelvek	74
A kudarcok okai.....	75
A felzárkóztatás célja	76
A tanulási kudarcnak kitett tanulók felismerése	77
A tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztése	77
. Az iskola foglalkozási kínálata:	79
Tevékenységek a lemorzsolódás megakadályozására, csökkentésére	79
Részcélok:	80
.Hátránykompenzáló eszközök:.....	80
Mentorrendszer.....	81
Nyomonkövetés	82
Kiértékelés:.....	83

A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése.....	83
Okok, feladatok, célok.....	84
A munkakultúrával kapcsolatos alapelvek	85
Gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok.....	86
Az ifjúságvédelmi feladatok ellátása	86
Feladatértelmezés	86
Helyzetelemzés	87
Célok	88
A gyermekvédelem jogszabályi környezete.....	89
Az iskolai ifjúságvédelem tevékenységi köre.....	90
Az ifjúságvédelem céljai	92
Az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok	92
Feltárás.....	92
Eljárások.....	92
Káros szenvedélyek	93
Dohányzás.....	93
Alkohol.....	93
Kábítószer.....	93
Iskolai drogstratégia	94
Alapelvek	94
A gyermek és ifjúságvédelemmel és szociális hátrányok enyhítésével összefüggő pedagógiai tevékenységek.....	96
Az ifjúságvédelmi munka során betartandó etikai követelmények.....	96
A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	97
A tanulók intézményi döntési folyamatban való részvételi rendje	98
Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel.....	99
Belső együttműködési modell szereplői:	99
Az együttműködés egyéb szereplői.....	100
A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák	101
A szülők közösségét érintő együttműködési formák:	102
Az oktatók és a szülők	104
Az iskola partnereit érintő együttműködési formák	107
A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata	110
A vizsgaszabályzat hatálya, célja	121
Ágazati vizsga:	121

Vizsgák időpontjai, vizsgaidőszakok:	121
Tanulók felvétele 9. évfolyamra:	122
Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai	123
A felvételi eljárás különös szabályai	124
Az intézmény elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos terve	125
2. Egészségfejlesztési program	128
Az iskola egészségfejlesztési programja, célja.....	129
Tartalmi elemek	134
Az egészséges életmódra nevelés szempontjai.....	135
Az egészségnevelés szinterei.....	139
Az iskola egészségnevelési programjában résztvevő szakemberek:	143
Céljaink megvalósulását a következő tevékenységformák szolgálják:	143
Komplex intézményi mozgásprogram	145
Az egészségfejlesztés várható eredményei	145
A COVID19 járvány megelőzésére kialakított eljárási rend	146
3. Oktatási program	151
KÖZISMERETI ÓRATERV	153
A közismereti helyi tantervek	167
Célok és feladatok	167
Időkeret, óraszámok	170
9. évfolyam.....	170
10. évfolyam.....	180
11. évfolyam.....	185
Fejlesztési feladatok minden tematikai egységre vonatkozóan	189
<i>Ismeretszerzés, tanulás</i>	<i>189</i>
<i>Tájékozódás időben és térben</i>	<i>190</i>
Ismeretek/Témák	200
Fejlesztési feladatok minden tematikai egységre vonatkozóan	201
<i>Ismeretszerzés, tanulás</i>	<i>201</i>
<i>Tájékozódás időben és térben</i>	<i>202</i>
Ismeretek/fejlesztési követelmények	209
A választható tantárgyak, foglalkozások és az oktatóválasztás szabályai	281
Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái	284
<i>A félévi és a tanév végi (a továbblépés szempontjából meghatározó) teljesítmény megállapításának módja</i>	<i>284</i>

<i>Írásbeli feladatok értékelése</i>	285
Értékelés hatálya	285
Értékelés rögzítése, közlése	286
Az intézményben alkalmazott értékelés típusai, periódusai:	286
<i>Írásbeli dolgozatok értékelése</i>	286
Szóbeli értékelés:	288
. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei	289
<i>Az egészségnevelés várható eredményei</i>	293
<i>Komplex intézményi mozgásprogram</i>	294
A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei	295
<i>A szorgalomjegyek megállapításának elvei</i>	296
<i>A szorgalom és magatartás értékelése:</i>	297
KÁLLAY KRISTÓF - DÍJ	298
. ILOSVAY FERENC- DÍJ	299
<i>A jutalmazás formái</i>	299
<i>Az iskolai büntetés formái, fegyelmi intézkedések</i>	300
<i>A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek</i>	302
A tehetséggondozás irányzatai	302
<i>A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program</i>	303
A tanulási kudarcnak kitett tanulók esélyegyenlőségét segítő program	303
Nevelési alapelvek	304
A kudarcok okai	304
A felzárkóztatás célja	306
A tanulási kudarcnak kitett tanulók felismerése	306
Tevékenységek a lemorzsolódás megakadályozására, csökkentésére	306
. Részcélok:	307
. Hátránykompenzáló eszközök:	308
Mentorrendszer	309
Nyomonkövetés	310
Kiértékelés:	311
A tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztése	312
Az iskola foglalkozási kínálata:	313
. A munkakultúrával kapcsolatos alapelvek	314
4. KÉPZÉSI PROGRAM	316
A szakmai munka célja:	318

KÖZISMERETI ÓRATERV	328
KÖZISMERETI ÓRATERV	330
34 521 06 HEGESZTŐ	332
KÖZISMERETI ÓRATERV	333
34 582 03 ÉPÜLET-ÉS SZERKEZETLAKATOS	334
34 811 03 PINCÉR	336
34 811 04 SZAKÁCS	338
34 762 01 SZOCIÁLIS GONDOZÓ-ÉS ÁPOLÓ	340
<i>Érettségire felkészítő oktatás (nappali tagozat, 2 éves)</i>	344
<i>Felnőttoktatás</i>	345
<i>esti rendszerű</i>	345
34 582 14 KŐMŰVES	345
34 582 03 ÉPÜLET- ÉS SZERKEZETLAKATOS	350
4 0715 10 08 Hegesztő	357
4 0732 10 03 Épület- és szerkezetlakatos	359
4 0732 06 08 Kőműves	361
4 1013 23 05 Szakács	364
4 0416 13 02 Kereskedelmi értékesítő	365
4 0923 22 03 Szociális ápoló és gondozó	366
<i>Felnőttoktatás</i>	368
<i>esti rendszerű</i>	368
4 1013 23 05 Szakács	368
4 1013 23 04 Pincér – vendégtéri szakember	369
4 1013 23 03 Panziós-fogadás	370
4 0923 22 03 Szociális ápoló és gondozó	371
4 0416 13 02 Kereskedelmi értékesítő	373
4 0732 06 08 Kőműves	374
4 0732 06 02 Bádigos	376
4 0723 16 03 Divatszabó	378
4 0715 10 08 Hegesztő	379
4 0732 10 03 Épület- és szerkezetlakatos	381
Képzési és kimeneti követelmények	383

BEVEZETŐ RENDELKEZÉSEK

A szakképzés tartalmi szabályozásának harmadik pillére a programterv alapján a szakképző intézmény által elkészített és a szakképző intézményre konkretizált szakmai program. Mivel az ágazati alapoktatásra és a szakirányú oktatásra nem készül külön szakképzési keretterv, a szakképző intézmények a KKK és a programterv alapján saját maguk – a képzési program tekintetében egyeztetve a duális képzőhellyel - készítik el a szakmai programjukat. Szakmai programunk alapidokumentum, amely meghatározza az iskolában folyó nevelő – oktató munka pedagógiai alapelveit, értékeit, az iskola képzési és oktatási programját, helyi tantervét, a kötelezően előírt és a szabadon tervezhető óraszámokat. A Mátészalkai SzC Kállay Rudolf Szakképző Iskola szakmai programja a hatályos jogszabályoknak megfelelően, a jogharmonizáció jegyében készült. A 2019.évi LXXX. szakképzési törvény és a 12/2020.(II.7.) végrehajtási rendelet szerint a szakképző intézményben a nevelő és oktató munka a szakképzésben kötelezően alkalmazandó képzési program és a programterv alapján kidolgozott szakmai program szerint folyik.

A szakképző intézmény szakmai programja meghatározza¹

a) *a szakképző intézmény nevelési programját, ennek keretén belül:*

- a szakmai oktatás pedagógiai alapelveit, értékeit, céljait, feladatait, eszközeit, eljárásait,
- a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatokat,
- a teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokat,
- a közösségfejlesztéssel, a szakképző intézmény szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatokat,
- az oktatók feladatait, az osztályfőnöki munka tartalmát, az osztályfőnök feladatait,
- a kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendjét,
- a tanulóknak a szakképző intézményi döntési folyamataiban való részvételi joga gyakorlásának rendjét,
- a tanuló, a kiskorú tanuló törvényes képviselője, az oktató és a szakképző intézmény partnerei kapcsolattartásának formáit,
- a tanulmányok alatti vizsga szabályait, valamint a szóbeli felvételi vizsga követelményeit,
- a felvétel és az átvétel helyi szabályait és

¹ A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény 12. §-a

- az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos tervet,
- b) *a szakképző intézmény oktatási programját, ennek keretén belül:*
- a kötelező és a nem kötelező foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyagát, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható foglalkozások megnevezését, számát,
 - a közismereti kerettantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályait,
 - a mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját,
 - a választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében az oktató választás szabályait,
 - azon választható érettségi vizsgatárgyak megnevezését, amelyekből a szakképző intézmény tanulóinak közép- vagy emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítését a szakképző intézmény kötelezően vállalja, továbbá annak meghatározását, hogy a tanulók milyen követelmények teljesítése mellett melyik választható érettségi vizsgatárgyból tehetnek érettségi vizsgát,
 - az egyes érettségi vizsgatárgyakból a középszintű érettségi vizsga témaköreit,
 - a tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módját, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formáit,
 - a csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elveit,
 - a nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyagot,
 - az egészségnevelési és környezeti nevelési elveket, programokat, tevékenységeket,
 - a tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedéseket,
 - a tanuló jutalmazásával összefüggő szabályokat,
 - az oktatói testület által szükségesnek tartott további elveket és
 - az emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítéshez az emelt szintű oktatásban alkalmazott fejlesztési feladatokat és követelményeket a közismereti kerettanterv és az érettségi vizsga általános és részletes követelményei alapján,
- c) *a képzési és kimeneti követelmények és a programtanterv alapján a szakképző intézményre konkretizált képzési programot és*
- d) *az egészségfejlesztési programot.*

A szakképző intézmény szakmai programjában meg kell határozni:

- az írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendjét

- a tanuló magasabb évfolyamba lépésének feltételeit.
- A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló, a sajátos nevelési igényű tanuló, illetve a képzésben részt vevő fogyatékkal élő személy tekintetében a szakképző intézmény szakmai programja a fogyatékoság típusához és fokához igazodó fejlesztő programot is tartalmazza és az egyes évfolyamok követelményeinek teljesítéséhez egy tanítási évnél hosszabb időt is megjelölhet.
- A szakképző intézmény szakmai programja tartalmazza a szakképző intézményben alkalmazott sajátos pedagógiai módszereket, ideértve a projektoktatást is. A projektoktatás során a témaegységek feldolgozása, a feladat megoldása a tanulók érdeklődésére, a tanulók és az oktatók közös tevékenységére, együttműködésére épül a probléma megoldása és az összefüggések feltárása útján.
- A szakképző intézmény valamennyi évfolyamát átfogó szakmai programot használ.

Felhasznált jogszabályok

- 2019.évi LXXX. szakképzési törvény
- 12/2020 (II.7.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról
- 110/2012.(VI.4.) Korm.rendelet a nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- 5/2020. (I.31.) Korm.rendelet
- *Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)*
- *A Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 2012. évi CXXIV. törvény a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény módosításáról, Módosította: 2012. évi CLXXXVIII. törvény 25. § (1) a), 2015. évi LXV. törvény 17. § 1.*
- *A szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény, 2012. évi LXXI. törvény a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvenymódosításáról, kiegészítve a 2017. évi CXCI. törvény módosításával*
- *Az 1997. évi XXXI. gyermekvédelmi törvény (Gyvt.),*
- *A 2013. évi XXVII. törvény a szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról*
- *A 2017. évi XCV. törvény*
- 20/1997. (II. 13.) Korm. rendelet a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény végrehajtásáról
- *A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. Kormányrendelet*
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 326/2013. (VIII.30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- *A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról -5-*
- *A kerettantervek kiadásának és jogállásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet • 23/2013. (III. 29.) EMMI rendelet mellékletei*
- 16/2013. (II.28.) EMMI rendelet a tankönyvvé nyilvánításról, tankönyvtámogatásról, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről (Tk. r.)

- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 12/2013. (III. 28.) NGM rendelet a nemzetgazdasági miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 27/2012. (VIII. 27.) NGM rendelet módosításáról, valamint egyes, szakmai és vizsgakövetelmények kiadásáról szóló miniszteri rendeletek hatályon kívül helyezéséről
- Az NGM hatáskörébe tartozó szakmák szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló miniszteri rendelet 27/2012. (VIII. 27.) NGM rendelet 237/2016. (VIII. 2.) Korm. rendelet az egyes szakképzési tárgyú kormányrendeletek módosításáról
- 25/2016. (II. 25.) Korm. rendelet az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről szóló 150/2012. (VII. 6.) Korm. rendelet, valamint a 2016/2017. tanévre vonatkozó szakmaszerkezeti döntésről és a 2016/2017. tanévben induló képzések tanulmányi ösztöndíjra jogosító szakképesítéseiről szóló 297/2015. (X. 13.) Korm. rendelet módosításáról

A MSZC Kállay Rudolf Szakközépítő Iskola szakmai programjának része a nevelési program, egészségfejlesztési program, oktatási program és a képzési program. A program legfontosabb dokumentumai a KKK, a programtanterv és a programkövetelmények, amelyek által áttekinthetővé és tervezhetővé válik az iskolai munka. A program elkészítésénél az iskola tantestülete törekedett a világnézeti semlegesség elvének betartására.

A szakmai program nyilvános, bárki megtekintheti. Egy-egy példányát az érdeklődők megtalálhatják az igazgatói irodában, az iskola titkárságán, az iskola könyvtárában. A szakmai programot, a szervezeti és működési szabályzatot, a házirendet egységesen kell alkalmazni.

Hatályossági záradék

Az iskola a szakmai programját vagy annak módosítását, a jóváhagyást követő tanévtől felmenő rendszerben vezetheti be.

Ezen szakmai program 2020. szeptember 1-től kerül bevezetésre.

Az intézmény szakmai programját az igazgató előterjesztése alapján az oktatói testület 2020. augusztus 31. napján egybehangzó szavazati aránnyal fogadta el.

A Mátészalkai Szakképzési Centrum Kállay Rudolf Szakképző Iskola szakmai programját 2020. augusztus 31. napján az intézményvezető jóváhagyta, melyet az intézmény felmenő rendszerben a 2020/2021. tanévtől vezet be.

Nagykálló, 2020. augusztus 31.

Péter István József
igazgató

A Mátészalkai Szakképzési Centrum Kállay Rudolf Szakképző Iskola szakmai programját jóváhagyja – kancellári egyetértés mellett - , melyet az intézmény felmenő rendszerben a 2020/2021. tanévtől vezet be.

Nagykálló, 2020. augusztus 31.

Rostás János Tibor
kancellár

Dr. Bugya László
főigazgató

KÁLLAY RUDOLF SZAKKÉPZŐ ISKOLA OKTATÓI TESTÜLETÉNEK CÉLKITŰZÉSEI:

A MSZC Kállay Rudolf Szakképző Iskolája fenntartója a Mátészalkai Szakképzési Centrum. A város földrajzi fekvése kedvező, Szabolcs - Szatmár- Bereg megye központi részén található.

- Az iskola – mindenkori pénzügyi lehetőségeitől függően – biztosítja a tanulók számára a tanuláshoz szükséges egészséges, szép, otthonos környezetet, a taneszközjegyzéknek megfelelő mennyiségű és minőségű tárgyi eszközöket.
- Az iskolai oktatás tartalmát a korszerű, elsősorban a tanulók képességeit fejlesztő tananyag mellett az általános emberi, nemzeti és európai értékek elfogadtatása, átadása alkotja.
- Az iskola oktatói a tanulók egyéni képességeihez igazodó oktatást (differenciálás) kívánják elősegíteni különféle – e célt szolgáló – módszerek és szervezeti formák alkalmazásával. A tanulók egyéni képességeit figyelembe vevő oktatás elsősorban a tanulási nehézségek enyhítésében, a felzárkóztatásban és a tehetséggondozásban valósul meg.
- Az iskolában a nevelést-oktatást – a tanulók személyiségének széleskörű fejlesztése céljából sokszínű, változatos tevékenységrendszer egészíti ki a tanulók egyéni érdeklődéséhez és életkori sajátosságaihoz igazodva.

Az oktatói testület legalapvetőbb célja, hogy a szakemberek arányát növeljük a továbbképzésre fordítható keret felhasználásával. Fontosnak tartja az iskolavezetés, hogy a testület tagjainak ismeretei bővüljenek, a mindennapi alkalmazás szintjére fejlődjenek az informatika és az idegen nyelvi műveltségi területeken.

Fontos, hogy az osztályfőnöki munka nevelési-tartalmi elemeit fejlesztve, tanulóink útmutatást, használható ismereteket szerezzenek, és válaszokat kapjanak az őket foglalkoztató kérdésekre.

Lényeges, hogy az oktatói testület tagjai következetesen dolgozzanak a közösen meghatározott feladatok teljesítésén. A szakmai és nevelési tevékenységben kiemelkedőt nyújtók érezzék munkájuk megbecsülését. A szakmai program elvárásainak nem teljesítése mind anyagilag, mind erkölcsileg jusson kifejezésre.

Az oktatói testület célkitűzése, hogy a NAT műveltségi területeit tanítani tudó, az ágazati és szakmai vizsgákra felkészíteni tudó oktatói testülete legyen a szakképző iskolának.

Az oktatói testület szakmai munkaközösségei

- Közismereti munkaközösség
- Osztályfőnöki munkaközösség
- Szakmai 1. munkaközösség
- Szakmai 2. munkaközösség

A szakmai munkaközösség munkáját munkaközösség-vezető irányítja. Munkaközösség vezetőt az érintett oktatók a maguk alkotta szabályok szerint, lehetőleg jelölés és titkos szavazás útján választják. A választást az igazgató hagyja jóvá. Az igazgató is jelölhet. Ha a megválasztott személyt az igazgató nem hagyja jóvá, a választási eljárás megismétlődik. A megbízás egy tanévre szól.

ÉRDEKEGYEZTETÉS, ÉRDEKÉRVÉNYESÍTÉS, AZ ÉRDEKVÉDELEM FÓRUMAI

Dolgozói érdekvédelem:

- Alkalmazotti munkaközösség
- Oktatói testület
- Képzési Tanács

Az SZMSZ, a Munka Törvénykönyve és rendelkezéseinek megfelelően.

Tanulói érdekvédelem:

- Osztályfőnök
- Osztály-diák bizottság
- Szakképző Iskola diákbizottsága
- Évente diákparlament

Szülői érdekvédelem:

- Osztály Szülői Szervezet
- Iskolai Szülői Szervezet

1. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei és eljárásai

Alapelvek

Iskolánk nevelő-oktató munkáját a demokrácia értékei, az európai keresztény-humanista értékrend és a nemzeti értékek hatják át.

Az iskolán belüli és kívüli kapcsolatok kialakítását az emberi méltóság és az egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása, a különböző kultúrák iránti nyitottság és tolerancia jellemzi. Biztosítja a tanulók azon jogát, hogy képességeiknek, érdeklődésüknek, adottságaiknak megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljenek.

Nevelő-oktató munkánk középpontjában a kompetencia alapú oktatás áll: olyan ismeretek, készségek, képességek, attitűdök fejlesztése, amely megszilárdítja az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges képességeket, és biztosítja a sikeres munkaerő-piaci alkalmazkodáshoz nélkülözhetetlen tudás kialakulását.

A sajátos nevelési igényű tanulók ellátása a szocializációjukat segítő inkluzív nevelésben valósul meg, melyben fejlesztésük a számukra megfelelő tartalmak közvetítésével segíti a minél teljesebb önállóság elérését és a társadalomba való minél teljesebb beilleszkedést. Az intézmény kiemelt figyelmet fordít a befogadó környezet kialakítására az egyediséghez való alkalmazkodásra.

Az iskolában minden tanulónak esélyt kell kapnia szociokulturális hátrányainak leküzdésére, ehhez hatékony felzárkóztató munkára van szükség.

Társadalmi esélyegyenlőséget biztosítani kell a hátrányos helyzetű és/vagy halmozottan hátrányos helyzetű, tanulási, magatartási, beilleszkedési nehézségekkel küzdő tanulók számára.

A képesség-kibontakoztató felkészítés pedagógiai rendszeréhez biztosítani kell az együttnevelést, a tapasztalati tanulást és az együttműködést.

A kiemelkedő képességű tanulóknak lehetőséget kell kapniuk tehetségük kibontakoztatására.

Törekedni kell a humánusra, az egyén és a közösség iránti tiszteletre, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására és azok betartására.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatása, a lemorzsolódás csökkentése, kiküszöbölése, tehetséggondozás komplex személyiségfejlesztő programok segítségével kell történjen.

Az intézmény az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, az idegen nyelvre, az informatikára vonatkozó olyan ismereteket közöl, melyek segítik a diákok világméretű formálódását és eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben.

A megfelelő továbbtanulási irány illetve pálya kiválasztása reális önismeret és életszemlélet kialakítását feltételezi.

Pedagógiai munkánkat meghatározó értékeink

- ☐ a tanulás, a tudás,
- ☐ a gyakorlatban alkalmazott tudás, kompetencia,
- ☐ az egészséges életmód,
- ☐ a sport, a mozgás szeretete,
- ☐ humanista, demokratikus gondolkodás, közösségi magatartás,
- ☐ munkafegyelem, megbízhatóság, felelősségérzet,
- ☐ kreativitás, az alkotó önfejlesztés,
- ☐ egészséges nemzettudat, hazaszeretet, lokálpatriotizmus,

- ☐ az innovációra való nyitottság,
- ☐ az együttműködés.

Általános célok

Az iskolában folyó nevelés-oktatás célja
az, hogy

- ☐ közvetítse az egyetemes és nemzeti kultúra alapértékeit,
- ☐ terjessze ki és mélyítse el a tanulók általános műveltségét,
- ☐ kialakítsa az élethosszig tartó tanulás igényét és az erre való készséget, a kitartó és fegyelmezett munka képességét,
- ☐ erősítse a tanulók önállóságát, öntevékenységet, kreativitását, aktív tanulását
- ☐ fejlessze a diákokban az önmagukért és környezetükért érzett felelősséget,
- ☐ neveljen mások és a másság elfogadására, az újra való nyitottságra, rugalmasságra,
- ☐ előzze meg vagy csökkentse a sajátos nevelési igényű tanulók fogyatékoságukból eredő hátrányát,
- ☐ készítse fel a tanulót a társadalomba való sikeres beilleszkedésre, segítse őket egy értékeket és javakat teremtő élethez,
- ☐ az adott sajátos nevelési igényű tanuló sérülés-specifikus szempontjait figyelembe véve támogassa a társadalmi beilleszkedését,
- ☐ segítse a sajátos nevelési igényű tanulók egyéni sikereket segítő funkcióinak fejlesztését, a tanuló képességeinek és tehetségének kibontakozását,
- ☐ fejlessze a NAT és a kerettanterv által deklarált kulcskompetenciákat.

Általános feladatok

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka feladata, hogy

- kialakítsa a műveltség megszerzésére való belső motivációt, az élethosszig tartó tanulás igényét,
- neveljen az élet tiszteletére, a természeti környezet védelmére, az egészséges életmód értékeinek elfogadására,
- fejlessze a kommunikációs és tanulási képességeket, neveljen az anyanyelv igényes használatára,
- tegye képessé a tanulókat az információk közti eligazodásra,
- ösztönözze a tanulókat a megszerzett ismeretekre épülő véleményalkotásra és az ezeken alapuló döntésekre,
- fejlessze a konfliktuskezeléshez szükséges személyiségjegyeket (önismeret, önbizalom, alkalmazkodó képesség, a siker és a kudarc tűrése, a kulturált vitakészség),
- fejlessze a logikus gondolkodás és problémamegoldás képességét,
- mérlegelő gondolkodás kialakítása
- olyan légkört, környezetet alakítson ki, amely egymás kölcsönös tiszteletére nevel,
- lehetőséget kell teremteni a differenciált tanulásszervezésre, az általános műveltséget megalapozó, és a szakma tanulását előkészítő tartalmak gyakorlati oktatással való összekapcsolására,
- aktív tanulás, a tanulói együttműködésen alapuló tanulás kialakítása
- a projektoktatásban való aktív munkára, együttműködésre, közös gondolkodásra
- a digitális technikával támogatott oktatási módszerek alkalmazása
- a kulturált magatartás és viselkedés, az emberek közötti kapcsolatok, az együttműködés helyes normáit és módszereit fejleszteni kell,
- a család összetartó erejének fontosságára nevelés hangsúlyozni kell,
 - a gyermekek erkölcsi érzékének (etikum) és pozitív akarati tulajdonságainak erősítésére törekedni kell,
 - iskolánkban nagy szerepet kap a tanulók korszerű ismereteinek és képességeinek, készségeinek kialakítása, bővítése, valamint személyiségük teljes körű fejlesztése,
 - a szakképző évfolyamok elvégzése után minél több tanuló kapcsolódjon be a felnőttoktatásba és/vagy tegyen sikeres érettségi vizsgát.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelés-oktatáshoz kapcsolódó feladatok:

- a tanulók sérülésspecifikusság szerinti fejlesztése,
- megfelelő tanulásszervezési technikákkal a differenciált, egyénre szabott fejlesztés biztosítása, alkalmazkodva az eltérő képességekhez,
- a szakértői véleményben szereplő javaslatok beépítése a tanórai tevékenységbe,
- az oktató együttműködése a tanuló fejlesztésében részt vevő szakemberrel.

A sikeresség kritériumai a kitűzött célok esetében:

- A szakképző évfolyamokon a vizsgára bocsátottak tegyenek sikeres szakmai vizsgát.
- Az iskola tanulói szakmai versenyeken vegyenek részt.
- A tanulók naponta legalább egy tanítási óra keretében vegyenek részt szervezett testmozgásban. Havonta vagy a tanítási évben többször, tanári felügyelettel próbálják ki a különféle sportolási lehetőségeket, kerékpározzanak vagy túrázzanak.
- A szakképző évfolyamokon az ágazati és a szintvizsgát, valamint a szakmai vizsgát sikeresen teljesítsék
- Az érettségiző osztályokban a tanulók sikeres érettségi vizsgát tegyenek.
- A tanulók rendelkezzenek a gyakorlatban is hasznosítható informatikai, idegen nyelvi, természettudományi ismeretekkel.

Ingyenesen igénybevehető szolgáltatások

Intézményünk a közoktatás finanszírozásának elveit és a 229/2012.(VIII. 28.)Korm. rendeletet figyelembe véve állapítja meg az ingyenes szolgáltatásokat.

Ezek a következők:

- tanórai foglalkozások
- az SNI-s gyermekek számára megszervezett felzárkóztató foglalkozás
- a nappali képzésben az első, esti képzésben második szakképesítésre való felkészítés, ágazati vizsga, szintvizsga, különbözeti vizsga, osztályozó vizsga,

javítóvizsga, szakmai alkalmassági vizsga, pályaalkalmassági vizsga, szakmai vizsga a tanulói jogviszony alatt, a tanulói jogviszony fennállása alatt megkezdett vizsga esetén a pótló szakmai vizsga és az első javító szakmai vizsga (kivéve ugyanazon évfolyam második és további alkalommal történő megismétlése, amennyiben arra nem azért van szükség, mert a tanuló a tanulmányi követelményeket nem teljesítette.), érettségi vizsga

- tanulmányi és szakmai versenyeken való részvétel
- szakkör, diáknapi, sportkör, házi bajnokság, iskolák közötti versenyek, bajnokságok
- benttartózkodás ideje alatti felügyelet
- tanulók kötelező rendszeres egészségügyi felügyelete
- az iskola létesítményeinek, eszközeinek használata
- A szülői szervezet, a diákönkormányzat meghatározhatja azt a legmagasabb összeget, amelyet az intézmény által szervezett nem ingyenes szolgáltatások körébe tartozó program megvalósításánál nem lehet túllépni.

Az ingyenes szolgáltatások körét a 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet 33.§-ának figyelembe vételével állapítottuk meg.

Fejlesztési területek – nevelési célok

A fejlesztési területek – nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamat egészét, s így közös értékeket jelenítenek meg. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás-cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is.

E területek – összhangban a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, az oktatás és nevelés során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel – egyesítik a hagyományos értékeket és a XXI. század elején megjelent új társadalmi igényeket.

A nevelési célok a következőképpen érvényesülnek a tartalmi szabályozás különböző szintjein, és valósulnak meg a köznevelés folyamatában:

- beépülnek az egyes műveltségi területek, illetve tantárgyak fejlesztési követelményeibe, tartalmaiba;
- tantárgyak részterületeivé válhatnak, vagy önálló tantárgyként jelenhetnek meg az iskola helyi tanterve szerint;
- témákat, fejlesztési helyzeteket körvonalaznak a nem tanórai keretek között folyó, egyéb iskolai foglalkozások, programok számára.

A nevelési célok intézményi szintű tudatos követése, valamint a hozzájuk rendelt feladatok végrehajtása és végrehajtatása az intézményi pedagógiai kultúra és a színvonalas pedagógiai munka meghatározó fokmérője, a pedagógiai-szakmai ellenőrzés egyik fontos kritériuma.

Az erkölcsi nevelés

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására. Hangsúlyt kell helyezni a közelmúlt történelmi eseményeinek etikai alapú megítélésére, a XX. századi totális diktatúrák lélektelen, emberellenes voltának sokoldalú bemutatására, különös tekintettel a társadalomtudományi tantárgyak oktatása terén. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát, ugyanakkor legyenek képesek azon alkotók helyes etikai alapú megítélésére is, akik elfogadhatatlan politikai és morális szerepvállalásuk révén – akár passzívan, akár tevőleges cselekvések során – az embertelen eszmék és gyakorlat szolgálatába álltak, idegen elnyomó hatalmak érdekeit szolgálták ki. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról. A nemzeti öntudat egészséges voltától idegen mindenféle nacionalizmus – így a nemzetiségek, a vallási-nyelvi etnikumok történelem- és jelenformáló szerepének és államalkotó létük elismerésének az iskolai nevelés-oktatás egészében evidenciának kell lennie.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam működésének alapja a törvények betartása és betartatása, mely jogkövető magatartás erősíti a nemzeti öntudatot és a nemzeti összetartozást, összhangot teremtve így az egyéni célok és a közjó között.

Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. A felelős, hazájáért cselekedni akaró és tudó állampolgárrá nevelésnek szerves része a demokratikus jogállam és a nemzeti függetlenség (szuverenitás) ellen fellépő törekvések felismerése, és annak megértetése, hogy a diktatúrák elleni küzdelem minden korban elsődleges állampolgári kötelezettség, hiszen a jogtiprásból sohasem születhet jog. Ennek alapján kell a XX. századi totális diktatúrák jellemzőit is feldolgozni, feltárva e

rendszerek emberiség ellen elkövetett soha el nem évülő bűntetteit is. Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások. Az iskola minden évfolyamán fontos feladat – az életkori sajátosságok és egyéb specifikációk mentén – Magyarország Alaptörvényének, különösen a Nemzeti Hitvallásban és az Alapvetésben foglaltak megismertetése.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. Ahhoz, hogy az oktatási és nevelési folyamatban résztvevő tanulók, az elsajátított készségekre és tudásra támaszkodva énképükben is gazdagodjanak, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatást igényelnek ahhoz, hogy tudatosuljon, a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére. A köznevelési intézményeknek ezért kitüntetett feladata a

harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Az iskolának foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.

A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. Láttatni kell a diákokkal, hogy a fizikai erőnlét, a fittség – a test egészsége és jóléte – elválaszthatatlan a lelki egyensúlytól, a lélek egészségétől. A rendszeres testnevelés és sporttevékenység révén könnyebb elviselni a stresszt, a fizikai, lelki és szellemi terheléseket. A testi és a lelki egészség harmonikusan együttható fejlesztése és megőrzése a tanulók élethosszig tartó, egészségtudatos, fizikailag aktív életvezetésre történő szocializálásának célját szolgálja, melyhez szorosan kapcsolódik a tehetséggondozás és a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztés is. Az egészségfejlesztés és -megőrzés ösztönző erővel kell, hogy bírjon az egészségközpontú tevékenységrendszerek tudatos kialakítására és fenntartására. A tanulókat ösztönözni kell arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz- és feszültségoldás különféle ismereteinek elsajátítására, módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Feladat, hogy a családdal együttműködve felkészítsük a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. Motiválni és segíteni kell a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében. Nélkülözhetetlen szerepet tölt be a mozgástanulás a tanulók saját testképének megismerésében és a testtudat kialakításában. Mindennek sikere nagyban függ a komplex intézményi mozgásprogram elméleti és gyakorlati minőségétől.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A NAT ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulóknál úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és -megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létezéshez.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. A természettudományi oktatás és nevelés terén a tanulók empirikus tapasztalataira épülő és életkori sajátosságaikhoz, igényeikhez adekvát módon kapcsolódó ismeretátadás a természettudományos és műszaki életpályákra való szocializáció sikerességének záloga. Stratégiai cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Olyan magatartás határozza meg a tanulók viszonyát az ember életteréül szolgáló környezethez, annak fenntartható megóvásához és fejlesztéséhez, melynek tudásbázisa nem kizárólagosan a rendszerszerűség, az alapelvek és kulcsfogalmak merev struktúrájára épül, hanem elsősorban a különféle összefüggésekre alapozott és begyakorolt természettudományos és műszaki műveltség mindennapi életben és a munka világában való hatékony alkalmazhatóságához. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába. A természettudományos oktatás-nevelés, a műszaki életpályára való szocializáció és a környezeti nevelés terén a jelenben folyó kutatások folyamatai alapvető jellegű ismeretének és a nem hagyományos oktatásszervezési módszerek terrénumának egyre nagyobb szerepet kell biztosítani.

Pályaorientáció

Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. Ezért fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrataltságát. Ennek érdekében a köznevelési intézmény biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását. A fenntarthatóság gazdasági-üzleti világban értelmezhető vonatkozásai olyan fejlődési folyamatot feltételeznek, mely az önfenntartó mechanizmusok, a megújuló erőforrások révén nem csak a természettudományi műveltségterülethez, hanem a testi-lelki egészség céljaihoz is kapcsolódnak az iskolai nevelés-oktatás területén.

Médiatudatosságra nevelés

Cél, hogy a tanulók a mediatizált, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai

beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására. A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusával, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint a különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden oktató teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Meg kell taníttatni, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

A SZAKKÉPZŐ INTÉZMÉNY SZEREPLŐI: A TANULÓK:

- ismerjék meg a szakma gyakorlásának természet-és környezetvédő mozzanatait,
- legyenek tisztában szakmájuk higiéniai követelményeivel,
- ismerjék a szakmai ártalmakat, ezek megelőzésének útját, módszereit,
- lássák szakmájuk környezeti hatását,
- ismerjék meg szakmájuk történetét,
- ismerjék a szakmájukkal kapcsolatos alapvető veszélyforrásokat és azok közömbösítését tanulják meg,
- legyenek tisztában a választott szakma nehézségeivel és szépségeivel,

- legyenek minél több átadható környezetnevelő szakmai ismeret birtokában.

A szociális gondozó és ápoló tanulók

- ismerjék a kémikáliák eszközök, veszélyeit, helyes felhasználásukat,
- legyenek tudatában a röntgenezés, szúrás, cseppfertőzés veszélyeivel,
- tartsák tisztán környezetüket, tárolják a hulladékokat szakszerűen,
- Óvják, védjék gondozottjaik, ápoltaik és maguk testi épségét,
- Munkájuk során kiemelt szempont legyen az egészségvédelem, az egészséges életmód.
- Személyiségjegyek, tulajdonságok: empátia, segíteni akarás, elfogadás, megbízhatóság, pontosság

Divatszabó tanulók

- fokozottan óvják testi épségüket a gépeknél,
- gyűjtsék össze a fáradt gépolajat, tárolják szelektíven és szakszerűen,
- a hulladékot gyűjtsék össze, igyekezzenek újrahasznosítani,
- tartsák tisztán gépeiket.

Kőműves, Bádogos, Épület- és szerkezetlakatos, Hegesztő

- ismerjék alapanyagaik természetes összetevőit, takarékoskodjanak azokkal,
- értékeljék az egyszerű, hagyományosan magyar formaábrázolási eljárásokat, tiszteljék a népi irányzatokat,
- minél kevesebb hulladékot hozzanak létre és azt hasznosítsák újra,
- legyen ízlésük, esztétikai igényességük,
- munkájuk során keressék a környezetbarát technológiákat,
- az építési törmelékeket, keletkezett hulladékokat a kijelölt lerakóhelyekre szállíttassák el,
- ne szennyezzék környezetüket a munkájuk végzésével,
- legyenek tisztában az egészség- és balesetvédelem szabályaival.

Pincér-vendégtéri szakember és Szakács tanulók

- a reformkonyha, az egészséges táplálkozás kerüljön a munkájuk során előtérbe,

- ismertessék meg a vendégkörrel ezek értékeit,
- munkájuk során tartsák be a munkavédelmi és higiénés szabályokat,
- formálják ízlésvilágukkal a vendégek szemléletét,
- legyen fontos munkájuk során a magyar gasztronómiai értékek, hagyományok ápolása,
- sajátítsák el és adják tovább munkájuk során a kultúrált italfogyasztás ismérveit,
- propagálják a magyar borok, a magyar pálinka, a tájjellegű ételek, hazai specialitások értékeit,
- munkakultúrájuk kifogástalan legyen.

Bolti eladó. Kereskedelmi értékesítő tanulók

- ismerjék a termékeket, árukészletet,
- a pénztárgép megfelelő használatával legyenek tisztában
- fokozottan óvják testi épségüket a gépeknél,
- megbízhatóság és precizitás jegyében dolgozzanak,
- birtokában kell lenniük olyan tulajdonságoknak, mint például: kedvesség, alázat, megfelelő kommunikációs készség, magas fokú empátia képesség,
- határozott fellépésével magabiztosságot sugalljon.

A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont:

- A szakmai képzéshez szükséges és a tanulók többsége számára fejlődésre ösztönző, de differenciált, egyénhez igazodó módszerek alkalmazása.
- A megfelelő tanulói aktivitás mellett teljesíthető tevékenységek kiválasztása az iskolai kudarcok elkerülése érdekében.
- A kidolgozott kompetencia-alapú értékelési rendszer alkalmazása.
- A multikulturális tartalmak nevelés-oktatás helyi programjaiba, rendszerébe való beépülése.
- projektoktatás támogatása
- digitális technológiával támogatott oktatási módszerek alkalmazása

Nevelési célok:

- Tanulóink váljanak alkalmassá a kultúránk, nemzeti értékeink befogadására.

- Érezzenek felelősséget a nemzeti lét, a magyarság sorskérdései iránt.
- Legyenek tisztában a nyelvi-vallási etnikumok történelemformáló erejével.
- Alakuljon ki a tanulóknál a demokratikus gondolkodás készsége és a demokratikus értékrend tisztelete.
- Becsüljék és óvják az épített és a természeti környezetet.
- A tanulók sajátítsák el a társas érintkezés alapvető normáit.
- Egymás értékeit tartsák tiszteletben.
- A tanulók szerezzenek tudomást a környező világ egyes veszélyeiről, azok elhárításának lehetőségeiről (drogok, alkohol, közlekedési balesetek, betegségek).
- Ápolják az iskolai hagyományokat, kapcsolódjanak be a város kulturális életébe.

Részcélok:

- A tanulók beilleszkedésének elősegítése.
- Biztosítani kell a tanulók művészi késztetéseinek a kibontakoztatását a kommunikációs és néprajzi ismereteik fejlesztését.
- A sportban tehetségeseknek biztosítani kell a felkészülést és részvételt a megyei és országos versenyeken.
- Fel kell készíteni a tanulókat a szakmai vizsga utáni önálló életkezdesre, a munkába állással, a szakmatanulással kapcsolatos feladatokra.

Eszközök és eljárások

Nevelő-oktató munkánk során a kitűzött célok elérése érdekében előnyben kell részesíteni azokat a módszereket, amelyek fokozzák a tanulók tanórai tevékenységét (tanuló centrikus oktatás), és amelyek alkalmazkodnak a tanulók eltérő képességeihez, változó előképzettségükhöz (differenciált oktatás). Meg kell tervezni a tanulási eredmények eléréséhez vezető utat, és ezen az úton a TEA szemléletnek kell megvalósulni: a tanuló hol tart a tanulási eredmények elsajátításában, milyen módon tudja bizonyítani és bemutatni az

által megszerzett tudást, tanulási eredményeket. Át kell gondolni, hogy az adott tanulási eredményeket milyen tartalmakkal, módszerekkel, feladatokkal, eszközökkel lehet a legeredményesebben megvalósítani. A TEA alapú szakmai program a hagyományos tantárgyi rendszer helyett a projekt alapú oktatást preferálja. A módszertani megújulás érdekében a oktatók folyamatosan részt kell vegyenek olyan továbbképzéseken, melyeken a korszerű, inkluzív pedagógiát, a differenciált módszertant, a projektoktatást és a kulcskompetenciákat fejlesztő oktatást megismerhetik, illetve továbbfejleszthetik.

A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztésében alkalmazott sérülés-specifikus módszerek, eljárások igazodnak a tanuló sajátos nevelési igényéhez, állapotához, tanulási stratégiájához.

Az alábbiakban felsorolt módszerek aktivizáló hatása és hatékonysága a felsorolás sorrendjében növekszik, az alkalmazott módszer megválasztásában ezt a tényt oktatóink figyelembe veszik, alkalmazásuk a mindenkori szakmai autonómia részét képezi.

Alapmódszerek

- ☐ tanári magyarázat (frontális tanítás): beszélgetés, kérdve kifejtés, előadás, előadás demonstrációval, illusztrációval
- ☐ munkáltatás (egyéni, de nem önálló tanulás): feladatmegoldás, variációs módszer, házi feladat)
- ☐ individualizálás (egyéni és önálló tanulás): egyénre szabott feladatok, feladatrendszerrel segített tanítás-tanulás, ugyanarról a témáról különböző nehézségű és bonyolultságú feladatok megfogalmazása a különböző képességű egyének vagy csoportok számára
- ☐ együttműködésen alapuló tanulási módszerek: kooperatív tanulás, projekttanulás, projektnapok, projekthetek, páros munka.

. Motiváló módszerek

- ☐ csoportmunka (a csoportokat különböző témájú és nehézségű feladatok elé állítjuk)

- ☐ játék (szerepjáték, verseny)
- ☐ vita
- ☐ kutató-felfedező módszer (főként a természettudományokban)
- ☐ projekt módszer (a tanulók érdeklődésének megfelelő tanulási célok és tartalmak megfogalmazása)

Stratégiák (komplex módszerek)

- ☐ programozott oktatás
- ☐ számítógéppel, okostelefonnal , tablettel és egyéb IKT eszközökkel segített tanítás-tanulás
- ☐ oktatócsomag
- ☐ mesterfokú tanítás-tanulás

A célok elérését segítő tanulásszervezési eljárások

Csoportbontás

A tanulók kommunikációs képességének fejlesztése érdekében kommunikáció-magyar nyelv és irodalom tantárgyból, az angol nyelv és a német nyelv választási lehetőségének biztosítására valamennyi évfolyamon és képzési formában csoportbontásban van lehetőség az idegen nyelvek oktatására, a gondolkodás képességének fejlesztése érdekében digitális kulturából, a matematikai kompetencia fejlesztése érdekében matematika tantárgyból illetve a szakmai tantárgyak körében a szakmaválasztási lehetőségéből eredően szükséges a csoportbontás.

A hatékonyság érdekében az egy-egy csoportban tanulók maximális létszáma nem haladhatja meg a 18 főt.

Szabadon választott foglalkozások:

A tanulók érdeklődésének és képességeinek megfelelően szabadon választott tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokon való részvételre van az intézményben lehetőség.

Szabadon választott tanórai foglalkozásaink: Választható idegen nyelv (angol vagy német nyelv)

Tanórán kívüli foglalkozásaink: tantárgyi felzárkóztatás, szakmai vizsgára felkészítő, érettségi felkészítő, sporttevékenységek, pályázatok keretein belül mentorálás.

Tanulmányi és sportversenyek:

Az önbizalom és a vállalkozó szellem erősítése érdekében szorgalmazzuk és támogatjuk tanulóink részvételét a különböző szintű szakmai és sportversenyeken, iskolai illetve Centrum szintű megmérettetéseket rendezünk változatos témákban.

Meghívott előadók:

Elsősorban osztályfőnöki órák keretében meghívott előadók segítségével felvilágosító illetve megelőző előadásokat szervezünk az egészséges életmódra nevelés érdekében.

Egyéb eszközök

Szabadidős foglalkozások: előadások, mozi-, színház-, opera- és múzeumlátogatások szervezésével segítjük elő az iskolán kívüli ismeretszerzést, erősítve ezzel az összetartozás érzését.

Lehetőséget biztosítunk és segítséget nyújtunk a diákoknak saját, közösségfejlesztő rendezvények megszervezésében (pl. osztálykirándulás, csibeavató, szalagavató, farsang stb.) és támogatjuk őket az egyéb közös együttlétet és élményeket biztosító rendezvények (pl. sportrendezvények) szervezett látogatásában.

Az integrációt, képesség-kibontakoztatást elősegítő módszertani elemek, esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések

- A differenciált egyéni bánásmód
- Kooperativitás – tantestületi továbbképzés
- Beszélgető körök: mentális egészségvédő és drog-prevenációs csoport működése
- Hatékony tanuló megismerési technikák (beszélgetés, viselkedés megfigyelése)
- Projekt módszer alkalmazása
- Digitális elemek alkalmazása
- Multikulturális elemek alkalmazása

Célunk és feladatunk, hogy iskolánk végzős diákjai a kimenő szakasz végére a kerettanterv által az összes műveltségi területen előírt követelményeket a saját képességeik szerint optimálisan és a későbbiekben is kimutathatóan tartós eredménnyel teljesítsék, valamint a szakmai központi program és szakképzési kerettanterv követelményeinek kimenetét sikeresen teljesítsék. Minden tanuló rendelkezzen olyan bővíthető ismeretekkel, készségekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik arra, hogy a munka világában megállja a helyét. Tanulóink ismerjék a kulturált viselkedéshez, a közösségben éléshez szükséges magatartásformákat, s alakuljon ki bennük elképzelés saját közelebbi és távolabbi jövőjüket illetően.

E célrendszernek alárendelten

a) a tanórak eredményességének alapfeltételei:

- átgondolt tervezés
- a tanulók kellő motiválása, aktivizálása
- a tanulók tevékenykedtetése
- folyamatos ellenőrzés és értékelés
- következetesség

b) folyamatos fejlesztési feladatok:

- korszerű oktatási tartalom
- megújult nevelési és oktatási módszerek
- a fenti célok érdekében az oktatók továbbképzésben való részvétel
- jól mérhető ellenőrzési és értékelési eljárások
- a minőségi pedagógiai munka anyagi elismerése

- a megfelelő minőségi feltételek biztosítása

c) Projektpedagógia

A módszertani útmutatók kidolgozása a GINOP-6.2.3-17-2017-00024 Mátészalkai Szakképzési Centrum A SZAKKÉPZÉSI INTÉZMÉNYRENDSZER ÁTFOGÓ FEJLESZTÉSE “Szakma smart Mátészalka” tantárgyakon átívelő munkacsoportjának tevékenysége.

AZ OKTATÓK ÉS AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI

Az oktatók helyi feladatai

- a tanítási órákra való felkészülés és a tanítási órák előkészítése,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- eseti helyettesítés,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése, a hiányzó tanulók könyvelése
- ágazati, szakmai, érettségi, különbözeti, osztályozó vizsgák lebonyolításában való részvétel,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- tanulmányi versenyekre való felkészítés, a versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, felzárkóztatás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- módszertani kultúra folyamatos bővítése,
- a projektoktatásban való jártasság elmélyítése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- oktatójelölt, gyakornok szakmai segítése, mentorálása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi, munkaközösségi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete az óráközi szünetekben, valamint előre tervezett beosztás szerint vagy alkalomszerűen,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,

- a tanulók nevelési- oktatási intézményen belüli szerveződésének segítségével összefüggő feladatok végrehajtása,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepségek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepségeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- tanítás nélküli munkanapon az intézményvezető által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szaktantermek rendbentartása,

Az osztályfőnök feladatai

Az osztályfőnököt az intézményvezető bízza meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

- Az iskola nevelési programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító oktatók munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Kapcsolatot tart az osztályban tanulók gyakorlati helyének vezetőjével, onnan folyamatosan információt gyűjt.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szükség szerint – a szaktanárokkal is egyeztetve – a jogszabályokban meghatározott módon kezdeményezi a tanuló szakértői vizsgálatát.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: napló vezetése (e-napló), ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok, törzslapok megírása, hiányzások nyomonkövetése, igazolása.
- Középiskolában szervezi és nyomon követi a tanulók által teljesítendő 50 órás közszolgálati munkát, együttműködik az IKSZ koordinátorral. (A teljesített órákat vezeti a naplóban, törzslapban, bizonyítványban.)

- Az igazolatlan hiányzásokat rendszeresen ellenőrzi és a 10. igazolatlan óra után a tanköteles korú tanulók esetében értesíti a tanuló tartózkodási helye szerinti illetékes gyámhatóságot és a gyermekjóléti szolgálatot. Harminc igazolatlan óra után ismételten értesíti a gyermekjóléti szolgálatot és az általános szabálysértési hatóságot, ötven igazolatlan óra után pedig a tanuló tartózkodási helye szerinti illetékes gyámhatóságot.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatait.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.
- A végzett tanulók pályakövetése. A tanulói jogviszony megszűnését követően kapcsolattartás a tanulókkal, információk gyűjtése a pályájuk alakulására vonatkozásában. Az adatok összesítése, értékelése és továbbítása az iskola vezetése felé elemzés céljából.

Az osztályfőnök modell szerepe

- Személyiség, természetes viselkedés, önbizalom, önbecsülés
- Hitelesség, kongruencia - a szavak, a tett és az érzelmek egysége a gondolati és a mindennapi tevékenység területén
- Tolerancia – mások véleménye, meggyőződése iránti türelmesség
- Empátia – beleélés a másik ember lelkiállapotába

Az osztályfőnök személyiségjegyei

- Magas szintű pedagógiai, pszichológiai műveltség
- Kiegyensúlyozott érzelmi élet
- Reális énkép és önismeret

- Magas fokú elkötelezettség és felelősségtudat
- Emberszeretet, gyermekszeretet
- Szociális érzékenység
- Fegyelem, önfegyelem
- Kritikai, önkritikai érzék
- Optimizmus, humor
- Kreativitás, találékonyság
- Helyzetfelismerés, alkalmazkodóképesség

A munka jellemzői

- Komplex, átfogó – a tanuló egész személyiségére irányul a tevékenysége
- Differenciált – a személyiség és a közösség fejlesztése folyamán individualizált követelményeket támaszt
- Rugalmas, ellátása spontaneitást, reflektivitást igényel

Az osztályfőnöki munka feladatkörei

- Közvetlen nevelőmunka – ismeretek szintetizálása, a mindennapi életben történő alkalmazásuk; az aktuális események feldolgozása; különböző értékrendek megismertetése; a kultúrahasztnálát megtanítása; a konfliktusmegoldást kialakító pedagógiai tevékenység; mentálhigiénés szemlélet alkalmazása a nevelőmunkában; törődés a gyermekek aktuális problémáival; az osztály konfliktusainak megoldása; gyermekvédelmi munka
- Ügyviteli (adminisztrációs) feladatok – a haladási napló naprakész vezetése, a haladási és anyakönyvi rész folyamatos ellenőrzése; igazolások esetleges igazolatlan órák regisztrálása, félévkor és év végén a magatartás és szorgalomjegyek előkészítése az osztályozó értekezlet előtt; félévi értesítő, anyakönyv- és bizonyítványírás
- Szervezés, koordinációs feladatok végrehajtása – kapcsolattartás az osztályban tanító kollégákkal, a nevelésben-oktatásban hatékonyan résztvevőkkel, a szülőkkel, szülők közötti felvilágosító munka; szabadidős tevékenységek, programok szervezése

Az osztályfőnök hatásköre

Az osztályfőnök személyisége fontos szerepet kap a tanulóknál formálódó valóságkép kialakulásában. A tanulók számos attitűdjének alakításán túl a szülők hozzáállását is befolyásolhatja igényessége, értékrendje. Az általános tájékozottsága, problémafelismerő és -feldolgozó képessége segítheti abban, hogy ezt a sokszínű témakört a pedagógiai céljaira használni, alkalmazni tudja. Különös gondot kell fordítani a közösségépítésre, a személyes kapcsolatok kialakítására, elmélyítésére. A közös tanulmányi kirándulások, vetélkedők, különböző akciókban való közös részvétel is az osztály közösségének alakulására illetve az osztályfőnök-diák közötti bizalom kiépítésére ad lehetőséget.

9. évfolyam - *Életvezetés, életvezetési szokások a családban; életviteli szokásaink a múltban, a jelenben, és merre haladunk?*

A felgyorsult változások az életvezetésre is kihatnak. Sokszor a régi tapasztalat már nem használható. Át kell tekinteni az egyes folyamatokat, s fel kell vázolni a lehetséges forgatókönyveket.

10. évfolyam - *Testi, lelki problémák; a megoldás módjai*

A szükségszerűen felmerülő problémákra – részben az értékrendek bizonytalanná válása miatt – sokszor hibás válaszok születnek: búskomorság, lelki betegség, depresszió, alkohol, drog. Az okok keresése mellett a fiziológiai hatások ismerete, a nehézségek érzékeltetése támpontokat adhat. Szemléltethető statisztikákon, filmekben, személyes találkozásokon keresztül.

11. évfolyam - *A média szerepe. A tájékoztatás erkölce. Hirdetés, reklám.*

A reklám-pszichológia tudománya. Szinte nincs perc, hogy mindez ne lenne jelen életünkben. A hatásmechanizmus megismerése helyrebillentheti a befolyásolhatóságot. Az elemzés csökkenti e technikák erejét. Az iskolarádió jó terep a gyakorlásra. Az előzőekben összegyűlt tapasztalatok környezetünkről és a média hírek összehasonlítása fontos útmutatás az alapos odafigyelésre, kritikai értékelésre.

A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

Tanulóink közül a nehéz szociális helyzetben lévők vannak többségben. A hátrányok családi, tanulási és anyagi téren mutatkoznak. A legveszélyeztetettebbek a szakközépiskolába járó 9. és 10. évfolyamos tanulók: családi hátterükre jellemző, hogy sok család a létminimum szintjén él.

A szülők többsége alacsony iskolázottságú, munkanélküli. Gyakori a deviancia előfordulása a családban. Sok tanuló csonka családban él. Ezekre a tanulókra jellemző a kitartás hiánya, az önállótlanág, nem megfelelő értékrend, tantárgyi alulteljesítés, sérült beszédkommunikáció, gyenge tanulmányi motiváció, amelyek csak megfelelő sikerélményhez juttatással, egyéni képességükhöz mért fejlesztési programmal javíthatóak.

A devianciára hajló „másság” kezelése, a gyermekek „furcsa” viselkedése, az okok felismerése nehéz feladattal állít szembe minden oktatót. A fokozott odafigyelést, törődést igénylő tanulókkal eredményt elérni csak nagyon sok türelemmel, állandó foglalkoztatással és igen nagy időráfordítással lehet. Az eredményesség egyik feltétele az egyénenkénti foglalkozás, erre azonban a tanítási órák nem teremtenek lehetőséget, ezért a különböző pályázatokban való részvétellel segítjük elő diákjaink személyiségfejlődését. (Útravaló ösztöndíjprogram Út a szakmához alprogramja, Út az érettségihez alprogramja”, „EFOP 3.1.10 Lépj egy fokkal feljebb”)

A magatartási ill. tanulási problémákkal küzdő tanulókat elsősorban az osztályfőnök segíti tanácsaival, ő és az esetleges mentorok kísérik figyelemmel fejlődésüket.

Pedagógiai célok, lehetőségek

Az iskolai nevelésnek-oktatásnak ezeken a negatívumokon változtatni kell:

- Ki kell alakítani a felelősségtudatot, meg kell tanítani az önirányítás, az önkontroll, az önértékelés és a felelősség megfelelő kiépítési technikáját.
- El kell érni, hogy a magatartási és teljesítménybeli kudarc estén a tanuló maga keresse meg a helyes korrekciót, vagy legalábbis igénye legyen rá.
- Fontos teendőnk, hogy a sorozatos kudarchelyzetből adódó ellenállás, frusztráció ne reprodukálódjon.

- A negatív hatásokkal szemben erősíteni kell a pozitív hatásokat: dicséretek, jutalmazásokat.
- Segíteni kell tanulóinkat önmaguk átértékelésében és a sikerek eléréséhez megfelelő önkritika gyakorlásában.
- Megfelelő tanulási stratégia kialakításával, a tanuló adottságait feltáró, ahhoz alkalmazkodó, differenciált, az individuális különbségeket figyelembe vevő, személyre szóló fejlesztő programmal a tanulók tanulási nehézségekből adódó beilleszkedési problémáján változtatunk.
- Speciális osztályfőnöki órákon személyiségfejlesztő tréningeken fejlesztjük önértékelési, önismereti képességeiket.

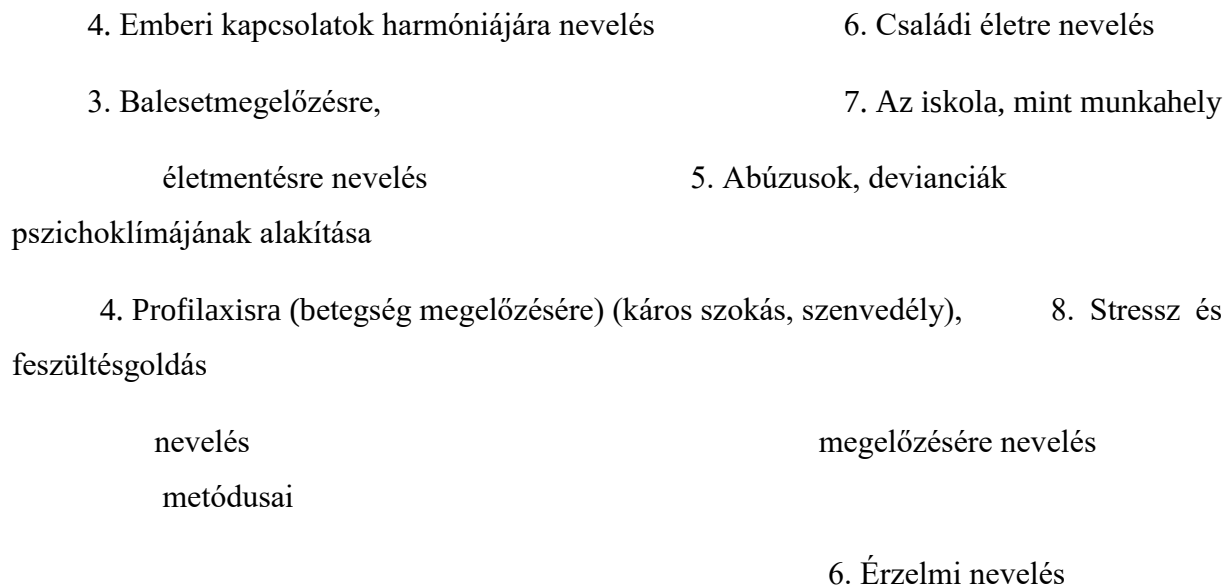
AZ ISKOLA EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK

Az iskolában folyó pedagógiai munkának szerves részét képezi az egészségfejlesztés. A szakmás tanulók képzése során nagy hangsúlyt kell fektetni a testi egészség megővására, a prevencióra, mert ez alapfeltétele a fizikai munkavégzésnek, egyrészt az iskolában folyó gyakorlati képzés során, másrészt a későbbi munkavállalás során is.

A testi nevelés mellett fontos a tanulók lelki egészségének megővására is, amelyben az osztályfőnököknek kiemelt feladata van. Az egészségfejlesztés az a folyamat, mely képessé teszi az embereket, hogy felügyeljék és javítsák saját egészségüket. Az egészségfejlesztés területi közül az iskolában az egészségnevelés és az egészséget támogató környezet kialakítására helyezük a hangsúlyt.

Egészségnevelés

Szomatikus nevelés	Pszichohigiénias nevelés	Szociálhigiénias nevelés
1. Higiénias nevelés miliő	1. Önismeretre, önfejlesztésre nevelés	1. Kedvező társas működtetése
a.) személyi hig.nevelés	2. Fizikailag aktív, egészség- tudatos életvezetésre nevelés	2. Kommunikációs nevelés
b.) környezethig. nevelés feloldása	3. Környezeti hatások feldol-	3. Szerepfeszültségek
2. Kondicionálás megelőzése	4. Társadalmi izoláció gozására nevelés	5. Egészségpropaganda
- testnevelés		
- sport		
- prevenció		

Az egészséges életmódra nevelés szempontjai

A testi és a lelki egészség megőrzése

- az egészség, és az egészséges életmód ~~az egészséget befolyásoló~~ fogalmának ismertetése
- az egészséges életmódot befolyásoló tényezők feltárása
- az egészségre ható rizikófaktorok és a környezeti **hatások** kapcsolata
- a sport, testmozgás szerepe
- a test tisztántartása, a személyi higiénia megőrzése (bőrápolás, kozmetika, nemi betegségek megelőzése, rendszeres testedzés, korszerű öltözködés, külső megjelenés)
- az egyéni higiénia szerepe a társas kapcsolatokban (fogápolás, tisztálkodás).

Táplálkozás

- egészséges táplálkozás ismérvei (okos tényér)
- civilizációs ártalmak
- az ideális testsúly kiszámítása
- táplálék kalória értékének kiszámítása
- alkattípusok, ideális testsúly, reális testkép
- az étkezési szokásokra ható mentális betegségek (anorexia, bulimia, obesitas)

Betegségeink

- a fertőző és nem fertőző betegségekkel kapcsolatos ismeretek
- civilizációs megbetegedések
- foglalkozási megbetegedések
- stressz (konfliktusmegoldó képesség)
- szűrővizsgálatok szerepe a betegségmegelőzésben
- daganatos betegségek (rák fogalma, tünetei, rákos megbetegedések okai, megelőzés, téves nézetek a rákról).

Életünk és a stressz

- a stressz és a distressz fogalma
- kiváltó okok, következmények ismertetése
- a stressz hatása az emberre, betegségek, stresszoldás
- a lélek és a test harmóniájának összefüggése.

Önismeret, önértékelés, önkritika

- az alapvető külső és belső személyiségjegyek megismertetése

- az önismeret és mások megismerésének fontossága
- önvizsgálat a saját személyiségük elemzésére
- önkritika gyakorlása

Tizenévesek általános problémái

- nemi felvilágosítás kérdése
- a tizenévesek fogamzásgátlása.

A szexualitás biológiai alapjai

- nemek közötti különbségek
- a testi szerelemről
- a nemi kapcsolatok zavarairól

Szerelem és szexualitás

Párválasztás-család

- a szerelem, a család fogalma és szerepe
- a családi életre nevelés
- a házasság fogalma, szerepe
- családon belüli konfliktusok, válás.

Nemi betegségek fogalma, a megbetegedés fajtái

- okok, tünetek, következmények, terjedések és kezelések kérdéskörei
- rizikócsoporthoz a nemi betegségek terjesztésében
- a megelőzés
- AIDS

- az AIDS keletkezése, gyógyászati lehetőségek ismertetése
- a HIV fertőzés fogalma és jellemzői
- felelősségtudat.

Az ember és környezet kölcsönhatása (bioszféra)

- a természetes és mesterséges környezet fogalmi rendszere
- szűkebb környezetünk és a Föld kapcsolata
- a környezet szennyezése, formái, mértéke, megoldások
- a környezeti ártalmak
 - zajártalom
 - környezetszennyezés
 - urbanizációs ártalmak
 - túlterhelés
 - lelki ártalmak

Az egészségfejlesztés területén az iskola feladatai

Az iskola egészségnevelési programjának kiemelt feladata a tanulók mindennapos testnevelése.

Működési formák:

- normál testnevelési órák: a tanterv által előírt heti óraszámban
- tömegsport: heti rendszerességgel
 - *Feladata:* versenyekre való jelentkezés, készülés
 - *Fő profilja:* labdarúgás, röplabda

A felmérési rendszerek:

- Iskolaorvosi, egészségügyi felmérés (tanítási évenként orvosi vizsgálat)
- Évente 1 alkalommal Netfit felmérés

Az iskola egészségnevelési programjában résztvevő szakemberek:

- iskolaorvos
- védőnő (iskolai)
- osztályfőnöki munkaközösség
- egészségügyi, egészségfejlesztő és testnevelő oktatók
- oktatók

Céljaink megvalósulását a következő tevékenységformák szolgálják:

- Rendszeres egészségügyi szűrővizsgálatok (9. évfolyam beiskolázási, szakmaválasztási és a tanév során felmerülő egyéb pl. sportversenyre való alkalmassági vizsgálatait).
- Osztályfőnöki felvilágosító órák (Akár az egészségügy, akár a oktatók kezdeményezésére minden esetben lehetőséget biztosítunk arra, hogy osztályfőnöki órák keretében a felmerülő témákról, a korosztályt érintő kérdésekről tájékoztatást kapjanak tanulóink a védőnőtől, ha szükséges más szakembertől.)
- Önálló védőnői tanácsadás (Az ifjúsági védőnő folyamatos jelenléte kialakít egy olyan szintű kapcsolatot, bizalmat, hogy a diákok a védőnőtől bármikor segítséget, tanácsot mernek kérni.)
- Szülők figyelmének felhívása a szülői értekezleteken a serdülőkor és fiatal felnőttkor kihívásaira, szülői teendőikre, hiszen a családi háttér, szülői támogatás nélkül nincs esély az eredményes megelőző munkára.

A feladataink továbbá:

- Az egészségtan oktatását önállóan vagy tantárgyba integrálva fontos volna megkezdni, amelynek keretében a tanulók ismereteket szerezhethének az egészséges életvitelről, családi életre nevelésről, az elméleti embertanra épülő mindennapi életben hasznosítható gyakorlatias ismereteket sajátíthatnának el.

- Az iskolában a testedzést a tantervben előírt, a törvényben megjelölt óraszámok szerint tartjuk. Ezen felül a törvényi keretek alapján minden évfolyamon biztosítjuk az iskolai tömegsport foglalkozásokat. / kosárlabda, futball, röplabda./
- Iskolai projekthét keretén belül foglalkozni az egészséges életmód főbb ismérveivel. A tanulónak kellő ismeretadással a testi, lelki és szociális jólét kialakításáról. (ételkostoló, külső előadók)

Az egészségnevelés színterei

Tanórán:

- önálló tantárgyként, (szociális gondozó és ápoló szakon szakmai tantárgyak keretein belül)
- más tantárgyba beépítve:
 - egészségnevelés-tartalmú tantárgyakban: testnevelés, természetismeret,
 - nem egészségnevelés-tartalmú tantárgyakban lehetőség szerint: informatika, történelem, magyar nyelv és irodalom, matematika, idegen nyelv, természetismeret, társadalomismeret.
 - osztályfőnöki óra keretén belül.

Tanórán kívül:

- pályázatok keretein belül,
- kirándulások, túrák alkalmával,
- egyéb szabadidős programok szervezésekor
- egyéni megkeresésre.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja:

Az elsősegélynyújtásnak biztosítania kell, hogy a bajba jutott ember megfelelő ellátást kapjon és amíg az orvosi segítség megérkezik, megakadályozza a bajba jutott állapotának romlását.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái:

Tanítási óra keretein belül:

- a. Szociális gondozó és ápoló szakon, szakmai tantárgyak keretein belül
- b. Munkahelyi egészség és biztonság tantárgyból tanmenet szerint

A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

Általános alapelvek

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti.

Mindezek célja: gyorsan változó világunkban jól eligazodó, megfelelő alpműveltséggel és világszemlélettel rendelkező, jó kommunikációra és feladatvállalásra is képes, ön – és nemzettudattal rendelkező fiatalok pályára állítása. Ezek olyan pedagógiai munkát feltételeznek, amelyben a tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlődése, fejlesztése áll a középpontban, figyelembe véve, hogy az oktatás, a nevelés nemcsak az iskola, hanem a társadalmi élet és tevékenység egyéb fóruma is.

A közösségfejlesztés NAT által javasolt területei:

- Hon- és népismeret
- Kapcsolódás Európához és a nagyvilághoz
- Környezeti nevelés
- Kommunikációs kultúra

A közösségfejlesztés lehetséges helyszínei:

- tanítási óra
- osztályfőnöki óra
- szakmai gyakorlatok helyszínei

- iskolai rendezvények, ünnepségek, versenyek
- tanulmányi kirándulások
- szabadidős programok
- kollégium
- diákönkormányzat

A közösségfejlesztés által megcélozható közösségformák:

- család
- párkapcsolat
- baráti társaság
- osztályközösség
- iskolai közösség
- városi-falusi lakóközösség
- munkaközösség
- sport- vagy hobbiközösség
- nemzet

A közösségfejlesztés célja:

- harmonikus kapcsolat kialakítása a természeti és társadalmi környezettel,
- a nyitott, megértő gondolkodás, a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások elfogadása,
- aktív, cselekvő, kezdeményező, vállalkozó szemlélet kialakítása,
- a környezet értékeit megőrző, gyarapító szemlélet kialakítása,
- az önálló ismeretszerzés képességének kialakítása,
- a kommunikációs készségek fejlesztése (véleményalkotás, vitakultúra),
- az információs társadalmi környezetben eligazodás képességének kialakítása,
- a modern társadalom kritikus szemlélete, szelektáló képesség kialakítása,
- az értékteremtő ember megbecsülése,
- a magyarságtudat ápolása, más népek, nemzetek tisztelete

A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok:

Tanulóink legyenek nyitottabbak és érdeklődőek a saját és iskolatársaik családi helyzetével kapcsolatban. Kövessék nyomon a családjaikban zajló eseményeket, legyenek aktívabb részesei a családi életnek, otthoni gondoknak és örömöknek. Alakuljon ki a szociális érzékenység és nagyfokú segítőkészség diáktársaikkal kapcsolatban.

Ismerjék és szeressék szűkebb lakókörnyezetük természeti és kulturális értékeit.

Legyenek tájékozottak a haza földrajzában, történelmében, irodalmában, mindennapi életében. Ismerjék a magyar kultúra személyiségeit, a kiemelkedő államférfiakat, tudósokat, művészeket, sportolókat. Fedezzék fel az ország kulturális, néprajzi és idegenforgalmi kincseit.

Váljanak hazájukkal kapcsolatban büszke, az értékeket óvó állampolgárrá.

Legyenek nyitottak a hazánkban és szomszédságunkban élő más népek, népcsoportok értékeinek és eredményeinek megbecsülésére. Segítő, harmonikus kapcsolatot alakítsanak ki a határon túlról érkező diáktársaikkal kapcsolatban.

Társas és baráti kapcsolataikban váljanak figyelmes, érdeklődő, őszinte, szeretetet adni tudó személyekké. Kerüljék a manapság divatos durva, udvariatlan magatartásformákat.

Legyenek büszkéek saját és diáktársaik belső értékeire és sikereire. A tanulás, tudás, siker, kreativitás váljon példaértékűvé számukra.

Alakítsanak ki a későbbi életüket is meghatározó „életstratégiákat”, szokásokat a munka – pihenés – szórakozás, tisztálkodás, étkezés, öltözködés, TV nézés, stb. területein. Lássák a torzult gondolkodás és életvitel formáit és veszélyeit.

Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:

A valahová tartozás tudatát a közösségi értékek és eszmék megbecsülését a hagyományok közvetítik. A hagyomány közösségteremtő és megőrző erő, amely bizonyos állandóságot és folytonosságot teremt az iskola mindennapi életében.

Iskolánk tudatosan ápolja, őrzi és folyamatosan bővíti hagyományait. Rendszeresen ismétlődő események, tudatosan kialakított szokások és jelképek erősítik az iskolához tartozást. A hagyományteremtő és hagyományápoló tevékenység az oktatói testület és a tanulóközösség közös munkájának eredménye.

Cél: a kialakult egyéni arculat mind markánsabbá tétele, hogy jól megkülönböztethetők legyünk más iskoláktól.

SZERVEZETI HAGYOMÁNYOK

Szakképző iskolánk pedagógiai tevékenységének szerves részét képezik az oktatói testület, a tanulóközösség és a szülői közösség által létrehozott szervezetek.

Iskolán belüli szervezetek:

- iskolai Szülői Szervezet
- iskolai Diákönkormányzat
- gyakorlati képzőhelyek munkaközössége

Valamennyi szervezet saját SZMSZ, illetve működési rend szerint végzi tevékenységét. Az önálló jogi személyként működő szervezetek az alapító okiratukban foglaltaknak megfelelően tevékenykednek.

Szülői Szervezet (SZSZ)

Az SZSZ közreműködik tanévenként a Szalagavató szervezésében, támogatást nyújt a tanulók tanév végi jutalmazásához. Az SZSZ aktívan részt vesz az iskola belső életét meghatározó szabályzatok elkészítésében.

Diákönkormányzat (DÖK), a tanulók intézményi döntési folyamataiban való részvételi joga

Az iskola tanulóinak demokratikus választással létrehozott szervezete. Tevékenységüket tantestületi segítséggel végzik a mindenkori DMST közreműködésével.

A diákélet szervezése, a tanulók jogainak és kötelezettségeinek érvényesítése, érdekeinek védelme céljából működő szervezet.

A diákönkormányzat munkáját segítő tanárt az igazgató bízta meg.

Szervezik a Verébavatót, a Diáknapot, Farsangot: segítséget nyújtanak a Sportnap lebonyolításában. Évente diákparlamenten értékelik munkájukat. Együttműködnek a regionális és országos diák szervezetekkel, továbbképzéseken, rendezvényeken vesznek részt.

A diákönkormányzat egyetértési jogot gyakorol:

- az iskola Szervezeti és Működési Szabályzatának elfogadásakor és módosításakor
- a Házi rend elfogadásakor és módosításakor
- a fegyelmi tárgyalások során

Az osztályokból delegált DÖK tagok, a DÖK vezetése és a DMST rendszeres időközönként gyűléseket tartanak, véleményt formálnak az iskola életét érintő kérdésekkel kapcsolatban. Véleményüket, javaslataikat írásban továbbítják az iskola vezetése felé, akik a legközelebbi vezetőségi, esetleg tantestületi értekezlet keretében megvizsgálják az adott kérést, problémát, és döntést hoznak azzal kapcsolatban, melyről tájékoztatják a DÖK vezetőségét.

Gyakorlati képzőhelyek munkaközössége

Az intézmény tanulói számára gyakorlati oktatást biztosító képzőhelyek szervezete. Tevékenységüket tantestületi segítséggel és 1 fő irányításával végzik, akit az intézményvezető bíz meg a feladattal. A munkaközösség aktívan részt vesz a tanulók gyakorlati helyével kapcsolatos feladatok szervezésében, azok koordinálásában.

Feladatai:

- Megbeszéléseket tart
- Egyeztet a hiányzásokat illetően
- Segítséget nyújt a gyakorlati képzőhelyeknek az e-napló használatában
- Koordinálja a félévi és év végi értékelést
- Nyomon követi a tanulók gyakorlati helyen történő előrehaladását

- Segíti a tanulói szerződések és együttműködési megállapodások megkötését

Képzési tanács

Tagjai:

A szakképző intézményben

- a) a tanulók jogainak érvényesítése és kötelességük teljesítésének elősegítése érdekében,
- b) a nevelő-oktató munka támogatása,
- c) az oktatói testület, a tanulók, illetve a képzésben részt vevő személyek és kiskorú tanuló esetében a kiskorú tanulók törvényes képviselői, a fenntartó, továbbá a szakképző intézmény működésében érdekelt más szervezetek együttműködésének előmozdítása, és
- d) a helyi közösségek érdekeinek képviselése

céljából a Kormány rendeletében meghatározott tagokból álló, a szakképző intézmény működését, munkáját érintő kérdésekben véleményező és javaslattevő testületként működő képzési tanács hozható létre.²

Képzési tanácsot létre kell hozni, ha a kiskorú tanulók törvényes képviselői, a tanulók vagy az oktatói testület közül legalább kettőnek a képviselői kezdeményezik. Az igazgató a kezdeményezéstől számított harminc napon belül a képzési tanács munkájában részt vevő érdekeltek által delegált, azonos számú képviselőből álló bizottságot hoz létre a képzési tanács megalkotásának előkészítéséhez.

A képzési tanácsba választják

- a) a szülők képviselőit a szakképző intézmény tanulóinak törvényes képviselői,
- b) a tanulók képviselőit a szakképző intézmény diákönkormányzatának tagjai,
- c) az oktatói testület képviselőit az oktatói testület tagjai.

A képzési tanácsba a tanulók törvényes képviselői, a tanulók és az oktatói testület azonos számú képviselőt választhatnak.

A képzési tanácsba delegálhat

- a) egy képviselőt a fenntartó, és
- b) összesen egy képviselőt a szakképző intézmény székhelye szerinti települési önkormányzat és más gazdálkodó szervezetek, nemzeti és helyi önkormányzatok, egyházi jogi személyek, területileg illetékes gazdasági kamarák és civil szervezetek.

² A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény 101. §

A vezetők és a képzési tanács közötti kapcsolattartás formája, rendje

- Az igazgató a képzési tanács javaslatára tizenöt napon belül érdemi választ köteles adni.
- Oktatói testületi értekezletet kell összehívni a képzési tanács kezdeményezésére.
- Az igazgató munkáját az oktatói testület és a képzési tanács a vezetői megbízásának második és negyedik évében személyazonosításra alkalmatlan kérdőíves felmérés alapján értékeli.
- A képzési tanács feladata ellátásához térítésmentesen használhatja a szakképző intézmény helyiségeit, berendezéseit, ha ezzel nem akadályozza a szakképző intézmény működését.³

A képzési tanács feladata, hatásköre

A képzési tanács figyelemmel kíséri a tanulói jogok érvényesülését, a nevelő és oktató munka eredményességét. A képzési tanács a tanulók csoportját érintő bármely kérdésben tájékoztatást kérhet a szakképző intézmény vezetőjétől, az e körbe tartozó ügyek tárgyalásakor képviselője tanácskozási joggal részt vehet az oktatói testület értekezletein.

A képzési tanács ***véleményt nyilváníthat*** a szakképző intézmény működésével kapcsolatos valamennyi kérdésben.

Ki kell kérni a képzési tanács véleményét a szakképző intézmény szakmai programjának, szervezeti és működési szabályzatának és házirendjének elfogadása és módosítása előtt.

A képzési tanács szótöbbséggel ***dönt***

- saját működési rendjéről, munkatervének elfogadásáról,
- tisztségviselőinek megválasztásáról
- a képviselőtében eljáró személyek megválasztása (pl. a képzési tanács elnöke),
- a képzési tanács tevékenységének szervezése,
- saját pénzeszközeiből segélyek, anyagi támogatások mértékének, felhasználási módjának megállapítása.

SZERVEZETFEJLESZTÉS

Célunk, hogy az iskola, mint szervezet hatékony működését ne csak a célkitűzések racionalitása és az működés szabályozottsága határozza meg, hanem az abban dolgozó munkatársak kapcsolatai is.

A szervezeti kultúra a szervezet tagjai által elfogadott értékek, normák, meggyőződések és feltételezések összessége.

³ A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény 101.§-a és a 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet. 323 – 327.§-ai

Az iskolánk eddig kialakult szervezeti kultúrájának szintjét, eredményességét meghatározza az iskola múltja, vezetőjének tevékenysége, valamint a társadalmi környezet hatása. Ez a már kialakult, ugyanakkor változó szervezeti kultúra meghatározza a tagjaitól elvárt magatartást, gondolkodásmódot, a probléma megoldásában követendő mintát.

A szervezet fejlesztése a szervezet egészére kiterjedő, a vezető által szervezett, tervszerű tevékenység, amely a hatékonyságot és az alkalmazkodási képesség növelését célozza meg. Mindezt tervszerű beavatkozás útján, az egyéni motiváció, kommunikáció, problémamegoldás, konfliktuskezelések segítségével.

Iskolánk szervezeti kultúra fejlesztésének fő céljai:

- információáramlás fejlesztése
- a szervezet legyen képes az önmegújulásra
- az adott feladat elvégzéséhez a legmegfelelőbb szervezeti megoldás alkalmazására
- az iskola légkörét a magas fokú együttműködés jellemezze
- a konfliktusok feltárására és megoldására törekvés
- a szervezet őrizze meg és folyamatosan ápolja az iskola jó hírnevét, presztízsét.
- érték legyen az önművelési szándék, hogy minél képzetesebb munkatársak alkossák a szervezetet
- őrizze meg és ápolja a szervezet a személyes egymásra figyelmet

Szervesen kapcsolódik az átfogó intézményi önértékeléshez, annak elemzését követően készül el.

AZ INTÉZMÉNYI HAGYOMÁNYOK ÁPOLÁSA, AZ ISKOLAI ÜNNEPÉLYEK, MEGEMLÉKEZÉSEK, RENDEZVÉNYEK RENDJE

Általános rendelkezések

Az iskola tanulóinak kötelező ünnepi viselete:

- fiúk: sötét nadrág, fehér ing vagy öltöny,
- lányok: sötét szoknya vagy nadrág, fehér blúz

Az iskola hagyományainak ápolása, fejlesztése és bővítése, az iskola jó hírnevének gyarapítása az iskolaközösség minden tagjának joga és kötelessége.

A hagyományok ápolásával kapcsolatos teendőket, azok folyamatos gazdagítását, időpontokat, valamint a felelősöket a nevelőtestület az éves munkatervben határozza meg.

Az iskola vezetősége minden olyan kezdeményezést támogat, ami az iskolához tartozás érzését erősíti.

Az iskola által szervezett rendezvényeken a tanulók tanári felügyelet mellett vesznek részt. A rendezvény bárhol van a résztvevőkre az iskola házirendje vonatkozik.

AZ INTÉZMÉNY FELVÉTELI ELJÁRÁSÁNAK RENDJE

- Az iskola tanévente frissíti a felvételi tájékoztató füzetet, az intézményről készült bemutató filmet, az intézményt bemutató PPT-t.
- Minden tanév elején megtervezzük a meglátogatandó környékbeli általános iskolákat az intézmény által kínált lehetőségekről, szakmákról, erről iskolánk minden tanév elején programot készít.
- Az iskola által szervezett nyílt tanítási nap programját minden tanév elején megtervezzük, illetve az előzőleg felmért igényeknek megfelelően az ide érkező dákok és kísérőik utazását iskola által biztosított busszal szervezeten biztosítjuk.
- Meghatározzuk azokat a programokat, amelyeken az intézményünkről érdeklődő diákok vehetnek részt, hogy az egyes szakmák iránt felkeltsük érdeklődésüket. (pl. kézműves foglalkozások)
- A tanév elején megtervezésre kerülnek a pályaválasztási fórumok, amelyekre meghívjuk az intézményünk vonzáskörzetében lévő általános iskolák 7. és 8. osztályainak osztályfőnökeit illetve a pályaválasztási felelőseit, intézményvezetőit.
- Iskolánk minden tanévben részt vesz a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Kormányhivatal által szervezett megyei Pályaválasztási Kiállításán.

Határidő: szeptember

Felelőse: intézményvezető

Az iskolai rendezvények megvalósításának rendje

- A rendezvények (ünnepségek, megemlékezések, kiállítások stb.) felelősét az éves munkaterv tartalmazza, a munkaközösségvezetők, igazgatóhelyettesek minden tanév szeptemberében javaslatot tesznek a munkatervben rögzített feladatok elvégzésének személyére az egyenlő leterheltség elvét figyelembe véve és az igazgató a javaslatokat mérlegelve döntését meghozza és a nevelőtestület elé terjeszti véleményezés, elfogadás céljából.
- A tanulók elhelyezésében, felügyeletében az osztályfőnökök is közreműködnek.

KITÜNTETÉSEK, JUTALMAK

- A tanulók körében a Kállay- Emlékhét keretein belül Kállay Kristóf és Ilosvay- Díjat adományozunk, amelyet minden évben a Névadónk emlékére rendezett ünnepi emlékhét keretein belül adunk át.
- A tanév végén az osztályfőnök javaslata alapján a tantestület döntésével jutalmazzuk a tanulmányi eredményüket tekintve jeles, kitűnő illetve a közösségi munkában kiemelkedő tanulókat, akik könyvjutalomban részesülnek. A könyvjutalom a tanévzáró ünnepségen kerül átadásra.
- A tanév során igazgatói dicséretben részesülnek a diákok az intézmény által szervezett műsorokon való szereplésért.

AZ INTÉZMÉNY HONLAPJA

Az iskolai honlapok egyre fontosabb szerepet töltenek be az intézmények külvilággal folytatott kommunikációjában. Intézményünk saját honlappal rendelkezik.

A honlap feladata az iskola életében:

- minél szélesebb körben informáljon,
- mutasson vonzó képet az iskoláról a külvilág felé,

- legyen naprakész,
- váljék közösségalkotó- és alakító tényezővé,
- tartalmazzon igényes, tanulást segítő, illetve szakmai anyagokat,
- legyen interaktív,
- legyen esztétikus és áttekinthető.

A honlap funkciója:

- Információs, bemutató funkció: az iskola nyilvános alapadatai (az intézményvezető neve, az iskola neve, elérhetősége); az iskola dolgozói, az iskola története, tevékenysége; szakmakínálat, az iskola hétköznapijaival kapcsolatos információk (hírek, események, dátumok; az iskola kapcsolatai; hagyományok; eredmények).
- Közösségi funkció: galériák, interaktív felületek.
- Tartalomszolgáltatás: tanulást segítő, illetve szakmai anyagok; egyéb, speciális tartalmak.

A honlapot az intézményvezető által megbízott igazgatóhelyettes, oktatók, illetve a rendszergazda folyamatosan frissíti.

FOGADÓÓRÁK, SZÜLŐI ÉRTEKEZLETEK

Tanévenként három szülői értekezlet, melyből kettő megtartása kötelező. A oktatói testület valamennyi tagja az éves órarend ismeretében fogadóórát jelölnek ki. Az igazgatót és helyetteseit munkaidőben bármikor felkereshetik.

AZ ISKOLAI KÖRNYEZET ALAKÍTÁSÁNAK HAGYOMÁNYAI

Az iskolai környezet esztétikus alakítása a nevelés nélkülözhetetlen része. A környezet igényes alakítása példa a tanulók számára is.

Osztálytermek:

Az osztálytermek dekorációjáért az osztályfőnökök felelősek.

Szaktantermek:

A tantermek dekorálásáért, díszítéséért a munkaközösség vezetők illetve a munkaközösség tagjai felelősek.

Aula és folyosók:

A folyosókon jellemző dekoráció az osztálytablók, melyeket minden tanév végén az intézmény elhelyez a falra. Az aula dekorálásában faliújságok és egyéb tájékoztató feliratok találhatók, ezen kívül a tanév elején megfogalmazott munkatervnek megfelelően az aktualitásokat tükrözve kiállítások gazdagítják az aulát.

Udvar:

Az iskola épülete mögött található udvar gondozott. Szünetekben a tanulók a belső udvaron tartózkodhatnak.

Az udvar alkalmas megfelelő időjárás esetén testnevelés órák tartására illetve egyes rendezvények, iskolai ünnepek megrendezésére. Pl:

- diáknapi
- sportnap
- labdajátékok
- ballagás

1.15. A település és az iskola kapcsolatának hagyományai

Intézményünk törekszik a település hagyományainak ápolására, a rendezvényeken képviseli magát.

Iskolánk vezetése és tanulói rendszeres résztvevői a város más intézményei által rendezett programoknak.

Például:

- Kállói Napok rendezvénysorozat

- Ratkó József Könyvtár helytörténeti és informatikai vetélkedői
- Városi Ki Mit Tud?

Az iskola felkérésre közreműködik egyesületi, alapítványi programokban is.

A DIÁKÖNKORMÁNYZATI MUNKA KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSI FELADATAI:

Aktívan vegyenek részt az iskolai életben, legyenek alakítói és szervezői a közösségi programoknak.

Legyen véleményük a mikro- és makro környezetüket érintő eseményekkel kapcsolatban. Tudjanak érvelni, értelmesen és udvariasan vitatkozni.

Ismerjék az alapvető állampolgári és diákjogaikat. Tartsák be az alapvető együttélési szabályokat, s várják el ezt másoktól is. Jogsérelmük esetén legyenek képesek a demokrácia által biztosított módon megvédeni igazukat.

A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG HELYI RENDJE

A sajátos nevelési igényű tanulók esetében is a NAT-ban meghatározott egységes fejlesztési feladatokat kell alapul venni. A nevelési-oktatási folyamatot a tanulók lehetőségeihez, korlátaikhoz és speciális igényeihez igazodva elsősorban a következő elvek szerint kell megszervezni:

- szükség szerint sajátos tartalmakat, követelményeket kell kialakítani és teljesíttetni; az iskolák segítő megkülönböztetéssel, egyénileg is támogatassák a tanulókat, elsősorban az önmagukhoz mért fejlődésüket értékelve; a fogyatékoság egyes típusaival összefüggő feladatokról a *Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának tantervi irányelve* és a *vizsgaszabályzatok* adnak eligazítást

- sajátos tanulásszervezési megoldásokat kell alkalmazni a *különleges bánásmódot igénylő*, sajátos nevelési igényű gyerekek, a tanulási és egyéb problémákkal, magatartási zavarokkal küzdő tanulók nevelési-oktatási feladatainak ellátásában;

Cél

Célunk megteremteni az esélyegyenlőség alapjait. Ennek érdekében:

- ki kell alakítani a tanulóknál az egészséges énképet és önbizalmat,
- növelni a kudarcűrő képességüket,
- önállóságra nevelni őket,

A kiemelt figyelmet igénylő gyermek meghatározása az ágazati kerettörvényben

4. § 13. kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló,

aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,

ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,

ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,

b) gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló,

25. sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd,

3. beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján

az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek,

14. kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség,

A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Minden gyermek rendelkezik bizonyos képességekkel. Az iskolának az a feladata, hogy neveljen, tanítson. A hozott érzékszervi, mozgásszervi, illetve érzelmi sajátosságokra építse a tudásátadás folyamatát. A meglevő képességeket és készségeket továbbfejlessze, a kapott tehetséget kibontakoztassa. Azok, akik nem képesek megbirkózni, teljesíteni, vagy technikai és személyi segítség nélkül csak képességeik csekély hányadát képesek felmutatni a hagyományos iskolai környezetben, egyéni megsegítésben többletpedagógiai munka biztosításával kapják meg a lehetőségeik kibontakoztatásához szükséges körülményeket. Az oktatóknak fel kell ismerniük, hogy nem a gyermek „rosszasága”, hanem a gyermek valós testi, érzékszervi nehézségei okozzák a tanulási és magatartási problémákat. Ilyenkor a részképességek sajátosságai a tanulási-tanítási, értékelési folyamatban nem szokványos lehetőségeket, intézkedéseket hoznak felszínre, tesznek szükségessé.

A részképességek sajátosságai között, dyslexiás, dysgraphiás, dyscalculiás, illetve a tanulási képességek kevert zavarai találhatók meg. Oktatóink egy részére rendelkezik ezen probléma segítésére vonatkozó speciális ismeretekkel.

Ha ezzel kapcsolatos problémát észlelünk, tanulóinknak a Pedagógiai Szakszolgálat, a Nevelési Tanácsadó, és az 1. sz. Szakértői és Rehabilitációs bizottság vizsgálatát javasoljuk, akik megfogalmazzák a szükséges tennivalókat számunkra.

A szakvéleménnyel rendelkező SNI tanulók beszámolására, értékelésére vonatkozóan a jogszabályi előírásoknak megfelelően járunk el. pl. Vizsgáztatás

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése, oktatása

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő –integrált oktatásuk. Sikerkritériumnak a tanulók beilleszkedése, önmagához mért fejlődése, a többi tanulóval való együtt haladása tekinthető, melynek eredményes megvalósítását a következő tényezők biztosítják:

- A befogadó iskola vezetője támogatja oktatói részvételét az integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken.
- A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező oktató, aki
 - a) a tananyag feldolgozásánál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző-módosulásait;
 - b) szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít, a differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz;
 - c) egy-egy tanulási, nevelési helyzet; probléma megoldásához alternatívákat keres;
 - d) alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez.

A fejlesztés célja

Személyiségfejlődés

- Pozitív énkép, jó kommunikációs képesség
- Idegrendszer fejlődésének biztosítása
- Mozgásfejlődés
- Érzelmi élet fejlődése
- Beszéd fejlődése
- Érzékszervek fejlődése
- Prevenció

Részképesség-zavarok megszüntetése

- Figyelem-, viselkedési-, tanulási zavarok csökkentése
- Egészséges működéssel való ellensúlyozás (korrekció, kompenzálás)
- Ismeretek bővítése
- Iskolai szerepeknek, elvárásoknak való megfelelés.

Fejlesztő terápiák

- Érzékszervek működésének fejlesztése
- Érzelmi intelligencia
- Beszédfejlesztés
- Mozgás, illetve idegrendszer fejlesztő tornák
- Korai fejlesztés módszerei
 - Számolás, írás, olvasás zavarok kezelése,
 - Viselkedés korrekciós módszerek,
 - Figyelemfejlesztő gyakorlatok,
 - Kommunikációs készség fejlesztése,
- Családpedagógiai módszerek
- Tanulást segítő programok
- Informatika és audiovizuális technika alkalmazása
- Relaxációs módszerek

. A pszichés fejlődés zavarai

A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók iskolai fejlesztésének alapelvei:

- A részképességzavar tüneteit mutató tanulók különleges gondozási igényeinek kielégítése gyógypedagógiai tanár, terapeuta és/vagy pszichológus közreműködését igényli. A rehabilitációs célú órakeretben a tanulók fejlesztése egyéni terápiás terv alapján történik. A kialakulatlan részképesség jellegének megfelelően az iskolai oktatásban érvényesíteni kell a számonkérési, értékelési, esetleg – indokolt esetben, a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság javaslata alapján – az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alóli mentesítés lehetőségét.
- A részképességzavar tüneteit mutató tanuló egyéni fejlesztése, külön oktatása intenzív terápiás céllal szervezett átmeneti formának tekinthető, amelyet csak súlyos állapotok esetén célszerű alkalmazni, és amelynek célja, hogy a tanuló minél előbb visszakerüljön az őt integrálni képes környezetbe.

Diszlexia, diszgráfia

A diszlexia a tanulási zavarok fogalmkörébe tartozó, intelligenciaszinttől független olvasási és helyesírási gyengeség. Hátterében a központi idegrendszer sérülései, organikus eltérései, érési késése, működési zavara, örökletesség, lelki és környezeti okok különböző összefonódásai találhatók meg valamelyik dominanciájával. Általában differenciálatlan az aktív szókincs, és gyenge a verbális emlékezet. A tanuló az új szavakat nehezen jegyzi meg, megmásítja, torzítja, jó értelmi képesség esetén új szót alkot helyette, vagy körülírja a fogalmat. Az olvasás tanulása során nehezen alakul ki a hang-betű kapcsolat, gyakori és makacs betűtévesztések fordulnak elő, a sorrendben átvetések tapasztalhatók, a hosszabb szavak áttekintése rendkívül nehéz. Hibás kombinációk, felületes akusztikus képzetek előhívása észlelhető. Nehéz a figyelem megosztása az olvasási technika és a szöveg tartalma között, pontatlan a toldalékok olvasása, lassú az olvasási tempó, gyenge a szövegértés.

A súlyos olvasás-, írászavar irreverzibilis, maradványtünetei a közép- és felsőfokú oktatásban, illetve a felnőttkorban is feltűnnek és fennmaradnak.

Diszgráfia esetén az írómozgásokban, azok kivitelezésében jellemző a rossz kéztartás, az íróeszköz helytelen fogása, a görcsösség. Más tananyagokban való előrehaladáshoz viszonyítva nagyon lassú az írás megtanulásának folyamata. Az írómozgás egyenetlen, ritmusa és lendülete töredezett lesz, az optimális mozgássor csak nagyon lassan valósul meg, ezért fáradékonyabbak a diszgrafiás tanulók.

Az írás külalakjában megjelenő tünetek

- tájékozódási nehézség a vonalrendszerben, a leírt betűk nagysága egy szón belül is erősen változó, a betűk dőlésszöge következetlen, a betűformák szabálytalanok,
- gyakori az átírás, áthúzás, összefirkálás, a zárójel,
- hiányoznak, vagy torzulnak a betűkapcsolatok,
- gyakori a nyomtatott és írott betűk tévesztése.

Jellemző a helyesírási készség általános gyengesége

- feltűnőek a tükörírásos elemek, a fölösleges betűelemek, a betű-, szótag-, szókihagyások,
- diktálás után betű, szótag, szó ki- és elhagyása fordul elő, a tanuló a szöveget módosítja, esetleg értelmetlen mondatokat ír,
- a tanuló kapcsolási nehézségekkel küzd, írásban is téveszti a szó- és mondatstruktúrát.

A fejlesztés célja

Az olvasás-, írászavarok javításának feladata az iskolás korban, hogy kialakítsa a tanulóban az intellektusának és mindenkori osztályfokának megfelelő értő olvasás-írás készséget,

fejlessze kifejező képességét, segítse az olvasás, írás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

A fejlesztés feladatai

- a testséma biztonságának kialakítása,
- a téri és időrelációk kialakítása praktikus és verbális szinten,
- a vizuomotoros koordináció gyakorlása,
- a látás, hallás, mozgás koordinált működtetése,
- az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) hangoztató-elemző, vagy diszlexia prevenciós módszerrel,
- az olvasás, írás képességének folyamatos gondozása, fejlesztése a tanuló egész iskolai pályafutása alatt,
- a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,
- az olvasásképtelenséget szövegek auditív tolmácsolásával, az írás segítségét gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával kell segíteni.

Diszkalkulia

A diszkalkulia különböző számtani műveletek, matematikai jelek, kifejezések, szabályok megértésének, a számjegy, számkép felismerésének, egyeztetésének, grafikus ábrázolásának, a számok sorrendiségének, számneveket szimbolizáló vizuális alakzatok azonosításának nehézsége más (pl. olvasás, írás, idegen nyelvtanulás) iskolai teljesítmények jó színvonala mellett. Háttérben általában valamilyen idegrendszeri sérülés húzódik meg, amelynek következtében zavart az érzékelés-észlelés folyamata, sérült a gondolkodás. Nehezítetté válik a szimbólumok felismerése és tartalmi azonosítása, akadályozott a fogalmak kialakulása, sérülnek a fogalmakkal végzett gondolkodási műveletek, a sor- és szabályalkotás, a téri és síkbeli viszonyok érzékelése, illetve zavart szenved az emlékezet és a figyelem.

A diszkalkuliás tanulóknál általában hiányzik a matematikai érdeklődés, kialakulatlan a mechanikus számlálás képessége, a mennyiség-állandóság. Súlyos elmaradásaik vannak a matematikai nyelv használatában, a matematikai relációk verbális kifejezésében.

A fejlesztés feladatai

- az érzékelés-észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése,
- a testséma kialakítása,
- a téri relációk biztonsága,
- a relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása,
- a szerialitás erősítése,
- számfogalmak kialakítása és bővítése,
- segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése,
- a fogalmak, így a műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés,
- a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások megtalálása és alkalmazása.

A kerettantervben meghatározottakhoz képest módosul(hat)nak a következők:

Diszlexiás, diszgráfiás tanulók oktatása

Magyar nyelv és irodalom műveltségi területen: A beszédészlelés és beszédmegértés, a verbális figyelem és emlékezet intenzív fejlesztése, az olvasásértés fejlesztése.

Az élő idegen nyelv területén: A nyelvtanítás auditív módszereinek előtérbe helyezése, szükség esetén szűkített tartalom a helyi tantervekben.

Testnevelés és sport területén: Szenzoros integrációs programok a terápiák beállítása és/vagy gyógyítás, valamint logopédiai ritmika alkalmazása célszerű.

Diszkalkuliás tanulók oktatása terén

- **Matematika területén:** A választott kerettantervekben meghatározott minimális követel mények teljesítése érdekében kompenzációs lehetőségek, speciális módszerek alkalmazása egyéni felzárkóztató program,
- korrepetálások, differenciált foglalkozások,
- helyes tanulási módszerek hangsúlyozása,
- önbizalomra nevelés sikerélményhez juttatással, állandó pozitív visszacsatolás, a legkisebb eredmény dicsérettel történő elismerése,a következők szerint:

A SPECIÁLIS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK HATÉKONYABB OKTATÁSA

Célok

- –motiváció a tanulás és iskola iránt,
- –iskolai kudarcok enyhítése/megszüntetése,
- –a kudarcélmény okainak feltárása, illetve annak kiküszöbölése,
- –esélyteremtés, illetve esélyegyenlőségre való törekvés.

Feladatok

- diagnosztika,
- egyedi esetek megbeszélése, megoldási módok keresése,
- a lemaradás mértékének megállapítása, fejlesztési célok meghatározása,
- komplex fejlesztő program kidolgozása a következő területeken:
 - mozgásfejlesztés,
 - percepciófejlesztés,
 - figyelem,

- emlékezet fejlesztés,
- verbális fejlesztés,
- a gyermek fejlődésének nyomon követése,
- dokumentáció,
- szakemberek/intézmények együttműködése

Módszerek

- egyéni felzárkóztató program,
- korrepetálások, differenciált foglalkozások,
- helyes tanulási módszerek hangsúlyozása,
- önbizalomra nevelés sikerélményhez juttatással,
- állandó pozitív visszacsatolás, a legkisebb eredmény dicsérettel történő elismerése.

Helye

- könyvtár,
- szaktanterem,
- tornaterem.

Személyi feltétele

Az intézményben, ahol a sajátos nevelést-oktatást igénylő gyerekek együtt tanulnak a többi gyerekekkel – integrált oktatás folyik – bizonyos tantárgyak óráin kapnak külön fejlesztési lehetőséget. Mindez speciális végzettségű szakembert és tárgyi feltételt igényel.

A TEHETSÉG, KÉPESSÉG KIBONTAKOZTATÁSÁT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK

Ezen a területen első lépés a tehetség felismerése. A valamilyen területen az átlagostól többet teljesíteni képes tanulókkal törődés, tudatos foglalkozás mind a tanuló egyéni boldogulását, mind az iskolai munka színvonalasabbá tételét és az iskola hírnevének erősítését is jelenti.

A tanulók egy része már úgy jön a szakközépiskolába, hogy hozza magával „a tehetséget”. A 9. évfolyamon ezt a hozott alapot kell felkarolni és tovább segíteni, ösztönözni a tanulót. A háziverseny mozgalom pedig bemutatkozási lehetőséget nyújt azok számára, akik az iskolai éveik alatt tűnnek ki társaik közül.

Mivel az iskola nem képes és nem is feladata, hogy az élet minden területén lehetőségeket tudjon teremteni, ösztönözzük tanulóinkat arra, hogy kapcsolódjanak be iskolán kívüli tehetséggondozó csoportok munkájába (művészeti képzések, néptánc, sportegyesületek, nyelviskolák stb.).

A tehetséggondozás irányzatai

Kommunikációs képességek fejlesztése

Korunk alapvető követelménye, a jó kommunikációs képességekkel rendelkező ember. Ezért szükséges tanulási képességünk ezirányú fejlesztése, amivel önismeretünk, empátiás képességünk tovább fejlődhet.

Az iskola, a város, a megye irodalmi életében történő bekapcsolódás megfelelő alkalmat biztosít a tanulóknak a kibontakozására.

Tehetséggondozással kapcsolatos tevékenységek:

- A tanulók tanulmányi és egyéb versenyeken való rendszeres indítása a tehetségek kibontakoztatására irányuló tevékenységek támogatása.
- A szabadon választott órakeret terhére versenyre felkészítő foglalkozások tartása.

- A tehetséges gyerekek menedzselése (pályázatok, versenyek).
- Tapasztalatszerző tanulmányi kirándulások, üzemi és intézményi látogatások szervezése.
- A kiemelkedő képességű tanulókkal egyéni foglalkozás.
- Iskolai házi versenyek szervezése

Az iskola a tehetséggondozásban résztvevőket és a tehetséges gyermekeket a mindenkori lehetőségei szerint igyekszik támogatni. Az iskola éves költségvetésétől függően támogatás adható a versenyeken részvételhez nevezési díj, útiköltség, szállás-, étkezési díj címen. A támogatás növekvő mértékű a megyei, országos, nemzetközi versenyek, rendezvények tekintetében.

A TANULÁSI KUDARCNAK KITETT TANULÓK FELZÁRKÓZÁSÁT SEGÍTŐ PROGRAM

A tanulási kudarcnak kitett tanulók esélyegyenlőségét segítő program

Az iskolába járó gyermekek jelentős része szociális, műveltségi hátránnyal küzd. Felzárkóztatásukhoz a tanórán kívüli korrepetálások, speciális, egyéni foglalkozások nyújtanak segítséget, és lehetővé teszik a hátrány minimalizálását vagy lehetőség szerinti megszüntetését. Ennek leghatékonyabb eszközei a rendszeres kapcsolattartás, beszélgetés, szülői értekezletek, fogadónapok, nyílt tanítási napok. A felzárkóztatásra szoruló tanulókkal való foglalkozást differenciáltan, csoportbontással is megoldhatjuk.

Nevelési alapelvek

Elsődleges alapelv a személyközpontúság, amely alapján az oktatás-nevelés a fiatal szükségleteire támaszkodva történik. Ezek a következők:

- Intellektuális szükségletek: új információk és ismeretek iránti szükségletek, mint érdeklődés, kíváncsiság, a konstruálás, a gyakorlati tevékenység szükséglete.
- Esztétikai szükségletek: élménybefogadás, esztétikai alkotás igénye, esztétikai jelenségek reprodukálásának igénye.

- Egészséges életmód iránti szükségletek: egészséges életritmus, higiéniai szabályok betartásának szükséglete.

A személyközpontú pedagógia alternatív pedagógiai folyamatok beépítését teszi szükségessé. Ennek során szükség van a tanulói életút felderítésére; belépő állapotmérésre; nyomon követésre; Afeladat: egyéni haladási ütem biztosítása. Ezek megvalósítása pedagógiaileg tervszerűen megkonstruált projektek elvégzettetése útján is történhet.

Komplex együttműködésre van szükség az oktatók között (team) és a külső partnerekkel, értékelő esetmegbeszélések, hospitálás keretében.

A kudarcok okai

- Kevés tanulói motiváltsággal, alacsony szintű készségekkel, tudással rendelkeznek.
- A felbomlott családban, csonka családban élő gyerekek pszichikai megterhelése is elő idézheti áttételesen a kudarcélményt.
- A szülők alacsony iskolai végzettsége nagymértékben befolyásolja a tanulók teljesítményét. Minél alacsonyabb a szülők iskolai végzettsége, annál valószínűbb, hogy a gyerek nem fejezi be a középiskolát.
- A szakmai publikációk szerint nem állja meg a helyét az a feltevés, hogy a tanulók nem képesek teljesíteni a tanulmányi követelményeket. A diákok saját bevallása szerint nem veszik komolyan a tanulást, otthon keveset tanulnak, az órán nem figyelnek, érdeklődésük nagyon gyér a tanulás irányába.
- Vannak olyan tanulók is, akik nehéznek tartják a tananyagot.
- A szövegértés, szövegalkotás hiányosságai is kudarcokozó tényező.
- A kudarcot átélő tanulók mögött nem áll a tanulásra motiválni és a tanulóhoz segítséget nyújtani képes család.
- A célirányos szakmai képzés kezdő időpontja kitolódott.
- A pedagógiai módszerek tradicionális tekintélyelvűsége elavult.

Felzárkóztatásra szorul a gyermek , ha

- szórt figyelmű;
- nehezen tud koncentrálni;
- gyorsan felejt, és nehezen idézi fel a tanultakat, látottakat;
- túlmozgásos vagy túlzottan lassú;
- kezügyessége fejletlen;
- lassan vált át egyik feladatról a másikra;
- olvasási, helyesírási, matematikai problémái vannak;
- a szakértői bizottság javaslata alapján egyéni fejlesztést igényel
- valamely rész képesség területén adódó lemaradás miatt.
 - A oktató-diák konfliktus kezelése sokkal nehezebb, mint korábban.
 - A pedagógiai-pszichológiai ismeretek is hiányosak

Következmények :

- Érdektelenség a tanulás irányában.
- Szabályokhoz nem alkalmazkodó magatartás.
- Rossz jegyek, bukás.
- Súlyos fegyelmi vétségek.
- Iskolából való kimaradás, melynek következtében társadalmi státuszuk, mindennapos élethelyzetük megváltozik.
- Bizonytalanság-érzet, egyedüllét, szorongás.
- Negatív csoportokhoz csapódás.

A felzárkóztatás célja

- A környezeti hátrányok kompenzálása, az osztályközösségbe való bekapcsolódás és továbbhaladás lehetőségeinek biztosítása, az esélyegyenlőség megteremtése
- Készségek, képességek fejlesztése
- A napi tanulás feltételeinek biztosítása, az eredményes tanulási folyamat megszervezése
- Valamely rész képesség területén megnyilvánuló hátrányok kompenzálása

- A megfelelő viselkedési szokások kialakítása az általános emberi normák és az iskola házirendjének szellemében
- Pályára irányítás, a beiskolázás segítése

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felismerése

- képességek felmérése az iskolába lépéskor (bemeneti mérés)
- megfigyelés
- a tanuló iskolai produktumainak célirányos elemzése beszélgetés gyerekkel, szülővel
- a tanulók tanulási szokásainak megismerése (pl. kérdőív)

A tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztése

- egyéni fejlesztés
- differenciált óravezetés
- korrepetálás
- teljes és részmentesítések az adott tárgyak értékelése alól
- a tanulás módszerének megtaníttatása
- koncentrációs tréningek (memoriter, nyelvi játékok stb.)
- relaxáció
- a tanulási zavarokkal küzdő tanulók speciális szakemberekhez történő irányítása
- Rendszeresen ellenőrizzük a diákok felkészültségét
- Szövegalkotó, szövegértő képesség fejlesztése
- Új módszertani elveket vezetünk be az egyes szakórákon, amelyek a motiváción kívül gyakorlatiasabbá is teszik a tanulók túlzottan teoretikus oktatását.
- Nagyobb hangsúlyt helyezünk a kommunikációs készség fejlesztésére
- Igyekszünk egyensúlyban tartani az írásbeli és szóbeli számonkérés arányait.
- Bátorítjuk a tanulókat a problémafelvetésre.
- Igyekszünk megtanítani nekik a konzultációs technikákat.
- Törekszünk arra, hogy elsajátítsák a lényeglátás technikáját.
Fokozatosan megtanítjuk őket jegyzetelni.
- Rendszeres munkára szoktatjuk őket.
- Számonkérésekben a fokozatosság elvét képviseljük

Az iskolai nevelő-oktató munkában a tanulási zavar vagy a tanulási nehézség a magatartászavarral és a szociális hátránnyal gyakran együtt jelentkezik, egymással szoros kölcsönhatásban van. A tanulási nehézség vagy a tanulási zavar oka lehet születési, fejlődési rendellenesség illetve fogyatékoság vagy kisgyermekkorai betegség.

Ez megmutatkozik a következőkben:

- az anyanyelvi fejlettség alacsony szintjén (hibás ejtés, szegényes szókincs, a szövegemlékezet fejletlensége).
- olvasás-írás és a számolás zavara
- mozgáskoordináció zavara
- kialakulatlan testséma, tér- és irányérzékelési bizonytalanság ritmusérzék fejletlensége
- a vizuális elemző- és megfigyelőképesség gyengesége
- a tartós figyelem hiánya

Az iskolai tanulási kudarcok hatására a gyermekben olyan pszichés tünetek alakulnak ki, (érzelmi labilitás, szorongás, önbizalom hiánya, hiperaktivitás stb.) amelyek kedvezőtlen magatartási megnyilvánulásokat eredményeznek.

Az iskolánkba több település általános iskoláiból érkeznek a tanulók. A hozott jegyek, azonos értékű osztályzatok különféle tanulói felkészültséget tükröznek. Tanórai keretek között az egyes tantárgyak feszített képzési programja miatt alig van lehetőség a szintre hozásra. Hatékonyan ez csak külön foglalkozások keretében oldható meg.

A kerettanterv alkalmazása kapcsán lehetőség adódik a kezdő évfolyamokon a tanulás tanítása és az értő olvasás foglalkozások tartására.

Az óratervek összeállításánál figyelembe vettük a hátrányok leküzdéséhez szükséges óramennyiségek megtervezését.

Az iskola felzárkóztató, szintre hozó foglalkozások kínálatával igyekszik segíteni. Ezen foglalkozások száma korlátozott. Korlátot szab egyrészt a tanárok terhelhetősége, másrészt az iskola rendelkezésére álló választható órakeret.

Ha a feltételek rendelkezésre állnak, még meg kell győzni a tanulót és a szülőt is, hogy a tanuló érdekében szükség van a foglalkozás igénybe vételére.

. Az iskola foglalkozási kínálata:

- Tanulást segítő módszertani foglalkozások szervezése.
- A tanulási problémákkal küzdőknek felzárkóztató, szintre hozó foglalkozások szervezése.
- A pedagógiai szakszolgálat igénybevétele

TEVÉKENYSÉGEK A LEMORZSOLÓDÁS MEGAKADÁLYOZÁSÁRA, CSÖKKENTÉSÉRE

Az ország keleti régiójában egyre nagyobb munkaerőhiány érzékelhető. A munkaerőpiacon csak végzettséggel rendelkező szakembereket tudnak foglalkoztatni. Ugyanakkor a szociális hátrányok következtében egyre több a végzettség nélküli iskolaelhagyó és a lemorzsolódás a középfokú oktatási intézményekben. Ezek a tanulók végzettség és szakértelem hiányában növelik a társadalomban a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetet. A lakosság megtartása, a szociális helyzet javítása, a munkaerő-piaci igények kielégítése szempontjából elengedhetetlen a tanulók szakmához juttatása, továbbtanulásuk támogatása, szociális helyzetük javítása.

Intézményünk elkötelezett a hátránykompenzációban, a végzettség nélküli iskolaelhagyás elleni stratégiák kidolgozásában, a szakképzés, mint munkaerő piaci lehetőség megerősítésében.

Ennek érdekében célunkként tűztük ki, hogy minél többen szerezzenek középfokú végzettséget a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulóink közül, továbbá, hogy intézményünkben történő sikeres érettségi vizsgán keresztül felsőfokú tanulmányi utakat készítsünk elő.

A lemorzsolódás csökkentéséhez ill. a fent említett régiós szintű problémák kezeléséhez iskolánk különféle pályázatokban való aktív részvétellel járul hozzá. Így az Útravaló Ösztöndíjprogram-Út a szakmához, az Útravaló Ösztöndíjprogram-Út az érettségihez illetve az EFOP-3.1.10-17 „Minden út egy lépéssel kezdődik” elnevezésű programokhoz kapcsolódott intézményünk.

Részcélok:

- Új pedagógiai módszertani elemek beépítése a mindennapos pedagógiába
- Befogadó intézményi légkör megteremtése
- Alapkészség és képességfejlesztés
- Tanulmányi eredmények javítása, kiemelten a továbbtanulásban kulcsfontosságú tantárgyak körében
- Felsőoktatásba vezető út megerősítése
- Az iskolából való hiányzás csökkentése
- A középfokú végzettséget megszerző hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók számának és arányának növelése.
- Esélyteremtő tanulásszervezési módszerek alkalmazása a mindennapi pedagógiai gyakorlatban.
- Szülőkkel való partneri együttműködés kialakítása.
- Egyéni képességekre reagáló fejlesztési tervek elkészítése.
- Tanulmányi eredmények javítása. Életpálya-építés és motiváció erősítése.

.Hátránykompenzáló eszközök:

- Mérés (Bemeneti kompetencia és részképességmérés)
- Egyéni fejlesztési terv (A pályázatokba bevont tanulók számára profilcentrikus fejlesztési terv készítése)
- Tanulók mentorálása (A tanulmányi eredmények javítása és az egyéni segítségnyújtás érdekében)
- Oktatóképzés (A napi pedagógiai munka sikerességének javulása érdekében)
- Tréningek szervezése (Tanár-diák kapcsolatok erősítése érdekében)

- Kirándulások szervezése (Tanulói közösség építés céljából)
- Nyelvi képzések szervezése (A munkaerő-piaci elhelyezkedés támogatása érdekében)
- Alapkészség és tantárgyi fejlesztés (A bemért hiányosságok csökkentése és a tanulmányi eredmény javítása érdekében)

A lemorzsolódás szempontjából a hátrányos helyzetű, tanulási nehézségekkel küzdő tanulók a **belépés utáni első évfolyamban a legveszélyeztetettebbek**. Ekkor dől el, hogy képesek-e megmaradni az iskolarendszerben, vagy sem. Ebből következik, hogy a legnagyobb mértékű segítségre is ekkor van szükségük, **felzárkóztatásra és komplex személyiségfejlesztésre tanórai és tanórán kívüli keretben egyaránt**. Szakmai és nevelési programunk kidolgozása során prioritást biztosítottunk e területeknek. **A programjaink kiemelt célcsoportja a belépő 9. évfolyam**, mert a 10. évfolyamra jelentős javulást hoz a fejlesztő programok végrehajtása.

Általában:

Az osztályfőnök, a mentor és az évfolyamon tanító szaktanárok alkotta team tagjai közösen hozzák létre a személyre tervezett **tanulási programot** azon tanulók számára, akik minimum ismeretekkel, készségekkel sem rendelkeznek a mérések alapján, vagy akik a mérési kritériumok szerint igen gyenge eredménnyel teljesítettek, de nincs tanulási nehézségük, részképesség-zavaruk.

A tevékenység megvalósítása iskolánk oktatói által történik, tanórai keretben és tanórán kívüli korrepetálások, mentorálások formájában egyaránt. A tanítási órákon differenciált fejlesztést igényel a szaktanároktól a korrepetálás kis csoportban, mely maximum 5 fő részvételével történik.

Mentorrendszer

A mentorálás iskolán kívüli kezdeményezésekre, együttműködési lehetőségekre is építő **rendszeres, tervezett**, egyéni igényekre reagáló **személyre szabott fejlesztés, pedagógiai és életvezetési segítő, kölcsönös elfogadásra és bizalomra épülő kapcsolat**. Célja kiemelten az egyéni fejlődés facilitálása, azaz a személyiség, a motiváció erősödése, az egyéni tanulási

utak, az önálló tanulás, a kommunikációs és szociális kompetenciák fejlődésének előmozdítása, valamint a továbbtanulás követése és segítése.

A Második esély program fontos alapelve, hogy a tanári segítségen túl a fiataloknak szükségük van egy olyan plusz segítségre, akiben megbíznak, aki akár szerepmmodell is lehet, aki fontos **támasz** az esetleges megrekedési és elakadási pontokon, aki a tanulót elfogadva inspirál az egyéni fejlődési terv céljainak elérésére. Ezért **a mentor minden esetben részt vesz az egyéni fejlődési terv megbeszélésén**. A mentor nem a tanuló helyett cselekszik, hanem olyan helyzeteket teremt, amelyek által hozzásegíti őt a helyzet megértéséhez, a problémák megoldásához, a nehézségeken való átlendüléshez. A mentorrendszer szorosan kapcsolódik ahhoz az alapelvhez, mely a tanulót önálló, egész személyiségként kezeli.

Az iskolai lemorzsolódás okaként gyakran említik a tanuló elmagányosodását az intézményen belül,

mely ördögi körként egyre erősödik és növekszik. A magány, egyedüllét olyan önkirekesztő mechanizmust indít el, melynek végeredménye az iskolától való távolmaradás. A mentorrendszer **biztosítja, hogy ez az iskolai elmagányosodás ne következhesen be**. Mentor lehet minden olyan személy, aki személyiségével, hozzáállásával, munkájával segíteni tudja a tanulót, abban, hogy eredményeket érjen el, **akiben a tanuló megbízik**, és aki a team aktív, elfogadott tagja. A mentor végzettségét tekintve **minimálisan érettségi bizonyítvánnyal** rendelkezik. Ha az oktató vállal mentori szerepet, akkor – bármennyire elfogadják is őt tanulói – mentoráltjainak száma ne legyen háromnál több. A mentorálás időtartama a Második esély iskola programból való kilépés után további egy évvel meghosszabbodik abban az esetben, ha a tanuló a Második esély iskolából más köznevelési intézménybe lép tovább.

Nyomonkövetés

Az osztályfőnök és a mentor feladata a gondoskodás, törődés, biztatás személyre szólóan.

A mentor tevékenysége újszerű megközelítés, eddig nem használtuk, inkább az osztályfőnök feladatköre volt ehhez hasonló. Feladatát külső szakemberekkel és az oktatókkal, valamint a tanulóval együtt tervezi meg. A lényeg a folyamatos visszacsatolás megvalósítása, a komplex, többsíkú fejlesztés eredményeinek és a soron következő teendőknek a tanulókkal való közös

tervezése. Így lehetővé válik a tanulók aktív részvétele a fejlesztésben, s ez az együttműködés nagyon fontos eleme a fejlesztő folyamatnak.

Mentor lehet a tanuló által választott, és az igazgató által megbízott oktató. A mentor feladatait munkaköri leírás, megbízási szerződés rögzíti. Feladata: folyamatos törődés, havi nyomonkövetés, a tanuló folyamatos motiválása, tantárgyi korrepetálása, fejlesztése. Egy mentornak maximum 5 mentorált tanulója lehet. A mentorok száma az érintett tanulók számától függ.

A 9. évfolyamra jelentkezett, vagy átvett tanulók körében **diagnosztikus méréseket** végzünk, melynek területei:

- anyanyelvi kommunikációs képességek /helyesírás, szövegértés/
- matematikai-logikai képességek,
- neveltségi szint
- tanulási attitűdök

Kiértékelés:

- A neveltségi szintet az osztályfőnök, az anyanyelvi, ill. matematikai-logikai képességeket a szakos oktató méri és értékeli ki. Az értékelést követően az osztályban tanító valamennyi oktató számára tájékoztatást adnak a kiértékelés tapasztalatairól október 1-ig.
- Ezután, ha szükséges, az intézményvezető kezdeményezi a szülői vizsgálatához való hozzájárulását, majd **szakértői vizsgálatokat** kérünk a Nevelési Tanácsadótól, ill. Pedagógiai Szakszolgálattól a tanulási nehézségek és magatartási-beilleszkedési nehézségek konkrét feltárásához.

A BEILLESZKEDÉSI, MAGATARTÁSI ÉS TANULÁSI NEHÉZSÉGEKKEL KÜZDŐK SEGÍTÉSE

A pedagógia nagy próbatétele a másság kezelése. Egyre több az ideggyenge, motorikus, fegyelmezetlen, olvasási és tanulási, valamint magatartás zavaros tanuló.

Okok, feladatok, célok

Okok:

- A felgyorsult technika fejlődésével (TV, telefon, számítógép) nehéz lépést tartani.
- A technikai eszközök helyettesítik az olvasást, amelyből tanulási nehézségek, tanulási zavarok adódhatnak.
- Nincs megfelelő családi modell, a megfelelő értékrend és a pozitív szemlélet kialakulásához, fejlődéséhez.
- Lelki egyensúly hiánya, mely figyelemhiányból, közömbösségi és szeretethiányból tevődik össze.
- A konfliktusmegoldási technikák közül a győztes-vesztes modellt alkalmazzák, ami hatalmi harchoz vezet.

Lehetséges megoldások, feladatok:

- A probléma meghatározása
- A probléma elismerése, elismertetése
- A probléma elemzése, mérték feltárása
- Optimális megoldások kiválasztása
- A megoldás megvalósítása
- Az eredmény értékelése, visszacsatolás.

Problémafeltárás:

A bekerülő 9. évfolyamokon az osztályfőnök minden esetben neveltségi szint - mérést végez a rendelkezésre álló mérőlapok alapján, illetve a tanuló lakóhelye szerint illetékes Gyermejjóléti Szolgálattal kötött együttműködési megállapodás alapján a családgondozó környezettanulmányt végez a szülő bevonásával. Az adatok kiértékelése az osztályfőnök feladata, aki a kapott eredményről köteles a kollégiumi nevelőt, és a családgondozót

tájékoztatni. Ezt követi szükség esetén a rehabilitációs célú foglalkozás a szülő és az oktató bevonásával.

Problémamegoldás

A szaktanárok, az orvos, a védőnő jelzésére az osztályfőnök, a kollégiumi nevelő, a szaktanár, esetmegbeszélésre ül össze, mely során konkrét cselekvési programot dolgoznak ki a tanuló magatartási problémáinak megoldására. A cselekvési programba a tanulót is be kell vonni. Alapelv: nyílt és őszinte kommunikáció.

A problémát, annak jellegétől függően (értelmi, érzelmi, lelki, testi) a leginkább kompetens személy kezeli. A cselekvési terv megvalósításának módját és eredményét dokumentálni szükséges.

A munkakultúrával kapcsolatos alapelvek

- Együttműködés a probléma megoldásában minden érintett féllel.
- Csak komplex hatás biztosítása hozhat eredményt.
- A problémákat akkor továbbítjuk „kívülre” (külső segítő hálózat, pl. Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat), ha beavatkozás szükséges (hatósági, szakértői), de a probléma a *MIÉNK MARAD*, ezért továbbra is kezelést, nyomon követést igényel.

Személyiségfejlesztés:

- a. Külső szakemberek bevonása, fejlesztőoktatók, pszichológus.
- b. Személyiségfejlesztő tréningek, pedagógiai, pszichológiai és szakmai tantárgyakat tanító oktatókkal.
- c. Tanulókkal egyéni elbeszélgetések
- d. Kis csoportlétszámú foglalkozások:
 - kommunikáció
 - önismeret

- illemtan
- tanulási technikák
- konfliktus megoldási technika (Thomas Gordon)
- diákjogok és kötelességek érvényesítése

Cél:

Megtanítani a gyenge teljesítményű fiatalokat

- a konstruktív életvezetésre
- önbizalmuk növelésére
- az iskolai életben az értékes programok iránti motiválásra

Annak a pedagógiának legyünk hívei, hogy ”bízom benned, te ezt meg tudod csinálni”.

GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS FELADATOK

Az ifjúságvédelmi feladatok ellátása

Minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz.

A gyermekek jogairól és védelméről az 1991. évi LXIV. törvény és a 1997. évi XXXI. törvény rendelkezik. Ezek meghatározzák a gyermekek alapvető jogait és kötelességeit, a jogok érvényesítésének garanciáit, a gyermekek védelmének rendszerét, alapvető szabályait.

Feladatértelmezés

A nevelési-oktatási intézmény feladata, hogy közreműködjön a gyermekek, tanulók veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során tevékenyen

együttműködik a gyermekjóléti szolgálattal, valamint a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

Ha a nevelési-oktatási intézmény a gyermeket, tanulót veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, vagy a gyermekközösség, a tanulóközösség védelme érdekében indokolt, megkeresi a gyermek- és ifjúságvédelmi szolgálatot vagy más, az ifjúságvédelem területén működő szervezetet, hatóságot, amely javaslatot tesz további intézkedésekre.

Hátrányos helyzetű gyermek, tanuló: az, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a jegyző megállapította; e csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló, akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott eljárásban tett önkéntes nyilatkozata szerint - óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetében a tankötelezettség beállításának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen; halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek.

Veszélyeztetettség: olyan - a gyermek vagy más személy által tanúsított - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

Helyzetelemzés

Iskolánk tanulói között magas a hátrányos illetve halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma. Az elmúlt évek során egyre nőtt a szociálisan nehéz helyzetben lévők, tanulási nehézségekkel küzdők és a magatartási és beilleszkedési problémákkal küzdők aránya. Ennek negatív következményei megmutatkoznak a gyerekek tanulmányi munkájának romló színvonalában, és a megszorodó magatartási konfliktusokban is.

Nagy problémát jelent a tanulmányi kudarcok illetve magas óraszámú mulasztások miatti lemorzsolódás. Az igazolatlan mulasztások magas száma is nagy feladatot ró a tantestületre.

Intézményünk diákjainál a következő veszélyeztető okok fordulnak elő leggyakrabban:

- Anyagi okok: a gyermek elsődleges életszükségletei kielégítetlenek, nem megfelelő a táplálása, ruházása, lakhatási körülménye.
- Erkölcsi okok: ő maga, vagy környezete helytelen, vagy bűnöző életmódot folytat, vagy a gyermeket erre kényszeríti. A gyermek szembehelyezkedik az erkölcsi normákkal, és ez akadályozza megfelelő testi-lelki fejlődését.
- Egészségügyi okok: a tanuló körülményei, vagy életvezetése miatt egészségügyi problémái vannak, nem jut megfelelő ellátáshoz, gyógyszerhez, betegségét nem kezelik.
- Nevelési okok: a szülő, gondviselő nem teljesíti kötelezettségeit, a gyermek elhanyagoló, rideg, esetleg bántalmazó bánásmódban részesül.

Célok

Elsődleges cél, hogy a hozzánk beiratkozott tanulók szociális és családi hátterét az oktatók - elsősorban az osztályfőnökök - megismerjék, és látótérbe kerüljenek azok a diákok, akikre kiemelt figyelmet kell fordítani. A korai probléma felismerés nagyban hozzájárulhat ahhoz, hogy a tanuló ne kerüljön hátrányba társaihoz képest, és megfelelő ellátásban részesüljön.

Cél a feltárt esetek szakszerű kezelése, nyomon követése, megfelelő segítség nyújtása, súlyosabb esetekben továbbirányítása szakellátás felé. Ennek érdekében az intézményen belül hatékonyan kell működnie a feladatot elvégzők közötti információ áramlásának, és napi kapcsolatban kell állni a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat ellátó külső szereplőkkel is.

Célunk, hogy diákjaink szociális és családi helyzetüktől függetlenül sikeresen tudják teljesíteni kötelezettségeiket, testi-lelki-erkölcsi fejlődésük ne szenvedjen kárt. Ennek érdekében célunk megelőzni és fennállásuk esetén enyhíteni, megszüntetni azokat a környezeti hatásokat, melyek negatívan hatnak a tanulók eredményeire, fejlődésére.

A gyermekvédelem jogszabályi környezete

A gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos jogszabályi háttér szinte felöleli a hazai jogrendszer egészét. A jogszabályi háttérnek több csoportosítása is lehetséges, így pl.:

- közvetlen és közvetett hatású jogszabályok (gyermekvédelmet közvetlenül szabályzó, pl. Gyvt. és közvetett módon szabályzó, pl. Ptk),
- jogrendszer ágai szerinti csoportosítás (magánjogi és közjogi szabályozás)
- gyermekvédelemmel közvetlenül kapcsolatban lévő konkrét tartalmi szabályozásokon belüli csoportosítás (Gyermekvédelemmel kapcsolatos törvények, törvényerejű rendeletek, miniszteri rendeletek, vagy gyermekvédelmi és büntetőjogi csoportosítás)
- egyéb

A gyermekvédelem jogszabályai háttérével kapcsolatban a következőkben a jogrendszeri tagozódás szerinti, közvetlenül és közvetett módon érintő jogszabályi háttér csoportosítása, jogszabályok felsorolása olvasható. A jogrendszer, mint az állam alkotta kényszerítő normák széles körű szerkezete szerinti tagozódás hazánkban két nagy területre osztható, mint a közjogra és a magánjogra.

A közjogi terület része a büntetőjog, közigazgatási jog, alkotmányjog, nemzetközi jog és egyéb jogterületek. A gyermek – és ifjúságvédelem szabályozása szempontjából kiemelkedő terület az alkotmányjog, a büntetőjog és a közigazgatási jog területei.

A közigazgatási jog különös része több igazgatási területre oszlik (pl. rendészeti, honvédelmi, stb. igazgatás), de a gyermek – és ifjúságvédelmi munkát és tevékenységet a humán igazgatási szakterület szabályozza, melynek elemei:

1. Kulturális igazgatás
2. Egészségügyi igazgatás
3. Szociális igazgatás
4. Gyermekvédelmi és gyámügyi igazgatás

A magánjogi terület része a:

- polgári jog
- polgári eljárásjog
- munkajog
- nemzetközi magánjog, mint komplex jogterületek, hiszen megjelennek a közjog bizonyos területein is.

A gyermek – és ifjúságvédelmi rendszert annak működését és végrehajtandó feladatait a jogágaknak és jogterületeknek megfelelően az alábbi – a teljesség igénye nélkül – közvetlen és közvetett jogszabályok határozzák meg..

Az iskolai ifjúságvédelem tevékenységi köre

Tágabb értelemben a gyermek és ifjúságvédelem minden gyermekre és ifjúra kiterjedő gondoskodás, pedagógiai, szociális, egészségügyi, jogi tennivalók összessége, amelyek a gyermekek és fiatalok gondozását, ellátását, eltartását, nevelését, érdekvédelmét hivatott biztosítani.

A gyermek-és ifjúságvédelemmel kapcsolatos tevékenységi területek:

- feltárás
- konfliktuskezelés
- eljárások
- prevenció

Az iskolai ifjúságvédelem ezt a rendkívül sokrétű, összetett, komplex tevékenységet egyedül nem vállalhatja fel. Elsősorban a nehéz élethelyzetbe kerülő vagy különböző nevelési, magatartásbeli problémákkal küzdő tanulók segítségét, támogatását tekinti feladatának.

A nehéz élethelyzetbe került fiatalokat célszerű különválasztani aszerint, hogy hátrányos vagy veszélyeztetett helyzetben élnek-e.

A társadalmi méretű probléma iskolai kezelésére a törvényi szabályozás létrehozta az ifjúságvédelmi felelősi funkciót. Az ifjúságvédelmi felelős munkáját a törvény részletesen szabályozza.

A társadalom alapja a család. Napjainkban azonban a családok jelentős része válságban van. A szülők életmódja, a családok anyagi forrásai (szegénység vagy éppen a gazdagság), a felfokozott életritmus (az erőn felüli vállalás, a kevés szabadidő), a tanulókat a médiákon keresztül érő megtévesztő információk, hatások sok tanuló személyiségét nem a kívánt mértékben befolyásolják. Különösen sérülékenyek a labilisabb idegzetű vagy könnyebben befolyásolható személyiségek.

Az erőtlen ellenpropaganda és a felemás törvényi szabályozás nem teszi lehetővé a káros szokások, szenvedélyek visszaszorítását, sőt napjainkban inkább terjedésének lehetünk tanúi (dohányzás, szeszesital fogyasztás, kábítószer fogyasztás). Az iskola lehetőségei különösen korlátozottak, hiszen nem hatóság, az alkalmazható fegyelmező, vagy fegyelmi intézkedések pedig szinte semmilyen visszatartó erővel nem bírnak.

Az iskola dolgozóinak példamutatásával és a felvilágosító tevékenységével igyekszik tanulóit a társadalom által helyesnek vélt életmódra nevelni.

Alapvető probléma a valamilyen szempontból hátrányos helyzetről tudomásszerzés, a tanuló hátrányos helyzetének felismerése. További probléma az ezzel kapcsolatos nyilvántartás. Ha mindezeket túl vagyunk újabb probléma a segítség. A feladat nagy rész az osztályfőnökökre és az ifjúságvédelmi felelősre hárul. Mivel a problémakör a szülők és tanulók személyiségi jogaival összefüggő, fontos a diszkréció, az empátia, a gyorsaság, a hatékonyság.

A gyermek- és ifjúságvédelem körébe tartozó témakörök az egyes évfolyamok osztályfőnöki tanmeneteinek részét képezik. Szívesen adunk teret az iskolán kívüli szervezeteknek is ezen témakörhöz tartozó foglalkozások, előadások tartására.

Az iskola számára elemi érdek a tanuló hátrányos helyzetének megszüntetése, mert a körülményei befolyásolják eredményeit, viselkedését, társaihoz és a munkához való viszonyát.

Az ifjúságvédelem céljai

- Helyzetfelmérés és prevenció
- A kialakult hátrányos vagy veszélyeztetett helyzet kezelése.
- A kialakult helyzet további romlásának lehetőség szerinti megakadályozása, lehetőségektől függően a helyzet javítása.

A tanulók egészséges testi-lelki fejlődését a következő tényezők akadályozzák:

- Deviáns viselkedésformák: dohányzás, alkohol, drogok fogyasztása, bűnelkövetés;
- Egyéb különböző szenvedélyek (játék-, gyógyszerfüggőség, kényszeres evés, egyéb étkezési zavarok, internetfüggőség, vásárlási kényszer, stb)
- Disszociális viselkedésformák (lopás, hazudozás, iskolakerülés, csavargás, csalás, stb.)

Ezen káros tényezők kiküszöbölése az iskola nevelőmunkájának **is** feladata.

- **Drogprevenció**
- **Egészségvédelem:** /bővebben: **Az iskola egészségvédelmi programja c. fejezetrész / osztályfőnöki óra keretein belül és kívül együttműködés védőnővel, iskolaorvossal, mentálhigiénés szakemberrel, pszichológussal, pszichiáterrel, nőgyógyással, dietetikussal.**

Egészségvédelmi formák: felvilágosító előadások, filmvetítés, tréningek, szűrővizsgálatok, kiállítások megtekintése, stb.

Az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Feltárás

Év elején helyzetfelmérés készül a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulókról a belépő 9. évfolyamokban, illetve a felsőbb évfolyamokon a határozatok érvényességét vizsgáljuk.

Eljárások

- személyközi szóbeli (tanuló-osztályfőnök, tanuló-mentor, tanuló-oktató, tanuló-tanár-szülő)
- dokumentált: az eljárásról feljegyzés készül
- sikertelen konfliktuskezelés esetén: jelzés és segítségkérés (hivatalok, humán segítő szolgáltatások)

KÁROS SZENVEDÉLYEK

Dohányzás

- a dohányzás káros következményei, élettani szempontból
- a dohányzás mint rizikótényező, a betegségek körében
- a dohányzás okai
- a dohányzás tanuláselméleti magyarázata
- az egészségvédelmi törvény létrehozása a nemdohányzók védelmében.

Alkohol

- az alkohol kémiai, élettani, kórtani, történelmi, társadalmi megközelítése
- az alkohol-deviancia-bűnözés kapcsolatrendszer
- a gyógyítás kilátásai
- a személyiség megerősítése, a konfliktushelyzetek megoldásának képessége, a lelki kondíció megszerzése segíthet a bajok megelőzésében.

Kábítószer

- a kábítószerekkel való visszaélés testi-lelki tüneteinek ismertetése,
- a kábítószerek felosztása, egészségkárosító hatásai,
- az egyén, a család és a társadalom feladata, lehetőségei a kábítószer ellenes stratégiában,
- megelőzés szervezett formái,
- a kábítószer és a bűnözés összefüggése,
- a kábítószerekkel kapcsolatos jogi szabályozások.

Iskolai drogstratégia

A drogfogyasztás kialakulásának társadalmi hátterének megismerése segíti az oktatókat abban, hogy konkrét esetben saját diákjainak problémáit megértse és adekvát módon intervenciókkal reagáljon a történésekre. A múltban gyökerező hibás szemlélet következtében az eltitkolt információk hiányában sem az oktatás és egészségügy, sem a rendőrség nem tudott felkészülni a folyamatosan emelkedő számú drogfogyasztókkal történő foglalkozásra.

Nem igazán alakult ki a társadalmi tolerancia, a segítő hálózat intézményrendszere, és csak késve a terjesztés felderítése, üldözése, törvényi szabályozása. Csak a napjainkban kezd beépülni a prevenciós ismeretanyag is a pedagógiai képzésbe. Emiatt a mai oktatók jelentős többsége a szakmai képzése során nem kapta meg a drog-prevencióval kapcsolatos ismereteket, és így felkészületlenül és sokszor „eszköztelenül” kerülnek szembe a problémákkal.

Napjaink droghelyzete

A középiskolások körében végzett felmérés adataiból kiderült:

- gyorsan növekszik a drogfogyasztók száma
- tolódik lefelé az első drogélmény életkora (11, 12 éves korban fogyasztó, 13-14 éves dealer is)
- a fogyasztás helyszínei: diszkó, otthon, más lakás (barát, osztálytárs) -ra tevődik
- a statisztikai adatok szerint a diákok 1/3 –a már kipróbált illegális drogot.

Alapelvek

- A családdal, munkatársakkal, iskolavezetéssel kell a szakmai munkát kezdeni.
- A szemlélet, az irányultság a legfontosabb.
- Az iskola, a család, a szülők, személyek, kortársak, helyi intézmények, polgármesteri hivatalok, rendőrség együttes csoportmunkáján keresztül lehet eredményt elérni.
- Az érzelmeken keresztül kommunikációval, emberi közösséggel, odafigyeléssel, segítséssel lehet alternatívát felállítani.

- Ismerni kell, mit gondolnak a fiatalok, mik a motivációik, ismerni kell az érzelmeiket, belső félelmeiket.
- Az iskolában az oktatóknak olyan helyzetet kell teremteni, hogy a fiatalok belékapaszkodhassanak, ha bizalmatlanok a felnőttekkel szemben.
- A drogos gyermekkel szembesíteni kell önmagát „Ki vagy te, mit akarsz?”.
- A tanulókat közös erőfeszítéssel ki kell hozni a negatív szerepből.
- Tanulási mechanizmusaikon változtatni kell.
- Fel kell tárnunk a kudarcok okait „ahol a méreg ott van az orvosság”.
- Sikerélmények, örömhöz kell juttatni.
- Pozitív, szeretetteljes kapcsolatot kell kialakítani az egyénnel, osztályközösségekkel.

Összegezve

A kudarc okának felderítése, a hiányosságok felmérése, a megfelelő szaktanári segítség, szülői támogatás elnyerése a megoldás. Súlyosabb esetekben mentálhigiénés támogatás. Irányítás nevelési tanácsadóba, pszichológushoz.

Célkitűzés

A drogstratégia célkitűzéseinek reálisnak és folyamatosnak kell lenni.

- iskolai team létrehozása, a csoportmunka megszervezése
- az iskolai droghelyzet feltérképezése
- a szülők, diákok, tantestület felkészítése, megnyerése az ügynek

Feladatok:

Az iskolavezetésnek ki kell jelölni a drogkoordinátort.

A drogkoordinátor:

- szakmailag felkészült, konkrét és alapos prevenciós ismeretei vannak,
- elfogadtatja az elképzeléseket a tantestületen belül az iskola egészében,
- támaszkodik az osztályfőnökök jelzéseire, a szaktanárok, munkaközösség vezetők felvilágosító munkájára,
- előadásokat tarthat (szexuális felvilágosítás, barátság, szex, stb.),
- belső kapcsolatot tart fenn az iskolavezetéssel, iskolaorvossal, iskolapszichológussal, gyermek és ifjúsági felelőssel, egészségnevelő valamint osztályfőnökökkel és szaktanárokkal,
- külső kapcsolatot tart fenn a Gyermekjóléti Szolgálatokkal, Nevelési Tanácsadókkal, védőnői hálózattal, rendészeti szervekkel és ÁNTSZ-i drogzonzultációs központokkal.

Követelmény, hogy szervezeten, éves munkaterv szerint végezzük a szenvedélybetegségek megelőzésére szolgáló prevenciót, melynek összhangban kell lennie az osztályfőnöki órák, szocializációs foglalkozások és az egészségnevelés modulok/témák tematikájával.

A GYERMEK ÉS IFJÚSÁGVÉDELEMMEL ÉS SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHIÍTÉSÉVEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK

- veszélyeztetett tanulók társadalmi, szociális helyzetének figyelembevétele határozza meg a tanulókkal való foglalkozást (beszélgetés, tanácsadás),
- kapcsolatteremtés szülőkkel, nevelőszülőkkel,
- nemzetiségi és etnikai kisebbséghez tartozó tanulók helyzetének felmérése,
- lehetőség szerint a családok helyzetének (anyagi, szociális) megismerése,
- az állami gondozott tanulók nyilvántartása, segítése.

AZ IFJÚSÁGVÉDELMI MUNKA SORÁN BETARTANDÓ ETIKAI KÖVETELMÉNYEK

- a tanuló egyéniségének, emberi, gyermeki személyiségi jogainak tiszteletben tartása

- előítélet mentes közelítés, segítség, meghallgatás
- egyéni, családi, intim információk bizalmas kezelése
- minden tanulóhoz, különösen a veszélyeztetett helyzetben lévőkhöz tapintattal, szeretettel közeledés

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

A program célja

- segíteni a tanulók beilleszkedését az iskolai környezetbe
- segíteni a tanulók ismeretsajátítását
- biztosítani az egyéni ütemű fejlődést
- pótolni az iskolai és /vagy családi, társadalmi szocializációs hiányokat
- komplex személyiségfejlesztés.

Feladatok tanévkezdéskor

Felmérés készítése, melynek szempontjai:

- szociálisan hátrányos helyzetű tanulók
- halmozottan hátrányos helyzetű tanulók,
- a gyermekvédelmi támogatásban részesülők

A tevékenységi formák megtervezése a tanévre

Tanév kezdésekor szülő, diák tájékoztatása:

Az osztályfőnök szülői értekezletek, fogadóórák alkalmával tájékoztatja a szülőt az intézményünket érintő ösztöndíj-pályázati lehetőségekről, az azokon való részvétel feltételeit eléjük tárja.

Az oktatók ösztöndíjakkal kapcsolatos feladatai:

Alapvető feladat a fent említetteken kívül a szülők igényeinek megfelelően, az iskola társadalmi környezetéhez alkalmazkodva:

- Kollégiumi elhelyezés
- Tankönyvvásárlási támogatás
- Figyelemfelhívás pályázatokra , tanulmányi ösztöndíjra,

A TANULÓK INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN VALÓ RÉSZVÉTELI RENDJE

Az intézmény tanulói a törvény adta lehetőségekhez mérten részt vesznek az iskola döntéseinek folyamatában. Ezt a diákönkormányzat keretei között tehetik meg. Az intézményben diákönkormányzat működik. Minden osztály maximum 3 tagot delegálhat az iskolai Diákönkormányzatba. Ezek a tagok képviselik az osztályok érdekeit, tájékoztatják társaikat az őket érintő fontos kérdésekről, társaik véleményének kikérése után gyakorolják a véleményezési jogot és vezetőt választanak maguk közül, aki kapcsolatot tart az iskolavezetéssel. A Diákönkormányzat évenkénti döntése alapján részt vesz az iskolai programok szervezésében, tervezésében, önálló programokat szervezhet. A Diákönkormányzat tanévenként egy tanítás nélküli munkanap programjáról dönt, melyről a nevelőtestület az éves program elfogadásakor nyilvánít véleményt. A Diákönkormányzat munkáját a feladatra kijelölt felsőfokú végzettségű és oktató szakképesítéssel rendelkező személy segíti, akit a diákönkormányzat javaslatára az igazgató bíz meg.

Az iskolai döntéshozatali folyamatban a Diákönkormányzat véleményét minden esetben ki kell kérni:

- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- pedagógiai program elfogadása előtt,
- házirend elfogadása előtt

A tanulók nagyobb közössége –a tanulói létszámminimum 25% -a –véleményt formálhat az őket érintő kérdésben. Amennyiben egy adott ügy minimum ezt a tanulólétszámot érinti, ki kell kérni a diákönkormányzat véleményét a döntés előtt. A véleményeket, észrevételeket minden esetben a Diákönkormányzat juttatja el az iskolavezetésnek, írott formában a Diákönkormányzat vezetőjének aláírásával.

KAPCSOLATTARTÁS A SZÜLŐKKEL, TANULÓKKAL, AZ ISKOLA PARTNEREIVEL

Belső együttműködési modell szereplői:

- Tanuló, osztályfőnök, ifjúságvédelmi felelős
- Oktató/gyakorlati oktató, orvos, védőnő, pszichológus-logopédus-mentálhigiénikus-gyógytárgypedagógus, kortárs segítők
- Osztályfőnöki munkaközösség, Diákönkormányzat
- Vezetőség

A belső együttműködési modell szereplői közül a legfontosabb a tanulók közössége, őket veszi körül az osztályfőnökök közössége és az ifjúságvédelmi felelős. Ez a négy csoport, aki a legtöbb információt tudhatja a tanulókról, illetve ők azok, akik a leghamarabb tudnak segíteni a tanulók problémáin, napi kapcsolatban vannak egymással. Fontos a bizalmi légkör kialakítása. Ez a csoport az elsődleges segítőtévékenységet nyújtja tanulóink számára, nemcsak iskolai, hanem magánjellegű problémák esetében is. Az ifjúságvédelmi felelős részt vehet az osztályfőnök munkájában is, hiszen együtt hatékonyabban lehet problémát vagy konfliktust kezelni. Lényeges a jelenlétük ebben a körben, hiszen szaktudásukkal, külső kapcsolatrendszer kialakításával azonnal jelezhetnek, illetve intézkedhetnek.

A második kör szereplői nem feltétlenül állnak mindennapi kapcsolatban a tanulókkal, kivéve az oktatók, mert ők naponta taníthatják, mégis szervesen kapcsolódnak a diákhöz, ugyanúgy részt vesznek a prevencióban a lemorzsolódás visszaszorítása érdekében.

Kialakulhatnak szorosabb kapcsolatrendszerek a szaktanárok és a diákok között, mint az osztályfőnökök-diákok között. Rendkívül nagy szerepet játszik az egymás elfogadása és a szimpátia kialakítása. Fontos a tanulók megnyerése. Az orvos/védőnő prevenciós tevékenysége a felvilágosító előadások, tanácsadások, kivizsgálások. Akadhat a tanulók között, akinek

egészségügyi problémája van, amit csak az orvossal beszélne meg szívesen, s ő segíthetné orvosolni gondját, panaszát érdemlegesen. A logopédus és a pszichológus munkája továbbra is fontos szerepet játszana a tanulási részképesség zavarainak kiszűrésében. Ugyanúgy vizsgálnák a tanulókat, véleményeznék őket, majd a Tanulási Képességet vizsgáló 1. számú Szakértői Bizottsághoz lehetne továbbítani elbírálás céljából. Ez után a gyógypedagógus segítségével meg lehet szervezni a terápiát a fejlődés érdekében, hogy a tanulási problémák miatt ne veszítsünk tanulókat. A mentálhigiénikus szakember a tanár-diák közötti konfliktuskezelésben vehetne részt a hatékony együttműködés fenntartása céljából. Ez a korosztály serdülőkorban van, rengeteg változáson mennek keresztül, mint testileg, mint pszichésen. Ebben a fejlődési szakaszban kezdenek leválni a szülőkről, önállósodnak, felerősödnek a kortársi kapcsolatokat, kortársi viszonyok, egyre inkább mérvadó az ő véleményük. Éppen ezért fontos lehet a kortárs segítők jelenléte ebben a körben, mert nem mindig segíthet felnőtt szakember gondjaik megoldásában.

A harmadik körben egyre kevesebb résztvevő van, kevésbé szoros a kapcsolat a diákokkal. Nincs mindennapi kontroll, csak eseti probléma kapcsán kerülhetnek kapcsolatba a résztvevők a diákokkal. A DÖK inkább prevencióban szerepel különböző hasznos szabadidős programok megszervezésében, iskolai programok lebonyolítása érdekében bevonva a diákok segítségét.

A prevenció team és az osztályfőnöki munkaközösség együtt alkalmazhatna prevenciót konfliktuskezelésben, megoldásban, terv kidolgozásában közösség építő szándékkal. Szerepük van még a fegyelmi tárgyalások lebonyolításában, reális döntés meghozatalában.

A Vezetőség tagjai alkotják a külső, negyedik kört. Ők a mindennapi munkájuk mellett, csak azokkal az esetekkel találkoznak, mikor már mindenképpen szükséges, hogy a probléma az ő számukra is kiderüljön, mert érdemben ők tudnak intézkedni a leghatékonyabban. Tulajdonképpen ők fogják össze az egész együttműködési modellt, ők zárják be a kört.

Az együttműködés egyéb szereplői

- Gyermekjóléti Szolgálat
- Gyermekvédelmi Központ
- Önkormányzat

- Nevelési Tanácsadó
- Rendőrség
- Pártfogói Felügyelet
- Tanulási Képességet Vizsgáló 1. számú Szakértői és Rehabilitációs Bizottság

Az oktató-oktató kapcsolatában:

Az iskola pszichés klímáját a vezetők és az oktatók magatartása, viselkedése határozza meg. Humánus, emberi magatartásra, segítőkészre, a gyermekek megismerésére inspiráljuk egymást. Alapvető igény a magas színvonalú felkészültség és a felkészülés a pedagógiai munkában.

Konszenzusra vagy kompromisszum létrehozására törekszünk, amelyben ugyanakkor érvényesül a többségi akarat és az előzetesen egyeztetett vezetői elképzelés is.

A vezetői eszközök és a felelősség megosztott vezetői személyek, és a tantestület között, ugyanakkor a szervezet kellően hierarchikus a vezetők felelősségének hangsúlyozásával.

A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák

Az oktatók és a tanulók közötti kapcsolattartás

A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkatervről, az aktuális feladatokról tájékoztatja az osztályfőnök.

Eszközök:

- az iskolai diákönkormányzat vezetőségi ülésén kérésre félévente,
- a diákközyűlésen évente egy alkalommal,
- az elhelyezett hirdetőtáblán keresztül folyamatosan,
- az iskolák épületében található információs táblákon,
- iskolarádióban,
- az osztályfőnöki órákon,
- az iskola honlapján

A konstruktív életvitel erősítése állandó feladat.

A tanulók és az oktatók között közvetlen, partneri légkör megteremtése alapvető követelmény: a bizalomra, az együttműködésre, egymás segítésére épülő közösségfejlesztő magatartással. A tanulók, szülők, és az oktatók közötti háromoldalú kapcsolatok rendszeressége az azonos irányú pedagógiai hatás alapfeltétele. Az együttműködésben a pozitívumokra helyezzük a hangsúlyt.

A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban, egyénileg vagy választott képviselőik, tisztségviselők útján közölhetik az iskola vezetésével, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel, a szülői munkaközösséggel.

A szülők közösségét érintő együttműködési formák:

A szülők és az iskola

A szülők közösségének szervei:

- osztály-szülői munkaközösség
- iskolai szülői munkaközösség

A szülők tájékoztatásának formái:

- osztály-, iskolai szülői értekezlet,
- fogadóórák,
- nyílt tanítási napok,
- felvételi tájékoztató nyílt napok,
- ellenőrző könyv,
- e-napló,
- levél,
- tájékoztató szórólap,
- iskolai kiadvány,
- indokolt esetben családlátogatás,
- weblap,
- telefon,

- pályázatokba bevont tanulók esetében előre meghatározott időpontokban esetmegbeszélés a szülő, a tanuló és az osztályfőnök részvételével.

Alapvető értéknek tartjuk a szülőkkel a harmonikus, jó kapcsolat kialakítását. Pedagógiai programunkat a szülőkkel, mint iskolahasználókkal egyetértésben tudjuk megvalósítani, ezért nagyon fontos a szülők folyamatos tájékoztatása az iskola működéséről és a szülők véleményének folyamatos megismerése az igényekhez igazodó oktatás megteremtésének érdekében.

Minden olyan szülői kezdeményezés iránt nyitottak vagyunk, amely az intézményünkben folyó oktatási-nevelési feladataink sikerességét támogatja.

Ennek érdekében:

- Évente legalább kétszer minden osztályfőnök szülői értekezletet tart.
- A szülői értekezletek után fogadó órákon a szülők felkereshetik a szaktanárokat.
- A szülők szükség esetén lehetővé teszik a családlátogatásokat.
- Az iskola jelzi a szülőnek, ha a tanuló igazolatlanul mulaszt, romlik a tanulmányi eredménye, vagy magatartása.
- Az iskola meghívja a szülőt a tanulóval kapcsolatos esetmegbeszélésekre.
- A szülő felkeresheti az iskolát nevelési gondjaival kapcsolatban, és tőlünk segítséget kap, vagy szakellátáshoz továbbítjuk jelzéseit.
- A PARTNERSÉG kialakításában kezdeményező szerepe van az iskolának

Az iskola működésében a következő szülői szerepek jelennek meg:

- a szülő, mint a szolgáltatás megrendelője
- a szülő, mint a tanulási- nevelési folyamat segítője
- a szülő, mint az iskolai közélet szereplője

A szülő kérhet (a tanulóval egyetértésben):

- választhatja az egyik tanult idegen nyelvet
- választhat az aktuálisan felkínált szakmák közül

- ifjúságvédelmi segítséget
- kollégiumi elhelyezést
- a tanuló szabadon választható foglalkozásokon részvételét
- független vizsgabizottság előtti vizsgázást

A szülő közreműködhet:

- az iskola eszközparkjának gyarapításában
- az iskola esztétikai arculatának alakításában
- iskolai rendezvények lebonyolításában
- a szülői szervezeten keresztül a jogszabályban meghatározott keretek között az iskola működését meghatározó dokumentumok létrehozásában

A szülő közreműködés formái:

- pénzadomány
- tárgyi támogatás
- szellemi- és társadalmi munka.

Az oktatók és a szülők

OKtatók - szülők:

A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról tájékoztatja

az igazgató:

- a szülői munkaközösség vezetőségi ülésén 6 havonta, vagy aktuálisan alkalmanként,
- iskolai szülői értekezleten, (csak rendkívüli esetben, eseti jelleggel hívható össze)
- az időközönként megjelenő írásbeli tájékoztatón keresztül,
- a felvételi tájékoztató füzetén keresztül.

az osztályfőnökök:

- az osztályszülői értekezleten,
- alkalmanként írásban (levél, ellenőrző, telefon, e-napló),
- fogadóórán tájékoztatják.

A szülők tanköteles gyermekük tanulmányi előmeneteléről és az iskolában tanúsított viselkedéséről rendszeres tájékoztatást kapnak. Ez a szülői értekezletek és a fogadóórák révén, levelezés útján, a tanulók tájékoztató füzetével, valamint az e-naplón keresztül történik. A tájékoztatás pontossága érdekében a tanuló köteles érdemjegyeit a szerzéskor tájékoztató füzetébe (ellenőrző) bejegyezni, melyet az osztályfőnök, illetve a szaktanár alkalomszerűen ellenőriz. Ha a tanuló nem tesz eleget beírási és a szüleit tájékoztató (aláíratási) kötelezettségének vagy nincs ellenőrzője, az osztályfőnök köteles fegyelmező intézkedést hozni.

A tanév során az osztályfőnök szülői értekezletet tart. Szükség esetén rendkívüli szülői értekezlet is összehívható az osztályfőnök, a szülői munkaközösség, az iskolavezetés kezdeményezésére.

Az iskola valamennyi oktatója hetente egyszer fogadóórát tart. Amennyiben a gondviselő fogadóórán kívüli időpontban is találkozni szeretne gyermeke oktatójával, telefonon vagy írásban időpontot kell egyeztetnie az érintett oktatóval. Az iskolavezetés tagjaival történő találkozás is előzetes bejelentkezés alapján időpont egyeztetés útján vagy indokolt esetben a munkaidőn belül bármikor történhet.

Ha a tanuló igazolatlan mulasztásáról a szülőnek szóló értesítés eredménytelen marad, az osztályfőnök kezdeményezésére az iskola a gyermekjóléti szolgálat közreműködését kéri.

Ha a szülő gyermeke magántanulói státuszát kezdeményezi az intézményvezető beszerzi az illetékes gyermekjóléti szolgálat véleményét.

A szülők számára a tanulók egyéni haladásával kapcsolatos tájékoztatásra az alábbi lehetőségek szolgálnak:

- a szülői értekezletek,
- a nevelők fogadóórái: minden tanév szeptember 30-ig köteles az oktató az egyéni

fogadóórájának időpontját meghatározni, és közölni a tanulókkal. (A fogadóórák időpontja az iskola weblapján keresztül elérhető.)

- a nyílt tanítási napok,
- írásbeli tájékoztatók, (ellenőrző könyvön keresztül)
- iskolai rendezvények,
- e-napló.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat írásban vagy szóban egyénileg vagy választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola vezetésével, nevelőtestületével, oktatóival vagy az SZMK vezetésével.

Az iskola partnereit érintő együttműködési formák

Külső együttműködési modell szereplői

- Tanuló-iskola
- Önkormányzatok, Jegyzők
- Kormányhivatal
- Gyermekjóléti Szolgálat
- Gyermekvédelmi Központ
- Nevelési tanácsadó
- Tanulási Képességet Vizsgáló 1. számú Szakértői és Rehabilitációs Bizottság
- Kórház-gyermek pszichiátria
- Rendőrség- Pártfogói Felügyelet

A külső együttműködési modellben a központi helyett szintén a tanulók közössége tölti be az egész iskolával együtt. Ez a modell nem koncentrikus körökből áll, itt a segítőhálózat összessége egy szinten áll a tanulók-iskola körül. A Gyermekjóléti Szolgálat felé intézzük a jelzéseket a diákok mulasztásaival, egyéb problémáival kapcsolatban, kérhetünk, javasolhatunk gondozásba vételt, védelembevételt, szoros együttműködés alakult ki az intézményünk és a Gyermekjóléti Szolgálat között, amit együttműködési szerződésben rögzítettünk, hogy kinek mi a pontos feladata.

A Gyermekvédelmi Központ munkatársai egyre inkább számítanak az osztályfőnökök jelenlétére egy-egy gyermek elhelyezés kapcsán.

Számítanak a mi véleményünkre, szaktudásunkra, tapasztalatainkra, véleményünkre, ami a tanulóink szempontjából is igen fontos.

A lakásotthon vezetővel, gyámmal, nevelőkkel is fontos a szoros kapcsolattartás, probléma esetén azonnal intézkednek, keresik intézményünket.

A Nevelési tanácsadó munkatársai (logopédus, pszichológus) kulcsszerepet tölt be a szakértői vélemények kapcsán, feladatuk a vizsgálat, véleményezés, tanulóink azon körében, akik rendelkeznek, rendelkezhetnek tanulási részképesség-zavarral, illetve sajátos nevelési igényűek.

Ezek a vélemények tovább jutnak a Tanulási Képességet Vizsgáló 1. számú Szakértői és Rehabilitációs Bizottsághoz, akik elbírálják ezen véleményeket, majd szakértői véleményt adnak, terápiát javasolnak.

A magatartási és beilleszkedési zavarral küzdő tanulókat a Megyei Kórház, Gyermek Pszichiátriai osztály szakemberei kompetensek a vizsgálatok terén.

Nagykálló Város Roma Nemzetiségi Önkormányzatával való együttműködés hozzájárul a roma tanulók segítése, családi és szocializációs háttérének elmozdításához, növeli a munka iránti elkötelezettség kialakulását, a romák munkaerőpiacon történő megjelenését és megmaradását. A roma mentor rendszeresen tartja a kapcsolatot Roma Nemzetiségi Önkormányzattal, személyes találkozásokat, és tudásmegosztást tartanak.

Az együttműködés fő formái:

- tapasztalatcsere
- szabadidős, közösségfejlesztő foglalkozások szervezése
- támogatás nyújtása veszélyeztetett tanulók részére

A Rendőrség is fontos szerepet tölt be a prevenciós tevékenységével, melyet felvilágosító előadásaival segít, például bűnmegelőzéssel, drogfogyasztással és következményeivel kapcsolatban, törvényi háttérismertetéssel.

Sajnos így is vannak tanulóink, akik bűncselekményt követnek el, őket a Pártfogói Felügyelet dolgozói próbálják visszaterelni a jó útra, hogy a társadalom hasznos tagjává válhassanak, megakadályozván további bűnelkövetésekben. Feladatuk a folytonos kapcsolattartás, nyomon követés iskolai tevékenységükben, főként a mulasztások terén. Az iskolai pedagógiai véleménnyel tud realisabb képet adni diákjaikról egy-egy eset folytán.

A két modell között helyezkednek el a szülők/gondviselők, akiket nagyon fontos bevonni az iskola mindennapi tevékenységébe, a külső támogatóhálózat munkájába gyermekük tanulmányi eredményei, egyéb iskolai problémái ügyében. Elengedhetetlen a jelenlétük a prevencióban, a lemorzsolódás visszaszorítása érdekében. Fontos, hogy együtt érijünk el sikereket, érezze ő is felelősségtudatát gyermeke jövőjével kapcsolatban.

Az iskolai munka megfelelő szintű irányításának érdekében a MSZC Kállay Rudolf Szakképző Iskola munkakapcsolatban áll a következő intézményekkel:

- Az intézmény fenntartójával: Nemzetgazdasági Minisztériummal, Mátészalkai Szakképzési Centrummal,
- Oktatási Hivatallal,
- Pedagógiai Oktatási Központtal,
- Nagykálló Város Önkormányzatával, 4320 Nagykálló, Kállay Kettős tér,
- Nagykálló Város Roma Nemzetiségi Önkormányzatával
- A helyi oktatási intézményekkel
- Korányi Frigyes Görögkatolikus Általános Iskola, Gimnázium és Kollégiummal
Az iskola együttműködik a kollégiummal, figyelembe véve annak pedagógiai célkitűzéseit. Tevékenysége során kiegészíti a családi és iskolai nevelést, s egyben szociális ellátást, biztonságot és érzelmi védettséget nyújt. Különös tekintettel a hátrányos helyzetben lévő tanulóira. A kollégium megfelelő pedagógiai környezet biztosításával elősegíti a tanulók számára a társadalmi szerepek tanulását, elsajátítják a közösségi együttélés szabályait, valamint megismerik a döntés és felelősség, a konfliktuskezelés demokratikus technikáját, s annak gyakorlatát.

Ezzel a kollégium sajátos támogatást nyújt a sikeres társadalmi beilleszkedéshez.

- A területileg illetékes nevelési tanácsadóval, pedagógiai szakszolgálatlall, gyermekvédelmi szolgálattal,
- Emberi Erőforrások Minisztériumával (kiemelt feladat az országos statisztikai adatgyűjtési programban való részvétel, beiskolázás, vizsgák szervezése),
- Kormányhivatallal,
- Nemzeti Munkaügyi Hivatal
- Nemzeti Szak-és Felnőttképzési Igazgatósággal
- Nemzeti Család és Szociálpolitikai Intézettel,
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kereskedelmi és Iparkamarával,
- Közművelődési intézményekkel, Nagykállói Kiemelten Közhasznú Nonprofit Kht-val,
- Városi Könyvtárral,
- Gazdálkodó szervezetekkel. Környező termelő üzemekkel, vállalkozókkal,
- Egészségügyi ellátó intézményekkel (A tanulók egészségi állapotának megóvásáért)

az iskolavezetőség kapcsolatot tart fenn az iskolaorvosi ellátást biztosító VIZIT-MED Egészségügyi és Szolgáltató Kft-vel. Ők szervezik meg a tanulók rendszeres egészségügyi vizsgálatát. Az iskolaorvos mellett működő védőnő vezeti az egészségügyi nyilvántartásokat és szervezi a szűréseket. (az SzMSz 13. sz. melléklete.) Évente megszervezésre kerül 1 alkalommal: Fogászati és szemészeti szűrővizsgálatok

- Ifjúságvédelmi szervezetekkel:

A tanulók veszélyeztetettségének megelőzése, valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok eredményesebb ellátása érdekében az osztályfőnökök rendszeres kapcsolatot tartanak a gyermekjóléti szolgálatokkal. A munkakapcsolat felügyeletéért illetve az iskolai szintű feladatok ellátásáért az azzal igazgató által megbízott kolléga a felelős.

Az osztályfőnökök figyelemmel kísérik a tanulók életkörülményeit, viselkedésüket, tanulmányi előmenetelüket. Az osztályfőnök megpróbálja felderíteni a problémák forrásait.

Kiemelten a gyermekjóléti szolgálatához kell fordulni:

- ha a tanuló szülei nem működnek együtt az iskolával,
 - ha a tankötelezettség teljesítése veszélyben van
 - felmerült problémák esetén pszichológus igénybevétele krízistanácsadás céljából
- **Szakmai gyakorlati helyekkel:**
 - Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kórházak és Egyetemi Oktatókórház
 - Dél-Nyírségi Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központ Nagykállói Intézményegysége
 - Kistérségi Szociális és Pedagógiai Szolgáltató Központ, Nyírbátor
 - Egyéb munkáltatók (tanulószerződéssel)

A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGA VIZSGASZABÁLYZATA

A vizsgák rendjét a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet alapján állapítottuk meg

.

64. § (1) A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye (a továbbiakban a felsorolt vizsgák együtt: tanulmányok alatti vizsga) alapján kell megállapítani. A kiskorú tanuló érdemjegyeiről a szülőt folyamatosan tájékoztatni kell.

(2)**Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónk** a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha:

- a) felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,
- b) engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- c)⁶ az 51. § (7) bekezdésében meghatározott időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.

Ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen

- a) az Nkt. 5. § (1) bekezdés b)- c) pontjában meghatározott pedagógiai szakaszban a kétszázötven tanítási órát meghaladja, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen.

d) a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

(3) Egy osztályozó vizsga - a (2) bekezdés b) pontjában meghatározott kivétellel - egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.

(4) Osztályozó vizsgának számít a szakképző iskolában - a szakképzésre vonatkozó rendelkezések szerint - szervezett beszámoltató vizsga is.

(5) **Különbözeti vizsgát** a tanuló abban az iskolában tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja.

(6) **Pótló vizsgát tehet a vizsgázó,**

ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására. Az igazgató hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó

pótló vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszaksításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

(7) **Javító vizsgát tehet a vizsgázó**, ha:

- a) a tanév végén - legfeljebb három tantárgyból - elégtelen osztályzatot kapott,
- b) az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad,

vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

(8) A vizsgázó javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus

15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet. Szakmai gyakorlatból akkor lehet javítóvizsgát tenni, ha a gyakorlati képzés szervezője azt engedélyezte.

65. § (1) A különbözeti és a beszámoltató vizsgákra tanévenként legalább két vizsgaidőszakot kell kijelölni. Javítóvizsga letételére az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban,

osztályozó, különbözeti és beszámoltató vizsga esetén a vizsgát megelőző három hónapon belül kell a vizsgaidőszakot kijelölni azzal, hogy osztályozó vizsgát az iskola a tanítási év során bármikor szervezhet. A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell.

(2) Tanulmányok alatti vizsgát - az e rendeletben meghatározottak szerint - független vizsgabizottság előtt, vagy abban a nevelési-oktatási intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll. A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételtető.

(3) Az iskolában tartott tanulmányok alatti vizsga esetén az igazgató, a független vizsgabizottság előtti vizsga esetén a kormányhivatal vezetője engedélyezheti, hogy a vizsgázó az (1) bekezdés szerint előre meghatározott időponttól eltérő időben tegyen vizsgát.

(4) Tanulmányok alatti vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni. Amennyiben

a nevelési-oktatási intézményben foglalkoztatottak végzettsége, szakképzettsége alapján erre lehetőség van, a vizsgabizottságba legalább két olyan oktatót kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására.

(5) A tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit, így különösen az írásbeli, a szóbeli, a gyakorlati vizsgarészeket, az értékelés szabályait az iskola pedagógiai programjában kell meghatározni. A tanulmányok alatti vizsga - ha azt az iskolában szervezik - vizsgabizottságának

elnökét és tagjait az igazgató, a független vizsgabizottság elnökét és tagjait a területileg illetékes

kormányhivatal bízta meg.

66. § (1) A tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottságának elnöke felel a vizsga szakszerű és jogszerű megtartásáért, ennek keretében

a) meggyőződik arról, a vizsgázó jogosult-e a vizsga megkezdésére, és teljesítette-e a vizsga letételéhez előírt feltételeket, továbbá szükség esetén kezdeményezi a szabálytalanul vizsgázni szándékozók kizárását,

b) vezeti a szóbeli vizsgákat és a vizsgabizottság értekezleteit,

c) átvizsgálja a vizsgával kapcsolatos iratokat, a szabályzatban foglaltak szerint aláírja a vizsga iratait,

d) a vizsgabizottság értekezletein véleményeltérés esetén szavazást rendel el.

(2) A vizsgabizottsági elnök feladatainak ellátásába a vizsgabizottság tagjait bevonhatja. A kérdező tanár csak az lehet, aki a vizsga tárgya szerinti tantárgyat az Nkt. 3. melléklete szerint taníthatja.

(3) A vizsgabizottság munkáját és magát a vizsgát az iskola igazgatója készíti elő. Az igazgató felel a vizsga jogszerű előkészítéséért és zavartalan lebonyolítása feltételeinek megteremtéséért. Az igazgató e feladata ellátása során

a) dönt minden olyan, a vizsga előkészítésével és lebonyolításával összefüggő ügyben, amelyet a helyben meghatározott szabályok nem utalnak más jogkörébe,

b) írásban kiadja az előírt megbízásokat, szükség esetén gondoskodik a helyettesítésről,

c) ellenőrzi a vizsgáztatás rendjének megtartását,

d) minden szükséges intézkedést megtesz annak érdekében, hogy a vizsgát szabályosan, pontosan meg lehessen kezdeni és be lehessen fejezni.

(4) A vizsga reggel nyolc óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb tizenhét óráig - alapfokú művészeti iskolában, művészeti szakközépiskolában húsz óráig - tarthat.

67. § (1) Az írásbeli vizsgára vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni a gyakorlati vizsgára, amennyiben a vizsgafeladat megoldását valamilyen rögzített módon, a vizsga befejezését követően a vizsgáztató oktató által értékelhetően - így különösen rajz, műszaki rajz, festmény, számítástechnikai program formájában - kell elkészíteni.

(2) Az írásbeli vizsgán a vizsgateremben az ülésrendet a vizsga kezdetekor a vizsgáztató oktató úgy köteles kialakítani, hogy a vizsgázók egymást ne zavarhassák és ne segíthessék.

(3) A vizsga kezdetekor a vizsgabizottság elnöke a vizsgáztató oktató jelenlétében megállapítja a jelenlévők személyazonosságát, ismerteti az írásbeli vizsga szabályait, majd kihirdeti az írásbeli tételeket. A vizsgázóknak a feladat elkészítéséhez segítség nem adható.

(4) Az írásbeli vizsgán kizárólag a vizsgaszervező intézmény bélyegzőjével ellátott lapon, feladatlapokon, tétellapokon (a továbbiakban együtt: feladatlap) lehet dolgozni. A rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával kell elkészíteni. A feladatlap előírhatja számológép, számítógép használatát, amelyet a vizsgaszervező intézménynek kell biztosítania.

(5) Az íróeszközökről a vizsgázók, az iskola helyi tanterve alapján a vizsgához szükséges segédeszközökről az iskola gondoskodik, azokat a vizsgázók egymás között nem cserélhetik.

68. § (1) A vizsgázó az írásbeli válaszok kidolgozásának megkezdése előtt mindegyik átvett feladatlapon feltünteti a nevét, a vizsganap dátumát, a tantárgy megnevezését. Vázlatot, jegyzetet csak ezeken a lapokon lehet készíteni.

(2) A vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő tantárgyanként hatvan perc.

(3) Ha az írásbeli vizsgát bármilyen rendkívüli esemény megzavarja, az emiatt kiesett idővel a vizsgázó számára rendelkezésre álló időt meg kell növelni.

(4) A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottság szakvéleményével megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján

a) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni,

b) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja,

c) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet,

d) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teheti le.

(5) Ha a vizsgázó a (4) bekezdés d) pontja alapján a szóbeli vizsgát írásban teszi le, a vizsgatétel kihúzása után külön helyiségben, vizsgáztató tanár mellett készíti el dolgozatát. A dolgozat elkészítésére harminc percet kell biztosítani. A dolgozatot a vizsgázó vagy a vizsgázó kérésére a vizsgáztató tanár felolvassa.

69. § (1) Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet megtartani. A vizsgák között a vizsgázó kérésére legalább tíz, legfeljebb harminc perc pihenőidőt kell biztosítani. A pótló vizsga - szükség esetén újabb pihenőidő beiktatásával - harmadik vizsgaként is megszervezhető.

(2) Ha a vizsgáztató oktató az írásbeli vizsgán szabálytalanságot észlel, elveszi a vizsgázó feladatlapját, ráírja, hogy milyen szabálytalanságot észlelt, továbbá az elvétel pontos idejét, aláírja és visszaadja a vizsgázónak, aki folytathatja az írásbeli vizsgát. A vizsgáztató oktató a szabálytalanság tényét és a megtett intézkedést írásban jelenti az iskola igazgatójának, aki az írásbeli vizsga befejezését követően haladéktalanul kivizsgálja a szabálytalanság elkövetésével kapcsolatos bejelentést. Az iskola igazgatója a megállapításait részletes jegyzőkönyvbe foglalja, amelynek tartalmaznia kell a vizsgázó és a vizsgáztató oktató nyilatkozatát, az esemény leírását, továbbá minden olyan tény, adatot, információt, amely lehetővé teszi a szabálytalanság elkövetésének

kivizsgálását. A jegyzőkönyvet a vizsgáztató oktató, az iskola igazgatója és a vizsgázó írja alá. A vizsgázó különvéleményét a jegyzőkönyvre rávezetheti.

(3) Az iskola igazgatója az írásbeli vizsga folyamán készített jegyzőkönyveket és a feladatlapokat

- az üres és a piszkosokat tartalmazó feladatlapokkal együtt - a kidolgozási idő lejártával átveszi a vizsgáztató oktatóktól. A jegyzőkönyveket aláírásával - az időpont feltüntetésével – lezárja és a vizsgairatokhoz mellékeli.

(4) Az írásbeli vizsga feladatlapjait a vizsgáztató oktató kijavítja, a hibákat, tévedéseket a vizsgázó által használt tintától jól megkülönböztethető színű tintával megjelöli, röviden értékeli a vizsgakérdésekre adott megoldásokat.

(5) Ha a vizsgáztató oktató a feladatlapok javítása során arra a feltételezésre jut, hogy a vizsgázó meg nem engedett segédeszközt használt, segítséget vett igénybe, megállapítását rávezeti a feladatlapra, és értesíti az iskola igazgatóját.

(6) Ha a vizsgázó a vizsga során szabálytalanságot követett el, az iskola igazgatójából és két másik - a vizsgabizottság munkájában részt nem vevő - oktatóból álló háromtagú bizottság a cselekmény súlyosságát mérlegeli, és

a) a vizsgakérdésre adott megoldást részben vagy egészben érvénytelennek nyilvánítja, és az érvénytelen rész figyelmen kívül hagyásával értékeli a vizsgán nyújtott teljesítményt,

b) az adott tantárgyból - ha az nem javítóvizsga - a vizsgázót javítóvizsgára utasítja, vagy

c) amennyiben a vizsga javítóvizsgaként került megszervezésre, a vizsgát vagy eredménytelennek nyilvánítja, vagy az a) pontban foglaltak szerint értékeli a vizsgázó teljesítményét.

(7) A szabálytalansággal összefüggésben hozott döntést és annak indokait határozatba kell foglalni.

70. § (1) Egy vizsgázónak egy napra legfeljebb három tantárgyból szervezhető szóbeli vizsga. A vizsgateremben egyidejűleg legfeljebb hat vizsgázó tartózkodhat.

(2) A vizsgázónak legalább tíz perccel korábban meg kell jelennie a vizsga helyszínén, mint amely időpontban az a vizsgacsoport megkezdí a vizsgát, amelybe beosztották.

(3) A szóbeli vizsgán a vizsgázó tantárgyanként húz tételt vagy kifejtendő feladatot, és - amennyiben szükséges - kiválasztja a tétel kifejtéséhez szükséges segédeszközt. Az egyes tantárgyak szóbeli vizsgáihoz szükséges segédeszközökről a vizsgáztató tanár gondoskodik.

(4) Minden vizsgázónak tantárgyanként legalább harminc perc felkészülési időt kell biztosítani a szóbeli feleletet megelőzően. A felkészülési idő alatt a vizsgázó jegyzetet készíthet, de gondolatait szabad előadásban kell elmondania. Egy-egy tantárgyból egy vizsgázó esetében a feleltetés időtartama tizenöt percnél nem lehet több.

(5) A vizsgázók a vizsgateremben egymással nem beszélgethetnek, egymást nem segíthetik. A

tételben szereplő kérdések megoldásának sorrendjét a vizsgázó határozza meg.

(6) A vizsgázó segítség nélkül, önállóan felel, de ha önálló feleletét önhibájából nem tudja folytatni vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vét, a vizsgabizottság tagjaitól segítséget kaphat.

(7) A vizsgabizottság tagjai a tétellel kapcsolatosan a vizsgázónak kérdéseket tehetnek fel, ha meggyőződtek arról, hogy a vizsgázó a tétel kifejtését befejezte, vagy a tétel kifejtése során önálló feleletét önhibájából nem tudta folytatni vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vétett. A vizsgázó a tétel kifejtése során akkor szakítható félbe, ha súlyos tárgyi, logikai hibát vétett, vagy a rendelkezésre álló idő eltelt.

(8) Ha a vizsgázó a húzott tétel anyagában teljes tájékozatlanságot árul el, azaz feleletének értékelése nem éri el az elégséges szintet, az elnök egy alkalommal póttételt húzat vele. Ez esetben a szóbeli minősítést a póttételre adott felelet alapján kell kialakítani úgy, hogy az elért pontszámot meg kell felelni és egész pontra fel kell kerekíteni, majd az osztályzatot ennek alapján kell kiszámítani.

71. § (1) Ha a vizsgázó a feleletet befejezte, a következő tantárgyból történő tételhúzás előtt legalább tizenöt perc pihenőidőt kell számára biztosítani, amely alatt a vizsgahelyiséget elhagyhatja.

(2) Amikor a vizsgázó befejezte a tétel kifejtését, a vizsgabizottság elnöke rávezeti a javasolt értékelést a vizsgajegyzőkönyvre.

(3) A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottsági szakvéleménnyel megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján

a) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó

számára harminc perc gondolkodási időt legfeljebb tíz perccel meg kell növelni,

b) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teheti le,

c) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet.

(4) Ha a vizsgázónak a 68. § (4) bekezdése alapján engedélyezték, hogy az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen vagy a szóbeli vizsgát írásban tegye le, és a vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll, két vizsgatételt kell húznia, és az engedélynek megfelelő tételleket kell kifejtenie. A felkészüléshez és a tétel kifejtéséhez rendelkezésre álló időt tételenként kell számítani.

A vizsgázó kérésére a második tétel kifejtése előtt legfeljebb tíz perc pihenőidőt kell adni, amely

alatt a vizsgázó a vizsgahelyiséget elhagyhatja.

(5) Ha a szóbeli vizsgán a vizsgázó szabálytalanságot követ el, vagy a vizsga rendjét zavarja, a vizsgabizottság elnöke figyelmezteti a vizsgázót, hogy a szóbeli vizsgát befejezheti ugyan, de ha szabálytalanság elkövetését, a vizsga rendjének megzavarását a vizsgabizottság megállapítja, az elért eredményt megsemmisítheti. A figyelmeztetést a vizsga jegyzőkönyvében fel kell tüntetni.

(6) A szóbeli vizsgán és a gyakorlati vizsgán elkövetett szabálytalanság esetében az igazgató az írásbeli vizsga erre vonatkozó rendelkezéseit alkalmazza.

72. § (1) A gyakorlati vizsgarész szabályait akkor kell alkalmazni, ha a tantárgy helyi tantervben meghatározott követelményei eltérő rendelkezést nem állapítanak meg.

(2) A gyakorlati vizsgafeladatokat - legkésőbb a vizsgát megelőző két hónappal - az iskola igazgatója hagyja jóvá.

(3) A gyakorlati vizsgarészt akkor lehet megkezdeni, ha a vizsgabizottság elnöke meggyőződött a vizsgafeladatok elvégzéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek meglétéről.

(4) A gyakorlati vizsgarész megkezdése előtt a vizsgázókat tájékoztatni kell a gyakorlati vizsgarész rendjéről és a vizsgával kapcsolatos egyéb tudnivalókról, továbbá a gyakorlati vizsgarész helyére és a munkavégzésre vonatkozó munkavédelmi, tűzvédelmi, egészségvédelmi előírásokról.

(5) A gyakorlati vizsgafeladatok végrehajtásához a vizsgázónak az adott tantárgynál helyben meghatározott idő áll a rendelkezésére. Ebbe az időbe a vizsgafeladatok ismertetésének ideje nem számít bele. A gyakorlati vizsgarész végrehajtásához rendelkezésre álló idő feladatok szerinti megosztására vonatkozóan a vizsgafeladatok leírása tartalmazhat rendelkezéseket. Nem számítható be a vizsgafeladatok végrehajtására rendelkezésre álló időbe a ú-vizsgázónak fel nem róható okból kieső idő.

(6) A gyakorlati vizsgarészt - a vizsgafeladatok számától függetlenül - egy érdemjeggyel kell értékelni. Az értékelésben fel kell tüntetni a vizsgázó nevét, születési helyét és idejét, a tanszak megnevezését, a vizsgamunka tárgyát, a végzett munka értékelését és a javasolt osztályzatot. Az értékelést a gyakorlati oktatást végző szaktanár írja alá.

(7) A vizsgázó gyakorlati vizsgarészre kapott érdemjegyét a vizsgamunkára, a vizsga helyszínén készített önálló gyakorlati alkotásra vagy a vizsga helyszínén bemutatott gyakorlatra kapott osztályzatok alapján kell meghatározni.

73. § (1) A független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsgát a kormányhivatal szervezi. A kormányhivatal a szakmai elméleti és szakmai gyakorlati vizsgatantárgyak esetén az érintett szakközépiskolai ágazat vagy szakképesítés - szakképzési törvényben meghatározott - országos szakképzési névjegyzéken szereplő szakértőjét kéri fel a vizsgabizottság tagjának

(2) A tanuló - kiskorú tanuló esetén a szülője - a félév vagy a tanítási év utolsó napját megelőző harmincadik napig, az 51. § (7) bekezdésében meghatározott esetben az engedély megadását követő öt napon belül jelentheti be, ha osztályzatának megállapítása céljából független vizsgabizottság előtt kíván számot adni tudásáról. A bejelentésben meg kell jelölni, hogy milyen tantárgyból kíván vizsgát tenni. Az iskola

igazgatója a bejelentést nyolc napon belül továbbítja a kormányhivatalnak, amelyik az első félév, valamint a tanítási év utolsó hetében szervezi meg a vizsgát.

(3) A tanuló - kiskorú tanuló esetén a szülője - a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy amennyiben bármely tantárgyból javítóvizsgára utasították, akkor azt független vizsgabizottság előtt tehesse le. Az iskola a kérelmet nyolc napon belül továbbítja a kormányhivatalnak.

(4) A kormányhivatal által szervezett független vizsgabizottságnak nem lehet tagja az az oktató, akinek a vizsgázó hozzátartozója, továbbá aki abban az iskolában tanít, amellyel a vizsgázó tanulói jogviszonyban áll.

A vizsgaszabályzat hatálya, célja

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira

- akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.

Kiterjed továbbá az intézmény oktatói testületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

Ágazati vizsga:

Az iskolánkban oktatott szakmák szakmai és vizsgakövetelményei szerint ágazati vizsga szervezhető a 9.évfolyamon.

A vizsga követelményeit a KKK tartalmazza, megszervezésének módját és idejét a későbbiekben teszik közé.

Vizsgák időpontjai, vizsgaidőszakok:

Különbözeti vizsga:

- szaktanárral egyeztetett időpontban

Osztályozó vizsga:

- félévi: a félévi osztályozó értekezlet előtti hét,
- évvégi: az évvégi osztályozó értekezlet előtti hét

Független vizsgabizottság előtti vizsga:

- az első félév, valamint a tanév utolsó hete

Javító vizsga:

- augusztus 15. és 31. közötti időszakban külön ütemterv szerint

Pótló vizsga:

- az egyes vizsga nemeknek megfelelően külön ütemterv szerint

Vizsgákra való jelentkezés határideje: vizsgatípustól függően az éves munkaterv vagy külön ütemterv szerint.

A vizsgák időpontjáról tájékoztatást adnak az osztályfőnökök és az iskola titkársága. Emellett a beosztás megtekinthető a hirdetőtáblákon.

TANULÓK FELVÉTELE 9. ÉVFOLYAMRA:

Általános, felvételi eljárás keretében: a központon kiadott jelentkezési lapon jelentkezhet a tanuló. Egy jelentkezési lapon az iskola több tagozata is megjelölhető.

Felvételi:

Az iskola igazgatója az általános iskolában elért eredmények alapján felvételi rangsort készít. Az oktatói testület véleményének kikérése után meghatározza a felvételre javasolt és az elutasított tanulók névsorát.

A fenti eljárás végén a Felvételi Központ az iskolának megküldi a felvehető tanulók névsorát. Az iskola határozatban értesíti a tanulókat és az általános iskolát a felvételtől vagy az elutasításról.

Rendkívüli felvételi eljárás a következő tanév első napjáig tart. A felvételi kérelem alapján a rendkívüli felvételi eljárásban az igazgató dönt a tanulók év végi bizonyítványa, és a férőhelyek alapján.

A beiskolázási elveket, az eljárás rendjét évente az oktatói testület fogadja el. A tanulói rangsor alapja, amennyiben az iskola igazgatója a testület véleménye alapján másképp nem rendelkezik, az általános iskolai tanulmányi előmenetel. A szakma jellegétől függően az előírásoknak megfelelő orvosi pályaalkalmassági vizsgálat szükséges. A tanulók felvételéről, átvételéről a jogszabályi előírásoknak megfelelően az iskola igazgatója dönt. Az osztályba, csoportba sorolásnál a tanuló szakmacsoport választását, illetve idegennyelv-választását vesszük figyelembe, szem előtt tartva a hátrányos megkülönböztetés tilalmát.

Szakképző évfolyamra a tanulók felvételénél a Szakképzési Törvény előírásait alkalmazzuk.

A szakmai programban, illetve az Alapító Okiratban jelzett szakmákban lehetséges.

Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

Másik középiskolából való átvétel feltételei:

- a szülőnek az igazgatóhoz benyújtott írásbeli kérelme
- megfelelő tanulmányi eredmény és jó magatartás - amennyiben azt a fogadó osztály létszáma lehetővé teszi

Más intézmény azonos típusú képzési formáiból különbözeti vagy osztályozó vizsga nélkül léphet át a tanuló, ha az általa tanult tárgyak évfolyamonkénti elosztása és óraszama a két intézményben megegyezik.

Minden egyéb esetben előzetes egyeztetés során kell megvizsgálni azt, mely tárgyakból kell különbözeti vagy osztályozó vizsgát tennie az átlépni kívánó tanulónak. Az összehasonlítás alapja a tanult tárgyak óraszama, illetve évfolyamonkénti elosztása lehet.

Az átlépésről minden esetben az igazgató dönt mérlegelve az osztálylétszámot, a tanult tantárgyakat, a szakmacsoportos tantárgyakat, azok eredményeit. Az átlépéshez szükséges különbözeti vagy osztályozó vizsga kiírása (időpont, tantárgyak, tartalmak) az igazgató

feladata, de ezt a hatáskörét átadhatja szakmai helyettesének vagy egy azzal megbízott kollégának.

Intézményen belül is van lehetőség tagozatok közötti átlépésre, erre a fenti szabályok egyaránt érvényesek.

Az osztályozó és különbözeti vizsgával kapcsolatos szabályokat a tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata tartalmazza.

A felvételi eljárás különös szabályai

A tanuló tanulmányi kötelezettségének magántanulóként is eleget tehet. A magántanulóvá nyilvánításról az igazgató dönt a szülő írásbeli kérelme, az osztályfőnök és az osztályban tanítók és kiskorú halmozottan hátrányos helyzetű tanuló esetén a Gyermekjóléti Szolgálat véleménye alapján, a Kormányhivatal jóváhagyásával.

A középiskolai felvételi eljárás éves menetrendjéről, az eljárás során betartandó határidőkről minden évben az EMMI által kibocsátott, a tanév rendjéről szóló rendelet intézkedik.

Felvételi vizsgát nem szervezünk. A felvétel elbírálásánál, a teljesítmények rangsorolásánál az általános iskola 7. osztályának év végi és a 8. osztály félévi eredményeit összesítjük úgy, hogy a magatartás/szorgalom, illetve a készségtárgyak eredményeit nem számítjuk.

AZ INTÉZMÉNY ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS TERVE

Az elsősegély-nyújtási ismeretek szerves részét képezik a Nat kompetenciaterületi tudásanyagának, ahogyan ez az eddigiekben oktatott tantárgyi tartalmak közül az osztályfőnöki, egészségtan, biológia tematikához is köthető, így onnan is átemelhetők a konkrétumok.

Az elsősegély azonnali segítségnyújtás vagy beavatkozás, amelyet a sérült kap valamely sérülésére vagy hirtelen egészségkárosodása miatt, a mentők, orvos vagy más személy megérkezése előtt.

Az elsősegélynyújtás képessége tudáson, begyakorláson és tapasztalaton alapul.

Egy elsősegély tanfolyam nagyban növeli az önbizalmat és cselekvőképességet. Az ott kapott alapos felkészítés segít uralkodni az érzelmek, és sok nehéz helyzeten átsegít. Az iskolai balesetek számának növekedése, valamint a szakszerű ellátása a sérülteknek, megkívánja, hogy az iskolai oktatásban nagyobb hangsúlyt kapjon az elsősegélynyújtás. Lehetőség van egészségtan-, osztályfőnöki-, biológia órákon, szakkörökön az ismeretek elsajátítására.

Jó alkalmat teremtenek az iskolai egészségnapok nagyszámú tanulócsoport előtti szemléltető elsősegélynyújtó ismeretanyag bemutatására.

Minden osztály számára fontos, hogy az iskola megfelelő számú elsősegélynyújtó ládával rendelkezzen, melyet nemcsak a mindennapok, de a kirándulások, és egyéb rendezvények (pl. hulladékgyűjtés során) alkalmával is tudnak használni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat.
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;

- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Iskolánkban bizonyos szakmák / szociális ápoló és gondozó , hegesztő, épület- és szerkezetlakatos / esetében az elsősegélynyújtás tananyagként szerepel a központi programban. Ennek során sajátítják el a tanulóink az elsősegély-nyújtási alapismereteket

A szakácsok, pincérek az égés, forrázás esetén szükséges teendőket sajátíthatják el elsősorban.

Iskolánk célja, hogy minden tanuló elsajátíthassa az elsősegély-nyújtási alapismereteket mely akár életet is menthet. Személyi feltétel adott egészségügyi szakoktatónk által , a tárgyi feltételek szintén rendelkezésre állnak „Ambu” baba ,félautomata defibrillátor is megtalálható Intézményünkben 2 jól felszerelt demonstrációs teremben.

Osztályfőnöki óra keretében nyílik arra lehetőség, hogy a bemutatást követően gyakorolhassák a tanulók az újraélesztést , stabil oldalfektetést, egyéb vészhelyzet felismerését illetve ellátását.

Egészségnapon az újraélesztést gyakorolhatják a tanulók az „Ambu” baba segítségével.

A nagykállói Egészségfejlesztési Irodával együttműködve minden évben részt veszünk a város főterén rendezett baleseti szimulációban. Sérült imitátorként is szerepelnek tanulóink, illetve a mentősök a „sérültek „ ellátását illetve a legújabb protokoll szerinti újraélesztést is bemutatják.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

–a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén

– a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegélynyújtás alapismereteit;

–a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten - tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében:

- az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, Magyar Ifjúsági Vöröskereszttel és az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületével
- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
- támogatjuk az oktatók elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésekre való jelentkezését.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- az oktatási programban szereplő tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó ismeretek:
pl. biológia-légúti akadály, fizika-égési sérülés, kémia-mérgezés, testnevelés-ficam
- az osztályfőnöki órákon feldolgozott elsősegély-nyújtási ismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás baleseteknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja;
- az iskola-egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele az egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában

Az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:

- szakkörök
- elsősegély-nyújtási bemutatót
- évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegélynyújtással foglalkozó témanap szervezése

2. EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM

A szakképző intézmény szakmai programja meghatározza a Szkr.14§ d) az egészségfejlesztési programot a 102.§ (4) bekezdése alapján.

A teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen az oktatók a szakképző intézményben végzett tevékenységet és a tanuló, kiskorú tanuló törvényes képviselője részvételét a szakképző intézmény életében úgy befolyásolják, hogy az a tanuló egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.

A szakképző intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a tanuló egészséghez, biztonságához való joga alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen

- a) az egészséges táplálkozás,
- b) a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- c) a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- d) a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- e) a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- f) a személyi higiéné területére terjednek ki.

A szakképző intézményben folyó teljes körű egészségfejlesztés figyelembe veszi a tanulók biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait, beilleszthető a szakképző intézményben megvalósuló átfogó prevenciós programokba.

Az egészségfejlesztési programot az oktatói testület az iskola-egészségügyi szolgálat közreműködésével készíti el.

Az iskolában folyó pedagógiai munkának szerves részét képezi az egészségfejlesztés. A szakmás tanulók képzése során nagy hangsúlyt kell fektetni a testi egészség megóvására, a prevencióra, mert ez alapfeltétele a fizikai munkavégzésnek, egyrészt az iskolában folyó gyakorlati képzés során, másrészt a későbbi munkavállalás során is.

A testi nevelés mellett fontos a tanulók lelki egészségének megóvására is, amelyben az osztályfőnököknek kiemelt feladata van. Az egészségfejlesztés az a folyamat, amely képessé teszi az embereket, hogy felügyeljék és javítsák saját egészségüket. Az egészségfejlesztés területei közül az iskolában az egészségnevelés és az egészséget támogató környezet kialakítására helyezük a hangsúlyt.

Az iskola egészségfejlesztési programja, célja

A tanulók ismerjék meg az egészségvédelem kiemelt kérdéseit:

- az életkorral járó biológiai-pszichohigiénés tennivalókat;
- az egészséges életvitelhez szükséges képességek fejlesztésének módjait;
- a rendszeres fizikai aktivitás egészségmegőrzésben játszott szerepét;
- az egészségtudatos léthez tartozó egyénileg kialakított mozgásprogram fittség megőrzése szempontjából való fontosságát;
- az egészségre káros szokások biológiai – élettani – pszichés összetevőit (alkoholfogyasztás, dohányzás, inaktív életmód, helytelen táplálkozás, drogfogyasztás);
- a stressz- és feszültségoldó gyakorlatok szerepét a testi-lelki kiegyensúlyozottság elérésében;
- a társas kapcsolatok egészségi-etikai kérdéseit.
- a mentális egészség megőrzésének lehetőségeit egy kialakult vírushelyzetben

A cél meghatározása

Célunk, hogy minden tevékenységünkkel szolgáljuk a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. A különböző műveltségi területek feldolgozása során ismereteket nyújtunk a betegségek, balesetek, sérülések elkerüléséről, a járványhelyzet kezeléséről, az egészség megőrzésének lehetőségeiről. Intézményünk személyi és tárgyi környezetével segítjük azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a fiatalok egészségi állapotát javítják. A teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat iskolánkban, amelynek eredményeképpen a tanuló egészségi állapotában kedvező irányú változás következik be. Ettől elsősorban a hiányzások csökkenését, a fiatalok fizikai állapotának javulását várjuk.

Alapvető célunk: az egészségmegőrzés elemi feltételeinek megismertetése és betartatása.

Célok	Feladatok	Kritériumok
A rendszeres testmozgásra való igény kialakítása	- A három kondicionális alapképesség (erő, gyorsaság, állóképesség), a koordinációs képességek (egyensúly, térérzékelés, reakciógyorsaság, ritmusérzék, hajlékonyság fejlesztése.) - A sportjáték komplex szerepének kihasználása. - Mindennapos testmozgás gyakorlati alkalmazása (heti 5 testnevelés óra + tömegsport foglalkozásokon való részvétel lehetősége). - komplex intézményi mozgásprogram tanévre aktualizált feladattervének kialakítása és megvalósítása.	A kondicionális és koordinációs alapképességek az életkornak megfelelő szinten legyenek (Eurofit-mérés). Az aktív, mozgásos tevékenységek az iskolai élet minden területén jelen legyenek.
Az egészséges „fair-play” uralta versenyszellem kialakítása	- A céllal szorosan összefüggő felnőtt életben nélkülözhetetlen pozitív tulajdonságok (küzdeni tudás,	A tanulók: • vegyenek részt aktívan a különböző iskolai, kerületi sport-, illetve tanulmányi versenyeken, diákolimpiákon;

	alázatosság, hazaszeretet, kitarítás, büszkeség, önismeret, önuralom fejlesztése.) - A közösségbeli „én-szerep” felismerése.	• alakítsanak ki közös érdeklődésen alapuló, tartalmas baráti kapcsolatokat.
Az egészséghez és az egészséges környezethez való igény kialakítása	- Megtanítani, bizonyítani, hogy alapvető értékünk az egészség. - Kialakítani, hogy az egészség egy soktényezős fogalom. - Az egészség megvédésére, megőrzésére, visszaszerzésére vonatkozó közérthető, de tudományos ismeretek átadása. - Annak tudatosítása a tanulóknak, hogy az élethossziglani öntevékeny testedzés, az önálló sportolás és a motoros önkifejezés fontos eszköze a személyiség fejlesztésének és a lelki egészség megőrzésének. - Tudatmódosító szerekek kapcsolatos prevenció.	A tanulók: • ismerjék az egészséges táplálkozás aktuális alapelveit; • legyenek igényesek a személyes higiéniát illetően; • ismerjék és alkalmazzák az egészség megővésének lehetőségeit és alternatíváit; • legyen tudatos stratégiájuk egészségük megőrzésére.

	- Az egészségmegővő alternatívák terjesztése, gyógynövények, természetgyógyászat. - A saját testkép megismerése és a testtudat kialakítása a tanulóknál az egészségtudatos, az egészség- megőrzést preferáló magatartás fontos része. - A helyes napirend kialakítása. - A környezetszennyezés, mint egészségkárosító tevékenységforma vázolása. - Az egészséges életmód-tréningek beépítése az iskolai programokba (sport- és egészségnapok). - A „természet-iskola” tevékenységek megszervezése és megtartása (tanulmányi kirándulások, erdei iskolák, séták).	
Önismeret, önuralom, a társadalmi normák szerinti viselkedés és pozitív gondolkodás kialakítása	- Értékorientáció, személyes példamutatás, azaz a tanári	A tanulók: iskolai életükben nyilvánuljon meg a

	magatartás legyen modell értékű. - Tolerancia és empátia fejlesztése. - A kapcsolatok, problémák konfliktusmentes megoldására való igény kialakítása, fejlesztése. - A stressz- és feszültségoldás alapvető fontossága az interperszonális kapcsolatok kezelésében.	felnőttek és társak tisztelete; • ismerjék fel a jó és rossz tulajdonságokat; • legyenek fogékonyak a tanárok által nyújtott modellekre; • tudjanak könnyen és vidáman alkalmazkodni a változó élethelyzetekhez.
A biztonságos életvezetés elsajátítása	- A fejlett technikai eszközök szakszerű és biztonságos használatának bemutatása, megtanítása. - Rávilágítás a lehetséges veszélyforrásokra. - Annak tudatosítása, hogy az egészségtudatos magatartásra szocializálásnak szerves része a lelki egészség erősítése és fejlesztése, a szükséges prevenciók folyamatok és tevékenységek kialakítása. - A KRESZ, munkavédelem,	A tanulók: • ismerjék a KRESZ, az elsősegélynyújtás és munkavédelem reájuk vonatkozó szabályait és alapelveit.

	elsősegélynyújtás elsajátíttatása, ilyen jellegű és témájú vetélkedők szervezése.	

Tartalmi elemek

Az egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értéként való tisztelésére is nevel. A szülői házzal együttműködve az iskolában és a kollégiumban feladataink a következők e téren:

- Felkészítjük a fiatalokat arra, hogy önálló, felnőtt életükben képesek legyenek egészséges életvitelt kialakítani, helyes döntéseket hozni életmódjukra vonatkozóan. Ennek fontos elemei az egészséges táplálkozás és a rendszeres testmozgás.
- Fontosnak tartjuk a sport és az esélyegyenlőség kapcsolatát.
- Fejlesztjük a beteg, sérült embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást, a hátránnyal élők segítségét, az önkéntesség elvének elfogadását-
- Megismertetjük a környezet – háztartás, iskola, közlekedés – egészséget, testi épséget veszélyeztető leggyakoribb tényezőit és ezek elkerülésének módjait.
- Támogatást nyújtunk a tanulóknak a káros függőségekhez vezető szokások (pl. dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, rossz táplálkozás, internetfüggőség) kialakulásának megelőzésében. Segítjük a krízishelyzetbe jutottakat.
- Kiemelt feladat a deviáns viselkedés, bántalmazás és az iskolai erőszak megelőzése.
- Foglalkozunk a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel, és figyelmet fordítunk – a szülők bevonásával – a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre. Felkészítjük tanulóinkat a párkapcsolati erőszak, bántalmazás jeleinek felismerésére, és azok tudatos kezelésére.
- Hangsúlyozzuk a lelki egészség (mentálhigiéné) fontosságát, ennek kialakításához és megerősítéséhez szükséges készségeket és képességeket fejlesztjük.
- Felkészítjük a fiatalokat az esetleges járványhelyzetek kezelésére, a szabályok betartásának fontosságára, a szűrőprogramokon való felelős részvétellel.
- Egészségismeretek oktatása: (stresszkezelés, táplálkozás, testmozgás, egészségügyi ellátó rendszer megismerése, elsősegélynyújtás)

Az egészséges életmódra nevelés szempontjai

A testi és a lelki egészség megőrzése

- az egészség, és az egészséges életmód fogalmának ismertetése
- az egészséges életmódot befolyásoló tényezők feltárása
- az egészségre ható rizikófaktorok és a környezeti **hatások** kapcsolata
- a sport, a testmozgás szerepe
- a test tisztántartása, a személyi higiénia megőrzése (bőrápolás, kozmetika, nemi betegségek megelőzése, rendszeres testedzés, korszerű öltözködés, külső megjelenés)
- az egyéni higiénia szerepe a társas kapcsolatokban (fogápolás, tisztálkodás).

Táplálkozás

- egészséges táplálkozás ismérvei (okos tányér)
- civilizációs ártalmak
- az ideális testsúly kiszámítása
- táplálék kalória értékének kiszámítása
- alkattípusok, ideális testsúly, reális testkép
- az étkezési szokásokra ható mentális betegségek (anorexia, bulimia, obesitas)

Betegségeink

- a fertőző és nem fertőző betegségekkel kapcsolatos ismeretek
- civilizációs megbetegedések

- foglalkozási megbetegedések
- stressz (konfliktusmegoldó képesség)
- szűrővizsgálatok szerepe a betegségmegelőzésben
- daganatos betegségek (rák fogalma, tünetei, rákos megbetegedések okai, megelőzés, téves nézetek a rákról).

Életünk és a stressz

- a stressz és a distressz fogalma
- kiváltó okok, következmények ismertetése
- a stressz hatása az emberre, betegségek, stresszoldás
- a lélek és a test harmóniájának összefüggése.

Önismeret, önértékelés, önkritika

- az alapvető külső és belső személyiségjegyek megismertetése
- az önismeret és mások megismerésének fontossága
- önvizsgálat a saját személyiségük elemzésére
- önkritika gyakorlása

Tizenévesek általános problémái

- nemi felvilágosítás kérdése
- a tizenévesek fogamzásgátlása.

A szexualitás biológiai alapjai

- nemek közötti különbségek
- a testi szerelemről
- a nemi kapcsolatok zavarairól

Szerelem és szexualitás

Párválasztás-család

- a szerelem, a család fogalma és szerepe
- a családi életre nevelés
- a házasság fogalma, szerepe
- családon belüli konfliktusok, válás.

Nemi betegségek fogalma, a megbetegedés fajtái

- okok, tünetek, következmények, terjedések és kezelések kérdéskörei
- rizikócsoporthoz a nemi betegségek terjesztésében
- a megelőzés

Dohányzás elleni küzdelem

- Másik fontos és egészségkárosító hatás a dohányzás, melyről, ha lehet az iskolában minden fórumon (osztályfőnöki óra, szülői értekezlet, oktatói értekezletek, küldöttgyűlések) említést teszünk, és hangsúlyozzuk ennek egészségromboló hatását. -
- Az állandó ellenőrzések, büntetések is hozzájárulhatnak a helyes út megtalálásához.

Alkoholfogyasztás egészségnevelési vonatkozása

- Tudatosítjuk tanulóinkban az alkoholfogyasztás tekintetében, hogy a társadalom célja a kulturált, mértékletes fogyasztás szokásainak kialakítása, mely – magyar szokás szerint – ünnepi alkalmakkor a hagyományok részének tekinthető.
- Természetesen diákjainkkal e témáról is sokat beszélgetünk. Megismertetjük az alkoholfogyasztás káros következményeit, egészségkárosító és családdromboló hatását.
- Az iskolában és az iskolai rendezvényeken minden káros szenvedély, így az alkoholfogyasztás is tilos.

Baleset megelőzése, baleset elhárítása

- Az iskola gondoskodik a rábízott tanulók felügyeletéről, a nevelés és oktatás egészséges feltételeinek megteremtéséről, a tanulók baleseteket előidéző okok feltárásáról és megszüntetéséről.
- Testnevelés, kémia, szakmai gyakorlatok tantárgyakból év elején balesetvédelmi oktatásban kell részesíteni a tanulókat.
- Veszélyes helyzet észlelése esetén a tanulók és dolgozók azonnali jelentési kötelezettséggel bírnak az iskola gondnoka vagy igazgatója felé.
- A baleset megelőzés részletes szabályait az iskola balesetvédelmi szabályzata, valamint SZMSZ-e tartalmazza.

Bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése

- Kiemelt jelentőségű a problémák erőszakmentes megoldása. az ezt lehetővé tevő módszerek, gyakorlatok megismertetése a tanulókkal
- A pedagógiai eszköztár bővítése az agresszív megnyilvánulások megelőzése és hatékony kezelése érdekében
- Az iskolai agresszió, a bullying megelőzése a közösségekben kialakított légkör, szokások, attitűdök által: elfogadás, egymás megbecsülése, megfelelő kommunikáció, békés konfliktusrendezés, bántalmazásellenes csoportattitűd

- Pszichológus, szociálpedagógus, facilitátor, mediátor bevonása (esetmegbeszélés, tanácsadás, stb.)
- Szülőkkel való együttműködés

Az ember és környezet kölcsönhatása (bioszféra)

- a természetes és mesterséges környezet fogalmi rendszere
- szűkebb környezetünk és a Föld kapcsolata
- a környezet szennyezése, formái, mértéke, megoldások
- a környezeti ártalmak
 - zajártalom
 - környezetszennyezés
 - urbanizációs ártalmak
 - túlterhelés
 - lelki ártalmak

Az egészségnevelés színterei

- Tantárgyak keretében, modul formájában: osztályfőnöki órán – életvitel, biológia-kémia órákon, testnevelés órákon, etika órán, művészetekben
- Elsősegély-nyújtási ismeretek: osztályfőnöki órán, egészségnapon, balesetvédelmi oktatás keretében elsősorban az iskolaorvos és védőnő bevonásával

- A tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérése és vizsgálata minden évben (fittség) március-májusban.
- Mindennapos testnevelés és diáksport napja szeptember 25. – Egészség témanap.
- **Tanórán kívül:**
 - egészséges táplálkozás, iskolai étkeztetés, büfé kínálatának nyomon követése
 - mindennapos testnevelés mellett versenysport, diáksportkörök, diáknap
 - személyiségfejlesztő tréningek – városi szervezetekkel együttműködve
 - az iskolai környezet mint élettér egészségesebbé tétele (osztálytermek, udvar, biztonságos iskola)
 - iskola-egészségügyi szolgálat működése: orvos, védőnők (együttműködési stratégia kidolgozása: ellenőrzés, szűrés, követés, kérdőívek). A tanuló 16. életévét betöltve egészségügyi érettségi vizsgálaton vesz részt, erről igazolást kap – kiskorúság miatt a szülő is.
 - Gyermek- és ifjúságvédelmi felelős munkájának összehangolása az osztályfőnökökkel (9. évfolyam felmérése: Környezeti hatások, életminőség, a káros szenvedélyekhez való viszony. Értékelés, elbeszélgetés folyamatosan.)
 - Az egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó szokások a tanulók cselekvő-tevékeny részvételével alakíthatók ki. Fontos szerep hárul a DÖK-re és a családokra is ebben a munkában.

A család mellett az iskolára is nagy feladat és felelősség hárul a felnövekvő nemzedékek egészséges életmódra nevelésében. Ezért oktatói testületünk évente egy területet kiemelten kezel, és egy egészségnapot szervezünk ennek jegyében. (pl. ember és környezet, kapcsolat önmagammal, káros szenvedélyek, drogprevenció, fiatalok és az erőszak stb.) Ezt az éves munkaterv tartalmazza. Osztályfőnöki órákon évente több alkalommal egészségnevelési témákat dolgozunk fel.

Munkánk során szorosan együttműködünk az iskola-egészségügyi szolgálattal prevenciós tevékenységet folytató szervezetekkel.

Az egészségismeretek témakörei az iskolában, melyek hatékony átadása a megfelelő készségek kialakítását is jelenti (egészségműveltség kialakítása):

Az egészséget befolyásoló tényezők:

- Az egyén és az őt körülvevő közösség egészsége, mint közös felelősségünk.
- A gyermek jogai és kötelességei: jogtudatosság és kötelességtudatosság.
- A jó egészségi állapot megőrzése.
- Személyi higiéné.
- Az egészséges pszichoszexuális fejlődés.
- A környezet egészsége.
- Médiatudatosság, a médiafogyasztás egészségvédő módja.
- A média egészséget meghatározó szerepe.
- Művészeti tevékenységek lelki egészséget, egészséges személyiségfejlődést és tanulási eredményességet elősegítő hatásai.
- Fogyasztóvédelem.
- Idő és az egészség, alvás és egészség, bioritmus, időbeosztás.
- Tartós egészségkárosodással élő társakkal együttélés, a segítségre szorulóknak segítése.
- Táplálkozás:
 - A táplálkozás és az egészség, betegség kapcsolata.
 - Az egészséges táplálkozás, élelmiszerek helyi termelése, helyi fogyasztása.
 - Lelki eredetű táplálkozási zavarok.
 - A beteg ember táplálásának sajátosságai.
- Testmozgás:

- A testmozgás és az egészség, betegség kapcsolata.
- Az egészséghez szükséges testmozgás.
- A szervezet fejlődése és működése testmozgással és annak hiányában.
- Sporttevékenységek lelki egészséget, egészséges személyiségfejlődést és tanulási eredményességet elősegítő hatásai.
- Leleki egészség (ide tartozik a stressz- és konfliktus-kezelés, problémamegoldás fejlesztése, az agresszió, bántalmazás és a szenvedélybetegségek elsődleges megelőzése is, valamint a társas kapcsolati készségek fejlesztése útján a családi életre nevelés is):
- A lelki egészség.
- Önismeret, önértékelés, a másikat tiszteletben tartó kommunikáció módjai, ennek szerepe a másik önértékelésének segítésében.
- Az érett, autonóm személyiség jellemzői.
- A társas kapcsolatok, a társas kapcsolati készségek fejlesztése (ezt legeredményesebben az oktató a saját tanóráin alkalmazott megfelelő pedagógiai módszerek alkalmazásával teheti! – ezzel a lelki egészséget és a jobb tanulást is egyszerre szolgálja).
- A nő szerepei, a férfi szerepei.
- A társadalom élete, a társadalmi együttélés normái, illem és etika, erkölcs.
- A családi élet – kapcsolat a család tagjai között; közös tevékenységek.

Betegségek megelőzése:

- Megelőzhető fertőző betegségek, a megelőzés elmulasztásának következményei.
- Krónikus, nem-fertőző betegségek.

- Krónikus megbetegedésben szenvedők egészsége.
- Gerincvédelem, gerinckímélet.
- Balesetek, balesetmegelőzés, elsősegélynyújtás.
- A szenvedélybetegségek és megelőzésük (dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, játék-szenvedély, internet- és tv-függőség).

A gyermek fejlődése:

- A gyermekáldás, a várandósság alatti hatások a gyermek fejlődésére.
- A gyermek fejlődését elősegítő viszonyulás a gyermekhez – családban, iskolában.

Az egészségügy igénybevétele:

- Otthoni betegápolás.
- Iskola-egészségügy igénybevétele.
- Az egészségügyi ellátórendszer többi elemének igénybevétele.

Az iskola egészségnevelési programjában résztvevő szakemberek:

- iskolaorvos
- védőnő (iskolai)
- osztályfőnöki munkaközösség
- egészségügyi, egészségfejlesztő és a testnevelő szakos oktatók, pszichológus
- pedagógusok

Céljaink megvalósulását a következő tevékenységformák szolgálják:

- Rendszeres egészségügyi szűrővizsgálatok (9. évfolyam beiskolázási, szakmaválasztási és a tanév során felmerülő egyéb pl. sportversenyre való alkalmassági vizsgálatai).
- Osztályfőnöki felvilágosító órák (Akár az egészségügy, akár a pedagógusok kezdeményezésére minden esetben lehetőséget biztosítunk arra, hogy osztályfőnöki órák keretében a felmerülő témákról, a korosztályt érintő kérdésekről tájékoztatást kapjanak tanulóink a védőnőtől, ha szükséges más szakembertől.)
- Önálló védőnői tanácsadás (Az ifjúsági védőnő folyamatos jelenléte kialakít egy olyan szintű kapcsolatot, bizalmat, hogy a diákok a védőnőtől bármikor segítséget, tanácsot mernek kérni.)
- Szülők figyelmének felhívása a szülői értekezleteken a serdülőkor és fiatal felnőttkor kihívásaira, szülői teendőikre, hiszen a családi háttér, szülői támogatás nélkül nincs esély az eredményes megelőző munkára.

A feladataink továbbá:

- Az egészségtan oktatását önállóan vagy tantárgyba integrálva fontos volna megkezdni, amelynek keretében a tanulók ismereteket szerezhetnének az egészséges életvitelről, családi életre nevelésről, az elméleti embertanra épülő mindennapi életben hasznosítható gyakorlatias ismereteket sajátíthatnának el.
- Az iskolában a testedzést a tantervben előírt, a törvényben megjelölt óraszámok szerint tartjuk. Ezen felül a törvényi keretek alapján minden évfolyamon biztosítjuk az iskolai tömegsport foglalkozásokat. / kosárlabda, futball, röplabda. erősítő terem/
- Iskolai projekthét keretén belül foglalkozni az egészséges életmód főbb ismérveivel. A tanulóknak kellő ismeretadással a testi, lelki és szociális jólét kialakításáról. (ételkostoló, külső előadók)

Az intézménnyel szerződésben lévő büfében árusított termékeknek is meg kell felelni az egészséges táplálkozás követelményeinek. A 20/2012. (VIII.31) EMMI rendelet **130. § -a alapján** a nevelési-oktatási intézményben biztosított közétkeztetés élelmiszer-alapanyagainak beszerzését az étkeztetés megszervezője lehetőség szerint összehangolja a helyi élelmiszer-alapanyag-termeléssel és -előállítással.

Komplex intézményi mozgásprogram

1. Egészséges életmód-tréningek épüljenek be a kötelező iskolai programokba (sport- és egészségnap, részvétel a különféle helyi szervezésű fittségi és más sportprogramokon).
2. A mozgásos tevékenységek a tantárgyi jellegnek és az életkori sajátosságoknak megfelelően épüljenek be az óratervi órákba.
3. Az egyéb foglalkozásokon – a tantárgyfelosztás keretei között – nagyobb időkeretben és változatosabb programok keretében képviseltessék magukat a sportfoglalkozások (tömegsport, sportszakkör stb.).
4. A tanulmányi kirándulások egyik központi eleme legyen a mozgás és az egészségtudatos életmódra nevelés.
5. Az osztályfőnöki órákon fontos szerepet kapjon a testmozgás propagálása, amely életvezetési tanácsokat is foglaljon magában.
6. A tanév során a különféle sportprogramok kerüljenek megszervezésre.
7. A tanulók fizikai állapotának méréséből fakadó tapasztalatok értékelése alapján kerüljön sor a fejlesztésre.

Az egészségfejlesztés várható eredményei

1. A család szerepének megértése.
2. A helyes viselkedés szabályainak elsajátítása, a felnőttek és a társak tisztelete.
3. A jó és a rossz tulajdonságok felismerése, önismeret és az önuralom kialakítása.
4. A közösségben az „én-szerep” felismerése, a tolerancia, empátia és pozitív gondolkodás kialakítása.
5. A jó emberi és baráti kapcsolatok kialakítására és a problémák konfliktusmentes megoldására való, igény megteremtése.
6. Az egészségmegőrzés alapvető feltételeinek ismerete a helyes napirend kialakítása.
7. Az egészséges táplálkozás aktuális elveinek ismerete.
8. A biztonságos közlekedés és elsősegélynyújtás alapelveinek elsajátítása.
9. A káros szenvedélyek negatív hatásainak felismerése.
10. A testi higiénia iránti igény kialakítása.
11. A rendszeres testmozgásra való igény kialakítása.

12. Az egészséges életkörnyezetre való igény: tudni azt, mit tehet az ember szűkebb és tágabb környezetéért.
13. A környezet egészségre káros hatásainak ismerete.
14. Az egészségért és az egészséges környezetért folyó törekvésekben (egészség- és környezetvédelem) való aktív részvétel igényének kialakítása.
15. Az egészségtudatos, fizikailag aktív – egészségmegőrzésre épülő – motoros tevékenységekben rejlő személyiség- és közösségfejlesztésben rejlő lehetőségeket kiaknázó életvezetés igényének kialakulása és megvalósítása.
16. A stressz- és feszültségoldás elméleti ismerete és gyakorlati megvalósítása.

A COVID19 járvány megelőzésére kialakított eljárási rend

Az eljárásrend célja:

Az eljárásrend bevezetésének a célja:

- az intézményben dolgozók, tanulók, az intézménybe látogató vendégek védelme, hogy ne fertőződjenek meg COVID19 vírussal

Eljárásrend:

- az oktatási intézmény megközelítésére a főbejáratot kell használni az intézmény tanulói, valamint dolgozói részről,
- a portások feladata annak figyelése, hogy a szükséges fertőtlenítés nélkül az iskola területére senki ne juthasson be,
- minden belépőnek falra szerelt adagolós kézfertőtlenítő áll rendelkezésére, amely alkoholos kézfertőtlenítőt tartalmaz,
- hivatali ügyintézés céljából érkezőknek az intézményben maszk viselése kötelező.

- gyanú esetén megtörténik az érintésmentes lázmérővel a hő mérése.
- amennyiben bármilyen vírusfertőzésre utaló jelet tapasztalunk, az érintett személy külön helyiségben elkülönítésre kerül, a felügyeletet biztosító személy megfelelő védőfelszerelésben / szájmaszkban, gumikesztyűben / tartózkodik a helyiségben, majd értesítjük az intézmény védőnőjét, aki jelzi az iskolaorvos vagy az illetékes orvos felé a tapasztaltakat, valamint ezzel egy időben a fenntartót is értesítjük. Ezután a javaslat szerint járunk el.
- a tanórákon az oktatóknak maszk viselése kötelező amennyiben a 1,5 méteres védőtávolság nem tartható, ha megoldható akkor a maszk viselése javasolt.
- a személyi higiéné betartása , a gyakori szappanos kézmosás vagy alkoholos kézfertőtlenítés , a köhögési etikett alapján mindenki számára szükséges.
- a tantermek fertőtlenítése a takarító személyzet feladata, a tanítás befejeztével megfelelő védőfelszerelésben (gumikesztyű, maszk),
- lehetőség szerint a tanulók egy tantermet használnak egy tanítási nap, ha mégis teremváltás történik, az arra kijelölt hosszúnapi takarító feladata a terem fertőtlenítése (arról, hogy mely termeket érinti ez, a portán elhelyezett órarend nyújt információt),
- a szociális helyiségek fertőtlenítését minden szünet után el kell végezni az ügyeletes takarítónak, **melynek tényét dokumentálni szükséges** ennek ellenőrzését az intézmény vezetősége végzi.
- a fertőtlenítés menetét minden takarító kézhez kapta, a helyiségben kirakott kéztörölőpapír és folyékony szappan fogyását az erre kijelölt személynek jelezni szükséges, hogy a pótlás mihamarabb megtörténjen,
- a mosdókban kötelezően kifüggesztésre kerül a helyes kézmosás, kézfertőtlenítés menete,
- az intézmény több pontján kézfertőtlenítőket helyeztünk ki, további használat céljából,
- a tanműhelyek és az ott használt eszközök fertőtlenítése az oktatók segítségével történik, az intézmény által biztosított erre alkalmas szerekkel,
- fontos a tantermek, tanműhelyek és az egyéb helyiségek folyamatos szellőztetése, ezen feladat ellátását az oktatók, a takarító személyzet, valamint az egyéb dolgozók végzik,
- a tanulók az oktatási intézményt nem hagyhatják el, amíg a tanítási óráknak nincs vége,

- a 1,5m-es távolság tartását ellenőrizni kell az iskola területén belül, valamint az udvaron és az épület előtt.

A takarítással kapcsolatos feladatok

- fokozott figyelmet kell fordítani a kilincsek, korlátok, kapcsolók, fogantyúk tisztítására fertőtlenítővel, melynek gyakorisága tantermek esetében, ha nincs tanuló mozgás, akkor tanítás végeztével, tanuló váltás esetén minden egyes cserénél
- a tantermekben a padok, székek, ablak kilincsek, számítógépes termek estében a billentyűzet és egér fertőtlenítése, ha nincs tanuló mozgás, akkor tanítás végeztével, tanuló váltás esetén minden egyes cserénél
- a vizes helyiségekben a csapokat, a wc ülőkéket, a wc tartályt, kapcsolókat, kilincseket minden szünet után fertőtleníteni szükséges
- az irodák, kilincseit napjában többször át kell törölni, fertőtlenítőszerrel
- a folyosókon, mosdókban napi többszöri huzamosabb szellőztetést kell biztosítani
- folyamatosan ellenőrizni kell a vizesblokkokban kihelyezett folyékonyszappanok és papírtörlek mennyiségét

A fertőtlenítésre használt anyagok és eszközök:

- alkoholos fertőtlenítő folyadék spray
- alkoholos kézfertőtlenítő zselé
- pumpás fertőtlenítő
- falra szerelt kézi adagolós kézfertőtlenítő
- háztartási hypo
- flóraszept
- domestos
- papírtörő
- érintés mentes lázmérő

A kézfertőtlenítés folyamata

Látható szennyeződés esetén végezzünk fertőtlenítő kézmosást

A művelet időtartama: 40-60 másodperc

Nedvesítsük be vízzel a kezünket.

Adagoljunk megfelelő mennyiségű folyékony szappant a tenyérbe.

Dörzsöljük össze a tenyerünket.

Dörzsöljük az egyik tenyerünkkel a másik kéz kézfejét úgy, hogy közben az ujjakat összefonjuk.

Váltott kézzel ismételjük meg.

Dörzsöljük össze a két tenyeret úgy, hogy az ujjakat összefűzzük.

Dörzsöljük az egyik kéz tenyerével a másik kéz ujjainak hátát úgy, hogy az ujjak horogszerűen összeakaszkodnak. Váltott kézzel ismételjük meg.

Markoljuk meg az egyik hüvelykujjat és körkörös mozdulattal dörzsöljük, majd váltsunk kezet.

Az egyik kéz ujjbegyeit dörzsöljük a másik kéz tenyeréhez körkörösén, majd váltsunk kezet.

Folyóvízzel alaposan öblítsük le a kezet.

Kézszáritáshoz egyszerűhasználatos papírtörülőt alkalmazzunk.

A vízcsapot a papírtörülő segítségével zárjuk el.

A szakképzés jogi háttere:

A szakképzésről szóló 2019. év LXXX. törvény (Szt.)

- A szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet (Szkr.)
- A „SZAKKÉPZÉS 4.0 – A szakképzés és felnőttképzés megújításának középtávú szakmapolitikai stratégiája, a szakképzési rendszer válasza a negyedik ipari forradalom kihívásaira” című stratégia elfogadásáról és a végrehajtása érdekében szükséges intézkedésekről szóló 1168/2019. (III. 28.) Korm. határozat
- 319/2020. (VII. 1.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet módosításáról
- 20/2012. (VIII.31.) A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló EMMI rendelet
- 2011. évi CLXXXVII. Törvény a szakképzésről
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- 14/2013 (IV.05) NGM rendelet a kerettantervekről
- az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről szóló 150/2012. (VII. 6.) Kormányrendelet
- az állam által elismert szakképesítések szakmai követelménymoduljairól szóló 217/2012. (VIII. 9.) Kormányrendelet,
- 27/2012. (VIII. 27.) NGM rendelet a nemzetgazdasági miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről
- 35/2016. (VIII. 31.) NFM rendelet A nemzeti fejlesztési miniszter ágazatába tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről
- 237/2016. (VIII. 2.) Korm. rendelet az egyes szakképzési tárgyú kormányrendeletek módosításáról
- 100/1997. (VI. 13.) Kormányrendelet az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról
- Az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V. 24.) OM rendelet
- 29/2016. (VIII. 26.) NGM rendelet a nemzetgazdasági miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 27/2012. (VIII. 27.) NGM rendelet módosításáról

- 315/2013. (VIII.28.) Korm. rendelet a komplex szakmai vizsgáztatás szabályairól,
- 27/2016. (IX. 16.) EMMI rendelet az emberi erőforrások minisztere ágazatába tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről
- 30/2016. (VIII. 31.) NGM rendelet a szakképzési kerettantervekről

Az oktatási program hatálya

Jelen oktatási program a 2020/2021-es tanévben futó és a 2020. 09. 01-től induló képzésekre hatályos.

3.1. A kötelező és a nem kötelező foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható foglalkozások megnevezése, száma

Az előírt tananyagokat és követelményeket a KKK, a programtanterv és a szakmai vizsgakövetelmények, valamint a kerettantervi rendelet, és az érettségi vizsgakövetelmények határozzák meg. A kötelező foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyagát, az ehhez szükséges kötelező foglalkozások megnevezését, számát a szakmai program óraterv hálójá és a közismereti órák hálójá, a közismereti tantárgyak helyi tanterve tartalmazza.

3.2. Választható tantárgyak, foglalkozások: a tanuló érdeklődési köre határozza meg, tanórán kívüli foglalkozások keretében valósul meg: testépítés, tömegsport, fafaragás, színjátszás stb.

3.3. Csoportbontás, foglalkozások szervezése: A kompetenciamérés eredményeit figyelembe véve kommunikáció-magyar nyelv és irodalom, matematika, valamint idegen nyelv és digitális kultúra tantárgyakból valósul meg.

3.4. A közismereti kerettantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályait

Az intézmény által felosztható időkeretet, időmennyiséget évfolyamonként szakképzési törvény, míg a tervezés szabályait a kerettantervi rendelet szabályozza, figyelembe véve az intézmény helyi sajátosságait, a diákok képességeit, szociokulturális háttérét, valamint az oktatott szakmákhoz szükséges kompetenciákat.

a Szkt.19. § [A szakképző intézmény tevékenysége]

(1) A szakképző intézményben a szakmajegyzékben meghatározott szakmára felkészítő szakmai oktatás és szakképesítésre felkészítő szakmai képzés folyik. A szakmai oktatás a képzési és kimeneti követelmények alapján

a) ágazati alapoktatásban és

b) szakirányú oktatásban

történik. A szakmai oktatás keretében - ha e törvény vagy a Kormány rendelete eltérően nem rendelkezik - az ágazati alapoktatással és a szakirányú oktatással párhuzamosan vagy attól függetlenül a közismereti kerettanterv szerinti oktatás folyik.

73. § [A közismereti oktatás]

(1) A szakképző intézményben a közismereti oktatás a közismereti kerettanterv szerint folyik.

(2) A szakképző intézmény a közismereti kerettanterv alkalmazása során az ágazati alapvizsga követelményeire tekintettel a közismereti tantárgyak témaköreit, tartalmát és óraszámait - az Nkt. 6. mellékletében meghatározott heti időkeret és a tananyagtartalom megtartásával - évfolyamok között átcsoportosíthatja.

A Szkr.13.§-a alapján a szakképző iskolában a kötelező foglalkozások megtartásához a 9-11. évfolyamon együttesen rendelkezésre álló időkeret 33%-a a közismereti kerettantervben meghatározottakat kell átadni.

Így 2020/2021-es tanévben az új NAT szerint iskolánkban a következő kötelező tantárgyak kerülnek oktatásra:

- Kommunikáció – magyar nyelv és irodalom
- Idegen nyelv
- Matematika
- Társadalomismeret
- Természetismeret
- Testnevelés és sport
- Osztályközösség-építés
- Digitális kultúra

3.5. A közismereti képzés heti óraszámai felmenő rendszerben

KÖZISMERETI ÓRATERV

Komplex műveltségterület	1/9. Évfolya		2/10. Évfolyam		3/11. Évfolyam	
	éves	heti	éve	heti	éves	heti
Kommunikáció – magyar nyelv és irodalom	72	2	72	2	64	2
Idegen nyelv	72	2	72	2	64	2
Matematika	72	2	36	1	32	1
Társadalomismeret	72	2	36	1	---	---
Természetismeret	108	3	---	---	---	---
Testnevelés és sport	180	5	108	3	80	2,5
Osztályközösség-építés	36	1	36	1	32	1
Informatika	36	1	36	1	32	1
ORASZAM közismereti:	648	18	396	11	304	9,5
ORASZAM szakmai:	612	17	900	25	816	25,5
OSSZES HETI ORASZAM:	1 260	35	1 296	36	1 120	35

Érettségire felkészítő oktatás (nappali tagozat, 2 éves)

Tantárgyak és óraszámok

<i>Évfolyam/ Tantárgyak</i>	<i>I. (11.) Nappali tagozat</i>	<i>II. (12.) Nappali tagozat</i>
<i>Magyar nyelv és irodalom</i>	6	6
<i>Idegen nyelv</i>	6	6
<i>Matematika</i>	6	6
<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek</i>	4	5
<i>Természetismeret</i>	1	1
<i>Kémia*</i>	-	-
<i>Fizika</i>	1	1
<i>Biológia</i>	2	1
<i>Földrajz</i>	1	2
<i>Informatika</i>	2	2

<i>Testnevelés és sport</i>	5	5
<i>Osztályközösség-építő program</i>	1	1
Összesen (közműveltségi óraszámok)	35	36

3.6. 2020.09.01-től induló képzések Közismereti óraterve

<i>Tantárgyak</i>		<i>9. évfolyam</i>		<i>10. évfolyam</i>		<i>11. évfolyam</i>	
		<i>éves óraszám</i>	<i>heti óraszám</i>	<i>éves óraszám</i>	<i>heti óraszám</i>	<i>éves óraszám</i>	<i>heti óraszám</i>
	<i>Kommunikáció-magyar nyelv és irodalom</i>	108	3(2+1)	72	2	62	2
	<i>Idegen nyelv</i>	72	2	72	2(1+1)	62	2(1+1)
	<i>Matematika</i>	72	2	72	2	62	2(1+1)
	<i>Történelem és társadalomismeret</i>	72	2(3-1)	36	1(0+1)		0
	<i>Természetismeret</i>	108	3		0		
	<i>Testnevelés</i>	144	4	36	1	31	1
	<i>Osztályközösség-építő</i>	36	1	36	1	31	1
	<i>Pénzügyi és munkavállalói</i>					31	1
	<i>Digitális kultúra</i>	36	1				
	Összes közismereti óraszám		18		9		9
	<i>Ágazati alapoktatás</i>		16		0		0
	<i>Szakirányú oktatás</i>		0		25		25
	<i>Tanítási hetek száma</i>		36		36		31
	Rendelkezésre álló órakeret/hét		34		34		34

A szabad órakeret a következőképpen alakul a 2020/2021-es tanévtől:

9. évfolyamon

+1 óra kommunikáció

+1óra digitális kultúra

-1 óra történelem és társadalomismerete

10. évfolyamon

+1 óra idegen nyelv

+1 óra történelem és társadalomismeret

11. évfolyamon

+1 óra matematika

+1 óra idegen nyelv

Érettségire felkészítő oktatás (nappali tagozat, 2 éves)

Tantárgyak és óraszámok

<i>Évfolyam/ Tantárgyak</i>	<i>I. (11.) Nappali tagozat</i>	<i>II. (12.) Nappali tagozat</i>
<i>Magyar nyelv és irodalom</i>	6	6
<i>Idegen nyelv</i>	6	6
<i>Matematika</i>	6	6
<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek</i>	4	5
<i>Természetismeret</i>	1	1
<i>Kémia*</i>	-	-
<i>Fizika</i>	1	1
<i>Biológia</i>	2	1
<i>Földrajz</i>	1	2

<i>Informatika</i>	2	2
<i>Testnevelés és sport</i>	5	5
<i>Osztályközösség-építő program</i>	1	1
<i>Összesen (közműveltségi óraszámok)</i>	35	36

3.7. A kötelező és a nem kötelező foglalkozások megtanítandó és tananyaga, a foglalkozások megnevezése, száma

Kommunikáció – magyar nyelv és irodalom

Az olvasási, a szövegértési és a kommunikációs készségek, képességek fejlesztése döntő szerepet játszik a társadalmi beilleszkedésben és sikerességben, ezért kiemelt szerepe van a szakközépiskola közismereti programjában. A társadalmilag elfogadott kommunikációs formák, viselkedésminták megismerése és használati módjuk elsajátítása nagyrészt e tantárgy keretei között zajlik. A tantárgy tanításának alapvető célja a biztos alapkészségek kialakítása: a magabiztos írás, a helyesírás, az olvasás és a kommunikáció. A program ugyanakkor lehetőséget teremt arra is, hogy a tanulók művészeti, irodalmi tájékozottságot szerezzenek, ízlésük, véleményük formálódjon, képesek legyenek köznapi, közéleti és művészeti témákról is beszélni.

A 9. évfolyam legfontosabb céljai:

- a szóbeli és írásbeli kommunikáció fejlesztése, hátránykompenzálás;
- a teljes mondatokban való fogalmazás igényének felkeltése;
- ismerjék fel és alkalmazzák a helyesírási alapelveket;
- saját vélemény megfogalmazása szóban és írásban;
- a köznyelvi és irodalmi szöveg különbségeinek felismerése;
- ismerjenek fel néhány jelentéstani elemet a művészi nyelvben;
- ismerjenek fel néhány alakzatot és szóképet;
- legyenek képesek rokon értelmű szavakkal változatosabbá tenni mondanivalójukat;
- legyenek képesek szóban és írásban logikusan elmesélni egy történetet;

- ismerjék néhány egynyelvű szótár használatát;
- legyenek képesek néma olvasással szövegek megértésére és az olvasottak felidézésére;
- legyenek képesek történetet írni előre meghatározott szempontok segítségével;
- tudjanak vázlatot készíteni megadott szempontok alapján;
- legyenek képesek stílusváltásra hivatalos helyzetben;
- ismerjék fel a manipuláció eszközeit a különböző médiumokban és műfajokban;
- szerezzenek gyakorlatot a vizuális, a hangzó és a komplex információk megértésében;
- ismerjék meg az online kommunikáció módjait, írott és íratlan szabályait.

Idegen nyelv

A szakközépiskolai program keretében a 9–11. évfolyamban minden tanuló számára kötelező egy idegen nyelv tanulása. A hatékonyság szempontjából célszerű azt a nyelvet választani, amellyel az ismerkedést a tanuló az általános iskolában elkezdte.

Az idegen nyelv műveltségterület kerettantervének középpontjában a tanuló áll, illetve az a törekvés, hogy a tanuló a szakközépiskolai idegennyelv-tanulás során olyan kompetenciák birtokába jusson, melyek képessé teszik őt az idegen nyelvi kommunikációra, valamint arra, hogy megfelelő motiváció esetén a kötelező nyelvtanulás időszakát követően önállóan is tovább tudja ápolni és fejleszteni idegennyelv-tudását. A használható nyelvtudás a tanuló számára nemcsak azt jelenti, hogy jobb esélyekkel indul a munkaerőpiacon, hanem egyben kulcsot is ad a kezébe más népek, más kultúrák s ezáltal önmaga, saját népe és kultúrája alaposabb megismeréséhez, jobb megértéséhez.

A szakközépiskolába bekerülő tanulók tanulási nehézségekkel küzdenek, sokuk küzd az alapkészségekhez kapcsolódó problémákkal (írási, olvasási és számolási nehézségekkel). A legtöbbjük hátrányos szociális helyzetű, és meglehetősen motiválatlan a tanulást illetően. Ezért a szakközépiskolai nyelvoktatásnak biztosítani kell az idegen nyelvi felzárkóztatás lehetőségét, a differenciált, szükség szerint az egyéni tanulás rendszerét.

Fejleszteni szükséges a tanulók négy nyelvi alapkészségét, elsősorban a beszédértés és a beszédalkézség területén, illetve ezekkel szoros összefüggésben és állandó kölcsönhatásban a tanulók *stratégiai, szociális és személyes* kompetenciáit.

A Nemzeti Tudományos Alapítvány által alkotott STEM kifejezés (Science, Technology, Engineering and Mathematics) olyan oktatási megközelítés, amely a tudomány, a technológia, a mérnöki ismeretek és a matematika négy tudományának egy vagy több területére összpontosít. Korszerű pedagógiai elvárásoknak megfelelően a mindennapi munkánkba beépítjük a STEM tárgyak fejlesztését.

A kerettanterv tartalmazza a 9–11. évfolyamok idegennyelv-oktatásának *fejlesztési céljait*. A célokból kiindulva meghatározza a *fejlesztési feladatokat*, az azokhoz szükséges *előzetes tudást*, a *követelményeket/tartalmakat*, *kulcsfogalmakat* és a fejlesztés *várt eredményeit* az évfolyamok végén.

Matematika

A matematika tanulásának eredményeként a tanulók megismerik a világ számszerű vonatkozásait, összefüggéseit, az ember szempontjából legfontosabb törvényszerűségeket, relációkat. A tantárgyi ismeretek elsajátítását olyan problémák felvetésével / problémamegoldási eljárások alkalmazásával kell segíteni, hogy a tanulók ismerjék fel a matematika gyakorlati életben és ismereteik bővítésében való alkalmazhatóságát más területeken is, valamint hasznosítsák is azt. Mindezek elemzéséhez, megismeréséhez, de elsősorban szakmai gyakorlati alkalmazásához legyenek algebrai, halmazelméleti, geometriai ismereteik, melyekkel képessé válnak a világ térbeli, időbeli folyamatainak objektív értelmezésére, a változás, fejlődés tendenciáinak felismerésére.

A tanulási folyamatot, a tevékenységeket úgy kell megszervezni, hogy növekedjék a tanulók figyelemkoncentrációja, fejlődjék önálló és logikus gondolkodásuk, kreativitásuk, probléma- és összefüggés-felismerő, valamint a fegyelmezett, precíz (kooperatív) munkára való képességük, bővüljön kommunikációs terük (szöveg, ábra, jelrendszer), legyen igényük a folyamatos önellenőrzésre.

Mindezen célok elérése érdekében a hangsúlyokat a következő területekre, tevékenységekre helyezzük:

- a hétköznapi matematikája (gyakorlat, becslés, kerekítés, fejben számolás);
- a kommunikáció fejlesztése (szöveges problémamegoldás);
- szövegek matematikai tartalmának értelmezése, elemzése;
- kombinatorika, valószínűség, statisztika elemei;
- matematikai modellek és alkalmazhatóságuk;
- algoritmus, kiszámíthatóság;
- mennyiségek közötti kapcsolatok (függvényjellegű, illetve valószínűségi) megértése;
- többféle megoldási mód keresése;
- önellenőrzés módjai (eredmény realitása);
- számológép és számítógép használata.

Cél, hogy a szakközépiskola elvégzése után a tanuló legyen képes

- elvégezni alpműveleteket racionális számkörben;

- elvégezni egész kitevőjű hatványozást a racionális számkörben;
- behelyettesíteni, megbecsülni és kiszámolni (géppel) adott (szakmai) képletek értékét;
- matematikailag értelmezni egyszerű szöveges problémákat;
- megoldani egyszerűbb szöveges feladatokat;
- megoldani egysmeretlenes elsőfokú egyenleteket;
- értelmezni relációkat (pl. kisebb, nagyobb), logikai kapcsolatokat (pl. és, vagy, ha-akkor, is);
- alkalmazni az egyenes és fordított arányosságot, a százalékszámítást;
- használni elemi geometriai fogalmakat;
- elvégezni elemi méréseket, geometriai számításokat, mértékegységeket használni;
- felismerni a szimmetria, hasonlóság, egybevágóság eseteit;
- tájékozódni a számegyenesen, derékszögű koordináta-rendszerben;
- felismerni egyszerűbb sorozatokat (szám-tani, mértani);
- felismerni művelet-sorokat, algoritmusokat;
- értelmezni, létrehozni egyszerű grafikonokat, diagramokat, táblázatokat;
- felismerni, értelmezni a matematika (halmazok, valószínűség-számítás, kombinatorika, statisztika, geometria) elemi fogalmait, szakkifejezéseit;
- megfogalmazni a szakma tanulása során felmerült matematikai jellegű kérdéseit, problémáit;
- új információkat, megoldást keresni könyvtárban, interneten.

Társadalomismeret

Az Ember és társadalom (és részben a Földünk – környezetünk) műveltségterület tartalmait a szakközépiskolákban egyetlen tantárgy, a komplex Társadalomismeret közvetíti. Ez a *történelem*, a *társadalomismeret*, az *erkölcs és etika*, a *hon- és népismeret*, a *társadalmi, állampolgári és gazdasági ismeretek*, valamint a *filozófia* területeinek tartalmait különböző arányban tartalmazza.

A Társadalomismeret tantárgy főbb feladatai a köznevelési törvény szakközépiskolákra vonatkozó szakaszaiból és a 2012-ben elfogadott Natból következően fogalmazhatóak meg:

- a történelmi múlt megismerése járuljon hozzá a jelen összefüggései, az összetett társadalmi folyamatok megértéséhez;
- az események feltárása, bemutatása és értelmezése révén fejlessze a tanulók készségeit, kompetenciáit, melynek révén sikeres felnőtté válhatnak;

- támogassa a felnőtté váló szakközépiskolai tanulók tudatos közéleti részvételét, az aktív állampolgárrá válásukat, erősítse a demokrácia értékeit gondolkodásukban;
- tegye lehetővé más kultúrák megismerését, az általuk közvetített értékek felismerését és befogadását, különös tekintettel a Kárpát-medencében együtt élő népekre, vallásokra;
- segítse elő szűkebb és tágabb közösségekhez tartozásuk személyes megélését, felelősségtudatos magatartásukat;
- a történelmi események tanulmányozása tegye képessé a szakközépiskolai tanulókat a jelenben való eligazodásban, és segítse a jövőre való felkészülésüket;
- a szakközépiskolai tanulók életkorához és érdeklődéséhez igazodva a történelmi megismerés során kapjanak képet a múltról és különösen a közelmúlt világról, a jelent alakító tényezőiről;
- személyes élményt alakítson ki a tanulóknak a történelmi szituációkkal kapcsolatban, lehetőséget biztosítson a történelemből fakadó tanulságok levonására;
- a történelem problémaközpontú megközelítése biztosítsa az önismereti, a társas kapcsolati kultúra fejlesztését és a pozitív énkép kialakítását a tanulóknak;
- a társadalmi, állampolgári és gazdasági ismeretek ismeretkör legfőbb feladata, hogy reflektáljon a diákok társadalmi tapasztalataira.

A tantárgy tanításának céljai a szakközépiskolai közismereti tantárgyrendszerben a következők:

- A differenciált történelmi gondolkodás kialakítása, az adatok, tények, fogalmak, a történettudomány által kínált konstrukciók (sémák) rugalmas adaptálásával, illetve a történettudomány vizsgálati eljárásainak (történeti probléma felismerése, megfogalmazása, a kritika, az interpretáció) alkalmazásával.
- A tanulók ismerjék fel és értsék meg azt, hogyan és miért éreztek, gondolkodtak, cselekedtek másként az emberek a múltban, mint a jelenben élők.
- A történelmi kulcsfogalmak, a történelmi folyamatok megértése és elsajátítása segíti a tanulókat a múltra vonatkozó magyarázatok, következtetések és értékelések megértésében, a történelmi ismeretek rendszerezésében, a múlttal és a múlt megismerésével kapcsolatos kérdések egyre árnyaltabb megválaszolásában, a különböző korok és események összehasonlításában, az összefüggések azonosításában, valamint az önálló következtetések és vélemények megfogalmazásában.
- A társadalmi, állampolgári és gazdasági ismeretek ismeretkör legfőbb célja, hogy a különböző társadalomtudományok (szociológia, szociálpszichológia, politológia, jogtudomány, közgazdaság-tudomány stb.) nézőpontjából mutasson be jelenségeket, problémákat, és segítse a tanulókat ezek értelmezésében, következtetések megfogalmazásában; valamint segítse a szakközépiskolai tanulókat a szűkebb és tágabb környezetükben való eligazodásban, boldogulásban.

- Fontos cél továbbá, hogy a személyes tapasztalatra építő készségfejlesztő módszerek alkalmazásával a tantárgy alapozza meg és fejlessze a diákok szociális, erkölcsi és jogi érzékét, és erősítse problémamegoldó gondolkodásukat.

Lényeges eleme a kerettantervi programszerkezetnek a bemeneti és kimeneti mérések rendszere, amely által pontos képet lehet kapni a szakközépiskolába belépő tanulóknak a tantárgyhoz kapcsolódó kompetenciáiról és ismereteiről, illetve azok hiányáról, és ennek ismeretében lehet megvalósítani a szakközépiskolai közismereti kerettantervet, amely lehetőséget ad a tanulók különbözőségének kezelésére.

Természetismeret

A természetismeret műveltségterület tartalma szerint a természeti folyamatokkal kapcsolatos ismeretanyagot (azaz az Ember és természet műveltségterületet, illetve a Földünk – környezetünk természetföldrajzi részét) tárgyalja, és az ehhez kapcsolódó készségeket, képességeket fejleszti.

Általános célként jelenik meg a természetismeret kerettantervében, hogy az alkalmas legyen a tanuló szakmai képzésének, illetve az általános középfokú oktatás más intézménytípusaiban való részvételének megalapozására azzal együtt, hogy lehetővé tegye az ezen intézményekben lépni nem készülők tudásának bővítését is, a nekik megfelelő tananyag és fejlesztési feladatok segítségével.

A természetismeret kerettantervi követelményrendszerét az intézmény a helyi tantervében igazítja mind a diákok, mind az intézményben oktatott szakmák/szakmacsoportok által meghatározott, leghatékonyabbnak tekintett tartalomhoz és módszertanhoz.

A hároméves program komoly partnernek tekint, gondolkodásra és tevékenységekre hívja a tanulókat. A program fontos eleme, hogy kapcsolatot teremtsen a tudományos eredmények és az iskolai tanulás, a tudomány és a hétköznapok között. Megmutatja a már sok kudarcot megélt diákoknak is, hogy az órai témákkal való foglalkozás örömforrás is lehet, az óra élményeket is adhat. Mindeközben kiegészíthető és továbbépíthető a diákok általános iskolából hozott hiányos tudása, és fejleszthetők a képességeik.

A természettudományi műveltség az egyén és a társadalom számára is meghatározó jelentőségű. A természetismeret esetében elengedhetetlen a természet működési alapelveinek, az alapvető tudományos fogalmaknak, módszereknek és technológiai folyamatoknak az ismerete, de érteni kell az emberi tevékenységeknek a természetre gyakorolt hatásait is. Így jut el a tanuló a természeti folyamatok megismeréséhez, valamint az alkalmazások és a technológiák előnyeinek, korlátainak és kockázatainak megértéséhez.

Az egészség tudatos megőrzése, a természeti, a technikai és az épített környezet felelős és fenntartható alakítása a természettudományos kutatások és azok eredményeinek ismerete nélkül elképzelhetetlen. A globális problémák megoldásának fontos feltétele az állampolgárok természettudományos műveltségén, az ok-okozati összefüggések felismerésén alapuló, kritikus és konstruktív magatartása. Az egyén tudása társadalmi szinten szorosan összefügg a gazdasági versenyképességgel és a szűkebb-tágabb autonóm közösségek fennmaradásával. Ennek ismeretére hangsúlyt helyez a kerettanterv.

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben is. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. A kerettantervben leírt program célja, hogy az ember és természet szeretetén és a környezet ismeretén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. A programnak fel kell készítenie a diákokat a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók ismerjék meg azokat a természeti-gazdasági folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő.

A természetismereti és technikai kompetencia kritikus és kíváncsi attitűdöt alakít ki az emberben, aki ezért igyekszik megismerni és megérteni a természeti jelenségeket, a műszaki megoldásokat és eredményeket, nyitott ezek etikai vonatkozásai iránt, továbbá tiszteli a biztonságot és a fenntarthatóságot.

A tantervi program részben új ismereteket kínál, részben a korábbiak rögzítésére szolgál. Legnagyobbbrészt azonban a szemléletet alakítja, azt mutatja meg, hogyan érdemes tanulni, hogyan lehet továbblépni, fogódzókhoz jutni. Olyan tudást bővít, és olyan képességeket fejleszt, amelyek a mai világban elengedhetetlenek. Segít megérteni, hogy tanulni és gondolkodni kell.

A kerettanterv épít a digitális technikák és az IKT-eszközök tanórai használatára, valamint a természetismeret iránti érdeklődés felkeltése utáni önálló tanulói IKT-alkalmazásra is.

A természetismeret tárgyat elsősorban a matematika tantárggyal egységben célszerű tanítani. Különösen javasolt, hogy az év eleji szintfelmérés és a tanév végi komplex mérés együttes tartalommal történjen. Ezen túlmenően a kerettanterv kapcsolódási pontokat tartalmaz a többi műveltségterülethez is, komplex módon.

A programban a tanévet egy közös produktummal járó feladat zárja. Ennek elkészítésében mindenkinek részt kell vennie. A projekt témája és a feldolgozás módja a tanár és az osztály közös döntésén múlik.

Az első félév során a tanuló képet kap a fizika, a természetföldrajz és a biológia által vizsgált egyes összefüggésekről, a természettudományos kutatás módszereiről, tudásunk alkalmazásának lehetőségeiről és korlátairól is. Mintát kap a jelenségek vizsgálatának módjairól. A tanulmányok eredményeképpen összefüggéseket ismer föl és fogalmaz meg a mechanikai működésekről, halmaztulajdonságokról, összefüggésben az élettelen természetben (meteorológia) és az élő szervezetben betöltött szerepükkel. Ismereteket szerez testünk fölépítésének és egészségének kapcsolatairól. Példákat elemez hazánk természeti környezeti állapota, az itt folyó gazdálkodás és történelmünk összefüggéseire.

Az így nyert ismeretek kapcsolatot teremtenek a művészeti tárgyak, a társadalomismeret és a matematika között.

A kvantitatív feladatok száma, a lexikálisan elsajátítandó ismeret a rövid időkeret miatt szükségképpen alacsony marad, a témák, valamint a kvalitatív hangsúlyok azonban lehetőséget adnak a szakma igényeinek megfelelő differenciálásra, részletezésre is.

A legfontosabb célok a következők:

- a tanulók nyitottan tekintsenek a bennünket körülvevő világra;
- legyenek képesek az okok és okozatok megkülönböztetésére és adott okok ismeretében az okozatra vonatkozó következtetések levonására;
- ismerjék meg és alkalmazzák az alapvető természeti törvényeket;
- legyenek képesek az adatok ismeretében diagramok készítésére, valamint adott diagram ismeretében adatok, folyamatok meglátására;
- legyenek képesek grafika/kép alapján az ábrázolt folyamat értelmezésére.

Eközben gyakorlatot szereznek az egyéni és csoportos munkában, feltevéseik szabatos megfogalmazásában, a képi és verbális kommunikáció összekapcsolásában is.

Testnevelés és sport

A testnevelés és sport műveltségterület szakközépiskolai kerettanterve társadalmilag elvárt, alkalmazható ismereteket, képességeket és készségeket foglal magában. Tartalmazza a Natnak a tanulásról és a tanulásszervezésről kialakított felfogását, figyelembe veszi az iskolatípus sajátosságait és a munkaerőpiaci kompetenciákat. Megalapozza a tanulók műveltségterületi tudását, motivációit, hozzáállását a szakmatanuláshoz szükséges fizikum fenntartásához, az egész életen át tartó testmozgáshoz, sportoláshoz, egészséges életvitelhez.

Cél az önálló felelősségvállalás, a munkavállalásra alkalmasság, a munkabírák fejlesztési útjának kialakítása. További cél a saját, előnyben részesített rekreációs terület kiválasztása és az azzal kapcsolatos tudás összefoglalása, továbbfejlesztése. A műveltségterület ebben az életszakaszban közvetíti a civilizációs betegségek elleni küzdelem lehetőségét, módjait is.

A diák alapvetően képessé válik a megszerzett kompetenciák birtokában tudása továbbfejlesztésére, megteremtve az esélyt arra, hogy élete során az elvárt teljesítményt az ahhoz megfelelő mentális és fizikai állapotban érje el. A kerettantervben megjelenő mozgásos és elméleti tartalmak sikeres felhasználása érdekében hangsúlyos a tanuló alkalmazkodóképessége a változó körülményekhez. A különböző testgyakorlási formák hozzájárulnak az általános értékteremtéshez, a közös és az egyéni érdekek képviseléséhez, valamint erősítik a tantárgy alapvető és aktuális motivációs tényezőit.

Az elvárt célállapotban a szakközépiskolai tanulmányait befejező fiatal képes az iskolai testnevelésben tanult testgyakorlati ágak technikájának bemutatására, a testi képességekhez, az egészséges életmódhoz kapcsolódó ismeretek felhasználására, az egyéni és társas sporttevékenységek szervezéséhez szükséges ismeretek alkalmazására.

A kerettanterv minden tanuló számára biztosítani kívánja a hatékony és élményszerű motoros tanulást. Az egységesség és differenciálás elvét a legfőbb értékek közé sorolja az általa vezérelt gyakorlatok során. A belső didaktikai differenciálás emeli a motoros tanulás hatékonyságát és egyúttal a személyiségfejlesztés egyéb területén bekövetkező fejlesztés, hiánypótlás hatásfokát is. A differenciálás alappillérei a különböző tanulói képességek, adottságok, a számtalan általános iskolában megszerzett egyenetlen tudás, a heterogén motivációs háttér és a testneveléshez kapcsolódó más-más egyéni célok.

A szakközépiskolai tanulmányok befejeztével előtérbe lép a saját életút iránti felelősségvállalás. A tanulók ismerik és értik a mozgás szükségességét, a testi képességek és a mozgásműveltség fejlesztésének egyes módozatait, a testi és a lelki egészség megőrzésére vonatkozó legfontosabb információkat, lehetőségeket. Tudatában vannak annak, hogy életvitelüket számos minta alapján, saját döntéseik sorozataként alakítják ki, amely döntések hatással vannak testi és lelki egészségükre, a társas életben betöltött szerepeikre. Képesek bizonyos értékkonfliktusok felismerésére, felelősségre ébrednek abban, hogy saját sportos, egészséges életvitelükkel mutathatnak példát családjuknak, társas környezetüknek, eközben tekintettel kell lenniük tárgyi környezetükre, a fenntarthatóság kritériumaira.

A társas környezetben végbement tanulási folyamatok eredményeképp az önmagukról alkotott képet képesek megfelelő önkritikával fogadni. Különbséget tudnak tenni az ideális és a reális énkép között, tisztában vannak azzal, hogyan befolyásolhatja a társas környezet az önmagukról alkotott képet, a reális *önismeretet*.

A közösen megélt közösségi és minőségi sportélmény, a kulturált szurkolás nyújtotta katarzis hatására erősödik a *nemzeti öntudat, a hazafiasság*. Az érdeklődés felkeltése eredményeképpen megismerik a nemzeti büszkeség érzését, megneveznek és felismernek, példaképül választanak magyar sportolókat.

A szakközépiskolában közvetlen célként jelennek meg a *munkavállalói szerepekhez* elengedhetetlen kompetenciákat fejlesztő tevékenységeket végezni. Az iskolatípus a tudás szükséges tényezőit és összetevőit a tartalommal összekapcsolt képességfejlesztés elvének szem előtt tartásával szilárdítja meg. Az alapvető, egészséggel, fizikai állapottal és önismerettel kapcsolatos értékek elsajátítása is gyakorlatorientált. A tanulmányok vége felé már a munkabírási, munkaerő megőrzésére való felelős felkészülés történik egyre tudatosabban.

A tudatosság alapja az érthetőséget, az interakciókat elősegítő, biztosító *anyanyelvi kommunikáció*. A világos beszéd és a segítőkész hozzáállás minden tanulót képessé tesz egyszerű interakcióra. Az érthetőség célja, hogy a tanulók képesek legyenek gondolkodni saját egészségi állapotukról, ismerjék az egészségkárosító tényezőket, azok hatásait, elkerülésük módját. Mindezek mellett kielégítő módon kommunikáljanak ők is, és saját véleményüket fejtse ki az egészségtudatos életvitellel kapcsolatban a társaknak nyújtott segítségadás során. Legyenek képesek és nyitottak arra, hogy szükség esetén tanácsot, információt, támogatást kérjenek.

A sikeres társas részvétel érdekében elengedhetetlen a viselkedési és játékszabályok, valamint az általánosan elfogadott magatartás megértése, ezáltal fejlődik a *szociális és állampolgári kompetencia*. E kompetencia alapját az képezi, hogy a tanulók legyenek képesek megfogalmazni véleményüket a közösséget érintő kérdésekben, meghallgatni és elfogadni mások érvelését. Legyenek képesek a játékban, sportjátékban, egyéb mozgásformák feladataiban együttműködni társaikkal, osszák meg a feladatmegoldást segítő információkat.

A fentiekén kívül az egyénnek tudnia kell kezelni és megosztani másokkal a stressz érzését és a frusztrációt, kimutatni az együttérzését. Különbséget kell tennie a személyes, a társas és a szakmai információk, szempontok között.

A *hatékony tanulás és munka* kompetencia segítségével a szakközépiskolai tanulmányok befejezésekor a tanulók egyénileg és csoportban is meg tudják szervezni a saját edzettségük eléréséhez szükséges tevékenységüket, ideértve az idővel és információval való bánásmódot. A kompetencia magában foglalja az egyén tanulási folyamatának és szükségleteinek ismeretét,

gyakorlottságot abban, hogy felismerje készségeinek erős és gyenge pontjait, és hogy saját munkáját tárgyilagosan értékelje. Ez eredményezheti az új tudás és készségek, továbbá útmutatások keresését és alkalmazását.

A sport- és mozgáskultúra bázisára építve fejlődik a *vállalkozói kompetencia*, miszerint egyénileg és csapatban is képesek a személyek dolgozni, a közös feladatok, tevékenységekhez kapcsolódó problémák megoldása során az egyes munkafázisokat megtervezik. A tapasztalatszerzés által az egyén a kockázatokat képes jobban felmérni és adott esetben vállalni is tudja azokat.

Az ápoltság és igényes megjelenés, a rendezett mozgásminőség és mozgáskivitelezés segítségével fejlődik az *esztétikai tudatosság és kifejezőképesség*.

A tehetséges tanulók magasabb szintű sportolása az iskolai rendezvényeken, bajnokságokon, a diáksport-egyesületekben és a versenysport színterein valósul meg. A műveltségterületi tehetséggondozás fő feladata a támogató légkör biztosítása az intézményen belül és a kapcsolatban álló partnerekkel keresztül is. Az egyénre szabott fejlesztési eljárások a tanuló szükségleteinek, képességeinek, teljesítményének megfelelően – mind a tehetséggondozás, mind a felzárkóztatás keretében – eredményezhetik más tanulási utakat, gyakorlási, edzési folyamatok kijelölését.

Digitális kultúra

A digitális kultúra tantárgy ismeretkörei, fejlesztési területei hozzájárulnak ahhoz, hogy a tanuló az információs társadalom aktív tagjává válhasson. Az informatikai eszközök használata olyan eszköztudást nyújt a tanulóknak, melyet a tanulási folyamat közben bármely ismeretszerző, -feldolgozó és alkotó tevékenység során alkalmazni tudnak. Ennek érdekében fontos a rendelkezésre álló informatikai és információs eszközök és szolgáltatások megismerése, működésük megértése, az egyéni szükségleteknek megfelelő szolgáltatások kiválasztása és célszerű, értő módon való kritikus, biztonságos, etikus alkalmazása.

Az informatikai és információs eszközök, szolgáltatások az egyén életének és a társadalom működésének szinte minden területét átszövik, ezért az informatika tantárgyban szereplő fejlesztési területek számos területen kapcsolódnak a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeinek fejlesztési feladataihoz. Az informatika tantárgy keretében megoldandó feladatok témájának kiválasztásakor, tartalmainak meghatározásakor fokozott figyelmet kell fordítani a kiemelt nevelési célok, a kulcskompetenciák és az életszerű, releváns információk megjelenítésére.

A digitális kultúra tantárgy feladata, hogy korszerű eszközeivel és módszereivel felkeltse az érdeklődést a tanulás iránt, és lehetővé tegye, hogy a tanuló a rendelkezésre álló informatikai eszközök segítségével hatékonyabbá tegye a tanulási folyamatot. Az informatika tanulása hozzásegíti a tanulót, hogy önszabályozó módon fejlessze tanulási stratégiáját, ennek érdekében ismerje fel a tanulási folyamatban a problémamegoldás fontosságát, az információkeresés és az eszközhasználat szerepét, legyen képes megszervezni tanulási környezetét, melyben fontos szerepet játszanak az informatikai eszközök, az információforrások és az online lehetőségek.

A tantárgy segíti a tanulót abban, hogy az internet által nyújtott lehetőségek kihasználásával aktívan részt vegyen a demokratikus társadalmi folyamatok alakításában, ügyeljen a biztonságos eszközhasználatra, fejlessze kritikus szemléletét, érthető módon és formában tegye fel a témával kapcsolatos kérdéseit, törekedjen az építő javaslatok megfogalmazására, készüljön fel a változásokra. Az informatika tantárgy kiemelt célja a digitális kompetencia fejlesztése, az alkalmazói programok felhasználói szintű alkalmazása, az információ szerzése, értelmezése, felhasználása, az elektronikus kommunikációban való aktív részvétel.

A digitális kultúra órákon elsajátított alapok lehetővé teszik azt, hogy a tanuló a más tantárgyak tanulása során készített feladatok megoldásakor informatikai tudását alkalmazza. Az informatika tantárgy feladata a formális úton szerzett tudás rendszerezése és továbbfejlesztése, a nem formális módon szerzett tudás integrálása, a felmerülő problémák értelmezése és megoldása. Az egyéni, a csoportos, a tanórai és a tanórán kívüli tanulás fontos színtere és eszköze az iskola informatikai bázisa és könyvtára, melyek használatához az informatika tantárgy nyújtja az alapokat.

A digitális kultúra műveltségterület fejlesztési céljai – a tanulók váljanak a digitális világ aktív polgárává –, illetve a Nemzeti alaptanterv fejlesztési céljai, valamint az ott leírt digitális kompetenciák fejlesztése akkor valósulhatnak meg, ha az egyes tantárgyak, műveltségterületek tanítása és a tanórán kívüli iskolai tevékenységek szervesen, összehangolt módon kapcsolódnak az informatikához. Az informatika műveltségterület egyes elemeinek elsajátíttatása, a készségek fejlesztése, az informatikai tudás alkalmazása tehát valamennyi műveltségterület feladata. A digitális kompetencia fejlődését segíthetik például a szaktanárok közötti együttműködések (például: közös, több tantárgyat átfogó feladatok), továbbá az aktív részvétel a kulturális, társadalmi és szakmai célokat szolgáló közösségekben és hálózatokban.

A közismereti helyi tantervek

KOMMUNIKÁCIÓ – MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM (KOMA)

Célok és feladatok

Az olvasási, a szövegértési és a kommunikációs készségek, képességek fejlesztése döntő szerepet játszik a társadalmi beilleszkedésben és sikerességben, ezért kitüntetett szerepet játszik a közismereti programjában. A társadalmilag elfogadott kommunikációs formák, viselkedésminták megismerése és használati módjuk elsajátítása nagyrészt e tantárgy keretei között zajlik. A tantárgy tanításának alapvető célja a biztos alapkészségek kialakítása: a magabiztos írás, a helyesírás, az olvasás és a kommunikáció. A program ugyanakkor lehetőséget teremt arra is, hogy a tanulók művészeti, irodalmi tájékozottságot szerezzenek, ízlésük, véleményük formálódjon, képesek legyenek köznapi, közéleti és művészeti témákról is beszélni.

Ez a program elsősorban nem ismereteket kínál, hanem a szemléletet alakítja, azt mutatja meg, hogyan érdemes tanulni, hogy lehet továbblépni, fogódzókhoz jutni. Olyan tudást és képességeket fejleszt, amelyek a mai világban elengedhetetlenek. Segít megérteni, hogy tanulni és gondolkodni kell. Hogy a rossz válasz jobb, mintha eleve elutasítjuk a gondolkodást. A program komoly partnernek tekinti, gondolkodásra és tevékenységekre hívja a tanulókat fejlődésük, boldogulásuk érdekében.

A tanterv fontos eleme, hogy kapcsolatot teremtsen a tudományos eredmények és az iskolai tanulás, a tudomány és a hétköznapi élet között. Megmutatja a már sok kudarcot tapasztalt diákoknak, hogy az órai témákkal való foglalkozás örömforrás is lehet, az óra élményeket is adhat. Mindeközben remélhetően kiegészíthetjük és tovább építhetjük a diákok általános iskolából hozott hiányos tudását, és fejleszthetjük képességeiket. A program szokatlansága ellenére is tartalmaz olyan elemeket, amelyeket az érettségire való felkészülés során is hasznosíthatnak azok, akik tovább akarnak tanulni.

A magyar nyelv és irodalom tantárgyat a többi közismereti tantárggyal egységben kell tanítani. A tantervi tematika igazodik az osztályfőnöki órákon kijelölt átfogó témákhoz.

Minden évfolyamon négy csomópontja van a tananyagnak: *a) kommunikáció, b) nyelvtan, c) szövegértés/szövegalkotás, d) művészeti, irodalmi nevelés és médiaismeret.* Törekedni kell arra, hogy a beszéd mellett minden órán sor kerüljön írásra, olvasásra, a helyesírás gyakorlására, irodalmi művekkel, képekkel való találkozásra. Ezek arányát és mélységét azonban az érettséginek, az érdeklődésnek kell meghatározni.

A *kommunikációs csomópont* a domináns, hiszen az eredményes kommunikáció technikáinak elsajátítása a társadalmi sikeresség egyik kulcsa. A többi csomópont ehhez kapcsolódik. Ezt a területet mindig kiemelten kell kezelni. Olyan helyzeteket célszerű teremteni, amelyekben konkrét szituációkat kell megoldaniuk a diákoknak; az elméletnél sokkal fontosabb a gyakorlat. Az egyéni kommunikációtól a társadalmi kommunikációig számos területet érint a kerettanterv. Az egyes kommunikációs témákhoz sokféle út vezethet: az életből vett szituációs játék, médiához köthető feladat vagy valamilyen irodalmi mű, esetleg szövegtani feladat egyaránt lehet kiindulópont, a lényeg az, hogy sikerüljön felkelteni az osztály érdeklődését. Meg kell érinteni a diákokat, érzékennyé kell őket tenni a téma iránt, felkelteni az érdeklődésüket, megmutatni, hogy ezek a tananyagok nem fölösleges tudást hordoznak, hanem a mindennapok részei, s így megismerésükkel, a velük való foglalkozással életminőségüket, sikerességüket tudják javítani.

Nyelvtani csomópont: a szűken vett nyelvtani rész nem haladja meg lényegesen az általános iskolában tanultakat, azt ismétli, illetve mélyíti el. Szemlélete azonban tágabb, arra helyezi a hangsúlyt, hogy a nyelvtan/nyelvészet a grammatikai szabályok alkalmazásánál sokkal szélesebb körben is értelmezhető. Ebben a csomópontban szerepelhetnek a külön meg nem jelölt, a tanár által az osztály, esetleg az egyes tanulók fejlesztési igényei szerint megválasztott rövid és szisztematikus helyesírási feladatok is.

A *szövegértés/szövegalkotás csomópontban* kapott helyet az olvasás- és íráskészség fejlesztése. Minél több alkalmat kell találni arra, hogy a diákok némán és hangosan is olvassanak, mivel sok esetben éppen olvasási nehézségeik miatt küzdenek alapvető szövegértési gondokkal. Az írásos feladatok is fontosak, füzetbe és feladatlapokra is írhatnak a tanulók. Az írásbeli munkát mindig ellenőrizze és javítsa a tanár, lehetőség szerint óra közben. A tanulók kapjanak lehetőséget arra, hogy bármilyen más órán felmerülő szövegértési problémájukat felvethessék ezeken az órákon.

Az *irodalom/művészet csomópont:* az ajánlott szövegválogatás nem törekszik semmilyen kánon követésére vagy irodalomtörténeti áttekintésre, jóllehet számos szöveg szerepel a magyar és világirodalom különböző korszakaiból. Kortárs szerzők is szép számmal találhatók az anyagban, hogy a mai szövegeknek is legyen esélyük arra, hogy megszólítsák a diákokat,

illetve, hogy a tanulók kortárs alkotásokkal is találkozzanak. Ezekben az esetekben se hagyományos műelemzés folyjon, hanem kerüljön sor a személyes érzések, az érintettség, a szövegek által kiváltott reakciók megbeszélésére.

Nem irodalomtörténetet, szerzőket, nagy műveket kell tanítani, hanem egy-egy mű adott témához kapcsolásával azt kell megmutatni, hogy az irodalmi szöveg is lehet érdekes, izgalmas, kapcsolódhat a diákok életéhez. Minél élményszerűbb a találkozás, annál nagyobb az esély az olvasással kapcsolatos pozitív attitűd kialakítására. Bár nincs irodalomtörténet, a különböző korokból vett (főleg magyar) irodalmi művek arra is jók, hogy felismerjék a diákok, hogy ezek a szövegek egy (a magyar) hagyomány és a magyar kultúra részei. A modern szerzők, a modern kultúra, sőt a tömegkultúra is segíthet eljutni a klasszikus értékekhez, hiszen a populáris kultúra általában a klasszikus kultúra alapvető struktúráit másolja, annak eszköztárát veszi át, tematikája pedig sokszor motiválóbbr és érdekesebb lehet a diákok számára.

A magyartanítás hagyományos tartalmaival és felépítésével kapcsolatban a szakiskolai tanulók többsége negatív élményeket szerzett. A művészeti nevelés alapvető célja az, hogy a műalkotásokkal való találkozás során pozitív érzések ériék a diákokat. Örömet találó, gondolkodni akaró emberek nevelése a cél.

A tanterv épít a diákok életében is egyre nagyobb szerepet betöltő digitális és vizuális kultúrára (fotó, film, digitális tartalmak stb.), illetve a média pozitív és negatív jelenségeinek értelmezésére is. A fiatalok sokszor könnyebben jutnak el a virtuális világ és vizualitás felől a szövegekhez, mint fordítva. A most szakiskolába kerülő fiatalok már a Z generáció tagjai, akik a digitális világba születtek, teljes természetességgel használják a digitális eszközöket, szabadidejükben a világhálón élnek, sokkal nehezebben illeszkednek be szűk, valóságos környezetükbe. A tantervnek és a hozzá kapcsolódó közismereti programnak ezt figyelembe kell vennie. Ugyanakkor a média működésének, illetve a manipuláció hatásmechanizmusainak megértése is nagyon fontos cél.

A Kommunikáció – magyar nyelv és irodalom (KOMA) műveltségterület a programban kitüntetett szerepet játszik, mert az alapvető kulcskompetenciák közül többnek a fejlesztésében is jelentős helye van: az anyanyelvi és a kulturális kompetencia fejlesztésében elsőrendűen, ezen kívül a tanulási képességek fejlesztésében, a szociális és állampolgári kompetencia erősítésében, sőt a digitális kompetencia fejlesztésében is. Az általános iskolát végzett tanulók jó része az alapvető kompetenciák hiányával érkezik a szakiskolába, tehát egy alapos mérés után fokozatos, egyénre szabott fejlesztésben kell részesülniük. Az általános iskolából hozott hiányok csökkentése mellett tovább kell fejleszteni kommunikációs és szövegértési/szövegalkotási képességeiket. A nevelési célok tekintetében elsőrendű szerepe van a műveltségterületnek abban, hogy a tanulók önismerete, erkölcsi magatartása, felelősségvállalása, jövője, szakmai pályája iránti elkötelezettsége megfelelően alakuljon. Ezt a fejlesztést a 9. évfolyamon tervszerűen kell elkezdni, hogy mire a tanulók elhagyják a szakiskolát, és munkába állnak, felelősségteljes állampolgárokká, a társadalom hasznos tagjaivá váljanak.

Időkeret, óraszámok

Kommunikáció - magyar	A tantárgy heti óraszám	A tantárgy éves óraszám
9. évfolyam	2 + 1	72 + 36 = 108
10. évfolyam	2	72
11. évfolyam	2	62

9. évfolyam

A 9. évfolyamon heti három óra áll rendelkezésre.

A tantervet megvalósító KOMA program ezen az évfolyamon három, az osztály számára megvalósítandó projektfeladatot is ajánl: az első három hónapban (trimeszterben) egy virtuális osztálykönyvet hoznak létre a diákok, amely alkalmas az osztály megismerésére, a közös munka, közös feladatvégzés kereteinek megtalálására. A második harmadban osztályújságot készítenek, ennek megvalósításához már magasabb szintű együttműködésre van szükség. A harmadik harmadban egy történetet írnak közösen (ehhez készíthetnek fotókat, rövidfilmeket is).

A 9. évfolyam legfontosabb céljai:

- a szóbeli és írásbeli kommunikáció fejlesztése, hátránykompenzálás;
- a teljes mondatokban való fogalmazás igényének felkeltése;
- ismerjék fel és alkalmazzák a helyesírási alapelveket;
- saját vélemény megfogalmazása szóban és írásban; – a köznyelvi és irodalmi szöveg különbségeinek felismerése;
- ismerjenek fel néhány jelentéstani elemet a művészi nyelvben;
- ismerjenek fel néhány alakzatot és szóképet;
- legyenek képesek rokon értelmű szavakkal változatosabbá tenni mondanivalójukat;
- legyenek képesek szóban és írásban logikusan elmesélni egy történetet;
- ismerjék néhány egynyelvű szótár használatát;
- legyenek képesek néma olvasással szövegek megértésére és az olvasottak felidézésére;
- legyenek képesek történetet írni előre meghatározott szempontok segítségével;
- tudjanak vázlatot készíteni megadott szempontok alapján;
- legyenek képesek stílusváltásra hivatalos helyzetben;
- ismerjék fel a manipuláció eszközeit a különböző médiumokban és műfajokban; – szerezzenek gyakorlatot a vizuális, a hangzó és a komplex információk megértésében;
- ismerjék meg az online kommunikáció módjait, írott és íratlan szabályait.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Személyes kommunikáció – Tömegkommunikáció	Órakeret: 8 + 5 óra
Előzetes tudás	Az általános iskolából hozott, igen változatos szintű kommunikációs ismeretek. A kommunikáció elemeinek ismerete. Alkalmazkodás a kommunikációs helyzetnek megfelelő normákhoz. Hajlandóság az együttműködésre.	

A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	A szóbeli kommunikáció személyes sikerének fokozása a kommunikáció verbális és egyéb összetevőinek tudatosításával. Az üzenet kódolásának és dekódolásának gyakorlása. Az udvarias, köznyelvi normának megfelelő kommunikáció igényének felébresztése és gyakorlása. A személyközi és a társadalmi, valamint a tömegkommunikáció fogalmának megismerése, ezek megkülönböztetése. A tömegkommunikáció csatornáinak és eszközeinek ismerete, a manipuláció felismerése. Az online kommunikáció módjainak, írott és íratlan szabályainak megismerése; az egyén felelősségének tudatosítása az internetes kommunikációban.

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Önismeret, énkép, énkép-kommunikáció, én és a csoport. A kommunikáció alapmodellje, összetevőinek azonosítása, értelmezése. A nonverbális kommunikáció elemei, sajátosságai, működési mechanizmusai (pl. <i>testbeszéd, térközsabályozás, arcjáték</i>). A közös nyelv és a nonverbális kommunikáció szerepe a megértésben; a verbális és a nonverbális kommunikáció összhangja; dekódolás. A verbális kommunikáció jelentősége és lehetséges formái. A kommunikáció sikere, a kulturális és a nyelvi szabályok szerepe a megértésben. Etikett a kommunikációban. Kommunikáció az interneten. Netikett a Facebookon, e-mailben és online csevegés közben. Előzetes elvárások a kommunikációban, a megértés csapdái, emberi játszmák. A kommunikáció szintjei. A társadalmi kommunikáció fogalma. A társadalmi kommunikáció csatornái. Centrum és periféria. A társadalmi kommunikáció egyéb területei: hivatalos szövegek (pl. <i>menetrend, beteg tájékoztató, banki dokumentumok, álláshirdetések értelmezése</i>). Tömegkommunikáció és műfajai. A manipuláció fogalma és hatásmechanizmusai. Kommunikációs gyakorlatok és játékok. Az értő figyelem felkeltése, fenntartása beszélőként; hallgatóként pedig gyakorlása.	<i>OKÉ-tematika</i> illeszkedő részei. <i>Társadalomismeret:</i> társadalmi kommunikáció, tömegkommunikáció, centrumperiféria. <i>Természetismeret, matematika:</i> kommunikációs képességeket fejlesztő gyakorlatok. <i>Idegen nyelv:</i> nonverbális kommunikáció, testbeszéd, eltérő szabályok különböző kultúrákban.
Kulcsfogalmak/fogalmak	Énkép, kommunikáció, testbeszéd, mimika, gesztusnyelv, arcjáték, térközsabályozás, kódolás, dekódolás, üzenet, rétegnyelv, kommunikációs zavar, tömegkommunikáció, hír, vélemény, manipuláció, sajtó, netikett.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Vizuális és verbális kommunikáció kapcsolata; Hivatalos kommunikáció	Órakeret: 8 + 6 óra

Előzetes tudás	Ismeretek a kommunikáció verbális és nonverbális elemeinek működéséről, a tömegkommunikációról és a manipulációról. Ismeretek a vizuális kommunikációról, gyakorlat a képi nyelv elemzésében.
A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	A kommunikáció kulturális meghatározottságának tudatosítása. A reklámn nyelv megfigyelése és megértése különböző reklámhordozók esetében, a manipuláció felismerése. Filmnyelvi kommunikációs eszközök felismerése, megismerése és alkalmazása. A vizuális, a hangzó és a komplex információk megértésének továbbfejlesztése. A színek jelentéshordozó szerepéről való tudás elmélyítése. Ismerkedés a zenei nyelvvel, a nyelv zenéjének tanulmányozása.
	A hivatalos és a társalgási stílus megkülönböztetése saját gyakorlatban. Hivatalos kommunikáció műfajainak, szövegtípusainak, szabályrendszerének megismerése.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	
Kapcsolódási pontok	
A kommunikáció kulturális meghatározottsága, kulturális antropológiai szempontok; a divat, az öltözködés jelentéshordozó szerepe. Reklám, plakát, graffiti: a meggyőzés vizuális eszközei, meggyőzés, manipuláció. Reklám: rádióreklám, internetes reklám. A meggyőzés hangzó és komplex eszközei, meggyőzés, manipuláció. A képi nyelvben és a verbalításban rejlő meggyőzőési lehetőségek, ezek kipróbálása. Megértés szöveggel és szöveg nélkül, a kontextus és a hagyomány szerepe, kulturális útjelzők. Hangzó szövegek és képi információk megértése. A filmnyelv, mint kommunikációs forma. A vizuális és a verbális kommunikáció kapcsolata. A vizuális kommunikáció eszközei, a képek jelentése és olvashatósága. A színek jelentése, színszimbolika a köznapokban és a művészetekben. Zene és kommunikáció, zenei nyelv, a nyelv zenéje. A zenei nyelv egyetemessége. Részvétel a hivatalos kommunikációban, a hivatalos kommunikáció aktuális műfajai: felelés, beszámoló, vizsga stb. Pályázatok. Állásinterjú. A hivatalos dialógus, mint műfaj. Gyakorlatok, szerepjáték.	OKÉ-tematika illeszkedő részei. Társadalomismeret: kommunikáció társadalmi és kulturális meghatározottságai. Természetismeret, matematika: kommunikációs képességeket fejlesztő feladatok. Idegen nyelv: a nem nyelvi jelek és a kontextus szerepe az idegen nyelvű kommunikációban.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Vizualitás, képi nyelv, filmnyelv, nemzeti kultúra, szubkultúra, célközönség, színszimbolika, dialógus, zenei nyelv, a nyelv zenéje, intonáció, beszédtempó, hivatalos kommunikáció.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A nyelv és a nyelvtan rendszere	Órakeret: 8 + 5 óra
Előzetes tudás	A nyelvi jelekről és a nyelvi jelrendszerről az általános iskolában tanultak. A helyes beszéd és a helyesírás egyéni szintje. A legalapvetőbb nyelvtani ismeretek, a nyelvi elemek felismerése. Egyéni fejlesztési szükségletek felismerése, a helyes beszéd és a helyes írás iránt kialakuló motiváció.	
A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	A nyelvi jelekről és a nyelvi jelrendszerről tanultak felfrissítése, kiegészítése. A helyes beszéd és a jó helyesírás igényének felkeltése, megerősítése. A nyelvtani ismeretek hasznosságáról való meggyőződés kialakítása, megerősítése. Az általános iskolában tanult leíró nyelvtani ismeretek felfrissítése, az alapvető hiányosságok pótlása feladatok megoldása során. A szóelemek és a szófajok, valamint a szintagmák felismerésének fejlesztése, szókincsbővítés. A teljes mondatokban való fogalmazás igényének felkeltése. A helyesírás fejlesztése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A nyelv fogalma, nyelv és beszéd.		<i>Társadalomismeret,</i>
A beszéd jellemzői – az egyénre jellemző beszédmód. A jel, a jelzés, a jelrendszer fogalmának megismerése, illetve ismételése. A nyelv, mint jelrendszer, a nyelvi jelek típusai. A nyelv szintjei, a leíró nyelvtan egységei (hangtan, morfématan, szótan, mondatan, szövegtan). Hang, fonéma, betű. A hangok jelölése írásban, a betű. Hangtörvények. A hangtörvényekből fakadó helyesírási szabályok felelevenítése, helyesírási feladatok egyéni szükségletek szerint. A hangok szerepe a beszédben. A hangok keletkezése, tiszta ejtés. A szófajok beszédbeli és mondatbeli szerepe. A szófajok felismerése, szavak csoportosítása. Morfémák, szóelemek, szóalakok. A toldalékok szerepe a szó- és a mondatalkotásban. Szóalkotó játékok. Szintagmák keresése és jelölése. A szókincs fejlesztése a határozós és a jelzős szintagmákhoz kapcsolódva. A tulajdonnevek és az igekötős igék helyesírása. Általános helyesírási gyakorló feladatok az egyéni problémák feltárására és egyéni fejlesztésre. A helyesírás önálló fejlesztésének módjai, az önellenőrzés eszközei.		<i>idegen nyelv, természetismeret, matematika:</i> helyesírás. <i>Idegen nyelv: a nyelvek egyedisége és rokonsága.</i>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Nyelv, beszéd, beszédmód, jelrendszer, jeltípus, hang, betű, hasonulás, összeolvadás, morféma, szóelem, szóalak, toldalék, szintagma.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Mondat – szöveg – jelentés	Órakeret 8 + 6 óra
Előzetes tudás	Az előző félévben tanult nyelvtani ismeretek.	

A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	A mondattani és a szövegtani ismeretek felidézése és bővítése gyakorlati feladatok során. A központosítás, mint helyesírási probléma gyakorlása. Az értő néma és hangos olvasás fejlesztése kreatív feladatokkal. A jelentéstani ismeretek fejlesztése, szerepük felismerése a művészi nyelvben és a hétköznapi kommunikációban. Szövegrendezés. A szókincs bővítése, a fogalmazási készség fejlesztése. Ismerkedés az egynyelvű szótárak használatával.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A mondat fogalma, a mondat szerkesztettsége és modalitása. A modalitás szerepe a közlő szándékának kifejezésében. Írásjelek. Az egyszerű és az összetett mondat felismerése, csoportosítása gyakorlati feladatok során. Az összetett mondat típusainak megkülönböztetése, összetett mondatok alkotása szerkezeti modellek alapján. A szöveg és a szövegkohézió. Szövegértési feladatok. A szövegelemzés lehetséges módszerei. A szövegkohézió nyelvi elemei, a lineáris kohézió (pl. névmások, toldalékok vizsgálata a szófajokról és a morféimákról tanultak felidézésével). A szövegkohézió jelentésbeli elemei, globális kohézió (pl. a cím, a téma, a tétel- és kulcsmondatok, kulcsszavak; a bekezdések logikai viszonyának vizsgálata köznap, irodalmi és saját szövegekben). Szövegfonetikai eszközök. Hangos olvasás, interpretálás, előadóművészet. A fonetikai eszközökkel való tudatos bánásmód gyakorlása.	<i>Társadalomismeret, idegen nyelv, természetismeret, matematika:</i> helyesírás. <i>Idegen nyelv:</i> a szófajok ismeretének szerepe a nyelvtanulásban; szövegértést segítő technikák.
A hangalak és a jelentés viszonya. Azonos alakú, egyjelentésű, többjelentésű, rokon értelmű, hangutánzó és hangfestő szavak felismerése, gyűjtése, csoportosítása. A rokon értelmű szavak szerepe a szóbeli és az írásbeli kommunikáció változatosságában, pontosságában és választékosságában. Szókincsbővítő feladatok.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Egyszerű és összetett mondat; kijelentő, felszólító, felkiáltó, óhajtó és kérdő mondat; kohézió, bekezdés, kulcsszó, kulcsmondat, fonetika, hangalak, jelentés, azonos alakú, egyjelentésű, többjelentésű, rokon értelmű, hangutánzó és hangfestő szó, alakzat, ismétlés, fokozás, túlzás.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Szövegértés, szövegalkotás I. A szövegek szerkezete	Órakeret 8 + 5 óra
Előzetes tudás	Különböző szövegek folyamatos olvasása. Az olvasottak lényegének felismerése. Kérdések megfogalmazása az olvasott szöveggel kapcsolatban. Törekvés a gondolatok célhoz illeszkedő kifejezésére, írásban.	

A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	Különböző megjelenésű és műfajú szövegek átfogó megértése, a szöveg szó szerinti jelentésén túli üzenet értelmezése, a szövegből információk visszakeresése. A szöveg tartalmának összefoglalása, jegyzet és vázlat önálló készítése. Az olvasott szöveg tartalmával kapcsolatban saját vélemény megfogalmazása szóban és írásban. Szövegalkotás során a különböző mondatfajták használata. A helyesírás alapvető szabályainak ismerete. Szótárak (papíralapú és internetes) gyakorlott használata, saját szókincs fokozatos bővítése. A szövegek tagolása, főbb szerkezeti elemeinek ismerete. A forrásellenőrzés szempontjainak megismerése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A szöveg jellemzői, tartalmi és formai elemei. Különböző szövegek – különböző szándékok: szerzők, szövegalkotási célok, hogyan változik egy-egy szöveg a szándéktól függően. Különböző célok – különböző szövegműfajok (típusok, jellemzők) – olvasástechnika, olvasás és szövegértés, hangos és néma olvasás utáni értés. Szövegek tagolása, szerkezeti elemek, kapcsoló elemek. Az írásbeli és a szóbeli szövegalkotás eltérései, az eltérések okai, típusai. Szókincs bővítése, szótárak, kézikönyvek használata. Internetes szótárak, helyesírás-ellenőrző programok, szótárprogramok használata, internetes keresés, források ellenőrzésének kérdései. Rövid szóbeli szövegek leírása – írott szöveggé alakítása.		<i>OKÉ</i> -tematika illeszkedő részei. <i>Társadalomismeret, idegen nyelv, természetismeret, matematika:</i> szövegértést, szövegalkotást fejlesztő feladatok, hangos és néma olvasás gyakorlása.
Kulcsfogalmak/fogalmak	Szöveg, szövegalkotási szándék és cél, szövegrész, kapcsolóelem, szótár, szó szerinti jelentés, üzenet.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Szövegértés, szövegalkotás II. A történetalkítás eszközei	Órakeret 8 + 6 óra
Előzetes tudás	Az olvasott szövegről saját vélemény megfogalmazása szóban és írásban. Különböző megjelenésű és műfajú szövegek megértése. Információk keresése a szövegben. A szöveg tartalmának összefoglalása, önálló jegyzet és vázlat készítése.	
A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	Történet létrehozása előre meghatározott szempontok alapján, a történet részeinek, felépítésének meghatározása. A történetek variálhatóságának meg tapasztalása, kipróbálása. Meghatározott szempontok szerint kiselőadások, referátumok önálló elkészítése. Különböző beszédműfajok meghatározása és megkülönböztetése. Különböző beszéd/szövegműfajok jellemzőinek ismerete.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok

A történet fogalma, funkciója. Történetalakítás: a történet alapegységei, történetépítés. A történet variálhatósága, különböző műfajok. Saját történet létrehozása, szereplők, történetelemek kiválasztása, cselekménybonyolítás. A szöveg makroszerkezetének három egysége: bevezetés, tárgyalás, befejezés. Beszédműfajok/szövegműfajok. Elbeszélés, élménybeszámoló, felszólalás, hozzászólás, érvelés. Köznyelv, irodalmi nyelv, nyelvi norma, szleng, rétegnyelvek, csoportnyelvek. A kiselőadás, a referátum és a vázlat készítésének szabályai. Forrásmegjelölés, forrásellenőrzés.	<i>OKÉ-tematika</i> illeszkedő részei. <i>Társadalomismeret,</i> <i>idegen nyelv,</i> <i>természetismeret,</i> <i>matematika:</i> szövegértést, szövegalkotást fejlesztő feladatok, hangos és néma olvasás gyakorlása.
Kulcsfogalmak/fogalmak	Történet, bevezetés, tárgyalás, befejezés, bekezdés, elbeszélés, élménybeszámoló, érvelés, rétegnyelv, nyelvi norma, referátum, kiselőadás.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Irodalom – művészetek – média I. Művészeti ágak, műnemek, műfajok	Órakeret 8 + 5 óra
Előzetes tudás	A rímes, ritmikus szöveg megkülönböztetése a prózától. Ismeretek Petőfi Sándor, Arany János, Gárdonyi Géza tanult műveiről, irodalmi alkotásokról való egyszerű saját szöveg alkotásának képessége.	
A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	A köznyelvi és irodalmi szöveg különbségeinek felismerése. Műnemek és műfajok felismerése. A magas és tömegkultúra különbségeinek felismerése. Az ízlés fogalmának megértése, a modern kommunikáció műfajainak megismerése. A művészeti ágak megkülönböztetése. A manipuláció működési mechanizmusának belátása, a fikció fogalmának megértése, az alternatív valóságok szerepének belátása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Irodalom:</i> Az irodalmi és a köznyelvi szövegek eltérései, az irodalom, mint nyelvhasználat: az irodalmi szöveg felhívó jellege. Az irodalom mágikus jellege. Az irodalom szerepváltozása, virtuális valóságok. Műnemek: epika, dráma, líra. Az egyes műnemek legjellemzőbb műfajai. Napló és blog mint irodalmi műfajok, illetve az internet műfajai. Levél, e-mail, sms, blog (eltérő nyelvezet, eltérő etikett). A Nyugat c. folyóirat. Internetes irodalmi lapok (Pl. <i>Litera, Irodalmi Jelen, Spanyolnátha</i>). Kortárs szerzők versei, szövegei. Groteszk, egyperces novellák.		<i>OKÉ-tematika</i> illeszkedő részei. <i>Társadalomismeret:</i> tömegkultúra, média. <i>Idegen nyelv:</i> egyszerűbb, rövid irodalmi művek eredeti nyelven való olvasása.

(Javasolt szerzők /művek, műrészletek/: <i>Madách Imre, Arany János, Móricz Zsigmond, Mikszáth Kálmán, Krúdy Gyula, Ady Endre, József Attila, Karinthy Frigyes, Weöres Sándor, Ottlik Géza, Örkény István, Parti Nagy Lajos, Karafiáth Orsolya, Varró Dániel, Jónás Tamás, Szabó T. Anna.</i>) <i>Művészet/Média:</i> A művészet fogalma, művészeti ágak. Ismerkedés a következő fogalmakkal: magas kultúra, tömegkultúra, kommersz, ízlés. Az írott sajtó műfajai. Fikció, manipuláció, hazugság, átverés, demagógia stb. Facebook, világháló, játékok, alternatív valóságok.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Irodalmi szöveg, köznyelvi szöveg, műnem, műfaj, magas kultúra, tömegkultúra, fikció, manipuláció, virtualitás, alternatív valóság, groteszk, ízlés.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Irodalom – művészetek – média II. Az irodalom és a vizuális kultúra formanyelve és eszközei	Órakeret 8 + 6 óra
Előzetes tudás	Az irodalmi és a köznyelvi szövegek közötti különbségek felismerése. Önálló szóbeli és írásbeli megnyilatkozások irodalmi művekről. Az alapvető műnemek és műfajok jellemzőinek ismerete. A népköltészet, műköltészet, mese, elbeszélés fogalmak ismerete.	
A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	Az irodalom kezdeteivel kapcsolatos alapvető ismeretek elsajátítása. A leggyakoribb alakzatok és szóképek felismerése. Néhány epikai műfaj, valamint az elbeszéléssel kapcsolatos fogalmak ismerete és alkalmazása. Művészfilmek és kommersz filmek közötti különbség felismerése. Filmes adaptációk (képregény, regény, remake) jellemzőinek megállapítása. Ismerkedés az irodalom határterületeivel.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok

Irodalom: Oralitás – az irodalom kezdetei, népmesék, monda, legenda. Műköltészet: eposzok, fabulák, anekdota, aforizma. Legfontosabb alakzatok és szóképek (pl. <i>versszak, rím, alliteráció, ismétlés, felsorolás, fokozás, ellentét, metafora, megszemélyesítés, szimbólum</i>). Dalszövegek, kortárs költészet (pl. <i>rap-szövegek, Lovasi András, Kiss Tibor, Parti Nagy Lajos, Kukorelly Endre, Marno János</i>). Novella, regény (pl. <i>Mikszáth Kálmán, Móricz Zsigmond, F. Kafka, B. Hrabal</i>). Az elbeszélő szerepe és típusai. Cselekménybonyolítás, jellemábrázolás. Korrajz, társadalmi kontextus, szubkultúrák megjelenése a szövegben. Hagyomány, kánon, történetiség. Színhely, időkezelés, beszédmód, valóság és fikció.	OKÉ-tematika illeszkedő részei. Társadalomismeret: társadalmi környezet, szubkultúrák. Idegen nyelv: egyszerű irodalmi szövegek és falfirkák idegen nyelven, az idegen nyelvű filmek megértése a képi nyelv elemeinek felismerésével.
Művészet/Média: Graffiti az őskorban és az ókorban (pl. <i>barlangrajzok, pompeji falfeliratok, egyiptomi sírok</i>). Graffiti ma: művészet vagy kulturális környezetszennyezés. A képregény, mint műfaj, híres képregények. Képregények filmes adaptációi (pl. <i>Superman, Batman, Pókember, Sin City, Amerika kapitány, Asterix</i> stb.). A képregény, mint művészet (pl. <i>R. Lichtenstein</i>). Művészfilm, kommerszfilmek, reklámfilmek, plakátok. Filmes gegek, átverés, képi humor, rajzfilm, némafilm (pl. <i>Chaplin, Stan és Pan, Buster Keaton</i>). Film és irodalom kapcsolata – adaptáció vagy új műalkotás, remake-ek.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Népköltészet, műköltészet, alakzat, szókép, epika, novella, regény, cselekmény, korrajz, hagyomány, szubkultúra, graffiti, képregény, művészfilm, közönségfilm, adaptáció.

A fejlesztés várt eredményei a 9. évfolyam végén	Az egyes tanulók önmagukhoz viszonyítva a korábbiánál tudatosabban és sikerebben kommunikálnak. Ismerik a kommunikáció összetevőit, tudnak olvasni a nonverbális jelekből. Igyekeznek alkalmazkodni a helyzetnek megfelelő kommunikációs normákhoz. A tanulók ismerik a kommunikáció fajtáit, meg tudják különböztetni a hírt és a véleményt. Online kommunikációjuk tudatos, ismerik az internetes kommunikáció veszélyeit és illetmát. A tanulók a pedagógus segítségével felismerik egyéni fejlesztési szükségleteiket, kialakul a helyes beszéd és a helyes írás iránti motiváció, fejlődik az önellenőrzés, az önálló tanulás képessége. A tanulók rendelkeznek a legalapvetőbb nyelvtani ismeretekkel, felismerik a nyelvi elemeket. A tanulók kissé biztosabb leíró nyelvtani ismeretekkel rendelkeznek, ezeket képesek gyakorlati feladatok során alkalmazni. Törekcsenek arra, hogy szóban és írásban is teljes mondatokban fogalmazzanak, és törekcsenek arra, hogy kevés helyesírási hibát ejtsenek. A tanulók hangosan és némán is értőn olvasnak. Az olvasott szöveg tartalmával kapcsolatban saját véleményt fogalmaznak meg szóban és írásban. Képesek a szövegben információkat keresni. Képesek különböző típusú szövegek tartalmának összefoglalására, jegyzet és vázlat önálló készítésére. Önállóan használják a hagyományos és az internetes szótárakat. Ismerik a forráskritika alapvető szempontjait. Ismerik a netikett alapvető szabályait és ezek alkalmazását. Képesek az irodalmi és köznyelvi szövegek közötti különbségek felismerésére. Képesek önálló szóbeli és írásbeli megnyilatkozásokra irodalmi művekről. A tanulók ismeretei bővülnek a képi, hangzó és a komplex eszközöket használó kommunikáció, különösen a reklámok és a filmek terén. Felismerik a durva manipulációt. Képessé válnak néhány filmnyelvi eszköz felismerésére és alkalmazására. A tanulók felismerik az egyszerű szövegek témáját, kulcsszavait, meg tudják határozni a bekezdések témáját és ezek kapcsolatát. Fejlődik írásjel-használatuk és olvasási készségük. A tanulók gyakorlatot szereznek a vizuális, a hangzó és a komplex in-
	formációk megértésében. Elmélyül a színek jelentéséről szerzett tudásuk. Képesek stílusváltásra hivatalos helyzetben. Felismernek néhány jelentéstani elemet a művészi nyelvben, és képesek rokon értelmű szavakkal változatosabbá tenni mondanivalójukat. Képesek szóban és írásban logikusan elmesélni egy történetet. Tudnak legalább egy nyelvi szótárt használni. Képesek néma olvasással szövegek megértésére és felidézésére. Képesek történet írására előre meghatározott szempontrendszer segítségével. Tudnak vázlatot készíteni megadott szempontrendszer alapján. Felismerik a helyesírási alapelveket, és helyesen alkalmazzák őket. Képesek néhány alakzat és szókép felismerésére. Ismernek néhány epikai műfajt, ismerik és alkalmazzák az elbeszéléssel kapcsolatos fogalmakat.

10. évfolyam

A kommunikáció – magyar tanterv a 10. évfolyamon már alapvetően a pályaaorientációra, a mindennapi életben való eligazodásra készít fel, a kulcskompetenciák fejlesztését is ennek rendeli alá. Továbbra is szerepe van az alapvető kulcskompetenciák fejlesztésében is. A megfogalmazott nevelési célok közül elsőrendű a szerepe a felelősségvállalásnak, a demokrácia iránti elkötelezettségnek, a tudatos állampolgári létnek, a pályaaorientációnak. A tanulókat fel kell készíteni a vizsgaszituációkra, a pályaválasztásra, az önálló, tudatos kommunikációra, a kulturált nyelvhasználatra, a mindennapi életben gyakran felmerülő szövegtípusok megértésére.

A 10. évfolyamon heti kettő óra áll rendelkezésre.

A 10. évfolyam legfontosabb céljai:

- fejlődjön a tanulók tanulási technikája, alakítsanak ki pozitív viszonyt a jövőbeli tanulás különböző módozataihoz;
- értsék meg az egész életen át tartó tanulásra való képesség és motiváció fontosságát; – kommunikációjuk során nem kortársi helyzetben kerüljék a szlenget és a vulgarizmust;
- legyenek képesek folyamatosan és meggyőzően felolvasni érvelő szövegeket;
- készüljenek fel a különböző vizsgahelyzetekre;
- legyenek képesek önálló, néma, értő olvasásra, meghatározott szempontok alapján különböző műfajú szövegek írására;
- tudjanak rövid, elmondásra vagy felolvasásra szánt és arra alkalmas, különböző műfajú szövegeket írni;
- legyenek képesek különböző műfajú szövegek önálló írására előre megadott szempontok önálló alkalmazásával;
- ismerjék a lényegkiemelés eszközzeit;
- használják tudatosan a digitális eszközöket, legyenek tisztában a világháló használatának etikai szabályaival és az internet használatának veszélyeivel.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A sikeres kommunikáció – nyelvi és kommunikációs repertoár a gyakorlatban	Órakeret 18 óra
Előzetes tudás	Jártasság az írásbeli és szóbeli véleményalkotásban. Tömegkommunikációs ismeretek. Tény és vélemény megkülönböztetése. Véleményformálás szóban és írásban. Az önértékelés és a társértékelés szerepének ismerete a tanulás sikerességében.	

A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	A tanulási technikák, az önértékelés és a társértékelés fejlesztése. A formális és az informális tanulási lehetőségek közötti tájékozódás. Írásbeli és szóbeli véleményformálás művészeti alkotásokról. Az udvarias társalgás gyakorlása, a vulgarizmus csökkentése, elutasítása. Az érvelési technika, a vitakészség gyakorlati fejlesztése. A tanulók és mások által írott szövegek meggyőző előadásának gyakorlása és e képesség, valamint a rögtönzés fejlesztése. Felkészítés a vizsgahelyzetekre. Az egész életen át tartó tanulásra való képesség és motiváció fejlesztése.

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A kommunikációs zavarok, konfliktusok feloldásának eljárásai. Generációs megértési nehézségek: eltérő nyelv, eltérő jelentés (pl. <i>szleng, réteg- és csoportnyelvek</i>). A kulturális szignálok használatának, a kommunikációs maximák érvényesülésének vizsgálata. Személyes erősségek és gyengeségek megfogalmazása, megerősítés és segítő bírálat a társaknak. A művészeti ágakhoz való viszony beépítése az önértékelésbe. Formális és informális tanulás, tehetség, kreativitás. A családi viszonyok és a társalgási stílus történeti változásai. Disputa: érvelő szövegek alkotása szóban. A disputa szabályainak megismerése, egyszerűsített játék. Tömegkommunikáció, televízió, internet. A média vélemény- és ízlésformáló szerepe. Pénz és tömegkommunikáció (pl. <i>reklám, show, klip</i>). Állásfoglalás az életstílusok, szerepminták körében, értékválasztás. Társalgási stílus különböző beszédpartnerek esetén. Udvarias társalgás. A vulgarizmus kerülése. Kulturált nyelvi megoldások kényes témák megbeszélésére. Különböző stílusrétegek műfaji sajátosságainak megfelelően írt saját és kész szövegek felolvasása, előadása, illetve rögtönzése. Kulturált véleményalkotás, önértékelés, egymás munkájának és teljesítményének értékelése indoklással, fejlesztési tanácsokkal. Érvelő műfajok és szövegek, a meggyőzés szolgálatában. A vizsga mint a meggyőzés színtere.	<i>OKÉ</i>-tematika illeszkedő részei. <i>Társadalomismeret:</i> kommunikáció társadalmi és kulturális meghatározottságai, tömegkommunikáció, média, film. <i>Természetismeret, matematika:</i> kommunikációs képességeket fejlesztő gyakorlatok. <i>Idegen nyelv:</i> udvarias társalgás, véleménynyilvánítás.
Kulcsfogalmak/fogalmak	Formális és informális tanulás, egész életen át tartó tanulás; disputa, érvelés, érv, cáfolat, tételmondat; vulgarizmus, előadói stílus, testbeszéd, arcjáték, hangerő, hanglejtés, értékválasztás, érvelés.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelv és társadalom – nyelvi rétegek, stílusrétegek	Órakeret 18 óra
Előzetes tudás	Az eddig szerzett stilisztikai ismeretek.	

A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	A stílusrétegek megkülönböztetése. Jártasság kialakítása a szépirodalmi művek néhány stílusjegyének felismerésében. Fejlődés a társalgási stílus gyakorlásában a vulgarizmus negatív voltának tudatosítása.	
	A szövegalkotási, felolvasási és előadási jártasság fejlesztése. Az alapvető nyelvtörténeti ismeretek felelevenítése és bővítése; a szinkron nyelvváltozatok közötti tájékozódási képesség megalapozása. A tanuló számára fontos nevek eredetének, jelentésének megismerése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A jeltermészet jelentősége a nyelvben. A jelek típusai (ikon, index, szimbólum). A nyelvtan szerepe az egyén életében, tanulásának haszna. Játék a mondatokkal, nyelvi cselekvésekkel. A szóbeliség és az írásbeliség stílusjegyei a magánéleti és a félhivatalos, publicisztikai helyzetekben. A tárgyalt művekről szóló rövid kritikák, blogbejegyzések koherenciájának elemzése. Ismerkedés a publicisztikai, az előadói (szónoki) és a tudományos (népszerű tudományos, ismeretterjesztő) stílus jegyeivel szövegek alapján. A különböző stílusrétegekbe tartozó szövegek felismerése. Nyelvtörténeti ismeretek, a magyar nyelv eredete, a szókincs történeti rétegei néhány szöveg vizsgálatával. Nyelvújítás, a technika és a globalizáció szerepe a nyelv változásában. Szógyűjtés a technikával, a divattal és a zenével kapcsolatban – köznyelvivé vált idegen és új szavak. Ismerkedés az utónévkönyvvel, a nevek eredetével és jelentésével. Nyelvváltozatok, nyelvjárások. Egy-egy a tanulók által ismert vidék nyelvjárásainak jellegzetességei. Tájszavak. Nyelvváltozatok, ifjúsági és diáknyelv. Szleng és argó. Szlengszótárak. A határon túli nyelvhasználat egy-két változata: kétnyelvűség, kevertnyelvűség, kettős nyelvűség.		<i>Társadalomismeret, idegen nyelv, természetismeret, matematika:</i> helyesírás. <i>Idegen nyelv:</i> a globalizáció következtében nemzetközivé vált szavak, néhány diáknyelvi és szleng elem idegen nyelven.
Kulcsfogalmak/fogalmak	Koherencia, publicisztika, stílusárnyalat, társalgási stílus, művelt köznyelv, szleng, argó, nyelvtörténet, finnugor nyelvcsalád, nyelvváltozat, nyelvjárás, tájszó.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Szövegértés, szövegalkotás – retorikai gyakorlatok	Órakeret 18 óra
Előzetes tudás	Önálló, néma, értő olvasás, meghatározott szempontrendszer alapján különböző műfajú szövegek írása, vázlatírás.	

A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	Különböző műfajú szövegek önálló írása, előre megadott szempontrendszer önálló alkalmazása, a lényegkiemelés eszközeinek alkalmazása.
	Képes instrukciók szöveggé formálása, illetve szöveges információk képpé alakítása.
	Egyszerűbb retorikai feladatok megoldása, retorikai szövegek önálló alkalmazása.
	Mindennapi szövegtípusok (önéletrajz, névjegy, álláshirdetés, kérvények stb.) megértése és önálló létrehozása.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	
Álláshirdetések elemzése és alkotása személyes tényezők figyelembe vételével, önismeret. Lényegkiemelés különböző műfajú, családi témájú szövegekben (pl. <i>újságcikk, blogbejegyzés</i>). Érvelő szövegek vizsgálata és alkotása.	Kapcsolódási pontok <i>OKÉ-tematika</i> illeszkedő részei. <i>Társadalomismeret, idegen nyelv, természetismeret, mate-</i>
Képes instrukciók szöveggé formálása v. szöveges instrukciók alapján egyszerű képek alkotása (összeszerelés, folyamatábra stb.). Írásbeli ítéletalkotás, kritika, értékelő szöveg írása. Nézőpontváltás a szövegben. Egyedi névjegy tervezése, megalkotása. Retorikai feladat, ünnepi beszéd alkotása (pl. <i>ballagásra, születésnapra, esküvőre, eljegyzésre, keresztelőre</i>). A retorika nyelven kívüli eszközei. Retorikai feladat, beszéd alkotása tetszőleges témában. Érvelő szövegek olvasása és alkotása. Vers- vagy prózaírás sablon segítségével. Alapvető stilisztikai ismeretek rendszerezése, gyakorlati alkalmazása szövegalkotás során.	<i>ka:</i> szövegértést, szövegalkotást fejlesztő feladatok, hangos és néma olvasás gyakorlása.
Kulcsfogalmak/fogalmak	Lényegkiemelés, érvelés, ítéletalkotás, kritika, nézőpontváltás.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Irodalom – művészetek – média Műalkotások befogadása	Órakeret 18 óra
Előzetes tudás	Műnemek és a hozzájuk kapcsolódó legfontosabb műfajok ismerete, szempontok szerinti véleményalkotás irodalmi művekről.	
A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	Irodalmi művekről, filmekről való véleményalkotás önálló kifejtése. Művészeti irányzatok közötti különbségek felismerése. Műalkotások megértésével, értelmezésével, befogadásával kapcsolatos legfontosabb ismeretek elsajátítása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok

Irodalom: Különböző műnemű és műfajú irodalmi művekről közös beszélgetés és elemzés tematikus bontásban. (Javasolt szerzők: <i>Ady Endre, József Attila, Áprily Lajos, Kányádi Sándor, Dsida Jenő, Tamási Áron, Márai Sándor, Szilágyi Domokos, Esterházy Péter</i>, Kovács András Ferenc műveiből részletek, <i>Katona József, W. Shakespeare, E. Ionesco</i> drámáiból részletek.) Önéletrajz, életrajz, útirajz az irodalomban. A krimi, sci-fi, kalandregény jellemzői, témái. Képversek, hangköltemények. Művészet/média: Legfontosabb avantgárd irányzatok jellemzői (pl. <i>expresszionizmus, futurizmus, dadaizmus, szürrealizmus, kubizmus, konstruktivizmus</i>). Művészeti ágak, műfajok, kifejezőeszközök, üzenet, hangulat. Műalkotás és műkedvelés, hobbi, giccs. Művészfilm és közönségfilm. Műalkotások (vers, zene, film, tánc stb.) befogadása és kommentálása, a befogadó szerepe a művek értelmezésekor.	OKÉ-tematika illeszkedő részei. Társadalomismeret: kisebbségi lét, határon túli magyarság. <i>Idegen nyelv:</i> idegen nyelvű filmek felirattal vagy anélkül, képi nyelv, falfirkák.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Avantgárd irányzatok, műkedvelés, hobbi, giccs, befogadó, műértelmezés.

A fejlesztés várt eredményei a 10. évfolyam végén	Fejlődnek a tanulók tanulási technikái, a tanulók felismerik az egész életen át tartó tanulás szükségességét. Ismerik a hétköznapi életben használatos dokumentumok típusait, azok kitöltésének módját, eligazodnak a hivatalos ügyekben használatos for-

	manyomtatványok között, kitöltésükben alapszintű jártasságot szereznek. Többségük legalább nem kortársi beszédhelyzetben kerüli a szlenget és a vulgarizmust. A tanulók képesek folyamatosan és meggyőzően felolvasni érvelő szövegeket. Felkészültek a vizsgahelyzetek kommunikációs szempontú kezelésére. Rendelkeznek alapvető nyelvtörténeti ismeretekkel, tudják, hogy egy időben is többféle nyelvváltozat létezik. Képesek önálló, néma, értő olvasásra, meghatározott szempontrendszer alapján különböző műfajú szövegek írására, vázlatírásra. Tudnak rövid, elmondásra vagy felolvasásra szánt és arra alkalmas szövegeket írni. Képesek különböző műfajú szövegek írására, előre megadott szempontrendszer alkalmazásával, ismerik a lényegkiemelés eszközeit. Képesek a retorika alapvető eszközeit alkalmazni érvelő szövegek szóbeli előadásakor. Tisztában vannak a média vélemény- és ízlésformáló szerepével, felismerik a manipuláció eszközeit. Kulturáltabban mondanak véleményt a műalkotásokról nemtetszés esetén is, képesek véleményüket egy-két érvelő alátámasztani. Felismerik a művészeti irányzatok közötti különbségeket. Felismerik a képszerűség néhány stílusesezközét és a szépirodalmi stílus néhány jellegzetességét szépirodalmi művekben.

11. évfolyam

A tantárgy legfontosabb

céljai:

- a szóbeli és írásbeli kommunikáció fejlesztése, hátránykompenzálás;
- a teljes mondatokban való fogalmazás igényének felkeltése;
- a helyesírás fejlesztése;
- a hangos és néma értő olvasás fejlesztése;
- saját vélemény megfogalmazása szóban és írásban;
- a köznyelvi és irodalmi szöveg különbségeinek felismerése
- az életre való nevelés (Hivatalos levél értelmezése, Önéletrajz, Eseti megbízási szerződés, Munkaköri leírás, Motivációs levél, Álláshirdetés írása).

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Kompetenciaalapú fejlesztés anyanyelv-kommunikáció témában	Órakeret: 72 óra

Előzetes tudás	A helyes beszéd és a helyesírás egyéni szintje. A legalapvetőbb nyelvtani ismeretek, a nyelvi elemek felismerése. Egyéni fejlesztési szükségletek felismerése, a helyes beszéd és a helyes írás iránt kialakuló motiváció.				
A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	A szóbeli kommunikáció személyes sikerének fokozása a kommunikáció verbális és egyéb összetevőinek tudatosításával. Az üzenet kódolásának és dekódolásának gyakorlása. Az udvarias, köznyelvi normának megfelelő kommunikáció igényének felébresztése és gyakorlása. Olvasási készség fejlesztése, az ismeretszerzésben való fontosság megértetésén keresztül. A helyesírás mindennapi életet érintő hatásainak tudatosítása, megfelelő egyéni helyesírási szint elérése iránti igény kialakítása. Mindennapi helyzetekben előforduló helyesírási problémák készségszinten történő kezelése.				
<table border="1"> <tr> <th>Ismeretek/fejlesztési követelmények</th><th>Kapcsolódási pontok</th></tr> <tr> <td> Alapvető helyesírási szabályok és gyakorlati alkalmazásuk elmélyítése, a kommunikációs folyamatban betöltött szerepük megértése Személynevek, hozzájuk kapcsolódó adatok hibátlan rögzítése Földrajzi nevek, címek, intézménynevek helyesírásának biztos szintű végrehajtása A nyelvi, helyesírási hagyomány értékének felismerése, a követés fontosságának megértése Az olvasási készségek egyéni kiinduló szinthez képest lehető legjobb szintre hozása megfelelő gyakorlás és irányítás segítségével Az értő olvasás javítása, hangsúllyal a hatékony ismeretszerzésben betöltött nélkülözhetetlen szerepére Az olvasás szórakoztató szerepének bemutatása, motiválva ezzel az egyéni választáson alapuló szövegek megismerését is Sikerélmény elérése a javuló olvasási-szövegértési szint által szerezhető új élmények hangsúlyozásával </td><td> OKÉ-tematika illeszkedő részei Társadalomismeret: társadalmi kommunikáció, tömegkommunikáció, Természetismeret, matematika: kommunikációs képességeket fejlesztő gyakorlatok Idegen nyelv: kommunikáció, eltérő szabályok különböző kultúrákban </td></tr> </table>		Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Alapvető helyesírási szabályok és gyakorlati alkalmazásuk elmélyítése, a kommunikációs folyamatban betöltött szerepük megértése Személynevek, hozzájuk kapcsolódó adatok hibátlan rögzítése Földrajzi nevek, címek, intézménynevek helyesírásának biztos szintű végrehajtása A nyelvi, helyesírási hagyomány értékének felismerése, a követés fontosságának megértése Az olvasási készségek egyéni kiinduló szinthez képest lehető legjobb szintre hozása megfelelő gyakorlás és irányítás segítségével Az értő olvasás javítása, hangsúllyal a hatékony ismeretszerzésben betöltött nélkülözhetetlen szerepére Az olvasás szórakoztató szerepének bemutatása, motiválva ezzel az egyéni választáson alapuló szövegek megismerését is Sikerélmény elérése a javuló olvasási-szövegértési szint által szerezhető új élmények hangsúlyozásával	OKÉ-tematika illeszkedő részei Társadalomismeret: társadalmi kommunikáció, tömegkommunikáció, Természetismeret, matematika: kommunikációs képességeket fejlesztő gyakorlatok Idegen nyelv: kommunikáció, eltérő szabályok különböző kultúrákban
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok				
Alapvető helyesírási szabályok és gyakorlati alkalmazásuk elmélyítése, a kommunikációs folyamatban betöltött szerepük megértése Személynevek, hozzájuk kapcsolódó adatok hibátlan rögzítése Földrajzi nevek, címek, intézménynevek helyesírásának biztos szintű végrehajtása A nyelvi, helyesírási hagyomány értékének felismerése, a követés fontosságának megértése Az olvasási készségek egyéni kiinduló szinthez képest lehető legjobb szintre hozása megfelelő gyakorlás és irányítás segítségével Az értő olvasás javítása, hangsúllyal a hatékony ismeretszerzésben betöltött nélkülözhetetlen szerepére Az olvasás szórakoztató szerepének bemutatása, motiválva ezzel az egyéni választáson alapuló szövegek megismerését is Sikerélmény elérése a javuló olvasási-szövegértési szint által szerezhető új élmények hangsúlyozásával	OKÉ-tematika illeszkedő részei Társadalomismeret: társadalmi kommunikáció, tömegkommunikáció, Természetismeret, matematika: kommunikációs képességeket fejlesztő gyakorlatok Idegen nyelv: kommunikáció, eltérő szabályok különböző kultúrákban				
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Énkép, kommunikáció, kommunikációs zavar, helyesírás, szabály, helyesírási hagyomány, helyesírás a mindennapokban, olvasás, ismeretszerzés, irodalmi szöveg, köznyelvi szöveg, értelmezési lehetőségek				

A fejlesztés várt eredményei a program végén	A tanulók a pedagógus segítségével felismerik egyéni fejlesztési szükségleteiket, kialakul a helyes beszéd és a helyes írás iránti motivációjuk, fejlődik az önellenőrzés, az önálló tanulás képessége. A tanulók rendelkeznek a legalapvetőbb nyelvtani ismeretekkel, felismerik a nyelvi elemeket. A tanulók kissé biztosabb leíró nyelvtani ismeretekkel rendelkeznek, ezeket képesek gyakorlati feladatok során alkalmazni. Törekcszenek arra, hogy szóban és írásban is teljes mondatokban fogalmazzanak, és törekcszenek arra, hogy kevés helyesírási hibát ejtsenek. A tanulók hangosan és némán is értőn olvasnak. Az olvasott szöveg tartalmával kapcsolatban saját véleményét fogalmaznak meg szóban és írásban. Képesek a szövegben értően információkat keresni. Képesek különböző típusú szövegek tartalmának összefoglalására, jegyzet és vázlat önálló készítésére. Képesek az irodalmi és köznyelvi szövegek közötti különbségek felismerésére. Képesek önálló szóbeli és írásbeli megnyilatkozásokra.

TÖRTÉNELEM ÉS ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK

A Történelem és állampolgári ismeretek (és részben a Természettudomány és földrajz) műveltségterület tartalmait a szakképző iskolákban egyetlen tantárgy, a komplex történelem és állampolgári ismeretek közvetíti. Ez a *történelem*, az *állampolgári ismeretek*, az *etika* és a *hon- és népismeret* területeinek tartalmait különböző arányban tartalmazza.

A történelem és állampolgári ismeretek tantárgy főbb feladatai:

- a történelmi múlt megismerése járuljon hozzá a jelen összefüggései, az összetett társadalmi folyamatok megértéséhez;
- segítse elő szűkebb és tágabb közösségekhez tartozásuk személyes megélését, felelősségtudatos magatartásukat;
- az események feltárása, bemutatása és értelmezése révén fejlessze a tanulók készségeit, kompetenciáit, melynek révén sikeres felnőtté válhatnak;
- támogassa a felnőtté váló szakképző iskolai tanulók tudatos közéleti részvételét, az aktív állampolgárrá válásukat, erősítse a demokrácia értékeit gondolkodásukban;
- tegye lehetővé a magyar kultúra értékeinek és más kultúrák értékeinek megismerését, az általuk közvetített értékek felismerését és befogadását, különös tekintettel a Kárpát-medencében együtt élő népekre, vallásokra;
- a történelmi események tanulmányozása tegye képessé a szakképző iskolai tanulókat a jelenben való eligazodásban, és segítse a jövőre való felkészülésüket;
- a szakképző iskolai tanulók életkorához és érdeklődéséhez igazodva a történelmi megismerés során kapjanak képet a múltról, és különösen a közelmúlt világról, a jelent alakító tényezőiről;

- személyes élményt alakítson ki a tanulóknak a történelmi szituációkkal kapcsolatban, lehetőséget biztosítson a történelemből fakadó tanulságok levonására;
- a történelem problémaközpontú megközelítése biztosítsa az önismereti, a társas kapcsolati kultúra fejlesztését és a pozitív énkép kialakítását a tanulóknak;
- a társadalmi, állampolgári és gazdasági ismeretek ismeretkör legfőbb feladata, hogy reflektáljon a diákok társadalmi tapasztalataira.

A tantárgy tanításának céljai a szakképző iskolai közismereti tantárgyrendszerben a következők:

- A differenciált történelmi gondolkodás kialakítása, az adatok, tények, fogalmak, a történettudomány által kínált konstrukciók (sémák) rugalmas adaptálásával, illetve a történettudomány vizsgálati eljárásainak (történeti probléma felismerése, megfogalmazása, forráskritika, az interpretáció) alkalmazásával.
- A tanulók ismerjék fel és értsék meg azt, hogyan és miért éreztek, gondolkodtak, cselekedtek másként az emberek a múltban, mint a jelenben élők.
- A történelmi kulcsfogalmak, a történelmi folyamatok megértése és elsajátítása segíti a tanulókat a múltra vonatkozó magyarázatok, következtetések és értékelések megértésében, a történelmi ismeretek rendszerezésében, a múlttal és a múlt megismerésével kapcsolatos kérdések egyre árnyaltabb megválaszolásában, a különböző korok és események összehasonlításában, az összefüggések azonosításában, valamint az önálló következtetések és vélemények megfogalmazásában.
- A társadalmi, állampolgári és gazdasági ismeretek ismeretkör legfőbb célja, hogy a különböző társadalomtudományok (szociológia, szociálpszichológia, politológia, jogtudomány, közgazdaság-tudomány stb.) nézőpontjából mutasson be jelenségeket, problémákat, és segítse a tanulókat ezek értelmezésében, következtetések megfogalmazásában; valamint segítse a szakképző iskolai tanulókat a szűkebb és tágabb környezetükben való eligazodásban, boldogulásban.
- Fontos cél továbbá, hogy a személyes tapasztalatra építő készségfejlesztő módszerek alkalmazásával a tantárgy alapozza meg és fejlessze a diákok szociális, erkölcsi és jogi érzékét, és erősítse problémamegoldó gondolkodásukat.

Lényeges eleme a bemeneti és kimeneti mérések rendszer, amely által pontos képet lehet kapni a szakképző iskolába belépő tanulóknak a tantárgyhoz kapcsolódó kompetenciáiról és ismereteiről, illetve azok hiányáról, és ennek ismeretében lehet megvalósítani a szakképző iskolai közismereti kerettantervet, amely lehetőséget ad a tanulók különbözőségének kezelésére.

A 9–10. évfolyamon a történelem és állampolgári ismeretek tantárgyi célja az, hogy a tanulók képesek legyenek

- a magyar és az európai történelem és társadalom alapvető folyamatainak megértésére;
- annak felismerésére, hogy a magyar nemzet történelme a vele együtt élő nemzetiségek és etnikumok együttműködésének az eredménye is;
- az egyén szerepének értékelésére és a szűkebb és tágabb közösséghez tartozás felelősségének elfogadására;

- a társadalmi normák erkölcsi értékének és gyakorlati hasznának felismerésére, betartására;
- értékelni a tudást, megbecsülni az iskolát, az osztályközösséget, osztálytársaikat, valamint kihasználni a szakképző iskola által biztosított tanulási lehetőségeket.
- a társadalom és legfontosabb intézményeinek megismerésére, a működésük megértésére;
- a különböző világképek jellemzőinek felismerésére, a világvallások azonosítására;
- a politika világában való eligazodásra, saját értékeinek és érdekeinek megfelelő döntések meghozatalára;
- a gazdaság leglényegesebb információinak megértésére, az egyén gazdasági lehetőségeinek felmérésére és a pénzügyekben való tájékozódásra.

9. évfolyam

Ez az év olyan nevelési célok megvalósítására ad lehetőséget, mint a tanulók ún. történelmi gondolkodásának elmélyítése és kiszélesítése, valamint a tanulás, az iskola, a tudás értékeinek, hasznának felismertetése, a társadalom, a közösségek és az egyén kapcsolatának vizsgálata. Ezek a tartalmak olyan tevékenységeken keresztül valósulhatnak meg, amelyek mind az egyének, mind az osztályközösségek számára fejlesztést tesznek lehetővé. A tanulók nem megfelelő szintű kulcskompetenciái, illetve a meglévő kompetenciák bővítésére, fejlesztésére adnak lehetőséget, mint például a szóbeli és írásbeli kifejezőkészség, az önálló véleményalkotás, a mérlegelő gondolkodás vagy a térbeli tájékozódás.

A 9. évfolyamon a történelem és állampolgári ismeretek tantárgyi célja az, hogy a tanulók képesek legyenek:

- a magyar és az európai történelem és társadalom alapvető folyamatainak megértésére;
- annak felismerésére, hogy a magyar nemzet történelme a vele együtt élő nemzetiségek és etnikumok együttműködésének az eredménye is;
- az egyén szerepének értékelésére, a szűkebb és tágabb közösséghez tartozás felelősségének elfogadására;
- a társadalmi normák erkölcsi értékének és gyakorlati hasznának felismerésére, betartására;
- értékelni a tudást, megbecsülni iskolát, az osztályközösséget, osztálytársaikat, valamint kihasználni a szakképző iskola által biztosított tanulási lehetőségeket.

Fejlesztési feladatok minden tematikai egységre vonatkozóan

Ismeretszerzés, tanulás

A forrásokban és -feldolgozásokban található információk gyűjtése. A történelem tárgyi emlékeinek felismerése, értelmezése előszóban vagy írásban. A filmek, filmhíradók értelmezése. Történelmi esemény, intézmény, szervezet megismerése források alapján.

Tájékozódás kézikönyvekben, az ismeretterjesztő folyóiratokban és az internet valamely

magyar nyelvű keresőprogramjában. Ábra készítése a tankönyv, a munkafüzet, szakirodalom felhasználásával.

Mérlegelő gondolkodás

Különböző típusú források elemzése, ellentétes felfogású forrásrészletek összehasonlítása, értelmezése, feldolgozása. Azonos eseményről, jelenségről készült különböző forrásrészletek összehasonlítása. A forrásokban fellelhető leegyszerűsítő vélemények mérlegelő értelmezése tanári rávezetéssel. A média forrásértékének, jellegének felismerése, elemzése. Eltérő álláspontok felismerése megadott történelmi források és tudományos feldolgozások szövegében; az eltérések okainak vizsgálata. Kiemelkedő történelmi személyiségek döntéseinek értékelése. A történelem meghatározó jelentőségű történelmi személyiségei szerepének értékelése.

Kommunikáció

A korszakokra vonatkozó történelmi szakkifejezések helyes használata. A történelmi fogalmak magyarázata. Egy téma bemutatása többféle módszer és eszköz (élőszó, térkép, kép, filmrészlet, tárgyak stb.) ötvözésével. Egy-egy előre megadott kérdés kapcsán saját vélemény megfogalmazása, kifejtése. Érvelési technikák ismerete és alkalmazása szóban és írásban. Előadás készítése (meghatározott terjedelemben) történelmi témákról, segédeszközök felhasználásával. Hosszabb adatsorok, grafikonok, ábrák alapján történelmi változások felismerése és bemutatása. Szemléletes diagramok és grafikonok készítése gazdasági, társadalmi, demográfiai folyamatokról. Táblázatkészítés demográfiai, gazdasági és társadalomtörténelmi adatok bemutatásához. Jártasság a feladatlapok kitöltésében; tájékozottság javítási elveiben és módszereiben.

Tájékozódás időben és térben

Fontosabb folyamatok vagy jelenségek időrendjének összeállítása. Időrendi táblázat készítése. Az időben való jártasság bemutatása élőbeszédben, írásban és a térképen. A térben és időben játszódó események közötti kapcsolat felismerése. Időrendi táblázatok és térképek összehasonlítása, rajzok és térképek készítése. Az egyetemes és a magyar kronológiák használata. Történelmi jelenségek természeti feltételeinek megállapítása a szaktanár útmutatása alapján. Történelmi helyek azonosítása mai térképeken. Sematikus rajz készítése egy-egy történelmi táj egységeiről. Tematikus történelmi térképek adatainak összehasonlítása (pl. gazdasági fejlődés, népsűrűség, nemzetiségi összetétel változása).

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Európa a világban, Magyarország Európában	Órakeret 4 óra

Előzetes tudás	Alapvető topográfiai ismeretek; elemi tájékozódás Magyarország és Európa térképein.
A tematikai egységhez kapcsolódó nevelési célok	Képes térben elhelyezni saját lakóhelye fontosabb intézményeit, nagyobb városainkat, Magyarországot, a szomszédos országokat és az Európai Unió országait a kapcsolódó térképeken. Azonosítani tudja Magyarország megyéit és úthálózata fontosabb egységeit. Felismeri a térkép legfontosabb elemeit (vizek, domborzati jelölések, államhatárok, települések), azonosítja azokat a térképen.
Ismeretek/Témák	
Lakóhelyünk és környezetünk a térben. Magyarország területi tagozódása. Magyarország és Európa.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Közép-Európa, Nyugat-Európa, Kelet-Európa, Dél-Európa, Észak-Európa, Európai Unió, régió, ország, állam, szövetség, rendszerváltás, demokratikus berendezkedés, úthálózat, infrastruktúra.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Múlt és jelen képekben és szövegekben I. Európa bölcsői	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Az általános iskolában tanultak.	
A tematikai egységhez kapcsolódó nevelési célok	Képes az európai civilizáció gyökereinek feltárására, az ókori demokrácia alapelveinek vázlatos összehasonlítására a modern demokrácia alapelveivel. A tanuló felismeri, hogy egy több évszázadon keresztül fennálló állam felemelkedésében és hanyatlásában több tényező együttes hatása játszik szerepet, valamint, hogy a hosszú életű birodalmak társadalma, gazdasági élete, politikai berendezkedése folyamatosan változik. Tudja, hogy az antik kultúra a görög és a római kultúra kölcsönhatása során alakult ki, látja ennek az európai civilizációra gyakorolt hatását.	
Ismeretek/Témák		
Az európai civilizáció kezdetei.		

Vallás, kultúra és sport az antikvitásban.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	<i>Fogalmak:</i> polisz/városállam, demokrácia, rabszolga, egyistenhit, zsidó vallás, kereszténység, Biblia, Újszövetség, olimpia. <i>Személyek:</i> Szolón, Jézus, Theodosius. <i>Topográfia:</i> Balkán-félsziget, Athén, Róma, Júdea, Olimpia. <i>Kronológia:</i> Kr.e. 776 (első ókori olimpia), Kr.e. 5. század (athéni demokrácia kialakulása), 395 (a Római Birodalom felosztása), 476 (a Nyugat-római Birodalom bukása).

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Múlt és jelen képekben és szövegekben II. A középkor századai	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Az általános iskolai előzmények.	
A tematikai egységhez kapcsolódó nevelési célok	Érti a keresztény vallás szerepét az európai szellemi és hatalmi expanzióban, azonosítja az egyház társadalomépítő és -szabályozó tevékenységét, megérti távlatos jelentőségét. Tudatosítja az iszlám vallás civilizációformáló szerepét. Feltárja a középkori keresztény civilizáció örökségét, és kimutatja a középkori városi civilizáció továbbélését a modern európai civilizációban. A tanuló felismeri és tudatosul benne, hogy a magyarság eredetére vonatkozó álláspontok különbözősége a források rendkívüli hiányosságából és az egyes szaktudományok (történettudomány, régészet, nyelvészet) kutatási eredményeinek egymásnak olykor ellentmondó adataiból fakad. Megérti, hogy a kereszténység felvétele és az erre épülő államalapítás teremtette meg a magyar állam megerősödésének és fejlődésének feltételeit. Felismeri, hogy az Árpád-korban megszilárdult a keresztény magyar állam. A korszak jelentős uralkodói politikai életpályájának megismerésén keresztül belátja, hogy a több nemzetiségből álló Magyar Királyság a közép-európai régió egyik legerősebb államaként fejlődött, sorsa több ponton összekapcsolódott a környező államok és Nyugat-Európa fejlődésével.	
Ismeretek/Témák		

A középkori Európa birodalmai, társadalom és világkép.	
A magyar honfoglalás és az államalapítás.	
A középkori Magyar Királyság helye Európában.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	<i>Fogalmak:</i> hun, barbár, gróf, lovag, lovagi erény, keresztes háború, egyház, pápa, Korán, iszlám, finnugor, nyelvrokonság, sztyeppe, törzs, honfoglalás, pogány, vármegye, Árpád-ház, jobbágy, forint, zsoldos hadsereg (pl. fekete sereg). <i>Személyek:</i> Attila, Nagy Károly, I. Ottó, Mohamed, Árpád, Géza, I. (Szent) István, IV. Béla, III. András, Károly Róbert, I. (Nagy) Lajos, Luxemburgi Zsigmond, Hunyadi János, Hunyadi Mátyás. <i>Topográfia:</i> Frank Birodalom, Német-római Császárság, Bizánc, Konstantinápoly, Szentföld, Kárpát-medence, Vereckei-hágó, Oszmán Birodalom, Nikápoly, Mohács. <i>Kronológia:</i> VII. század (az iszlám vallás alapítása), 800 (Nagy Károly császárrá koronázása), 895 táján (a honfoglalás), 1000 (I. Szent István megkoronázása), 1054 (az egyházszakadás), 1241–42 (a tatárjárás), 1301 (az Árpád-ház kihalása), 1308 (Károly Róbert királlyá választása), 1342 (I. [Nagy] Lajos), 1453 (Konstantinápoly elfoglalása), 1456 (a nándorfehérvári diadal), 1458–1490 (I. [Hunyadi] Mátyás uralkodása), 1526 (a mohácsi csata).

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Múlt és jelen képekben és szövegekben III. Az újkor hajnala	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Az általános iskolai előzmények.	
A tematikai egységhez kapcsolódó nevelési célok	Belátja, hogy a világ különböző civilizációit összeköti az emberi alapszükségletek biztosításának igénye (élelem, biztonság, világ megértésének igénye stb.). Megérti, hogy a kultúrák találkozása milyen esélyeket és/vagy veszélyeket hordoz magában. A tanuló belátja, hogy Amerika felfedezése gyökeresen megváltoztatta a világ képét. Felismeri, hogy a kereskedelmi utak feletti ellenőrzés általában jelentős hatalmi pozíciót is jelent, valamint, hogy a kereskedelmi utak terén lezajló változások átrendezik a régiók közötti gazdasági erőviszonyokat, hosszú távon jelentős gazdasági, társadalmi és politikai következményekkel járnak.	

	Belátja, hogy az oszmán-török katonai fölény mellett a politikai megosztottság is hozzájárult az ország három részre szakadásához. Megérti a részekre szakadt ország helyzetét a két nagyhatalom ütközőzónájában, és belátja, hogy a török kiűzését a hatalmi erőegyensúly felbomlása tette lehetővé. Átlátja a másfél évszázados török uralom rövid és hosszú távú következményeit.
Ismeretek/Témák	
Felfedezések – a civilizációk találkozása. Vallási megújulás Európában. Államformák és uralkodók az újkori Európában. A Magyar Királyság a birodalmak szorításában.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	<i>Fogalmak:</i> világkereskedelem, selyemút, karavella, gyarmatosítás, reformáció, evangélikus, református, kapitalizmus, alkotmányos monarchia, parlament, abszolutizmus, végvár, kuruc. <i>Személyek:</i> Kolumbusz, Luther Márton, XIV. Lajos, Szapolyai János, Habsburg Ferdinánd, Dobó István, II. Szulejmán, Zrínyi Miklós, II. Rákóczi Ferenc. <i>Topográfia:</i> Anglia, Franciaország, Versailles, Buda, Eger, Szigetvár, Ónod. <i>Kronológia:</i> 1492 (Amerika felfedezése), 1517 (Luther fellépése, a reformáció kezdete), 1541 (Buda török elfoglalása, az ország tényleges három részre szakadása), 1552 (Eger sikertelen török ostroma), 1566 (Szigetvár eleste), 1703–11 (a Rákóczi-szabadságharc), 1707 (az ónodi országgyűlés), 1711 (a szatmári béke).

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Múlt és jelen képekben és szövegekben IV. A modern világ születése	Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	Az általános iskolai előzmények.	
A tematikai egységhez	Látja, hogy a felvilágosodás állította középpontba a világmindenség megértésének igényét, a tudományos megismerés elsőbbségét, és hogy ezzel a tudományok fejlődésének új korszaka kezdődött. Belátja, hogy a hatalommegosztás és a képviseleti elv általánossá válása a polgári	

kapcsolódó nevelési célok	államokban a demokratikus jogok gyakorlásának kiterjesztését eredményezte. Felismeri, hogy az ipari forradalom, amely új energiaforrások hasznosítása mellett új technikai eszközök alkalmazásával és a termelési formák átalakításával létrehozta az ipari társadalmat, a népesség számszerű gyarapodását, urbanizációt és az ipari munkásság létszámának növekedését eredményezte. Tudatosul benne, hogy Magyarország a Habsburg Birodalom részét képezte, megérti a birodalmiságból fakadó problémák lényegét, és reális képet alkot Magyarország birodalmon belüli helyzetéről. Érti, hogy a korszakot a nemzeti és a liberális eszme megerősödése, valamint az európai centrumhoz való fölzárkózás kényszere határozza meg. Belátja, hogy ezek nyomán fogalmazódott meg a jobbágyi és rendi viszonyok megszüntetésének, az érdekegyesítés, a közteherviselés, valamint a nemzeti nyelv és kultúra megteremtésének szükségessége, amelyek a polgári viszonyok és a nemzeti önállóság megteremtését célozzák. Tudja, hogy e célok megvalósítása állította középpontba azokat a nagyformátumú politikusokat, akik túllépve egyéni érdekeiken, egymást kiegészítve, a közösség hosszú távú érdekeit szolgáló reformprogramok mellé állították a közvéleményt. Megérti, hogy a kiegyezés reális kompromisszum volt, amely megfelelt a kor erőviszonyainak. Látja a kiegyezés hosszú távú hatásait Magyarország fejlődésére, mely folyamatban a hazai zsidó polgárság kiemelkedő szerepet játszott.
Ismeretek/Témák	
Forradalmak kora Európában. A Magyar Királyság a Habsburg Birodalomban. A reformkor és az 1848–1849-es forradalom és szabadságharc. A dualizmus kora.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	<i>Fogalmak:</i> felvilágosodás, tolerancia, egyenlőség, szabadság, enciklopédia, forradalom, Emberi és polgári jogok nyilatkozata, jakobinus diktatúra, terror, ipari forradalom, belső vándorlás, betelepítés, Ratio Educationis, nyelvrendelet, jobbágyrendelet, nyelvújítás, ipari forradalom, gyár, környezetszennyezés, jobbágyfelszabadítás, áprilisi törvények, honvédség, aradi vértanúk, dualizmus.

	<i>Személyek:</i> Bonaparte Napóleon, Mária Terézia, II. József, James Watt, Széchenyi István, Kossuth Lajos, Batthyány Lajos, Deák Ferenc. <i>Topográfia:</i> Bécs, Pozsony, Budapest, Nagy-Britannia, Amerikai Egyesült Államok, Németország, Osztrák-Magyar Monarchia. <i>Kronológia:</i> 1789. július 14. (a Bastille ostroma, a francia forradalom kitörése), 1793–1794 (a jakobinus diktatúra), 1804 (Napóleon császárrá koronázása), 1740–80 (Mária Terézia), 1780–1790 (II. József), 1825–1848 (a reformkor), 1848. március 15. (forradalom kitörése Pesten), 1848–1849 (forradalom és szabadságharc Magyarországon), 1867 (a kiegyezés).

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Múlt és jelen képekben és szövegekben V. A szélsőségek évtizedei	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Az általános iskolai előzmények.	
A tematikai egységhez kapcsolódó nevelési célok	Látja az első világháború kirobbanásához vezető okokat, és azok komplex jellegét. Felismeri, hogy a korábban kialakult nagyhatalmi egyensúly felbomlása, a gyarmatokért való versengés, a létrejövő katonai szövetségek, a fegyverkezési verseny és a megoldatlan balkáni helyzet együttesen vezetett a háborúhoz. Érti, hogy az új hadászati eszközök és módszerek alkalmazása elhúzódó harcokkal és óriási ember- és anyagi veszteséggel jártak, és minden állampolgárt érintettek. Felismeri a békerendszer keltette új ellentmondásokat, különös tekintettel a kelet-közép-európai régióra Felismeri, hogy a háborús pusztítás, különösen a vereség és a gazdasági válságok egyik következménye a szélsőségek térnyerése. Érti, hogy a két világháború közötti magyar kül- és belpolitika egyik legfontosabb mozgatórugója a trianoni békeszerződés és annak hatásaira való reflektálás volt. Tudatosulnak benne a trianoni békeszerződés politikai életre, gazdaságra, társadalomra és közgondolkodásra gyakorolt hatásai, valamint a bethleni konszolidáció eredményei, hazai és nemzetközi összefüggései. Tudja, hogy mennyi áldozattal, pusztítással járt a második világháború, és hogy a holokauszt az emberiség, valamint az egész magyarság tragédiája. Megérti, miként került a háború során Magyarország kényszerpályára, és ez milyen következményekkel járt az ország sorsát illetően.	

	Tisztában van a háborús vereség és a megszállás közvetett és közvetlen következményeivel (pl. malenkij robotra elhurcolt magyar és német származású civilek, német nemzetiségű lakosság kitelepítése, a szlovákiai magyarok áttelepítése). Belátja, hogy Európában és hazánkban a XX. századi kirekesztésen alapuló (bűnbakképzésen alapuló) népiertások nem mehettek volna végbe a többségi társadalom tevőleges vagy hallgatólagos támogatása, valamint apátiája nélkül.
Ismeretek/Témák	
Az első világháború és következményei Európában, valamint Magyarországon. A totális diktatúrák jellemzői. Magyarország a két világháború között. A második világháború és következményei Európában, valamint Magyarországon.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	<i>Fogalmak:</i> antant, központi hatalmak, jóvátétel, kiegyezés, kommunizmus, bolsevik, államosítás, diktatúra, Tanácsköztársaság, ellenforradalom, revízió, általános választójog, gazdasági világválság, nemzetiszocializmus, egypártrendszer, fajelmélet, antiszemitizmus, zsidóüldözés, deportálás, haláltábor, holokauszt, soá, porraimos, kényszermunkatábor, gulág. <i>Személyek:</i> Ferenc Ferdinánd, Károlyi Mihály, Kun Béla, Lenin, Sztálin, Adolf Hitler, Horthy Miklós, Bethlen István, Szálasi Ferenc. <i>Topográfia:</i> Budapest, Szarajevó, Párizs, Trianon, Auschwitz, Hiroshima. <i>Kronológia:</i> 1914. június 28. (a szarajevói merénylet), 1914–1918 (az első világháború), 1918 (az őszi forradalom), 1920 (a trianoni békediktátum aláírása). 1938 (a náci Németország megszállja Ausztriát), 1939. szeptember 1. (Németország megtámadja Lengyelországot, kitör a második világháború), 1941 (Magyarország belép a háborúba), 1943. január (a doni katasztrófa), 1944. tavasz (a németek megszállják Magyarországot), 1945. május 8. (a második világháború lezárása Európában), 1945. április (Magyarország felszabadítása a náci uralom alól, a szovjet megszállás kezdete, a háború vége Magyarországon), 1945. augusztus (atomtámadás Hiroshima és Nagaszaki ellen).

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Múlt és jelen képekben és szövegekben VI. A megosztott világ	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Az általános iskolai előzmények.	
A tematikai egységhez kapcsolódó nevelési célok	A tanuló értelmezi a háború utáni helyzetet és a megosztott világ kialakulásának folyamatát. Felismeri a hidegháború keltette helyi háborúk máig ható következményeit.	
	Felismeri, hogy a modern technológia, a globalizációs folyamatok, a szabadság ideológiája és a kommunikációs rendszerek milyen szerepet töltek be a szovjet típusú rendszerek bukásában.	
	Felismeri a szovjet megszállás és az ebből fakadó korlátozott állami szuverenitás következményeit. Megérti, hogy Magyarországnak 1956-ban a rendkívül kedvezőtlen nemzetközi helyzetben, az erőegyensúlyra épülő politikai viszonyrendszerben nem sikerült kiszakadnia a szovjet tömbből. Felismeri, hogy az 1956-os forradalom és szabadságharc jelenlegi demokratikus rendünk egyik talpköve. Ismeri a Kádár-rendszer jellegét, és tisztában van annak mozgásterével. Képes sokoldalúan elemezni a Kádár-rendszer válságának és bukásának okait, körülményeit, felismeri a rendszer lényegi reformálhatatlanságát.	
	Képes a globalizációs folyamatok, kihívások és az egységesülő Európa előnyeinek és hátrányainak sokoldalú feldolgozására.	
	Tisztában van a rendszerváltozás előtti és az azt követő időszak politikai és gazdasági rendszere közötti legfontosabb különbségekkel.	
Ismeretek/Témák		
A kétpólusú világ és a megosztott Európa.		
Magyarország vasfüggöny mögött.		
1956-os forradalom és szabadságharc.		
A szovjet tömb felbomlása, a demokratikus viszonyok kiépülése.		
Tudományos és technikai forradalom.		
A környező országok, határon túli magyarok.		

Az Európai Unió alapelvei és intézményei.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	<i>Fogalmak:</i> hidegháború, szuperhatalom, fegyverkezési verseny, vasfüggöny, Szovjet Kommunista Párt, berlini fal, ÁVH, vallásellenesség, centralizáció, választási csalás, koncepciók per, államosítás, termelészövetkezet (téesz), kétkeresős családmódel, kitelepítés, emigráció, gulyáskommunizmus, rendszerváltás, MDF, SZDSZ, FKgP, FIDESZ, KDNP, MSZP, Európai Unió, schengeni övezet. <i>Személyek:</i> Gagarin, Neil Armstrong, Hruscsov, Kennedy, Gandhi, Rákosi Mátyás, Kádár János, Nagy Imre, Reagan, Mihail Gorbacsov, Antall József. <i>Topográfia:</i> Korea, Kuba, Vietnám, Berlin, Afganisztán, Csehszlovákia, Csehország, Szlovákia, Jugoszlávia, Szlovénia, Horvátország, Szerbia, Bosznia-Hercegovina, Szerbia, Koszovó. <i>Kronológia:</i> 1949 (a kommunista alkotmány), 1961 (a berlini fal építése, Gagarin űrrepülése), 1969 (az első Holdra szállás), 1956. október 23. (a forradalom kiobbanása), 1956. november 4. (szovjet támadás indul Magyarország ellen), 1973 (első olajárrobbanás), 1989. június 16. (Nagy Imre és társainak újratemetése), 1990 (szabad országgyűlési és önkormányzati választások), 1991 (Jugoszlávia bomlásnak indul), 1993 (Csehország és Szlovákia szétválása), 2004 (Magyarország és kilenc másik állam csatlakozása az Európai Unióhoz).

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Múlt és jelen képekben és szövegekben VII. A magyar társadalom a rendszerváltás után.	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Az általános iskolai előzmények.	
A tematikai egységhez kapcsolódó nevelési célok	Reális kép alakul ki a tanulóban Magyarország szerepéről és lehetőségeiről az európai integráción belül, továbbá ismeri fontosabb külkapcsolatait, és tudatosul benne a jelentősebb nemzetiségi és emigráns közösségek híd-szerepe. Képes a nemzet, kisebbség és a helyi társadalmak fogalmak szakszerű használatára. Képes a társadalom makro- és mikrostruktúráját alkotó elemeinek azonosítására, a társadalom tagoltságából eredő egyenlőtlenségek felismerésére, azok okainak azonosítására.	

Ismeretek/Témák	
Az ezredforduló magyar társadalma. A mai magyar társadalom jellemzői, problémái. Hazánk kiemelkedő tudományos-technikai, kulturális és sportteljesítményei.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	szabadpiac, privatizáció, társadalom, munkanélküliség, társadalmi egyenlőtlenség, gazdagok, középosztály, szegények, népességfogyás, várható élettartam, elöregedés, korfa, iskolázottság, létminimum, deviancia (bűnözés, öngyilkosság, kábítószer-fogyasztás, mentális betegségek, prostitúció), norma, nemzetiségek, cigányság társadalmi helyzete, felekezeti megoszlás, hungarikum, világörökség.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Múlt és jelen képekben és szövegekben VIII. A tanuló társadalom.	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Az általános iskolai előzmények.	
A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	A tanuló felismeri az iskola szerepének jelentőségét az egyén és a társadalom életében. Tisztában van a tanulással kapcsolatos jogokkal és kötelességekkel. Látja a tanulás és a munkaerő-piaci szerepvállalás összefüggéseit. Felismeri és elfogadja a tanulási és munkatevékenység emberformáló és értékteremtő erejét.	
Ismeretek/Témák		
Az oktatás és iskola a múltban. A tanuló társadalom és az élethosszig tartó tanulás.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	oktatás, iskola, tanítás, tudásépítés, tanuló, tanuló felnőtt, képzettség, képzetlenség, információs társadalom, élethosszig tartó tanulás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A tanulók teljesítményének a mérése	Órakeret 2 óra

A fejlesztés várt eredményei az évfolyam végén	A tanuló ismerje Magyarország helyét Európában, földrajzi, politikai elhelyezkedését, a magyar államszervezet főbb szereplőit, az önkormányzati intézményeket, a tömegmédia fontosabb csatornáit, a manipuláció eszközeit. Képes legyen értékelni, megbecsülni az egyéni és közösségi értékeket, a tudást, a tanulást, és értse az egész életen át tartó tanulás személyes és társadalmi szükségességét. A tanuló legyen tisztában a társadalom és gazdaság alapvető tulajdonságaival, ismerje fel a történelemben zajló változásokat és azt, hogy ezeknek az ismerete nélkülözhetetlen a napjainkban zajló társadalmi, gazdasági, politikai, művészeti folyamatok (és azok változásainak) a megértéséhez.

10. évfolyam

A 10. évfolyam programját a tanulók forrás- és tevékenységközpontú munkáltatása határozza meg. A tanév célja, hogy a tanulók képessé váljanak:

- a társadalom és legfontosabb intézményeinek megismerésére, a működésük megértésére;
- a különböző világképek jellemzőinek felismerésére, a világvallások azonosítására;
- a politika világában való eligazodásra, saját értékeinek és érdekeinek megfelelő döntések meghozatalára;
- a gazdaság leglényegesebb információinak megértésére, az egyén gazdasági lehetőségeinek felmérésére és a pénzügyekben való tájékozódásra.

Fejlesztési feladatok minden tematikai egységre vonatkozóan
<i>Ismeretszerzés, tanulás</i> A forrásokban és -feldolgozásokban található információk gyűjtése. A történelem tárgyi emlékeinek felismerése, értelmezése élőszóban vagy írásban. A filmek, filmhíradók értelmezése. Történelmi esemény, intézmény, szervezet megismerése források alapján.

Tájékozódás kézikönyvekben, az ismeretterjesztő folyóiratokban és az internet valamely magyar nyelvű keresőprogramjában. Ábra készítése a tankönyv, a munkafüzet, szakirodalom felhasználásával.

Mérlegelő gondolkodás

Különböző típusú források elemzése, ellentétes felfogású forrásrészletek összehasonlítása, értelmezése, feldolgozása. Azonos eseményről, jelenségről készült különböző forrásrészletek összehasonlítása. A forrásokban fellelhető leegyszerűsítő vélemények elemző értelmezése tanári rávezetéssel. A média forrásértékének, jellegének felismerése, elemzése. Eltérő álláspontok felismerése megadott történelmi források és tudományos feldolgozások szövegében; az eltérések okainak vizsgálata. Kiemelkedő történelmi személyiségek döntéseinek értékelése. A történelem meghatározó jelentőségű történelmi személyiségei szerepének értékelése

Kommunikáció

A korszakokra vonatkozó történelmi szakkifejezések helyes használata. A történelmi fogalmak magyarázata. Egy téma bemutatása többféle módszer és eszköz (élőszó, térkép, kép, filmrészlet, tárgyak stb.) ötvöztetésével. Egy-egy előre megadott kérdés kapcsán saját vélemény megfogalmazása, kifejtése. Érvelési technikák ismerete és alkalmazása szóban és írásban. Előadás készítése (meghatározott terjedelemben) történelmi témákról, segédeszközök felhasználásával. Hosszabb adatsorok, grafikonok, ábrák alapján történelmi változások felismerése és bemutatása. Szemléletes diagramok és grafikonok készítése gazdasági, társadalmi, demográfiai folyamatokról. Táblázatkészítés demográfiai, gazdasági és társadalomtörténelmi adatok bemutatásához. Jártasság a feladatlapok kitöltésében; tájékozottság javítási elveiben és módszereiben.

Tájékozódás időben és térben

Fontosabb folyamatok vagy jelenségek időrendjének összeállítása. Időrendi táblázat készítése. Az időben való jártasság bemutatása élőbeszédben, írásban és a térképen. A térben és időben játszódó események közötti kapcsolat felismerése. Időrendi táblázatok és térképek összehasonlítása, rajzok és térképek készítése. Az egyetemes és a magyar kronológiák használata. Történelmi jelenségek természeti feltételeinek megállapítása a szaktanár útmutatása alapján. Történelmi helyek azonosítása mai térképeken. Sematikus rajz készítése egy-egy történelmi táj egységeiről. Tematikus történelmi térképek adatainak összehasonlítása (pl. gazdasági fejlődés, népsűrűség, nemzetiségi összetétel változása).

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A tanulók teljesítményének a mérése	Órakeret 2 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Társadalom és intézményei múltban és jelenben – Intézményeink működése	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Általános iskolai előzmények.	
A tematikai egységhez kapcsolódó nevelési célok	A tanuló képes a hivatalos és magánügyek megkülönböztetésére. Ismeri a legfontosabb országos intézmények – országgyűlés, kormány, minisztériumok, bíróságok, adóhivatal – feladatait, működését (a múltban és a jelenben). Átlátja a helyi intézmények – önkormányzat, polgármesteri hivatal, az egészségügyi, az oktatási és egyéb funkciójú helyi intézmények – rendszerét, azok feladatait.	
Ismeretek/Témák		
A modern polgári állam funkciói, intézményei.		
A demokratikus berendezkedés, a hatalommegosztás.		
A mai magyar állam főbb jellemzői.		
Az önkormányzat intézményei.		
Különböző ügyek intézésének gyakorlata, a kulturált viselkedés gyakorlása.		
Különböző emberi élethelyzetek megfigyelése, következtetések levonása, magatartásminták elemzése, értékelése.		
Mindennapi élethelyzetek elbeszélése, eljátszása.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Állam, államszervezet, önkormányzat, hatalmi ág, demokrácia, alkotmány – alaptörvény.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A világkép	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Általános iskolai előzmények.	

A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	A tanuló megismeri a különböző világkép-magyarázatokat, felismeri jellegzetességeiket és értékeli azokat. Tisztában van a globalizáció legfontosabb jelenségeivel és folyamataival, értelmezi azok mindennapi életre gyakorolt hatásait, képes önálló vélemény megfogalmazására a fentiekkel kapcsolatban. A tanuló képes feltérképezni a generációk közötti kapcsolódások (egymásrautaltság, értékrendbeli változások, konfliktusok) jelentőségét, annak nehézségeit.
Ismeretek/Témák	
Világmagyarázatok, a világról alkotott kép változásai. A sokszínű világlátás. Vallások, világvallások (különös tekintettel a zsidó, a keresztény és az iszlám vallásra). A fogyasztói társadalom, a jóléti állam és a világgazdasági válságok. Demográfiai problémák Európában és a világban. A globalizáció és a fenntartható fejlődés. A globális világ kihívásainak hatása hazánk fejlődésére. Alapvető globális problémák tudatosítása. A kulturális globalizáció előnyei és hátrányai. Generációk, generációs kérdések, konfliktusok. Az időskor és a különböző nemzedékek eltérő életmódja. A nemzedékek közti szolidaritás. Az együttélés szabályainak kialakítása és rendeltetése. A család funkciójának és szerepének változásai napjainkban.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Világkép, civilizáció, filozófia, vallás, hit, fundamentalizmus, ateizmus, egyistenhit, többisten-hit, világvallás, földrajzi felfedezés, idealizmus, materializmus, gazdasági, társadalmi, politikai rendszer, berendezkedés, fejlődő és fejlett ország, globalizáció, fenntartható fejlődés, terrorizmus, információs társadalom, klímaváltozás, környezetszennyezés, migráció, nyugdíjrendszer, társadalmi szolidaritás, inaktív korú népesség.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A politika világa – a demokratikus politikai berendezkedés	Órakeret 8 óra

Előzetes tudás	Általános iskolai előzmények.
A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	A tanuló ismeri a politikai alapfogalmakat, egyben értelmezi azokat a mai magyar politikai életre. Történelmi példákon keresztül felismeri a szélsőséges politikai irányokban rejlő veszélyeket (pl. a nemzetiszocialista és a kommunista diktatúrák büntetési [kirekesztés, megkülönböztetés, holokauszt, Gulág]). Képes a demokrácia működésének modellálására, a jogok és kötelességek rendszerének átlátására. Megismeri az Alaptörvény fontosabb részleteit, rendelkezéseit.
Ismeretek/Témák	
A gazdaság, a társadalom és a politika kapcsolata. A politikai berendezkedések: a demokrácia és a diktatúra. A rendszerváltás Magyarországon. Az Alaptörvény főbb pontjai. A politizálás színterei. A politikai pártok ma Magyarországon.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Politika, demokrácia, diktatúra, kirekesztés, fajgyűlölet, antiszemitizmus, holokauszt, Gulág, párt, politikai jog, rendszerváltás, alkotmány, alaptörvény, jogállam.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Gazdaság, gazdálkodás, pénzügyek	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Általános iskolai előzmények.	
A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	A tanuló képes közgazdasági és pénzügyi ismeretek, összefüggések megértésére. Hasznos ismeretekkel rendelkezik az egyéni gazdálkodás (egyéni költségvetés) terén, valamint tisztában van az ország költségvetésének legalapvetőbb kérdéseivel (milyen területekből áll, miből finanszírozzák). Megfelelő tudással, realitásérzéssel rendelkezzen ahhoz, hogy felelős gazdasági döntést hozhasson –képes a különböző	

	lehetőségek összevetésére, mérlegelésre, felelős döntések meghozatalára.
Ismeretek/Témák	
A legfontosabb közgazdasági fogalmak (gazdasági ágazatok, gazdasági szereplők, tőke). Az egyén gazdálkodása, a háztartások gazdálkodása. A legfontosabb pénzügyi ismeretek (bankok, banki szolgáltatások, számlák, hitel, kamat, megtakarítás, thm, bankkártyák, valutaárfolyam, jelzálog). Egyéni költségvetés készítése. Mindennapi élethelyzetek elbeszélése, eljátszása.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Gazdasági ágazat, költségvetés, vállalkozás, tőke, banki szolgáltatás, pénzügyi tranzakció.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A tanulók teljesítményének a mérése	Órakeret 2 óra

A fejlesztés várt eredményei az évfolyam végén	A tanuló képes legyen a körülötte lévő társadalmi-természeti környezet változásait érzékelni, véleményt nyilvánítani a különböző események kapcsán; tudja, hogy milyen társadalmi normák érvényesek rá, és ezek betartásával legyen képes saját érdekeinek megfelelően cselekedni. A tanuló legyen tisztában a társadalom és a gazdaság alapvető tulajdonságaival, ismerje fel a történelemben zajló változásokat, és azt, hogy ezeknek az ismerete nélkülözhetetlen a napjainkban zajló társadalmi, gazdasági, politikai, művészeti folyamatok (és azok változásainak) a megértéséhez.

MATEMATIKA

A matematika tanulásának eredményeként a tanulók megismerik a világ számszerű vonatkozásait, összefüggéseit, az ember szempontjából legfontosabb törvényszerűségeket, relációkat. A tantárgyi ismeretek elsajátítását olyan problémák felvetésével/probléma-megoldási eljárások alkalmazásával kell segíteni, hogy a tanulók ismerjék fel a matematika gyakorlati életben és ismereteik bővítésében való alkalmazhatóságát más területeken is, valamint hasznosítsák is azt. Mindezek elemzéséhez, megismeréséhez, de elsősorban szakmai gyakorlati alkalmazásához legyenek algebrai, halmazelméleti, geometriai ismereteik, melyekkel képessé válnak a világ térbeli, időbeli folyamatainak objektív értelmezésére, a változás, fejlődés tendenciáinak felismerésére.

A tanulási folyamatot, a tevékenységeket úgy kell megszervezni, hogy növekedjék a tanulók figyelemkoncentrációja, fejlődjék önálló és logikus gondolkodásuk, kreativitásuk, probléma- és összefüggés-felismerő, valamint a fegyelmezett, precíz (kooperatív) munkára való képességük, bővüljön kommunikációs terük (szöveg, ábra, jelrendszer), legyen igényük a folyamatos önellenőrzésre.

Mindezen célok elérése érdekében a hangsúlyokat a következő területekre, tevékenységekre helyezzük:

- a hétköznapi matematika (gyakorlat, becslés, kerekítés, fejben számolás);
- kommunikáció fejlesztése (szöveges problémamegoldás);
- szövegek matematikai tartalmának értelmezése, elemzése;
- kombinatorika, valószínűség, statisztika elemei;
- matematikai modellek és alkalmazhatóságuk;
- algoritmus, kiszámíthatóság;
- mennyiségek közötti kapcsolatok (függvényjellegű, illetve valószínűségi megértése);
- többféle megoldási mód keresése;
- önellenőrzés módjai (eredmény realitása);
- számológép és számítógép használata.

Célunk, hogy a szakképző iskola elvégzése után a tanuló legyen képes

- elvégezni alpműveleteket racionális számkörben;
- elvégezni egész kitevőjű hatványozást a racionális számkörben;
- behelyettesíteni, megbecsülni és kiszámolni (géppel) adott (szakmai) képletek értékét;
- matematikailag értelmezni egyszerű szöveges problémákat;
- megoldani egyszerűbb szöveges feladatokat;
- megoldani egyismeretlenes elsőfokú egyenleteket;
- értelmezni relációkat (pl. kisebb, nagyobb), logikai kapcsolatokat (pl. és, vagy, ha-akkor, is);
- alkalmazni az egyenes és fordított arányosságot, a százalékszámítást;
- használni elemi geometriai fogalmakat;
- elvégezni elemi méréseket, geometriai számításokat, mértékegységeket használni;
- felismerni a szimmetria, a hasonlóság, az egybevágóság eseteit;
- tájékozódni a számegyenesen, a derékszögű koordinátarendszerben;
- felismerni egyszerűbb sorozatokat (szám-tani, mértani);
- felismerni művelet-sorokat, algoritmusokat;
- értelmezni, létrehozni egyszerű grafikonokat, diagramokat, táblázatokat;
- felismerni, értelmezni a matematika (halmazok, valószínűség-számítás, kombinatorika, statisztika, geometria) elemi fogalmait, szakkifejezéseit;
- megfogalmazni a szakma tanulása során felmerült matematikai jellegű kérdéseit, problémáit;

– új információkat, megoldást keresni könyvtárban, interneten.

Módszereit és ismeretelemeit tekintve a matematika tanítása szorosan kapcsolódik a többi komplex műveltségterület moduljaihoz (kommunikáció, értő olvasás, pontos fogalmazás, grafikonok, statisztikák, képletek a szakmában, természeti, gazdasági törvényszerűségek stb.). Folyamatosan kötődnie kell a szakmatanulás szükségleteihez, és eszközként kell alkalmaznia az informatikát (számítógép, oktatóprogramok).

A matematika tanítása alkalmazásközpontú, elsősorban az induktív gondolkodásra épít, tevékenységhez kapcsolódik, és törekszik az egyre önállóbb tanulói munkára is építeni. A tanuló számára – minél csekélyebb előismerettel rendelkezik, annál inkább – a saját hétköznapi teendőin, azok megoldásán át vezethet az út a magasabb absztrakciós szint felé (aminek itt csupán az alsóbb lépcsőfokaiig juthatunk el). Másrészt minden más ismeretanyag, információ feldolgozása igényli a matematikai eszközök használatát, e tényt kell tudatosítanunk. A tanítási óra a gyakorlatból (ideális esetben a tanulók által hozott problémából) indul ki, és következtetései, eredményei (általánosan alkalmazhatóan) oda is térnek vissza. Az óravezetésnek rugalmasnak, spontánnak kell lennie, gyakran és hangsúlyozottan a tanulók ötleteire, kérdéseire, kéréseire kell alapoznia.

Az egyes évfolyamokon a fő témakörök ismétlődnek (a feladatok nem!), ami egyre bővülő, magasabb szinten történő ismétlésre és elmélyítésre ad lehetőséget, elősegíti a már ismert anyag rögzítését, illetve módot ad az előző évi ismeretek kiegészítésére, a következő év szintjének beállítására. Itt a tanárnak jelentős differenciálásra van módja az egyes osztályok és egyes tanulók előképzettsége, motiváltsága, képességei szerint.

(A tematikus egységekhez rendelt óraszámok hozzávetőleges arányokat fejeznek ki, minthogy a tantárgyi sajátosságok következtében az egyes részegységek feldolgozásában átfedések fordulnak elő, pl. képletek behelyettesítése, képletgyűjtemények használata a geometria, az algebra, a függvények témakörnél is előfordul, vagy szöveges probléma megoldásakor geometriai jellegű kérdésből is kiindulhatunk.)

Időkeret, óraszámok

Osztály	Heti óraszám	Éves óraszám
9. évfolyam	2	72
10. évfolyam	2	72
11. évfolyam	1	31

9. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Számтан, algebra	Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	Elemi számolás, alpműveletek, tízes számrendszer, algebrai kifejezés, képlet behelyettesítési értéke, zsebszámológép használata.	
A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	A tájékozódás fejlesztése a világ mennyiségi viszonyaiban Megismeréshez szükséges képességek fejlesztése (tapasztalat, képzelet, emlékezés, gondolkodás, rendszerezés, ismerethordozók használata). Problémakezelés és -megoldás fejlesztése. A kreativitás (adott feltételek szerinti) fejlesztése. Akarati, érzelmi, önfejlesztő képességek fejlesztése, az együttéléssel kapcsolatos értékek erősítése (kommunikáció, együttműködés, motiváltság, önszabályozás, énkép).	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
A racionális számok írása, olvasása, összehasonlítása. A tízes számrendszer használata, ábrázolás számegyenesen, alpműveletek, hatványozás (10 hatványai) elvégzése, négyzetgyökvonás (számológéppel). Algebrai kifejezések (összevonás), képletekbe behelyettesítés (képletgyűjtemények használata). Pontosság (hibahatár), nagyságrend, becslés, kerekítés. Törekvés az/ önálló, aktív munkára, kreativitásra, kommunikációra, kooperációra. Eredmények korrekt szöveges megfogalmazása. Matematikai ismeretek helyes alkalmazása gyakorlati problémákban: logikus, fegyelmezett, mérlegelő gondolkodás. Növekvő igény az önellenőrzésre. Fogalmak, szakkifejezések felismerése. Zsebszámológép használata.		
Kulcsfogalmak	Szám, alpművelet, hatvány, négyzetgyök, azonosság, normál alak, pontosság (hibahatár), számegyenes, számhalmazok.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Gondolkodási módszerek, halmazok, kombinatorika, valószínűség, statisztika	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	Elemi szinten a halmaz, a grafikon, a szöveges feladat, a valószínűség fogalmának felismerése. Alapfokú számolási készség, egyszerű, rövid szövegek értő olvasása. Tájékozódás a számegyenesen (racionális számkör).	
A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	A tájékozódás fejlesztése a világ mennyiségi viszonyaiban, a térben és az időben. Megismeréshez szükséges képességek fejlesztése (tapasztalat, képzelet, emlékezés, gondolkodás, rendszerezés, ismerethordozók használata). Problémakezelés és -megoldás fejlesztése. A kreativitás fejlesztése (adott feltételek szerint). Akarati, érzelmi, önfejlesztő képességek fejlesztése, az együttéléssel kapcsolatos értékek erősítése (kommunikáció, együttműködés, motiváltság, önszabályozás, énkép).	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
Halmazokkal kapcsolatos műveletek végzése (elem, válogatás, ábrázolás). Grafikon, diagram, koordinátarendszer – értelmezés, tájékozódás, ábrázolás. A nyelv logikai elemeinek felismerése a matematikában (összehasonlítás, viszonyítás,		

rendezés, relációk, műveletek: és, vagy, ha - akkor, minden, van olyan, nem minden, egyik sem, nem). Feltétel, előzmény, következmény felismerése, alkalmazása egyszerű esetekben. Szövegértelmezés gyakorlati feladatokban (adatok kiválasztása, lejegyzése, becslés, kiszámítás, ellenőrzés). A valószínűség gyakorlati fogalmának megismerése („biztos”, „lehet, de nem biztos”, „lehetetlen”), valószínűségi játékok, problémák. Problémamegoldási módszerek gyakorlása (próbálgatás; következtetés, sejtés, szabályosságok, lehetőségek kipróbálása, ellenpélda szerepe). Statisztika a hétköznapi életben (adatgyűjtés, mintavétel). A fogalmak felismerése, alkalmazása hétköznapi, tantárgyi, gyakorlati előfordulásaikban. Aktív, kreatív munkavégzés, a kommunikáció, kooperáció javuló szintje. Az eredmények korrekt, szöveges megfogalmazása. Logikus, fegyelmezett, mérlegelő gondolkodás. Közelítő fejből számolás, becslés (nagyságrend). Az önellenőrzés igénye, alkalmazása. Ismerethordozók kezelése, tudatos használata.	
Kulcsfogalmak	Halmaz, számegyenes, pontosság (hibahatár), nagyságrend, koordináta-rendszer, grafikon, diagram, logikai művelet, statisztika, valószínűség.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Függvények, sorozatok, egyenletek, algoritmus	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	Számolás racionális körben, számegyenes, koordináta-rendszer.	
A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	A tájékozódás fejlesztése a világ mennyiségi viszonyaiban, a térben és az időben. Megismeréshez szükséges képességek fejlesztése (tapasztalat, képzelet, emlékezés, gondolkodás, rendszerezés, ismerethordozók használata). Problémakezelés és -megoldás fejlesztése. A kreativitás fejlesztése (adott feltételek szerint). Akarati, érzelmi, önfejlesztő képességek fejlesztése, az együttéléssel kapcsolatos értékek erősítése (kommunikáció, együttműködés, motiváltság, önszabályozás, énkép).	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
Egyes gyakorlati összefüggések matematikai modelljének megalkotása (egyenes arányosság, táblázat, képlet, függvény, ábra). Elsőfokú egyismeretlenes egyenletre vezető szöveges feladat megoldása. Algoritmusok felismerése, alkalmazása, pl. sorozatok, számtani sorozat, mértani sorozat, kamatszámítás. Arányos mennyiségek, fordított arány, százalék, százalékszámítás alkalmazása játékos, beugratós, gyakorlatias feladványokban. Önálló, aktív munka, kreativitás, kommunikáció és kooperáció javuló szintje. Többféle megoldási út keresése. Az eredmények korrekt, szöveges megfogalmazása. Az ismeretek helyes alkalmazása gyakorlati problémákban. Logikus, fegyelmezett, mérlegelő gondolkodás. A helyes megoldások számának keresése (mikor lehet több is?).		

Önellenőrzés igénye, rutinszerű alkalmazása.	Ismerethordozók kezelése, tudatos használata.
Kulcsfogalmak	Százalék, sorozat, függvény, egyenlet, definíció (képlet, szabály), grafikon, táblázat, diagram, algoritmus, kamat.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A geometria alapjai	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	Alapfokú tájékozódás a térben, egyszerű alakzatok és testek felismerése, elemi mérés (vonalzó, szögmérő, mérőszalag), vázlatos rajzolás, derékszögű koordináta-rendszer ismerete, képletgyűjtemény használata.	
A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	A tájékozódás fejlesztése a világ mennyiségi viszonyaiban, a térben és az időben. Megismeréshez szükséges képességek fejlesztése (tapasztalat, képzelet, emlékezés, gondolkodás, rendszerezés, ismerethordozók használata). Problémakezelés és -megoldás fejlesztése. A kreativitás fejlesztése (adott feltételek szerint). Akarati, érzelmi, önfejlesztő képességek fejlesztése, az együttéléssel kapcsolatos értékek erősítése (kommunikáció, együttműködés, motiváltság, önszabályozás, énkép). A matematika épülésének bemutatása (geometria története: a földmérés gyakorlati szükségességéből).	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
Alapvető geometriai fogalmak ismerete (sík és tér, pont, egyenes, félegyenes, szakasz, távolság, szög, párhuzamosság, merőlegesség, síkidomok és térbeli testek). Háromszög, négyszög, sokszög, kör felismerése, tulajdonságai megállapítása (Thalész-tétel). Tulajdonságok, szabályosság, szimmetria felismerése, alkalmazása egyszerű esetekben. Derékszögű háromszög adatai, Pitagorasz-tétel (oldalak és szögek kapcsolata – szögfüggvény). Egybevágóság, hasonlóság felismerése, alkalmazása egyszerű következtetésekből. Mérés (módszerek, mértékegységek alkalmazása), kerület, terület (gyakorlati pl.) kiszámítása. Egyszerű testek fajtáinak felismerése (gúla, kúp, hasáb, henger, gömb). Alapadatokból terület, térfogat becslése, képletgyűjteménnyel kiszámolása. Vektorok fogalma. (Szak)rajz, ábra olvasása, értelmezése. Geometriai problémák vázlatos ábrázolása, modellezése. Geometriai ismeretek használata gyakorlati problémákban. Kreativitás, kommunikáció, kooperáció, önismeret fejlődése. Az eredmények korrekt szöveges megfogalmazása. Logikus, fegyelmezett, mérlegelő gondolkodás. Közelítő fejszámolás, becslés (nagyságrend), pontosság (hibahatár). Az önellenőrzés igénye, rutinszerű alkalmazása. Ismerethordozók kezelése, tudatos használata.		
Kulcsfogalmak	Sík, tér, szög, síkidom, test, mérés, kerület, terület, térfogat, felszín, szimmetria, síkidom, nevezetes alakzatok.	

A fejlesztés várt eredményei az évfolyam végén	A tanuló képes - elvégezni alpműveleteket és egész kitevőjű hatványozást racionális számkörben; - behelyettesíteni és kiszámolni (géppel) adott (szakmai) képletek értékét; - megoldani egyszerű szöveges problémákat (következtetés, próbálgatás, elsőfokú egyenlet); - értelmezni relációkat (kisebb, nagyobb), logikai kapcsolatokat (nem, és/vagy, ha, akkor, is); - alkalmazni az egyenes és fordított arányosságot, százalékszámítást; - használni elemi geometriai fogalmakat és mértékegységeket; - elvégezni elemi méréseket, geometriai számításokat; - felismerni szimmetriát, egybevágóságot; - tájékozódni számegyenesen, derékszögű koordináta-rendszerben; - felismerni műveletsorokat, algoritmusokat; - értelmezni, ábrázolni a tanultakhoz kapcsolódó grafikonokat, diagramokat, táblázatokat; - felismerni a matematika (halmazok, valószínűség, kombinatorika, statisztika, geometria) elemi fogalmait, szakkifejezéseit; - megfogalmazni a szakma tanulása során felmerült matematikai jellegű kérdéseit, problémáit, megoldást keresni ezekre; - új információkat keresni (könyvtárban) interneten.

10. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Számтан, algebra	Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	Gyakorlottság a számolásban, alpműveletek, tízes számrendszer, algebrai kifejezés, képlet behelyettesítése.	
A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	A tájékozódás fejlesztése a világ mennyiségi viszonyaiban, a térben és az időben. Megismeréshez szükséges képességek fejlesztése (tapasztalat, képzelet, emlékezés, gondolkodás, rendszerezés, ismerethordozók használata). Problémakezelés és -megoldás fejlesztése. A kreativitás fejlesztése (adott feltételek szerint). Akarati, érzelmi, önfejlesztő képességek fejlesztése, az együttéléssel kapcsolatos értékek erősítése (kommunikáció, együttműködés, motiváltság, önszabályozás, énkép).	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
Alpműveletek, hatványozás, négyzetgyökvonás (számológéppel). Algebrai kifejezések (alpműveletek), műveleti szabályok alkalmazása, képletek, behelyettesítés (képletgyűjtemények használata). Pontosság (hibahatár), nagyságrend (normál alak), számolás fejben, papíron, géppel, becslés, kerekítés.		
Önálló, aktív munka, kreativitás, kommunikáció, kooperáció javuló szintje. Eredmények korrekt, szöveges megfogalmazása. Matematikai ismeretek helyes alkalmazása gyakorlati problémákban.		

Logikus, Önellőrzés Zsebszámológép gyakorlott használata.	fegyelmezett,	mérlegelő	gondolkodás. igénye.
Kulcsfogalmak	Szám, alapművelet, hatvány, négyzetgyök, normál alak, becslés, pontosság (hibahatár), ellenőrzés, számegeyenes.		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Gondolkodási módszerek, halmazok, kombinatorika, valószínűség, statisztika	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	Halmaz, grafikon, szöveges feladat, valószínűség fogalmának felismerése, számolási készség, szövegek értő olvasása, tájékozódás a számegeyenesen.	
A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	A tájékozódás fejlesztése a világ mennyiségi viszonyaiban, a térben és az időben. Megismeréshez szükséges képességek fejlesztése (tapasztalat, képzelet, emlékezés, gondolkodás, rendszerezés, ismerethordozók használata). Problémakezelés és -megoldás fejlesztése. A kreativitás fejlesztése (adott feltételek szerint). Akarati, érzelmi, önfejlesztő képességek fejlesztése, az együttélssel kapcsolatos értékek erősítése (kommunikáció, együttműködés, motiváltság, önszabályozás, énkép).	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
Halmazokkal kapcsolatos műveletek végzése (részhalmaz, metszet, unió, ábrázolás). Grafikon, diagram, koordináta-rendszer használata. A nyelv logikai elemeinek tudatos alkalmazása a matematikában (összehasonlítás, viszonyítás, rendezés, relációk, műveletek: és, vagy, ha - akkor, minden, van olyan, nem minden, egyik sem, nem). Ellentmondás, bizonyítás, általánosítás felismerése, alkalmazása egyszerű esetekben. Szövegértelmezés gyakorlati feladatokban (adatok kiválasztása, lejegyzése, megoldási terv, becslés, kiszámítás, ellenőrzés), matematikai modellalkotás. Gráfok, kombináció, variáció alkalmazása egyszerű problémákban. Valószínűség gyakorlati fogalmának alkalmazása („biztos”, „lehet, de nem biztos”, „lehetetlen”), valószínűségi játékokban, problémákban. Probléma-megoldási módszerek alkalmazása (próbálgatás; következtetés, sejtés, szabályosságok, lehetőségek kipróbálása, ellenpélda szerepe). Statisztika a hétköznapi életben (adatgyűjtés, mintavétel, relevancia, következtetések).		
Aktív, kreatív munkavégzés, a kommunikáció, kooperáció javuló szintje. Önismeret fejlődése, reális énkép. Eredmények korrekt, szöveges megfogalmazása. Logikus, fegyelmezett, mérlegelő gondolkodás. Közelítő fejen számolás, becslés (nagyságrend). Önellőrzés igénye, alkalmazása. Tájékozódás térben, időben, folyamatokban. Ismerethordozók kezelése, tudatos használata.		
Kulcsfogalmak	Halmaz, számegeyenes, koordináta-rendszer, grafikon, diagram, logikai művelet, statisztika, valószínűség.	

Tematikai egység/	Függvények, sorozatok, egyenletek, algoritmus	Órakeret

Fejlesztési cél	20 óra
Előzetes tudás	Számolás racionális körben, számegyenes, koordinátarendszer, függvények ábrázolása értéktáblázatból, sorozatok fogalma, hatványozás, kamatszámítás.
A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	A tájékozódás fejlesztése a világ mennyiségi viszonyaiban, a térben és az időben. Megismeréshez szükséges képességek fejlesztése (tapasztalat, képzelet, emlékezés, gondolkodás, rendszerezés, ismerethordozók használata). Problémakezelés és -megoldás fejlesztése. A kreativitás fejlesztése (adott feltételek szerint). Akarati, érzelmi, önfejlesztő képességek fejlesztése, az együttéléssel kapcsolatos értékek erősítése (kommunikáció, együttműködés, motiváltság, önszabályozás, énkép).
Ismeretek/fejlesztési követelmények	
Gyakorlati összefüggések matematikai modelljének alkalmazása (egyenes/fordított arányosság, táblázat, grafikon, képlet, függvény). Elsőfokú egyismeretlenes egyenletre, egyenletrendszerre vezető szöveges feladat megoldása, ellenőrzés, megoldhatóság vizsgálata. Algoritmusok: pl. sorozatok, számtani sorozat – egyszerű számítások gyakorlati problémákban; mértani sorozat elemeinek számolása; kamatszámítás (kamatos kamat számítása). (Fejtörők, beugratós, gyakorlatias feladványok.) Önálló, aktív munka, kreativitás, kommunikáció, kooperáció javuló szintje. Többféle megoldási út keresése. Eredmények korrekt, szöveges megfogalmazása. Közelítő fejszámolás (nagyságrend), becslés, pontosság. Logikus, fegyelmezett, mérlegelő gondolkodás. Helyes megoldások számának keresése (mikor lehet több is?). Önellenőrzés igénye, rutinszerű alkalmazása. Tájékozódás térben, időben, folyamatokban. Ismerethordozók kezelése, tudatos használata.	
Kulcsfogalmak	Százalék, sorozat, függvény, képlet, szabály, grafikon, táblázat, diagram, algoritmus.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A geometria alapjai	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	Tájékozódás a térben, alakzatok és testek felismerése, elemi mérés, vázlatos rajzolás, képletgyűjtemény használata.	
A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	A tájékozódás fejlesztése a világ mennyiségi viszonyaiban, a térben és az időben. Megismeréshez szükséges képességek fejlesztése (tapasztalat, képzelet, emlékezés, gondolkodás, rendszerezés, ismerethordozók használata). Problémakezelés és -megoldás fejlesztése. A kreativitás fejlesztése (adott feltételek szerint). Akarati, érzelmi, önfejlesztő képességek fejlesztése, az együttéléssel kapcsolatos értékek erősítése (kommunikáció, együttműködés, motiváltság, önszabályozás, énkép). A matematika épülésének bemutatása (geometria története).	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	
Az alapvető geometriai fogalmak ismerete és használata (sík és tér, pont, egyenes, félegyenes, szakasz, távolság, szög, párhuzamosság, merőlegesség). Síkidomok és térbeli testek felismerése (modell, absztrakció fogalma). Háromszög, négyszög, sokszög, kör felismerése, tulajdonságai megállapítása (Thalész-tétel). Tulajdonságok, szabályosság, szimmetria felismerése, alkalmazása egyszerű esetekben. Derékszögű háromszög adatai, Pitagorasz-tétel (oldalak és szögek kapcsolata – szögfüggvény). Egybevágóság, hasonlóság felismerése, alkalmazása. Mérés (módszerek, mértékegységek használata), kerület, terület (gyakorlati pl.) kiszámítása. Egyszerű testek fajtái tulajdonságainak megállapítása (gúla, kúp, hasáb, henger, gömb). Alapadatokból terület, térfogat, felszín becslése, képletgyűjteménnyel kiszámolása. Rajzok értelmezése (műszaki, szakmai példák). Vektorok fogalma, egyszerű alkalmazások. Geometriai problémák vázlatos ábrázolása, modellezése. Kreativitás, kommunikáció, kooperáció, önismeret fejlődése. Eredmények korrekt szöveges megfogalmazása. Logikus, fegyelmezett, mérlegelő gondolkodás. Közelítő fejszámolás, becslés (nagyságrend), pontosság (hibahatár). Önellenőrzés igénye, rutinszerű alkalmazása. Tájékozódás térben, időben, folyamatokban. Ismerethordozók kezelése, tudatos használata.	
Kulcsfogalmak	Sík, tér, szög, távolság, mérés, kerület, terület, térfogat, felszín, szimmetria, nevezetes síkidomok, szabályos testek.

A fejlesztés várt eredményei az évfolyam végén	A tanuló képes - behelyettesíteni, megbecsülni és kiszámolni (géppel) összetettebb (szakmai) képletek értékét; - matematikailag értelmezni és megoldani szöveges problémákat (következtetés, elsőfokú egyenlet); - értelmezni relációkat (kisebb, nagyobb), logikai kapcsolatokat (nem, és/vagy, ha-akkor, is); - alkalmazni az egyenes és fordított arányosságot, százalékszámítást szöveges problémákra is; - használni és alkalmazni elemi geometriai fogalmakat és mértékegységeket; - elvégezni geometriai számításokat; - felismerni szimmetriát, hasonlóságot, egybevágóságot; - tájékozódni számegyenesen, derékszögű koordináta-rendszerben; - felismerni műveletsorokat, algoritmusokat; - értelmezni, ábrázolni a feldolgozott témakörökhöz kapcsolódó grafikonokat, diagramokat, táblázatokat; - felismerni, értelmezni a matematika (halmazok, valószínűség, kombinatorika, statisztika, geometria) elemi fogalmait, szakkifejezéseit; - megfogalmazni a szakma tanulása során felmerült matematikai jellegű kérdéseit, problémáit, megoldást keresni ezekre; - új információkat keresni (könyvtárban) interneten.

11. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Számтан, algebra	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Gyakorlottság a számolásban, alpműveletek, tízes számrendszer, algebrai kifejezés, képlet behelyettesítése.	
A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	A tájékozódás fejlesztése a világ mennyiségi viszonyaiban, a térben és az időben. Megismeréshez szükséges képességek fejlesztése (tapasztalat, képzelet, emlékezés, gondolkodás, rendszerezés, ismerethordozók használata). Problémakezelés és -megoldás fejlesztése. A kreativitás fejlesztése (adott feltételek szerint). Akarati, érzelmi, önfejlesztő képességek fejlesztése, az együttéléssel kapcsolatos értékek erősítése (kommunikáció, együttműködés, motiváltság, önszabályozás, énkép).	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
Alpműveletek, hatványozás, négyzetgyökvonás (számológéppel). Algebrai kifejezések (alpműveletek), műveleti szabályok alkalmazása, képletek, behelyettesítés (képletgyűjtemények használata). Pontosság (hibahatár), nagyságrend (normál alak), számolás fejben, papíron, géppel, becslés, kerekítés.		
Önálló, aktív munka, kreativitás, kommunikáció, kooperáció javuló szintje. Eredmények korrekt, szöveges megfogalmazása. Matematikai ismeretek helyes alkalmazása gyakorlati problémákban. Logikus, fegyelmezett, mérlegelő gondolkodás. Önellenőrzés igénye.		
Zsebszámológép gyakorlott használata.		
Kulcsfogalmak	Szám, alpművelet, hatvány, négyzetgyök, normál alak, becslés, pontosság (hibahatár), ellenőrzés, számegyenes.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Gondolkodási módszerek, halmazok, kombinatorika, valószínűség, statisztika	Órakeret 8 óra

Előzetes tudás	Halmaz, grafikon, szöveges feladat, valószínűség fogalmának felismerése, számolási készség, szövegek értő olvasása, tájékozódás a számegyenesen.
A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	A tájékozódás fejlesztése a világ mennyiségi viszonyaiban, a térben és az időben. Megismeréshez szükséges képességek fejlesztése (tapasztalat, képzelet, emlékezés, gondolkodás, rendszerezés, ismerethordozók használata). Problémakezelés és -megoldás fejlesztése. A kreativitás fejlesztése (adott feltételek szerint). Akarati, érzelmi, önfejlesztő képességek fejlesztése, az együttéléssel kapcsolatos értékek erősítése (kommunikáció, együttműködés, motiváltság, önszabályozás, énkép).
Ismeretek/fejlesztési követelmények	
Halmazokkal kapcsolatos műveletek végzése (részhalmaz, metszet, unió, ábrázolás). Grafikon, diagram, koordináta-rendszer használata. A nyelv logikai elemeinek tudatos alkalmazása a matematikában (összehasonlítás, viszonyítás, rendezés, relációk, műveletek: és, vagy, ha - akkor, minden, van olyan, nem minden, egyik sem, nem). Ellentmondás, bizonyítás, általánosítás felismerése, alkalmazása egyszerű esetekben. Szövegértelmezés gyakorlati feladatokban (adatok kiválasztása, lejegyzése, megoldási terv, becslés, kiszámítás, ellenőrzés), matematikai modellalkotás. Gráfok, kombináció, variáció alkalmazása egyszerű problémákban. Valószínűség gyakorlati fogalmának alkalmazása („biztos”, „lehet, de nem biztos”, „lehetetlen”), valószínűségi játékokban, problémákban. Probléma-megoldási módszerek alkalmazása (próbálgatás; következtetés, sejtés, szabályosságok, lehetőségek kipróbálása, ellenpélda szerepe). Statisztika a hétköznapi életben (adatgyűjtés, mintavétel, relevancia, következtetések). Aktív, kreatív munkavégzés, a kommunikáció, kooperáció javuló szintje. Önismeret fejlődése, reális énkép. Eredmények korrekt, szöveges megfogalmazása. Logikus, fegyelmezett, mérlegelő gondolkodás. Közelítő fejben számolás, becslés (nagyságrend). Önellenőrzés igénye, alkalmazása. Tájékozódás térben, időben, folyamatokban. Ismerethordozók kezelése, tudatos használata.	
Kulcsfogalmak	Halmaz, számegyenes, koordináta-rendszer, grafikon, diagram, logikai művelet, statisztika, valószínűség.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Függvények, sorozatok, egyenletek, algoritmus	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Számolás racionális körben, számegyenes, koordináta-rendszer, függvények ábrázolása értéktáblázatból, sorozatok fogalma, hatványozás, kamatszámítás.	
A komplex műveltség-területhez kapcsolható	A tájékozódás fejlesztése a világ mennyiségi viszonyaiban, a térben és az időben. Megismeréshez szükséges képességek fejlesztése (tapasztalat, képzelet, emlékezés, gondolkodás, rendszerezés, ismerethordozók használata). Problémakezelés és -megoldás fejlesztése. A kreativitás fejlesztése (adott feltételek szerint). Akarati,	

fejlesztési feladatok	érzelmi, önfejlesztő képességek fejlesztése, az együttéléssel kapcsolatos értékek erősítése (kommunikáció, együttműködés, motiváltság, önszabályozás, énkép).
Ismeretek/fejlesztési követelmények	
Gyakorlati összefüggések matematikai modelljének alkalmazása (egyenes/fordított arányosság, táblázat, grafikon, képlet, függvény). Elsőfokú egyismeretlenes egyenletre, egyenletrendszerre vezető szöveges feladat megoldása, ellenőrzés, megoldhatóság vizsgálata. Algoritmusok: pl. sorozatok, számtani sorozat – egyszerű számítások gyakorlati problémákban; mértani sorozat elemeinek számolása; kamatszámítás (kamatos kamat számítása). (Fejtörők, beugratós, gyakorlatias feladványok.) Önálló, aktív munka, kreativitás, kommunikáció, kooperáció javuló szintje. Többféle megoldási út keresése. Eredmények korrekt, szöveges megfogalmazása. Közelítő fejszámolás (nagyságrend), becslés, pontosság. Logikus, fegyelmezett, mérlegelő gondolkodás. Helyes megoldások számának keresése (mikor lehet több is?). Önellenőrzés igénye, rutinszerű alkalmazása. Tájékozódás térben, időben, folyamatokban. Ismerethordozók kezelése, tudatos használata.	
Kulcsfogalmak	Százalék, sorozat, függvény, képlet, szabály, grafikon, táblázat, diagram, algoritmus.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A geometria alapjai	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Tájékozódás a térben, alakzatok és testek felismerése, elemi mérés, vázlatos rajzolás, képletgyűjtemény használata.	
A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	A tájékozódás fejlesztése a világ mennyiségi viszonyaiban, a térben és az időben. Megismeréshez szükséges képességek fejlesztése (tapasztalat, képzelet, emlékezés, gondolkodás, rendszerezés, ismerethordozók használata). Problémakezelés és -megoldás fejlesztése. A kreativitás fejlesztése (adott feltételek szerint). Akarati, érzelmi, önfejlesztő képességek fejlesztése, az együttéléssel kapcsolatos értékek erősítése (kommunikáció, együttműködés, motiváltság, önszabályozás, énkép). A matematika épülésének bemutatása (geometria története).	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
Az alapvető geometriai fogalmak ismerete és használata (sík és tér, pont, egyenes, félegyenes, szakasz, távolság, szög, párhuzamosság, merőlegesség). Síkidomok és térbeli testek felismerése (modell, absztrakció fogalma). Háromszög, négyszög, sokszög, kör felismerése, tulajdonságai megállapítása (Thalész-tétel). Tulajdonságok, szabályosság, szimmetria felismerése, alkalmazása egyszerű esetekben. Derékszögű háromszög adatai, Pitagorasz-tétel (oldalak és szögek kapcsolata – szögfüggvény). Egybevágóság, hasonlóság felismerése, alkalmazása.		

Mérés (módszerek, mértékegységek használata), kerület, terület (gyakorlati pl.) kiszámítása. Egyszerű testek fajtái tulajdonságainak megállapítása (gúla, kúp, hasáb, henger, gömb). Alapadatokból terület, térfogat, felszín becslése, képletgyűjteménnyel kiszámolása. Rajzok értelmezése (műszaki, szakmai példák). Vektorok fogalma, egyszerű alkalmazások. Geometriai problémák vázlatos ábrázolása, modellezése. Kreativitás, kommunikáció, kooperáció, önismeret fejlődése. Eredmények korrekt szöveges megfogalmazása. Logikus, fegyelmezett, mérlegelő gondolkodás. Közelítő fejszámolás, becslés (nagyságrend), pontosság (hibahatár). Önellenőrzés igénye, rutinszerű alkalmazása. Tájékozódás térben, időben, folyamatokban. Ismerethordozók kezelése, tudatos használata.	
Kulcsfogalmak	Sík, tér, szög, távolság, mérés, kerület, terület, térfogat, felszín, szimmetria, nevezetes síkidomok, szabályos testek.

A fejlesztés várt eredményei az évfolyam végén	A tanuló képes - behelyettesíteni, megbecsülni és kiszámolni (géppel) összetettebb (szakmai) képletek értékét; - matematikailag értelmezni és megoldani szöveges problémákat (következtetés, elsőfokú egyenlet); - értelmezni relációkat (kisebb, nagyobb), logikai kapcsolatokat (nem, és/vagy, ha-akkor, is); - alkalmazni az egyenes és fordított arányosságot, százalékszámítást szöveges problémákra is; - használni és alkalmazni elemi geometriai fogalmakat és mértékegységeket; - elvégezni geometriai számításokat; - felismerni szimmetriát, hasonlóságot, egybevágóságot; - tájékozódni számegyenesen, derékszögű koordináta-rendszerben; - felismerni műveletsort, algoritmusokat; - értelmezni, ábrázolni a feldolgozott témakörökhöz kapcsolódó grafikonokat, diagramokat, táblázatokat; - felismerni, értelmezni a matematika (halmazok, valószínűség, kombinatorika, statisztika, geometria) elemi fogalmait, szakkifejezéseit; - megfogalmazni a szakma tanulása során felmerült matematikai jellegű kérdéseit, problémáit, megoldást keresni ezekre; - új információkat keresni (könyvtárban) interneten.

TERMÉSZETISMERET

A természetismeret műveltségterület tartalma szerint a természeti folyamatokkal kapcsolatos ismeretanyagot (azaz az Ember és természet műveltségterületet, illetve a Földünk-

környezetünk természetföldrajzi részét) tárgyalja, és az ehhez kapcsolódó készségeket, képességeket fejleszti.

Általános célként jelenik meg a természetismeret kerettantervében, hogy az alkalmas legyen a tanuló szakmai képzésének, illetve az általános középfokú oktatás más intézménytípusaiban való részvételének megalapozására azzal együtt, hogy lehetővé tegye az ezen intézményekbe lépni nem készülőkhöz tudásának bővítését is, a nekik megfelelő tananyag és fejlesztési feladatok segítségével.

A természetismeret kerettantervi követelményrendszerét az intézmény a helyi tantervében igazítja mind a diákok, mind az intézményben oktatott szakmák/szakmacsoportok által meghatározott, leghatékonyabbnak tekintett tartalomhoz és módszertanhoz.

A hároméves program komoly partnernek tekinti, gondolkodásra és tevékenységekre hívja a tanulókat. A program fontos eleme, hogy kapcsolatot teremtsen a tudományos eredmények és az iskolai tanulás, a tudomány és a hétköznapok között. Megmutatja a már sok kudarcot megélt diákoknak is, hogy az órai témákkal való foglalkozás örömforrás is lehet, az óra élményeket is adhat. Mindeközben kiegészíthetjük és továbbépíthetjük a diákok általános iskolából hozott hiányos tudását és fejleszthetjük képességeiket.

A természettudományi műveltség az egyén és a társadalom számára is meghatározó jelentőségű. A természetismeret esetében elengedhetetlen a természet működési alapelveinek, az alapvető tudományos fogalmaknak, módszereknek és technológiai folyamatoknak az ismerete, de érteni kell az emberi tevékenységeknek a természetre gyakorolt hatásait is. Így jut el a tanuló a természeti folyamatok megismeréséhez, valamint az alkalmazások és a technológiák előnyeinek, korlátaiknak és kockázatainak megértéséhez.

Az egészség tudatos megőrzése, a természeti, a technikai és az épített környezet felelős és fenntartható alakítása a természettudományos kutatások és azok eredményeinek ismerete nélkül elképzelhetetlen. A globális problémák megoldásának fontos feltétele az állampolgárok természettudományos műveltségén, az ok-okozati összefüggések felismerésén alapuló, mérlegelő és konstruktív magatartása. Az egyén tudása társadalmi szinten szorosan összefügg a gazdasági versenyképességgel és a szűkebb-tágabb autonóm közösségek fennmaradásával. Ennek ismeretére hangsúlyt helyez a kerettanterv.

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben is. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. A kerettantervben leírt program célja, hogy az ember és természet szeretetén és a környezet ismeretén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. A programnak fel kell készítenie a diákot a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók ismerjék meg azokat a természet-gazdasági folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő.

A természetismereti és technikai kompetencia mérlegelő és kíváncsi attitűdöt alakít ki az emberben, aki ezért igyekszik megismerni és megérteni a természeti jelenségeket, a műszaki megoldásokat és eredményeket, nyitott ezek etikai vonatkozásai iránt, továbbá tiszteli a biztonságot és a fenntarthatóságot.

A tantervi program részben új ismereteket kínál, részben a korábbiak rögzítésére szolgál. Legnagyobb részben azonban a szemléletet alakítja, azt mutatja meg, hogyan érdemes tanulni, hogyan lehet továbblépni, fogódzókhoz jutni. Olyan tudást bővít és olyan képességeket fejleszt, amelyek a mai világban elengedhetetlenek. Segít megérteni, hogy tanulni és gondolkodni kell.

A kerettanterv épít a digitális technikák és az IKT-eszközök tanórai használatára, valamint a természetismeret iránti érdeklődés felkeltése utáni önálló tanulói IKT-alkalmazásra is.

A természetismeret tárgyat elsősorban a matematika tantárggyal egységben célszerű tanítani. Különösen javasolt, hogy az év eleji szintfelmérés és a tanév végi komplex mérés együttes tartalommal történjen. Ezen túlmenően a kerettanterv kapcsolódási pontokat tartalmaz a többi műveltségterülethez is, komplex módon.

A programban a tanévet egy közös produktummal járó feladat zárja. Ennek elkészítésében mindenkinek részt kell vennie. A projekt témája és a feldolgozás módja a tanár és az osztály közös döntésén múlik.

Az első félév során a tanuló képet kap a fizika, a természetföldrajz és a biológia által vizsgált egyes összefüggésekről, a természettudományos kutatás módszereiről, tudásunk alkalmazásának lehetőségeiről és korlátairól is. Mintát kap a jelenségek vizsgálatának módjairól. A tanulmányok eredményeképpen összefüggéseket ismer föl és fogalmaz meg a mechanikai működésekről, halmaztulajdonságokról, összefüggésben az élettelen természetben (meteorológia) és az élő szervezetben betöltött szerepükkel. Ismereteket szerez testünk fölépítésének és egészségének kapcsolatairól. Példákat elemez hazánk természeti környezeti állapota, az itt folyó gazdálkodás és történelmünk összefüggéseire.

Az így nyert ismeretek kapcsolatot teremtenek a művészeti tárgyak, a társadalomismeret és a matematika között.

A kvantitatív feladatok száma, a lexikálisan elsajátítandó ismeret a rövid időkeret miatt szükségképpen alacsony marad, a témák, valamint a kvalitatív hangsúlyok azonban lehetőséget adnak a szakma igényeinek megfelelő differenciálásra, részletezésre is.

A legfontosabb célok a következők:

- a tanulók nyitottan tekintsenek a bennünket körülvevő világra;
- legyenek képesek az okok és okozatok megkülönböztetésére és adott okok ismeretében az okozatra vonatkozó következtetések levonására;
- ismerjék meg és alkalmazzák az alapvető természeti törvényeket;
- legyenek képesek az adatok ismeretében diagramok készítésére, valamint adott diagram ismeretében adatok, folyamatok meglátására;
- legyenek képesek grafika/kép alapján az ábrázolt folyamat értelmezésére.

Eközben gyakorlatot szereznek az egyéni és csoportos munkában, feltevéseik szabatos megfogalmazásában, a képi és verbális kommunikáció összekapcsolásában is.

A második félév fő célja az elvontabb, közvetlenül kevésbé érzékelhető természeti jelenségek vizsgálata. A tanuló képet kap a kémia, fizika, természetföldrajz és biológia által vizsgált egyes energetikai összefüggésekről, a természettudományos, „láthatatlan” dolgok kutatásának módszereiről, tudásunk alkalmazásának lehetőségeiről és korlátairól is.

A tanulmányok eredményeképpen a diák összefüggéseket ismer föl és fogalmaz meg az elektromos, mágneses, kémiai vegyületi, atomi összefüggésekkel kapcsolatban, valamint az öröklődés, az ember egyedfejlődése, az evolúció és a változások keretét adó környezet fogalmáról.

Érti a fentiek az élettelen természetben és az élő szervezetben betöltött szerepét. Ismereteket szerez a mikro- és makrovilág, valamint testünk fölépítésének szervezeti egységéről. Az így nyert ismeretek kapcsolatot teremtenek a művészeti tárgyak, a társadalomismeret és a matematika között is.

A legfontosabb célok a következők:

- a szerves és szervetlen világ kapcsolata megismerésének megalapozása;
- az energia és energiaáramlás mint általános szervező elv megismerése;
- a „láthatatlan” hatások megismerése;
- az atomi/molekuláris folyamatok megismerése;

- az atomi/molekuláris folyamatok szervezetre gyakorolt hatásainak tudatosítása.
- az élő és élettelen világ evolúciójának megismerése;
- az egyes tudományos elméletek egybevetése egymással, a természettudományos érvelés néhány sajátosságának elmélyítése;
- az emberi tevékenység környezetalakító hatásának és a hatás következményeinek tudatosítása;
- az információ és jelentőségének ismerete a fizikai-biológiai-társadalmi létben.

Természetismeret

Időkeret, óraszámok

Természetismeret tantárgy heti óraszám, éves óraszám

Osztály	Heti óraszám	Éves óraszám
9. évfolyam	3	108

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Hogyan működik a természettudomány? A tudomány módszerei	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Tapasztalatok a megfigyelésről.	
A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	Kísérlet és egyszerű megfigyelés különbségének megértetése. A modellek szempontfüggőségének és a mérések jelentőségének bemutatása. Eredmények ábrázolása (grafikon), illetve grafikon leolvasása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
Közös cél: Legalább egy megfigyelés, kísérlet és mérés közös megbeszélése.		
Lehetséges változatok:		
Versrészlet és tudományos leírás összehasonlítása.		
Saját megfigyelések összegyűjtése.		
A megfigyelések szempontfüggőségének fölismerése. (Pl.: Kinek milyen fiú/lány tetszik? Milyen házban szeretnék lakni?)		
Megfigyelés leírásának elemzése. (Mire volt kíváncsi a kutató? Mit figyelt meg? Mire következtetett?)		
A kísérletezés célja: saját kísérletek és ismert kísérletek összegyűjtése.		
A független és a függő változó fölismerése.		
A mérés szerepe a mindennapokban, pl. lázmérés, földmérés, tömegmérés.		
Példák a „modell” szó hétköznapi (pl. topmodell, vasútmodell) és tudományos (atommodellek, demográfiai növekedési modellek, a szív mint szivattyú) használatára. Modell és makett különbsége (pl. emberi szív) – mi érthető meg belőle, mi nem: közös megbeszélés.		
Eltérő modellek/makettek ugyanarról a jelenségről (pl. emberábrázolások), szempontfüggőség felismerése.		
Órai mérés: a megpendített húrhosszak és hangmagasságok (oktáv, kvint, kvart) mérése pl.		

gitáron, citerán. Az eredmény ábrázolása. Példák gyűjtése igazolható feltevésekre: az előrejelzés szerepe a hétköznapiakban (népi időjárás-előrejelzések) és a tudományban (meteorológiai hálózat, életmód és betegségek kockázata). Tudományos ismeretterjesztő filmrészlet megtekintése (pl. D. Attenborough: Az élő bolygó – részlet). Hétköznapi vita és tudományos vita eljátszása egy konkrét probléma kapcsán.	
Kulcsfogalmak	Mérés, modellezés, feltevés, igazolás, törvény, tudományos leírás, szimuláció, makett.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Tájékozódás térben és időben	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Függőleges és vízszintes irány, derékszög, koordináta-rendszer, sebesség, a kör kerülete, hasonlóság a geometriában, óra, nap, hónap, év.	
A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	A térbeli és időbeli tájékozódás fejlesztése. A mozgások leírása, az ehhez szükséges mennyiségek, jellemzők ismerete, használatuk gyakoroltatása. Az égtájak és a Földről látható égi mozgások összekapcsolása, a földrajzi hálózat lényegének megértése. Tematikus térképek jeleinek leolvasása. A föld- és a napközéppontú világkép összehasonlítása: azonos jelenség különböző szempontú értelmezése. Földrajzi, csillagászati és biológiai ismeretek összekapcsolása. Rendszerek változásának nyomon követése. Folyamatok kimenetelének előrejelzése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
<i>Közös cél:</i> A tájékozódás és a csillagászat kapcsolatának megismerése (égtájak, égi mozgások). A távolságok fölmérésének geometriai módszere. A hasonlóság fölismerése, a nagyítás, kicsinyítés mértékének meghatározása. Fizikai, biológiai, kémiai és csillagászati jelenségek sebességének összevetése. Időegységek. Az idő, sebesség, gyorsulás mértékegységeinek használata, átváltása. Az út, elmozdulás, sebesség, gyorsulás fogalmának ismerete, használata mozgások leírásában. Az egyenes vonalú egyenletes és az egyenletesen gyorsuló mozgás; a szabadesés gyorsulása fogalmának ismerete és alapvető összefüggései. A körmozgás, kerületi sebesség, szögsebesség, centripetális gyorsulás fogalmának és összefüggéseinek ismerete. <i>Lehetséges változatok:</i> Kémiai reakciók gyorsaságának függése a hőmérséklettől és a katalizátoroktól. A csillagászati és a mágneses északi iránymeghatározás bemutatása. A legegyszerűbb napóra (gnomón) és a déli irány kapcsolata: a Nap naponkénti égi mozgása. A csillagok égi mozgása, csillagképek. A Föld gömb alakjának bizonyítása, következményei. Gömbi formák síkra vetítése (síktérkép), a torzítás szükségszerűsége. Háromszögelés alkalmazása a térképezésben: ismeretlen magasságú épület magasságának megmérése. A földátmérő megmérése. A Hold és a bolygók távolsága – ókori és mai mérések értelmezése. Hosszúsági és szélességi körök rendszere, a GPS lényege.		

Tematikus térképek értelmezése. Milyen gyorsan múlik? – a szubjektív és objektív időfogalom összevetése. A nap (a Nap látható mozgása és a Föld forgása alapján), az évszak és az év (a Nap évi mozgása és a Föld keringése alapján). A bolygók és a csillagok mozgásának különbsége. A mozgásokat jellemző mennyiségek közti összefüggések kvalitatív és kvantitatív alkalmazása.	
Kulcsfogalmak	Tájékozás, torzítás, csillag, bolygó, hosszúsági és szélességi kör, tematikus térkép, nap- és földközéppontú modell, másodperc, perc, óra, nap, évszak, év, elmozdulás, sebesség, gyorsulás, kerületi sebesség, szögsebesség, centripetális gyorsulás, reakciósebesség, katalizátor.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Lendületbe jövünk, azaz többet ésszel és erővel!	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Sebesség, gyorsulás.	
A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	A változások okainak és összefüggéseinek megismerése. Az állandóság és a változás oksági összefüggéseinek felismerése. A jelenségek közös jellemzőinek felfedezése. Alapfogalmak megalapozása (természettudományos megismerés, kölcsönhatás, erő, rendszer, állapot, változás, egyensúly, folyamat).	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
<i>Közös cél:</i> A Newton-törvények kvalitatív és egyszerű kvantitatív alkalmazása. A tömeg fogalma. A súrlódási erő szerepe a mindennapokban, a tapadási, csúszási és gördülési súrlódás megkülönböztetése. A lendület-megmaradás törvényének kvalitatív alkalmazása. <i>Lehetséges változatok:</i> A lendületmegmaradás felismerése a mindennapokban: – rakétameghajtás. Centripetális erő ismerete és felismerése mindennapi alkalmazásokban. Tömegvonzás ismerete, kapcsolat felismerése a bolygók mozgásával. A súly és a súlytalanság fogalmának ismerete. A tömeg és a súly megkülönböztetése.		
Kulcsfogalmak	Tömeg, tehetetlenség, lendület, fizikai törvény, centripetális erő, súrlódási erő, tömegvonzás, súly.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Halmazok Gázok, folyadékok, halmazállapot-változások, az időjárás elemei	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Hőmérséklet, légnyomás, térfogat, sebesség, halmazállapot.	
A komplex műveltség-területhez	Tájékozódás a környezet kölcsönhatásairól. Tájékozódás a hazai földrajzi, környezeti folyamatokról.	

kapcsolható fejlesztési feladatok	Az időjárás napi változásainak megértése. Meteorológiai jelentések értelmezése. Kísérletek végzése, grafikonelemzés. Magyarázatkeresés a tapasztalt időjárási jelenségekre. Az emberi gazdálkodás és a természeti feltételek kapcsolatának fölismerése néhány fontos hazai példán. A környezetvédelem néhány példájának megismertetése, az érdeklődés felkeltése a környezettudatosság iránt.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	
<i>Közös cél:</i> Az időjárási elemek, ezek változásait befolyásoló fizikai hatások (a napsugárzás, a léghőmérséklet, a légnyomás, a szél, a levegő vízgőztartalma, a csapadékfajták) közti összefüggések megfogalmazása. Példák a gazdálkodás és a természeti környezet közti összefüggésekre. A halmazállapot-változások alapvető jellemzőinek ismerete. A Celsius-skála alappontjai, az olvadáspont, forráspont feladatmegoldás-szintű ismerete. Az gáztörvények (Boyle–Mariotte, Gay–Lussac-törvények) kvalitatív ismerete és alkalmazása. A Kelvin-skála és a Celsius-skála kapcsolatának ismerete. <i>Lehetséges változatok:</i> Időjárási frontok. Grafikonok, folyamatábrák elemzése. Saját megfigyelések, egyszerű kísérletek értelmezése. A Kárpát-medence természetes növénytakarója, élővilága, vízrajza. (Pl. Alföld: tölgyesek, szikesek, homoki gyepek, ligeterdők; középhegység: tölgyesek, bükkösök, sziklagyepek; magashegységek: lucosok, törpefenyves, hegyi rét; lápok). A gazdálkodás hatása az élővilágra: fokgazdálkodás, erdőirtások, bányászat, folyamszabályozás, állattenyésztés, városiasodás, vízvezeték, monokultúrák, kemikáliák, természetvédelmi területek, biogazdálkodás. Vízincsünk. A folyószabályozás és árvízvédelem módjai, problémái. Víznyerés, ivóvíz, víztisztítás. Gyógyvizek. Erdőgazdálkodás, erdőtípusok. Sziklagyepek: természetvédelmi érték. Talaj: összetevői, termőereje, védelme (szikesedés, erózió, trágyázás). A gáztörvények: Boyle–Mariotte, Gay–Lussac kvantitatív ismerete és alkalmazása. A nyomás, hidrosztatikai nyomás meghatározása. Elemi feladatmegoldás, Arkhimédész törvényének ismerete. Az úszás, lebegés, merülés feltételeinek megállapítása és következtetések. Hidraulikus emelő működési elve. Pascal-törvény. A folyadékok összenyomhatatlanságának ismerete és konkrét példák. Bernoulli-törvény, Magnus-hatás.	
Kulcsfogalmak	Úszás, lebegés, merülés, hidrosztatikai nyomás, felhajtóerő, gáztörvény, zárt rendszer, hő, hőmérsékleti skála, abszolút nulla fok, halmazállapot, olvadáspont, forráspont, napi hőmérsékletjárás, szél, páratartalom, harmat, dér, eső, köd, szmog (füstköd), életközösség, talaj, szikes, ligeterdő, monokultúra, talajvíz, rétegvíz, ivóvíz, gyógyvíz, biológiai tisztítás, kölcsönhatás, állapot, változás, egyensúly, stabilitás, folyamat, rendszer, környezet.

Tematikai egység/	Mechanikai energia	Órakeret

Fejlesztési cél		8 óra
Előzetes tudás	Erő, sebesség, tömeg, elmozdulás.	
A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	Alapfogalmak megalapozása, mélyítése (munka, energia, mechanikai energiafajták, energiamegmaradás, rendszer). A munka és az energia kapcsolatának tudatosítása. A reverzibilis és irreverzibilis folyamatok megkülönböztetése konkrét példákban.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
<i>Közös cél:</i> Az energia, munka, teljesítmény, hatásfok fogalmának ismerete, elemi alkalmazása.		
<i>Lehetséges változatok:</i> A helyzeti és mozgási energia, emelési és gyorsítási munka összefüggéseinek alkalmazása. Az energiamegmaradás tényének, valamint a termodinamika első főtételének ismerete. Megfordítható és megfordíthatatlan folyamatok megkülönböztetése. Néhány mindennap használatos gép hatásfoka, valamint a 100%-os hatásfok elérésének fizikai lehetetlensége. Egyéb energiák hővé alakulása, disszipáció. Az örökmozgó lehetetlensége.		
Kulcsfogalmak	Energia, munka, energiafajta, hő, teljesítmény, hatásfok, állapot, változás, rendszer, környezet, kölcsönhatás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az „embergép”: mozgás, légzés, keringés. Az emberi mozgás, keringés és légzés élettana és anatómiája	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	A levegő térfogatának és nyomásának összefüggése. A nyomás mértékegységei.	
A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	Az emberi mozgási és légzési rendszer mechanikai alapelveinek megértése. Az emberi szív működés és keringési rendszer mechanikai alapelveinek megértése. Az egészséget veszélyeztető tényezők megismertetése, az egészséges életmódra való törekvés erősítése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
Közös cél: A mozgás és légzés mechanikájának megismerése. A szív és az erek mechanikájának megismerése. Alapvető egészségvédelmi ismeretek elsajátítása.		
Lehetséges változatok: Az emelő-elv szemléltetése az ízületekkel kapcsolt emberi csontok példáján. A fontosabb emberi csontok szerepe (makett alapján). Az izomműködés lényege. A csont és az ízületek sérülései, megelőzésük. A csontok felépítésének és szilárdságának összefüggése. A légzés funkciójának megbeszélése. A tüdő térfogatát és a légzés hatékonyságát befolyásoló tényezők áttekintése. A légzési szervrendszer részei, feladataik, a hangképzés. A védekező reflexek (köhögés,		

tüsszentés) szerepe. A légzőmozgások szemléltetése. Légzésszám-változás terhelés hatására (kiscsoportos feladat). A légzőrendszer egészségét fenyegető és megőrző hatások (sport, dohányzás, szmog, TBC). A szív fölépítése és működése (makett alapján). A vér és a nyirok, az erek szerepe. Véralvadás, vérzés, vérzéscsillapítás. A vérnyomás és a pulzus oka, mérése. A keringési rendszer egészségét fenyegető kockázati tényezők és egészségmegőrző hatások (magas vérnyomás, érelmeszesedés, trombózis, infarktus).	
Kulcsfogalmak	Emelő, ízület, reflex, mellkas, rekeszizom, hajlító- és feszítőizom, légsere, légzőfelület, szívpitvar, szívkamra, billentyűk, pulzus, vérnyomás, kockázati tényező, vér, nyirok, infarktus, trombózis.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Formák és arányok a természetben Elemek és vegyületek. Kristályrácsok. Szerves molekulák a mindennapokban	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Tükrözés, forgatás következményei. Halmaztulajdonságok. Atom és molekula, szerkezeti képlet.	
A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	Az arányok fontosságának beláttatása, rögzítése. Arányokat fenntartó és felborító erők fölismerése. Állandó és változtatható arányok fölismerése. Szerkezet és tulajdonság összefüggésének beláttatása. Szerkezet, arány és biológiai funkció összekapcsolása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
<i>Közös cél:</i> Az arány fontossága és számszerű jellemzése. A geometriai rend fölismerése az anyagok szerkezetében. Az anyagvizsgálat néhány módszerének megismerése. Néhány óriásmolekula gyakorlati fontosságának megismerése konkrét példákon. <i>Lehetséges változatok:</i> A harmónia ókori fogalma és az arányok. Szép és rút. Aszimmetrikus (szivacs), sugarasan szimmetrikus (medúza) és tükörszimmetrikus (ember) lények. A férfi, a női és a gyermektest arányainak összehasonlítása. Változó térfogat- és tömegarányok: elegyek, oldatok. A töménység jellemzése (százalék). Arányok a konyhában (fűszerek, só, pácok) és az iparban (ötvözetek, beton). Az élőlények növekedését megszabó arányok (korlátozó tényezők): hiánybetegségek, fény, víz stb. Állandó tömegarányok: a vegyületek összegképlete egyszerű példákon. Kristályos (kőszó) és amorf (gumi, üveg) anyagok szerkezete. Elemi egység (cella). Molekulák térbeli rendeződése: membránok, habok, mosószerek, folyadékkristályos kijelzők. A kémiai elnevezések eredete és mai tartalma. Mesterséges szerves vegyületek (műanyagok, gyógyszerek, tartósítószer). Előnyök, veszélyek mérlegelése. A szénhidrogének eredete, tulajdonságai, felhasználása (közlekedés, fűtés, vegyipar). Néhány oxigéntartalmú szerves molekula a mindennapokban (etilalkohol, aceton, ecetsav). Biológiai hatásuk.		

Egyszerű cukrok és összetett szénhidrátok a mindennapokban (szőlőcukor, keményítő, cellulóz). Biológiai szerepük.
Néhány nitrogéntartalmú szerves molekula: vitaminok, aminosavak, fehérjék, DNS. Óriásmolekulák felépítése és lebontása az élőlényekben. Az óriásmolekulák érzékenysége: kicsapódás. Mérgezések és következményeik.

Kulcsfogalmak	Szimmetria, százalék, összegképlet, oldat, oldószer, amorf, membrán, felületaktív anyag, környezeti tényező, mono- és polimer, szénhidrogén, karbonsav, alkohol, aminosav, fehérje, kicsapódás.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Elektromosság, mágnesesség	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Erő, energia, tömegvonzás, teljesítmény.	
A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	Kölcsönhatások, erők alaposabb, rendszerszerűbb ismerete, ok-okozati kapcsolatrendszere, az információ terjedése lehetséges módjainak leírása az elektromágneses kölcsönhatásokon keresztül. Bővebb ismeretek szerzése a bennünket körülvevő térről. Alapismeretek szerzése az elektromágneses hullámon alapuló eszközökről.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
<i>Közös cél:</i> Az elektromosság, mágnesesség mint kölcsönhatás megismerése.		
<i>Lehetséges változatok:</i> Példák a statikus elektromosság és a mágnesesség gyakorlati/természetbeni megjelenési formáira, alapvető összefüggések felismerése. Az egyenáram fogalma, jellemzőinek ismerete, egyszerű áramkörök összeállítása, mérések végzése. Az Ohm-törvény alkalmazása egyszerű esetekben. Az elektromos energia és teljesítmény alapvető kvalitatív összefüggéseinek alkalmazása, különböző elektromos eszközök teljesítményének összehasonlítása. A váltóáram fogalmának, alapvető jellemzőinek megismerése. Az elektromágneses indukció jelensége, gyakorlati/természetbeni megjelenése. A transzformátor működésének gyakorlati jelentősége. Az elektromágneses hullám tulajdonságainak ismerete, példák a gyakorlati alkalmazásokra. (A spektrum különböző tartományaiban: mikrohullámú sütő, rádióhullámok, mobiltelefon stb.)		
Kulcsfogalmak	Elektromos töltés, mágneses pólus, elektromos, mágneses tér, Coulomb-törvény, áramerősség, feszültség, ellenállás, egyenáram, váltóáram, elektromos fogyasztás, frekvencia, maximális feszültség, elektromágneses indukció, dinamó, transzformátor, elektromágneses hullám.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Energianyeres az élővilágban. Táplálkozás, emésztés, kiválasztás	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Szerves molekulák. Energianyero és energiaigényes folyamatok. A légzés funkciója.	
A komplex műveltség-	Az energiaáramlás nyomon követése az élővilágban. Táplálkozás, emésztés, keringés és kiválasztás összefüggéseinek felismerése az	

területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	emberi szervezetben. Az anyagcsere és az emberi egészség kapcsolatának tudatosítása, az egészséges táplálkozás iránti igény felkeltése, erősítése.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	
<i>Közös cél:</i> Az anyag- és energiaátalakítások biológiai szerepének megértése az élővilágban és az emberi szervezetben. Anyagforgalom és egészség néhány összefüggése. <i>Lehetséges változatok:</i> Változatos energianyerés az élővilágban: ragadozók, növényevők, élősködők, lebontók, fotoszintetizálók. Táplálkozási hálózat. Az emberi emésztés helyszínei, emésztőnedvek (nyál, gyomornedv, epe, hasnyál). Az emésztés szabályozása: feltétlen és feltételes reflexek. A felszívott anyagok sorsa, a máj szerepe. Egészséges táplálkozás, túltápláltság, hiánybetegségek, mérgezések. Az alkohol hatása. Testkép, testépítés, táplálékkiegészítők kockázatai. A vér szerepe, vércép. A felszívott tápanyagok sorsa a sejtben (energianyerés, átalakítások). Kiválasztás a vesén, a tüdőn és a bőrön át. A vizeletmennyiség és a belső környezet egyensúlyának, arányainak (homeosztázis) megőrzése.	
Kulcsfogalmak	Heterotróf, autotróf életmód, emésztés, kiválasztás, felszívás, vérplazma, visszaszívás, szűrlet, vizelet.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Atomi aktivitás	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Energia, elektromos töltés, elektromágneses hullám, szimmetria, normálalak.	
A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	Az anyag, kölcsönhatás, erők, energia, információ fogalmának mélyítése. Az állapot és a változás fogalmának bővítése az atomok mérettartományában bekövetkező jelenségek megismertetésével. Az energiagazdálkodással kapcsolatos felelősségtudat erősítése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
<i>Közös cél:</i> Az elektronburok és az atommag szerkezetének áttekintése. Az atomenergia ismerete. <i>Lehetséges változatok:</i> Az anyag atomos szerkezetének tudatosítása konkrét jelenségeken keresztül. Az atommag és elektronhéj fogalmának megismerése. A rádióaktivitás 3 fajtájának, néhány gyakorlati alkalmazásának, hatásának megismerése az élő szervezetre.		

A maghasadás oka és feltételei, a láncreakció elve. Az atomenergia fogalma, felhasználásának gyakorlati módja és elvi lehetőségei. Előnyök és hátrányok mérlegelése. A Nap energiatermelése, hatása a földi életre.	
Kulcsfogalmak	Atom, proton, elektron, neutron, egyensúly, energiaminimum, rádióaktivitás, atomenergia, maghasadás, láncreakció, magfúzió, napenergia, atomerőmű.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A szervezet egysége – idegrendszer és viselkedés	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Az emberi szervezetben zajló fő kémiai átalakulások. Példák csoportban élő állatokra.	
A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	Az emberi szervezet egységét fenntartó rendszerek működéseinek, kölcsönhatásainak megismerése. A testi és lelki egészség alapjainak tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény erősítése. A védekező szervezet működéseinek bemutatása. A tanulás mint a környezethez való alkalmazkodás megismertetése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
<i>Közös cél:</i> Az önazonosságot (homeosztázist) fenntartó és az azt fenyegető főbb hatások áttekintése az emberi szervezet szintjén és a társas kapcsolatokban. A szabályozás és a vezérlés néhány formája az emberi szervezetben. <i>Lehetséges változatok:</i> Szabályozó szerepű emberi hormon (inzulin), cukorbetegség. Vezérlő szerepű emberi hormon (növekedési hormon), a testméretet megszabó tényezők. Hormonok és érzelmek kapcsolata. A reflexek fölépítése (térdflex). Az idegrendszer szabályozó működése: a testhőmérséklet szabályozása. Érzékszervek: az éleslátás feltételei (pupillareflex, élességállítás). Az idegrendszer működését befolyásoló hatások (alkohol, drogok, gyógyszerek). Fájdalom, fájdalomcsillapítás. Aktív és passzív, természetes és mesterséges immunitás. Védőoltások. Immunitás a mindennapokban: allergia, vércsoportok. Stressz és egészség, idegrendszer és immunitás kapcsolata. A tanulás alaptípusai az állatvilágban és az ember esetében. Az emlős állatcsoportok jellemzői (hierarchia). A társas kapcsolatok szerepe a főemlősök és az ember tanult viselkedéseiben: szülő-gyermek kapcsolat, kortárs csoportok, reklámok, függőséget okozó hatások, értelemadás. Segítőkészséget és agressziót kiváltó helyzetek. Tanult megküzdési stratégiák, tanult tehetetlenség. Az állati és az emberi kommunikáció jellemzői.		

Kulcsfogalmak	Szabályozás, visszacsatolás, hormon, célsejt, szorongás, reflexív, vegetatív központ, tudatmódosítás, immunitás, antigén, stressz, feltételes reflex, próba-szerencse, bevéssődés, utánzás, belátás, kulcsinger, motiváció, öröklött gátlás, hierarchia, agresszió, segítségadás (altruizmus), szabálykövetés.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Mi a fény?	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Atom, elektron, tükör, rezgés, elektromágneses hullám.	
A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	A részecske- és a hullámtulajdonság jellemzőinek felismerése a fény esetén, a kettősség tudatosítása. A fény hullámtulajdonságainak elemzése és felismerése a mindennapokban. A látható fény elektromágneses hullámként történő azonosítása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
<i>Közös cél:</i> A fény tulajdonságainak áttekintése.		
<i>Lehetséges változatok:</i> A fényvisszaverődés, a fénytörés jelensége és alapvető kvalitatív szabályainak megállapítása. A sík, a domború és a homorú tükör leképezési szabályainak vizsgálata és gyakorlati alkalmazásai. A fényelhajlás jelensége. A fény elektromágneses hullám mivolta. A színek frekvenciaszabálya és a fénytörés frekvenciafüggésének következményei. A fotocella működésének alapjai, a fény „részecsketermészetének” megjelenési formái. A fénysebesség kitüntetett szerepe.		
Kulcsfogalmak	Fénytörés, fényelhajlás, domború, homorú tükör, szín, foton, fénysebesség.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Állandóság és változatok – információ, szexualitás, az emberi élet szakaszai	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	A férfi és női szervezet különbsége (anatómiai és genetikai).	
A komplex műveltség- területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	A látható jellegek és az öröklés kapcsolatának felismerése. A szexualitás genetikai szerepének megismerése. A nemi működések megismerése a családtervezés és az egészségmegőrzés szempontjából.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
Közös cél: Az öröklött és „szerzett” tulajdonságok megkülönböztetése, az öröklődés és a nemiség kapcsolata. A nemi működések biológiai háttere emberben. A genetika és a szexualitás		

egészségügyi vonatkozásai. A genetikai információ megváltozásának lehetséges következményei.

Lehetséges változatok:

Egy gén – egy jelleg kapcsolatok (Rh-vércsoport, öröklődő betegségek).

Mennyiségi és minőségi jellegek különbsége, a környezet szerepe.

A nemiség szerepe a genetikai információ újrakombinálódásában (az ivarsejtek sokfélesége, a testi sejtek genetikai azonossága).

A genetikai információ megváltozása: mutációk.

Mutációt okozó hatások (sugárzások, vegyületek).

Genetikai szabályozás: szabályozott sejtosztódás (növekedés) és szabályozatlan osztódás (rákos góc). Rákkeltő tényezők, kerülésük.

Az ember ivarszervei, biológiai funkciójuk.

A hímvarsejt és a petesejt jellemzői.

A női nemi ciklus szakaszai, a megtermékenyítés. Családtervezés.

Beágyazódás, magzati élet. A magzat védelme. Az újszülött és a csecsemő világa. Nemi érés, öregedés, halál.

Betegségek szűrése, betegjogok.

Kulcsfogalmak	Gén, génváltozat (allél), mennyiségi és minőségi jelleg, recesszív (elnyomott) jelleg, mutáció, mutagén és rákkeltő (karcinogén) hatás, ivarsejt, ivarszerv, petefészek, tüsző/repedés, menstruáció, megtermékenyülés, tüszőhormon, sárgatesthormon (progeszteron), tesztoszteron, beágyazódás, magzat.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Honnan hová? Csillagászati, földrajzi és biológiai evolúció. Az ember társas viselkedése	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Betegség és immunrendszer. Az öröklődés alapjai. Önzetlenség és agresszió. Atom, magfúzió, sebesség, gyorsulás, idő, körmozgás, bolygómozgás, tömegvonzás, kör, ellipszis.	
A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	Különböző területek, jelenségkörök közötti kapcsolatok, összefüggések észrevétele, hasonlóságok, közös vonások felfedezése, megfogalmazása. Az idő- és térfogalom mélyítése, az időbeli tájékozódás fejlesztése a különböző léptékű folyamatok megismerése során.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
<i>Közös cél:</i> Az egyirányúság fölismerése és magyarázata csillagászati, földtani és biológiai folyamatokban. Az emberi csoportok néhány biológiai jellemzőjének megfogalmazása. <i>Lehetséges változatok:</i> A csillagok fejlődésének főbb állomásai. A Naprendszer szerkezete, mérete, bolygóinak mozgása, mérete, típusai. Legalább két-két jellemző csillagkép ismerete a téli és a tavaszi égboltról, valamint két-két jellemző csillagkép ismerete az északi és a déli féltekéről. A csillag, bolygó, üstökös, meteor megkülönböztetése. Szemléletes kép a táguló világegyetem elméletéről.		

A Föld felszínének története: a vulkáni működések, földrengések oka, következményei. A jégkorszakok nyomai. Hegységképződés és pusztulás. Haladás (fejlődés) és biológiai evolúció. Az evolúció darwini leírása. Közvetlen bizonyítékok (fosszíliák) és anatómiai érvek. A szelekció hatása (mesterséges, természetes). A házasítás. Ellenálló kórokozók terjedése. A biológiai evolúció közvetlenül az emberi társadalomra való alkalmazásának veszélyei (szociáldarwinizmus, eugenika). Vitatott kérdések. (Az élet keletkezésének kérdése. A nagy kihálási hullámok lehetséges magyarázatai. Az önzetlen viselkedés evolúciója. Az irányultság kérdése.) Technikai evolúció és a szokások evolúciója (divat, stílusok). Az emberi csoportokra jellemző társas viszonyok, a szabálykövetés és szabályteremtés példái. Az idegen csoportoktól való elkülönülés és az eltérő csoportok közti együttműködés biológiai háttere.	
Kulcsfogalmak	Csillag, üstökös, meteor, bolygó, galaxis, csillagkép, Naprendszer, Univerzum, Föld-típusú bolygó, szupernóva, evolúció, alkalmazkodás, közös ő (leszármazás), természetes és mesterséges szelekció, önzetlenség.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az evolúció színpada és szereplői	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Anyagforgalom az élő szervezetben. Gazdálkodás a Kárpát-medencében.	
A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	Tapasztalat szerzése technológiai, társadalmi és ökológiai rendszerek elemzésében. Az egyéni vélemények megfogalmazása során az érvelés, bizonyítás igényének erősítése. Evolúciós, környezet- és természetvédelmi szempontok összekapcsolása, az ember természeti folyamatokban játszott szerepének mérlegelő vizsgálata. A fogyasztási szokásokkal kapcsolatos ésszerű és felelős szemlélet erősítésével törekvés a tudatos állampolgárrá nevelésre. A környezet szépsége, az emberi kultúrák fenntarthatósága és a benne élők testi-lelki egészsége közti összefüggések megjelenítése. Törekvés kialakítása az alkalmazásra a fenntarthatóság és autonómia érdekében a háztartásokban és kisközösségekben.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
<i>Közös cél:</i> Az élőlények együttélését magyarázó feltételek, az ember szerepének elemzése. Környezet és egészség összefüggései, néhány lehetséges megoldási módszer értékelése. <i>Lehetséges változatok:</i> Az élőlény-populációk elszaporodása és visszaszorulása. Populációs kölcsönhatások példákkal. A biológiai indikáció. Példák az életközösségekben zajló anyagkörforgásra (szén, nitrogén), az anyag- és energiaforgalom összefüggésére. Tápláléklánc (termelő, fogyasztó, lebontó szervezetek). Az ember hatása a földi élővilágra a történelem során. Önpusztító civilizációk és a természeti		

környezettel összhangban maradó gazdálkodási formák. A természeti környezet terhelése: fajok kiirtása, az élőhelyek beszűkítése és részekre szabdalása, szennyezőanyag-kibocsátás, fajok behurcolása, megtelepítése, talajerózió. Fajok, területek és a biológiai sokféleség védelme. A természetvédelem lehetőségei. Helyi környezeti probléma felismerése, információk gyűjtése. A környezeti kár fogalma, csökkentésének lehetőségei. Ökológiai lábnyom. A közlegelők tragédiája: a klasszikus gazdaságtan és kritikája. Az ökológiai krízis társadalmi-szemléleti hátterének fő tényezői (fogyasztás, városiasodás, fosszilis energia felhasználása, globalizáció). A Gaia-elmélet lényege.	
Kulcsfogalmak	Szimbiózis, élősködés, versengés, Gaia-elmélet.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Projektek A tanulók éves teljesítményének mérése	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Egyéni (tanulási) tapasztalatok; a tanév során elsajátított ismeretek.	
A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	Projektek készítése, az ehhez szükséges képességek, kompetenciák fejlesztése. A tanulók teljesítményének mérése – komplex mérés a matematika és a természetismeret területén. (A mérés feladata annak ellenőrzése, hogy a tanuló milyen mértékben igazodik el a természet szerveződési szintjei között, különös tekintettel az atomi és egyed feletti szintekre, képes-e a valószínűségi szemlélet alkalmazására mindennapi szituációk elemzése során is.)	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
Részvétel a projekt tervezésében, lebonyolításában és értékelésében; a projektmódszer megismerése. Szabad sáv: a választott tartalomnak és formának megfelelően. Részvétel a „tudáspróbán”.		
Kulcsfogalmak	Projekt, tervezés, külső és belső értékelés.	

A fejlesztés várt eredményei az évfolyam végén	A tanuló fogalmazza meg és konkrét példán ismerje föl az egyszerű megfigyelés és a kísérlet különbségét, a két vizsgálati mód célját. Értse a számszerűség jelentőségét a mérésekben, tudjon ábrázolni és leolvasni mért adatokat. Tudja jellemezni a mozgásokat sebességükkel, gyorsulásukkal. Értse a térbeli tájékozódás geometriai módszereinek lényegét. Tudjon tájékozódni térképeken. Értse a tehetetlenség fogalmát, a gyorsulás formáit, okát. Találjon kapcsolatot a tömeg és a súly között. Értse az ok és okozat közötti kapcsolatrendszerét. Értse az energia, a munka, a hatásfok és a hő összefüggését. Ismerje az emberi szervezet működésének mechanikai hátterét.

	Magyarázzon mindennapokban tapasztalt jelenségeket anyagi halmaztulajdonságokkal. Értse az éghajlat és az időjárás elemeinek fizikai hátterét, összefüggését hazánk természeti képével, gazdálkodásával. A tanuló értelmezze és ábrázolja a természetben megfigyelhető arányokat, ismerjen példákat vizsgálatuk módjára. Hozza kapcsolatba az anyagok szerkezetét tulajdonságaikkal, felhasználásukkal. Értse az elektromosság és mágnesesség alapjait. Értse az áram mágneses, valamint a mágneses tér változásának elektromos hatását. Értse a szervezetünkön átáramló anyag és energia szerepét, összefüggését egészségünkkel. Magyarázza el az élőlények egymásra utaltságát. Magyarázza el a biológiai rendszerek belső rendjét a szabályozás és vezérlés segítségével. Értse az alkalmazkodás szerepét az egyéni és társas viselkedésben. Értse az anyag atomos felépítését, ismerje a proton, neutron, elektron helyét és szerepét az atomon belül. Legyen tisztában a radioaktivitás okával és élettani hatásával. Legyen tisztában az atomenergia felszabadulásának módjaival és lehetőségeivel, környezeti hatásaival. A tanuló értelmezze a tulajdonságok öröklődését családfán, különítse el öröklött és szerzett tulajdonságainkat. Legyen áttekintése a genetikai információról, a génműködés szabályozottságáról, egyirányú változásairól (egyedfejlődés) és zavarairól. Ismerje a Föld és alkotóanyagainak helyzetét a Naprendszerben és az Univerzumban. Ismerje a nemek kromoszomális meghatározottságát, a nemi ciklusok és a családtervezés hormonális-élettani hátterét. Ismerjen nagy léptékű, egyirányú változásokat az élő és élettelen természetben, ismerje ezek bizonyítékait, okait. Ismerjen az élőlény-populációk létszámát és változatosságát csökkentő és növelő tényezőket, az élőlények önszabályozó közösségeinek fölépítését. Tudjon példákat bemutatni az ember környezetfüggésére és környezetátalakító szerepére.

TESTNEVELÉS

heti 4 órá változat

A testnevelés és egészségfejlesztés műveltségterület szakképző iskolai kerettanterve társadalmilag elvárt, alkalmazható ismereteket, képességeket és készségeket foglal magába. Tartalmazza a Nat-nak a tanulásról és a tanulásszervezésről kialakított felfogását, figyelembe veszi az iskolatípus sajátosságait és a munkaerő-piaci kompetenciákat. Megalapozza a tanulók műveltségterületi tudását, motivációit, hozzáállását a szakmatanuláshoz szükséges fizikum fenntartásához, az egész életen át tartó testmozgáshoz, sportoláshoz, egészséges életvitelhez.

Cél az önálló felelősségvállalás, a munkavállalásra alkalmasság, a munkabírási fejlesztési útjának kialakítása. További cél a saját, előnyben részesített rekreációs terület kiválasztása, és az azzal kapcsolatos tudás összefoglalása, továbbfejlesztése. A műveltségterület ebben az életszakaszban közvetíti a civilizációs betegségek elleni küzdelem lehetőségét, módjait is.

A diák alapvetően képessé válik a megszerzett kompetenciák birtokában tudása továbbfejlesztésére, megteremtve az esélyt arra, hogy élete során az elvárt teljesítményt az ahhoz megfelelő mentális és fizikai állapotban érje el. A kerettantervben megjelenő mozgásos és elméleti tartalmak sikeres felhasználása érdekében hangsúlyos a tanuló alkalmazkodóképessége a változó körülményekhez. A különböző testgyakorlási formák hozzájárulnak az általános értékteremtéshez, a közös és az egyéni érdekek képviseléséhez, valamint erősítik a tantárgy alapvető és aktuális motivációs tényezőit.

Az elvárt célállapotban a szakképző iskolai tanulmányait befejező fiatal képes az iskolai testnevelésben tanult testgyakorlati ágak technikájának bemutatására, a testi képességekhez, az egészséges életmódhoz kapcsolódó ismeretek felhasználására, az egyéni és társas sporttevékenységek szervezéséhez szükséges ismeretek alkalmazására.

A kerettanterv minden tanuló számára biztosítani kívánja a hatékony és élményszerű motoros tanulást. Az egységesség és differenciálás elvét a legfőbb értékek közé sorolja az általa vezérelt gyakorlatok során. A belső didaktikai differenciálás emeli a motoros tanulás hatékonyságát, és egyúttal a személyiségfejlesztés egyéb területén bekövetkező fejlesztés, hiánypótlás hatásfokát is. A differenciálás alappillérei a különböző tanulói képességek, adottságok, a számtalan általános iskolában megszerzett egyenetlen tudás, a heterogén motivációs háttér és a testneveléshez kapcsolódó más-más egyéni célok.

A szakképző iskolai tanulmányok befejeztével előtérbe lép a saját életút iránti felelősségvállalás. A tanulók ismerik és értik a mozgás szükségességét, a testi képességek és a mozgásműveltség fejlesztésének egyes módozatait, a testi és a lelki egészség megőrzésére vonatkozó legfontosabb információkat, lehetőségeket. Tudatában vannak annak, hogy életvitelüket számos minta alapján, saját döntéseik sorozataként alakítják ki, amely döntések hatással vannak testi és lelki egészségükre, a társas életben betöltött szerepeikre. Képesek bizonyos értékkonfliktusok felismerésére, felelősségre ébrednek abban, hogy saját sportos, egészséges életvitelükkel mutathatnak példát családjuknak, társas környezetüknek, eközben tekintettel kell lenniük tárgyi környezetükre, a fenntarthatóság kritériumaira.

A társas környezetben végbement tanulási folyamatok eredményeképp az önmagukról alkotott képet képesek elfogadni. Különbséget tudnak tenni az ideális és a reális énkép között, tisztában vannak azzal, hogyan befolyásolhatja a társas környezet az önmagukról alkotott képet, a reális *önismeretet*.

A közösen megélt közösségi és minőségi sportélmény, a kulturált szurkolás nyújtotta katarzis hatására erősödik a *nemzeti öntudat, a hazafiasság*. Az érdeklődés felkeltése eredményeképpen megismerik a nemzeti büszkeség érzését, megneveznek és felismernek, példaképpül választanak magyar sportolókat.

A szakképző iskolában közvetlen célként jelennek meg a *munkavállalói szerepekhez* elengedhetetlen kompetenciák. Az iskolatípus a tudás szükséges tényezőit és összetevőit a tartalommal összekapcsolt képességfejlesztés elvének szem előtt tartásával szilárdítja meg. Az alapvető, egészséggel, fizikai állapottal és önismerettel kapcsolatos értékek elsajátítása is gyakorlatorientált. A tanulmányok vége felé már a munkabírási, munkaerő megőrzésére való felelős felkészülés történik egyre tudatosabban.

A tudatosság alapja az érthetőséget, az interakciókat elősegítő, biztosító *kommunikációs kompetenciák*. A világos beszéd és a segítőkész hozzáállás minden tanulót képessé tesz egyszerű interakcióra. Az érthetőség célja, hogy a tanulók képesek legyenek gondolkodni saját egészségi állapotukról, ismerjék az egészségkárosító tényezőket, azok hatásait, elkerülésük módját. Mindezek mellett kielégítő módon kommunikáljanak ők is, és saját véleményüket fejtse ki az egészségtudatos életvitellel kapcsolatban a társaknak nyújtott segítségadás során. Legyenek képesek és nyitottak arra, hogy szükség esetén tanácsot, információt, támogatást kérjenek.

A sikeres társas részvétel érdekében elengedhetetlen a viselkedési és játékszabályok, valamint az általánosan elfogadott magatartás megértése, ezáltal fejlődnek a *személyes és társas kapcsolati kompetenciák*. E kompetenciák alapját az képezi, hogy a tanulók legyenek képesek megfogalmazni véleményüket a közösséget érintő kérdésekben, meghallgatni és elfogadni mások érvelését. Legyenek képesek a játékban, sportjátékban, egyéb mozgásformák feladataiban együttműködni társaikkal, osszák meg a feladatmegoldást segítő információkat.

A fentiekén kívül az egyénnek tudnia kell kezelni és megosztani másokkal a stressz érzését és a frusztrációt, kimutatni az együttérzést. Különbséget kell tennie a személyes, a társas és a szakmai információk, szempontok között.

A sport- és mozgáskultúra bázisára építve fejlődnek a *munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák*, miszerint egyénileg és csapatban is képesek a személyek dolgozni, a közös feladatok, tevékenységekhez kapcsolódó problémák megoldása során az egyes munkafázisokat megtervezik. A tapasztalatszerzés által az egyén a kockázatokat képes jobban felmérni és adott esetben vállalni is tudja azokat.

Az ápolts és igényes megjelenés, a rendezett mozgásminőség és mozgáskivitelezés segítségével fejlődnek a kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái.

A tehetséges tanulók magasabb szintű sportolása az iskolai rendezvényeken, bajnokságokon, a diáksport-egyesületekben és a versenysport színterein valósul meg. A műveltségterületi tehetséggondozás fő feladata a támogató légkör biztosítása az intézményen belül, és a kapcsolatban álló partnereken keresztül is. Az egyénre szabott fejlesztési eljárások a

tanuló szükségleteinek, képességeinek, teljesítményének megfelelően – mind a tehetséggondozás, mind a felzárkóztatás keretében – eredményezhetik más tanulási utak, gyakorlási, edzési folyamatok kijelölését.

9. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Sportjátékok	Órakeret 49 óra
Előzetes tudás	Feltehetően hiányos technikai és taktikai, elméleti és gyakorlati tudás. Határozott tanári irányítással változó minőségű és aktivitású részvétel az előkészítő játékokban, gyakorlásban. Csapatjátékos tulajdonságokról kevés tapasztalat, egyenetlen motivációs szint a sportjátékokban történő alkalmazásra. Konfliktusok, sportszerűtlenségek, deviáns magatartások esetén a gondolatok, vélemények szóban történő kifejezése változó – alkalmanként agresszív, helyreigazítást igénylő – kommunikációs formákban.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A választott legalább két labdajátékra vonatkozóan: Az ismételt játékfeladatokban, játéksituációkban a technikai, taktikai és szabályismeret megszilárdítása, bővítése, hiánypótlás. A sportjátékok végzéséhez szükséges ismeretek, képességek megerősítése. Új játéksituációk, játékfeladatok megoldása a szabálykövetés állandóan ismételt megerősítése mellett. Agressziómentes test-test elleni játék és kommunikáció. Igényességre törekvés erősítése a felszereltségben, a testkultúrához tartozó higiéniaiban és a gyakorlási környezet személyi és tárgyi rendezettségében.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
<i>Legalább két labdajáték választása kötelező.</i> Kiemelt tartalom: Az 5–8. osztályban tanult, a játékhoz szükséges lényeges technikai és taktikai elemek végrehajtása csökkenő hibaszázalékkal. A különböző szintű tudás, motiváció egységesítése. MOZGÁSMŰVELTSÉG <i>Speciálisan előkészítő, rávezető, képességfejlesztő feladatok és testnevelési játékok</i> Az 5–8. osztályban tanult, labda nélkül végzett mozgások gyakorlási hatékonyságának növelése, játékban való egyre eredményesebb használata. A technikai jellegű alapmozgások variációi változó irányokban, sebességnöveléssel. A helyezkedés, helyzetfelismerés fejlesztése a labdáért való harcban. Labdás ügyességfejlesztés nagy ismétlésszámmal.		

A helyben választott sportjátékok technikáinak gyakorlása testnevelési játékokban, fogójátékok labdával, labdaszerző és labdavédő játékok, egyéb célirányos játékvariációk. A mozgástanulást segítő eszközök használata (szemüveg, célkeret stb.).

Bemelegítés labdajáték foglalkozásra – tanári irányítással

Egy állandó bemelegítési modell ismételt és tudatos gyakorlása, és az önálló bemelegítésre való felkészülés. Egyes bemelegítési részfeladatok önálló végzése.

Kosárlabdázás

Technikai elemek gyakorlása

Megállás, sarkazás labdavezetésből, önpasszból, meghatározott helyen és időben is, csellel is. Fektetett dobás egy leütéssel, labdavezetésből mindkét oldalon, közeli és közép-távoli dobás helyből, félaktív és aktív védővel szemben is.

Taktikai elemek

Emberfogás. Labdavezető és labda nélküli játékos véde, a feladattartás minőségének javítása. Szabálykövető feladatok megoldása (feldobás, alap- és oldalvonal-bedobás, jelzés szabálytalanság elkövetése esetén).

Kisebb csapatrészekben azonos létszámmal egymás elleni játék, teljes létszámú játék, félpályán és egészpályán feladatokkal. Ötletjáték támadásban.

Labdarúgás

Technikai elemek gyakorlása a labdás koordináció továbbfejlesztésével

Labdakezelések mozgás közben és irányváltoztatással, átadások különböző mértani alakzatokban, rövid és hosszú labdaátadások talajon.

Labdaátvétel testcsellel.

Dekázás: helyben, haladással, irányváltoztatással, párokban.

Cselezés: átadócsel, rúgócsel, rálépéssel.

Fejlesztések technikái levegőből, társnak vagy kapura.

Taktikai elemek végrehajtása a variációk növelésével és a végrehajtási minőség emelésével

Posztok betöltése: kapus, védő, középpályás, támadó.

Rombuszban 4 játékos feladatmegoldásai mélységben, szélességben, folyamatos helycserékkel.

A támadások súlypontjának változtatása rövid átadásokkal.

Ötletjáték. Játék 1 kapura.

Röplabda <i>Technikai elemek végzése optimális erőközléssel, fokozódó pontossággal</i> Kosárérintés előre-hátra, alacsony és középmagasra elpattanó labdával. Fokozódó sebességgel érkező labdával alkarérintések váltakozó irányba és magasságra. Az alsó egyenes nyitás végrehajtása a hálótól (zsinórtól) növekvő távolságra és különböző nagyságú célterületre, az alapvonal különböző pontjairól. A mélységlátást, labdához való igazodást elősegítő gyakorlatok, társtól dobott vagy falra feljátszott labdával. <i>Taktikai gyakorlatok</i> Helyezkedés támadásban. 2:2, 3:3 elleni játék meghatározott érintési módokkal, védelem nélkül, változatos támadás befejezések (erő, ív, elhelyezés stb. szempontjából). Minden tanult sportjátékra vonatkoztatva: Hiánypótlás. Az elsajátított játéktudásnak megfelelő színvonalú játékszabályok alkalmazása, betartatása növekvő tudatossággal, érthető, erős és határozott tanári kontrollal az osztályszintű gyakorlások és mérkőzések során. Játékszituációk előidézése egy-egy szabály nagy ismétlésszámú gyakorlására, a játékszituáció megállítása, elemenkénti ismétlése a szabálytalanság korrekciója érdekében. Játék egyszerűsített és igen kis lépésekben bővülő szabályokkal. Differenciált mennyiségű és minőségű játéklehetőség biztosítása, önálló játék csak erős tanári megfigyelő kontroll esetén. Rövid játékvezetői gyakorlás a tanárral együtt, egyszerűsített játékvezetésben. Néhány nonverbális jel alkalmazása.	
ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS Játéktípusok, szabályok működtetése. Taktikai beszélgetések egyszerű magyarázattal kísérve a játékszervezés során. Az egyénre és a helyzetre jellemző érzelmi kitörések visszafogása. A siker egyéni és csoportos átélése, a kudarc elfogadása, mint a tevékenység természetes velejárója. Az együttjátszás előnyeinek, jelentőségének elfogadása. A specifikus sportjáték-tudás elsajátításához szükséges motoros képességek és néhány fejlesztési módszer ismerete.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Játékrendszer, aktív védő, test-test elleni játék, taktika, támadási rend, védelmi rend, befutás, eséstompítás, bevetődéses lövés, sportág-specifikus bemelegítés, taktikai megoldás, támadási stratégia, védekezési stratégia.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Torna jellegű feladatok	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	Tanári kontrollal és segítségadással balesetmentes gyakorlás. Az alapvető torna-, RG-mozgáselemek gyakorlásában hiányok, változóan rendezett és begyakorlott cselekvésbiztonság. Az aerobik lépésgyakorlatok, alaplépések, haladások terén vegyes tudásszint. A gyengébbeknek, a segítségre szorulóknak bizonytalan segítségadás. Kezdetleges szabályismeret.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az iskolai torna jellegű feladatok, ritmusos-zenés mozgásformák során a reális énkép további alakítása. Tartós és koncentrált előkészítés és rávezetés a balesetmentes gyakorlásra. A gyakorlás során a pontos segítségadás felelősségének megértése, lazább tanári kontrollal a segítség adása és elfogadása. Differenciáltan önálló részvétel motiválása a gimnasztika, torna, esztétikai sportok mozgásrendszerén belül. Az esztétikus mozgás, a feszes, rendezett testmozgás további javítása. A test térbeli, időbeli és dinamikai érzékelésében, valamint a koordinált mozgás és az erőközlés összhangjában a hiányosságok feltérképezése, törekvés a felszámolásukra. Az ismeretek körének bővítése az adott versenysportágak hazai élvonaláról.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
MOZGÁSMŰVELTSÉG Gimnasztika <i>Térbeli alakzatok – rendgyakorlatok végzése</i> Alakzatok, mozgások zárt rendben, alakzatváltozások. Ellenvonulások járásban és futásban. Ritmus-, tempóváltoztatás, rendgyakorlatok zene nélkül, ritmuskeltéssel és zenére is. <i>Szabadgyakorlati alapformájú gyakorlatok gyakorlása</i> 4–8 ütemű gimnasztikai gyakorlatok, kiemelten a mély hát- és hasizmok, a függesztő öv, a lábboltozat izomzatának optimális és tudatosan pontos működtetésével. Gimnasztikai gyakorlatok alkalmazása az izommunka jellege szerint (nyújtó, erősítő, ernyesztő-lazító) arányosan, minden testrész mozgásaira kiterjedően.		

Változatok a mozgásütem változtatásával, a kiinduló helyzet és kartartás változtatásával, a kéziszerke – súlyzó, bordásfal, pad, medicinlabda – alkalmazásával.

Összetett, komplex, fizikai képességeket fejlesztő gyakorlás

Erőgyakorlatok az egyén számára optimális ellenállás leküzdésével. Aerob állóképesség-fejlesztő eljárások a gimnasztika eszközeivel. Az egyensúlyozás továbbfejlesztésére a statikus helyzetek időtartamának növelése. Mászások, függeszkedések hiánypótlása, a testalkat szerint differenciált követelmény, az 1–8. osztályban elért egyéni szint fejlődését követő rendszeres kontrollal.

Torna – iskolai sporttorna

Talajon és a helyi tanterv szerint választott legalább egy szeren. Célrányos előkészítő és rávezető gyakorlatok, mozgásszabályozó, mozgásalkalmazó, átállító és mozgástanuló jelleggel. Az 1–8. osztályos (általában nagyon egyenetlen) tudás ismeretében, ismétlődő variációkban gazdag mozgásanyag tanulása, gyakorlása egységesen és differenciáltan a mozgásbiztonság fejlesztésére.

Tartásos gyakorlatelemek végzése: tarkóállás, fejállás, mérlegek kéztámasszal, mérlegállások, spárgák, hidak.

Mozgásos gyakorlatelemek végzése: gurulóátfordulások különböző irányokban és variációkban, kézenátfordulás oldalt, vetődések, áterpesztések, lábkörzések, dölések, felállások, egységesen az alapformában és differenciáltan a variációkban. Az esztétikus és harmonikus előadásmód rávezető eljárásai (feszítések, fejtartás, válltartás, spicc kidolgozása). Tarkóbillenés, fejenátfordulás és kézállás-variációk differenciált tanítása.

Az egyéni optimum differenciált megjelenítése az elemkapcsolatokban.

Szertorna

A helyi tanterv által meghatározott szeren vagy szereken történik: egységesen az alapformában, differenciáltan a társak és/vagy tanár közreműködésével, esetenként önálló gyakorlással is. Női szerek hiányában lányoknál választható a gyűrű is.

Szertorna fiúk számára

Korláton gyakorlás – terpeszülés, harántülés, nyújtott támasz, hajlított támasz, oldaltámaszok, felkarfüggés, alaplendületek támaszban és felkarfüggésben, terpeszpedzés, felugrás beterpesztéssel támasz ülőtartásba, vetődési leugrás.

Nyújtón gyakorlás – kelepfelhúzóadás támaszba, alaplendület, lendület előre 180 fokos fordulattal, ellendülés, alálendülés, térdfellendülés, támaszból homorított leugrás hátra, alugrás.

Szertorna lányok számára

Gerendán gyakorlás – állások, térdelések, ülések, fekvések, térdelőtámaszok, guggolótámaszok, fekvőtámaszok, támaszban átlendítés, hasonfekvésből emelés

fekvőtámaszba, fordulatok állásban. Lábtartás-cserék, felugrás egy láb átlendítéssel, homorított leugrás.

Szertorna – szerugrás, ugrószekrényen gyakorlás

Gyakorlás és kontroll a tanuló előzetes tudása és testalkata figyelembevételével. Az 5–8. osztályban tanultak továbbfejlesztése, az első ív növelése.

Felguggolások – homorított ugrások, vetődések, kanyarulatok, bukfencek, guggoló átugrások, terpeszátlugrások.

Bemelegítés a torna gyakorlásához, egy mozgássor megtanulása.

Célszerű gyakorlási és gyakorlásszervezési formációk működtetése növekvő tanulói önállósággal. A segítségadás néhány technikája, felelős külső kontrollal – a hibajavítás beépítése a mindennapi gyakorlási szokásokba.

Ritmikus gimnasztika lányok számára

Az 5–6. osztályokban megfogalmazott követelmények mozgásanyagának ismételése, gyakorlása. Az esztétikus, szép és nőies mozgások előadásmódját megalapozó kondicionális és koordinációs képességfejlesztő eljárások.

Célirányos előkészítő és rávezető gyakorlatok átállító és mozgástanuló jelleggel, különös tekintettel a testtartásra. A ritmusérzék fejlesztése.

Szabadgyakorlatok

Előkészítő tartásos és mozgásos elemek alapformáinak ismételése, és új, összetett formák gyakorlása:

lábujjállások, terpeszállások, hajlított- és guggolóállások, lépő és kilépő állások, támadó- és védőállások, lebegő- és mérlegállások, nyújtott és hajlított ülések, lebegő ülések, térdelések, térdelőmérlegek, fekvések, kéz- és lábtámaszok, ujj- és kartartások.

Fő mozgások alapformáinak ismételése, és új, összetett formák gyakorlása: testsúlyáthelyezések, egyensúlyhelyzetek.

Legalább egy kéziszerszertanulása-tanítása, helyi tantervben felcserélhető sorrendben (karikagyakorlatokat lásd 10., kötélgyakorlatokat lásd 11. osztály.)

Labdagyakorlatok gyakorlása

Fogások végzése, gurítások talajon, labdavezetések változatos vonalon a levegőben, átadások, leütések, dobások, elkapások, labdatartások (kézzel, lábbal, térdrel) egyszerű szabadgyakorlati formák felhasználásával.

Egyéb torna jellegű mozgásformák (választható)

A torna jellegű kondicionális és koordinációs képességek és készségek alkalmazása más – a helyi lehetőségek szerint a helyi tantervben rögzítetten – szereken, mozgásrendszerekben.

Gúlatorna, falmászás, gumiasztal, sporttáncok, eszközös táncok stb.

ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS

Alapvető szakkifejezések és vezényszavak ismerete, alkalmazása a segítségadásban és a hibajavítás értelmezésében. A saját test szemlélése, elfogadása, változásainak követése, és az ezzel kapcsolatos félelmek, szorongások, frusztrációk megfogalmazásának képessége (önreflexió), átélése és tudatos felvállalása. A nemnek megfelelő mozgás dinamikájának és/vagy esztétikájának ismerete. A saját és a társ testi épsége iránti felelősségvállalás.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szaknyelvi kifejezés, tornaelem, vezényszó, RG-motívum, precizitás, elemkombináció, balesetmentes gyakorlás, felelősség a segítségadásban, hibajavítás.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Atlétika jellegű feladatok	Órakeret 25 óra
Előzetes tudás	A térdelő- és állórajt technikája, a fokozó- és repülőfutás kar- és lábmunkája. A rövid- és hosszú távú futásnál irambeosztási tapasztalat. Távolugrás guggoló és magasugrás átlépő technikája. Kislabdahajítás nekifutással, 3 lépéses technikával. Lökőmozdulat oldal felállásból.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az atlétika versenyszámainak eredményes tanulását és a teljesítmények javulását megalapozó motoros képességekben mérhető további fejlődés elérése – a más sportágakban történő alkalmazhatóság érdekében is. Jártasság kialakítása a továbbfejlesztett szakági technikákban, az adott feladat, versenyszám a mozgásmintára emlékeztető bemutatása. A futás, a kocogás élettani jelentőségének elfogadása, az állandó gyakorlás szükségességének megértése. Az érdeklődés cselekvésekben történő kinyilvánítása az atlétikai mozgások, valamint a sportolás és a rendszeres testedzés iránt.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
MOZGÁSMŰVELTSÉG Futások, rajtok <i>A képességfejlesztés gyakorlatai</i> Az 5–8. osztályban végzett futóiskolai feladatok gyorsabban, erősebben, pontosabban. Tartós állóképesség-fejlesztő módszerek gyakorlása. <i>A sportági technika gyakorlása</i>		

A rövid, közép- és hosszútávok közötti futótechnika megkülönböztetése. Futások 30–60 méteren. A térdelőrajt szabályos végrehajtása a rövid sprintszámokban.

A váltófutás alsó botátadási technikájának és az átadás szabályainak gyakorlása.

A tartós futás technikájának kontrollja, a tartós futás optimális egyéni sebességéről tapasztalatszerzés, a távnak megfelelő egyéni iram kialakításának próbái.

Ugrások, szökdelések

A képességfejlesztés gyakorlatai

Az 5–8. osztályban végzett ugróiskolai feladatok továbbfejlesztése, koordináltabban, nagyobb kiterjedéssel, erővel.

A sportági technika gyakorlása

Az ugrás előtti utolsó három lépés ritmusának kialakítása.

Az elrugaszkodó láb és a lendítő láb, kar megfelelő mozgásának összehangolása. A guggoló távolugró technika végrehajtása, aktív térdlendítéssel. Az egyéni nekifutás próbái nagyobb elugró terület kijelölése mellett.

Magasugrás átlépő technikával, ugrások versenyszerű magasságra törekvés nélkül. Az átlépő technika végrehajtása 5-7 lépéses köríven történő nekifutással, ugráspróbák az egyéni testalkat figyelembevételével.

Dobások

A képességfejlesztés gyakorlatai

Különböző szerekekkel, változatos dobásformák végrehajtása egy és két kézzel, különböző kiinduló helyzetekből. Speciális erősítés kézisúlyzókkal, súlyzókkal (helyi felszereltség esetén erőgépekkel).

A sportági technika gyakorlása

Célba és távolságra dobások hajító, lökömozdulattal.

Hajítás nekifutással, ötlépéses dobóritmusban. A lekészítés technikájának és a beszőkkenés szerepének ismerete.

Szabályos lökés végrehajtása oldal felállásból súlygolyóval vagy medicinlabdával.

Játékok és versenyek

Rajtversenyek, sprintversenyek. Egyéb testnevelési játékok futófeladatokkal, ugrásokkal és szökdelésekkel.

Célbadobó versenyek. Dobóiskolai versengések.

Atlétikai bemelegítési modellek gyakorlása a futások, ugrások, dobások végzése előtt.

ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS A futóversenyek, a váltóbotátadás szabályainak ismerete. Az állóképesség-fejlesztés egészségtani hatásainak ismerete. A nekifutás és elugrás összekötésének és optimális irányának ismerete távol- és magasugrásnál. Az ötlépéses nekifutás és a kidobás optimális összehangolásának ismerete. Az ugrások, dobások balesetvédelmi, biztonsági rendjének ismerete.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Reakcióidő, mozdulat- és mozgásgyorsaság; lépéshossz, irambeosztás, pihenőidő; ugróláb, lendítőláb, felugrás, elugrás; optimális sebesség; ötlépéses ritmus, kidobási irány, atlétikai bemelegítés.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek	Órakeret 15 óra
Előzetes tudás	Vegyes és hiányos mozgástapasztalat szabadidős mozgásrendszerekben. Néhány, tantervekben ritkán szereplő, szokatlan sportmozgás felismerése. A természetben üzhető sportok legfontosabb hatása az egészségre. Néhány alternatív sport balesetvédelmi és biztonsági szabályáról ismeret.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A helyi tárgyi feltételek szerint választott sportági mozgással edzés hatás és élményszerzés elérése. A szervezet ellenállásának növelése szabadterén, különböző évszakokban és időjárási viszonyok közötti gyakorlással, játékkal, tanári kontroll mellett. Az élményszerű játékkal és a játéktudás alakításával felkészítés a későbbi, önszerveződő rekreációs sporttevékenység üzésére.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
MOZGÁSMŰVELTSÉG <i>A helyi tárgyi feltételek függvényében legalább egy, az 5–8. osztályban felsorolt (feladatok és játékok havon és jégen; siklások, gördülések, gurulások, gurítások különféle eszközökkel; hálót igénylő és háló nélküli labdás sportok, játékok; labdás játékok különféle labdákkal; falmászás; íjászat, lovaglás, karate, úszás, egyéb szabadidős mozgásos, táncos tevékenységek) lehetséges sport, vagy/és az évszaknak megfelelő és a helyi személyi és tárgyi</i>		

körülményekhez, feltételekhez igazodó egyéb alternatív, szabadidős, táncos mozgásforma. Az egyén által előnyben részesíthető, élethossziglan űzhető sportok ismereteinek, alternatíváinak bővítése.

Előkészítés, felkészítés, képességfejlesztés (példák)

A környezettudatos viselkedés alapelveinek megismerése.

Közlekedésbiztonsági szabályok elsajátítása és betartása.

Felkészülés és együttműködés a különböző tábori lehetőségek, speciális, túra jellegű terhelések előtt és alatt.

Technika és taktika gyakorlása

Minimális helyigényű vagy kis eszközigényű sportmozgások megismerése. Az adott sportmozgás lehetőségeihez képest minél sokoldalúbb, balesetmentes elsajátítása, élményszerű gyakorlása.

Lehetséges egyszerű példák a helyi tantervi kidolgozáshoz:

Frízbi:

Dobások párokban, csoportokban (öt-hét fő), állóhelyben, majd mozgásban és helycserékkel. Folyamatos passzolások. Nyitások meghatározott távolságra. Célbadobások a koronggal a zónába. Védekező mozgások, ugrások, elkapások.

Játék csapatokban, néhány lényeges játékszabállyal.

Turul:

Adogatás, adogatás átlósan és egyenesen; a labda megütése alulról és felülről, falra, háló felett. Ütögetések és nyitások különböző méretű és felületű célba. Egyéni, páros és vegyes páros játszmák mérkőzészerűen.

ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS

A fair play szellemének és a személyes biztonságának a szem előtt tartása minden mozgásos tevékenységben. A rekreációs tevékenységek jelentőségének megértése.

A sportban átélt élmények felhasználhatósága az élet más területén, a saját és a környezet javára történő fordítása.

Információk átadása, mások tanítása, a megélt élmények, pl. tábori és játéktapasztalatok átadása.

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Kooperáció, önkéntesség, szabálykövető magatartás, segítségadás, környezettudatosság, edzettség, fittség, bátorság-vakmerőség, közlekedési szabály.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Önvédelem és küzdősportok	Órakeret 10 óra

Előzetes tudás	Heterogén tapasztalatok a küzdőjátékokról, test-test elleni küzdelmekről, az önvédelem néhány elfogadott és kevésbé javasolt eljárásairól. A grundbirkózás alapvető szabályai. A dzsúdóval kapcsolatos technikákról elemi ismeretek. Ismeretek az agresszióról, néhány tapasztalat fair és sportszerűtlen küzdelmekről.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az egyén (ön)védelmét szolgáló egyszerűbb technikákban, fair megoldásokban jártasság elérése. A nyers erőből, technika mellőzésével indított agresszív megoldások visszaszorítása, elkerülése, elutasítása. A grundbirkózás, dzsúdó küzdelmekben aktív részvétel. A küzdő típusú sportágak, játékok foglalkozásai során az önuralom erősítésére és a szabályok elfogadására szoktatás nyugodt, segítőkész tanári irányítás mellett.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	
MOZGÁSMŰVELTSÉG A test-test elleni feladatokat csak és kizárólag azonos nemű és közel azonos testalkatú tanulókkal végeztetjük. Lányok esetében a tematikai egység várt eredményei minimumát szem előtt tartva, a grundbirkózás és a dzsúdó tartalom a 10. osztályban csökkenthető. Az óraszám 30%-a átcsoportosítható torna jellegű, ritmikus és zenés mozgásokra. Előkészítő és rávezető gyakorlatok, játékok a küzdelekhez. Az 5–8. osztályos mozgásfeladatok variációinak ismételése, gyakorlása, továbbfejlesztésük, hiánypótlás. Azon testi és pszichés képességek megerősítése, amik alkalmassá teszik a tanulót a gyakorlatok pontos, türelmes, átgondolt végrehajtására. Alap kézgyakorlatok, húzó-taszító gyakorlatok, lenyomó-emelő gyakorlatok, esések-zuhanások sérülésmentes elsajátítása, egészségi és ételtani szabályok betartása. Küzdőgyakorlatok szerrel, szer nélkül, társakkal vagy önállóan. Grundbirkózás A 7–8. osztályos kerettantervben felsoroltak (emelések és védések, mellső, hátsó és oldalemelések különböző fogásokkal, derékfogásból, hónaljfogásból, karlezárással, karfelütéssel stb.), valamint kitolások, kihúzások, emelések, szabadulások gyakorlása, cselekvésbiztos végrehajtása. Újabb elemkapcsolatok megismerése, megoldása.	

Az egyensúlyhelyzetek és azok elvesztésének tudatos kihasználása, mögékerülések. Grundbirkózás szabályai, küzdelmek azonos súlyú partnerekkel. ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS Erőszak-, agressziómentes küzdelmek jellemzői. A balesetveszélyes helyzetek felismerése, megelőzése. A felmerülő vitákban a sportszerű magatartás értéként kezelése. Néhány tulajdonság felsorolása, amelyek a küzdésben szükségesek. A sportszerűség megfogalmazásának képessége.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Páros és csapat küzdőjáték, önvédelmi technika, grundbirkózás-technika, dzsúdó-technika, önismeret, tisztelet, keleti kultúra, önfegyelem, agressziómentes küzdelem.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Egészségkultúra és prevenció	Órakeret 25 óra
Előzetes tudás	Légző-, testtartásjavító gyakorlatok, törzsizom-erősítő gyakorlatokról néhány ismeret. A prevenció értelmének körvonalazása. A bemelegítés szerepe és helye a foglalkozásokon. Baleset-megelőzés, a veszélyes helyzetek és a fenyegetettség elkerülése. A téli időjárás jótékony hatása az egészségvédelemre. A fájdalmak türéseinek tapasztalata (oxigénadósság, savasodás).	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A testkultúrához tartozó, az általános műveltséget fejlesztő aktív egészségtani – elméleti és gyakorlati – tudás megalapozása. Az egészséges életvitel egészségmegőrző és fejlesztő szokásrendszerének egyszerű eljárásairól ismeretátadás. Az élethosszig tartó sportoláshoz szükséges felelős döntések ismert vagy vélt tudáskészletének összegzése, ismétlő alapozás.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
MOZGÁSMŰVELTSÉG Bemelegítés Általános bemelegítő mozgássor (modell) gyakorlása (futás, hajlítások, nyújtások, lendítések stb.). Fizikai felkészülés a sérülésmentes sporttevékenységre.		

Edzés, terhelés

A labdajátékokban különösen igénybe vett izmok prevenciójának néhány gyakorlata.

A keringési rendszer terhelése megfelelő munkapulzus-érték mellett, és a pulzus idősoros mérése (nyugalmi pulzus, munkapulzus, felső érték stb.).

Gyakorlás az állapotfelmérés adataira épített célokért az edzettség fejlesztése, megőrzése érdekében – állandó gyakorlási anyag, egyéni gyakorlatok kijelölése a gyengeségek felszámolására.

Nemek közötti eltérések megjelenítése az edzésaktivitásban.

Köredzés változatos mintákkal, 4–6 feladattal.

Motoros tesztek – központi előírás szerint.

A testsúly, testtömeg, illetve lehetőség szerint a testösszetétel mérése – összehasonlító idősoros adatrögzítés.

Stressz- és feszültségoldó gyakorlatok.

Az általános iskolai technikák használata, ismételése, különös tekintettel az elmélyülésre alkalmas gyakorlási környezet állandó biztosítására.

A biomechanikailag helyes testtartás kialakítását és fenntartását szolgáló gyakorlatanyag – állandó gyakorlás a tanár és a társak kontrollja, hibajavítása mellett.

ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS

A keringést fokozó természetes és speciális sportági mozgásformák jelentősége a bemelegítés szempontjából. A prevenció és stressz értelmezése.

A testtartásért felelős izmok erősítését és nyújtását szolgáló gyakorlatok felismerése, helyes kivitelezése, a helytelen kijavítása.

A házi és kerti munkák gerincímélő módjainak ismerete.

A saját test szemlélése, elfogadása, változásainak követése.

A serdülőkor specifikus feszültségeinek és érzelmi hullámlásainak felismerése, és a sport általi oldás elfogadása.

A saját életmód iránti felelősségvállalás megfogalmazása.

Kulcsfogalmak/ fogalmak

Prevenció, nyugalmi pulzus, munkapulzus, keringésfokozás, köredzés, ismétlésszám, testtömegindex, biomechanikailag helyes testtartás, stressz, pubertás, megküzdési stratégia, gerincvédelem.

A fejlesztés várt eredményei az évfolyam végén	<i>Sportjátékok</i> Az adott iskolában a helyi tanterv szerinti technikai, taktikai és egyéb játékfeladatok ismerete és aktív gyakorlása. A technikák és taktikai megoldások felhasználása a játékban, szabályszerű, sportszerű játék rugalmasan erősödő-csökkenő tanári kontroll mellett. A játékfolyamat, a taktikai megoldások egyszerű szóbeli megjelenítése, a fair és a csapatelkötelezett játék melletti állásfoglalás. Játékhelyzetek és játéktapasztalat által a társas kapcsolatok ápolása, a társakat elfogadó, bevonó, pozitív hozzáállás. A testi, lelki ápoltság, a személyközi kommunikáció és a tárgyi környezet igényességére jellemző paraméterek elfogadása. <i>Torna jellegű feladatok</i> A javító elemzések elfogadása és a mozdulatok kivitelezésének javítása. Egyszerű elemkapcsolatok mozgásbiztos előadása, zenére is. Célszerű gyakorlási és gyakorlásszervezési formációk, verbális és nonverbális kommunikációs jelek ismerete. Fegyelmezett, rendezett, balesetveszélyt tudatosan kerülő gyakorlás. <i>Atlétika jellegű feladatok</i> Egy kijelölt táv megtételéhez szükséges idő és sebesség helyes becslése, az egyéni optimum szerint a feladat pontos végrehajtása. Az állóképesség fejlesztése a kitartó futás által. Saját magához mérten javuló futó-, ugró-, dobóteljesítmény. Az odafigyelési képesség fejlődése a váltófutás gyakorlásában. <i>Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek</i> Az adott sportmozgás technikájának elfogadható cselekvésbiztonságú végrehajtása. Tapasztalat a sportolás során használt különféle anyagok, felületek tulajdonságairól és a baleseti kockázatokról. Feladatok megoldása alternatív sporteszközökkel. Az adott alternatív sportmozgáshoz szükséges edzés és balesetvédelmi alapfogalmak ismerete, és azok alkalmazása a gyakorlatban. <i>Önvédelem és küzdősportok</i> Az önvédelmi és küzdőgyakorlatokban, harcokban a közös szabályok, biztonsági követelmények és a küzdesekkel kapcsolatos rituálé betartása. A veszélyhelyzetek kerülése, az indulatok, agresszív magatartásformák feletti uralom. Eredményes és korrekt önvédelem és szabadulás a fogásból. Néhány támadási és védekezési megoldás, kombináció ismerete.

	<i>Egészségkultúra és prevenció</i> Bemelegítés a sporttevékenységre. A biomechanikailag helyes testtartás jellemzőinek értelmezése. A gerinc és az ízületek védelme legfontosabb szempontjainak ismerete. Stressz- és feszültségoldó gyakorlatok gyakorlatainak fegyvermezett, elmélyült, mások gyakorlását nem zavaró végrehajtása. A felmérési paraméterek ismerete, mérésük tesztek segítségével, ezzel kapcsolatosan egy önfejlesztő cél megfogalmazása az egészség-edzettség érdekében. A rendszeres testmozgás pozitív hatásainak ismerete a káros szenvedélyek leküzdésében, az érzelem- és a feszültség szabályozásban.

IDEGEN NYELV

A szakképző iskolai program keretében a 9–11. évfolyamban minden tanuló számára kötelező egy idegen nyelv tanulása. A hatékonyság szempontjából célszerű azt a nyelvet választani, amellyel való ismerkedést a tanuló az általános iskolában elkezdte.

Az idegen nyelv műveltségterület kerettantervének középpontjában a tanuló áll, illetve az a törekvés, hogy a tanuló a szakképző iskolai idegennyelv-tanulás során olyan kompetenciák birtokába jusson, melyek képessé teszik őt az idegen nyelvi kommunikációra, valamint arra, hogy megfelelő motiváció esetén a kötelező nyelvtanulás időszakát követően önállóan is tovább tudja ápolni és fejleszteni idegennyelv-tudását. A használható nyelvtudás a tanuló számára nemcsak azt jelenti, hogy jobb esélyekkel indul a munkaerőpiacon, hanem egyben kulcsot is ad a kezébe más népek, más kultúrák, s ezáltal önmaga, saját népe és saját kultúrája alaposabb megismeréséhez, jobb megértéséhez.

A szakképző iskolába bekerülő tanulók tanulási nehézségekkel küzdenek, sokuk küzd az alapkészségekhez kapcsolódó problémákkal (írás, olvasás és számolási nehézségekkel). A legtöbbjük hátrányos szociális helyzetű, és meglehetősen motiválatlan a tanulást illetően. Ezért a szakképző iskolai nyelvtanításnak biztosítani kell az idegen nyelvi felzárkóztatás lehetőségét, a differenciált, szükség szerint az egyéni tanulás rendszerét.

Fejlesztési szükséges a tanulók négy nyelvi alapkészségét, elsősorban a beszédértés és a beszédalkétség területén, illetve ezekkel szoros összefüggésben és állandó kölcsönhatásban a tanulók *stratégiai, szociális és személyes* kompetenciáit.

A kerettanterv tartalmazza a 9–11. évfolyamok idegennyelv-oktatásának *fejlesztési céljait*. A célokból kiindulva meghatározza a *fejlesztési feladatokat*, az ahhoz szükséges *előzetes tudást*, a *követelményeket/tartalmakat*, *kulcsfogalmakat* és a fejlesztés *várt eredményeit* az évfolyamok végén. A kitűzött célok megvalósításához a vonatkozó rendelkezéseknek megfelelően a program évi 36-36-32 tanítási héttel és 72-72-64 tanórával számol (heti 2 kötelező tanóra).

A műveltségterület tanításának célrendszere alapját a *kommunikatív kompetencia* fejlesztése alkotja a négy nyelvi alapkészség – beszédértés, olvasásértés, beszédalkétség,

íráskészség – területén. A készségek közül a beszédértés és a beszédkészség, illetve a szóbeli interakció élvez előnyt. Az elérendő cél az, hogy a tanulók meg tudják oldani a nyelvhasználatot igénylő feladataikat az élet különböző területein, a magánéletben, a közéletben, az oktatásban vagy a munka világában. A célnyelvi *műveltség és az interkulturális kompetencia* fejlesztése eredményeképpen a tanulók legyenek képesek a saját és más kultúrák különbségeinek és hasonlóságainak értelmezésére, és váljanak nyitottabbá és érzékenyebbé más kultúrák iránt. Fontos a pozitív attitűd és motiváció kialakítása a nyelvtanulás, valamint általában más nyelvek és kultúrák megismerése iránt, a *nevelési és tantárgy-integrációs* lehetőségek kihasználásával a nyelvtanítás tartalmának rugalmas keretein belül.

Az *IKT alkalmazási képességének* fejlesztése során a nyelvtanulás és a nyelvtanítás a mai kor igényeinek és szükségleteinek megfelelően, a kommunikációs és információs technológiák használatának beépítésével történjék, ezzel is segítve az autonóm nyelvtanulóvá válást. Fontos cél a *nyelvtanulási stratégiák* kialakítása, azaz a nyelvtanuló legyen képes nyelvtudását önállóan fenntartani, továbbfejleszteni, emellett újabb idegen nyelveket hatékonyan és sikeresen elsajátítani.

A *fejlesztési feladatok* meghatározásakor figyelembe kell venni, hogy a szakképző iskolai tanulók esetében egy olyan célcsoportról van szó, melynek tagjai közül sokakra jellemző, hogy tanulási nehézségekkel küzdenek, gyakori iskolai élményük a kudarc, kevés az önbizalmuk, csekély a tanulási motivációjuk, alacsony szintű az olvasottságuk, fejletlen a szövegértésük, az átlagosnál gyengébb a kommunikációs képességük, kevés támogatást, biztatást kapnak a szülői háttértől.

Mindezek tükrében az idegennyelv-oktatásnak ebben az iskolatípusban kiemelt feladata a *tanulók nyelvtanulási kedvének felkeltése és fenntartása*. Segíteni kell a tanulókat abban, hogy *bízzanak önmagukban*, megbizonyítsák önmaguknak és környezetüknek: *képesek az idegen nyelv elsajátítására és különböző élethelyzetekben történő sikeres alkalmazására*. Biztosítani kell számukra a feltételeket ahhoz, hogy logikusan egymásra épülő, kis lépésekben *átismételhessék, rendszerezhessék és bővíthessék* korábban megszerzett nyelvtudásukat, vagy amennyiben valamilyen oknál fogva az előző évfolyamokon nem, vagy csak rövid ideig tanulták az idegen nyelvet, *felzárkózhassanak* társaikhoz.

Mindennek eléréséhez, teljesítéséhez fejleszteni kell a tanulók idegen nyelvi alapkészségeit a *beszédértés és a beszédkészség előtérbe helyezésével*, ezen belül pedig a beszédkészség területén a nyelvhelyesség helyett a *folyamatosság és a megfelelő szóhasználat* középpontba állításával. Az idegen nyelvi kommunikatív kompetencia szoros összefüggésben és állandó kölcsönhatásban áll a tanuló általános kompetenciáival, és így fejleszteni szükséges a tanuló *stratégiai kompetenciáját*, nagy hangsúlyt helyezve azokra a stratégiákra, melyek elősegítik az önálló nyelvtanulóvá válást, melyek hatékonyabbá teszik a nyelvtanulást, és megkönnyítik a nyelvhasználatot; *interkulturális kompetenciáját*, amibe beletartozik a saját és az idegen kultúra egymáshoz való viszonyításának képessége; a más kultúrák képviselőivel való kapcsolatteremtés készsége és képessége; a kultúrák különbözőségéből adódó félreértések kezelésére való készség és képesség; *szociális kompetenciáját*, azaz az egymástól való tanulás és az egymásért végzett munka készségét és képességét; *személyes kompetenciáit*.

A nyelvtanulás során a tanulóknak alakuljon ki és maradjon ébren a *kedvező attitűd és motiváció* a nyelvtanulás, a tanult nyelv, a célnyelven beszélő emberek és kultúrájuk, valamint más nyelvek megismerésére.

Növeli a nyelvtanítás és -tanulás hatékonyságát, eredményességét, ha kialakul a tanulók *együttműködési készsége*, részt tudnak venni pár- és csoportmunkában.

A szakképző iskolában folyó idegennyelv-oktatás célja, hogy a tanulók a 11. évfolyam befejezésekor elérjék a Közös Európai Referenciakeretben meghatározott A1 minimumszintet a négy alapkészségben, elmozduljanak az A2 alapszint irányába, és a beszédértés és

beszédkészség terén elérjék az A2 szintet. Optimális esetben a tanulók elérhetik az A2 szintet mind a négy alapkészségben.

A1 szinten (minimumszint) a diák megérti és használja a gyakoribb mindennapi kifejezéseket és a nagyon alapvető fordulatokat, amelyeknek célja a mindennapi szükségletek konkrét kielégítése. Be tud mutatkozni és be tud mutatni másokat, meg tud válaszolni és fel tud tenni olyan kérdéseket, amelyek személyes jellegűek (pl. hogy hol lakik), amelyek olyan emberekre vonatkoznak, akiket ismer, vagy olyan dolgokra, amelyekkel rendelkezik. Képes nagyon egyszerű interakcióra, amennyiben a másik személy lassan és világosan beszél és segítőkész.

Beszédértés: képes önmagára, családjára és közvetlen környezetére vonatkozó ismerős szavakat és nagyon egyszerű mondatokat megérteni, ha lassan és érthetően mondják azokat. Képes megérteni ismerős kifejezéseket és egyszerű mondatokat, melyek a mindennapi élet konkrét szükségleteivel kapcsolatosak, ha lassan és érthetően beszélnek hozzá, és a legfontosabb információkat többször elismétlik. Képes ismerős témakörökön belül lassan és érthetően elmondott rövid szövegek lényegét megérteni, ha sok bennük az internacionalizmus, és van ideje feldolgozni a hallottakat. Képes megérteni neveket, számokat, árakat és időpontokat, ha lassan és érthetően beszélnek hozzá.

Olvasásértés: képes egyszerű és jól strukturált szövegekben, melyek a mindennapok konkrét szükségleteivel kapcsolatosak, egyes szavakat és nagyon egyszerű mondatokat megérteni. Képes arra, hogy a sok internacionalizmust tartalmazó és/vagy képekkel illusztrált információközlő szövegek témáját azonosítsa, és a lényegi információkat megértse. Ismerős kontextusban képes megérteni neveket, számokat, árakat és időpontokat, valamint egyes szavakat és nagyon egyszerű kifejezéseket.

Beszédkészség: képes arra, hogy konkrét, ismerős helyzetekben egyszerű szavakkal, hétköznapi szófordulatokkal és nagyon egyszerű nyelvtani szerkezetekkel alapvető információkat adjon önmagáról és közvetlen környezetéről. Képes ismerős, hétköznapi helyzetekben röviden és jól begyakorolt fordulatok segítségével közléseket megfogalmazni úgy, hogy beszéd közben időnként esetleg hosszabb szüneteket tart, szavak után kutat az emlékezetében, küzd a nehéz szavak kiejtésével, és mondandóját olykor újrafogalmazza. Képes arra, hogy szavakat és szócsoportokat egyszerű kötőszavakkal, mint pl. „és”, „vagy”, „mert”, összekössön. Képes az abc hangjait és egy adott mennyiségű szót és kifejezést úgy kiejteni, hogy beszédét nagyobb erőfeszítés nélkül meg lehet érteni. Közléseiben nagyjából megfelelően alkalmazza a szó- és mondathangsúlyt.

Íráskészség: képes a személyére és az egészen mindennapi, ismerős dolgokra vonatkozó adatokat röviden és egyszerűen írásban megfogalmazni. Képes szótár segítségével mindennapi, ismerős témákhoz kapcsolódó feljegyzéseket készíteni. Képes számára ismerős szavakat és gyakran használt fordulatokat nagyjából helyesen leírni. Képes arra, hogy szavakat és szócsoportokat egyszerű kötőszavakkal, mint pl. „és”, „vagy”, „mert” összekössön.

Szóbeli interakció: képes egyszerű módon kommunikálni, ha beszédpartnere lassan és érthetően beszél, továbbá hajlandó arra, hogy mondanivalóját szükség esetén többször, többféleképpen elismételje, és segítséget nyújtson a válaszadásban. Képes arra, hogy egyszerű beszélgetést kezdeményezzen, s ennek során érti és alkalmazza a köszönés, búcsúzkodás és az alapvető udvariassági formák legegyszerűbb változatait. Képes néhány egyszerű, jól begyakorolt kifejezéssel és mondattal megoldani olyan ismerős helyzeteket, melyek mindennapi, konkrét szükségleteihez kapcsolódnak. Képes jól ismert helyzetekben egyszerű szavak, kifejezések és nyelvtani szerkezetek segítségével megválaszolni a közvetlenül hozzá intézett kérdéseket, és képes arra, hogy ő maga is feltegyen egyszerű kérdéseket. Képes rövid beszélgetésben előre begyakorolt fordulatok segítségével kommunikálni, még ha gyakran meg is akad, és keresi a szavakat. Képes arra, hogy beszédpartnere mondanivalóját a mondathangsúly alapján kijelentésként, kérdésként vagy felszólításként értelmezze. Képes

beszédében a mondathangsúlyt úgy alkalmazni, hogy mondanivalójában többnyire világosan elkülönüljön a kijelentés, a kérdés és a felszólítás. Kiejtése legalább annyira érthető, hogy beszélgetőpartnere többnyire követni tudja, amit mond.

Írásbeli interakció: képes arra, hogy ismerős témakörökben szótár segítségével egyszerű, rövid közléseket megfogalmazzon, miközben a tanult egyszerű nyelvtani szerkezetek használatában még bizonytalanságokat mutat. Képes arra, hogy személyes kapcsolatai ápolására rövid, egyszerű szövegeket alkosson (pl. üdvözlőkártya, levelezőlap, e-mail).

A2 szinten (alapszint) a tanuló megért olyan mondatokat és gyakrabban használt kifejezéseket, amelyek az őt közvetlenül érintő területekhez kapcsolódnak (pl. nagyon alapvető személyes és családdal kapcsolatos információk, vásárlás, helyismeret, állás). Az egyszerű és rutinszerű nyelvi helyzetekben tud kommunikálni úgy, hogy egyszerű és direkt módon információkat cserél családi vagy mindennapi dolgokról. Le tudja írni nagyon egyszerű formában a viszonyulását valamihez, a közvetlen környezetében és olyan területeken, amelyek a legalapvetőbb szükségleteket érintik.

Beszédértés: képes arra, hogy a mindennapi élet területén egyszerű mondatokat, gyakran használt szófordulatokat, szavakat megértsen. Képes arra, hogy felismerje a lassan és érthetően, valamint irodalmi nyelven elhangzó és ismerős dolgokról szóló szövegek témáját. Képes ismerős témakörökön belül érthetően elmondott rövid szövegek lényegét megérteni, ha sok bennük az internacionalizmus, és van ideje feldolgozni a hallottakat. Képes egyszerű, rövid, mindennapokkal kapcsolatos szövegek témáját meghatározni, valamint a szövegekből egyszerű, személyes szükségletei szempontjából fontos információkat kiszűrni.

Olvasásértés: képes egyszerű és jól strukturált, a mindennapi élettel összefüggő szövegek lényegét megérteni. Képes ismerős témakörökben egyszerű és formalizált szövegeket megérteni, ha azok nagyrészt gyakran előforduló szavakat és fordulatokat és/vagy internacionalizmusokat tartalmaznak. Képes arra, hogy hosszabb szövegekből kiszűrje és megértse a számára fontos információt.

Beszédképesség: képes arra, hogy mindennapi helyzetekben egyszerű nyelvi eszközökkel kifejezze magát, miközben még gyakran megakad, és szavak után kutat. Képes arra, hogy egyszerű szavakkal és esetenként rövid mondatokkal megközelítően korrekt közléseket fogalmazzon meg közvetlen környezetével (pl. emberek, helyek és helyszínek, munkahelyi vagy iskolai tapasztalatok) kapcsolatosan. Képes csekély szókinccs és egyszerű nyelvtani szerkezetek segítségével ismerős témákról, személyes érdeklődési körében közléseket megfogalmazni. Közléseiben többnyire világosan ki tudja fejezni szándékát. Képes egy esemény lefolyásáról megfelelő kötőszavak segítségével („először”, „aztán”, „azután”, „később”, „végül”) időbeli sorrendben beszámolni. Képes arra, hogy szavakat és egyszerű mondatokat kötőszavakkal (pl. „és”, „de”, „mert”) összekössön. Képes mondatait helyesen hangsúlyozni és hosszabb közléseit megfelelően tagolni. Kiejtése többnyire nem nehezíti az értést, bár idegen akcentusa feltűnő.

Írásképesség: képes arra, hogy egyszerű kifejezésekkel és rövid mondatokkal nagyjából hibátlan közléseket fogalmazzon meg közvetlen környezetével kapcsolatban (pl. emberek, helyek és helyszínek, munkahelyi vagy iskolai tapasztalatok). Képes arra, hogy csekély szókinccs és néhány egyszerű nyelvtani szerkezettel egyszerű formában nyilatkozzon ismerős témákról, őt magát személyesen érintő kérdésekről. Képes egy esemény lefolyásáról megfelelő kötőszavak segítségével („először”, „aztán”, „utána”, „később”, „végül”) időbeli sorrendben beszámolni. Képes arra, hogy egyszerű mondatokat fogalmazzon meg, és ezeket egyszerű kötőszavakkal (pl. „és”, „de”, „mert”) összekössse. Képes néhány fontos helyesírási szabály megközelítően helyes alkalmazására.

Szóbeli interakció: képes ismerős témákról egyszerű módon kommunikálni, ha beszélgetőpartnere irodalmi nyelven szól hozzá, és hajlandó arra, hogy kérésre bizonyos dolgokat megismételjen vagy átfogalmazzon. Képes arra, hogy a mindennapi élet konkrét

szükségeihez kapcsolódó helyzetekben rövid, egyszerű kifejezésekkel, mondatokkal kommunikáljon, miközben a kevésbé ismerős helyzeteket még nem mindig tudja megoldani, és esetenként félreértésekbe bonyolódik. Képes arra, hogy megoldjon ismerős, egyszerű és rutinszerű nyelvi helyzeteket, de közléseit rövidre fogja. Képes arra, hogy ismerős helyzetekben egyszerű nyelvi eszközökkel kommunikáljon. Képes arra, hogy ismerős témakörben folyó beszélgetések során, ha azok lassan és érthetően zajlanak, kövesse a beszélgetések fonalát, kérdéseket tegyen fel, illetve kérdésekre válaszoljon. Képes arra, hogy nem értés esetén megkérje beszélgetőpartnerét, ismétlje meg a mondottakat, vagy betűzzön bizonyos szavakat, és kérésre ő maga is képes ezt megtenni. Képes beszédében a mondathangsúlyt úgy alkalmazni, hogy mondanivalójában világosan elkülönüljön a kijelentés, a kérdés és a felszólítás. Kiejtése többnyire nem zavarja közlései megértését.

Írásbeli interakció: képes jól ismert helyzetekben megfelelő szókinccsel rövid, egyszerű közléseket fogalmazni, melyekben sok a formalizált elem, visszatérő szófordulat. Képes rövid, személyes jellegű szövegekben, melyek egyszerű formában eseményekre és kívánságokra vonatkoznak, a közléseket megérteni, és azokra egyszerű nyelvi eszközökkel reagálni. Képes gyakran használt szavak esetében alkalmazni a legfontosabb helyesírási szabályokat, s így a helytelen írásmódból adódó félreértéseket elkerülni.

A fenti szintleírások alapján az elérhető eredmények a helyi tantervekben tovább pontosíthatók, a lehetőségek és a szükségletek alapján az összes készségre vonatkozóan, vagy csak egyes készségterületeken kiegészíthetők, módosíthatók.

Fontos, hogy ne csak a tanárok, hanem a tanulók is tisztában legyenek a nyelvtanítás-nyelvtanulás céljaival, az elérhető eredményekkel. Ennek érdekében érdemes beszélgetéseket kezdeményezni velük, melyek során egyrészt megismerhetik a célkitűzéseket, másrészt kinyilváníthatják véleményüket, javaslatokat, kívánságokat fogalmazhatnak meg.

A szakképző iskolai 9-10-11. évfolyam idegen nyelvi műveltségterület tartalmát/témaköreit, illetve az órakeretet a következő táblázat tartalmazza. A 11. évfolyam eltérő óraszámai a kevesebb tanítási hét miatt állnak elő.

Időkeret, óraszámok

Angol/Német A tantárgy heti óraszám A tantárgy éves óraszám

Osztály	Tanítási hét	Heti óraszám	Éves óraszám
9. évfolyam	36	2	72
10. évfolyam	36	2	72
11. évfolyam	31	2	62

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A nyelvtanulás célja	Órakeret 9-11. évf.
		2 óra
Előzetes tudás	Az általános iskolából hozott ismeretek az idegen nyelvek tudásának fontosságáról.	

A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	A tanulók általános iskolában szerzett tapasztalatainak számbavétele. A sikeres területek erősítése, fejlesztése, a kudarcok okainak feltárása, megoldások keresése az eredményes nyelvtanulás érdekében. Az elérendő nyelvi szintek tartalmának ismertetése. Célok meghatározása: a négy nyelvi alapkészség közül a beszédértés és a beszédalkésség előtérbe helyezése. A kommunikatív helyzetgyakorlatok szerepének hangsúlyozása.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	
Az idegen nyelv tanulása során megélt sikerek és kudarcok tematikus összeállítása, elemzése. Egyéni helyzetelemzés a „Checklist” segítségével. A szakképző iskolai nyelvtanítás céljainak meghatározása, a tanév során feldolgozásra kerülő témák ismertetése, egyeztetés alapján a sorrendiség rögzítése. A tanár-diák együttműködési szabályok rögzítése.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Az EU-tagállamokban beszélt nyelvek, nyelvcsaládok, nyelvrokonságok, jövevényszavak a történelmi eseményekhez köthetően, a digitális technológia szókészlete, idegen szavak a mindennapjainkban, nyelvi fordulatok, anyanyelvi sokszínűség, idegen nyelvi korrektség.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Hogyan tanuljam az idegen-nyelveket?	Órakeret	
		9-10.évf.	11.évf.
		9 óra	8 óra
Előzetes tudás	Az általános iskolában az idegen nyelvek tanulása során az alapkészségek területein: beszédértés, olvasásértés, beszédalkésség, íráskészség, szóbeli interakció és az írásbeli interakció terén elsajátított technikák.		
A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	A környezet (osztálytársak, tanár, iskola), a nyelvtanulási szakasz legfontosabb célkitűzéseinek, tartalmának megismerése, a tanulói vélemények figyelembe vétele ezek kialakításában. Az önálló tanulásra való képesség fontosságának beláttatása. A legalapvetőbb tanulótípusok megismerése, az ismereteket önmagára vonatkoztatása. A hatékony (nyelv)tanulási stratégiák használata. A stratégiai kompetenciák fejlesztése. Alapvető ismeretek szerzése a célnyelvi országokról, a célnyelvnek Magyarországon, Európában és a világban játszott szerepéről.		
Ismeretek/fejlesztési követelmények			
Ismerkedés az új osztálytársakkal, a nyelvtanárral, az iskolával. Ismerkedés a tantervvel, a tantervi célok megismerése és megvitatása, egyéni célok megfogalmazása. A szakképző iskolai tanulmányok során feldolgozandó témakörök megismerése és megvitatása. Ötlebörze a nyelvtanulás hatékonyságának növelésére. Nyelvórai szabályok – a közös munka kereteinek meghatározása. A célnyelvi országokkal kapcsolatos alapvető ismeretek rendszerezése, elmélyítése, valamint a célnyelvre, annak szerepére, hasznára vonatkozó ismeretek felfrissítése, újabb ismeretek megszerzése, bővítése. (A 10–11. évfolyamokon ez az óraszám az előző évfolyamokon tanultak tematikus ismétlésére szolgál.)			

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Tanulási technika, tanulási stratégia: RJR- ráhangolás, jelentésteremtés, reflektálás; MURDER- MOOD – hangulatteremtés, motiválás . UNDERSTANDING – megértés; RECALLING – visszahívás; DIGEST – „emésztés”, feldolgozás ; EXPANDING – kiterjesztés, önvizsgálat; REVIEWING – áttekintés, ismétlés.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Én és a családom	Órakeret:	
		9-10.évf. 9 óra	11.évf. 7 óra
Előzetes tudás	Az általános iskolából hozott, a témakörhöz kapcsolódó szókincs, a szűkebb/tágabb családon belüli kapcsolatrendszer, az ebből fakadó feladatkörök anyanyelven. A generációk fogalma, a kommunikáció lehetséges módjai a szűkebb/tágabb családon belül.		
A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	Az idegen nyelv használata a feldolgozandó témakörhöz kapcsolódó kommunikatív helyzetekben. A négy nyelvi alapkészség fejlesztése, a tematikus szókincs bővítése. A témakörhöz kapcsolódó kommunikatív helyzetek megoldásához szükséges legalapvetőbb nyelvtani szerkezetek felismerése és alkalmazása. Törekvés a folyamatosságra és az érthető kiejtésre. Az interkulturális kompetencia fejlesztése. Nyitottság kialakítása a célnyelvet beszélő népek és kultúrájuk, valamint más népek és kultúrák iránt. Képesség kialakítása a saját népet és kultúrát kívülről, a külső szemlélő helyzetéből való szemlélésre. A stratégiai kompetencia fejlesztése.		
Ismeretek/fejlesztési követelmények			
Bemutatkozás (alapvető személyi adatok: családnév, keresztnév, kor, lakhely, állampolgárság, foglalkozás, esetleg kedvenc ételek, kedvenc időtöltés, háziállatok stb.). Családtagok bemutatása: rokoni kapcsolatok megnevezése, családtagok legfontosabb adatainak, jellemzőinek felsorolása (név, kor, foglalkozás, esetleg külső és belső tulajdonságok, kedvenc időtöltés stb.). Egy napom: a mindennapokra jellemző alapvető tevékenységek felsorolása, napszakokhoz, esetleg időpontokhoz való kapcsolása. A család egy hétköznapijának bemutatása, a családtagok feladatai. A témába vágó célnyelvi szövegek, hanganyagok feldolgozása alapján az adott nyelvterület országaiban élő hasonló korú fiatalok személyének, családjának megismerése.			
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Személyi adat, lakóhely, állampolgárság, foglalkozás, külső és belső tulajdonság, napszak, időpont, családon belüli feladatok.		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az otthonom	Órakeret:	
		9-10. évf. 8 óra	11.évf. 6 óra
Előzetes tudás	Anyanyelven ismeri a lakhatási lehetőségeket, azok pozitívumait/negatívumait. Meg tudja nevezni a lakás helyiségeit, funkcióit, berendezési tárgyait, a mindennapi élethez szükséges eszközöket.		
A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	Az idegen nyelv használata a feldolgozandó témakörhöz kapcsolódó kommunikatív helyzetekben. A négy nyelvi alapkészség fejlesztése, a tematikus szókincs bővítése. A témakörhöz kapcsolódó kommunikatív helyzetek megoldásához szükséges legalapvetőbb nyelvtani szerkezetek felismerése és alkalmazása. Törekvés a folyamatosságra és az érthető kiejtésre. Az interkulturális kompetencia fejlesztése. Nyitottság kialakítása a célnyelvet beszélő népek és kultúrájuk, valamint más népek és kultúrák iránt. Képesség kialakítása a saját népet és kultúrát kívülről, a külső szemlélő helyzetéből való szemlélésre. A stratégiai kompetencia fejlesztése.		
Ismeretek/fejlesztési követelmények			
A tanuló szobájának, lakóterének bemutatása fényképek, rajz alapján. A kedvenc bútordarab bemutatása. A lakás egyéb helyiségeinek bemutatása. A lakás és közvetlen környezetének bemutatása (kert, park, üzletek, posta stb.). A szomszédok bemutatása. Az iskolától hazáig vezető útvonal leírása. A témába vágó olvasott célnyelvi szövegek, hanganyagok feldolgozása alapján a nyelvterület országaiban élő hasonló korú fiatalok lakókörnyezetének megismerése. Tárgyak, személyek összefüggő leírása egyszerű nyelvi eszközökkel. A témakörhöz kapcsolódó hallott és olvasott szövegek feldolgozása. A beszélgetések, illetve a hallott/olvasott szövegek feldolgozása során kapott információk feldolgozása, kreatív módon történő megjelenítése (szóban, írásban, rajzos formában). Különböző forrásokból származó, különböző személyekkel kapcsolatos információk összevetése, hasonlóságok és különbségek felfedezése.			
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Város, vidék, családi ház, sorház, bérház, albérlet, hajléktalanság, irány, hosszúsági mértékegység, online-vásárlás, online-tervezés, online-lakáshirdetés.		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az iskola és barátaim	Órakeret:	
		9-10. évf. 7 óra	11. évf. 6 óra
Előzetes tudás	Anyanyelven ismeri az iskolatípusokat, azok képzési struktúráját, rendszerét. Tisztában van saját tanulmányi kötelezettségeivel, meg tudja fogalmazni helyét a rendszerben. Tudja a barátság fogalmat definiálni, ismeri a barátság működésének szabályrendszerét.		

A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	Az idegen nyelv használata a feldolgozandó témakörhöz kapcsolódó kommunikatív helyzetekben. A négy nyelvi alapkészség fejlesztése, a tematikus szókincs bővítése. A témakörhöz kapcsolódó kommunikatív helyzetek megoldásához szükséges legalapvetőbb nyelvtani szerkezetek felismerése és alkalmazása. Törekvés a folyamatosságra és az érthető kiejtésre. Az interkulturális kompetencia fejlesztése. Nytottság kialakítása a célnyelvet beszélő népek és kultúrájuk, valamint más népek és kultúrák iránt. Képesség kialakítása a saját népet és kultúrát kívülről, a külső szemlélő helyzetéből való szemlélésre. A stratégiai kompetencia fejlesztése.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	
	A magyarországi iskolarendszer megismerése, a különböző szakaszok tartalmi/tantárgyi elvárásai nagy vonalakban. Vizsgarendszerek a magyarországi közoktatásban. Az iskolai hétköznapiak rendje, a benne tevékenykedők feladatköre, kötelességei és jogai. A nevelés-oktatás folyamata során barátságok kialakulásának lehetséges módjai, helyszínei, a hosszú barátság, egy életen át tartó barátság feltételei. Egy jó vagy a legjobb barát bemutatása, személyes adatok, külső, belső tulajdonságok. A barátom és én – hasonlóságok és különbségek megnevezése. Közös programok. A témába vágó olvasott célnyelvi szövegek, hanganyagok feldolgozása alapján az idegen nyelvterület országaiban élő hasonló korú fiatalok lakókörnyezetének megismerése. Egyszerű nyelvi eszközök felhasználásával lebonyolított, többnyire irányított beszélgetések pár- és csoportmunkában, illetve plénumban. Személyek, tevékenységek összefüggő bemutatása/leírása egyszerű nyelvi eszközökkel. A témakörhöz kapcsolódó hallott/olvasott szövegek feldolgozása. A beszélgetések, illetve a hallott/olvasott szövegek feldolgozása során kapott információk feldolgozása, kreatív módon történő megjelenítése szóban, írásban, illetve rajzos formában. Különböző forrásokból származó/különböző személyekkel kapcsolatos információk összevetése, hasonlóságok és különbségek felfedezése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Iskolakötelezettség, alapkészség és -képesség, tanulási stratégia, tantárgyi alapkövetelmény, vizsgakövetelmény, általános műveltség, élethosszig tartó tanulás, formális, non-formális, informális tanulás.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ruhatáram télen-nyáron, bevásárlás	Órakeret:	
		9-10. évf. 6 óra	11. évf. 5 óra
Előzetes tudás	Anyanyelven az évszakok jellemzői, az emberi szervezetre gyakorolt hatásuk, annak védekező mechanizmusa, illetve a tevékeny védekezés formái. Anyanyelven a korra, nemre jellemző, az évszakok változását követő, női/férfi ruhadarabok, kiegészítő kellékek, valamint a praktikusság és divat fogalmak.		
A komplex műveltség-	Az idegen nyelv használata a feldolgozandó témakörhöz kapcsolódó kommunikatív helyzetekben.		

területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	A négy nyelvi alapkészség fejlesztése, a tematikus szókincs bővítése. A témakörhöz kapcsolódó kommunikatív helyzetek megoldásához szükséges legalapvetőbb nyelvtani szerkezetek felismerése és alkalmazása. Törekvés a folyamatosságra és az érthető kiejtésre. Az interkulturális kompetencia fejlesztése. Nyitottság kialakítása a célnyelvet beszélő népek és kultúrájuk, valamint más népek és kultúrák iránt. Képesség kialakítása a saját népet és kultúrát kívülről, a külső szemlélő helyzetéből való szemlélésre. A stratégiai kompetencia fejlesztése.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	
Az évszakok jellemzése, hatásai az emberi szervezetre. A női/férfi ruhadarabok és kiegészítők megnevezése, ezek interakcióban való használata. A tanuló kedvenc ruhadarabjai, hajviselet, smink és testékszerek. Mit vegyek fel? Öltözékek összeállítása a különböző élethelyzetekben/alkalmakra – az iskolában, buliban, osztálykiránduláson, farsangra, ünnepeken, színházban viselt ruhadarabok. Az időjárás megfigyelése napra/hétre/évszakra/égövre vonatkozóan. Esetleg: extrém időjárási viszonyok okozta katasztrófák. Új ruhadarab, cipő, kiegészítők vásárlása a szaküzletekben, plázákban, illetve online-áruházakban. Segítségkérés szóban, írásban. Ok-okozati összefüggések észrevétele az évszakok és az öltözködés között. A divat, praktikusság, az ár-érték arányának fogalma. A témakörhöz kapcsolódó hallott/látott/olvasott szövegek feldolgozása. Szövegsegéy dokumentumok, grafikonok, térképek, diagramok értelmezése.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Évszak, napszak, időjárási jelenség; second hand, online-vásárlás, bankkártyával történő fizetés, reklamálás, árucseré, természetes/környezetre káros alapanyag, a vásárlás mint szenvedélybetegség, fogyasztói társadalom, veszélyforrás, védekezés.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Eszem-izom, étkezés	Órakeret:	
		9-10. évf. 7 óra	11. évf. 6 óra
Előzetes tudás	A korábbi formális és informális módon elsajátított ismeretek az étkezéssel kapcsolatban, alapanyagok eredete, feldolgozási módjai, receptek értelmezése, ételek elkészítése otthon, vendéglőben, fast food vendéglőben, az egészséges táplálkozás ismérvei, a helytelen táplálkozás okozta betegségek.		
A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	Az idegen nyelv használata a feldolgozandó témakörhöz kapcsolódó kommunikatív helyzetekben. A négy nyelvi alapkészség fejlesztése, a tematikus szókincs bővítése. A témakörhöz kapcsolódó kommunikatív helyzetek megoldásához szükséges legalapvetőbb nyelvtani szerkezetek felismerése és alkalmazása. Törekvés a folyamatosságra és az érthető kiejtésre. Az interkulturális kompetencia fejlesztése.		

	Nyitottság kialakítása a célnyelvet beszélő népek és kultúrájuk, valamint más népek és kultúrák iránt. Képesség kialakítása a saját népet és kultúrát kívülről, a külső szemlélő helyzetéből való szemlélésre. A stratégiai kompetencia fejlesztése.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	
Az étkezési szokások – mikor, mit, hol szokott enni/inni a tanuló. Hogyan étkezik a család, mi a menü hétköznap, ünnepnap, baráti összejövetelek alkalmával? Milyen alkalmakkor étkezik a család házon kívül? Hogyan zajlik ez az esemény? Munkamegosztás a családban – ki vásárol, ki főz, ki teríti meg/szedi le az asztalt, ki mosogat? Az étkezési etikett otthon és vendégségben. Az egyszerű ételek receptjei, amelyeket a tanuló maga is el tud készíteni, az összetevők, az elkészítés módjának szóbeli ismertetése. Kedvenc ételek és az egészség megőrzése. Az egészséges étkezés alapszabályai. A család étkezésére költhető havi összeg, a gazdálkodási, döntési attitűd. Vásárlás a szupermarketben, piacon, pékségben, hentesnél és az östermelőtől. Az étkezési szokások, az egészség megőrzése, illetve a betegség kialakulása közötti összefüggések felismerése. Egyszerű nyelvi eszközök felhasználásával lebonyolított, többnyire irányított beszélgetések pár- és csoportmunkában, illetve plénumban. Tárgyak, események, cselekvéssorok összefüggő leírása egyszerű nyelvi eszközökkel. A témakörhöz kapcsolódó hallott/olvasott szövegek feldolgozása. Szövegsegédy dokumentumok, grafikonok, diagramok, statisztikai adatok értelmezése. A beszélgetések, illetve a hallott/olvasott szövegek feldolgozása során kapott információk feldolgozása kreatív módon – kollázs, rajz, fotó, poszter – történő megjelenítése.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Bioélelmiszer, élelmiszeripar, adalék, tömegtermelés, alacsony tápanyagértékű élelmiszer, friss, tápanyagban gazdag élelmiszer, termelési, tenyésztési, főzési technológia, táplálkozás, egészség, betegség, főzés mint hobbi, élelmiszeripari foglalkozás, mezőgazdasági foglalkozás, fogyasztói társadalom, veszélyforrás.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Szabadidőmben	Órakeret:	
		9-10. évf. 8 óra	11. évf. 7 óra
Előzetes tudás	A kulturális és sporttevékenységek egészséges aránya, a nyomtatott és elektronikus média eszközei, a közösségi aktivitások, a zene, a tánc, a színház, az utazás, a mindennapok sportja, extrém-sportok, egészség megőrzése, illetve annak veszélyeztetése, számítógép a munkánkban és a szabadidőnkben. Az elektronikus média mint a haladás, illetve a függőség eszköze.		
A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	Az idegen nyelv használata a feldolgozandó témakörhöz kapcsolódó kommunikatív helyzetekben. A négy nyelvi alapképesség fejlesztése, a tematikus szókincs bővítése. A témakörhöz kapcsolódó kommunikatív helyzetek megoldásához szükséges legalapvetőbb nyelvtani szerkezetek felismerése és alkalmazása. Törekvés a folyamatosságra és az érthető kiejtésre. Az interkulturális kompetencia fejlesztése.		

	Nyitottság kialakítása a célnyelvet beszélő népek és kultúrájuk, valamint más népek és kultúrák iránt. Képesség kialakítása a saját népet és kultúrát kívülről, a külső szemlélő helyzetéből való szemlélésre. A stratégiai kompetencia fejlesztése.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	
Munkamegosztás a családban – a tanuló feladatai, amelyeket szívesen végez, és amelyeket nem. A tanuló kedvenc időtöltése, kedvenc filmje, kedvenc könyve/olvasmányai, olvasási szokásai, esti programjai, hétvégi programjai, kedvenc zenéje, tévénézési szokásai, haverok, bulik, közös programok. Sportok, amelyeket a tanuló úz/szeret– sport az iskolában és az iskolán kívül, tömegsport, versenysport, extrém sportok. Az egészséges életmód feltételrendszerének megteremtése, annak akadályai, belső-külső tényezői. A belső béke, lelki egyensúly és a szabadidő eltöltésének módja és időtartama. A fizikális erőnlét, a szellemi és testi teljesítőképesség összefüggése. Statisztikai adatok elemzése és következtetések levonása. Szenvedélybetegségek kialakulásának okai, a gyógyíthatóság feltételrendszere. Tervezett szabadidős tevékenységek, avagy mit hoz a nap. Egyszerű nyelvi eszközök felhasználásával lebonyolított, többnyire irányított beszélgetések pár- és csoportmunkában, illetve plénumban. A témakörhöz kapcsolódó hallott/olvasott szövegek feldolgozása. A különböző forrásokból származó/különböző személyekkel kapcsolatos információk összevetése, hasonlóságok és különbségek felfedezése.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szabadidős tevékenység, egészségmegőrzés, kikapcsolódás, erőgyűjtés, aktív/passzív tevékenység, szenvedélybetegség, testépítés, a szellem karbantartása, munka és szabadidő aránya, fogyasztói társadalom, veszélyforrás.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Válasszunk szakmát!	Órakeret:	
		9-10. évf. 12 óra	11. évf. 11 óra
Előzetes tudás	Családi tradíciók, sikerszakmák, divatszakmák, fizikai erőnlétet/szellemi teljesítményt igénylő szakmák, hiányszakmák, alkalmazotti/beosztotti státusz, vállalkozói szemlélet. A formális tanulás során a tantárgyi tartalmak ismerete, a kiválasztott szakmáról szerzett ismeretek, a munkaerő-piaci helyzet aktuális ismerete. A munkába-állás feltételei, kereseti lehetőségek, munkahelyi biztonsági előírások, munkajogi viták, jogorvoslati lehetőségek.		
A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	Az idegen nyelv használata a feldolgozandó témakörhöz kapcsolódó kommunikatív helyzetekben. A négy nyelvi alapkészség fejlesztése, a tematikus szókincs bővítése. A témakörhöz kapcsolódó kommunikatív helyzetek megoldásához szükséges legalapvetőbb nyelvtani szerkezetek felismerése és alkalmazása. Törekvés a folyamatosságra és az érthető kiejtésre. Az interkulturális kompetencia fejlesztése.		

	Nyitottság kialakítása a célnyelvet beszélő népek és kultúrájuk, valamint más népek és kultúrák iránt. Képesség kialakítása a saját népet és kultúrát kívülről, a külső szemlélő helyzetéből való szemlélésre. A stratégiai kompetencia fejlesztése.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	
Mit várok a holnaptól? – Képekkel, rajzokkal, rövid szövegekkel illusztrált beszámoló a közeli jövő terveiről. Mit várok a távolabbi jövőtől? – Képekkel, rajzokkal, rövid szövegekkel illusztrált beszámoló a távolabbi jövő terveiről: a család, az ideális partner, gyerekek, nagycsalád, lakáskörülmények; álmaim háza/lakása/kertje, utazások; álmaim országa/városa, foglalkozásom, munkakörülményeim, baráti köröm, társas életem, autóm. Foglalkozások a környezetemben – táblázatos összeállítás, előnyök és hátrányok megfogalmazása. A magyar iskolarendszer felépítése/képzési formák – helyem, lehetőségeim ebben a rendszerben. Összehasonlítás az idegen nyelvterületen kínálgzó lehetőségekkel. Álmaim foglalkozása, a munka világa, kereseti lehetőségek, munkaidő, munkakörülmények, munkatársak, érdekes, különleges foglalkozások, az álláskeresés lehetőségei, az állásinterjú formái, menete, elemei, fogalmak ismerete. Pontokba rendezett önéletrajz elkészítése, egyszerű bemutatkozó levél megfogalmazása. <i>Szakmacsoportos rész</i> Milyen foglalkozások tartoznak egy adott szakmacsoportba? Hol és hogyan lehet megszerezni a megfelelő szakmai képesítést (esetleg összehasonlítva az idegen nyelvű országokkal)? Milyen ismeretek, készségek, képességek szükségesek egy adott szakma gyakorlásához? Milyen tevékenységeket, feladatokat kell ellátni az adott szakmában dolgozóknak? Melyek a munkavégzés legfontosabb eszközei? Milyenek a munkakörülmények és a kereseti lehetőségek, perspektívák a jövőt illetően?	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Formális, non-formális, informális tanulás, tanulmányi idő, tandíj, tanulmányok abszolválása, álláskeresés, önéletrajz, állásinterjú, munkába állás, életpálya-építés, egész életen át tartó tanulás, családi bevétel, kiadás, diákmunka, alkalmi munka, főállás, mellékállás, értelmiségi lét, alkalmazotti/beosztotti lét, vállalkozói attitűd, megélhetés, korlátozott lehetőség, családi pénzügyi gazdálkodás.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Végre itt a nyár! – projekttervek	Órakeret:
		9-11. évf. 4 óra
Előzetes tudás	Aktív/ passzív pihenés, országjárás, külföldi utazás, biciklitúrák, szállásfoglalás, étkezés, közlekedés, útikönyv, információgyűjtés, tapasztalatcsere.	
A komplex műveltség-területhez kapcsolható	Az idegen nyelv használata a feldolgozandó témakörhöz kapcsolódó kommunikatív helyzetekben. A négy nyelvi alapkészség fejlesztése, a tematikus szókincs bővítése.	

fejlesztési feladatok	A témakörhöz kapcsolódó kommunikatív helyzetek megoldásához szükséges legalapvetőbb nyelvtani szerkezetek felismerése és alkalmazása. Törekvés a folyamatosságra és az érthető kiejtésre. Az interkulturális kompetencia fejlesztése. Nyitottság kialakítása a célnyelvet beszélő népek és kultúrájuk, valamint más népek és kultúrák iránt. Képesség kialakítása a saját népet és kultúrát kívülről, a külső szemlélő helyzetéből való szemlélésre. A stratégiai kompetencia fejlesztése.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	
Terveim a nyárra (mikor kelek, mivel/kivel töltöm a napokat, heteket, hónapokat), a valós és álom úticél megnevezése, szálláskeresés, információkérés. Bejelentkezés a szállásra – hotel, ifjúsági szállás, kemping –, reklamálas, probléma/panasz udvarias kinyilvánítása, segítség kérése, jegyvásárlás. Diákmunka nyáron – lehetőségek itthon és külföldön. <i>Projektjavaslatok:</i> - Plakát/kollázs készítése álmaink országáról/városáról. - Képekkel, reáliákkal illusztrált beszámoló egy osztálykirándulásról a partner osztálynak. - Utazás megtervezése az idegen nyelvű katalógusok kínálata, internet stb. alapján. - Kvízzjáték összeállítása a célországgal kapcsolatos ismeretek köréből a párhuzamos osztály számára, vagy a csoportot kétfelé bontva.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Hazai/külföldi nyaralás, kikapcsolódás, erőgyűjtés, relaxáció, lelki feltöltődés, útiterv, előzetes informálódás, alkalmazkodás, beilleszkedés, szellemi/fizikális pihenés, aktív pihenés.

A fejlesztés várt eredményei a 11. évfolyam végén	A tanuló képes megnevezni és rendszerezni az eddigi tapasztalatait a nyelvtanulás során, képes eldönteni, hogy mely területek voltak sikeresek, illetve kudarcosak, képes a nyelvi készségek területein szerzett tudás/hiány mértékét meghatározni, képes megfogalmazni, hogy milyen erőfeszítésekre hajlandó a sikeres nyelvtanulás érdekében, együttműködést mutat a tanárával a célok elérése érdekében. Beilleszkedik az új tanulási környezetbe, megismeri és elfogadja az előtte álló tanulási szakasz legfontosabb célkitűzéseit, tartalmait, látja az általa tanult idegen nyelv szerepét, fontosságát saját maga és környezete életében. Rendelkezik a célnyelvi országokkal kapcsolatos és a célnyelvnek a szűkebb és tágabb környezetében játszott szerepére vonatkozó alapvető ismeretekkel. Érti és érzi a hatékony tanulás érdekében a tanulási stratégiák ismeretének fontosságát, képes a legalapvetőbb tanulási stratégiák alkalmazására. Ismeri és elfogadja a csoportban való nyelvtanulás eredményessége érdekében az általa betartandó szabályokat. Képes a „család”, az „otthon”, a „barát-osztálytárs” az „időjárás-öltözködés”, az „élelmiszerek – étkezési szokások”, a „szabadidő” és a „szakma világa” témakörhöz kapcsolódó hallott/olvasott szövegekből a legalapvetőbb információk kiszűrésére és felhasználására egy meghatározott kommunikatív feladat elvégzése érdekében.

	Képes arra, hogy az idegen nyelvi kommunikatív helyzetekben egyszerű kérdésekre válaszoljon, vagy néhány nagyon egyszerű, összefüggő mondatban meséljen a fent említett témakörök tartalmairól. Ismeri és megfelelően alkalmazza a témakörökhöz kapcsolódó kommunikatív helyzetek megoldásához szükséges alapvető szókincset és nyelvtani szerkezeteket. Érdeklődéssel, nyitottan fordul a másság felé.

Ajánlott témakörök a 9–11. évfolyamra	
Témák	Kapcsolódási pontok
<i>Személyes vonatkozások, család</i> A tanuló személye, életrajza, életének fontos állomásai. Személyes tervek. Családi élet, családi kapcsolatok. A családi élet mindennapjai, otthoni teendők. Egyén és család nálunk és a célországokban.	<i>Etika:</i> önismeret, ember az időben – gyermekkor, ifjúság, felnőttkor, öregkor, családi élet.
<i>Ember és társadalom</i> Emberek külső és belső jellemzése. Baráti kör. A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel. Női és férfi szerepek, ismerkedés, házasság. Felelősségvállalás másokért, rászorulóknak segítése. Ünnepek, családi ünnepek. Öltözködés, divat. Hasonlóságok és különbségek az emberek között, tolerancia (pl. fogyatékkal élők). Konfliktusok és kezelésük. Társadalmi szokások nálunk és a célországokban.	<i>Etika:</i> társas kapcsolatok, előítélet, tolerancia, bizalom, együttérzés; fogyatékkal élők, szegények és gazdagok. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a jövedelem szerepe a családban, kiadás, bevétel, megtakarítás, hitel, rezsi, zsebpénz. <i>Földrajz:</i> biotermékek.
<i>Környezetünk</i> Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása). A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek. A városi és a vidéki élet összehasonlítása. Növények és állatok a környezetünkben. Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben: Mit tehetünk környezetünkért és a természet megóvásáért, fenntarthatóságáért? Időjárás, éghajlat. Globális kihívások.	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; hon- és népismeret:</i> lakóhely és környék hagyományai, az én falum, az én városom. <i>Biológia-egészségtan:</i> élőhely, életközösség, védett természeti érték, változatos élővilág. <i>Földrajz:</i> településtípusok; globális problémák, fenntarthatóság, környezettudatosság, életminőségek különbségei, pl. az éhezés és a szegénység okai; a Föld mozgása, az időjárás tényezői, a Föld szépsége, egyedisége.

<i>Az iskola</i> Saját iskolájának bemutatása (sajátosságok, pl. szakmai képzés, tagozat). Tantárgyak, szakmai tárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka. Az ismeretszerzés különböző módjai. A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága, például a választott szakmában. Az internet szerepe az iskolában, a tanulásban. Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei. Iskolai hagyományok nálunk és a célországokban.	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; társadalmi, állampolgári ismeretek:</i> a tudás fogalmának átalakulása, a tanulás technikái, élethosszig tartó tanulás. <i>Informatika:</i> digitális tudásbázisok, könyvtári információs rendszerek.
<i>A munka világa</i> Diákmunka, nyári munkavállalás. Foglalkozások és a szükséges kompetenciák, rutinok, kötelességek. A képzési iránynak megfelelő szakmák. Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás. Önéletrajz, állásinterjú.	<i>Szakmai tárgyak:</i> a tárgyak jellegének megfelelően.
<i>Életmód</i> Napirend, időbeosztás. Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás). Életünk és a stressz. Étkezési szokások a családban. Ételek, kedvenc ételek, sütés-főzés. Étkezés iskolai menzán, éttermekben, gyorséttermekben. Ételrendelés telefonon és interneten. Gyakori betegségek, sérülések, baleset. Gyógykezelés (házi orvos, szakorvos, kórházak, alternatív gyógy módok). Életmód nálunk és a célországokban. Függőségek (dohányzás, alkohol, internet, drog stb.).	<i>Biológia-egészségtan:</i> testrészek, egészséges életmód, a betegségek ismérvei, fogyatékkal élők, betegségmegelőzés, elsősegély. <i>Testnevelés és sport:</i> a rendszeres testedzés hatása a szervezetre.
<i>Szabadidő, művelődés, szórakozás</i> Szabadidős elfoglaltságok, hobbik. Színház, mozi, koncert, kiállítás stb. A művészetek szerepe a mindennapokban. Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport. Olvasás, rádió, tévé, videó, számítógép, internet. Az infokommunikáció szerepe a mindennapokban. Kulturális és sportélet nálunk és a célországokban.	<i>Földrajz:</i> más népek kultúrái. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> rövid epikai, lírai, drámai művek olvasása, a reklám és a popzene új szóbeli költészete. <i>Informatika:</i> e-könyvek, médiatudatosság. <i>Testnevelés és sport:</i> táncok, népi játékok, a sport és az olimpia

	története, példaképek szerepe, sportágak jellemzői. <i>Ének-zene:</i> népzene, klasszikus zene, pop zene. <i>Dráma és tánc:</i> a szituáció alapelemei, beszédre készítés, befogadás, értelmezés, különböző kultúrák mítoszai, mondái. <i>Vizuális kultúra:</i> művészi alkotások leírása, értelmezése.
<i>Utazás, turizmus</i> A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés, a kerékpáros közlekedés. Nyaralás itthon, illetve külföldön. Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése. Az egyéni és a társas utazás előnyei és hátrányai. Turisztikai célpontok. Célnyelvi kultúrák.	<i>Földrajz:</i> a kulturális élet földrajzi alapjai, nyelvek és vallások, egyes meghatározó jellegű országok turisztikai jellemzői.
<i>Tudomány és technika</i> Népszerű tudományok, ismeretterjesztés. A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben. Az internet szerepe a magánéletben, a tanulásban és a munkában.	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; fizika:</i> tudománytörténeti jelentőségű felfedezések, találmányok. <i>Informatika:</i> számítógépen keresztül való kapcsolattartás, információ keresése, az informatikai eszközöket alkalmazó média megismerése, az elterjedt infokommunikációs eszközök előnyeinek és kockázatainak megismerése, a netikett alapjainak megismerése, élőszóval kísért bemutatók és

	felhasználható eszközeik.
<i>Gazdaság és pénzügyek</i> Családi gazdálkodás. A pénz szerepe a mindennapokban. A képzési iránynak megfelelő szakmák gazdasági vonatkozásai. Vásárlás, szolgáltatások (pl. posta, bank). Üzleti világ, fogyasztás, reklámok. Pénzkezelés a célnyelvi országokban.	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a jövedelem szerepe a családban, kiadás, bevétel, megtakarítás, hitel, rezsi, zsebpénz.

A fejlesztés várt eredményei a ciklus végén	B1 mínusz nyelvi szint. A tanuló képes főbb vonalaiban megérteni a köznyelvi beszédet a számára rendszeresen előforduló, ismerős témákról. A mindennapi élet legtöbb helyzetében boldogul, gondolatokat cserél, véleményt mond, érzelmeit kifejezi, stílusában alkalmazkodik a kommunikációs helyzethez. A tanuló képes begyakorolt szerkezetekkel érthetően, folyamatoshoz közelítően beszélni. Az átadott információ lényegét megközelítő tartalmi pontossággal fejt ki. Megérti a hétköznapi nyelven írt, érdeklődési köréhez kapcsolódó, lényegre törő, autentikus vagy kismértékben szerkesztett szövegekben az általános vagy részinformációkat. A tanuló több műfajban is képes egyszerű, rövid, összefüggő szövegeket fogalmazni ismert, hétköznapi témákról. Írásbeli megnyilatkozásaiban már kezdenek megjelenni műfaji sajátosságok és különböző stílusjegyek.

11. évfolyam

Az élő idegen nyelv jellegéből adódóan, a nyelvoktatásba tartalmát és céljait tekintve minden egyéb kulcskompetencia és a Nat-ban megfogalmazott nevelési cél beépíthető. A szakképző iskolai tanulmányok végére a tanulók kellő tapasztalattal és tudással rendelkeznek ahhoz, hogy a körülöttük lévő világot tágabb kontextusban is értelmezni tudják, nyelvi ismereteiknek köszönhetően pedig széleskörű információszerzésre és viszonyításra képesek. A szakképző iskolai évekre egységesen meghatározott témakörökhöz megadott szempontok segítenek eligazodni abban, hogyan valósíthatók meg az idegen nyelvek oktatása során a Nat-ban meghatározott fejlesztési célok, és hogyan fejleszthetők a kulcskompetenciák a nyelvtanítás során. Emellett a helyi idegen nyelvi tantervnek célszerű kitérnie a szakképző iskola képzési irányának megfelelő tartalmakban rejlő kapcsolódási pontokra. Ennek megvalósítását segíti, ha a nyelvtanárok élő kapcsolatot alakítanak ki a szakmai tanárokkal. A nevelési célok közül ezen a szinten is kiemelt fontosságú a tanulás tanítása, mivel a tanulóknak a 11. évfolyam végére olyan tanulási képességekkel kell rendelkezniük, amelyek lehetővé teszik általános és szakmai nyelvtudásuk önálló fenntartását és továbbfejlesztését további tanulmányaik vagy munkájuk során, egész életükön át.

Egy idegen nyelvből a szakképzőiskola 11. évfolyamának végére a tanulóknak el kell jutniuk az európai hatfokú skála (KER) harmadik szintjére, azaz a B1 szintre

A tanulók motivációját növeli, ha a nyelvoktatás lehetőséget biztosít a tanulókat érdeklő tantárgyi és szakmai tartalmak célnyelvi feldolgozására. A szakképző iskolákban tudatosítani

kell a tanulóknak azt, hogy a nyelvismeret segít választott képzési irányuk, szakmájuk jobb megismerésében. A nyelvórák, illetve a szakmai tárgyak keretein belül érdemes lehetőséget biztosítani arra, hogy a tanulók megtalálják a szakmai érdeklődésüknek megfelelő célnyelvi tartalmakat az iskolában és azon túl is. Ezek az évfolyamokon már összetettebben, magasabb szinten dolgozható fel idegen nyelven a választott képzési irány szakmai tartalma. Ez a közvetlenül használható nyelvi tartalom vonzóbbá teheti a nyelvtudás fejlesztését és a nyelvtanulás folytatását az iskola befejezése után is.

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	B1 mínusz, azaz a tanuló főbb vonalaiban megérti a köznyelvi beszédet a számára rendszeresen előforduló ismerős témákról. Megérti a legfontosabb információkat az aktuális eseményekről szóló vagy az érdeklődési köréhez kapcsolódó rádió- és tévé-műsorokban, ha viszonylag lassan és érthetően beszélnek.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló képes főbb vonalaiban és egyes részleteiben is megérteni a köznyelvi beszédet a számára ismerős témákról, képes megérteni egy beszélgetés során a résztvevők világosan megfogalmazott érveit több beszélő esetén is, képes megérteni fontos információkat azokban a rádió- és tévé-műsorokban, filmjelenetekben, amelyek aktuális eseményekről, illetve az érdeklődési köréhez kapcsolódó témákról szólnak, ha viszonylag lassan és érthetően beszélnek, képes az érettségi vizsga követelményeiben meghatározott szövegek általános vagy részinformációinak megértésére.
A fejlesztés tartalma	
A köznyelvi beszéd főbb fordulatainak megértése rendszeresen előforduló, ismerős témák esetén. A hallott szöveg gondolatmenetének követése, egyes tényszerű részinformációk megértése, amennyiben a beszéd világos és kiejtése ismerős. Mindennapi társalgásban a világos beszéd követése szükség esetén visszakeresések segítségével. Ismerős témájú, lényegre törő előadás vagy beszéd követése. Egyszerű műszaki információ megértése, részletes útbaigazítások követése. Telefonbeszélgetésben a lényeges információk megértése. Ismerős témákról szóló rádiós és televíziós hírműsorok és egyszerűbb hangfelvételek megértése. Egyszerű nyelvezetű film követése, amelyben a cselekményt nagyrészt a vizuális eszközök és az események közvetítik. A köznyelvi szövegekben az érzések, kérések és vágyak kifejezésének megértése. A szövegértési stratégiák alkalmazása, például ismerős beszédtema esetén az időnként előforduló ismeretlen szavak jelentésének kitalálása a szövegösszefüggésből, és a mondat jelentésének kikövetkeztetése. Felkészülés mindezek alkalmazására az érettségi vizsga feladatainak megoldása során. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások, akár a választott szakmai irányoknak megfelelő tartalommal is</i> Hosszabb használati utasítások, közlemények, párbeszédek, instrukciók, előadások, beszédek, viták, interjúk, dalok, visszaemlékezések, rögzített telefonos szövegek, reklámok, tévé- és rádióműsorok, filmelőzetesek, filmek.	

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	B1 mínusz, azaz a tanuló felkészülés nélkül megbirkózik a mindennapi élet legtöbb helyzetével. Gondolatokat cserél, véleményt mond az érdeklődési körébe tartozó témákról; boldogul a leggyakoribb kommunikációs helyzetekben. Stílusában, regiszterhasználatában legtöbbször alkalmazkodik a kommunikációs helyzethez.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló képes a mindennapi élet legtöbb, akár váratlan helyzetében is önállóan boldogulni, képes gondolatokat cserélni, véleményt mondani és érvelni érdeklődési körébe tartozó és általános témákról is, ismeri és biztonsággal alkalmazza a leggyakoribb kommunikációs forgatókönyveket, stílusában, regiszterhasználatában tud alkalmazkodni a kommunikációs helyzethez, az érettségi részletes követelményeiben megadott témakörökben és kommunikációs helyzetekben képes kommunikáció kezdeményezésére, viszonylag zökkenőmentes fenntartására és lezárására vizuális és verbális segédanyagok alapján.
A fejlesztés tartalma	
Társalgásban való részvétel ismerős témák esetén, felkészülés nélkül. Érzelmek kifejezése és reagálás mások érzelmeire, mint például reménykedés, csalódottság, aggodalom, öröm. Problémák felvetése, megvitatása, teendők meghatározása, választási lehetőségek összehasonlítása. A tanulmányokhoz, érdeklődési körhöz kapcsolódó beszélgetésben való részvétel, információcsere, álláspont kifejtése, rákérdezés mások nézeteire. Gondolatok, vélemény kifejezése kulturális témákkal kapcsolatban (például zene, film, könyvek). Elbeszélés, újságcikk, előadás, eszmecsere, interjú vagy dokumentumfilm összefoglalása, véleménynyilvánítás, a témával kapcsolatos kérdések megválaszolása. Nézetek világos kifejtése, érvek egyszerű cáfolata. Választási lehetőségek összehasonlítása, előnyök és hátrányok mérlegelése. Utazások során felmerülő feladatok (például közlekedés, szállás intézése vagy ügyintézés a hatóságokkal külföldi látogatás során). Váratlan nehézségek kezelése (pl. elveszett poggyász, lekéssett vonat). Szolgáltatásokkal kapcsolatos helyzetek kezelése akár váratlan nehézségek esetén is, panasz, reklamáció. Részletes utasítások adása, követése és kérése (pl. hogyan kell valamit csinálni). Interjúban, konzultáción való részvétel kezdeményezése és információ megadása (pl. tünetek megadása orvosnál). Órai interakciókban, pármunkában való magabiztos részvétel. Ismerős témáról beszélgetés kezdeményezése, fenntartása, szó átvétele, átadása, mások bevonása, beszélgetés lezárása. Beszélgetésben elhangzottak összefoglalása, a lényeg kiemelése, a megértés ellenőrzése, félreérthető megfogalmazás javítása, körülírás, szinonimák használata. A kommunikációs eszközök széles körének alkalmazása és reagálás azokra közismert nyelvi megfelelőik semleges stílusban való használatával. Az udvariassági szokások ismerete és alkalmazása.	

A mindennapi témák (például család, érdeklődési kör, iskola, utazás és aktuális események) megtárgyalásához elegendő szókincs és annak általában helyes alkalmazása.
 Ismerős kontextusokban elfogadhatóan helyes nyelvhasználat.
 A szövegszervezés alapvető eszközeinek megbízható használata.
 Általában tisztán érthető kiejtés és intonáció.
 A szóbeli interaktív vizsgálathoz szükséges kommunikációs stratégiák.
A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások, akár a választott szakmai irányynak megfelelő tartalommal is
 Társalgások, megbeszélés, eszmecsere, tranzakciók, utasítások, interjúk, viták.

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	B1 mínusz, azaz a tanuló már változatosabban és részletesebben be tudja mutatni a családját, más embereket, lakóhelyét, tanulmányait, iskoláját stb.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló képes a szintnek megfelelő szókincs és szerkezetek segítségével az ismerős témakörökben a folyamatos önkifejezésre, tud érthetően és folyamatosan beszélni, képes mondanivalójának tudatos nyelvtani és szókincsbeli megtervezésére és szükség szerinti módosítására, képes egy gondolat vagy probléma lényegét pontosan kifejtetni, képes az érettségi vizsga részletes követelményeiben megadott témakörökben és kommunikációs helyzetekben önálló megnyilatkozásra, témakifejtésre (gondolatok, vélemény) vizuális és verbális segédanyagok alapján.
A fejlesztés tartalma	
Folyamatos megnyilatkozás az érdeklődési körnek megfelelő témákról a gondolatok lineáris összekapcsolásával. Elbeszélések vagy leírások lényegének összefoglalása folyamatos beszédben, a gondolatok lineáris összekapcsolásával. Részletes élménybeszámoló az érzések és reakciók bemutatásával. Valóságos vagy elképzelt események részleteinek bemutatása. Könyv vagy film cselekményének összefoglalása és az ehhez kapcsolódó reakciók megfogalmazása. Álmok, remények és ambíciók, történetek elmondása. Vélemények, tervek és cselekedetek rövid magyarázata. Rövid, begyakorolt megnyilatkozás ismerős témákról. Előre elkészített, lényegre törő, követhető előadás ismerős témáról. Az összefüggő beszéd tervezése során új kombinációk, kifejezések begyakorlása, alkalmazása. Az összefüggő beszédben kompenzáció alkalmazása, például körülírás elfelejtett szó esetén. Ismerős kontextusokban a nyelvi norma követésére törekvő nyelvhasználat. A nyelvi eszközök rugalmas használata a mondanivaló kifejezésére, ezek adaptálása kevésbé begyakorolt helyzetekben. A közlés magabiztos bevezetése, kifejtése és lezárása alapvető eszközökkel. Önellenőrzés és az önkorrekciónál, például a félreértéshez vezető hibák felismerése és javítása. Mindezeknek a szóbeli érettségi vizsgán történő alkalmazására való felkészülés. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások, akár a választott szakmai irányynak megfelelő tartalommal is</i>	

Leírások, képleírások, témakifejtés (például vizuális segédanyag alapján), elbeszélő szöveg, érveléssor, előadás, prezentáció (önállóan vagy segédanyagok, instrukciók alapján), projektek bemutatása, versek, rapszövegek.

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	B1 mínusz, azaz a tanuló megérti a hétköznapi nyelven írt, az érdeklődési köréhez kapcsolódó, lényegre törő szövegek fő gondolatait. Tudja, hogy a szövegek olvasásakor a helyzetnek megfelelő stratégiákat kell alkalmaznia, és képes az ismeretlen elemek jelentését a szövegkörnyezet segítségével kikövetkeztetni.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló képes megérteni a nagyrészt közérthető nyelven írt, érdeklődési köréhez kapcsolódó, lényegre törő szövegeket, képes ilyen szövegekben a gondolatmenetet megérteni, követi az írott véleményt, érvelést, legyen képes ezekből a lényeges részinformációkat kiszűrni, képes az érettségi vizsga követelményeiben leírt szövegek fontos általános vagy részinformációinak megértésére.
A fejlesztés tartalma	
A fontos általános vagy részinformációk megértése autentikus, hétköznapi nyelven írott szövegekben, például levelekben, brosúrákban és rövid, hivatalos dokumentumokban. A feladat megoldásához szükséges információk megtalálása hosszabb szövegekben is. A fontos gondolatok felismerése ismerős témákról szóló, lényegre törő újságcikkekben. A gondolatmenet és a következtetések felismerése világosan írt érvelésekben. A köznyelven írt szövegekben az érzések, kérések és vágyak kifejezésének megértése. A mindennapi témákkal összefüggő, köznyelven írt magánlevelek megértése annyira, hogy sikeres írásbeli kommunikációt tudjon folytatni. Különböző eszközök egyszerű, világosan megfogalmazott használati utasításának megértése. Ismert témájú hivatalos levélben az elintézéshez szükséges információk megértése. Az egyszerű szövegfajták felépítésének felismerése, ezen ismeret alkalmazása a szövegértés során. A feladat elvégzéséhez szükséges információk összegyűjtése a szöveg különböző részeiből, illetve több szövegből. Az egyszerű szövegfajták felépítésének felismerése, ezen ismeret alkalmazása a szövegértés során. Az ismeretlen szavak jelentésének kikövetkeztetése a mondat megértett részei és a szövegösszefüggés alapján. Az autentikus szövegek jellegéből fakadó ismeretlen fordulatok kezelése a szövegben. Felkészülés mindezek alkalmazására az érettségi vizsga feladatainak megoldása során. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások, akár a választott szakmai irányynak megfelelő tartalommal is</i> Utasítások (pl. feliratok, használati utasítások), tájékoztató szövegek (pl. hirdetés, reklám, menetrend, prospektus, műsorfüzet), játékszabályok, hagyományos és elektronikus levelek, újságcikkek (pl. hír, beszámoló, riport), internetes fórumok hozzászólásai, ismeretterjesztő szövegek, képregények, egyszerű irodalmi szövegek.	

Fejlesztési egység	Írás

Előzetes tudás	B1 mínusz, azaz a tanuló egyszerű, rövid, összefüggő szövegeket fogalmaz ismert, hétköznapi témákról. Írásban beszámol eseményekről, élményeiről, érzéseiről, benyomásairól és véleményéről. Írásbeli interakciót kezdeményez, fenntartja és befejezi. Jegyzetet készít olvasott vagy hallott köznyelvi szövegből, illetve saját ötleteiről. Minták alapján rövid, lényegre törő szövegeket alkot az ismert műfajok főbb jellegzetességeinek és alapvető stílusjegyeinek követésével.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló képes részletesebb, összefüggő és tagolt szövegeket fogalmazni ismert, hétköznapi és elvontabb témákról, tud eseményekről, élményeiről, érzéseiről, benyomásairól és véleményéről írásban beszámolni, valamint tudja véleményét alátámasztani, képes hatékony írásbeli interakciót folytatni, tud jegyzetet készíteni olvasott vagy hallott, érdeklődési köréhez tartozó szövegből, illetve saját ötleteiről, képes több ismert műfajban is rövid, lényegre törő szövegeket létrehozni a műfaj főbb jellegzetességeinek és stílusjegyeinek alkalmazásával; jártasságot szerez a középszintű érettségi íráskészséget mérő feladatainak megoldásában és az értékelésükre használt kritériumok alkalmazásában.
A fejlesztés tartalma	
Egyszerű, összefüggő, lényegre törő szöveg írása számos, érdeklődési köréhez tartozó, ismerős témában, rövid, különálló elemek lineáris összekapcsolásával. Hírek, gondolatok, vélemények és érzések közlése olyan elvontabb és kulturális témákkal kapcsolatban is, mint például a zene vagy a művészet. Információt közlő/kérő feljegyzések/üzenetek írása (pl. barátoknak, szolgáltatóknak, tanároknak). Véleményt kifejező üzenet, komment írása (pl. internetes fórumon, blogban). Formanyomtatvány, kérdőív kitöltése, online ügyintézés. Életrajz, lényegre koncentráló leírás, elbeszélés készítése. Riport, cikk, esszé írása. Rövid olvasott vagy hallott szöveg átfogalmazása, összefoglalása, jegyzet készítése. Saját ötletekről jegyzet készítése. Interaktív írás esetén megerősítés, vélemény kérése, az információ ellenőrzése, problémákra való rákérdezés, illetve problémák elmagyarázása. Az írás egyszerű tagolása: bevezetés, kifejtés, lezárás; bekezdések szerkesztése. Néhány egyszerű szövegkohéziós és figyelemvezető eszköz használata. Az alapvető írásbeli műfajok fő szerkezeti és stílusjegyeinek követése (pl. levélben / e-mailben megszólítás, záró formula; a formális és informális regiszterhez köthető néhány szókincsbeli és helyesírási sajátosság). Kreatív, önkifejező műfajokkal való kísérletezés (pl. vers, rap, rigmus, dalszöveg, rövid jelenet, paródia írása, illetve átírása). Írásos minták követése és aktuális tartalmakkal való megtöltésük. Kész szövegekből a hasznos fordulatok kiemelése és saját írásában való alkalmazása. Irányított fogalmazási feladat kötött tartalmainak a fogalmazásban való megjelenítése. Írásának tudatos ellenőrzése, javítása; félreértést okozó hibáinak korrigálása.	

A mondanivaló közvetítése egyéb vizuális eszközökkel (pl. nyilazás, kiemelés, központosítás, internetes/SMS rövidítés, emotikon, rajz, ábra, térkép, kép, diasor).

A nyelvi szintnek megfelelő, felhasználóbarát online és hagyományos szótárak használata.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások, akár a választott szakmai irányynak megfelelő tartalommal is

Hagyományos és elektronikus nyomtatvány, kérdőív; listák; hagyományos és elektronikus képeslapok; poszterszövegek; képaláírások; üzenetek; SMS-ek/MMS-ek; személyes adatokat tartalmazó bemutatkozó levelek, e-mailek vagy internes profilok; tényszerű információt nyújtó, illetve kérő levelek és e-mail-ek; személyes információt, tényt, illetve tetszést/nemtetszést kifejező üzenetek, internetes bejegyzések; egyszerű cselekvéssort tartalmazó instrukciók; egyszerű ügyintéző levelek / e-mail-ek (pl. tudakozódás, megrendelés, foglalás, visszaigazolás); diasor; egyszerű, rövid történetek, elbeszélések, mesék; rövid jellemzések; rövid leírások; jegyzetek; riportok, cikkek, esszék, felhívások, versek, rapok, rigmusok, dalszövegek, rövid jelenetek, paródiák.

OSZTÁLYKÖZÖSSÉG-ÉPÍTÉS (OSZTÁLYFŐNÖKI PROGRAM)

A szakiskolák középiskolája számára készített osztályfőnöki program célja, hogy útmutatást adjon az iskolák (és a pedagógusok) számára az (osztály)közösség kialakulásának elősegítésére, felgyorsítására, a tanulás sikeressége érdekében. Az egy osztályban tanuló diákok közötti, olykor igen jelentős különbségek miatt ez kihívás lehet – törekedni kell a számos helyről érkező, sok esetben alulszocializált, motiválatlan, ismerethiányokkal küszködő tanulók integrálására. A másik cél az, hogy az osztályfőnöki óra keretében lehetőség nyíljon a tanulókkal azoknak a kérdéseknek az alaposabb megbeszélésére és megvitatására, amelyekre a szaktárgyi órákon nem minden esetben jut idő. A témák feldolgozása hozzájárulhat a tanulók eligazodásához az ún. „mindennapi kérdésekben”, aktualitásokban. Az órákon a szemléletformálás mellett jelentős hangsúlyt kaphat a tanulással kapcsolatos motiváció erősítése, az érdeklődés felkeltése.

A program elvégzése lehetővé teszi, hogy az osztályfőnök a tanulók sokszor csak formális (az adminisztráció szempontjából ugyan nem nélkülözhető) megismerése mellett maguktól a tanulóktól kaphassanak komplexebb információkat. Ez elősegítheti az idő előtti iskolaelhagyók számának, a tanulási kudarcok magas arányának a csökkenését.

Célravezető, ha a programot (de legalábbis annak számottevő részét) az osztályfőnök vezeti le. Míg a szaktantárgyak esetében elsősorban a közismereti tananyag elsajátítása áll a középpontban, itt a hangsúly azoknak a kompetenciáknak a fejlesztésén van, amelyek erősíthetik e tanulók beilleszkedését az iskolai közösségbe. A cél alapvetően az, hogy az egy osztályba járó tanulók idővel valódi közösséget alkossanak, mert ennek a kialakulása/kialakítása nagymértékben hozzájárulhat ahhoz, hogy a tanulók iskolával és tanulással kapcsolatos kedvezőtlen attitűdjei megváltozzanak.

Osztályközösség- építés	I. (12.) Nappali tagozat	II. (13.) Nappali tagozat

	(36 hét)	(32 hét)
heti óraszám	1	1
éves óraszám (ebből a témákhoz kötött)	36	32

A témaköröket tartalmazó táblázatokban a két tanéves ciklus teljes óraszama szerepel.

12. évfolyam

Tematikai egység	Osztályközösség-építő program	Órakeret N: 36 óra
Előzetes tudás	Minden téma esetében célszerű a tanulók előzetes tudáselemeinek azonosítását elvégezni.	
A tantárgyhoz (műveltségterülethez) kapcsolható fejlesztési feladatok	A tanulás tanítása 1. (A téma feldolgozásához javasolt órakeret: 6 óra.) Az iskola és a tanulás szerepe – az élethosszig tartó tanulás eszméje (2 óra). Ünnepek a társadalomban és a családban (2 óra). Helyi társadalom és intézményei/civil szervezetek, helyi média/ (2 óra). Lokális politikai infrastruktúra/önkormányzat, képviselők, pártok/ (2 óra). Egészséges életvitel/életmód kérdései/ (2 óra). Gazdaság, munkaerő-piac (2óra). Munkavállalás és erkölcsi dilemmák /a fehér és a fekete gazdaság szerepe/ (2 óra). A munkanélküliség és az alulképzettség összefüggései (2 óra). Álláskeresési technikák (4 óra). Fenntartható fejlődés – helyi szintű környezetvédelem (2 óra). Konfliktusok és megoldásaik (2 óra). Szabadon tervezhető órakeret: (6 óra).	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
A tanuló: – ismerje fel a tanulást támogató módszertani megoldások fontosságát; – ismerje fel az egyéni és társadalmi szintű tanulás fontosságát; – ismerje a legfontosabb ünnepek tartalmát és jelentőségét; – alkosson világos képet a helyi politika és média világáról és működéséről; – ismerje fel az egészséges életvitel fontosságát; – ismerje fel a fekete gazdaság és a korrupció kedvezőtlen társadalmi/gazdasági következményeit; – sajátítson el alapvető álláskeresési technikákat; – szerezzon gyakorlatot a konfliktusok kezelésében.		

13. évfolyam

Tematikai egység	Osztályközösség-építő program	Órakeret

		N: 32 óra
Előzetes tudás	Minden téma esetében célszerű a tanulók előzetes tudáselemeinek az azonosítását elvégezni, valamint az előző évben tanultakat feleleveníteni.	
A tantárgyhoz (műveltségterülethez) kapcsolható fejlesztési feladatok	Tanulás tanítása 2. (A téma feldolgozásához javasolt órakeret: 6 óra.) Életpálya-építés, karriertervezés (4 óra). Társadalmi normák és a deviáns magatartás (2 óra). Tudatos vásárlási/fogyasztási szokások és az ökológiai lábnyom (2 óra). Helyi hagyományok, népszokások, hungarikumok (2 óra). A családi gazdálkodás tervezése (2óra). Tanulási stratégiák az érettségire (együtt vagy külön? – tanulóközösségek előnyei és hátrányai) (2 óra). A társadalmi integráció/kohézió (az együttélés dilemmái – többség/kisebbség) (2 óra). Házasság, család, gyermekvállalás (demográfia mikro és makro szinten) (2 óra). Férfiak és nők a társadalomban (a hagyományos nemi szerepek változásai) (2 óra). Mit gondolunk a műveltségről? (általános műveltség – az iskolai tudás dilemmái) (2 óra). Szabadon tervezhető órakeret: (3 óra).	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
A tanuló – ismerje fel a tanulást támogató módszertani megoldások fontosságát; – legyen képes saját tanulásának megszervezésére, a tanulási környezet kialakítására; – legyen képes különféle információ-források használatára az eredményes tanulás érdekében; – legyen tisztában a normakövető és normaszegő magatartási mintákkal; – ismerje fel a tudatos fogyasztás és vásárlás társadalmi szintű hasznosságát; – legyen képes reális családi költségvetés megtervezésére; – ismerje fel a társadalmi kohézió erősítésének szükségességét, és az ehhez szükséges eszközöket; – rendelkezzen reális elképzelésekkel a családtervezésről; – legyen tisztában a műveltség összetevőivel és azok fontosságával.		

3.8. Választható érettségi vizsgatárgyak, és azok követelményei

A szakképző intézményünkben 2 éves érettségi vizsgára való felkészítése folyik szakiskolát végzettek középiskolájában. Az oktatás az előírt kerettanterv szerint történik és az érettségi követelményeket előíró 40/2002.(V.24.) törvény szerint.

A kötelező tantárgyak:

magyar nyelv és irodalom

matematika

történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek

idegen nyelv

természetismeret

testnevelés

3.9. A középszintű érettségi vizsgatárgyak általános követelményei, témakörei

A középszintű érettségi vizsgatárgyak általános követelményeit, témaköreit a 100/1997. (VI.13.) Kormányrendelet melléklete tartalmazza. A 40/2002. (V. 24.) OM rendelet az érettségi vizsga részletes követelményeiről tartalmazza és a középiskolai érettségi vizsgák részletes vizsgakövetelményeit. Az egyes tantárgyak részletes vizsgakövetelményei tartalmazzák az adott vizsgatantárgy vizsgakövetelményeit és vizsgaleírását, továbbá a középszintű, illetve az emelt szintű érettségi vizsga témaköreit. Az egyes vizsgatárgyak vizsgaleírása - külön a középszinten, illetve külön az emelt szinten tehető érettségi vizsgára – tartalmazza: a) az írásbeli vizsgák kidolgozásához rendelkezésre álló időt, ha az eltér a vizsgaszabályzat 19. §-ának (1) bekezdésében meghatározott időtől, b) azokat az eszközöket, amelyekről a vizsgaszabályzat 21. §-ának (2) bekezdése alapján az iskolának kell gondoskodnia, c) több vizsgarész esetén - a vizsgaszabályzat 41. §-ának (2) bekezdése alapján - az egyes vizsgarészeken elérhető pontszámokat. A vizsgaanyagok elkészítéséért felelős intézménynek az érettségi vizsgával összefüggő, az általános és részletes követelményekből levezethető, a vizsgaleírásnak megfelelő, a vizsgát érintő tartalmi és eljárásbeli tudnivalókat a május-júniusi vizsgaidőszak kezdete előtt legalább hatvan nappal nyilvánosságra kell hoznia, és a vizsgára jelentkezők számára elérhetővé kell tennie. Az október-novemberi vizsgaidőszakban a május-júniusi vizsgaidőszakra nyilvánosságra hozott tudnivalók érvényesek.

3.10. Mindennapos testnevelés intézményi megvalósulása

Az Nkt. és a Szt. értelmében az iskolának az adott osztályokban csak azokon a tanítási napokon kell megszervezniük a mindennapos oktatást (legalább napi egy testnevelésóra keretében), amelyeken közismereti vagy szakmai elméleti oktatás is folyik. Ha ennek eredményeként a heti öt testnevelésóra nem teljesíthető, a fennmaradó órák a szabad órakeret részévé válnak, így annak felhasználásáról az intézmények dönthetnek.

A mindennapos testnevelést azokon a napokon, amikor közismereti oktatás folyik, testnevelésóra megtartásával kell biztosítani.

a) a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott oktatásszervezési formákkal, műveltségterületi oktatással,

b) iskolai sportkörben való sportolással,

c) versenyszerűen sporttevékenységet folytató igazolt, egyesületi tagsággal rendelkező vagy amatőr sportolói sportszerződés alapján sportoló tanuló kérelme alapján a tanévre érvényes versenyengedélye és a sportszervezete által kiállított igazolás birtokában a sportszervezet keretei között szervezett edzéssel váltható ki.

Ha a tanuló a fent jelzetteknek megfelel, a részvétel a megfelelő módon dokumentált, heti két óra testnevelés óra ilyen foglalkozással kiváltható.

A választható tantárgyak, foglalkozások és az oktatóválasztás szabályai

Az előírt tananyagokat és követelményeket a KKK, a programterv, a szakmai központi programok, valamint a szakmai és érettségi vizsgakövetelmények tartalmazzák.

Az intézmény által felosztható időkeretet, időmennyiséget évfolyamonként az oktatási, köznevelési, szakképzési törvény, míg a tervezés szabályait a kerettantervi rendelet szabályozza. A szakképzési évfolyamokon a szakképzési törvény és az OKJ-s szakmák központi programjainak előírásai a szabályozók.

Ebben az időkeretben oldja meg az intézmény:

- a kötelező tanórai foglalkozásokat
- a nem kötelező tanórai foglalkozásokat
- a tanórán kívüli foglalkozásokat (tömegsport, felzárkóztatás)
- csoportbontásokat

3.11. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Képességkibontakoztatás

A szakképző intézmény köteles a tehetség kibontakoztatására, a hátrányos helyzetű tanulók, illetve képzésben részt vevő személyek felzárkóztatására, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók számára differenciált fejlesztést megszervezni.

A 12/2020 (II.7.) Korm.rend. 115-118.§ alapján a tehetség kibontakoztatására és felzárkóztatásra **legalább heti egy foglalkozást** kell biztosítani.

A szakképző intézmény a tanuló szociális helyzetéből és fejlettségéből eredő hátrányának ellensúlyozása céljából képességkibontakoztató felkészítést vagy integrációs felkészítést szervez, amelynek keretei között a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása, fejlődésének elősegítése, a tanuló tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése folyik.

A képességkibontakoztató felkészítés keretében - a tanuló egyedi helyzetéhez igazodva - a szakképző intézmény biztosítja

- a) a személyiségfejlesztéssel, közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatokat,
- b) a tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztését segítő programot,
- c) a szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységet.

A képességkibontakoztató felkészítés keretében az oktató feladata **az egyéni fejlesztési terv készítése** és az ennek alapján történő kompetenciafejlesztés, az önálló tanulást segítő fejlesztés, az együttműködésen alapuló módszertani elemek alkalmazása foglalkozásokon, az értékelés, értékelő esetmegbeszéléseken történő részvétel, mentori, tutori tevékenységek ellátása, a kiskorú tanuló törvényes képviselőjével történő rendszeres kapcsolattartás.

A képességkibontakoztató felkészítésben az a tanuló vesz részt, aki *hátrányos helyzetűnek* minősül. Az igazgató a képességkibontakoztató felkészítésbe felveheti azt a tanulót is, aki nem hátrányos helyzetű, feltéve, hogy a tanuló rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül. A képességkibontakoztató felkészítésben részt vevő tanulók szakmai oktatása a többi tanulóval együtt, azonos osztályban, csoportban folyik.

Integrációs felkészítésben vesznek részt azok a képességkibontakoztató felkészítésben részt vevő tanulók, akik egy osztályba, osztálybontás esetén egy csoportba járnak azokkal a tanulókkal, akik nem vesznek részt a képességkibontakoztató felkészítésben.

A képességkibontakoztató felkészítésben részt vevő tanuló haladását, fejlődését, továbbá az ezeket hátráltató okokat az osztályfőnök és az egyéni fejlesztésben részt vevő oktatók **legalább háromhavonta értékeli**. Az értékelésre meg kell hívni a tanulót, kiskorú tanuló esetén a kiskorú tanuló törvényes képviselőjét, indokolt esetben a család- és gyermekjóléti szolgálat, a gyámhatóság és a nevelési tanácsadó képviselőjét.

A képességkibontakoztató felkészítést valamennyi évfolyamon, osztályban meg kell szervezni, ha az adott osztályban van hátrányos helyzetű tanuló. Ha valamelyik osztályban nincs hátrányos helyzetű tanuló, az osztályban a képességkibontakoztató felkészítést nem lehet megszervezni.

Fejlesztő foglalkozások

Az intézményünkben integráltan oktatott sajátos nevelési igényű, illetve beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek számára a szakképzési centrum által delegált szakember kiscsoportos, illetve egyéni fejlesztő foglalkozásokat vezet. tanuló

Tehetséggondozás

A kiemelten tehetséges tanulókat egyéni, vagy kiscsoportos (szakköri) formában felkészítjük az egyes tanulmányi versenyekre. A versenyekre történő utazás a szakképzési centrum járműveivel, hivatásos sofőr vezetésével történik. Az utazás a tanuló számára ingyenes.

Útravaló – Macika Ösztöndíj Rendszer

Ez program a hátrányos helyzetű, vagy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók számára nyújt nagy segítséget, azzal, hogy egy mentor segíti a gyermek tanulmányait, aki még rendszeres havi juttatásban is részesül.

Az osztályfőnökök kiszűrik azokat a tanulókat, akik ebbe a programba bekerülhetnek és segítik őket a pályázatban való részvételben.

Kapcsolattartás a gyermekjóléti szolgálattal

Intézményünk az 1997. évi XXXI. tv. 17. § (1) bekezdése szerint közreműködik a tanulók veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együttműködnek a gyermekjóléti szolgálattal, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal. Az intézmény a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 4. § (1) bekezdés i) pontja alapján külső kapcsolatot köteles fenntartani a gyermekjóléti szolgálattal.

A gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények feltárásában, megszüntetésében való közreműködés minden oktató feladata.

Elsődleges feladatunk, hogy megelőzzük, elhárítsuk és enyhítsük a gyermek, a fiatal egészséges testi és személyiségfejlődését gátló tényezőket.

A gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál kell jelzéssel élni, hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása esetén. Egyéb pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető veszélyeztető tényező megléte esetén, a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős kezdeményezésére, az igazgató értesíti a gyermekjóléti szolgálatot.

Pályázati lehetőségek figyelése

Figyeljük azokat a lehetőségeket, amiket hátrányos helyzetű tanulók megsegítésére írnak ki. Segítjük a tanulókat a sikeres pályázat megírásában.

Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

A félévi és a tanév végi (a továbblépés szempontjából meghatározó) teljesítmény megállapításának módja

Az elméleti tantárgyakban elért előmenetelt az alábbi szempontok szerint kell értékelni:

- a. A tanuló tárgyi ismerete,
- b. az ismeretek önálló alkalmazásának foka,
- c. a tantárgyhoz kapcsolódó egyéb tevékenységek színvonala (pl. házi feladat, kiselőadás, tanórai felszerelés, órai munka).

osztályozás 1-től 5-ig (1=elégtelen.....5=jeles)

Jeles (5): ha a tantervi követelményeknek logikus gondolatmenettel eleget tesz. Ismeri, érti, tudja a tananyagot, mindezt alkalmazni is képes. Pontosan, szabatosan fogalmaz. Lényegre mutatóan definiál, saját szavaival is vissza tudja adni a szabályt. Tud szabadon, önállóan beszélni. Bátran kezdeményez. Önálló gondolatai vannak.

Jó (4): ha a tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés hibával tesz eleget. Hasonló az ötöshöz, de apró bizonytalanságai vannak. Előadásában kisebb hibák fordulnak elő.

Közepes (3): ha a tantervi követelményeknek pontatlanul, néhány hibával tesz eleget, nevelői segítségre (javításra, kiegészítésre) többször rászorul. Ismeretei felszínesek. Kevésbé tud önállóan dolgozni, beszélni. Segítséggel képes megoldani szóbeli feladatát. Rövid mondatokat mond. (Párbeszéd alakul ki a tanár és a tanuló között.)

Elégséges (2): ha a tantervi követelményeknek súlyos hiányossággal tesz csak eleget, de a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártassággal rendelkezik. Egyszavas válaszokat ad. Fogalmakat nem ért. Gyakorlatban képtelen önálló feladatvégzésre.

Elégtelen (1): ha a tantervi követelményeknek a nevelői útbaigazítással sem tud eleget tenni. A minimumot sem tudja.

- osztályzattal értékelni csak tényleges tanulói teljesítményt lehet
- a szerzett érdemjegyet a tanulóval közölni kell és a naplóba haladéktalanul be kell írni

Írásbeli feladatok értékelése

Évközi értékeléskor minden oktató a módszertani szabadság jegyében szabadon alkalmazhat értékelő szimbólumokat. Tantestületünk az értékelés rendszerességét előtérbe helyezve szabályozza a minimális osztályzatok számát. A szaktanár felelősséggel tartozik azért, hogy időarányosan megfelelő számú érdemjegy alapján szülessen az osztályzat, hiszen a szülők folyamatosan tájékoztatásának követelménye csak így valósulhat meg. A félévi és év végi tantárgyi érdemjegy kialakításakor az adott időszak alatt megszerzett különböző típusú osztályzatok súlyozott átlagát kell figyelembe venni.

A súlyozás elve: A témazáró (piros jegy) kétszeres súlyú; a szóbeli felelet (kék jegy) és az írásbeli kisdolgozat (fekete jegy) egyszeres súlyú; kiselőadás, házi feladat, felszerelés, órai munka stb. (zöld jegy) 0,5 szeres súlyú.

A szaktanár az első tanítási órán ismerteti a témazáró dolgozatok várható számát és az érdemjegy megállapításának elvi módszereit.

Az osztályozásra kerülő feladatok kiosztásánál a szaktanárnak ki kell hirdetni a feladatra vonatkozó súlyozási elvet.

A biztos tudás kialakításához feltétlenül szükséges a közvetített ismeretek rendszeres és a tantárgyaknak megfelelő formákban végzett számonkérése, a tanuló teljesítményének folyamatos megfigyelése és értékelése. A tudás, felkészülés mérése szóban illetve írásban történik. A számonkérés irányulhat a házi feladat, a napi tananyag, kisebb egység és egy-egy témakör ismeretének mérésére, önként vállalt feladatok teljesítésének értékelésére.

Értékelés hatálya

- Valamennyi évfolyam valamennyi tantárgyat érdemjeggyel osztályozunk.
- Kivételt képez a szakmai követelményekben meghatározott értékelési módok.
- a projektmunkák

Értékelés rögzítése, közlése

Az értékelés rögzítésére és közlésére az erre vonatkozó élő jogszabályokban rendszeresített nyomtatványokat illetve a 2017/2018-as tanévtől bevezetett elektronikus naplót használja az iskola.

- e-napló, melybe a szaktanár ír, melyet az osztályfőnök vezet, és a intézmény vezető ellenőriz.
- ellenőrző füzet, melybe a tanuló ír és a szülő láttamoz, az osztályfőnök ellenőrzi.

Az e-naplóban rögzített adatokat, információkat a szülő bármikor megtekintheti.

Az intézményben alkalmazott értékelés típusai, periódusai:

- Beszámoló, a számonkérés követelményeit az adott tantárgyat tanító szaktanár állapítja meg, azt közli a tanulókkal,
- vizsgák (osztályozó, különbözeti, javítóvizsga) szóbeli, írásbeli formában történik (intézményi szinten)
- szintvizsgák (a 9. évfolyamokon, intézményi szinten)
- Érettségi vizsga (a 13. évfolyam végén, intézményi szinten)

Írásbeli dolgozatok értékelése

Az írásbeli ellenőrzés csak órarendben is szereplő tanítási órán történhet. Minden, érdemjeggyel minősített dolgozatot a tanulónak betekintésre át kell adni. A dolgozatok kijavításának

határideje két hét. A témazáró dolgozat írását egy héttel előre jelezni kell. A témazáró dolgozat íratása előtt összefoglaló órát kell tartani. Egy napon a témazáró dolgozatok száma kettőnél több nem lehet. Ütközés esetén a szaktanárok egymás közt megegyeznek.

Az intézményben általánosan érvényes értékelési ponthatárok a közismereti tantárgyak esetében:

- 0-30 % elégtelen (1)
- 31-50 % elégséges (2)
- 51-75 % közepes (3)
- 76-90 % jó (4)
- 91-100 % jeles (5)

Szakképző évfolyamokon a modulrendszer értékelésének megfelelően a következőképpen osztályozunk:

- 0-50% elégtelen (1)
- 51-60% elégséges (2)
- 61-70% közepes (3)
- 71-80% jó (4)
- 81%-100% jeles (5)

Szóbeli értékelés:

Csak a tanítási órán a csoport jelenlétében történhet. Az érdemjegyet a tanulóval minden esetben közölni kell, és a naplóba haladéktalanul be kell írni. A szóbeli felelet értékelésekor a nyelvi kifejezőkészség, a szaknyelv helyes használata is szempont.

A tantervi követelmény teljesítésének része:

- a házi feladat el nem készítése
- a felszerelés hiánya
- kiselőadás, vállalt feladat nem teljesítése, így ezen tevékenységek is érdemjeggyel értékelhetők.

Megjegyzés: írásbeli házi feladatot nagyobb, összefüggő szünetek [ősz, téli, nyári] előtti utolsó tanítási órán nem adunk ki.

- A rendszeres visszajelzés szükségessége miatt a heti egy vagy két órás tantárgyakból félévenként minimum 3, a heti 3 vagy ennél nagyobb óraszámú csoportbontásos tantárgyaknál legalább 5, csoportbontás nélkül 4 érdemjegy alapján osztályozható a tanuló.
- A tanuló (életkorának megfelelő módon) kérheti a tanév megismétlését nem elégtelen év végi osztályzatok esetén is.
- Egyéni kérelem alapján valamely tantárgy év végi osztályzata független vizsgabizottság előtt tett osztályozó vizsgával is megszerezhető, ha azt a tantestület osztályozó értekezlete előtt legalább 30 nappal az Igazgatótól írásban kérvényezték.
- A testnevelésből állandó jelleggel felmentett tanulót osztályozni nem kell. A bizonyítványba és a törzslapra érdemjegy helyett „felmentett = fm.” szót kell bejegyezni. A könnyített és gyógytestnevelésre kötelezett tanulók teljesítményét osztályzattal kell értékelni.
- A társas érintkezéssel, szociális viselkedéssel, önfejlesztéssel, viselkedéskultúrával, személyiségfejlesztéssel, életvitellel, közösségfejlesztéssel, a munka világa tantárgyak esetén az értékelés módja: megfelelt (mf) vagy kiválóan megfelelt (kmf.)

- A periódus végén átfogó írásos-számítógépes egyéb diagnosztikus mérés, értékelés lehetséges.
- A félévi zárások előtt legalább egy hónappal értesíti az osztályfőnök (ellenőrző könyvben vagy szóban) azokat a szülőket, akiknek a gyermeke valamely tantárgyból bukásra áll.

. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

A tanulók ismerjék meg az egészségvédelem kiemelt kérdéseit

- az életkorral járó biológiai-pszichohigiénés tennivalókat;
- az egészséges életvitelhez szükséges képességek fejlesztésének módjait;
- a rendszeres fizikai aktivitás egészségmegőrzésben játszott szerepét;
- az egészségtudatos léthez tartozó egyénileg kialakított mozgásprogram fittség megőrzése szempontjából való fontosságát;
- az egészségre káros szokások biológiai – élettani – pszichés összetevőit (alkoholfogyasztás, dohányzás, inaktív életmód, helytelen táplálkozás, drogfogyasztás);
- a stressz- és feszültségoldó gyakorlatok szerepét a testi-lelki kiegyensúlyozottság elérésében;
- a társas kapcsolatok egészségi-etikai kérdéseit.

Cél: Ezen tudás birtokában képesek legyenek egészségük megőrzésére, a betegségek megelőzésére, egészséges személyiség kimunkálására, a helyes magatartás kialakítására.

Alapvető célunk: az egészségmegőrzés elemi feltételeinek megismertetése és betartatása.

Célok	Feladatok	Kritériumok
A rendszeres testmozgásra való igény kialakítása	- A három kondicionális alapképesség (erő, gyorsaság, állóképesség), a koordinációs képességek (egyensúly, térérzékelés, reakciógyorsaság, ritmusérzék, hajlékonyság fejlesztése.) - A sportjáték komplex szerepének kihasználása. - Mindennapos testmozgás gyakorlati alkalmazása (heti 5 testnevelés óra + tömegsport foglalkozásokon való részvétel lehetősége). - komplex intézményi mozgásprogram tanévre aktualizált feladattervének kialakítása és megvalósítása.	A kondicionális és koordinációs alapképességek az életkornak megfelelő szinten legyenek (Eurofit-mérés). Az aktív, mozgásos tevékenységek az iskolai élet minden területén jelen legyenek.
Az egészséges „fair-play” uralta versenyszellem kialakítása	- A céllal szorosan összefüggő felnőtt életben nélkülözhetetlen pozitív tulajdonságok (küzdési tudás, alázatosság, hazaszeretet, kitartás, büszkeség, önismeret, önuralom fejlesztése.) - A közösségbeli „én-szerep”	A tanulók: - vegyenek részt aktívan a különböző iskolai, kerületi sport-, illetve tanulmányi versenyeken, diákolimpiákon; - alakítsanak ki közös érdeklődésen alapuló,

	felismerése.	tartalmas baráti kapcsolatokat.
Az egészséghez és az egészséges környezethez való igény kialakítása	- Megtanítani, bizonyítani, hogy alapvető értékünk az egészség. - Kialakítani, hogy az egészség egy soktényezős fogalom. - Az egészség megvédésére, megőrzésére, visszaszerzésére vonatkozó közérthető, de tudományos ismeretek átadása. - Annak tudatosítása a tanulóknál, hogy az élethossziglani öntevékeny testedzés, az önálló sportolás és a motoros önkifejezés fontos eszköze a személyiség fejlesztésének és a lelki egészség megőrzésének. - Tudatmódosító szerekekkel kapcsolatos prevenció. - Az egészségmegővő alternatívák terjesztése, gyógynövények, természetgyógyászat. - A saját testkép megismerése és a testtudat kialakítása a tanulóknál az egészségtudatos, az egészség-	A tanulók: - ismerjék az egészséges táplálkozás aktuális alapelveit; - legyenek igényesek a személyes higiéniát illetően; - ismerjék és alkalmazzák az egészség megővésének lehetőségeit és alternatíváit; - legyen tudatos stratégiájuk egészségük megőrzésére.

	megőrzést preferáló magatartás fontos része. - A helyes napirend kialakítása. - A környezetszennyezés, mint egészségkárosító tevékenységforma vázolója. - Az egészséges életmód-tréningek beépítése az iskolai programokba (sport- és egészségnapok). - A „természet-iskola” tevékenységek megszervezése és megtartása (tanulmányi kirándulások, erdei iskolák, séták).	
Önismeret, önuralom, a társadalmi normák szerinti viselkedés és pozitív gondolkodás kialakítása	- Értéorientáció, személyes példamutatás, azaz a tanári magatartás legyen modell értékű. - Tolerancia és empátia fejlesztése. - A kapcsolatok, problémák konfliktusmentes megoldására való igény kialakítása, fejlesztése. - A stressz- és feszültségoldás alapvető fontossága az interperszonális kapcsolatok kezelésében.	A tanulók: - iskolai életükben nyilvánuljon meg a felnőttek és társak tisztelete; - ismerjék fel a jó és rossz tulajdonságokat; - legyenek fogékonyak a tanárok által nyújtott modellekre; - tudjanak könnyen és vidáman alkalmazkodni a változó élethelyzetekhez.

A biztonságos életvezetés elsajátítása	- A fejlett technikai eszközök szakszerű és biztonságos használatának bemutatása, megtanítása. - Rávilágítás a lehetséges veszélyforrásokra. - Annak tudatosítása, hogy az egészségtudatos magatartásra szocializálásnak szerves része a lelki egészség erősítése és fejlesztése, a szükséges prevenciók folyamatok és tevékenységek kialakítása. - A KRESZ, munkavédelem, elsősegélynyújtás elsajátíttatása, ilyen jellegű és témájú vetélkedők szervezése.	A tanulók: - ismerjék a KRESZ, az elsősegélynyújtás és munkavédelem reájuk vonatkozó szabályait és alapelveit.

Az egészségnevelés várható eredményei

1. A család szerepének megértése.
2. A helyes viselkedés szabályainak elsajátítása, a felnőttek és a társak tisztelete.
3. A jó és a rossz tulajdonságok felismerése, önismeret és az önuralom kialakítása.
4. A közösségben az „én-szerep” felismerése, a tolerancia, empátia és pozitív gondolkodás kialakítása.

5. A jó emberi és baráti kapcsolatok kialakítására és a problémák konfliktusmentes megoldására való, igény megteremtése.
6. Az egészségmegőrzés alapvető feltételeinek ismerete a helyes napirend kialakítása.
7. Az egészséges táplálkozás aktuális elveinek ismerete.
8. A biztonságos közlekedés és elsősegélynyújtás alapelveinek elsajátítása.
9. A káros szenvedélyek negatív hatásainak felismerése.
10. A testi higiénia iránti igény kialakítása.
11. A rendszeres testmozgásra való igény kialakítása.
12. Az egészséges életkörnyezetre való igény: tudni azt, mit tehet az ember szűkebb és tágabb környezetéért.
13. A környezet egészségre káros hatásainak ismerete.
14. Az egészségért és az egészséges környezetért folyó törekvésekben (egészség- és környezetvédelem) való aktív részvétel igényének kialakítása.
15. Az egészségtudatos, fizikailag aktív – egészségmegőrzésre épülő – motoros tevékenységekben rejlő személyiség- és közösségfejlesztésben rejlő lehetőségeket kiaknázó életvezetés igényének kialakulása és megvalósítása.
16. A stressz- és feszültségoldás elméleti ismerete és gyakorlati megvalósítása.

Komplex intézményi mozgásprogram

1. Egészséges életmód-tréningek épüljenek be a kötelező iskolai programokba (sport- és egészségnap, részvétel a különféle helyi szervezésű fittségi és más sportprogramokon).
2. A mozgásos tevékenységek a tantárgyi jellegnek és az életkori sajátosságoknak megfelelően épüljenek be az óratervi órákba.
3. Az egyéb foglalkozásokon – a tantárgyfelosztás keretei között – nagyobb időkeretben és változatosabb programok keretében képviseltessék magukat a sportfoglalkozások (tömegsport, sportszakkör stb.).
4. A tanulmányi kirándulások egyik központi eleme legyen a mozgás és az egészségtudatos életmódra nevelés.
5. Az osztályfőnöki órákon fontos szerepet kapjon a testmozgás propagálása, amely életvezetési tanácsokat is foglaljon magában.
6. A tanév során a különféle sportprogramok kerüljenek megszervezésre.

7. A tanulók fizikai állapotának méréséből fakadó tapasztalatok értékelése alapján kerüljön sor a fejlesztésre.

A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

A magatartás értékelésének szempontjai

Példás:

- Az a tanuló, aki a közösség alakítását, fejlődését munkájával, jó kezdeményezéseivel, véleményével, példás viselkedésével elősegíti, társait ösztönzi;
- Az iskolai feladatokból önként részt vállal, azokat teljesíti;
- A házirendet betartja, s ezzel társainak jó példát mutat;
- Felnőttekkel, társaival szemben udvarias, segítőkész, tisztelettudó; megértő, együttműködő és jóindulatú;
- Fegyelmező intézkedés nem volt vele szemben;
- Munkavégzése megbízható, pontos, lelkiismeretes;
- Megnyilvánulásaiban őszinte,
- 1-2 igazolatlan órája van.

Jó:

- Az a tanuló, akinek neveltségi szintjében, emberi kapcsolataiban apróbb hiányosságok tapasztalhatók, de törekszik a kijavításukra;
- Részt vesz a közösségi életben, a rábízott feladatokat elvégzi;
- A házirendet igyekszik betartani;
- Fegyelmezési problémák ritkán fordulnak elő, ezek kismértékűek;
- Fegyelmi fokozata: legfeljebb szóbeli osztályfőnöki figyelmeztetés;
- 3-4 óra igazolatlan hiányzás.

Változó:

- Az a tanuló, aki a közösségi munkában csak vonakodva vesz részt, alakítására nincs befolyása;
- Viselkedésével szemben kifogás merül fel;
- Többször vét a házirend és a közösségi magatartás szabályai ellen;
- Társaival szemben időnként durva, goromba, nem segítőkész;
- Önértékelése irreális, felelősségérzete, rendszeretete ingadozó;
- Fegyelmezési fokozata: írásbeli osztályfőnöki figyelmeztetés;
- Legsúlyosabb fegyelmező intézkedés vele szemben: igazgatói figyelmeztetés;
- 5-10 óra igazolatlan hiányzás

Rossz:

- Az a tanuló, aki fegyelmezetlen magatartásával a közösség fejlődését hátráltatja, rossz példát mutat társainak, hibáit nem látja be, szándékosan árt a közösségnek;
- A nevelési ráhatásokat tudatosan elutasítja;
- A felnőttekkel szemben gyakran nevetlenül viselkedik, tiszteletlen, társaival durván beszél, verekedik;
- Legmagasabb fegyelmező intézkedés vele szemben: igazgatói megrovás;
- 10-től több igazolatlan hiányzás.

A szorgalomjegyek megállapításának elvei

Példás:

- Annak a tanulónak a szorgalma, aki a tanulmányi munkában kitartó, a tőle telhető legjobb eredményre törekszik;
- Munkája pontos, megbízható, precíz, törekszik a hibátlan munkavégzésre;
- Többfeladatokat vállal, feladatait maximális önállósággal és megbízhatóan végzi el;
- Kötelességtudata magas fokú, munkatempója állandó, lankadatlan, mindig készül, figyel, érdeklődő;
- Érdeklődése sokirányú, egyes tantárgyakban a tananyagon felül is produkál, ismeretanyaga a tananyagon kívülre is kiterjed.

Jó:

- A tanuló szorgalma, ha figyel az órákon, a házi feladatot elvégzi, az órákra képességeihez mérten lelkiismeretesen készül, az órán megfelelően dolgozik, de többre nem törekszik;
- Ösztönző hatásokra rendszeresen dolgozik, és ellenőrzi munkáját, önmagát;
- Általában felkészül, de különösen érdeklődést nem mutat, az órai aktivitása, a munkához való viszonya a tőle elvárható szintű;
- Érdeklődése megmarad az iskolai tananyag keretein belül.

Változó:

- Annak a tanulónak a szorgalma, aki munkája ingadozó, hanyag és jó munkák váltogatják egymást;
- Önállótlan, csak utasításra kezd a munkához, nem ellenőrzi önmagát;
- Munkája változékony, gyakran dolgozik képességszintje alatt;
- Szétszórtság jellemzi, ritkán figyel valamire.

Hanyag:

- A tanuló szorgalma, ha fegyelmezetlenül dolgozik, megbízhatatlan, a munkáját nem végzi el;
- Képességeihez, a körülményeihez képest csak vonakodva és keveset tesz tanulmányi előrehaladása érdekében, munkavégzése megbízhatatlan, pontatlan;
- Gyakran mulasztja el kötelességeit, munkafegyelme rossz;
- Érdektelenség, teljes közömbösség jellemzi.

A szorgalom és magatartás értékelése:

- A tanulók szorgalmának és magatartásának félévi és év végi értékeléséhez a tantestület felé az osztályfőnök tesz javaslatot a tantestületi osztályozó értekezleteken.

- Az osztályfőnök a javaslattétel előtt kikéri az osztályközösség és az osztályban tanító tanárok véleményét.

A tanulók szorgalmának és magatartásának értékelését (érdemjegyét) a tantestület hagyja jóvá. Vitás esetekben a tantestület többséggel határoz. A jutalmazó és fegyelmező intézkedésekről a szülőt értesíteni kell.

. A jutalmazás, fegyelmezés iskolai elvei

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten:

- példamutató magatartást tanúsít,
- folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- az iskolai közösség érdekében közösségi munkát végez,
- iskolai és iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, előadáson, bemutaton vesz részt- vagy bármilyen más módon segít az iskola hírnevének megőrzésében, az iskola jutalomban részesíti.

Az iskola ezen túlmenően jutalmazza azt a tanulót, aki

- eredményes, kulturális tevékenységet folytat,
- kimagasló sportteljesítményt ér el,
- a közösségi életben tartósan jó szervező és irányító tevékenységet végez,
- a területi, országos versenyen helyezést ért el,
- a kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, a példamutatóan egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.

KÁLLAY KRISTÓF - DÍJ

Évente 1 alkalommal a névadó emlékűnnepén kerül átadásra. Az iskola azon tanulója, aki példamutató magatartásával, szorgalmával, jó tanulmányi eredményével és a keresztény értékek elsajátítására való törekvésével kiérdemli.

. ILOSVAY FERENC- DÍJ

Évente 1 alkalommal a névadó emlékűnnepén kerül átadásra. Az iskola azon tanulója kaphatja, aki példamutató közösségi munkájával, és kimagasló kulturális tevékenységével kiérdemli.

A díjak odaítélésére a nevelőtestület jogosult, azon tanulók közül, akik legalább két éve díjra érdemes magatartást tanúsítanak.

A jutalmazás formái

Az iskolában elismerésként a következő írásos dicséretetek adhatók:

- szaktanári,
- osztályfőnöki,
- igazgatói,
- nevelőtestületi.

Az egész évben kiemelkedő munkát végzett tanulók, tantárgyi szorgalmi és magatartási dicséretét a bizonyítványba kell bevezetni. Ezek a tanulók a tanév végén könyvvel és oklevéllel jutalmazhatóak.

A jutalmak odaítéléséről – az oktatók és az osztályközösség javaslatának meghallgatása után – az osztályfőnök dönt.

Az a tanuló, akinek intézményi szinten is kiemelkedő a teljesítménye (tanulmányi és kulturális versenyek győztese, az iskoláért végzett kiemelkedő társadalmi munka részese), jutalmát a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt nyilvánosan veszi át.

A jutalmazásokat az intézmény faliújságján és az iskolarádióban ki kell hirdetni.

Az iskolai büntetés formái, fegyelmi intézkedések

Azt a tanulót, aki kötelességeit enyhébb formában megszegi, fegyelmező intézkedéssel kell figyelmeztetni.

A fegyelmező intézkedések a következők lehetnek:

- ❖ szaktanári figyelmeztetés,
- ❖ osztályfőnöki figyelmeztetés,
- ❖ osztályfőnöki intés,
- ❖ igazgatói figyelmeztetés,
- ❖ igazgatói intés.

A fegyelmező intézkedéseket a tanuló ellenőrző könyvébe és az osztálynaplóba be kell írni.

Fegyelmi büntetések

Ha a tanuló a kötelességeit vétkezen és súlyosan megszegi, fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető.

Ezek alapján a fegyelmi büntetés lehet

- megrovás,
- szigorú megrovás,
- meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, illetve megvonása,
- áthelyezés másik osztályba, tanulócsoportba, vagy iskolába,
- eltiltás a tanév folytatásától,
- kizárás az iskolából.

A felelősségre vonás eljárásmódjára és formájára nézve a törvény rendelkezései az irányadóak.

A tanuló súlyos kötelességszegése esetén a tanulóval szemben jogszabályokban előírtak szerint fegyelmi eljárás indítható. A fegyelmi eljárás megindításáról – a nevelőtestület javaslatára – az igazgató dönt.

Az intézmény – az intézményi Szülői Közösség és az intézményi Diákönkormányzat közös kezdeményezésére – biztosítja a fegyelmi eljárás lefolytatását megelőző **egyeztető eljárás** működtetését.

3.12.

3.13. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

Arra törekszünk, hogy tanulóink a történelem órákon, illetve múzeumi foglalkozásokon helytörténeti ismeretekhez jussanak, megismerjék a településen élő nemzetiségek kultúráját.

Amennyiben a településen élő nemzetiségek által kidolgozott, kultúrájuk megismerését segítő tananyagot eljuttatják az iskolába, akkor az iskola biztosítja, hogy a tanulók megismerhessék azt.

3.14. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedéseket

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

Ezen a területen első lépés a tehetség felismerése. A valamilyen területen az átlagostól többet teljesíteni képes tanulókkal törődés, tudatos foglalkozás mind a tanuló egyéni boldogulását, mind az iskolai munka színvonalasabbá tételét és az iskola hírnevének erősítését is jelenti.

A tanulók egy része már úgy jön a szakközépiskolába, hogy hozza magával „a tehetséget”. A 9. évfolyamon ezt a hozott alapot kell felkarolni és tovább segíteni, ösztönözni a tanulót. A háziverseny mozgalom pedig bemutatkozási lehetőséget nyújt azok számára, akik az iskolai éveik alatt tűnnek ki társaik közül.

Mivel az iskola nem képes és nem is feladata, hogy az élet minden területén lehetőségeket tudjon teremteni, ösztönözzük tanulóinkat arra, hogy kapcsolódjanak be iskolán kívüli tehetséggondozó csoportok munkájába (művészeti képzések, néptánc, sportegyesületek, nyelviskolák stb.).

A tehetséggondozás irányzatai

Kommunikációs képességek fejlesztése

Korunk alapvető követelménye, a jó kommunikációs képességekkel rendelkező ember. Ezért szükséges tanulási képességünk ezirányú fejlesztése, amivel önismeretünk, empátikus képességünk tovább fejlődhet.

Az iskola, a város, a megye irodalmi életében történő bekapcsolódás megfelelő alkalmat biztosít a tanulóknak a kibontakozására.

Tehetséggondozással kapcsolatos tevékenységek:

- A tanulók tanulmányi és egyéb versenyeken való rendszeres indítása a tehetségek kibontakoztatására irányuló tevékenységek támogatása.
- A szabadon választott órakeret terhére versenyre felkészítő foglalkozások tartása.
- A tehetséges gyerekek menedzselése (pályázatok, versenyek).
- Tapasztalatszerző tanulmányi kirándulások, üzemi és intézményi látogatások szervezése.
- A kiemelkedő képességű tanulókkal egyéni foglalkozás.

Az iskola a tehetséggondozásban résztvevőket és a tehetséges gyermekeket a mindenkori lehetőségei szerint igyekszik támogatni. Az iskola éves költségvetésétől függően támogatás adható a versenyeken részvételhez nevezési díj, útiköltség, szállás-, étkezési díj címen. A támogatás növekvő mértékű a megyei, országos, nemzetközi versenyek, rendezvények tekintetében.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program

A tanulási kudarcnak kitett tanulók esélyegyenlőségét segítő program

Az iskolába járó gyermekek jelentős része szociális, műveltségi hátránnyal küzd. Felzárkóztatásukhoz a tanórán kívüli korrepetálások, speciális, egyéni foglalkozások nyújtanak segítséget, és lehetővé teszik a hátrány minimalizálását vagy lehetőség szerinti megszüntetését. Ennek leghatékonyabb eszközei a rendszeres kapcsolattartás, beszélgetés,

szülői értekezletek, fogadónapok, nyílt tanítási napok. A felzárkóztatásra szoruló tanulókkal való foglalkozást differenciáltan, csoportbontással is megoldhatjuk.

Nevelési alapelvek

Elsődleges alapelv a személyközpontúság, amely alapján az oktatás-nevelés a fiatal szükségleteire támaszkodva történik. Ezek a következők:

- Intellektuális szükségletek: új információk és ismeretek iránti szükségletek, mint érdeklődés, kíváncsiság, a konstruálás, a gyakorlati tevékenység szükséglete.
- Esztétikai szükségletek: élménybefogadás, esztétikai alkotás igénye, esztétikai jelenségek reprodukálásának igénye.
- Egészséges életmód iránti szükségletek: egészséges életritmus, higiéniai szabályok betartásának szükséglete.

A személyközpontú pedagógia alternatív pedagógiai folyamatok beépítését teszi szükségessé. Ennek során szükség van a tanulói életút felderítésére; belépő állapotmérésre; nyomon követésre; Afeladat: egyéni haladási ütem biztosítása. Ezek megvalósítása pedagógiailag tervszerűen megkonstruált projektek elvégzettetése útján is történhet.

Komplex együttműködésre van szükség a pedagógusok között (team) és a külső partnerekkel, értékelő esetmegbeszélések, hospitálás keretében.

A kudarcok okai

- Kevés tanulói motiváltsággal, alacsony szintű készségekkel, tudással rendelkeznek.
- A felbomlott családban, csonka családban élő gyerekek pszichikai megterhelése is elő idézheti áttételesen a kudarcélményt.
- A szülők alacsony iskolai végzettsége nagymértékben befolyásolja a tanulók teljesítményét. Minél alacsonyabb a szülők iskolai végzettsége, annál valószínűbb, hogy a gyerek nem fejezi be a középiskolát.

- A szakmai publikációk szerint nem állja meg a helyét az a feltevés, hogy a tanulók nem képesek teljesíteni a tanulmányi követelményeket. A diákok saját bevallása szerint nem veszik komolyan a tanulást, otthon keveset tanulnak, az órán nem figyelnek, érdeklődésük nagyon gyér a tanulás irányába.
- Vannak olyan tanulók is, akik nehéznek tartják a tananyagot.
- A szövegértés, szövegalkotás hiányosságai is kudarcokozó tényező.
- A kudarcot átélő tanulók mögött nem áll a tanulásra motiválni és a tanulóhoz segítséget nyújtani képes család.
- A célirányos szakmai képzés kezdő időpontja kitolódott.
- A pedagógiai módszerek tradicionális tekintélyelvűsége elavult.

Felzárkóztatásra szorul a gyermek, ha

- szórt figyelmű;
- nehezen tud koncentrálni;
- gyorsan felejt, és nehezen idézi fel a tanultakat, látottakat;
- túlmozgásos vagy túlzottan lassú;
- kezűgyessége fejletlen;
- lassan vált át egyik feladatról a másikra;
- olvasási, helyesírási, matematikai problémái vannak;
- a szakértői bizottság javaslata alapján egyéni fejlesztést igényel
- valamely részképesség területén adódó lemaradás miatt.
 - A tanár-diák konfliktus kezelése sokkal nehezebb, mint korábban.
 - A pedagógiai-pszichológiai ismeretek is hiányosak

Következmények :

- Érdektelenség a tanulás irányában.
- Szabályokhoz nem alkalmazkodó magatartás.
- Rossz jegyek, bukás.

- Súlyos fegyelmi vétségek.
- Iskolából való kimaradás, melynek következtében társadalmi státuszuk, mindennapos élethelyzetük megváltozik.
- Bizonytalanság-érzet, egyedüllét, szorongás.
- Negatív csoportokhoz csapódás.

A felzárkóztatás célja

- A környezeti hátrányok kompenzálása, az osztályközösségbe való bekapcsolódás és továbbhaladás lehetőségeinek biztosítása, az esélyegyenlőség megteremtése
- Készségek, képességek fejlesztése
- A napi tanulás feltételeinek biztosítása, az eredményes tanulási folyamat megszervezése
- Valamely részképesség területén megnyilvánuló hátrányok kompenzálása
- A megfelelő viselkedési szokások kialakítása az általános emberi normák és az iskola házirendjének szellemében
- Pályára irányítás, a beiskolázás segítése

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felismerése

- képességek felmérése az iskolába lépéskor (bemeneti mérés)
- megfigyelés
- a tanuló iskolai produktumainak célirányos elemzése beszélgetés gyerekkel, szülővel
- a tanulók tanulási szokásainak megismerése (pl. kérdőív)

Tevékenységek a lemorzsolódás megakadályozására, csökkentésére

Az ország keleti régiójában egyre nagyobb munkaerőhiány érzékelhető. A munkaerőpiacon csak végzettséggel rendelkező szakembereket tudnak foglalkoztatni. Ugyanakkor a szociális hátrányok következtében egyre több a végzettség nélküli iskolaelhagyó és a lemorzsolódás a középfokú oktatási intézményekben. Ezek a tanulók végzettség és szakértelem hiányában

növelik a társadalomban a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetet. A lakosság megtartása, a szociális helyzet javítása, a munkaerő-piaci igények kielégítése szempontjából elengedhetetlen a tanulók szakmához juttatása, továbbtanulásuk támogatása, szociális helyzetük javítása.

Intézményünk elkötelezett a hátránykompenzációban, a végzettség nélküli iskolaelhagyás elleni stratégiák kidolgozásában, a szakképzés, mint munkaerő piaci lehetőség megerősítésében.

Ennek érdekében célunkként tűztük ki, hogy minél többen szerezzenek középfokú végzettséget a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókink közül, továbbá, hogy intézményünkben történő sikeres érettségi vizsgán keresztül felsőfokú tanulmányi utakat készítsünk elő.

A lemorzsolódás csökkentéséhez ill. a fent említett régiós szintű problémák kezeléséhez iskolánk különféle pályázatokban való aktív részvétellel járul hozzá. Így az Útravaló Ösztöndíjprogram-Út a szakmához, az Útravaló Ösztöndíjprogram-Út az érettségihez illetve az EFOP-3.1.10-17 „Minden út egy lépéssel kezdődik” elnevezésű programokhoz kapcsolódott intézményünk.

. Részcélok:

- Új pedagógiai módszertani elemek beépítése a mindennapos pedagógiába
- Befogadó intézményi légkör megteremtése
- Alapkészség és képességfejlesztés
- Tanulmányi eredmények javítása, kiemelten a továbbtanulásban kulcsfontosságú tantárgyak körében
- Felsőoktatásba vezető út megerősítése
- Az iskolából való hiányzás csökkentése
- A középfokú végzettséget megszerző hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók számának és arányának növelése.
- Esélyteremtő tanulásszervezési módszerek alkalmazása a mindennapi pedagógiai gyakorlatban.
- Szülőkkel való partneri együttműködés kialakítása.

- Egyéni képességekre reagáló fejlesztési tervek elkészítése.
- Tanulmányi eredmények javítása. Életpálya-építés és motiváció erősítése.

.Hátránykompenzáló eszközök:

- Mérés (Bemeneti kompetencia és részképességmérés)
- Egyéni fejlesztési terv (A pályázatokba bevont tanulók számára profilcentrikus fejlesztési terv készítése)
- **Tanulók mentorálása (A tanulmányi eredmények javítása és az egyéni segítségnyújtás érdekében)**
- Pedagógusképzés (A napi pedagógiai munka sikerességének javulása érdekében)
- Tréningek szervezése (Tanár-diák kapcsolatok erősítése érdekében)
- Kirándulások szervezése (Tanulói közösség építés céljából)
- Nyelvi képzések szervezése (A munkaerő-piaci elhelyezkedés támogatása érdekében)
- Alapkészség és tantárgyi fejlesztés (A bemért hiányosságok csökkentése és a tanulmányi eredmény javítása érdekében)

A lemorzsolódás szempontjából a hátrányos helyzetű, tanulási nehézségekkel küzdő tanulók a **belépés utáni első évfolyamban a legveszélyeztetettebbek**. Ekkor dől el, hogy képesek-e megmaradni az iskolarendszerben, vagy sem. Ebből következik, hogy a legnagyobb mértékű segítségre is ekkor van szükségük, **felzárkóztatásra és komplex személyiségfejlesztésre tanórai és tanórán kívüli keretben egyaránt**. Pedagógiai programunk kidolgozása során prioritást biztosítottunk e területeknek. **A programjaink kiemelt célcsoportja a belépő 9. évfolyam**, mert a 10. évfolyamra jelentős javulást hoz a fejlesztő programok végrehajtása.

Általában:

Az osztályfőnök, a mentor és az évfolyamon tanító szaktanárok alkotta team tagjai közösen hozzák létre a személyre tervezett **tanulási programot** azon tanulók számára, akik minimum ismeretekkel, készségekkel sem rendelkeznek a mérések alapján, vagy akik a mérési kritériumok szerint igen gyenge eredménnyel teljesítettek, de nincs tanulási nehézségük, részképesség-zavaruk.

A tevékenység megvalósítása iskolánk pedagógusai által történik, tanórai keretben és tanórán kívüli korrepetálások, mentorálások formájában egyaránt. A tanítási órákon differenciált fejlesztést igényel a szaktanároktól a korrepetálás kis csoportban, mely maximum 5 fő részvételével történik.

Mentorrendszer

A mentorálás iskolán kívüli kezdeményezésekre, együttműködési lehetőségekre is építő **rendszeres, tervezett, egyéni igényekre reagáló személyre szabott fejlesztés, pedagógiai és életvezetési segítő, kölcsönös elfogadásra és bizalomra épülő kapcsolat**. Célja kiemelten az egyéni fejlődés facilitálása, azaz a személyiség, a motiváció erősödése, az egyéni tanulási utak, az önálló tanulás, a kommunikációs és szociális kompetenciák fejlődésének előmozdítása, valamint a továbbtanulás követése és segítése.

A Második esély program fontos alapelve, hogy a tanári segítségen túl a fiataloknak szükségük van egy olyan plusz segítségre, akiben megbíznak, aki akár szerepmóddal is lehet, aki fontos **támasz** az esetleges megrekedési és elakadási pontokon, aki a tanuló elfogadva inspirál az egyéni fejlődési terv céljainak elérésére. Ezért **a mentor minden esetben részt vesz az egyéni fejlődési terv megbeszélésén**. A mentor nem a tanuló helyett cselekszik, hanem olyan helyzeteket teremt, amelyek által hozzásegíti őt a helyzet megértéséhez, a problémák megoldásához, a nehézségeken való átlendüléshez. A mentorrendszer szorosan kapcsolódik ahhoz az alapelvhez, mely a tanulót önálló, egész személyiségként kezeli.

Az iskolai lemorzsolódás okaként gyakran említik a tanuló elmagányosodását az intézményen belül,

mely ördögi körként egyre erősödik és növekszik. A magány, egyedüllét olyan önkirekesztő mechanizmust indít el, melynek végeredménye az iskolától való távolmaradás. A mentorrendszer **biztosítja, hogy ez az iskolai elmagányosodás ne következhesen be**. Mentor lehet minden olyan személy, aki személyiségével, hozzáállásával, munkájával segíteni tudja a tanulót, abban, hogy eredményeket érjen el, **akiben a tanuló megbízik**, és aki a team aktív, elfogadott tagja. A mentor végzettségét tekintve **minimálisan érettségi bizonyítvánnyal** rendelkezik. Ha szaktanár vállal mentori szerepet, akkor – bármennyire elfogadják is őt tanulóik – mentoráltjainak száma ne legyen háromnál több. A mentorálás időtartama a Második esély iskola programból való kilépés után további egy évvel

meghosszabbodik abban az esetben, ha a tanuló a Második esély iskolából más köznevelési intézménybe lép tovább.

Nyomonkövetés

Az osztályfőnök és a mentor feladata a gondoskodás, törődés, biztatás személyre szólóan.

A mentor tevékenysége újszerű megközelítés, eddig nem használtuk, inkább az osztályfőnök feladatköre volt ehhez hasonló. Feladatát külső szakemberekkel és a pedagógusokkal, valamint a tanulóval együtt tervezi meg. A lényeg a folyamatos visszacsatolás megvalósítása, a komplex, többsíkú fejlesztés eredményeinek és a soron következő teendőknek a tanulókkal való közös tervezése. Így lehetővé válik a tanulók aktív részvétele a fejlesztésben, s ez az együttműködés nagyon fontos eleme a fejlesztő folyamatnak.

Mentor lehet a tanuló által választott, és az igazgató által megbízott pedagógus. A mentor feladatait munkaköri leírás, megbízási szerződés rögzíti. Feladata: folyamatos törődés, havi nyomonkövetés, a tanuló folyamatos motiválása, tantárgyi korrepetálása, fejlesztése. Egy mentornak maximum 5 mentorált tanulója lehet. A mentorok száma az érintett tanulók számától függ.

A 9. évfolyamra jelentkezett, vagy átvett tanulók körében **diagnosztikus méréseket** végzünk, melynek területei:

- anyanyelvi kommunikációs képességek /helyesírás, szövegértés/
- matematikai-logikai képességek,
- neveltségi szint
- tanulási attitűdök

Kiértékelés:

- A neveltségi szintet az osztályfőnök, az anyanyelvi, ill. matematikai-logikai képességeket a szakos tanár méri és értékeli ki. Az értékelést követően az osztályban tanító valamennyi pedagógus számára tájékoztatást adnak a kiértékelés tapasztalatairól október 1-ig.
- Ezután, ha szükséges, az intézményvezető kezdeményezi a szülői vizsgálathoz való hozzájárulását, majd **szakértői vizsgálatokat** kérünk a Nevelési Tanácsadótól, ill. Pedagógiai Szakszolgálattól a tanulási nehézségek és magatartási-beilleszkedési nehézségek konkrét feltárásához.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztése

- egyéni fejlesztés
- differenciált óravezetés
- korrepetálás
- teljes és részmentesítések az adott tárgyak értékelése alól
- a tanulás módszerének megtaníttatása
- koncentrációs tréningek (memoriter, nyelvi játékok stb.)
- relaxáció
- a tanulási zavarokkal küzdő tanulók speciális szakemberekhez történő irányítása
- Rendszeresen ellenőrizzük a diákok felkészültségét
- Szövegalkotó, szövegértő képesség fejlesztése
- Új módszertani elveket vezetünk be az egyes szakórákon, amelyek a motiváción kívül gyakorlatiasabbá is teszik a tanulók túlzottan teoretikus oktatását.
- Nagyobb hangsúlyt helyezünk a kommunikációs készség fejlesztésére
- Igyekszünk egyensúlyban tartani az írásbeli és szóbeli számonkérés arányait.
- Bátorítjuk a tanulókat a problémafelvetésre.
- Igyekszünk megtanítani nekik a konzultációs technikákat.
- Törekszünk arra, hogy elsajátítsák a lényeglátás technikáját.
Fokozatosan megtanítjuk őket jegyzetelni.
- Rendszeres munkára szoktatjuk őket.
- Számonkérésekben a fokozatosság elvét képviseljük

Az iskolai nevelő-oktató munkában a tanulási zavar vagy a tanulási nehézség a magatartászavarral és a szociális hátránnyal gyakran együtt jelentkezik, egymással szoros kölcsönhatásban van. A tanulási nehézség vagy a tanulási zavar oka lehet születési, fejlődési rendellenesség illetve fogyatékoság vagy kisgyermekkorai betegség.

Ez megmutatkozik a következőkben:

- az anyanyelvi fejlettség alacsony szintjén (hibás ejtés, szegényes szókincs, a szövegemlékezet fejletlensége).
- olvasás-írás és a számolás zavara
- mozgáskoordináció zavara
- kialakulatlan testséma, tér- és irányérzékelési bizonytalanság ritmusérzék fejletlensége
- a vizuális elemző- és megfigyelőképesség gyengesége
- a tartós figyelem hiánya

Az iskolai tanulási kudarcok hatására a gyermekben olyan pszichés tünetek alakulnak ki,

(érzelmi labilitás, szorongás, önbizalom hiánya, hiperaktivitás stb.) amelyek kedvezőtlen magatartási megnyilvánulásokat eredményeznek.

Az iskolánkba több település általános iskoláiból érkeznek a tanulók. A hozott jegyek, azonos értékű osztályzatok különféle tanulói felkészültséget tükröznek. Tanórai keretek között az egyes tantárgyak feszített képzési programja miatt alig van lehetőség a szintre hozásra. Hatékonyan ez csak külön foglalkozások keretében oldható meg.

A kerettanterv alkalmazása kapcsán lehetőség adódik a kezdő évfolyamokon a tanulás tanítása és az értő olvasás foglalkozások tartására.

Az óratervek összeállításánál figyelembe vettük a hátrányok leküzdéséhez szükséges óramennyiségek megtervezését.

Az iskola felzárkóztató, szintre hozó foglalkozások kínálatával igyekszik segíteni. Ezen foglalkozások száma korlátozott. Korlátot szab egyrészt a tanárok terhelhetősége, másrészt az iskola rendelkezésére álló választható órakeret.

Ha a feltételek rendelkezésre állnak, még meg kell győzni a tanulót és a szülőt is, hogy a tanuló érdekében szükség van a foglalkozás igénybe vételére.

Az iskola foglalkozási kínálata:

- Tanulást segítő módszertani foglalkozások szervezése.

- A tanulási problémákkal küzdőknek felzárkóztató, szintre hozó foglalkozások szervezése.
- A pedagógiai szakszolgálat igénybevétele

3.15. Az oktatói testület által szükségesnek tartott további elvek

. A munkakultúrával kapcsolatos alapelvek

- Együttműködés a probléma megoldásában minden érintett féllel.
- Csak komplex hatás biztosítása hozhat eredményt.
- A problémákat akkor továbbítjuk „kívülre” (külső segítő hálózat, pl. Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat), ha beavatkozás szükséges (hatósági, szakértői), de a probléma a *MIÉNK MARAD*, ezért továbbra is kezelést, nyomon követést igényel.

- **Személyiségfejlesztés:**

- Külső szakemberek bevonása, fejlesztőpedagógusok, pszichológus.
- Személyiségfejlesztő tréningek, pedagógiai, pszichológiai és szakmai tantárgyakat tanító pedagógusokkal.
- Tanulókkal egyéni elbeszélgetések
- Kis csoportlétszámú foglalkozások:
 - kommunikáció
 - önismeret
 - illemtan
 - tanulási technikák
 - konfliktus megoldási technika (Thomas Gordon)
 - diákjogok és kötelességek érvényesítése

Cél:

Megtanítani a gyenge teljesítményű fiatalokat

- a konstruktív életvezetésre
- önbizalmuk növelésére
- az iskolai életben az értékes programok iránti motiválásra

Annak a pedagógiának legyünk hívei, hogy "bízom benned, te ezt meg tudod csinálni".

4. KÉPZÉSI PROGRAM

/nappali rendszerű képzés és esti rendszerű felnőttoktatás/

A szakképzés jogi háttere:

- A szakképzésről szóló 2019. év LXXX. törvény (Szt.)
- A szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet (Szk.)
- A „SZAKKÉPZÉS 4.0 – A szakképzés és felnőttképzés megújításának középtávú szakmapolitikai stratégiája, a szakképzési rendszer válasza a negyedik ipari forradalom kihívásaira” című stratégia elfogadásáról és a végrehajtása érdekében szükséges intézkedésekről szóló 1168/2019. (III. 28.) Korm. határozat
- 319/2020. (VII. 1.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet módosításáról
- 20/2012. (VIII.31.) A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló EMMI rendelet
- 2011. évi CLXXXVII. Törvény a szakképzésről
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- 14/2013 (IV.05) NGM rendelet a kerettantervekről
- az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről szóló 150/2012. (VII. 6.) Kormányrendelet
- az állam által elismert szakképesítések szakmai követelménymoduljairól szóló 217/2012. (VIII. 9.) Kormányrendelet,
- 27/2012. (VIII. 27.) NGM rendelet a nemzetgazdasági miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről
- 35/2016. (VIII. 31.) NFM rendelet A nemzeti fejlesztési miniszter ágazatába tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről
- 237/2016. (VIII. 2.) Korm. rendelet az egyes szakképzési tárgyú kormányrendeletek módosításáról
- 100/1997. (VI. 13.) Kormányrendelet az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról
- Az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V. 24.) OM rendelet
- 29/2016. (VIII. 26.) NGM rendelet a nemzetgazdasági miniszter hatáskörébe tartozó

szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 27/2012. (VIII. 27.) NGM rendelet módosításáról

- 315/2013. (VIII.28.) Korm. rendelet a komplex szakmai vizsgáztatás szabályairól,
- 27/2016. (IX. 16.) EMMI rendelet az emberi erőforrások minisztere ágazatába tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről
- 30/2016. (VIII. 31.) NGM rendelet a szakképzési kerettantervekről

A képzési program hatálya

Jelen képzési program a 2020/2021-es tanévben futó és a 2020. 09. 01-től induló képzésekre hatályos.

Szakképző iskola

Az eddigi szakközépiskola iskolatípus elnevezése a következőkben szakképző iskola. A szakképző iskola 3 éves. Az első év ágazati ismereteket adó képzés, az azt követő két évben szakirányú oktatás folyik, ami megvalósulhat szakképző iskolában, vagy duális képzőhelyen. A végzés után itt is nyitott a lehetőség a tanulók számára az érettségi vagy akár a technikus képzettség megszerzésére. A képzés első szakaszában, a 9. évfolyam végén van átjárhatóság a két iskolatípus között. Az ágazati alapoktatás ágazati alapvizsgával zárul. Az ágazati alapvizsga alkalmassá teheti a tanulót egyszerű munkakörök betöltésére, amennyiben azt a KKK meghatározta.

- először ágazatot választ a tanuló, a 9. évfolyamon a tanuló ágazati alapoktatásban vesz részt, amelyben a választott ágazat közös szakmai tartalmait sajátítja el, illetve közös- mereti tárgyakat tanul
- 9. évfolyamot követően, a sikeres ágazati alapvizsga után történik a szakma-, vagy szakmairány választás, az alapvizsga követelményei szintén a KKK-ban kerülnek meghatározásra
- 9. évfolyam után még a technikummal átjárható a rendszer, mivel mind az ágazati alapoktatás szakmai tartalma, mind az ágazati alapvizsga teljes mértékben megegyezik a szakképző iskolai és a technikumi oktatásban. A közismeret esetében meg kell vizsgálni, melyek azok a tartalmak, amelyeket esetleg pótolni szükséges, amelyet a felvétel, átvételi helyi szabályokban ki kell fejteni.
- 10. és 11. évfolyam szakirányú oktatás szakképző iskolában vagy duális képzőhelyen (duális keretek között, elsősorban vállalatnál) zajlik
- A tanuló ösztöndíjat / a duális képzésben résztvevő a szakképzési munkaszerződés alapján munkabért kap
- A tanuló a sikeres vizsga után szakmai bizonyítványt kap.

A szakmai munka célja:

- olyan sajátos arculattal rendelkező szakképző iskola megvalósítása, mely gyorsan alkalmazkodni tud a munkaerő piaci kihívásokhoz
- olyan szakemberek kibocsátása, akik képesek alkotó módon alkalmazni az iskolában gyűjtött bőséges ismereteket, továbbá alkalmassá válnak a szakmai továbbfejlődésre
- legyenek képesek a fizikai szakmunkára, valamint irányító tevékenységre, a kis és középüzemek önálló megszervezésére, rentábilis működtetésére
- ismerjék a legújabb technikát, technológiákat munkájuk során
- az általános műveltség erősítése és az egyes tudományok szakmában való alkalmazási képességének elősegítése
- a tanuló erkölcsi magatartásának fejlesztése, mely alkalmassá teszi a munka becsületére
- a tanulók, a szülők, a helyi társadalom, a gazdaság és a munkaerő-piac igényeinek megfelelő szakmaszerkezet kialakítása, munkáltatói, foglalkoztatói igényeknek a kielégítése.
- a szakképzés tárgyi és személyi feltételeinek magas szinten történő biztosítása.
- a szakképzés fejlesztését célzó pályázati források kihasználása, a szakmai kapcsolatok fejlesztése.
- az elmélet és gyakorlat egységének megteremtése, a gyakorlatorientált képzés megvalósítása.
- olyan képességek kifejlesztése a tanulóknak, amelyek birtokában a szakterületükön folyamatosan alkalmazkodni tudnak a technikai, technológiai fejlődésből adódó változásokhoz.
- a folyamatos szakmai önművelés, az élethosszig tartó tanulás igényének kifejlesztése a tanulóknak.
- az egyéni szocializáció minél teljesebb megteremtése.

OKJ azonosító szám	Megnevezés	Iskolatípus	Bemeneti feltétel/ szakmai előképzettség	Képzési idő tanév	Indulás éve	Szakmai és vizsgakövetel mények érvényessége	Kimenet
34 582 03	Épület- és szerkezetlakatos	Szakközépiskola	alapfokú iskolai végzettség	3+2	2018 2019	29/2016. (VIII.26) NGM rendeletben kiadott SZVK	szakmai végzettségről szóló bizonyítvány 2 éves érettségi felkészítő után érettségi bizonyítvány
34 811 03	Pincér	Szakközépiskola	alapfokú iskolai végzettség	3+2	2018 2019	9/2018. (VIII. 21.) ITM rendeletben kiadott SZVK	szakmai végzettségről szóló bizonyítvány 2 éves érettségi felkészítő után érettségi bizonyítvány
34 811 04	Szakács	Szakközépiskola	alapfokú iskolai végzettség	3+2	2018 2019	29/2016. (VIII. 26.) NGM rendeletben kiadott SZVK	szakmai végzettségről szóló bizonyítvány 2 éves érettségi felkészítő után érettségi bizonyítvány
34 521 06	Hegesztő	Szakközépiskola	alapfokú iskolai végzettség	3+2	2018 2019	25/2014. (VIII. 26.) NGM rendeletben kiadott SZVK	szakmai végzettségről szóló bizonyítvány 2 éves érettségi felkészítő után érettségi bizonyítvány

34 762 01	Szociális gondozó és ápoló	Szakközépiskola	alapfokú iskolai végzettség	3+2	2018 2019	23/2018. (VII.18.) EMMI rendeletben kiadott SZVK	szakmai végzettségről szóló bizonyítvány 2 éves érettségi felkészítő után érettségi bizonyítvány
31 341 01	Eladó	Szakközépiskola	alapfokú iskolai végzettség	3+2	2018 2019	9/2018. (VIII. 21.) ITM rendeletben kiadott SZVK	szakmai végzettségről szóló bizonyítvány 2 éves érettségi felkészítő után érettségi
34 582 14	Kőműves	Szakközépiskola	alapfokú iskolai végzettség	3+2	2018 2019	9/2018. (VIII. 21.) ITM rendeletben kiadott SZVK	szakmai végzettségről szóló bizonyítvány 2 éves érettségi felkészítő után érettségi bizonyítvány

Az intézményi képzés szerkezete az MSZC Kállay Rudolf Szakképző Iskolában

Nappali rendszerű oktatás /2020. szeptember 01. előtt indult képzések/ kifutó

Az oktatás tantárgyi és követelményrendszerét a szakképzési kerettantervek tartalmazzák.

Nappali rendszerű oktatás /2020. szeptember 01-től induló képzések/

Ágazat megnevezése	A szakma megnevezése	A szakma azonosító száma	Iskoltípus	Indulás éve	Képzési és kimeneti követelmények
Gépészet	Épület- és szerkezetlakatos	4 0732 10 03	Szakképző Iskola	2020	KKK szerint
	Hegesztő	4 0715 10 08	Szakképző Iskola	2020	KKK szerint
Építőipar	Kőműves	4 0732 06 08	Szakképző Iskola	2020	KKK szerint
	Bádogos	4 0732 06 02	Szakképző Iskola	-	KKK szerint
Kereskedelem	Kereskedelmi értékesítő	4 0416 13 02	Szakképző Iskola	2020	KKK szerint
Szociális	Szociális ápoló és gondozó	4 0923 22 03	Szakképző Iskola	2020	KKK szerint
Turizmus- vendéglátás	Pincér – Vendégtéri szakember	4 1013 23 04	Szakképző Iskola	2020	KKK szerint
	Szakács	4 1013 23 05	Szakképző Iskola	2020	KKK szerint
	Panziós fogadós	4 1013 23 03	Szakképző Iskola	-	KKK szerint
Kreatív	Divatszabó	4 0723 16 03	Szakképző Iskola	-	KKK szerint

A nevelő és oktató munka a programterv és a programterv alapján kidolgozott szakmai program szerint folyik.

OKJ azonosító szám	Megnevezés	Iskolatípus	Bemeneti feltétel/ szakmai előképzettség	Képzési idő tanév	Indulás éve	Szakmai és vizsgakövetel- mények érvényessége	Kimenet
34 582 03	Épület- és szerkezetlakatos	Szakközépiskola	elvégzett 10. évfolyam	2	2019	29/2016. (VIII.26) NGM rendeletben kiadott SZVK	szakmai végzettségről szóló bizonyítvány
34 762 01	Szociális gondozó és ápoló	Szakközépiskola	elvégzett 10. évfolyam	2	2019 (február)	23/2018. (VII.18.) EMMI rendeletben kiadott SZVK	szakmai végzettségről szóló bizonyítvány
31 341 01	Eladó	Szakközépiskola	elvégzett 10. évfolyam	2	2019 (február) 2020 (február)	9/2018. (VIII. 21.) ITM rendeletben kiadott SZVK	szakmai végzettségről szóló bizonyítvány
34 582 14	Kőműves	Szakközépiskola	elvégzett 10. évfolyam	2	2019 (február)	9/2018. (VIII. 21.) ITM rendeletben kiadott SZVK	szakmai végzettségről szóló bizonyítvány

34 811 04	Szakács	Szakközépiskola	elvégzett 10. évfolyam	2	2020 (február)	9/2018. (VIII. 21.) ITM rendeletben kiadott SZVK	szakmai végzettségről szóló bizonyítvány
Ágazat megnevezése	A szakma megnevezése	A szakma azonosító száma		Iskolatípus		Indulás éve	Képzési és kimeneti követelmények
Építőipar	Kőműves	4 0732 06 08		Szakképző Iskola		-	KKK szerint
	Bádogos	4 0732 06 02		Szakképző Iskola		2020	KKK szerint
Kereskedelem	Kereskedelmi értékesítő	4 0416 13 02		Szakképző Iskola		-	KKK szerint
Szociális	Szociális ápoló és gondozó	4 0923 22 03		Szakképző Iskola		2020	KKK szerint
Turizmus- vendéglátás	Pincér – Vendégtéri szakember	4 1013 23 04		Szakképző Iskola		-	KKK szerint
	Szakács	4 1013 23 05		Szakképző Iskola		2020	KKK szerint
	Panziós fogadás	4 1013 23 03		Szakképző Iskola		2020	KKK szerint
Kreatív	Divatszabó	4 0723 16 03		Szakképző Iskola		2020	KKK szerint
Gépészet	Épület- és szerkezetlakatos	4 0732 10 03		Szakképző Iskola		-	KKK szerint
	Hegesztő	4 0715 10 08		Szakképző Iskola		-	KKK szerint

Felnőttoktatás

Esti rendszerű oktatás /2020. szeptember 01. előtt indult képzések/, kifutó

2 éves, közismeret nélkül

A felnőttoktatás tantárgyi és követelményrendszerét a szakképzési kerettantervek tartalmazzák.

Esti rendszerű oktatás /2020. szeptember 01-től induló képzések/

2 éves, közismeret nélkül

A nevelő és oktató munka a programterv és a programterv alapján kidolgozott szakmai program szerint folyik.

*2020.09.01. előtt indult
képzések*

34 341 01 BOLTI ELADÓ

		Szakközépiskolai képzés közismereti oktatással							
		1/9. évfolyam			2/10. évfolyam			3/11. évfolyam	
		heti óraszám		ö g v	heti óraszám		ö g v	heti óraszám	
		e	gy		e	gy		e	gy
		6,5	10,5	14	9	16	14	10	15,5
A fő szakképesítésre vonatkozóan:	Összesen	17		0	25		0	25	
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.							1	
11497-12 Foglalkoztatás I.	Foglalkoztatás I.							2	
11992-16 Kereskedelmi ismeretek	Kereskedelmi	3			2			1	
	Kereskedelmi		7			15			13,5
10027-16 A ruházati cikkek és a vegyes iparcikkek	Ruházati és vegyes iparcikk áruismeret	2							
10028-16 Az élelmiszerek és vegyi árak forgalmazása	Élelmiszer- és vegyi áruismeret	1			2			2	
10029-16 A műszaki cikkek	Műszakicikk áruismeret				3			2	
	Eladástan	0,5			2			2	

11691-16 Eladástan	Eladási gyakorlat		3,5			1			2

KÖZISMERETI ÓRATERV

Komplex műveltségterület	1/9. Évfolya		2/10. Évfolyam		3/11. Évfolyam	
	éves	heti	éve	heti	éves	heti
Kommunikáció – magyar nyelv és irodalom	72	2	72	2	64	2
Idegen nyelv	72	2	72	2	64	2
Matematika	72	2	36	1	32	1
Társadalomismeret	72	2	36	1	---	---
Természetismeret	108	3	---	---	---	---
Testnevelés és sport	180	5	108	3	80	2,5
Osztályközösség-építés	36	1	36	1	32	1
Informatika	36	1	36	1	32	1
ORASZAM közismereti:	648	18	396	11	304	9,5
ORASZAM szakmai:	612	17	900	25	816	25,5
ÖSSZES HETI ÓRASZÁM:	1 260	35	1 296	36	1 120	35

34 582 14 KŐMŰVES

		Szakközépiskolai képzés közismereti							
		1/9. évfolyam			2/10. évfolyam			3/11. évfolyam	
		heti óraszám		ögy	heti óraszám		ögy	heti óraszám	
		e	gy		e	gy		e	gy
A fő szakképesítésre	Összesen	7	10	140	11,5	13,5	140	10,5	15
	Összesen	17			25			25,5	
11499-12 Foglalkoztatás	Foglalkoztatás II.							1	
11497-12 Foglalkoztatás	Foglalkoztatás I.							2	
10101-12 Építőipari közös	Építőipari alapismeretek	2			3			2	
	Építőipari alapismeretek		1						
10275-16 Falazás, vakolás	Falazás, vakolás	3			3			1	
	Falazás, vakolás gyakorlat		6			5			5
10274-16 Beton és vasbeton	Beton és vasbeton szerkezetek	2			2			1,5	
	Beton és vasbeton szerkezetek gyakorlat		3			3			5
10277-16 Szigetelés	Szigetelés				2				
	Szigetelés gyakorlat					3,5			
11725-16 Térburkolás	Térburkolás				1,5				
	Térburkolás gyakorlat					2			
11726-16 Kiegészítő kőműves	Kiegészítő kőműves feladatok							3	
	Kiegészítő kőműves gyakorlat								5

KÖZISMERETI ÓRATERV

Komplex műveltségterület	1/9. Évfolya		2/10. Évfolyam		3/11. Évfolyam	
	éves	heti	éve	heti	éves	heti
Kommunikáció – magyar nyelv és irodalom	72	2	72	2	64	2
Idegen nyelv	72	2	72	2	64	2
Matematika	72	2	36	1	32	1
Társadalomismeret	72	2	36	1	---	---
Természetismeret	108	3	---	---	---	---
Testnevelés és sport	180	5	108	3	80	2,5
Osztályközösség-építés	36	1	36	1	32	1
Informatika	36	1	36	1	32	1
ORASZAM közismereti:	648	18	396	11	304	9,5
ORASZAM szakmai:	612	17	900	25	816	25,5
ÖSSZES HETI ÓRASZÁM:	1 260	35	1 296	36	1 120	35

34 521 06 HEGESZTŐ

Szakmai követelmény-modulok	Tantárgyak	Szakiskolai képzés közismereti oktatással							
		1/9. évfolyam			2/10. évfolyam			3/11. évfolyam	
		elméleti heti óraszám	gyakorlati heti óraszám	összeg	elméleti heti óraszám	gyakorlati heti óraszám	összeg	elméleti heti óraszám	gyakorlati heti óraszám
10162-12 Gépészeti alapozó feladatok	Gépészeti alapozó	2							
	Gépészeti alapozó		4						
10163-12 Gépészeti munkabiztonság és környezetvédelem	Munkavédelem	1							
	Elsősegélynyújtás gyakorlat		1						
10180-12 A hegesztés előkészítő és befejező	Hegesztési alapismeret	1			3				
	Hegesztési alap-		3			3			1,5
11497-12 Foglalkoztatás	Foglalkoztatás I.							2	
11499-12 Foglalkoztatás	Foglalkoztatás II.							1	
11500-12 Munkahelyi egészség és biztonság	Munkahelyi egészség és biztonság	1							
11453-12 Bevontelektródás és kézi ívhegesztő	Hegesztési ismeretek I.				4				
	Hegesztési gyakorlatok I.		4			4			
11455-12 Fogyóelektródás védőgáz	Hegesztési ismeretek II.				4				
	Hegesztési gyakorlatok					7			
11456-12 Gázhegesztő feladatok	Hegesztési ismeretek III.							4	
	Hegesztési gyakorlatok								7
11457-12 Volfrámelektródás védőgáz ívhegesztő feladatok	Hegesztési ismeretek IV.							3	
	Hegesztési gyakorlatok IV.								7
Összes óra		5	12		11	14		10	15,5
Összes óra		17		14	25		14	25,	

KÖZISMERETI ÓRATERV

Komplex műveltségterület	1/9. Évfolya		2/10. Évfolyam		3/11. Évfolyam	
	éves	het	éve	heti	éves	heti
Kommunikáció – magyar nyelv és irodalom	72	2	72	2	64	2
Idegen nyelv	72	2	72	2	64	2
Matematika	72	2	36	1	32	1
Társadalomismeret	72	2	36	1	---	---
Természetismeret	108	3	---	---	---	---
Testnevelés és sport	180	5	108	3	80	2,5
Osztályközösség-építés	36	1	36	1	32	1
Informatika	36	1	36	1	32	1
ORASZAM közismereti:	648	18	396	11	304	9,5
ORASZAM szakmai:	612	17	900	25	816	25,5
ÖSSZES HETI ORASZAM:	1 260	35	1 296	36	1 120	35

34 582 03 ÉPÜLET-ÉS SZERKEZETLAKATOS

Szakmai követelmény-modulok	Tantárgyak	Szakközépiskolai képzés közismereti oktatással							
		1/9. évfolyam			2/10. évfolyam			3/11. évfolyam	
		elméleti heti óraszám	gyakorlati heti óraszám	összes	elméleti heti óraszám	gyakorlati heti óraszám	összes	elméleti heti óraszám	gyakorlati heti óraszám
11500-12 Munkahelyi egészségvédelem	Munkahelyi egészségvédelem	1		140			140		
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.							1	
11497-12 Foglalkoztatás I.	Foglalkoztatás I.							2	
10163-12 Gépészeti munkabiztonság	Munkavédelem	1							
	Elsősegélynyújtás		1						
10162-12 Gépészeti alapozó feladatok	Gépészeti alapozó feladatok	3							
	Gépészeti alapozó feladatok		5						
10166-12 Gépészeti kötési feladatok	Gépészeti kötések alapjai	2			1				
	Gépészeti kötések		4			3			
10165-12 Épületlakatos feladatok	Épületlakatos feladatok				5				
	Épületlakatos feladatok					9			2
10167-12 Magasban végzett lakatos feladatok	Magasban végzett lakatos feladatok							2	
	Magasban végzett lakatos feladatok								4
10168-12 Szerkezetlakatos feladatok	Szerkezetlakatos feladatok				2			2,	
	Szerkezetlakatos feladatok					5			12
Összes óra		7	10		8	17		7,	18
Összes óra		17		140	2		140	25,	

KÖZISMERETI ÓRATERV

Komplex műveltségterület	1/9. Évfolya		2/10. Évfolyam		3/11. Évfolyam	
	éves	heti	éve	heti	éves	heti
Kommunikáció – magyar nyelv és irodalom	72	2	72	2	64	2
Idegen nyelv	72	2	72	2	64	2
Matematika	72	2	36	1	32	1
Társadalomismeret	72	2	36	1	---	---
Természetismeret	108	3	---	---	---	---
Testnevelés és sport	180	5	108	3	80	2,5
Osztályközösség-építés	36	1	36	1	32	1
Informatika	36	1	36	1	32	1
ORASZAM közismereti:	648	18	396	11	304	9,5
ORASZAM szakmai:	612	17	900	25	816	25,5
ÖSSZES HETI ÓRASZÁM:	1 260	35	1 296	36	1 120	35

34 811 03 PINCÉR

		Szakközépiskolai képzés közismereti							
		1/9. évfolyam			2/10. évfolyam			3/11. évfolyam	
		heti		ögy	heti		ögy	heti	
		e	gy		e	gy		e	gy
A fő szakképesítésre vonatkozóan:	Összesen	11	6	140	7,5	17,5	140	8	17,5
	Összesen	17			25			25,5	
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.							1	
11497-12 Foglalkoztatás I.	Foglalkoztatás I.							2	
11561-16 Gazdálkodási	Vendéglátó gazdálkodás	3,5			2			2	
11518-16 Élelmiszerismeret	Általános élelmiszerismeret	1,5			1			1	
11519-16 Élelmiszerbiztons	Élelmiszerbiztonságról általában	0,5							
	Vendéglátás higiéniája				0,5				
11523-16 Pincér szakmai idegen	Pincér szakmai idegen nyelv	1			1				
11524-16 Felszolgálási alapok	Felszolgálási alapok	4,5							
	Felszolgálási alapok gyakorlat		6						
11525-16 Felszolgáló szakmai ismeretek	Felszolgálás				3			2	
	Felszolgálás üzemi gyakorlat					17,5			17,5

KÖZISMERETI ÓRATERV

Komplex műveltségterület	1/9. Évfolya		2/10. Évfolyam		3/11. Évfolyam	
	éves	heti	éve	heti	éves	heti
Kommunikáció – magyar nyelv és irodalom	72	2	72	2	64	2
Idegen nyelv	72	2	72	2	64	2
Matematika	72	2	36	1	32	1
Társadalomismeret	72	2	36	1	---	---
Természetismeret	108	3	---	---	---	---
Testnevelés és sport	180	5	108	3	80	2,5
Osztályközösség-építés	36	1	36	1	32	1
Informatika	36	1	36	1	32	1
ORASZAM közismereti:	648	18	396	11	304	9,5
ORASZAM szakmai:	612	17	900	25	816	25,5
ÖSSZES HETI ÓRASZÁM:	1 260	35	1 296	36	1 120	35

34 811 04 SZAKÁCS

		Szakközépiskolai képzés közismereti							
		1/9. évfolyam			2/10. évfolyam			3/11. évfolya	
		heti		ögy	heti		ögy	heti	
		e	gy		e	gy		e	gy
A fő szakképesítésre vonatkozóan:	Összesen	11	6	140	7,5	17,5	140	8	17,5
	Összesen	17			25			25,5	
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.							1	
11497-12 Foglalkoztatás I.	Foglalkoztatás I.							2	
11561-16 Gazdálkodási	Vendéglátó gazdálkodás	3,5			2			2	
11518-16 Élelmiszerismeret	Általános élelmiszerismeret	1,5			2			1	
11519-16Élelmiszerbiztonsági alapismeretek	Élelmiszerbiztonságról általában	0,5							
	Vendéglátás higiénája				0,5				
12096-16 Szakács szakmai	Szakmai idegen nyelv	1			1				
12094-16 Ételtészeti ismeretek alapjai	Ételtészítési ismeretek alapjai elmélet	4,5							
	Ételtészítési ismeretek alapjai gyakorlat		6						
	Ételtészítési ismeretek alapjai gyakorlat					15,5			
12095-16 Ételtészítési ismeretek	Ételtészítési ismeretek elmélet				2			2	
	Ételtészítési ismeretek gyakorlat					2			17,5

KÖZISMERETI ÓRATERV

Komplex műveltségterület	1/9. Évfolya		2/10. Évfolyam		3/11. Évfolyam	
	éves	heti	éve	heti	éves	heti
Kommunikáció – magyar nyelv és irodalom	72	2	72	2	64	2
Idegen nyelv	72	2	72	2	64	2
Matematika	72	2	36	1	32	1
Társadalomismeret	72	2	36	1	---	---
Természetismeret	108	3	---	---	---	---
Testnevelés és sport	180	5	108	3	80	2,5
Osztályközösség-építés	36	1	36	1	32	1
Informatika	36	1	36	1	32	1
ORASZAM közismereti:	648	18	396	11	304	9,5
ORASZAM szakmai:	612	17	900	25	816	25,5
OSSZES HETI ÓRASZÁM:	1 260	35	1 296	36	1 120	35

34 762 01 SZOCIÁLIS GONDOZÓ-ÉS ÁPOLÓ

		Szakközépiskolai képzés közismereti oktatással							
		1/9. évfolyam			2/10. évfolyam			3/11. évfolyam	
		heti		ögy	heti óraszám		ögy	heti óraszám	
		e	gy		e	gy		e	gy
A fő szakképesítésre vonatkozóan:	Összesen	11,5	5,5	140	17	8	140	16,5	9
	Összesen	17			25			25,5	
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.							0,5	
11497-12 Foglalkoztatás I.	Foglalkoztatás I.							2	
10569-16 Gondozási-ápolási alapeladatok	Szakmai készségfejlesztés és kommunikációs gyakorlat		1,5			1,5			1
	Szociálpolitikai, jogi és etikai ismeretek	3			2			1,5	
	Pszichológiai alapismeretek	3			2				
	Egészségügyi alapismeretek	2,5			3			2	
	Ápolási, gondozási alapismeretek	3			1,				
	Megfigyelési és elsősegélynyújtási gyakorlat		2			2			
10570-16 A szükségletek felmérése	Társadalomismeret				1,				
	Klinikai ismeretek				5				
	Ápolási gyakorlat					2			

	Gondozási ismeretek				2				

	A gondozási szükségletek felmérésének gyakorlata					1, 5			
	Monitorozó gyakorlat		2			1			
10571-16 Sajátos gondozási feladatok	Szociális munka elmélete							3,5	
	Szociális munka gyakorlata								2
	Szociális gondozás							4,5	
	Szociális gondozás gyakorlata								3,
	Mentálhigiéné							1,5	
	Esetmegbeszélés és szupervízió a gyakorlaton								1, 5
10572-16 Gondozási-ápolási adminisztráció	A szociális adminisztráció gyakorlata								
								1	1

KÖZISMERETI ÓRATERV

1/9. Évfolya		2/10. Évfolyam		3/11. Évfolyam		Összesen éves óraszám
éves	heti	éve	heti	éve	heti	
72	2	72	2	64	2	
72	2	72	2	64	2	208
72	2	54	1	16	1	108
72	2	36	1	---	---	72
108	3	---	---	---	---	
180	5	108	3	96	2,5	
36	1	36	1	32	1	104
36	1	18	1	32	1	
648	18	396	11	304	9,5	1
612	17	900	25	816	25,5	2
1	35	1	36	1	35	3
268		296		120		656

Érettségire felkészítő oktatás (nappali tagozat, 2 éves)

Tantárgyak és óraszámok

Évfolyam/ Tantárgya	I. (11.) Nappali i	II. (12.) Nappali tagozat
Magyar nyelv és irodalom	6	6
Idegen nyelv	6	6
Matematika	6	6
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	4	5
Természetismeret	1	1
Kémia*	-	-
Fizika	1	1
Biológia	2	1
Földrajz	1	2
Informatika	2	2
Testnevelés és sport	5	5
Osztályközösség-építő program	1	1
Összesen (közműveltségi óraszámok)	35	36

Felnőttoktatás
esti rendszerű
2020.09.01. előtt indult képzések
34 582 14 KŐMŰVES

		Szakközépiskolai képzés közismereti oktatás nélkül 60%				
		1. évfolyam			2. évfolyam	
		heti óraszám		ögy	heti óraszám	
		e 53	gy 65		e 57	gy 61
A fő szakképesítésre vonatkozóan:	Összesen	7	12	96	6	13
	Összesen	19			19	
11499-12 Foglalkoztatás	Foglalkoztatás II.	0,				
11497-12 Foglalkoztatás	Foglalkoztatás I.	1				
10101-12 Építőipari közös tevékenység	Építőipari alapismeretek	1,			0,5 F	
	Építőipari alapismeretek gyakorlat		1			
10275-16 Falazás, vakolás	Falazás, vakolás	1			1,5 F	
	Falazás, vakolás gyakorlat		4			5,5
10274-16 Beton és vasbeton szerkezetek	Beton és vasbeton szerkezetek	1			2 TT	
	Beton és vasbeton szerkezetek gyakorlat		4			5,5
10277-16 Szigetelések	Szigetelés	1				
	Szigetelés gyakorlat		2			
11725-16 Térburkolás	Térburkolás	1				
	Térburkolás gyakorlat		1			

11726-16 feladatok	Kiegészítő	kőműves	Kiegészítő kőműves feladatok				2 F	
			Kiegészítő kőműves gyakorlat					2

34 341 01 BOLTI ELADÓ

		Szakközépiskolai képzés közismereti oktatás				
		1. évfolyam			2. évfolyam	
		heti óraszám		ö g v	heti óraszám	
		e	gy		e	gy
A fő szakképesítésre vonatkózóan:	Összesen	8,5	15,5	96	8,5	15,5
	Összesen	24			24	
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.	0,5				
11497-12 Foglalkoztatás I.	Foglalkoztatás I.	1				
11992-16 Kereskedelmi ismeretek	Kereskedelmi ismeretek	2,5			2	
	Kereskedelmi gyakorlat		13,5			13,5

10027-16 A ruházati cikkek és a vegyes iparcikkek	Ruházati és vegyes iparcikk áruismeret				1,5	

forgalmazása						
10028-16 Az élelmiszerek és vegyi árak forgalmazása	Élelmiszer- és vegyi áruismeret	2			2	
10029-16 A műszaki cikkek forgalmazása	Műszakicikk áruismeret	1,5			2	
11691-16 Eladástan	Eladástan	1			1	
	Eladási gyakorlat		2			2

Szakmai követelmény- modulok	Tantárgyak	i képzés közismereti oktatás nélkül ESTI MUNKREND				
		1. évfolyam			2. évfolyam	
		elméleti heti óraszám	gyakorlati heti óraszám	ögy	elméleti heti óraszám	gyakorlati heti óraszám
11500-12 Munkahelyi egészség és biztonság	Munkahelyi egészség és biztonság	0,5	-	96	-	-
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.	-	-		0,5	
11497-12 Foglalkoztatás I.	Foglalkoztatás I.	-	-		1	
10163-12 Gépészeti munkabiztonság és környezetvédelem	Munkavédelem	1	-		-	-
	Elsősegély-nyújtás gyakorlata	-	1		-	-
10162-12 Gépészeti alapozó feladatok	Gépészeti alapozó feladatok	1	-		-	-
	Gépészeti alapozó feladatok gyakorlata	-	3		-	-
10166-12 Gépészeti kötési feladatok	Gépészeti kötések alapjai	1,5	-		1	
	Gépészeti kötések készítésének gyakorlata	-	2,5		-	2
10165-12 Épületlakatos feladatok	Épületlakatos feladatok	2	-		1	-
	Épületlakatos feladatok gyakorlata	-	6,5		-	2
10167-12 Magasban végzett lakatos feladatok	Magasban végzett lakatos feladatok	-	-		1,5	-
	Magasban végzett	-	-		-	2

	lakatos feladatok gyakorlata					
10168-12 Szerkezetlakatos feladatok	Szerkezetlakatos feladatok	1	-		2	-
	Szerkezet-lakatos feladatok gyakorlata	-	3		-	10
Osztályfőnöki		1			1	
Összes óra		8	16		8	16
Összes óra		24		96	24	

34 811 04 SZAKÁCS

		Szakközépiskolai képzés közismereti oktatás nélkül				
		1. évfolyam			2. évfolyam	
		heti		ögy	heti	
		e	gy		e	gy
A fő szakképesítésre vonatkozóan:	Összesen	8	16	96	9	15
	Összesen	24			24	
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.	0,5				
11497-12 Foglalkoztatás I.	Foglalkoztatás I.	1				
Gazdálkodási ismeretek	Vendéglátó gazdálkodás	2			1,5	
11518-16 Élelmiszerismeret	Általános élelmiszerismeret	1,5			1,5	
11519-16Élelmiszerbiztonsági alapismeretek	Élelmiszerbiztonságról általában				0,5	
	Vendéglátás higiénája				0,5	
12096-16 Szakács szakmai idegen nyelv	Szakmai idegen nyelv				2	
12094-16 Étélkészítési ismeretek alapjai	Ételkészítési ismeretek alapjai elmélet	3				

	Ételkészítési ismeretek alapjai gyakorlat I.		3			
	Ételkészítési ismeretek alapjai gyakorlat II.		13			
12095-16 Ételkészítési ismeretek	Ételkészítési ismeretek elmélet				3	
	Ételkészítési ismeretek gyakorlat					15

34 762 01 SZOCIÁLIS GONDOZÓ ÉS ÁPOLÓ

		Szakközépiskolai képzés közismereti oktatás nélkül					
		1. évfolyam				2. évfolyam	
		heti óraszám		ögy	heti óraszám		
		e	gy		e	gy	
A fő szakképesítésre vonatkozóan:	Összesen	14	10	96	17	7	
	Összesen	24			24		
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.	0,5					
11497-12 Foglalkoztatás I.	Foglalkoztatás I.	0			1		
10569-16 Gondozási-ápolási alapfeladatok	Szakmai készségfejlesztés és kommunikációs gyakorlat		2			2	
	Szociálpolitikai, jogi és etikai ismeretek	2			2		
	Pszichológiai alapismeretek	3					
	Egészségügyi alapismeretek	3			0,5		
	Ápolási, gondozási alapismeretek	2					
	Megfigyelési és elsősegély-nyújtási gyakorlat		3				
10570-16 A szükségletek felmérése	Társadalomismeret				1		
	Klinikai ismeretek	0,5			3		
	Ápolási gyakorlat		2				
	Gondozási ismeretek	2					
	A gondozási szükségletek felmérésének gyakorlata		1				
	Monitorozó gyakorlat		2				
10571-16 Sajátos gondozási	Szociális munka elmélete				3		

feladatok	Szociális munka gyakorlata					1
	Szociális gondozás				3,5	
	Szociális gondozás gyakorlata					2
	Mentálhigiéné				1	
	Esetmegbeszélés és szupervízió a gyakorlaton					1
10572-16 Gondozási-ápolási adminisztráció	A szociális adminisztráció gyakorlata				1	1
Osztályfőnöki		1			1	

2020.09.01-től induló képzések

Közismereti óraterve

Tantárgyak	9. évfolyam		10. évfolyam		11. évfolyam	
	éves óraszám	heti óraszám	éves óraszám	heti óraszám	éves óraszám	heti óraszám
Kommunikáció- magyar nyelv és	108	3(2+1)	72	2	62	2
Idegen nyelv	72	2	72	2(1+1)	62	2(1+1)
Matematika	72	2	72	2	62	2(1+1)
Történelem és társadalomismere	72	2(3-1)	36	1(0+1)		0
Természetismeret	108	3		0		
Testnevelés	144	4	36	1	31	1
Osztályközösség- építő	36	1	36	1	31	1
Pénzügyi és munkavállalói ism.					31	1
Digitális kultúra	36	1				
Összes közismereti		18		9		9
Ágazati alapoktatás		16		0		0
Szakirányú oktatás		0		25		25
Tanítási hetek száma		36		36		31
Rendelkezésre álló órakeret/hét		34		34		34

2020.09.01-től induló képzések

4 0715 10 08 Hegesztő

									összes óraszám
		1/9. évfolyam		2/10. évfolyam			3/11. évfolyam		
		heti óraszám		heti óraszám		ögy	heti óraszám		
		e	gy	e	gy		e	gy	
A fő szakképesítésre vonatkozóan:	Összesen	8	8	11	14	140	7,5	17,5	2251
	Összesen	16		25			25		
Munkavállal ói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5	0						18
Munkavállal ói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv						2	0	62
Műszaki alapozás	Villamos alapismeretek	4	4						288
	Gépészeti alapismertek	3,5	4						270
Gépészeti alapismerete k	Műszaki dokumentáció			3	0				108
	Gépészeti alapmérések			1	1				72
	Anyagismeret, anyagvizsgálat			1	1				72

Hegesztési technológia előkészítése	Hegesztés alapismeretei			3	4				252
Hegesztési feladatok	Fogyóelektródás ívhegesztés bevont elektródával (kézi ívhegesztés)			0,5	4		0,5	2	239,5
	Gázhegesztés			0,5	4		1	2,5	270,5
	Fogyóelektródás védőgázos (MÍG/MAG) ívhegesztés						1,5	6	232,5
	Volfrámelektródás s semleges védőgázos ívhegesztés (TIG)						1,5	6	232,5
	Egyéb hegesztési eljárások						0,5		15,5
	A hegesztett kötések minőségi követelményei							1	31
Szakmai informatika				1					36
Portfólió				1			0,5		51,5

4 0732 10 03 Épület- és szerkezetlakatos

									összes óraszám
		1/9. évfolyam		2/10			3/11		
		heti óraszám		heti óraszám		ögy	heti óraszám		
		e	gy	e	gy		e	gy	
A fő szakképesítésr e vonatkozóan:	Összesen	8	8	11	14	140	7,5	17,5	
	Összesen	16		25			25		
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5	0						18
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv						2	0	62
Műszaki alapozás	Villamos alapismeretek	4	4						288
	Gépészeti alapismeretek	3,5	4						270
Szakmai alapismeret ek	Műszaki dokumentáció			3	0				108
	Gépészeti alapmérések			1	1				72
	Anyagismeret, anyagvizsgálat			1	1				72
Gépészeti kötési	Hegesztés			2	6		1	3	412
	Forrasztás				1				36

feladatok	Ragasztás				1				36
	Szegecselés				1				36
	Csavarozás				1				36
	Felületvédelem				1			1	67
Biztonságtechnika	Gépészeti munkabiztonság és környezetvédelem			1					36
	Magasban végzett szerelések			1	1				72
Épületlakatos feladatok	Épületlakatos szerkezetek						0,5	2	93
	Épületlakatos szerkezetek gyártása, beépítése, szerelése, karbantartása, javítása						1	5	186
Szerkezetlakatos feladatok	Szerkezetlakatos munkák						1,5	6,5	248
	Szakmai informatika			1			1		67
Portfólió készítés				1			0,5		51,5

4 0732 06 08 Kőműves

			1/9. évfolyam		2/10. évfolyam			3/11. évfolyam	
heti óraszám		heti óraszám		ögy	heti óraszám				
					e	gy	e	gy	
A fő szakképesítésre vonatkozóan:	Összesen	6,5	9,5	11,5	13,5	140	12	13	
	Összesen	16		25			25		
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5							
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv						2		
Építőipari ágazati alapoktatás	Építőipari alapismeretek	3,5							
	Építőipari kivitelezési alapismeretek		9						
	Építőipari rajzi alapismeretek	2							
	Munka és környezetvédelem	0,5	0,5						
Alépitményi munkák	Földmunkák, alapok			1	1		1	1	
Felépitményi munkák	Falszerkezetek			2	3		1	2,5	
	Nyílászathidak, boltövek			1	2		1	1,5	
	Koszorúk, földemek, boltozatok			2	3		1	2,5	
	Lépcsők, rámpák			1	1,5		1,5	1,5	
Befejező munkák	Vakolási munkák			0,5	2,5		1	2	
	Kültéri burkolatok			0,5	0,5			2	
Komplex szakmai ismeretek	Szakmai pórtfólió	Szakmai informatika			1		0,5		
		Szakmai portfólió készítése			1			1	
	Szakmai számítás				1,5			2	

4 1013 23 04 Pincér – vendégtéri szakember

			1/9. évfolyam		2/10. évfolyam			3/11. évfolyam	
heti óraszám		heti óraszám		ögy	heti óraszám				
e	gy	e	gy		e	gy			
A fő szakképesítésre vonatkozóan:	Összesen	8	8	2,5	22,5	175	4	21	
	Összesen	16		25			25		
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5							
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv						2		
Turizmus-vendéglátás alapozás	A munka világa		1,5						
	IKT a vendéglátásban			2					
	Termelési, értékesítési és turisztikai alapismeretek	Cukrászat	1,5	1,5					
		Ételkészítés	1,5	1,5					
		Értékesítés	1,5	1,5					
		Turisztika	1,5	1,5					
Vendégtéri szakember – középszintű képzés	Rendezvényszervezés					3		2	
	Vendégtéri ismeretek					2,5		3	
	Étel és italismeret					13,5		12,5	
	Értékesítési ismeretek					2		2	
	Gazdálkodás és ügyviteli ismeretek				2,5	1,5		2	1,5

4 1013 23 05 Szakács

			1/9. évfolyam		2/10. évfolyam			3/11. évfolyam	
heti óraszám		heti óraszám		ögy	heti óraszám				
e	gy	e	gy	e	gy				
A fő szakképesítésre vonatkozóan:	Összesen	8	8	2,5	22,5	175	4,5	20,5	
	Összesen	16		25			25		
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5							
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv						2		
Turizmus- vendéglátás alapozás	A munka világa	1,5							
	IKT a vendéglátásban		2						
	Termelési, értékesítési és turisztikai alapismeretek	Cukrászat	1,5	1,5					
		Ételkészítés	1,5	1,5					
		Értékesítés	1,5	1,5					
		Turisztika	1,5	1,5					
Szakács – középszintű képzés	Előkészítés és élelmiszerfeldolgozás				3			2	
	Konyhai berendezések-gépek ismerete, kezelése, programozása				2			2	
	Ételkészítés-technológiai ismeretek				14			13	
	Ételek tálalása				2			2	
	Anyaggazdálkodás, adminisztráció, elszámoltatás			2,5	1,5		2,5	1,5	

4 0416 13 02 Kereskedelmi értékesítő

			1/9. évfolyam		2/10. évfolyam			3/11. évfolyam	
heti óraszám		heti óraszám		ögy	heti óraszám				
e	gy	e	gy		e	gy			
A fő szakképesítésre vonatkozóan:	Összesen	16	0	7,5	17,5	140	7,5	17,5	
	Összesen	16		25			25		
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek		0,5						
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv						2		
Gazdálkodási tevékenység ellátása	Gazdasági ismeretek		6						
	Vállalkozások működtetése		2						
Üzleti kultúra és információkezelés	Kommunikáció		3						
	Digitális alkalmazások	Táblázatkezelés	1,5						
		Munkavédelmi ismeretek, Tízujjas vakírás	3						
Kereskedelmi egység működtetése	Kereskedelmi ismeretek				3	5	2	6	
	Üzlet működtetése				1,5	3,5	0,5	0,5	
	Pénztárgépkezelés							2,5	
	Termékismeret és -forgalmazás				2	5	2	6,5	
	Üzleti kommunikáció				1	4	1	2	

4 0923 22 03 Szociális ápoló és gondozó

		1/9. évfolyam		2/10. évfolyam			3/11. évfolyam	
		heti óraszám		heti óraszám		ögy	heti óraszám	
		e	gy	e	gy		e	gy
A fő szakképesítésre vonatkozóan:	Összesen	6,5	9,5	15	10	140	13,5	11,5
	Összesen	16		25			25	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5						
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv						2	
Szociális ágazati alapképzés	Szakmai személyiség fejlesztés	0,5	3,5					
	Pszichológia	1	1					
	Egészségügyi ismeretek	1	1					
	Elsősegélynyújtás alapismeretei		1,5					
	Társadalom ismeret	1,5	0,5					
	Szociális ismeretek	2	2					
Lelki egészségvédelem	Mentálhigiéné			1	0,5			
	Szakmai kommunikáció és készségfejlesztés			1	0,5		1	0,5
	Esetmegbeszélés és szupervízió							1
Szociális munkavégzés ismeretei és eszközei	Szociálpolitika			1			1	0,5
	Jogi ismeretek			1				
	Társadalomismeret			1,5				
	Szociáli munka						1,5	1
Gondozás	Gondozási alapismeretek			2	0,5			
	Gondozási szükségletek			0,5	0,5			

	Gondozás az alapellátásban				1			1
	Gondozás a szakosított ellátásban				1			1
	Szociális gondozás						0,5	1
	Akadályozottság és a segédeszközök						1	0,5
Fejlesztő foglalkozások	Szocioterápia-, és foglalkoztatás terápia				1		0,5	1,5
Ápolástan	Ápolási alapismeretek			1,5	1,5			
	Betegmegfigyelés			2	1			
	Szakápolási ismeretek						2	1
	Ápolási adminisztráció							1
Klinikuni ismeretek	Belgyógyászati ismeretek			2	1		2	0,5
	Neurológiai és pszichiátriai megbetegedések			0,5	0,5		1	0,5
	Kisklinikumi ismeretek						1	0,5
	Gerontológia, geriátria			1	1			

*Felnőttoktatás
esti rendszerű*
2020.09.01-től induló képzések

4 1013 23 05 Szakács

		Szakképző iskola képzés közismereti oktatás nélkül						
		1. évfolyam					2. évfolyam	
		1. félév		2. félév		ögy	heti óraszám	
		heti óraszám		heti óraszám			e	gy
		e	gy	e	gy			
A fő szakképesítésre vonatkozóan:	Összesen	8	8	0,5	13,5	100	1	13
	Összesen	16		14			14	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5						
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv						1	
Turizmus-vendéglátás alapozás	A munka világa	1,5						
	IKT a vendéglátásban		2					
	Termelési, értékesítési és turisztikai alapismeretek	6	6					
Szakács – középszintű képzés	Előkészítés és élelmiszerfeldolgozás				3			1
	Konyhai berendezések-gépek ismerete, kezelése, programozása				2			1
	Ételkészítés-technológiai ismeretek				5			9
	Ételek tálalása				2			1
	Anyaggazdálkodás, adminisztráció, elszámoltatás			0,5	1,5			1

4 1013 23 04 Pincér – vendégtéri szakember

		Szakképző iskola képzés közismereti oktatás nélkül						
		1. évfolyam					2. évfolyam	
		1. félév		2. félév		ögy	heti óraszám	
		heti óraszám		heti óraszám			e	gy
		e	gy	e	gy			
A fő szakképesítésre vonatkozóan:	Összesen	8	8	0,5	15,5	100	1	14
	Összesen	16		16			15	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5						
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv						1	
Turizmus-vendéglátás alapozás	A munka világa	1,5						
	IKT a vendéglátásban		2					
	Termelési, értékesítési és turisztikai alapismeretek	6	6					
Vendégtéri szakember – középszintű képzés	Rendezvényszervezési ismeretek				3			1
	Vendégtéri ismeretek				2			1
	Étel és italismeret				7			10
	Értékesítési ismeretek				2			1
	Gazdálkodás és ügyviteli ismeretek			0,5	1,5			1

4 1013 23 03 Panziós-fogadás

		Szakképző iskola képzés közismereti oktatás nélkül						
		1. évfolyam					2. évfolyam	
		1. félév		2. félév		ögy	heti óraszám	
		heti óraszám		heti óraszám			e	gy
		e	gy	e	gy			
A fő szakképesítésre vonatkozóan:	Összesen	8	8	0,5	13	100	1	15
	Összesen	16		13,5			16	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5						
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv						1	
Turizmus-vendéglátás alapozás	A munka világa	1,5						
	IKT a vendéglátásban		2					
	Termelési, értékesítési és turisztikai alapismeretek	6	6					
Panziós-fogadás – középszintű képzés	Előkészítés				2,5			1
	Vendégfogadás és kiszolgálás				2			1
	Panziók és fogadók működtetése				5			11
	Reklám és vásárlásösztönzés				2			1
	Anyaggazdálkodás – adminisztráció - elszámolás			0,5	1,5			1

4 0923 22 03 Szociális ápoló és gondozó

		1. évfolyam						2.évfolyam	
		1.félév		2.félév		ögy	heti óraszám		
		e	gy	e	gy		e	gy	
A fő szakképesítésre vonatkozóan:	Összesen	5	10,5	6,5	8,5	80	6,5	8,5	
	Összesen	15,5		15			15		
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek			0,5					
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv						1		
Szociális ágazati alapképzés	Szakmai személyiség fejlesztés		4						
	Pszichológia	1	1						
	Egészségügyi ismeretek	1	1						
	Elsősegélynyújtás alapismeretei		1,5						
	Társadalom ismeret	1	1						
	Szociális ismeretek	2	2						
Lelki egészségvédelem	Mentálhigéné			1,5					
	Szakmai kommunikáció és készségfejlesztés				1			1	
	Esetmegbeszélés és szupervízió							0,5	
Szociális munkavégzés ismeretei és eszközei	Szociálpolitika						1		
	Jogi ismeretek			1					
	Társadalomismeret			1			0,5		
	Szociális munka						0,5	0,5	
Gondozás	Gondozási alapismeretek			1,5					

	Gondozási szükségletek felmérése				1			
	Gondozás az alapellátásban				1			1
	Gondozás a szakosított ellátásban				1			1
	Szociális gondozás adminisztrációja						0,5	0,5
	Akadályozottság és a segédeszközök						0,5	0,5
Fejlesztő foglalkozások	Szocioterápia-, és foglalkoztatás terápia						0,5	1
Ápolástan	Ápolási alapismeretek				2			
	Betegmegfigyelés				1			
	Szakápolási ismeretek						0,5	0,5
	Ápolási adminisztráció							0,5
Klinikuni ismeretek	Belgyógyászati ismeretek			0,5	0,5		0,5	0,5
	Neurológiai és pszichiátriai megbetegedések						0,5	0,5
	Kisklinikumi ismeretek						0,5	
	Gerontológia, geriátria			0,5	1			0,5

4 0416 13 02 Kereskedelmi értékesítő

			Szakképző iskola képzés közismereti oktatás nélkül						
			1. évfolyam					2. évfolyam	
			1. félév		2. félév		ögy	heti óraszám	
			heti óraszám		heti óraszám			e	gy
			e	gy	e	gy			
A fő szakképesítésre vonatkozóan:	Összesen		13	1,5	6	8,5	70	6	8
	Összesen		14,5		14,5			14	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek		0,5						
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv							1	
Gazdálkodási tevékenység ellátása	Gazdasági ismeretek		3						
	Vállalkozások működtetése		2						
Üzleti kultúra és információkezelés	Kommunikáció		2						
	Digitális alkalmazások	Táblázatkezelés	1,5						
		Tízujjas vakírás	3						
Kereskedelmi egység működtetése	Kereskedelmi ismeretek				2	4		2	3
	Üzlet működtetése				1,5	1,5		0,5	1
	Pénztárgépkezelés								1
	Termékismeret és -forgalmazás				2,5	3		1	1,5
	Üzleti kommunikáció		1	1,5				1,5	1,5

			1 évfolyam				2 évfolyam		
			1. félév heti óraszám		2. félév heti óraszám		ögy	heti óraszám	
			e	gy	e	gy		e	gy
A fő szakképesítésre vonatkozóan:	Összesen		6,5	9,5	6,5	11	80	7,5	7,5
	Összesen		16		17,5			15	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek		0,5						
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv							1	
Építőipari ágazati alapoktatás	Építőipari alapismeretek		3,5						
	Építőipari kivitelezési alapismeretek			9					
	Építőipari rajzi alapismeretek		2						
	Munka és környezetvédelem		0,5	0,5					
Alépitményi munkák	Földmunkák, alapok				0,5			0,5	1
Felépitményi munkák	Falszerkezetek				1	2,5		1	1,5
	Nyílászáthidalók, boltövek				1	0,5		0,5	1
	Koszorúk, födémek, boltozatok				1	4		1	1,5
	Lépcsők, rámpák				1	1,5		0,5	1
Befejező munkák	Vakolási munkák				1	2		0,5	0,5
	Kültéri burkolatok							0,5	1
Komplex szakmai ismeretek	Szakmai pórtfólió	Szakmai informatika			0,5				
		Szakmai portfólió készítése			1			0,5	

	Szakmai számítás						1,5	

4 0732 06 02 Bádógos

		1 évfolyam						2. évfolyam	
		1. félév heti óraszám		2.félév heti óraszám		ögy	heti óraszám		
		e	gy	e	gy		e	gy	
A fő szakképesítésre vonatkozóan:	Összesen	6,5	9,5	7,5	9,5	80	4	12	
	Összesen	16		17			16		
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5							
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv						1		
Építőipari ágazati alapoktatás	Építőipari alapismeretek	3,5							
	Építőipari kivitelezési alapismeretek		9						
	Építőipari rajzi alapismeretek	2							
	Munka és környezetvédelem	0,5	0,5						
Lemezmegmunkálások	Szakrajz, szakmai számítások			2,5	0,5				
	Mérések anyagvizsgálatok			1					
	Bádogos anyagok			1					
	Lemez megmunkálási technológia			2	5				
Csapadékvíz elvezetés	Tetőcsatornák			1	3				
	Lefolyócsövek						1	2	
Tető és homlokzat bádogos elemei	Fémlemez tető- és homlokzatfedések						1	3	
	Tető és homlokzatok bádogos szerkezetei, kiegészítő és biztonsági szerelvényei						1	4	
Épületbádogos kapcsolódó tevékenységei	Gépészeti berendezések burkolatai és díszműbádogos munkák							2	

	Pórtfóliókészítés				1			1

		Szakképző iskola képzés közismereti oktatás nélkül						
		1. évfolyam					2. évfolyam	
		1. félév		2. félév		ögy	heti óraszám	
		heti óraszám		heti óraszám			e	gy
		e	gy	e	gy			
A fő szakképesítésre vonatkozóan:	Összesen	7	9	6	6	80	7	7
	Összesen	16		12			14	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5						
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv						1	
Kreatív ipari ágazati alapoktatás	Ábrázolási gyakorlat	0,5	2,5					
	Kreatív műhely	2,5	6,5					
	Művészettörténeti alapismeretek	2						
	Munkahelyi egészség és biztonság	0,5						
	Digitális szakmai ismeretek	1						
Textiltermékek összeállítása	Textiltermékek szabásminta-készítése			2				
	Textiltermékek gyártástechnológiája			1				
	Textiltermékek készítése gyakorlat				3			
Lakástextíliák készítése	Lakástextíliák gyártástechnológiája			1				
	Lakástextíliák készítése				3			
Anyag- és áruismeret	Anyagismeret			1,5				
	Áruismeret							0,5
Női ruhák készítése	Női ruhák gyártástechnológiája						1,5	
	Női ruhák készítése gyakorlat							6,5
	Női ruhák értékesítése						0,5	
	Női ruhák szerkesztése, modellezése			0,5			2	
	Női ruhák szerkesztése, modellezése gyakorlat						1	
	Modellrajz és stílusan						1	

4 0715 10 08 Hegesztő

		Szakképző iskola képzés közismereti oktatás nélkül						
		1. évfolyam					2. évfolyam	
		1. félév heti óraszám		2. félév heti óraszám		ögy	heti óraszám	
		e	gy	e	gy		e	gy
A fő szakképesítésre vonatközoán:	Összesen	8	8	8,5	6,5		3,5	13,5
	Összesen	16		15		70	16,5	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállaló i ismeretek			0,5				
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv						1	
Műszaki alapozás	Villamos alapismeretek	4	4					
	Gépészeti alapismeretek	4	4					
Gépészeti alapismeretek	Műszaki dokumentáció			3				
	Gépészeti alapszerések			1	1			
	Anyagismeret , anyagvizsgála t			1	1			

Hegesztési technológia előkészítése	Hegesztés alapismeretei			3	3			
Hegesztési feladatok	Fogyóelektródás ívhegesztés bevont elektródával						0,5	3
	Gázhegesztés				1,5		0,5	3
	Fogyóelektródás védőgázos (MÍG/MAG) ívhegesztés						0,5	3,5
	Volfrámelektródás semleges védőgázos ívhegesztés						0,5	3,5
	Egyéb hegesztési eljárások						0,5	
	A hegesztett kötések minőségi követelményei							0,5

4 0732 10 03 Épület- és szerkezetlakatos

		Szakképző iskola képzés közismereti oktatás nélkül						
		1. évfolyam					2. évfolyam	
		1.félév heti óraszám		2.félév heti óraszám		ögy	heti óraszám	
		e	gy	e	gy		e	gy
A fő szakképesítésre vonatközoán:	Összesen	8	8	6,5	6	70	3	13
	Összesen	16		12,5			16	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek			0,5				
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv						1	
Műszaki alapozás	Villamos alapismeretek	4	4					
	Gépészeti alapismeretek	4	4					
Szakmai alapismeretek	Műszaki dokumentáció			3				
	Gépészeti alapismeretek			1	1			
	Anyagismeret, anyagvizsgálat			1	1			
Gépészeti kötési feladatok	Hegesztés						1	5
	Forrasztás				0,5			
	Ragasztás				0,5			
	Szegecseles				1			
	Csavarozás				1			
	Felületvédelem							1
Biztonságtechnika	Gépészeti munkabiztonság és környezetvédelem			0,5				
	Magasban végzett szerelések			0,5	1			

Épületlakatos feladatok	Épületlakatos szerkezetek							1
	Épületlakatos szerkezetek gyártása, beépítése, szerelése, karbantartása						0,5	2,5
Szerkezetlakatos feladatok	Szerkezetlakatos munkák						0,5	3,5

KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEK

A képzési és kimeneti követelményeket a Kormány adott ágazatért felelős tagjának egyetértésével a szakképzésért felelős miniszter hivatalos kiadványként az általa vezetett minisztérium honlapján teszi közzé. (<https://szakkepzes.ikk.hu/kkk-ptt>)

A tanulási eredmény alapú képzési és kimeneti követelmények által érintett változást kizárólag a változással érintett legalacsonyabb iskolai évfolyamtól kezdve felmenő rendszerben, a tanév első napjával lehet bevezetni, és azt a bevezetést megelőző első tanév kezdő napjáig kell közzétenni.

A tanulási területek kimeneti követelményei – szakmai tevékenységen alapuló – tanulási eredményekben vannak megfogalmazva. A tanulási eredmények a tanulási terület végére elrendő követelményeket tartalmazzák.

Ennek megfelelően a KKK tanulási eredményei azt határozzák meg, hogy a tanuló a szakmai oktatás elvégzésével

milyen feladatok/tevékenységek ellátására lesz képes,

ezeket a feladatokat/tevékenységeket milyen önállósági és felelősségi szinten képes elvégezni,

ezeknek a feladatoknak/tevékenységeknek az eredményes és hatékony ellátásához milyen szintű és összetettségű tudással rendelkezik,

milyen – az eredményes munkavégzéshez szükséges – attitűdök jellemzik.

A tanulási terület kimeneti követelményei – a Magyar Képesítési Keretrendszerhez illeszkedően – négy kategóriában vannak meghatározva.

A képesség kategória az adott szakmára jellemző kognitív (gondolkodási) és gyakorlati (pl. módszerek, anyagok, eszközök, gépek, műszerek stb. használata) képességeket, az adott szakmai tevékenység gyakorlati alkalmazását írja le.

A tudás kategória a képesség kategóriában meghatározott tevékenység elvégzéséhez szükséges fogalmakat, tényeket, definíciókat, szabályokat, leírásokat, törvényeket, elméleteket, rendszereket, összefüggéseket, szabályokat tartalmazza, a szakmai tevékenység gyakorlásához szükséges szakmai tudással együtt.

Az attitűd kategória a kíváncsi magatartásformákat, a szakmával, a munkával, a tanulással összefüggő érzelmi és értékelő viszonyulásokat, elkötelezettséget, megítélést, szándékokat, törekvéseket stb. határozza meg. Az attitűdök jelentősen befolyásolhatják a munkavégzés eredményességét.

Az autonómia-felelősség a munkavégzés önállóságának és a felelősségvállalás mértékét határozza meg a társas környezetben zajló tevékenységekben. Azt mutatja meg, hogy az egyes munkatevékenységeket milyen önállósági szintre kell fejleszteni a szakképzés során, tehát mely munkatevékenységeket kell önálló alkalmazás szintjére fejleszteni és melyeket nem.

A KKK 6. pontjában a kimeneti követelmények részben az ágazati alapoktatás követelményei, a szakmairányok közös szakmai követelményei, illetve a szakma vagy szakmairány speciális szakmai követelményei vannak meghatározva szakmai tevékenységeken alapuló tanulási eredményekben. A tanulási eredmények az adott tanulási szakasz (ágazati alapoktatás, szakmairányok közös tanulási szakasza, szakma vagy szakmairány tanulási szakasza) végére elrendő követelményeket határozzák meg. A tanulási eredmény eléréséhez vezető utat nem. A

tanulási eredmény a tanítási-tanulási folyamat megtervezésének alapja. A tanulási eredményekre épül a teljes tanítási folyamat (beleértve a vizsgáztatást is). A tanulási eredmények nemcsak az adott szakma követelményeinek pontosabb meghatározását teszik lehetővé, hanem a tanítási folyamatra, módszerek kiválasztására, értékelési kritériumok és feladatok meghatározására vonatkozóan iránymutatásul is szolgálnak a tanárok, gyakorlati oktatók számára. A tanulási eredmény alapú szemléletnek a tantermi és tanműhelyi munkára is hatást kell gyakorolnia ahhoz, hogy minőségfejlesztő hatással legyen a szakképzésre, eredményesebbé tegye az oktatók munkáját és a diákok tanulását. Ezért a tanítási stratégiát, a tanítás tartalmát, módszereit, eszközeit, az értékelést a tanulási eredményekből kiindulva kell meghatározni. A képzési és kimeneti követelmények által meghatározandó tartalmakat Szkr. 12. § írja elő

KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEK ÉPÜLET- ÉS SZERKEZETLAKATOS SZAKMA

A szakma alapadatai

Az ágazat megnevezése: Gépészet

A szakma megnevezése: Épület- és szerkezetlakatos

A szakma azonosító száma: 4 0732 10 03

A szakma szakmairányai: -

A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

Ágazati alapoktatás megnevezése: Műszaki ágazati alapoktatás

Kapcsolódó részszerkezetlakatos megnevezése: -

Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama: Szakképző iskolai oktatásban: 140 óra, Technikumi oktatásban: -, Érettségire épülő oktatásban: 160 óra

A szakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenység, valamint a munkaterület leírása

Fémes anyagból, főként acélból készült lemezek, idomok, csövek, vázak és tartószerkezetek előkészítését, szerelését, hegesztését és ellenőrzését végzi. Épületek és más építmények szerkezeti fémvázainak összeszerelését, felállítását és szétszerelését végzi vázlatrajzok, műszaki rajzok és műszaki leírás alapján.

Fémlemezek vágás és átalakítás céljára történő előkészítését végzi.

Különböző gépészeti kötési eljárással (hegesztés, forrasztás, ragasztás, csavarozás, szegecselés stb.) épületek és más építmények (kapuk, ajtók és ablakok, korlátok, kazánok) alkatrészeinek elkészítését, szerkezeti fémvázainak felállítását, összeszerelését, szétszerelését, karbantartását és javítását végzi.

Acélszerkezeti munkáknál hegesztési műveleteket végez.

A termék minőségének és szerelésének ellenőrzését végzi a műszaki leírás szerint. Munkája során sokféle kéziszerszámmal és elektromos szerszámmal dolgozik.

Többnyire egyéni jellegű munkát végez műhelyben vagy részben, esetleg állandóan szabadban.

A munkavégzés közepesen nehéz fizikai igénybevétellel jár.

A szakmához rendelt legjellemzőbb FEOR szám

Szakma megnevezése	FEOR-szám	FEOR megnevezése
Épület- és szerkezetlakatos	7321	Lakatos
	7515	Építményszerkezet-szerelő

A szakképzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség: alapfokú iskolai végzettség

Alkalmassági követelmények

Foglalkozásegészségügyi alkalmassági vizsgálat: szükséges

Pályaalkalmassági vizsgálat: nem szükséges

A szakmai oktatás megszervezéséhez szükséges tárgyi feltételek

Eszközjegyzék ágazati alapoktatásra

lakatos munkahely munkapaddal;

lakatos, forgácsoló és szerelő kéziszerszámok;

előrajzolás eszközei;

elektromos kisgépek;

fémipari mérőeszközök és ellenőrző eszközök;

feszültségmérés, áramerősség-mérés, ellenállásmérés eszközei;

vezeték-előkészítés eszközei;

különböző fogók;

lágyszerelés eszközei;

szegecskötés (csőszegecs, popszegecs) létesítésének eszközei;

labor-tápegység;

védőfelszerelések;

Eszközjegyzék szakirányú oktatásra

lakatos munkahely munkapaddal;

lakatos, forgácsoló és szerelő kéziszerszámok;

anyagmozgató eszközök

állványok

egyéni védőeszközök

emelőgépek, emelő-berendezések, emelőeszközök

forrasztás eszközei

hajlítógép

satuk: asztali-, gép-, műszerész-, csősatu;

gépesített szerszámok – pl. hajlító, emelő, marógép;

hegesztő eljárások eszközei, műszerei – gázhegesztő, bevont-elektrodás kézi ívhegesztő, fűtőelektrodás védőgáz (MIG/MAG) ívhegesztő, argon védőgáz, vöf- rámelektrodás ívhegesztő

környezetvédelmi eszközök

mérőeszközök, ellenőrzőeszközök

munkavédelmi eszközök

rögzítő elemek

speciális szerszámok és tartozékok

számítógép

szerszámgépek

táblaolló

technológiai specifikus védőeszközök (védőfalak)

Kimeneti követelmények

Az ágazati alapoktatás szakmai követelményeinek leírása

Egyszerű alkatrészekről készült műszaki rajzokat olvas. A rajzok alapján kiválasztja a gyártáshoz szükséges eszközöket, szerszámokat, gépeket. Gyártási, szerelési sorrendtervet készít. Ezek alapján kézi megmunkálással, vagy kisgépekkel egyszerű, fémből készült alkatrészeket gyárt. Az elkészült alkatrészek méreteit mérőeszközökkel ellenőrzi, és a mérést szakszerűen dokumentálja.

Műszaki dokumentáció alapján egyszerűbb csavarkötéseket, szegecskötések és lágyforrasztással készült kötések létesít. Villamos kapcsolási rajz alapján egyszerű villamos áramköröket állít össze, és azokon elvégzi a feszültség, az áramerősség és az ellenállás mérését. Az elvégzett méréseket dokumentálja. Ismeri és használja a hiba- és túláramvédelmi eszközöket.

Mechanikus és villamos elemekből álló alkatrészcsoportot szerel össze.

Ágazati alapoktatás szakmai követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1.	Munkadarab, vagy térhatású ábra alapján egyszerű geometriájú alkatrészek felvételi vázlatot készít.	Ismeri a nézeti- és metszeti ábrázolás szabályait. Ismeri a gyártási technológiáknak megfelelő mérethálózat készítésének szabályait.	Törekszik arra, hogy a szabadkézi rajz arányos és áttekinthető legyen.	Önállóan szabadkézi felvételi vázlatot készít.
2.	Műszaki rajz alapján kiválasztja az egyszerű, fémből készült alkatrészek gyártásához szükséges eszközöket, szerszámokat, kisgépeket. Előkészíti a munkahelyet, és elrendezi a munkavégzéshez szükséges szerszámokat, eszközöket.	Vizualizálja a műszaki rajzon szereplő alkatrészt. Ismeri a gyártási műveletekhez használható szerszámokat, készülő alkatrészeket, és azok biztonságos használatának szabályait.	Szem előtt tartja a gyártás gazdaságosságát. Fontosnak érzi a rendezett munkakörnyezet kialakítását.	A munkafeladathoz önállóan választ szerszámokat, eszközöket.

3.	Műszaki rajz alapján előgyártmányt választ, műveleti sorrendtervet készít, majd kézi megmunkálással, és/vagy kisgépekkel egyszerű, fémből készült alkatrészeket gyárt.	Ismeri az alkatrészek elkészítéséhez szükséges technológiákat és az anyagok alapvető tulajdonságait.	Pontosan betartja a technológiai utasításokat. Törekszik a munkavégzésből adódó kockázat minimalizálására. Törekszik a precíz és gazdaságos munkavégzésre.	Műszaki táblázat segítségével önállóan kiválasztja a félkészterméket. Szakmai felügyelet mellett meghatározza a gyártási sorrendet. A gyártási műveleteket önállóan végzi.

7.	Egyszerű villamos áram- körökön elvégzi a feszültség, áramerősség és ellenállás mérését. Egyszerű elektrotechnikai alaptörvényeket méréssel igazol.	Ismeri a feszültség, az áramerősség és az ellenállás mérésének módját. Ismeri az adott jellemző méréséhez szükséges műszert. Tisztában van az elektrotechnikai alaptörvényekkel. Ismeri a vonatkozó biztonságtechnikai előírásokat.	Elkötelezett a mérés pontos elvégzése mellett.	Önállóan kiválasztja a méréshez szükséges műszert és meghatározza a mérési pontokat. Önállóan számítja ki az áramkör jellemzőit.
8.	Azonosítja és kezeli a hiba- és túláramvédelmi eszközöket. Felismeri a lehetséges veszélyforrásokat.	Ismeri a munkahelyén (gyakorlati és hibavédelmi) használt túláramvédelmi eszközöket és azok jelzéseit.	Fontosnak tartja a védelmi eszközök ismeretét és használatát. Törekszik a villamos áram hatásaiból adódó kockázat minimalizálására.	A megfelelő szakembert bevonja a hibamegszüntetésébe.
9.	Az elvégzett munkát	Ismeri a gyártási és	Elkötelezett a vég-	Felelősséget vállal a

Sorszám	Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Elvárt viselkedés-módok, attitűdök	Önállóság és fele-lősség mértéke
	dokumentálja. Szövegszerkesztő, vagy táblázatkezelő programban rögzíti a mérési eredménye-ket.	mérési dokumentá-ciók típusait és azok kötelező tartalmát.	zett munka pontos dokumentálása iránt.	dokumentumok tar-talmáért.
10.	A munkavégzés során betartja az ezzel kapcsolatos munkavédelmi, tűz-védelmi és környe-zetvédelmi szabá-lyokat.	Ismeri a munkavég-zéssel kapcsolatos munkavédelmi, tűz-védelmi és környe-zetvédelmi szabá-lyokat.	Elkötelezett a biz-tonságos munkavég-zés mellett.	Felelősséget vállal önmaga és munka-társai biztonságáért. A védőberendezése-ket és védőfelszere-lést rendeltetésze-rűen használja.

Szakirányú oktatás szakmai követelményei

Sorszám	Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Elvárt viselkedés-módok, attitűdök	Önállóság és fele-lősség mértéke
1.	A tartami és formai követelményeknek megfelelő europass önéletrajzot és moti-vációs levelet készít.	Ismeri az europass önéletrajz és a moti-vációs levél tartalmi és formai követelmé-nyeit.	Önismerte alapján törekszik kompeten-cióinak reális megfo-galmazására, erőssé-geinek hangsúlyozás-ára.	Önállóan készít europass önéletrajzot és motivációs levelet úgy, hogy abban az adott állás szempont-jából releváns infor-mációk szerepelje-
2.	Hatékonyan alkal-mazza az internetes álláskereső portálo-kat, a munkaügyi szervezetek támogató szolgáltatásait, hasz-nálja kapcsolati tőkét.	Ismeri az álláskeresé-si módszereket és jól tájékozódik az állás-keresést segítő forrá-sok és szervezetek rendszerében.	Nyitott az új álláske-resési módszerek alkalmazására.	Önállóan megtalálja a kompetenciáinak megfelelő állásokat, döntést hoz azok megpályázásáról.
3.	Megérti és elemzi a munkaszerződés tar-talmi elemeit, munkaviszony létesítése-kor érvényesíti munkavállalói, illetve munkáltatói jogait.	Ismeri a munkajogi alapfogalmakat és a Munka Törvény-műszonny (foglalkoztatási formák, speciális jogviszonyok) létesí-tésére, a munkavállaló, illetve munkáltató jogaira és kötelezett-	Elkötelezett a szabá-lyos foglalkoztatása mellett, igyekszik elkerülni a munka-ügyi szabálytalansá-gokat.	Megítéli egy adott munkaszerződésben saját magára vonat-kozó kötelezettsége-ket, önálló döntést hoz az aláírásról vagy elutasításról.

4.	Értelmezni a társasági szerződéshez szükséges tartalmi elemeket, elemzi a különböző társasági	ismeri a gazdálkodó szervezetek jellemzőit, az egyéni és társast vállalkozások formáit, a vállalkozások működésével	Elkötelezett az épület- és szerkezetlakatos szakmai vállalkozás törvényes keretközötti működésének	Képes megítélni, hogy vállalkozási ötletének megvalósítására melyik társasági forma a legalkalmasabb

Sorszám	Készségek, képes- ségek	Ismeretek	Elvárt viselkedés- módok, attitűdök	Önállóság és fele- lősség mértéke
		tetésével, megszünte- tésével kapcsolatos szakmai és jogi alap- információkat		
5.	A munkaterületét és munkakörnyezetét as- biztonságos munka- végzésnek megfelelő- en alakítja ki.	Ismeri a munkavég- zésre vonatkozó munkabiztonsági szabályokat – az al- kalmazott technológi- ákkal és használt szerszámokkal, esz- közökkel kapcsolatos	Törekszik a munka- védelmi, munkabiz- tonsági jogszabályok, előírások maradékta- lan betartására. Hasz- nálja az egyéni védő- felszereléseket.	Önállóan dönt a munkavédelmi, mun- kabiztonsági feltéte- lek betartásának meg- felelőségéről. Fele- lősséget vállal önma- ga biztonságáért.
6.	Kapcsolatot tart a megrendelővel, part- nereivel, ehhez hasz- nálja az infokommu- nikációs eszközöket.	Ismeri a kommuniká- ció szabályait. Ismeri az adatok, információk keresését a digitális- eszközön vagy az in- terneten. Ismeri a szakma	Folyamatosan fejlesz- tinfokommunikációs tudását.	Önállóan alkalmazza munkája során az infokommunikációs eszközöket.
7.	A munka-, baleset-, tűz- és környezetvé- delmi jogszabályokat, előírásokat, valamint a szakmára, és egyéb szerelési-javítási technológiára vonat-	Azonosítja a munka- végzés feltételeit és ismeretei alapján összehasonlítja tűzvédelmi és kör- nyezetvédelmi előírá- sokkal.	Elkötelezett a munka- tűz- és környezetvé- delmi előírások betar- tása iránt.	Önállóan dönt a munka-, környezet- és tűzvédelmi feltéte- lek megfelelőségéről.
8.	Munkadarab, vagy térhatású ábra alapján egyszerű geometriájú alkatrészről felvételi vázlatot készít.	Ismeri a nézeti- és metszeti ábrázolás szabályait. Ismeri a gyártási technológiá- knak megfelelő mé- rethálózat készítése-	Törekszik arra, hogy a szabadkézi rajz- arányos és áttekinthe- tő legyen.	Önállóan szabadkézi felvételi vázlatot készít.
9.	Értelmezi az építésze- ti kiviteli tervdoku- mentációt.	Ismeri az építészeti, gépezési rajzok ösz- szefüggéseit, külön- bözőségeit, kapcsoló- dásukat	Pontosan követi a létesítési dokumentá- ció és a technológiai utasítás előírásait.	Felelősséget vállal a munkájának a kiviteli dokumentumoknak megfelelő elvégzése- ért
10.	Kiválasztja az alkat- rész legyártásához szükséges alap- és segédanyagokat, meghatározza a gyár- táshoz szükséges anyagmennyiséget.	Felületet és térfogatot számol, tömeget határo- roz meg anyagjellem- zők felhasználásával.	Motivált az anyagok különböző megmun- kálások hatására be- következő tulajdon- ság változásának megismerésére, és ismereteinek felhasz-	Pontosan és szaksze- rűen választja meg az anyagok összetételét, alkalmazza a szakmai tapasztalatait.

Sorszám	Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Elvárt viselkedés-módok, attitűdök	Önállóság és fele-lősség mértéke
			munkája során.	
11.	Dokumentáció alap-ján előrajzolja a ki-alakítandó munkada-rabot.	Az alkalmazás szint-jén érti a síkgeomet-riai szerkesztéseket. Kiválasztja az előraj-zolás eszközeit	Precízen végzi a le-mezalkatrészek szer-kesztését és szaksze-rűen alkalmazza az előrajzolás eszközeit	Az alkatrész előrajzo-lása során szükség-esetén mérnöki segít-séget kér.
12.	Gépipari alapmérése-ket végez (hossz, szög, merőlegesség alak- és helyzetpon-tossági). Végrehajtja az összetett méret-, alak- és helyzetméré-	Ismeri és érti a gépi-pari mérőeszközök használatát, az össze-tett méret-, alak- és helyzetméréseket.	Belátja a méretpon-tosság fontosságát a gyártási műveletek-nél.	Önállóan értékeli az alkatrész méreteinek megfelelőségét.
13.	Létrehoz gépészet-területén alkalmazott oldható (csavar) és nem oldható (szegecs, hegesztett, forrasztott, fűtőszál, ...)	Érti az összeszerelen-dő és rögzítendő al-katrészek mechanikai tulajdonságait és az alkalmazott technoló-giát.	Hatékonyan és precí-zen végzi a fémszer-kezetek kötéseinek kialakítását.	Önállóan végzi el a szerelési és rögzítési műveleteket és betart-ja a technológiai uta-
14.	Előkészíti a szerke-zetlakatos munkafe-ladat végrehajtását, az ahhoz szükséges anyagokat, segéd-anyagokat, előre-gyártott elemeket, gépeket, szerszámo-kat, mérőeszközöket, felfogó- és befogó-eszközöket, védőfel-	Ismeri a különböző gyártási műveletek folyamatát, gépeit, eszközeit, szerszáma-it, valamint a műkö-gésükhöz szükséges segédanyagokat.	Gondosan bányik a rá-bízott szerszámokkal, gépekkel, eszközök-kel.	Felelősséget vállal a rá bízott gépek-, ké-szülékek állapotáért.
15.	Az épületeknél szere-léshez, összetett szer-kezeti egységek elké-sztéséhez művelet-, illetve szerelési sor-rendtervet, vázlatot készít. Gyártási, sze-relési utasításokat	Ismeri a vázszerkeze-tek felépítését, azono-sítja annak elemeit.	Pontosan követi a létesítési dokumentá-ció és a technológiai utasítás előírásait.	Hatékonyan a techno-lógiai idők betartásá-val dolgozik, önelle-nőrzést végez.
16.	Összeilleszti, összeál-lítja adokumentációk típusait, azok tartalma-megmunkált anvaorészeket egy-	Ismeri a szerelési dokumentációk típu-sait, azok tartalma-elemeit	Elkötelezett a hibás szerelési egységek számának csökkenté-se iránt	Felelősséget vállal az általa összeépített szerkezeti egységek minőségéért
17.	Az épületek és más építmények szerkeze-ti fémvázainak össze-szerelését, felállítást és szétszerelését vég-	Ismeri a fémszerkeze-szerelésénél al-kalmazott eszközöket és funkcióikat, azok szerkeze	A gazdaságos gyártás tekfigyelembevétele mellett törekszik a munkavédelmi, mun-kabiztonsági jogsza-bélyek és előírások	Az összeszerelési, felállítási és szétsze-relési műveleteket munkatársaival együttműködve vég-zi. Az általa végzett

Sorszám	Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Elvárt viselkedés-módok, attitűdök	Önállóság és fele-lősség mértéke
			valamint a gyártási-előírásban, művelet-tervben rögzített ren-delkezések maradék-talan betartására.	műveletek minőségé-ért felelősséget vállal.
18.	Eltakarítja és szelek-tálja a hulladékokat, gondoskodik a munka egyéb melléktermé-keinek	Ismeri a szakterületén jellemző tevékenysé-gek helyi- és globális-akörnyezetkárosító-hatásait. Ismeri az újrahajszosítás lehe-	Törekszik a fenntart-ható fejlődés kialakí-tására saját és mun-ka helyi környezeté-ben.	Felelősséget vállal-önmaga és munkatár-sai környezettudatos-viselkedéséért.
19.	Épületlakatos munka- feladatokat előkészíti, azokat végrehajtja, az-azokhoz szükséges anyagokat, segéd-anyagokat, előre-gyártott elemeket, gépeket, szerszámo-kat, mérőeszközöket, felfogó- és befogó-eszközöket, védőfel-	Ismeri az épületlaka-tos munkához szük-séges eszközöket, azok funkcióit és szakszerű használatu-kat.	Pontosan betartja a technológiai előírás-akat, törekszik a precíz-és gazdaságos mun-ka végzésre.	Az előírt minőségben végzi el az épületla-katos műveleteket.
20.	Gyártásközi és végel-lenőrzést végez, meg-állapítja a minőség-i eltérések okait, minő-ségbiztosítási doku-mentálást végez és megteszi a szükséges intézkedéseket.	Ismeri a megmunká-lási hibákat, azoknak a lehetséges okait, valamint a gyártási-folyamatra vonatkozó minőségbiztosítási rendszert.	Tudatos és minőség-orientált munkát vé-gez a vállalati minő-ségügyi és szabvány-előírások figyelem-bevétele mellett.	A gyártási dokumen-tációnak, a mérési-utasításnak, valamint a minőségi előírások-nak, szabványoknak megfelelően önálló munkát végez, szük-ség esetén mérnöki
21.	Magasban végez szereléseket.	Összefüggéseiben ismeri a magasban-végzett munka sajátosságait.	Elkötelezett a biztonságos munkavégzés mellett.	Felelősséget vállal-önmaga és munkatár-sai biztonságáért. A védőberendezéseket és védőfelszerelést rendeltetésszerűen használja.
22.	Kiválasztja és alkal-mazzza a megfelelő felületvédelmi eljá-rást.	Ismeri a felületvéde-lem célját, módszere-it, a felhasználási-alkalmazási területeit.	Szem előtt tartva a tartós felületvédelem-elérését, elkötelezett a természetvédelem-és az ózonpajzs védelme inánt.	Betartva a munka-, tűz- és környezetvé-delmi előírásokat önálló, felelősségtel-jes munkát végez.
23.	Minőségüggyel ösz-szefüggő feladatai során alkalmazza az infokommunikációs eszközöket.	Ismeri az infokom-munikációs techniká-ival támogatott irányí-tási rendszerek mű-ködését.	Fogékony az info-kommunikációs esz-közök gyakorlati-alkalmazása iránt.	Önállóan alkalmazza munkája során a rábí-tzott infokommuniká-ció eszközöket.

Ágazati alapvizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai

7.1 Az ágazati alapvizsgára bocsátás feltétele: valamennyi előírt képzési évfolyam eredményes teljesítése.

Írásbeli vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése: **Fémipari és villamosipari alapok.**

A vizsgatervékenység leírása

Az írásbeli vizsgarészben a gyakorlati vizsgán elkészítendő, szerelendő alkatrészekkel, illetve összeállítandó villamos kapcsolással összefüggő feladatokat kell megoldani.

A gyártandó alkatrész műhelyrajzának elkészítése a szükséges nézetekkel 3D ábra alapján. Minimális elvárás a sík felületek, külső vagy belső hengeres felületek, menetek ábrázolása, méretek megadása a műszaki rajz szabályai szerint.

Villamos kapcsolási rajz alapján az áramkör működésére vonatkozó feleletválasztós és/vagy feleletalkotós feladatok megoldása.

Egy alkatrész gyártási technológiájával, gyártási sorrendjével kapcsolatos feladatok (felhasználandó szerszámok, eszközök, előgyártmány kiválasztása, gyártási műveletek, gyártási sorrend).

Szakmai számítás:

előgyártmány darabolás előtti hosszának meghatározása,

hajlított lemezalkatrész hajlítás előtti hosszának meghatározása,

feszültség, áramerősség, ellenállás, eredő ellenállás meghatározása egyszerű áramkörben.

Mérés, ellenőrzés: 3D ábra alapján a darab mérésének leírása, mérőeszköz kiválasztása, elfogadható méret meghatározása, munkadarab értékelése.

Villamos kapcsoláson elvégzendő mérés leírása, mérési pontok meghatározása.

Alkatrész gyártásához kapcsolódó munkavédelem. Adott munkadarab gyártása, villamos kapcsolás elkészítése során betartandó érintésvédelmi és munkavédelmi szabályok és az alkalmazandó egyéni és egyéb védőeszközök ismertetése.

Az írásbeli vizsga tartalmazhat feleletválasztós, számításos, rajzkészítési feladatokat. A vizsgára rendelkezésre álló időtartam: **90** perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes ágazati alapvizsgán belül: **30%**

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A javítás a feladatsorhoz rendelt javítási útmutató alapján történik.

Az egyes feladattípusok aránya és értékelése a teljes vizsgafeladaton belül:

Műhelyrajz készítése	15%
Villamos kapcsolási rajz értelmezése	15%
Gyártástechnológia	20%
Szakmai számítás	20%
Mérés, ellenőrzés	20%
Munkavédelem	10%

Az értékelés százalékos formában történik.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 51%-át elérte.

Gyakorlati vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése: Mechanikus és villamos elemekből álló alkatrész- csoport egyes elemeinek előállítás és összeszerelése. A szerkezet egyes -általa készí- tett- elemeit készen hozhatja a tanuló a vizsgára.

A vizsgatervékenység leírása

Egyszerű geometriájú alkatrészek elkészítése

darabolás, reszelés, fúrás, menetkészítés, méretellenőrzés, munkadarabok értékelése
megfelelőség szempontjából;

szerelési ábra szerint az alkatrészek összeszerelése;

összeállítási rajz alapján a villamos alkatrészek elhelyezése;

kapcsolási rajz alapján a villamos bekötés elkészítése;

adott alkatrészeiről mérési jegyzőkönyv készítése (szükség esetén mérési utasítás szerint)

villamos mérések (feszültség, áramerősség, ellenállás mérésének) elvégzése;

a mérési jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell

a rajz szerint megadott méreteket és tűrések szerinti határméreteket,

a tanuló által mért gyártási méretet

a tanuló értékelését a gyártott alkatrész megfelelőségére vonatkozóan

villamos paraméterek mért értékei rögzítése és kiértékelése

A vizsgára rendelkezésre álló időtartam: **240** perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes ágazati alapvizsgán belül: **70%**

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A vizsgatevékenység értékeléséhez a vizsgaszervezőnek részletes értékelő lapot kell összeállítania az alábbi szempontok figyelembevételével:

az elkészített szerkezet működőképessége	25%,
villamos áramkör működőképessége	25%;
a kézi megmunkálással készült alkatrészek méretpontossága	20%
a kézi megmunkálással készült alkatrészek, forrasztott kötések esztétikája	10%,
a mért értékek pontossága	20%.

Az értékelés százalékos formában történik.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább **51%**-át elérte.

Alapvizsgával betölthető munkakör FEOR száma

Ágazati alapoktatás megnevezése	FEOR-szám	FEOR megnevezése	Alapvizsgával betölthető munkakör(ök), tevékenységek
Műszaki ágazati alapoktatás	-	-	-

A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: -

A szakmai vizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai

Szakma megnevezése: Épület- és szekezetlakatos

Szakmai vizsgára bocsátás feltétele:

valamennyi előírt képzési évfolyam és az egybefüggő szakmai gyakorlat eredményes teljesítése.
szakmához kötődő további sajátos követelmények: -

Központi interaktív vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése: Épület- és szerkezetlakatos ismeretek

A vizsgatervékenység leírása

Az interaktív vizsgatevékenység feladatainak és javítási-értékelési útmutatójának elkészítéséről a szakképzésért felelős miniszter a szakmai vizsga nyelvén gondoskodik. A feladat és a vizsgafeladathoz tartozó útmutató alapján a számítógép által véletlenszerűen generált vizsgafeladatsort kell az interaktív vizsgán megoldani.

Az értékelés a központilag összeállított javítási-értékelési útmutató előírásai alapján történik.

Az egyes kérdésekre és feladatokra adható pontszámokat a javítási-értékelési útmutató tartalmazza.

Az interaktív feladatok az alábbi témakörökből és az alábbi arányokban tartalmaznak feladatokat:

Műszaki dokumentáció	10%
Anyagismeret, anyagvizsgálat	10%
Gépészeti kötések	10%
Felületvédelem	10%
Gépészeti munkabiztonság és környezetvédelem	10%
Épületlakatos szerkezetek	20%
Szerkezetlakatos munkák	30%

A feladatok típusai a következők lehetnek: beépített válaszos (kitöltő), feleletválasztós (egy helyes válasz, több helyes válasz), véletlenszerű kiegészítő párosító, számjegyes, számításos, számításos feleletválasztós.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: **120** perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: **30%**

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A vizsgafeladat javítása és értékelése a javítási útmutató alapján történik. A feladatok értékelését a program végzi.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább **40%-át** elérte.

Projektfeladat

A vizsgatevékenység megnevezése: Épületlakatos, szerkezetlakatos szerkezetek gyártása, beépítése, szerelése, karbantartása, javítása

A vizsgatervékenység leírása

A) Portfólió:

A tanulmányi idő alatt elkészített, képi és írásos módon dokumentált munkafolyamat (vizsgálat, szerelés, üzembe helyezés). Portfólió elemek szakoktató vagy gyakorlati oktató által hitelesített dokumentumok.

A portfólió elemeken keresztül mutassa be a tanuló a szakmai fejlődését, előrehaladását.

Portfólió elemei az alábbi tématerületekre térjenek ki:

Épületlakatos szerkezetek

Szerkezetlakatos munkák

Gépészeti munkabiztonság és környezetvédelem

Gépészeti kötések

Anyagismeret, anyagvizsgálat

Felületvédelem

Műszaki dokumentáció

Portfólió értékelésének aránya a vizsgatevékenységen belül: 10 %

A portfólió akkor fogadható el, ha tartalma alapján legalább 40%-ra értékelhető.

Portfólió értékelés szempontjai:

A tématerületek szakszerűsége: 60 %

A portfólió struktúrája (egységes szerkezet, részek aránya, kapcsolatuk stb.):

5 %

A dokumentumok tartalmi és formai megfelelése a dokumentumok struktúrája (cél-
való megfelelés, logikusság, áttekinthetőség, változatosság):

10%

A bemutatott dokumentumok minősége szakszerűsége (tartalmi kidolgozottság, alaposság,
szakmai hitelesség, pontosság); az illusztrációk minősége (áttekinthetőség, használhatóság):

15%

A portfólió nyelvi és formai megjelenése, (a megfogalmazás, nyelvhelyesség, helyesírás,
kivitelezés): 10%

Gyakorlat helyszínén végzett vizsga:

Adott tervdokumentáció alapján munkadarab készítése, amely tartalmaz

anyagszükséglet meghatározást,

szerszámok és készülékek meghatározását,

darabolást,

előrajzolást,

mérést, mérés ellenőrzést,

fúrási, süllyesztési műveleteket,

általános él letörést, sorjázást,
menetfúrást, menetmetszést,
szegecselést,
képlékenyalakítást,
hegesztést,
felületkezelést,
szerelést.

A gyakorlati vizsga során elvégzendő feladatok és azok aránya

Anyag-, szerszám és műveleti sorrend meghatározása. 15 %

Az egyes munkadarabok elemeinek kész méretre munkálása és az élőkészítések elvégzése
(termikus vágás, kézi és kisgépes megmunká-

- lás). 35 %
3. A szerkezet elemeinek összeállítása, készre szerelése, befejező művelet elvégzése. 40 %
4. Az elkészített szerkezet vizsgálatát a vizsgázó végezze el és tapasztalatait jegyzőkönyvben rögzítse. 10 %

A gyakorlati vizsgára a vizsgázó az egyes alkatrészeket előre ledarabolhatja és előkészítheti hegesztéshez, illetve előkészítve megkaphatja.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: **360** perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: **70%**

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A vizsgafeladat értékelése a kiadott értékelési útmutató alapján történik, amely a vizsgázó tanulási eredményét, így többek között manuális munkáját, szakszerűségét, munkavégzési biztonságát, az elkészült dokumentumok minőségét és szakmai tartalmát, illetve az eredmény pontosságát minősíti.

Anyag-, szerszám és műveleti sorrend meghatározásának szakszerűsége. 15 %

A munkadarabok elemek/munkadarabok készítésének szakszerűsége, a méretre munkálás pontossága. 35 %

A szerkezet elemeinek összeállítása, készre szerelése, befejező műveletek szakszerűsége, pontossága, technológiai előírások betartása. 40 %

Az elkészített munkadarabok, szerkezetek önellenőrzése, az önellenőrzés eredményének jegyzőkönyvezése. 10 %

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább **40%-át** elérte.

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges személyi feltételek:

A központi interaktív vizsga során rendszergazda, oktatástechnikus vagy informatikus rendelkezésre állása javasolt a vizsga zavartalan lebonyolítása érdekében.

A projektfeladat elkészítése során a szakképesítés oktatásához szükséges végzettséggel és szakképzettséggel rendelkező szakember jelenléte szükséges a zavartalan és biztonságos munkavégzés lebonyolítása érdekében.

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

állványok,

általános és egyéni védőeszközök

anyagmozgató eszközök,

csiszoló gép

egyetemes esztergagép, befogás eszközei, készülékei, forgácsoló szerszámok

egyetemes marógép, befogás eszközei, készülékei, forgácsoló szerszámok

elektromos kéziszerszámok, kisgépek

előrajzolás eszközei (körző, karctű, vonalzó, pontozók)

emelőgépek, emelő-berendezések, emelőeszközök,

felületkezelés gépei, eszközei

forrasztás eszközei,

gépesített szerszámok – pl. hajlító, emelő, marógép;

hegesztő eljárások eszközei, műszerei – gázhegesztő, bevont-elektrodás kézi ívhegesztő, fagyóelektrodás védőgáz (MIG/MAG) ívhegesztő, argon védőgáz, volf-rátelektrodás ívhegesztő,

karos táblaolló, darabológépek (fűrészgép, lemez daraboló gép,)

környezetvédelmi eszközök,

lakatos kéziszerszámok - kalapácsok, reszelők, fémfűrészek, csigafúró-készlet, súlylyesztők, menetfúró készlet, menetmetsző készlet, hajtóvasak

lakatos munkaállomás, satupadok

mérőeszközök és ellenőrző eszközök (kézi mechanikus tolómérő, rádiussablonok, derékszög, szögmérő, alak és helyzetmérő eszközök)

munkabiztonsági, tűzvédelmi és elsősegély nyújtási felszerelés

oszlopos fúrógép, befogás eszközei, készülékei, forgácsoló szerszámok

rögzítő elemek - kézi satu, fúrógép satu

sajtoló gép

satuk: asztali-, gép-, műszerész-, csősatu;

speciális szerszámok és tartozékok,

számítógépes munkahely internet hozzáféréssel

szerelő szerszámkészletek

technológia specifikus védőeszközök, védőfalak

A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: -

A szakmai vizsga eredményébe az ágazati alapvizsgát az alábbi súlyarányal kell beszámítani:
Ágazati alapvizsga: **20%**, Szakmai vizsga: **80 %**

A vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok

Nem programozható számológép és műszaki táblázatok használata megengedett a központi interaktív vizsgarésznél.

A vizsgatevékenységek megszervezésére, azok vizsgaidőpontjaira, a vizsgaidőszakokra vonatkozó sajátos feltételek: -

KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEK HEGESZTŐ SZAKMA

A szakma alapadatai

Az ágazat megnevezése: Gépészet

A szakma megnevezése: Hegesztő

A szakma azonosító száma: 4 0715 10 08

A szakma szakmairányai: -

A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

Ágazati alapoktatás megnevezése: Műszaki ágazati alapoktatás

Kapcsolódó részsakmák megnevezése: Fémipari gyártás előkészítő

Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama: Szakképző iskolai oktatásban: 140 óra, Technikumi oktatásban: -
, Érettségire épülő oktatásban: 160 óra

A szakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenység, valamint a munkaterület leírása

A hegesztő szakember a tanult kézi ívhegesztési, lánghegesztési és vágási technológiák felhasználásával hegesztett fémszerkezeteket készít hegesztéstechnológiai utasítás (WPS) alapján. Anyagismereti és geometriai tudására építve anyagot választ és anyagmennyiséget határoz meg a feladathoz.

A szerkezetépítési munkáját biztonságosan, magas minőségi szinten, a vonatkozó szabványok előírásainak megfelelően végzi.

A hegesztési hibákat képes beazonosítani hibakódok alapján és kijavítani. A minőségirányítási rendszerek elvárásainak megfelelően, munkaközi és végellenőrzést végez és további vizsgálatokra előkészíti a munkadarabot. Fémszerkezeteket, és csővezeték rendszereket gyárt, javít a gyártási és technológiai dokumentáció szerint, az irányítási rendszerek eszközeinek felhasználásával, munkájában alkalmazva az infokommunikációs eszközöket.

A szakmához rendelt legjellemzőbb FEOR szám

Szakma megnevezése	FEOR-szám	FEOR megnevezése
Hegesztő	7325	Hegesztő, lángvágó

A szakképzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség: Alapfokú iskolai végzettség

Alkalmassági követelmények

Foglalkozásegészségügyi alkalmassági vizsgálat: szükséges

Pályaalkalmassági vizsgálat: szükséges

A szakmai oktatás megszervezéséhez szükséges tárgyi feltételek

Eszközjegyzék ágazati alapoktatásra

lakatos munkahely munkapaddal;

lakatos, forgácsoló és szerelő kéziszerszámok;

előrajzolás eszközei;

elektromos kisgépek;

fémipari mérőeszközök és ellenőrző eszközök;

feszültségmérés, áramerősség-mérés, ellenállásmérés eszközei;

vezeték-előkészítés eszközei;

különböző fogók;

lágyszerelés eszközei;

szegecskötés (csőszegecs, popszegecs), csavarkötés létesítésének eszközei;

labor-tápegység;

védőfelszerelések;

Eszközjegyzék szakirányú oktatásra

Lakatos műhely, satupadok

Kéziszerszámok, kisgépek (sarokcsiszoló, furatköszörű, kézfűrő)

Előrajzoló és jelölő eszközök

Mérőeszközök, ellenőrző eszközök, rajzeszközök

Szemrevételezéses anyagvizsgálat eszközei

Hegesztő műhely, hegesztés eszközei, bevontelektródás kézi ívhegesztőgépek, fogyóelektródás hegesztőgépek, volfrámelektródás védőgázos hegesztőgépek, gázhegesztő és vágó berendezések

Fedett ívű hegesztő berendezés

Hegesztő készülékek (befogószerszámok), forgatók, pozícionálók

Mobil hegesztő berendezések, védőfelszerelések

Előmelegítés, hőkezelés eszközei

Egyéni védőeszközök, tűzvédelmi és munkavédelmi felszerelés

Technológia specifikus védőeszközök (védőfalak)

Rögzítő elemek

Elszívó és szűrőberendezés

Szabványgyűjtemény

Számítógép

Minta dokumentációk

Kimeneti követelmények

Az ágazati alapoktatás szakmai követelményeinek leírása

Egyszerű alkatrészekről készült műszaki rajzokat olvas. A rajzok alapján kiválasztja a gyártáshoz szükséges eszközöket, szerszámokat, gépeket. Gyártási, szerelési sorrendtervet készít. Ezek alapján kézi megmunkálással vagy kisépekkel egyszerű, fémből készült alkatrészeket gyárt. Az elkészült alkatrészek méreteit mérőeszközökkel ellenőrzi, és a mérést szakszerűen dokumentálja. Műszaki dokumentáció alapján egyszerűbb csavarkötéseket, szegecskötéseket és lágyforrasztással készült kötésekkel létesít. Villamos kapcsolási rajz alapján egyszerű villamos áramköröket állít össze, és azokon elvégzi a feszültség, az áramerősség és az ellenállás mérését. Az elvégzett méréseket dokumentálja. Ismeri és használja a hiba- és túláramvédelmi eszközöket. Mechanikus és villamos elemekből álló alkatrészcsoportot szerel össze.

Ágazati alapkutatás szakmai követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Munkadarab, vagy szabványait. Ismeri a térhatású ábra alapján egyszerű geometriájú alkatrészekről felvételi vázlatot készít.	Ismeri a nézeti- és metszeti ábrázolás szabályait. Ismeri a gyártási technológiáknak megfelelő mérethálózati felvételkészítésének szabályait.	Törekszik arra, hogy a szabadkézi rajz arányos és áttekinthető legyen.	Önállóan szabadkézi felvételi vázlatot készít.
2	Műszaki rajz alapján kiválasztja az egyszerű, fémből készült alkatrészek gyártásához szükséges eszközöket, szerszámokat, kisépeket. Előkészíti a munkahelyet, és elrendezi a munkavégzéshez szükséges szerszámokat, eszközöket.	Vizualizálja a műszaki rajzon szereplő alkatrészt. Ismeri a gyártási műveletekhez használható szerszámokat, készülékeket, kisépeket, és azok biztonságos használatának szabályait.	Szem előtt tartja a gyártás gazdaságosságát. Fontosnak érzi a rendezett munkakörnyezet kialakítását.	A munkafeladathoz önállóan választ szerszámokat, eszközöket.

3	Műszaki rajz alapján előgyártmányt választ, műveleti sorrendtervet készít, majd kézi megmunkálással, és/vagy kisgépekkel egyszerű fémről készült alkatrészeket gyárt.	Ismeri az alkatrészek elkészítéséhez szükséges technológiákat és az anyagok alapvető tulajdonságait.	Pontosan betartja a technológiai utasításokat. Törekszik a munkavégzésből adódó kockázat minimalizálására. Törekszik a precíz és gazdaságos munkavégzésre.	Műszaki táblázat segítségével önállóan kiválasztja a félkészterméket. Szakmai felügyelet mellett meghatározza a gyártási sorrendet. A gyártási műveleteket önállóan végzi.
4	Az elkészült alkatrészek méreteit	Ismeri az adott alkatrész	Elkötelezett a hibás munkadarabok	Eldönti, hogy a gyártott munkadarab

	mérőeszközökkel ellenőrzi.	geometriájának megfelelő, és az adott méret meghatározásához szükséges mérőeszközöket.	számának csökkentése, illetve a mérőeszközök állagának megőrzése mellett.	megfelel-e a rajzi előírásoknak. Felelősséget vállal az általa gyártott termék minőségéért.
5	Műszaki dokumentáció (összeállítási rajz és darabjegyzék) alapján csavarkötéssel, szegecskötéssel egyszerű alkatrészcsoportokat összeszerel. Villamos kötések és lágyforrasztással készült kötést hoz létre.	Ismeri a kötés kialakításához szükséges eszközöket, szerszámokat, segédanyagokat.	Fontosnak tartja a műszaki dokumentációban szereplő előírások figyelembe-vételét.	Felelősséget vállal a létrehozott kötés minőségéért. Felelősséget vállal a veszélyes hulladékok szakszerű kezeléséért.
6	Villamos kapcsolási rajz alapján egyszerű villamos áramköröket összeállít. Az áramkörök elemeket a választott (banándugós, illetve szerelőtáblás) technológia szerint szakszerűen csatlakoztatja.	Ismeri a villamos áramkör elemeinek jelképes jelölését.	Fontosnak tartja a jelképek ismeretét. Törekszik a pontos és szakszerű munkavégzésre.	Önállóan elvégzi a kapcsolás összeállítását. A kapcsolás működőképességét ellenőrzi.
7	Egyszerű villamos áramkörökön elvégzi a feszültség, áramerősség és ellenállás mérését. Egyszerű elektrotechnikai alaptörvényeket méréssel igazol.	Ismeri a feszültség, az áramerősség és az ellenállás mérésének módját. Ismeri az adott jellemző méréséhez szükséges műszert. Tisztában van az elektrotechnikai alaptörvényekkel. Ismeri a vonatkozó biztonságtechnikai előírásokat.	Elkötelezett a mérés pontos elvégzése mellett.	Önállóan kiválasztja a méréshez szükséges műszert és meghatározza a mérési pontokat. Önállóan számítja ki az áramkör jellemzőit.
8	Azonosítja és kezeli a hiba- és túláramvédelmi eszközöket. Felismeri a lehetséges veszélyforrásokat.	Ismeri a munkahelyén (gyakorlati helyén) használt hibavédelmi és túláramvédelmi eszközöket és azok jelzéseit.	Fontosnak tartja a védelmi eszközök ismeretét és használatát. Törekszik a villamos áram hatásaiból adódó kockázat minimalizálására.	A megfelelő szakembert bevonja a hiba megszüntetésébe.
9	Az elvégzett munkát dokumentálja. Szövegszerkesztő, vagy táblázatkezelő programban rögzíti a mérési eredményeket.	Ismeri a gyártási és mérési dokumentációk típusait és azok kötelező tartalmát.	Elkötelezett a végzett munka pontos dokumentálása iránt.	Felelősséget vállal a dokumentumok tartalmáért.
10	A munkavégzés során	Ismeri a	Elkötelezett a	Felelősséget vállal

	betartja a munkavédelmi, tűzvédelmi és környezetvédelmi szabályokat.	munkavégzéssel kapcsolatos munkavédelmi, tűzvédelmi és környezetvédelmi szabályokat.	biztonságos munkavégzés mellett.	önmaga és munkatársai biztonságáért. A védőberendezéseket és védőfelszerelést rendeltetésszerűen használja.

Szakirányú oktatás szakmai követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Értelmezi a Hegesztési Technológiai Utasítást (WPS).	Összefüggéseiben érti a WPS tartalmi elemeit és azok hatását a varratminőségére.	Elkötelezetten betartja a technológiai utasításokat, elfogadja azok fontosságát a minőség megvalósulása érdekében.	A hegesztést a hegesztéstechnológiai utasítás szerint végzi.
2	Hegesztéstechnológiai utasítás (WPS) alapján meghatározza az alkatrészhez szükséges anyagminőséget és mennyiséget.	Ismeri a fémek anyagösszetételét, szerkezetét, tulajdonságait az ötvözők szerepét. Felületet és térfogatot számol, tömeget határoz meg anyagjellemzők felhasználásával.	Pontosan és szakszerűen választja meg az anyagok összetételét, alkalmazza a szakmai számításokat.	Szükség esetén mérnöki segítséget kér a feladatához szükséges anyagminőség meghatározásához.
3	Hegesztéstechnológiai utasítás (WPS) alapján meghatározza az alap és hozaganyagokat, jelölésük szerint beazonosítja. Elemzi az anyagok jelölését és a Hegesztéstechnológiai utasítás (WPS) alapján dönt a megfelelő minőségű és összetételű anyag alkalmazásáról.	Ismeri a hegeszthető fémek anyagjelölését és a rendszert, a különböző hozaganyagok és elektródák jelöléseit.	Precízen alkalmazza a hozaganyagok és az alapanyagok jelölését. Elkötelezett a jelölések változásának nyomonkövetése iránt.	Elemzi az anyagok jelölését és dönt a megfelelő minőségű és összetételű anyag alkalmazásáról.

4	A hegesztő eljárások során alkalmazott gázok fizikai és kémiai tulajdonságait figyelembe veszi a biztonságos munkafeltételek	Ismeri a hegesztő és védőgázok összetételét és fizikai-kémiai tulajdonságait. Ezek összefüggéseit a biztonságtechnikai előírásokkal.	Elkötelezett a hegesztés során alkalmazott gázok és veszélyességének biztonságos használatára.	Betartja a hegesztés során alkalmazott gázok összetételének és veszélyességének megfelelő biztonsági

	kialakítása érdekében.			előírásokat, használja az egyéni és csoportos védőeszközöket.
5	Felismeri szemrevételezéssel azonosítható varrathibákat.	Ismeri a varrathibák szemrevételezéssel felismerhető típusait és az azonosításuk technológiáját.	Elkötelezett a varrathibák feltárása és kijavítása iránt.	Elemzi és értékeli az elkészített varratokat. Együttműködik az anyagvizsgáló szakemberrel és a minőségellenőrrel.
6	Varrathibákat javít kézi és elektromos kisgépek és hegesztőberendezések felhasználásával.	Ismeri a hibajavítás technológiáját, a kézi és elektromos kisgépek biztonságos használatának szabályait.	A hibajavítási tevékenysége során az elektromos kisgépek biztonságos munkavégzés iránt.	Önállóan javítja a hibát, feldolgozza tapasztalatait, betartja a kézi szerszámok és az elektromos kisgépek használatára vonatkozó munkabiztonsági előírásokat.
7	Ellenőrzi az előírt tűz-, környezet- és munkavédelmi feltételek meglétét, betartja a Hegesztési Biztonsági Szabályzat előírásait.	A munkavégzés feltételeit összehasonlítja a tűzvédelmi és környezetvédelmi előírásokkal.	Elkötelezett a tűz- és környezetvédelmi előírások betartásáért.	Önállóan dönt a környezet- és tűzvédelmi feltételek megfelelőségéről.
8	Technológiai utasítás szerint gázhegesztő és vágó berendezéseket kezel.	Ismeri a gázhegesztés és vágás technológiáját, bemutatja a beállítandó paraméterek hatását a kialakuló varratra és vágási felületre.	Precízen követi a gázhegesztés és vágás technológiai előírásait.	Betartja a gázhegesztés és vágás technológiai előírásait, dönt a beállítandó paraméterek értékéről.
9	Rendeltetésszerűen használja a szükséges védőeszközöket.	Ismeri a hegesztés veszélyeit és az elkerülésük érdekében alkalmazott védőeszközöket.	Elfogadja a védőeszközök alkalmazásának szükségességét.	Önállóan betartja és betartatja a munkája során alkalmazandó munkabiztonsági előírásokat.
10	Hegesztett kötést készít bevontelektródás kézi ívhegesztéssel. Beállítja a polaritást és a hegesztési paramétereket.	Ismeri a bevontelektródás kézi ívhegesztés technológiáját, bemutatja a beállítandó paraméterek hatását a kialakuló varratra.	Szakszzerűen és pontosan követi a bevontelektródás kézi ívhegesztés technológiai előírásait.	Betartja a bevontelektródás kézi ívhegesztés technológiai előírásait, dönt a beállítandó paraméterek értékéről. Megfelelően alkalmazza az egyéni és csoportos

				védőeszközöket.
11	Hegesztett kötést készít a fogyóelektródás védőgázos ívhegesztéssel. Beállítja a polaritást és a hegesztési paramétereket.	Ismeri a fogyóelektródás védőgázos ívhegesztés technológiáját, bemutatja a beállítandó paraméterek hatását a kialakuló varratra.	Szakszerűen és pontosan követi a technológiai előírásait.	Betartja a védőgázos ívhegesztés technológiai előírásait, dönt a beállítandó paraméterek értékéről. Megfelelően alkalmazza az egyéni és csoportos védőeszközöket.
12	Hegesztett kötést készít a volfrámelektródás védőgázos ívhegesztéssel.	Ismeri a volfrámelektródás védőgázos ívhegesztés technológiáját, bemutatja a beállítandó paraméterek hatását a kialakuló varratra.	Szakszerűen és pontosan követi a volfrámelektródás védőgázos ívhegesztés technológiai előírásait.	Betartja a volfrámelektródás védőgázos ívhegesztés technológiai előírásait, dönt a beállítandó paraméterek értékéről. Megfelelően alkalmazza az egyéni és csoportos védőeszközöket.
13	Dokumentáció alapján előrajzolja a kialakítandó munkadarabot.	Az alkalmazás szintjén érti a síkgeometriai szerkesztéseket. Kiválasztja az előrajzolás eszközeit.	Precízen végzi a lemezalkatrészek szerkesztését és szakszerűen alkalmazza az előrajzolás eszközeit.	Az alkatrész előrajzolása során szükség esetén mérnöki segítséget kér.
14	Alak-, és helyzetpontossági méréseket végez hegesztett fémszerkezeteken az előírt vizsgálati szempontok alapján.	Ismeri és érti az alak- és helyzetpontosság méréséhez használt mérőeszközöket.	Belátja a méretpontosság fontosságát a gyártási műveleteknél.	Önállóan értékeli az alkatrész méreteinek megfelelőségét.
15	Önellenőrzést végez a munka megkezdése előtt, alatt és befejezése után.	Ismeri a munkájára vonatkozó minőségi előírásokat, felismeri a minőségi paraméterek nem- megfelelőségeit.	Elkötelezett a munkája során az elvárt minőségi paraméterek betartása iránt.	Szükség esetén beavatkozik, korrigálja a paramétereket és kijavítja a hibát.
16	Hegesztéstechnológiai utasítás (WPS) alapján a hegesztő eljárásokkal tanult hegesztőkülönböző pozíciókban készített sarok- és tompavarrat gyártási tompavarratot készít cső és lemez	Ismeri a tanult hegesztő eljárásokkal a különböző pozíciókban készített sarok- és tompavarrat gyártási tompavarratot készítő technológiáját és a minőségi követelményeket.	Pontosan és az előírt minőségnek megfelelően végzi a hegesztést. Elkötelezett a biztonságos munkavégzés iránt.	A hegesztés során a minőségi varratkészítés érdekében szükség esetén beavatkozik a technológiai folyamatba, elhárítja a hibákat,

	alkatrészekben az előírt minőségben.		Belátja a szakmai fejlődés és a megfelelő kondicionálás szükségességét folyamatos minőségi munkavégzés fenntartása érdekében.	korrekciókat végez. A munkavégzés közben folyamatosan önellenőrzést végez. Betartja a munka-, tűz- és környezetvédelmi előírásokat.
17	Fém vázszerkezeteket dokumentáció szerint összeállít és hegeszt különböző hegesztési eljárásokkal.	Ismeri a vázszerkezetek felépítését, azonosítja annak elemeit.	Pontosan követi a létesítési dokumentációt és a technológiai utasítás előírásait.	Hatékonyan a technológiai idők betartásával dolgozik, önellenőrzést végez.
18	Épületek, építmények fém szerkezeteit összeállítja oldhat és hegesztett kötések készíti. Hegesztéstechnológiai utasítás (WPS) alapján.	Ismeri a fémszerkezetű építmények felépítését, azonosítja azok elemeit. Ismeri az oldható kötések létesítésének technológiáját.	A kötések létesítése közben fokozott figyelmet fordít a pontosságra és a kötés megfelelő szilárdságára.	Értékeli a kialakított kötési szilárdságok megfelelőségét.
19	Hegesztéstechnológiai utasítás (WPS) alapján lemezszerkezeteket megmunkál, összeállít és hegeszt. Lemezszerkezeteken javítást végez.	Ismeri lemezszerkezetek gyártástechnológiáját és javításukat.	Lemezszerkezet gyártása során pontosan követi a technológiai utasítást, belátja a deformáció elkerülésének fontosságát.	Lemezszerkezetek gyártása során szükség esetén beavatkozik és elvégzi a javításokat, korrekciókat.
20	Csőszerkezeteket, csővezetékeket épít és javít, hegeszt különböző eljárásokkal és különböző pozíciókban. Hegesztéstechnológiai utasítás (WPS) alapján.	Értelmezi a csővezetési terveket, ismeri a csővezeték rendszer építési és javítási technológiáit.	Csővezeték építése során elkötelezett a minőségi munkavégzés és a technológiai betartása iránt.	Elemzi a gyártási dokumentációt, a csővezeték anyomvonalát, a tervrajznak és a technológiai utasításoknak megfelelően alakítja ki.

Ágazati alapvizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai

Az ágazati alapvizsgára bocsátás feltétele: valamennyi előírt képzési évfolyam eredményes teljesítése.

Írásbeli vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése: Fémipari és villamosipari alapok.

A vizsgatervékenység leírása

Az írásbeli vizsgarészben a gyakorlati vizsgán elkészítendő, szerelendő alkatrészekkel, illetve összeállítandó villamos kapcsolással összefüggő feladatokat kell megoldani. Az írásbeli vizsgatevékenység az alábbi tanulási eredmények mérésére és értékelésére irányul:

A gyártandó alkatrész műhelyrajzának elkészítése a szükséges nézetekkel 3D ábra alapján. Minimális elvárás a sík felületek, külső vagy belső hengeres felületek, menetek ábrázolása, méretek megadása a műszaki rajz szabályai szerint.

Villamos kapcsolási rajz alapján az áramkör működésére vonatkozó feleletválasztós és/vagy feleletalkotós feladatok megoldása.

Egy alkatrész gyártási technológiájával, gyártási sorrendjével kapcsolatos feladatok (felhasználandó szerszámok, eszközök, előgyártmány kiválasztása, gyártási műveletek, gyártási sorrend).

Szakmai számítás:

előgyártmány darabolás előtti hosszának meghatározása,

hajlított lemezalkatrész hajlítás előtti hosszának meghatározása,

feszültség, áramerősség, ellenállás, eredő ellenállás meghatározása egyszerű áramkörben.

Mérés, ellenőrzés: 3D ábra alapján a darab mérésének leírása, mérőeszköz kiválasztása, elfogadható méret meghatározása, munkadarab értékelése. Villamos kapcsoláson elvégzendő mérés leírása, mérési pontok meghatározása.

Alkatrész gyártásához kapcsolódó munkavédelem. Adott munkadarab gyártása, villamos kapcsolat elkészítése során betartandó érintésvédelmi és munkavédelmi szabályok és az alkalmazandó egyéni és egyéb védőeszközök ismertetése.

Az írásbeli vizsga tartalmazhat feleletválasztós, feleletalkotós, számításos és rajzkészítési feladatokat.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 90 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes ágazati alapvizsgán belül: 30 %

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A javítás a feladatsorhoz rendelt értékelési útmutató alapján történik.

Az egyes feladattípusok aránya és értékelése a teljes vizsgafeladaton belül:

Műhelyrajz készítése	15%
Villamos kapcsolási rajz értelmezése	15%
Gyártástechnológia	20%
Szakmai számítás	20%
Mérés, ellenőrzés	20%

Munkavédelem

10%

Az értékelés százalékos formában történik.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 51 %-át elérte.

Gyakorlati vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése: Mechanikus és villamos elemekből álló alkatrészcsoporthoz egyes elemeinek előállítás és összeszerelése. A szerkezet egyes - általa készített - elemeit készen hozhatja a tanuló a vizsgára.

A vizsgatervékekenység leírása

Egyszerű geometriájú alkatrészek elkészítése

darabolás, reszelés, fűrés, menetkészítés, méretellenőrzés, munkadarabok értékelése megfelelő szempontjából;

szerelési ábra szerint az alkatrészek összeszerelése;

összeállítási rajz alapján a villamos alkatrészek elhelyezése;

kapcsolási rajz alapján a villamos bekötés elkészítése;

adott alkatrészeiről mérési jegyzőkönyv készítése (szükség esetén mérési utasítás szerint)

villamos mérések (feszültség, áramerősség, ellenállás méréseinek) elvégzése;

a mérési jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell

a rajz szerint megadott méreteket és tűrések szerinti határméreteket,

a tanuló által mért gyártási méretet

a tanuló értékelését a gyártott alkatrész megfelelőségére vonatkozóan

villamos paraméterek mért értékei rögzítése és kiértékelése

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 240 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes ágazati alapvizsgán belül: 70 %

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A vizsgatevékenység értékeléséhez a vizsgaszervezőnek részletes értékelő lapot kell összeállítania az alábbi szempontok figyelembevételével:

az elkészített szerkezet működőképessége 25%,

villamos áramkör működőképessége 25%;

a kézi megmunkálással készült alkatrészek méretpontossága 20%

a kézi megmunkálással készült alkatrészek, forrasztott kötések esztétikája 10%;

a mért értékek pontossága 20%

Az értékelés százalékos formában történik.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 51 %-át elérte.

Alapvizsgával betölthető munkakör FEOR száma

Ágazati alapkutatás megnevezése	FEOR-szám	FEOR megnevezése	Alapvizsgával munkakör(ök), tevékenységek betölthető

Műszaki ágazati alapoktatás	-	-	-

A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: -

A szakmai vizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai

Szakma megnevezése: Hegesztő

Szakmai vizsgára bocsátás feltétele:

valamennyi előírt képzési évfolyam és az egybefüggő szakmai gyakorlat eredményes teljesítése.

szakmához kötődő további sajátos követelmények: -

Központi interaktív vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése: Hegesztés technológiája, varratvizsgálat, hegesztés biztonsága

A vizsgatervékenység leírása

Szakmai teszt: legalább 20 db feleletválasztásos tesztkérdés

fémek szerkezete, tulajdonságai, ötvözői

alapanyagok és hozaganyagok jelölési rendszere

alkalmazott hegesztő és védőgázok

hegesztési eljárások, technológiák

hegesztés biztonsága (HBSZ)

témakörökben legalább négy válaszlehetőséggel.

Dokumentáció elemzés: Adott összetett hegesztett alkatrészt (minimum 4 darabból álló) ábrázoló dokumentáción azonosítsa és elemezze a hegesztési varrat jelöléseket (minimum 6 darab varratjelölés). Egy lemez alkatrészhez határozza meg a szükséges anyagmennyiséget.

Hegesztés technológia: A dokumentáció alapján határozza meg az összetett alkatrész hegesztési sorrendjét. Értelmezzen egy varrat elkészítéséhez kiadott hegesztés technológiai utasítást (WPS).

Vizuális varratvizsgálat: Szemrevételezéssel felismerhető varrathibákat ábrázoló ábra alapján azonosítsa a varrathibákat, vizsgálati jegyzőkönyvben minősítse az ábrázolt alkatrészt.

Munkavédelem: Kérdések a hegesztőgépek, hegesztési munkaterület, elektromos kisgépek Hegesztési Biztonsági Szabályzat által érintett területére vonatkozóan.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 120 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 20 %

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai: Az egyes részek súlyaránya az értékelésben:

- 1.) Szakmai teszt: 20%
- 2.) Dokumentáció elemzés: 25%
- 3.) Hegesztés technológia: 25%
- 4.) Vizuális varratvizsgálat: 10%
- 5.) Munkavédelem: 20%

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40 %-át elérte.

Projektfeladat

A vizsgatevékenység megnevezése: Hegesztett kötések készítése különböző hegesztési eljárásokkal

A vizsgatervékenység leírása

Portfólió:

A tanulmányi idő alatt elkészített, képi és írásos módon dokumentált munkafolyamat (vizsgálat, szerelés, üzembe helyezés). Portfólió elemek szakoktató vagy gyakorlati oktató által hitelesített dokumentumok.

A portfólió elemeken keresztül mutassa be a tanuló a szakmai fejlődését, előrehaladását.

Portfólió elemei az alábbi tématerületekre térjenek ki: A fejlődést bizonyító értékelések

A következő tantárgyak keretén belül elvégzett hegesztési feladatok közül tantárgyanként egy-egy jegyzőkönyv vagy műszaki dokumentáció vagy munkanapló részlet egy mentortanár hitelesítésével:

Fogyóelektródás ívhegesztés bevont elektródával (kézi ívhegesztés): Sarokvarrat, T-kötés PB és PF pozícióban ($s = 4 - 8 \text{ mm}$)

Sarokvarrat, cső-lemez PF pozícióban ($s = 3 - 5 \text{ mm}$, $D = 50 - 80 \text{ mm}$) Tompavarrat PA, PE, PC pozícióban ($s = 4 - 8 \text{ mm}$)

Tompavarrat cső PC, PF pozícióban ($s = 3 - 6 \text{ mm}$, $D = 50 - 80 \text{ mm}$)

a meghegesztendő varrat minimális hossza tompa varratnál 250 mm, sarokvarratnál 150 mm

a munkadarabok anyaga ötvözetlen szerkezeti acél

mind rutilos, mind bázikus bevonatú elektródát használni kell egy- és többsoros hegesztéseknél

Fogyóelektródás védőgázas ívhegesztés

Sarokvarrat, T-kötés PB és PF pozícióban ($s = 4 - 8 \text{ mm}$)

Sarokvarrat, cső-lemez PD pozícióban ($s = 3 - 5 \text{ mm}$, $D = 50 - 80 \text{ mm}$) Tompavarrat PA, PF, PE pozícióban ($s = 4 - 8 \text{ mm}$)

Tompavarrat cső PC pozícióban ($s = 3 - 6 \text{ mm}$, $D > 100 \text{ mm}$)

a meghegesztendő varrat minimális hossza tompavarratnál 250, sarokvarratnál 150 mm

a munkadarabok anyaga ötvözetlen szerkezeti acél, de két feladatnál alumínium

legalább egy vizsgadarab 136-os jelű eljárással (porbeles huzalelektródával) készüljön

Gázhegesztés

Tompavarrat PF pozícióban balra hegesztéssel ($s = 1 - 3 \text{ mm}$), PC pozícióban jobbra hegesztéssel ($s = 3 - 5 \text{ mm}$)

Tompavarrat, cső H-L045 pozícióban balra hegesztéssel ($s = 1 - 3 \text{ mm}$, $D = 50 - 80 \text{ mm}$)

a meghegesztendő varrat minimális hossza tompavarratnál: lemez 300 mm, cső 150 mm,

a munkadarabok anyaga ötvözetlen szerkezeti acél

4. Volframelektródás semleges védőgázas ívhegesztés (TIG)

Sarokvarrat, cső-lemez PF pozícióban ($s = 1 - 3 \text{ mm}$, $D = 50 - 80 \text{ mm}$)

Tompavarrat, lemez PC pozícióban ($s = 1 - 4 \text{ mm}$)

Tompavarrat, cső H-L045 pozícióban ($s = 1 - 5 \text{ mm}$, $D > 50 \text{ mm}$)

Portfólió értékelésének aránya a vizsgatevékenységen belül: 20 %

A portfólió akkor fogadható el, ha tartalma alapján legalább 40%-ra értékelhető.

Portfólió értékelés szempontjai:

o A hegesztési varratok minősége 60 %

o A portfólió struktúrája (egységes szerkezet, részek aránya, kapcsolatuk stb.): 5 %

A dokumentumok tartalmi és formai megfelelősége, a dokumentumok struktúrája (célnek való megfelelés, logikusság, áttekinthetőség, változatosság): 10%

A bemutatott dokumentumok minősége szakszerűsége (tartalmi kidolgozottság, alaposság, szakmai hitelesség, pontosság); az illusztrációk minősége (áttekinthetőség, használhatóság): 15%

A portfólió nyelvi és formai megjelenése, (a megfogalmazás, nyelvhelyesség, helyesírás, kivitelezés):
10%

Gyakorlat helyszínén végzett vizsga:

Az egyes munkadarabok elemeinek kész méretre munkálása és az élelőkészítések elvégzése (termikus vágás, kézi és kisgépes megmunkálás, munkadarab összeállítás, készre hegesztés, befejező műveletek elvégzése).

A vizsgatevékenység során mind a négy hegesztési eljárással sarok és tompavarratot tartalmazó munkadarabot is kell készíteni különböző pozícióban (bevontelektrodás kézi ívhegesztéssel cső- lemez alkatrészen sarokvarrat, lemez alkatrészen tompavarrat, gázhegesztéssel csövön

tompavarrat, volfrámelektrodás védőgázos ívhegesztéssel csövön és lemezen tompavarrat, fogyóelektrodás védőgázos ívhegesztéssel cső-lemez alkatrészen sarokvarrat, lemez alkatrészen tompavarrat készítés)

Az elkészített munkadarabok varratainak vizuális vizsgálatát a vizsgázó végezze el és tapasztalatait jegyzőkönyvben rögzítse.

A projektfeladat elvégzése során a vizsgázó az egyes alkatrészeket előre ledarabolhatja és előkészítheti hegesztéshez.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 480 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 80 %

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

Az értékelést az MSZ EN ISO 5817 C szinteknek megfelelően kell elvégezni valamennyi hegesztési eljárással készült alkatrész esetén.

Az egyes eljárásokkal készült hegesztések súlyaránya az értékelésben: Bevontelektrodás kézi ívhegesztés:25%

Gázhegesztés:20%

Volfrámelektrodás védőgázos ívhegesztés:25% Fogyóelektrodás védőgázos ívhegesztés:30%

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40 %- át elérte.

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges személyi feltételek:

A projektfeladatot a vizsgabizottság legalább 2 tagja együttesen értékeli. A vizsgán részt vesz, de az értékelésben nem a vizsgaszervező által kinevezett tárgyi feltételek biztosításáért felelős személy. A projektfeladat – szükség esetén – kiegészíthető szóbeli kikérdezéssel.

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

Lakatos műhely, satupadok

Kéziszerszámok, kisgépek (sarokcsiszoló, furatköszörű, kézfűrő)

Előrajzoló és jelölő eszközök

Mérőeszközök, ellenőrző eszközök, rajzeszközök

Hegesztő műhely, hegesztés eszközei, bevontelektrodás kézi ívhegesztőgépek, fogyóelektrodás hegesztőgépek, volfrámelektrodás védőgázos hegesztőgépek, gázhegesztő és vágó berendezések

Hegesztő készülékek (befogószerszámok), forgatók, pozícionálók

Lángvágógép, lemezvágógép, darabolás eszközei

Fémfelület tisztításának eszközei

Egyéni védőeszközök, tűzvédelmi és munkavédelmi felszerelés

Technológia specifikus védőeszközök (védőfalak)

A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei:-

A szakmai vizsga eredményébe az ágazati alapvizsgát az alábbi súlyarányokkal kell beszámítani: Ágazati alapvizsga: 20 %, Szakmai vizsga: 80 %

A vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok

A központi interaktív vizsgán műszaki táblázat, szabványgyűjtemény és nem programozható számológép használható.

A vizsgatevékenységek megszervezésére, azok vizsgaidőpontjaira, a vizsgaidőszakokra

vonatkozó sajátos feltételek

-

Részsakma

Részsakma alapadatai

A részsakma megnevezése: Fémipari gyártás előkészítő

A részsakma órakerete: 400 – 500 óra

A részsakma besorolása az Európai Képesítési Keretrendszer szerint: 3

A részsakma besorolása a Magyar Képesítési Keretrendszer szerint: 3

A részsakma besorolása a Digitális Kompetencia Keretrendszer szerint: 3

A részsakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenység, valamint a munkaterület leírása

A fémipari gyártás előkészítő egyszerű alkatrészeiről készült műszaki rajzot olvas. Gyártási dokumentáció alapján kiválasztja a gyártáshoz szükséges eszközöket, szerszámokat. Kiválasztja és előkészíti a gyártáshoz az alapanyagokat. Kézi és kisgépes megmunkálással fémből készített alkatrészt gyárt. Alkatrész gyártó gépeket (sajtológép, marógép, csiszológép, darabológép, hegesztőgép) kezel. Munkadarabokat gépasztalra helyez és rögzít, szerszámcsere és beállítást végez. A művelet sor befejezése után a kész munkadarabot eltávolítja a gyártógépről. Fém munkadarabok felületkezelését végző berendezéseket, kezel és felügyel. A gyártási és felületkezelési folyamatokat megelőző tisztítást végző berendezéseket kezel és felügyel. Fémbevonó oldatokat készít, a műszaki leírásnak megfelelően. Az elkészült alkatrészek méretét mérőeszközzel ellenőrzi. Az elvégzett munkát szakszerűen dokumentálja.

A részsakma legjellemzőbb FEOR száma

Részsakma megnevezése	FEOR-szám	FEOR megnevezése
Fémipari gyártás előkészítő	8152	Fémmegmunkáló, felületkezelő gép kezelője

A szakképzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség: alapkú iskolai végzettség vagy a Dobbantó program elvégzése

Alkalmassági követelmények

Foglalkozásegészségügyi alkalmassági vizsgálat: szükséges

Pályaalkalmassági vizsgálat: nem szükséges

Eszközjegyzék a részsakmára

Általános és egyéni védőeszközök

Munkabiztonsági, tűzvédelmi és elsősegély nyújtási felszerelés

Lakatos munkaállomás, satupadok

Lakatos kéziszerszámok - kalapácsok, reszelők, fémfűrészek, csigafúró-készlet, süllyesztők, menetfúró készlet, menetmetsző készlet, hajtóvasak

Karos táblaolló, darabológépek (fűrészgép, lemez daraboló gép,)

Rögzítő elemek - kézi satu, fúrógép satu

Előrajzolás eszközei (körző, karctű, vonalzó, pontozók)

Mérőeszközök és ellenőrző eszközök (kézi mechanikus tolómérő, rádiussablonok, derékszög, szögmérő, alak és helyzetmérő eszközök)

Egyetemes esztergagép, befogás eszközei, készülékei, forgácsoló szerszámok

Egyetemes marógép, befogás eszközei, készülékei, forgácsoló szerszámok

Oszlopos fúrógép, befogás eszközei, készülékei, forgácsoló szerszámok

Szerelő szerszámkészletek

Hegesztő munkaállomás, hegesztés eszközei, fogyóelektródás hegesztőgépek

Hegesztő készülékek, befogószerszámok

Elektromos kéziszerszámok, kisgépek

Felületkezelés gépei, eszközei

Sajtoló gép

Csiszoló gép

Számítógépes munkahely internet hozzáféréssel

Részsakma szakmai kimeneti követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvart viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke

1	Munkadarab alapján, a műszaki rajz szabályainak betartásával felvételi vázlatot készít.	Ismeri a nézeti- és metszeti ábrázolás szabályait. Ismeri a gyártási technológiáknak megfelelő mérethálózat készítésének szabályait.	Pontos, precíz, áttekinthető szabadkézi rajzot készít.	Önállóan felvételi vázlatot készít.
2	Alkatrészrajz alapján kiválasztja az szerkezetét, előgyártmány anyagát, típusát és méretét, online vagy offline környezetben.	Ismeri a fémek vasgyártás alapjait, a szabványos anyagjelöléseket, a felhasznált anyagokra tulajdonságait és a	Törekszik a gazdaságos anyagfelhasználás-	a Táblázatból önállóan azonosítja a félkésztermékek méretét, anyagát.

		kereskedelmi félkésztermékeket.		
3	Műszaki utasítás alapján elvégzi a gyártási műveleteket, meghatározza a műveletközi méreteket.	Ismeri a kézi- és kisgépes megmunkálási technológiákat és azok célszerű alkalmazási sorrendjét. Ismeri a hosszúság mértékegységek átváltását, és a relációkat.	Törekszik a gazdaságos anyagfelhasználásra.	Szakmai felügyelet mellett véglegesíti a gyártási sorrendet.
4	Kiválasztja a gyártáshoz szükséges eszközöket, szerszámokat, készülékeket, internetes adatbázisokat felhasználva.	Ismeri a gyártási műveletekhez célszerűen használható szerszámokat és készülékeket.	Szem előtt tartja a gyártás gazdaságosságát.	Önállóan kiválasztja és szakszerűen használja a szükséges szerszámokat, eszközöket.
5	Elvégzi az előrajzoló műveleteket.	Ismeri az előrajzolóhoz szükséges síkmértani szerkesztéseket. Tudja, hogyan kell használni az előrajzolóhoz szükséges eszközöket, mérőeszközöket.	Törekszik a pontos előrajzolásra, gondosan ügyel az mérőeszközök állagának megőrzésére.	Munkáját a technológiai utasítások pontos követésével, önállóan végzi.
6	A műszaki rajz előírásainak megfelelően legyártja a munkadarabot a tanult gyártási technológiákkal (darabolás, forgácsolás, sajtolás, hegesztés, felületkezelés).	Vizualizálja a műszaki rajzon szereplő alkatrészek térbeli alakját. Ismeri az alkatrészek elkészítéséhez szükséges technológiákat.	Törekszik az ütemidők betartására. Igényli a precíz munkavégzést. Munkájában minőségorientált.	Munkáját a technológiai utasítások pontos követésével, önállóan végzi.
7	Kiválasztja a méretek, az alak- és helyzettűrések ellenőrzéséhez szükséges mérő- és segédeszközöket.	Meghatározza, hogy adott munkadarab méret-, alak- és helyzettűrés- és párhuzamosság és merőlegesség ellenőrzéséhez milyen eszközre van szükség.	Törekszik a rendelkezésre álló mérőeszközök lehetőségeinek kihasználására.	Munkáját a technológiai utasítások pontos követésével, önállóan végzi.

8	Számítógépes környezetben dokumentálja az elvégzett munkát, elkészíti a mérési jegyzőkönyvet.	Ismeri a gyártási dokumentációk típusait és azok kötelező tartalmát, dokumentáláshoz használja az infokommunikáció s technológiákat.	Elkötelezett a hibás munkadarabok számának csökkentése iránt.	Felelősséget vállal a mérési jegyzőkönyv tartalmáért.
9	Betartja a munka-, tűz-, baleset- és környezetvédelmi előírásokat, szabályokat. Használja az egyéni védőfelszereléseket.	Ismeri az alkalmazott technológiákkal és használt szerszámokkal, eszközökkel kapcsolatos munka- és balesetvédelmi szabályokat.	Elkötelezett a biztonságos munkavégzés mellett.	Felelősséget vállal önmaga és munkatársai biztonságáért. A védőberendezéseket és védőfelszerelést rendeltetésszerűen használja.
10	Elvégzi a kötelezően előírt karbantartási feladatokat (pl. kenés, biztonsági berendezések állapotának ellenőrzése)	Ismeri a gépek karbantartásának és biztonságos elindításának szabályait.	Törekszik biztonságos munkavégzésre, ügyel a gépek állapotára.	Önállóan ellenőrzi a gyártó gép biztonsági berendezéseinek működőképességét az előírásoknak megfelelően.
11	Gyártás közbeni és gyártás utáni méretellenőrzést végez a megfelelő mérőeszközzel.	Ismeri a tolómérő és a mélységmérő, felépítését, leolvasásának szabályait.	Törekszik a mérőeszközök szakszerű használatára.	Szakmai felügyelettel minősíti az elkészült alkatrészt. Felelősséget vállal az általa gyártott alkatrész minőségéért.
12	Gépet tisztít, balesetvédelmi szabályok betartásával.	Ismeri a karbantartási feladatokat.	Tisztán tartja a gyártó gépet és környezetét.	Tevékenysége során betartja a munka, baleset-, tűz- és környezetvédelmi előírásokat. Felelősséget vállal a gép és szerszámok épségéért.
13	Kézi és gépi műveletekkel darabolást végez.	Ismeri a kézi és gépi darabolás eszközeit.	Elkötelezett a daraboló eszközök technológiai utasítás szerinti használatáért.	A daraboló eszközöket önállóan a kezelési szabályoknak megfelelően használja.
14	Kézi és gépi műveletekkel	Ismeri a felületkezelés	Elkötelezett a felületkezelési	A felületkezelő eszközöket

	felületkezelést végez.	eszközeit és technológiáját.	technológiai utasítások betartása iránt.	önállóan a kezelési szabályoknak megfelelően használja.
15	Digitális-, vagy nyomtatott dokumentáció alapján kiválasztja és előkészíti a szereléshez szükséges alkatrészeket és eszközöket.	Ismeri a műszaki ábrázolás szabályait, darabjegyzék és felépítését, a szereléshez szükséges eszközöket.	Munkaterületét tisztán, rendben tartja.	Önállóan előkészíti az adott szerelési tevékenységhez szükséges alkatrészeket, szerszámokat, segédanyagokat.
16	Elvégzi a szerelés előtt szükséges műveleteket (sorjázás, egyengetés, tisztítás).	Ismeri az alkalmazott műveletek technológiáját.	Az elvárt minőségben végzi el az előkészítő műveleteket.	Az eszközöket funkciójuknak megfelelően, önállóan a használati utasítás szerint használja.
17	Alkatrészeket összeilleszt, oldható és oldhatatlan kötéströgzít a tanult technológiák alkalmazásával.	Érti az összeszerelendő és rögzítendő alkatrészek mechanikai tulajdonságait és az alkalmazott technológiát.	Hatékonyan és precízen végzi a munkáját.	Önállóan végzi el a szerelési és rögzítési műveleteket és betartja a technológiai utasításokat.
18	Az elvégzett munkát dokumentálja, jegyzőkönyvet készít számítógépes környezetben.	Ismeri a szerelési dokumentációk típusait, azok tartalmi elemeit.	Elkötelezett a hibás szerelési egységek számának csökkentése iránt.	Felelősséget vállal az általa összeépített berendezések minőségéért.
19	Az előírásoknak megfelelően karbantartja a szereléshez használt kisgépeket.	Ismeri a karbantartási feladatokat.	Gondosan bánik a rá bízott szerszámokkal, gépekkel, eszközökkel.	Felelősséget vállal a rá bízott gépek-, készülékek állapotáért.
20	Megérti és elemzi a munkaszerződés tartalmi elemeit, munkaviszony létesítésekor érvényesíti munkavállalói jogait.	Ismeri a munkajogi alapfogalmakat és a Munka Törvénykönyve munkaviszony létesítésére, munkavállaló, illetve munkáltató jogaira és kötelezettségeire vonatkozó részeit.	Elkötelezett a szabályos foglalkoztatás mellett, elkerüli a munkaügyi szabálytalanságokat.	Megítéli egy adott munkaszerződésbe nem a saját magára vonatkozó kötelezettségeket, önálló döntést hoz az aláírásról vagy elutasításról.

A részszakma követelményeinek teljesítését mérő szakmai vizsga

Szakmai vizsgára bocsátás feltétele:

a részszakma megszerzésére irányuló képzés teljesítése

Projektfeladat

A vizsgatevékenység megnevezése: Komplex fémipari gyártási tevékenység megvalósítása

A vizsgatevékenység leírása:

A komplex feladat során minden tanult megmunkálási művelet alkalmazásra kerül (kézi és kisgépes megmunkálás, darabolás, forgácsolás, oldható és oldhatatlan kötés készítése, felületkezelés)

A gyakorlati vizsgán egy-egy alkatrészt le kell gyártani a tanult kézi és gépi gyártási eljárással, két alkatrészt technológiai utasítás szerint szegecselt vagy hegesztett kötéssel kell összekapcsolni, majd a szerelt egység többi elemével szerelési ábra alapján összeszerelni.

A egyik legyártott alkatrészen valamelyik tanult felületkezelési eljárást is alkalmazni kell. A gyakorlati vizsga szerelési részében a vizsgázó által előre legyártott alkatrészek is felhasználhatóak.

Egy kijelölt alkatrészből a vizsgázó mérési jegyzőkönyvet készít a kiadott geometriai mérőeszközök alkalmazásával.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 360 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 100%

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai: Az egyes műveletek súlyaránya az értékelésben:

1. Megmunkálási műveletek	30%
2. Kötés készítés	30%
3. Szerelés	10%
4. Felületkezelés	10%
5. Mérés	20%

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40%-át elérte.

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges személyi feltételek:

A gyakorlati vizsgafeladatot a vizsgabizottság legalább 2 tagja együttesen értékeli. A vizsgán részt vesz, de az értékelésben nem a vizsgaszervező által kinevezett tárgyi feltételek biztosításáért felelős személy. A projektfeladat – szükség esetén – kiegészíthető szóbeli kikérdezéssel.

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

Általános és egyéni védőeszközök

Technológia specifikus védőeszközök, védőfalak

Munkabiztonsági, tűzvédelmi és elsősegély nyújtási felszerelés

Lakatos munkaállomás, satupadok

Lakatos kéziszerszámok - kalapácsok, reszelők, fémfűrészek, csigafúró-készlet, süllyesztők, menetfúró készlet, menetmetsző készlet, hajtóvasak

Karos táblaolló, darabológépek (fűrészgép, lemez daraboló gép,)

Előrajzolás eszközei (körző, karctű, vonalzó, pontozók)

Mérőeszközök és ellenőrző eszközök (kézi mechanikus tolómérő, rádiussablonok, derékszög, szögmérő, alak és helyzetmérő eszközök)

Egyetemes esztergagép, befogás eszközei, készülékei, forgácsoló szerszámok

Egyetemes marógép, befogás eszközei, készülékei, forgácsoló szerszámok

Oszlopos fűrőgép, befogás eszközei, készülékei, forgácsoló szerszámok

Szerelő szerszámkészletek

Hegesztő munkaállomás, hegesztés eszközei, fogyóelektródás hegesztőgépek

Elektromos kéziszerszámok, kisgépek

Felületkezelés gépei, eszközei

Sajtoló gép

Csiszoló gép

A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei:-

A vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok

A szakmai vizsgán a felsorolt tárgyi feltételeken túl más eszköz használata nem szükséges.

KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEK KÖMŰVES SZAKMA

A szakma alapadatai

Az ágazat megnevezése: Építőipar ágazat

A szakma megnevezése: Kőműves

A szakma azonosító száma: 4 0732 06 08

A szakma szakmairányai: ---

A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

Ágazati alapoktatás megnevezése: Építőipari ágazati alapoktatás

Kapcsolódó részsakmák megnevezése: Falazó kőműves, Gépi vakoló

Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama: Szakképző iskolai oktatásban: 140 óra. Technikumi oktatásban: ---. Érettségire épülő oktatásban: 160 óra.

A szakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenység, valamint a munkaterület leírása

A kőműves építészeti és tartószerkezeti terveket olvas és értelmez. Ismeri és betartja a kivitelezési munkafolyamatok sorrendiségét. A rendelkezésére bocsátott tervek alapján megvalósítja a kőműves szerkezeteket. A kőműves munkák végzéséhez szükséges építő- és segédanyagokat ismeri, azokat szakszerűen használja. Tervdokumentáció alapján, irányítással részt vesz az épületek és a kőműves szerkezetek helyének kitűzésében. A tereprendezéssel és az alapozással összefüggésben kézi földmunkát végez. Elkészíti egyszerű monolit beton és vasbetonszerkezetek zsaluzatát, vasalását. Monolit beton és vasbeton teherhordó és nem teherhordó szerkezeteket betonoz. Alépítményi szerkezetek talajpára és talajnedvesség elleni szigetelését végzi bitumenes szigetelőanyagokkal. Tervdokumentáció alapján kő, kerámia, pórusbeton, beton és polisztirolhab anyagú falszerkezeteket épít. Ismeri az épületszerkezeteket és azok csomópontjainak kialakítási szabályait, betartja a vonatkozó tartószerkezeti és hőtechnikai szabványok előírásait. Kézi és gépi vakolási munkákat végez. Elkészíti a homlokzatok hőszigetelési munkáit. Látszó téglaburkolatú réteges falszerkezetet épít. Térburkolatot készít. Bontási terv alapján épületszerkezeteket bont. Helyszíni felmérés és/vagy tervdokumentáció alapján meghatározza a kőművesszerkezetek megépítéséhez szükséges anyagok mennyiségét. A kőművesmunkák munka-, baleset-, tűz- és környezetvédelmi szabályait ismeri, és azokat tudatosan betartja. Alapvető irodai szoftvereket alapszinten kezel.

A szakmához rendelt legjellemzőbb FEOR szám

Szakma megnevezése	FEOR-szám	FEOR megnevezése
Kőműves	7511	Betonozó
		Beton-összeillesztő kőműves
		Díszítő kőműves
		Építményvakoló kőműves
		Épület-, építményzsaluzat-szerelő

		Falazó kőműves
		Födémgerenda-, tálca- és béléstest-elhelyező
		Gázkémény készítő
		Gépi vakoló
		Gyárkéményépítő kőműves
		Karbantartó kőműves
		Kazán- és kemenceépítő kőműves
		Kemenceépítő
		Kéményépítő kőműves
		Klinkertégla lerakó
		Szegély betongerenda-zsaluzatát beállító
		Tűzállófalazat-készítő kőműves

A szakképzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség: Alapfokú iskolai végzettség

Alkalmassági követelmények

Foglalkozás-egészségügyi alkalmassági vizsgálat: szükséges

Pályaalkalmassági vizsgálat: nem szükséges

A szakmai oktatás megszervezéséhez szükséges tárgyi feltételek

Eszközjegyzék ágazati alapoktatásra

mérő és kitűző eszközök;

jelölő eszközök;

építőipari kéziszerszámok, kisgépek;

segédszerkezetek;

egyéni védőeszközök;

munkabiztonsági eszközök, felszerelések;

internetkapcsolattal rendelkező számítógép és irodai szoftverek (szövegszerkesztő, táblázatkezelő);

munkakörnyezet biztosításhoz szükséges takarítóeszközök;

szelektív hulladéktároló edények

Eszközjegyzék szakirányú oktatásra

mérő és jelölő eszközök;

kitűző eszközök;

földmunkák kézi szerszámai;

kézi és gépi talajtömörítő eszközök, tartozékok;

kőműves munkák kézi szerszámai, eszközei;
víz- és hőszigetelés eszközei, gépei, tartozékai;
faipari kéziszerszámok;
faipari gépek, eszközök, tartozékok;
szerelő és bontó szerszámok;
korszerű munkaállványok;
támasztólétra;
korszerű zsámozatok;
anyagmozgató gépek, berendezések, eszközök;
építőipari elektromos kisgépek tartozékokkal;

térkő roppantó, térkővágó gép;
vizes téglavágógép tartozékokkal;
nivelláló készlet;
habarcterítő kocs;
betonkeverő gép;
egyéni védőeszközök;
munkabiztonsági eszközök, felszerelések;
internetkapcsolattal rendelkező számítógép, projektor és irodai szoftverek
(szövegszerkesztő, táblázatkezelő, prezentációs program,);
munkakörnyezet biztosításhoz szükséges takarítóeszközök;
kishaszongépjármű;
szelektív hulladéktároló edények;

Kimeneti követelmények

Az ágazati alapoktatás szakmai követelményeinek leírása

A tanuló megismeri az építőipari szakmák különböző tevékenységeit, alapvető technológiáit, anyagait. Eszközöket, kézi szerszámokat, egyszerű kisgépeket biztonsággal kezel. Megismeri az építési folyamat sorrendiségének szabályait, a tevékenységekhez kapcsolódó általános és munkavédelmi előírásokat. Egyéni védőfelszereléseket használ, betartja a tűz- és balesetvédelmi, illetve a környezetvédelmi előírásokat. Egyszerű, az építőiparra jellemző munkafolyamatokat végez. Kijelöl vízszintes és függőleges irányokat. Felkészül az önálló, illetve csoportos felelős munkavégzésre. Papíralapú és digitális építőipari műszaki rajzokat olvas, értelmez. Anyagjelölésekkel, méretarányos, egyszerű vázlatrajzokat készít. Ismeri az épületek és építmények alapvető szerkezeteit, azok ábrázolási módjait. Egyszerű mennyiségszámításokat végez (hossz, terület, térfogat, darab), műszaki rajzokról méretet olvas le. Azonosítja a tervdokumentációban ábrázolt szerkezeteket a megépített szerkezetekkel. Irodai szoftvereket alapfokon használ, digitális tartalmakat, dokumentumokat és alkalmazásokat kezel, így ismeri az e-építési napló alkalmazást.

Ágazati alapoktatás szakmai követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke

1	Munkáját az építőiparban alkalmazott gépekkel, berendezésekkel, szerszámokkal végzi.	Ismeri az építőipar különböző folyamataihoz kapcsolódó anyagokat és azok jellemző tulajdonságait, és a szerszámok szakszerű használatát.	Törekszik a precíz és pontos munkavégzésre. A szerszámokat, anyagokat szakszerűen használja, a munkaterület tisztán tartja.	Instrukciók alapján, önállóan végzi munkáját.
2	Megkülönbözteti az építőipari szakmákra jellemző munkafolyamatokat.	Ismeri az építőipari szakmák tevékenységeit, azok alapműveleteit.	Jó szakmaismerettel, érdeklődő, problémamegoldó gondolkodással tekint a feladatokra.	Az egyes munkafolyamatok szakmák szerinti megkülönböztetését önállóan elvégzi.

3	Képes kijelölni a munkavégzéshez szükséges kitüntetett irányokat (függőleges, vízszintes, merőleges, párhuzamos).	Ismeri a vízszintes, függőleges (merőleges) irányok kijelölési módszereit, eszközeit.	Törekszik a precíz és pontos munkavégzésre.	Döntéseket hoz, képes az önellenőrzésre, saját és mások hibáinak kijavítására.
4	Az építőipari anyagok méretre szabását, munkadarabok összeépítését, összeillesztését, rögzítését, anyagkeverékek összeállítását végzi.	Ismeri a mérési és szabási módszereket, mérőeszközöket.	Elkötelezett a precíz munkavégzés iránt. A hulladékokat szakszerűen kezeli.	Felelősséget vállal a saját munkájáért, a munkadarabok pontos méreteiért.
5	Napi tevékenységét a szakmai előírások alapján végzi.	Ismeri az ágazat általános munkavédelmi, környezetvédelmi és tűzvédelmi előírásait.	Elkötelezett a gazdaságos anyagfelhasználás és fenntarthatóság iránt.	Betartja és betartatja a munkabiztonsági, környezetvédelmi és tűzvédelmi szabályokat.
6	Megtervezi az építőipari feladat munkafázisait azokat a technológiai sorrendben elvégzi.	Ismeri az építési technológiai és sorrendiségek helyesszabályait.	Értékként tekint a kapcsolódó munkanemek által létrehozott eredményekre.	Döntéseket hoz a sorrendiséget illetően, és felelősséget vállal a döntéseiért.
7	Az építőipar területén dolgozó más szakemberekkel csoportos munkavégzésre, kooperációra képes.	Rendelkezik munkatársaival és projektben résztvevő partnereivel való kommunikációhoz szükséges szakkifejezésekkel.	Hajlandó együttműködni munkatársaival.	Irányítás mellett másokkal együttműködve dolgozik.
8	Értelmezi a műszaki rajzok jelöléseit, tartalmát és jelentését.	Ismeri a műszaki rajzok jelöléseit, tartalmát és jelentését.	Törekszik a műszaki rajzok részletes, precíz értelmezésére.	Önállóan képes a rajzok értelmezésére.
9	Egyszerű, mérethelyes kézi vázlatrajzokat készít.	Ismeri a vázlatrajz készítésének módszereit, eszközeit	Elkötelezett a tiszta, esztétikus, áttekinthető vázlatrajz elkészítése iránt.	Kreatívan választ a vázlatrajz-készítési módszert.
10	Papíralapú és digitális tervrajzok tartalmát összeveti a megépített szerkezetekkel.	Ismeri a tervdokumentációk trendszerét.	Törekszik műszaki rajzok részletes, precíz értelmezésére.	Döntéseket hoz, szükség esetén korrigálja saját és mások hibáit.

11	Irodai szoftvereket alapfokon használ, digitális tartalmakat, dokumentumokat és alkalmazásokat kezel.	Ismeri az alapvető irodai szoftvereket (szövegszerkesztőt, táblázatkezelőt).	Fogékony az új szoftverek iránt, tudatos az etikus használatában.	Önállóan kezeli a digitális tartalmakat, dokumentumokat.
12	Egyszerűbb mennyiségszámításokat végez (hossz, terület, térfogat, darab).	Ismeri a matematikai alpműveleteket, az SI-mértékegységeket és az átváltásokat.	Törekszik a számítások pontosságára.	Mérései, számításai eredményét ellenőrzi, szükség esetén korrigálja saját és mások hibáit.
13	Megkülönbözteti a szakmákra jellemző szerkezeteket azok jellemző funkciói alapján.	Ismeri a szerkezeteket, azok funkcióit, összetevőit, létrehozásukhoz szükséges anyagokat, eszközöket, szerszámokat.	Érdeklődik a kapcsolódó szakmák iránt.	Önállóan felismeri a szakmákra jellemző szerkezeteket azok jellemző funkciói alapján.

Szakirányú oktatás szakmai követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Bekapcsolódik a munkaterület átvételi folyamatába. Felméri a munkaterületet, helyszíni bejárást végez. Átadja, illetve átveszi a munkát, munkaterületet.	Megérti a munkaterület és a munka átvételének fontosságát. Ismeri az átadás-átvétel dokumentálásának folyamatát. Ismeri a kivitelezési munka résztvevőit.	Elkötelezett a pontos, precíz munkavégzés és dokumentálás mellett.	Irányítás mellett átadja, átveszi a munkaterületet és dokumentálja az átadást, átvételt.
2	Építészeti és tartószerkezeti tervek olvas és értelmez.	Ismeri az építészeti és tartószerkezeti tervek jelöléseit, tartalmát, jelentését. Ismeri a műszaki rajzi ábrázolás szabályait.	Törekszik a műszaki rajzok részletes, precíz értelmezésére.	Önállóan képes a tervek értelmezésére.

3	Kialakítja az építési technológiai folyamatok sorrendiségét.	Magabiztosan ismeri az építési technológiai folyamatok helyes sorrendjét.	Törekszik a munkavégzésből adódó kockázatok minimalizálására. Elkötelezett biztonságos munkavégzés mellett. Törekszik a pontos betartásával munkavédelmi és biztonsági szabályok betartása mellett a legjobb kivitelezési megoldások alkalmazására.	Munkáját a technológiai utasítások és az építő- és segédanyagok felhasználási utasításaiban leírtak pontos betartásával végzi. Magára nézve kötelezőnek tartja a szakszerű kivitelezési megoldásokat.
4	Kiválasztja és szakszerűen felhasználja a kőműves munkák végzéséhez szükséges építő-segédanyagokat.	Átfogóan ismeri a kőműves munkák megvalósításához szükséges anyagokat, azok tulajdonságait és alkalmazásuk technológiáját.	Törekszik az építő- és segédanyagok szakszerű és gazdaságos felhasználására.	Munkáját az építő- és segédanyagok felhasználási utasításaiban leírtak pontos betartásával végzi.
5	Tervdokumentáció alapján vízszintes és függőleges értelemben kitűzi az egyszerű épületek és megépítendő épületszerkezetek helyét.	Alapszinten ismeri a kitűzés folyamatát, a mérési módszereket és a mérőeszközöket.	Törekszik a precíz, pontos munkavégzésre.	Irányítás mellett kitűzi az egyszerű épületeket, kitűzési vázlatot készít. Önállóan, tervdokumentáció alapján kitűzi a megépítendő épületszerkezeteket.
6	A tereprendezéssel és alapozással összefüggésben kézi földmunkát végez.	Ismeri a talajfajtákat és az azok megmunkálásához szükséges kéziszerszámokat.		Felelősséget vállal az önállóan elvégzett munkájáért.
7	Alépítmények talajpára- és talajnedvesség elleni szigetelését végzi bitumenes szigetelőanyagok felhasználásával.	Ismeri a talajpára- és talajnedvesség elleni szigetelések anyagait és azok kivitelezési technológiáját.	Elkötelezett a munkakörnyezetér e, a veszélyes anyagok megfelelő kezelése mellett.	

8	Tervdokumentáció alapján kő, kerámia, pórusbeton, beton és polisztirolhab anyagú falazóelemekből hagyományos és korszerű ragasztott technológiával teherhordó és nem teherhordó falszerkezeteket épít.	Ismeri a hatékony munkavégzési módszereket. Ismeri a hagyományos és a passzív házak építésének technológiáját. Kiválasztja a falazatok kivitelezéséhez szükséges anyagokat, gépeket, szerszámokat, eszközöket.	Törekszik a falazott szerkezetek szakszerű kivitelezésére. Nyitott a más szakmák képviselőivel való együttműködésre. Nyitott az új technológiák megismerésére.	Felelősséget vállal az önállóan elvégzett munkájáért. Önellenőrzést végez, saját hibáit javítja.
9	Tervdokumentáció alapján falszerkezetekben kialakítandó acél, vasbeton, kerámia anyagú és kéregelemes, egyenesvonalú nyílásáthidalásokat helyez el, valamint íves nyílásáthidalásokat falaz.	Ismeri az egyenesvonalú és az íves vonalvezetésű nyílásáthidalások (boltövek) erőjátékát, anyagait, segéd szerkezeit és kivitelezési technológiáját.	Törekszik az áthidalások szakszerű kivitelezésére.	
10	Korszerű égéstermék-elvezető berendezéseket (kéményeket) és szellőzőket épít. Meglévő, hagyományos (falazott) égéstermék-elvezető berendezések (kémények) falazatát helyreállítja.	Ismeri a korszerű és hagyományos kémények, szellőzők anyagait. Ismeri a korszerű (előregyártott elemes) és hagyományos kémények építési technológiáját, valamint kapcsolatukat más épületszerkezetekhez.	Betartja a korszerű kémények építésére vonatkozó szabványokat, gyártói utasításokat, előírásokat. Törekszik a kémények, szellőzők szakszerű kivitelezésére.	
11	Födémeket épít előregyártott szerkezetek felhasználásával.	Ismeri az előregyártott födém szerkezetek anyagait és szerkezeti kialakításukat.	Törekszik a kivitelezési sorrend betartására a munkavédelmi szabályok betartása mellett.	Felelősséget vállal az önállóan elvégzett munkájáért.

12	Falazatok, vakolatok és kémények készítéséhez szükséges munkaállványt épít és bont. Előregyártott áthidalók és födém szerkezetek építéséhez elhelyező állványt épít és bont.	Ismeri a falazáshoz és vakoláshoz szükséges hagyományos és korszerű munkaállványok, az előregyártott szerkezetek beépítéséhez szükséges elhelyező állványok építési és bontási sorrendjét, előírásait.	Törekszik a balesetmentes munkavégzésre.	
13	Monolit beton aljzatokat, esztrichet, valamint alapesteket, vasbeton fal, pillér, oszlop, födém, koszorú, áthidaló és lépcső szerkezeteket épít.	Ismeri a helyszíni monolit beton és vasbeton szerkezetek anyagait, azok tulajdonságait, és a készítésükre vonatkozó technológiai előírásokat. Ismeri az esztrichek anyagait, készítésükre vonatkozó technológiai előírásokat.	Felismeri a munkavégzés egyes fázisaiban a veszélyhelyzeteket, ezért mindent megtesz annak elkerülésére. Nyitott	Felelősséget vállal az önállóan elvégzett munkájáért. Önellenőrzést végez, saját hibáit javítja.
14	Egyszerű beton és vasbeton szerkezetek zsaluzását, vasalását végzi. Egyszerű látszóbeton szerkezetet épít.	Ismeri a fűrészárúk fajtáit, megmunkálásuk módjait. Ismeri az egyszerű zsaluzatok készítésének szakmai szabályait. Ismeri a vasalási terveket. Ismeri a betonacélok szerkezetekben elfoglalt szerepét. Ismeri a látszóbeton felületek kialakításának technológiai előírásait.	Törekszik a vonatkozó kivitelezési előírások betartására.	
15	Falazó és vakoló habarcsot állít elő kézi és gépi úton.	Ismeri a falazó és vakoló habarcsok alapanyagait, a hagyományos és korszerű habarcsok előállításának technológiáját.	Törekszik a minőségi munkavégzésre.	Felelősséget vállal az önállóan elvégzett munkájáért.

16	Beltéri és kültéri felületeken kézi és gépi vakolást végez hagyományos és korszerű vakolóanyagokkal.	Ismeri a bel- és kültérre alkalmas vakolóanyagokat, azok tulajdonságait, és a vonatkozó vakolási technológiákat.	Törekszik a vonatkozó kivitelezési előírások és a vonatkozó munkavédelmi szabályok betartására.	Felelősséget vállal az elkészült vakolatok minőségéért. Önellenőrzést végez, saját hibáit javítja.
17	Homlokzatok komplex hőszigetelését (teljes hőszigetelő rendszer -THR) végzi.	Ismeri a THR készítésének anyagait, technológiáját.		Felelősséget vállal az önállóan elvégzett munkájáért. Önellenőrzést végez, saját hibáit javítja.
18	Beton, kő és kerámia anyagú térburkolatot fektet.	Ismeri a térburkolatok készítésének anyagait, technológiáját.		
19	Látszó téglaburkolatú réteges falszerkezetet készít.	Ismeri a látszó téglaburkolatú réteges falszerkezetek készítésének anyagait, technológiáját.		
20	Épületszerkezetek bontási és átalakítási munkáit a vonatkozó szakmai szabályok, előírások szerint végzi. Utólagos nyílásáttöréseket és kiváltásokat készít.	Ismeri a bontási és átalakítási munkák helyes technológiai sorrendjét. Ismeri a bontási és átalakítási munkák kihatását a megmaradó épületszerkezetekre. Ismeri az utólagos nyílaskiváltások készítésének technológiáját. Ismeri a bontási hulladékok kezelési szabályait.	Törekszik a balesetmentes munkavégzésre. Elkötelezett a vonatkozó hulladékgazdálkodási előírások betartása mellett.	Munkáját a bontási munkákra vonatkozó szakmai utasításokban foglaltak, illetve a munka- és környezetvédelmi szabályok utasításai szerint végzi.
21	Villamos kéziszerszámokat és építőipari kisgépeket aszükséges villamos gyártói használati utasítások szerint kezel.	Ismeri az egyes munkafolyamatokhoz szükséges villamos kéziszerszámokat és építőipari kisgépeket, tartozékaikat és azok gyártói és használati előírásait.	Törekszik a szabályos, balesetmentes, gyártói előírások szerinti munkavégzésre.	A munka megkezdése előtt a munkaeszközök biztonságos állapotáról meggyőződik, azokat rendeltetésüknek megfelelően a gyártói használati utasítás szerint kezeli.

22	Alapvető irodai szoftvereket alapszinten kezel. Portfóliót készít, prezentációt állít össze, digitális eszközöket használ.	Ismeri az alapvető irodai szoftvereket (elektronikus dokumentumok, prezentációk), azok készítési szabályait, előírásait, jellemző formáit.	Fogékony az új szoftverek megismerése iránt. Szakmai szakkifejezéseket használ írásban és szóban. Elkötelezett munkájának pontos dokumentálása iránt.	Önállóan képes dokumentumokat, prezentációkat és egyszerűbb webes tartalmakat előállítani, befogadni és megosztani.
23	Különböző épületszerkezetek (alaptestek, falszerkezetek, áthidalások, födémek, koszorúk, vakolatok, szigetelések, burkolatok) anyagszükségleti számításait elvégzi.	Átlátja a tervdokumentációt. Ismeri a tervjeleket. Ismeri az alapvető matematikai összefüggéseket, mértékegységeket, mértékegység- átváltási módszereket.	Elkötelezett a pontos munkavégzés és annak dokumentálása mellett.	Felelősséget vállal a kiszámított anyagmennyisége k helyességéért. Önellenőrzést végez.
24	A munkavégzés során betartja a kőműves szakmára vonatkozó munka-, tűz-, baleset- és környezetvédelmi szabályokat.	Ismeri a kőműves munka- végzésével kapcsolatos munka-, tűz-, baleset- és környezetvédelmi szabályokat.	Elkötelezett a biztonságos és balesetmentes munkavégzés mellett.	Felelősséget vállal önmaga és munkatársai biztonságáért. Az egyéni és kollektív védőeszközöket, védő-berendezéseket rendeltetés- szerűen használja.
25	Felhasználói szinten ismeri a korszerű 3D modellezési technológiákhoz (pl.: BIM) kapcsolódó információkinyerési lehetőségeket és a munkája során szükség esetén ezeket alkalmazza.	Ismeri a BIM technológiával készített 3D modelleket és formátumokat kezelő szoftvereket és a modellek információtartalmát a munkája során szükség esetén ezeket feladatellátáshoz szükséges mértékben.		Munkája során a kinyert adatokat megfelelően dokumentálja és tárolja, illetve gondoskodik az adatok elérhetőségének biztosításáról.

Ágazati alapvizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai

Az ágazati alapvizsgára bocsátás feltétele: valamennyi előírt képzési évfolyam eredményes teljesítése.

Írásbeli vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése: Építőipar alapjai

A vizsgatevékenység leírása

Az írásbeli vizsgatevékenység az alábbi tanulási eredmények mérésére és értékelésére irányul: Az írásbeli vizsga tartalmaz feleletválasztós, feleletalkotós, számításos és rajzolvasási feladatokat.

Adott műszaki tervdokumentáció alapján:

végezzen mennyiség számítást;

azonosítsa be a szerkezeteket;

értelmezze a terv jelöléseit.

Feleletválasztós és feleletalkotós feladatok során:

adjon számot a munkavédelmi, tűzvédelmi és környezetvédelmi ismereteiből.

Ábrák és képek alapján azonosítsa be az építőipari szakmáknál alkalmazott eszközöket, berendezéseket, alapvető szerkezeteket.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 90 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes ágazati alapvizsgán belül: 40%

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A javítás a feladatsorhoz rendelt értékelési útmutató alapján történik.

Az egyes feladattípusok aránya és értékelése a teljes vizsgafeladaton belül:

tervdokumentáció alapján mennyiség számítás 20%

tervdokumentáció alapján szerkezetek beazonosítása 20%

tervdokumentáció alapján tervek jelöléseinek értelmezése 20%

munkavédelem, tűzvédelem és környezetvédelem 20%

ábrák és képek alapján eszközök, berendezések, alapvető szerkezetek beazonosítása 20%

Az értékelés százalékos formában történik.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40%-át elérte.

Gyakorlati vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése: Építőipar alapfeladatai

A vizsgatevékenység leírása

Meglévő műszaki dokumentáció alapján az elvégzendő feladathoz kiválasztja a személyi védőfelszereléseket, kiválasztja a konkrét, alkalmazandó szerszámokat, eszközöket. A megadott rajz alapján végezze el fa, vagy fém, vagy kerámia építőanyag méretre szabását. Dokumentáció alapján építse össze, illessze össze, rögzítse a leszabott elemeket. Az elkészített elemeket építse be előre elkészített szerkezetbe. Az elkészült szerkezetről készítsen kézi vázlatrajzot.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 180 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes ágazati alapvizsgán belül: 60%

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A vizsgatevékenység értékeléséhez a vizsgaszervezőnek részletes értékelő lapot kell összeállítania az alábbi szempontok figyelembevételével:

Helyesen választotta ki a védőfelszereléseket 10%

Helyesen választotta ki az eszközöket és berendezéseket 10%

Az építőanyagok méretre szabását az adott szakmai feladat szakmai elvárásai szerinti mérettűréssel készítette el 20%

Az elemek összeillesztését, összeszerelését, rögzítését helyesen, a tervdokumentáció előírásai alapján végezte el 20%

Az összeillesztett elemeket megfelelően építette be az elkészült szerkezetbe 20%

A teljes összeépített szerkezetről helyes és szakszerű vázlatrajzot készített 20%

Az értékelés százalékos formában történik.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40%-át elérte.

Alapvizsgálóval betölthető munkakör FEOR száma

Ágazati alapoktatás megnevezése	FEOR-szám	FEOR megnevezése	Alapvizsgálóval munkakör(ök), tevékenységek betölthető
Építőipari ágazati alapoktatás			

A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei:---

A szakmai vizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai

Szakma megnevezése: Kőműves

Szakmai vizsgára bocsátás feltétele:

valamennyi előírt képzési évfolyam és az egybefüggő szakmai gyakorlat eredményes teljesítése.

szakmához kötődő további sajátos követelmények: ---

Központi interaktív vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése: Interaktív kőműves szakmai vizsga

A vizsgatevékenység leírása

Építészeti és tartószerkezeti tervdokumentáció értelmezése. Munkafolyamatok helyes technológiai sorrendjének meghatározása megadott munkalépések/műveletek sorba rendezésével (legfeljebb 10 – 10 művelet). Szakmai anyagszükséglet számítási feladatok - tervdokumentáció, vagy tervrészlet alapján adott anyagú falazott szerkezetek, vakolt felületek, homlokzati hőszigetelések, térburkolatok, monolit beton és vasbeton szerkezetek anyagszükségletének meghatározása.

Az interaktív vizsgatevékenység az alábbi tanulási eredmények mérésére és értékelésére irányul:

vizsgarész: Építészeti és tartószerkezeti tervdokumentáció értelmezése:

építészeti rajzok és rajzi jelek felismerése, értelmezése, rajzi jelek megnevezésének hozzárendelése a rajzi jelekhez (interaktív feladat);

épületszerkezetek felismerése, megnevezések hozzárendelése az épületszerkezetekhez (interaktív feladat);

épületszerkezetek csomópontjainak értelmezése, kiegészítése, feliratozása, feliratok hozzárendelése a csomópontokhoz (interaktív feladat);

vázkerámia és/vagy pórusbeton falazatok falidomkötéseinek megoldása (méretezett falidomok kontúrvonalai közé), rajzos feladat.

vizsgarész: Munkafolyamatok helyes technológiai sorrendjének meghatározása megadott munkalépések/műveletek sorba rendezésével (legfeljebb 10 – 10 munkalépés/művelet):

monolit vasbeton sávalap készítésének technológiai sorrendje;

teherhordó falszerkezet készítésének technológiai sorrendje hagyományos és/vagy korszerű (ragasztott) falazási technológia esetén;

előregyártott előfeszített vasbeton gerendás, béléstartós földem készítésének technológiai sorrendje;

előregyártott, kéregelemes gerendás, vázkerámia béléstartós, félmonolit földem készítésének technológiai sorrendje;

korszerű, előregyártott elemekből épített égéstermék-elvezető berendezés (kémény) építésének technológiai sorrendje;

belső/külső vakolási munka készítésének technológiai sorrendje;

teljes homlokzati hőszigetelő rendszer (THR) készítésének technológiai sorrendje;

hagyományos technológiával épített családi ház bontásának technológiai sorrendje.

vizsgarész: Szakmai számítás / feladattípusok:

falszerkezetek anyagszükségletének meghatározása (idomterv, falazóelem, falazóhabarcs);

falszerkezetekben kialakított nyílások feletti áthidaló szerkezetek anyagszükségletének meghatározása;

külső és/vagy belső vakolt szerkezetek anyagszükségletének meghatározása;

teljes homlokzati hőszigetelő rendszer (THR) anyagszükségletének meghatározása;

térburkolatok anyagszükségletének meghatározása;

monolit beton és vasbeton szerkezetek (alaptest, fal, pillér, oszlop, földem, koszorú, áthidaló, lépcső, aljzat) anyagszükségletének meghatározása (teljes beton mennyiség, betonalkotók mennyisége, tömörödés, keverési arány, víz-cement tényező);

egyszerű monolit vasbeton szerkezetek (kéttámaszú gerenda, kéttámaszú konzolosan túlnyúló gerenda, két irányban teherhordó lemez, négyszög keresztmetszetű pillér) betonacél kimutatásának összeállítása tartószerkezeti, vasalási tervek alapján, hiányos betonacél kimutatás kiegészítése.

Az interaktív vizsgatevékenység tartalmazhat feleletválasztós, feleletalkotós és számításos feladatokat.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 180 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 20 %

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A javítás a feladatsorhoz rendelt, a vizsgaközpont által készített javítási-értékelési útmutató alapján történik.

Az egyes feladattípusok aránya és értékelése a teljes vizsgafeladaton belül:

vizsgarész: Építészeti és tartószerkezeti tervdokumentáció, alaprajzi részlet értelmezése: 15 %

vizsgarész: Munkafolyamatok technológiai sorrendjének meghatározása: a felsorolt nyolc (8) témakörből véletlenszerűen kiválasztott két feladat: 40 %

vizsgarész: Szakmai számítás: a felsorolt hét (7) témakörből 5 különböző témakör véletlenszerű kiválasztása, témakörönként 1 – 1 feladat, összesen 5 feladat: 45 %

Az értékelés százalékos formában történik.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló az interaktív vizsgatevékenység minden egyes vizsgarésében a megszerezhető összes pontszám legalább 40 %-át elérte.

Projektfeladat

A feladat része, hogy képes értelmezni egy BIM modellt.

A vizsgatevékenység megnevezése: Kőműves projektfeladat

A vizsgatevékenység leírása

vizsgarész: Portfólió (kötelező elem): A tanuló előrehaladásáról és/vagy eredményeiről, munkáiból összeállított, az oktató által hitelesített, rendszerezett dokumentum.

Tartalma:

Gyakorlati időszak alatt készített munkák fotói, valamint azok rövid szakmai bemutatása, jellemzése (alkalmazott anyagok, szerszámok, eszközök, gépek, technológia).

A gyakorlati munkavégzés során megismert korszerű anyagok és technológiák ismertetése.

Valamely szakmai versenyen való részvétel bemutatása. Formája:

Valamely prezentációs programban elkészített kivetíthető diasor, amellyel rövid szóbeli előadás kíséretében mutatja be a vizsgázó a megszerzett szaktudását, eredményeit. Legfeljebb 10 diában.

A portfólió elkészítésére rendelkezésre álló idő: 2 év. Az értékelés százalékos formában történik.

A portfólió leadási határideje: Legkésőbb a szakmai vizsga megkezdése előtt 10 munkanappal, a vizsgaszervező képviselője részére.

vizsgarész: Produktum

A vizsgaközpont által készített műszaki tervdokumentáció, vagy alaprajzi/metszeti részletrajzok alapján falazó, vakoló, hőszigetelő, térburkoló és betonozó munka végzése előkészített területen.

A produktum vizsgarész az alábbi tanulási eredmények mérésre és értékelésére irányul:

Falazási munka végzése: alaprajz/metszet értelmezése, falszerkezet kitűzése, falazási munka végzése vázkerámia falazóanyag felhasználásával, hagyományos falazási technológiával, teherhordó falazatként, 5 sor magasságban, $1,5 \text{ m}^2$ felületen – egyéni feladat.

Előregyártott rendszeráthidaló beépítése: nyíláskiváltás kialakítása terv alapján – páros feladat.

Vakolási munka végzése: vázkerámia anyagú falfelületen (gúzolás, alapvakolás, simító vakolás), 1 m^2 tagolt felületen – egyéni feladat.

Homlokzati hőszigetelő rendszer készítése: előkészített, vázkerámia anyagú alapfelületre, lábazati indító profilról indítva (mechanikai rögzítés és színezés nélkül), 1 m^2 felületen – egyéni feladat.

Térburkolat készítése: előre előkészített (szilárd) felületen, tetszőleges mintával, 3 cm homokágyba, kétoldali szegélyelemek, vagy falak közé, egyirányú lejtéssel, 1 m^2 felületen – egyéni feladat.

Betonozási feladat készítése: előre előkészített felületen (falszerkezet elé, vagy előre elkészített zsaluzatba), 5 cm vastagságban, saját levében lesimítva, vízszintben, 1 m^2 felületen – egyéni feladat.

Az értékelés százalékos formában történik.

vizsgarész: Szakmai beszélgetés

A vizsgázó által kiválasztott, a produktum valamely feladatrésszéhez kapcsolódó szakmai beszélgetés. A vizsgázó válaszolja meg szóban a produktum befejezése, azonban még annak az értékelése előtt a vizsgabizottság által feltett, a produktum kivitelezésére (anyagok, technológia, munkavédelem, ok-okozati összefüggések feltárása) vonatkozó szakmai kérdéseit. Az értékelés százalékos formában történik.

A vizsgatevékenységek végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 440 perc Ebből az időtartamból:

vizsgarész: Portfólió: 10 perc;

vizsgarész: Produktum: 420 perc;

vizsgarész: Szakmai beszélgetés: 10 perc.

A vizsgatevékenységek aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 80 % A vizsgarészek aránya a projektfeladaton belül:

vizsgarész: A portfólió aránya a projektfeladat vizsgatevékenység teljes feladatsorán belül:10%.

vizsgarész: A produktum aránya a projektfeladat vizsgatevékenység teljes feladatsorán belül:80%.

vizsgarész: A szakmai beszélgetés aránya a projektfeladat vizsgatevékenység teljes feladatsorán belül: 10%.

A vizsgatevékenységek értékelésének szempontjai:

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40 %-át elérte.

A) vizsgarész: A portfólió értékelésének sajátos szempontjai:

- megfelelő szakkifejezések használata: 25%
- tanulási eredmények bemutatása / technológia szakszerű ismertetése: 35%
- ok-okozati összefüggések feltárása: 20%
- kommunikációs képesség: 10%
- beszédstílus: 10%

A portfólió vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40%-át elérte.

vizsgarész: A produktum értékelésének sajátos szempontjai:

A produktum értékeléséhez a vizsgaszervezőnek (akkreditált vizsgaközpontnak) részletes értékelő lapot kell összeállítania az alábbi lényeges szempontok figyelembevételével:

	feladat típusa	értékelési szempont	súlyarány
a	falazási munka	falszerkezet kitűzése	25%
		falazat méretei	
		függőlegesség	
		vízszintesség	
		falsík	
		derékszög	
		falazat megjelenése	
		munkavédelem, szerszámhasználat	
		munkaterület átadása, hulladékkezelés	
b	áthidaló beépítése	felfekvések kialakítása	10%
		áthidalók vízszintessége	
		áthidalók helyzete (falsíkhöz)	
		áthidalók helyzetbiztosítása	
		munkavédelem, szerszámhasználat	
c	vakolási munka	vakolt élek függőlegessége	25%
		vakolati síkok	
		derékszögűség	
		simítás minősége	
		munkavédelem, szerszámhasználat	
d	hőszigetelési munka	hőszigetelés kitűzése	15%
		függőlegesség	
		vízszintesség	
		glettelés minősége	
		munkavédelem, szerszámhasználat	

e	térburkolási munka	ágyazat kialakítása	15%
		derékszögűség	
		burkolat síkja / lejtése	
		hézagrajz	
		munkavédelem, szerszámhasználat	
f	betonozási munka	zsaluzat előkészítése	10%

		beton keverése	
		beton bedolgozása	
		beton tömörítése	
		betonfelület megmunkálása	
		beton utókezelése	
		munkavédelem, szerszámhasználat	
	összesen		100%

A produktum elkészítése akkor eredményes, ha a tanuló a produktum vizsgatevékenység minden egyes vizsgarészében a megszerezhető összes pontszám legalább 40 %-át elérte.

vizgarész: A szakmai beszélgetés értékelésének sajátos szempontjai:

megfelelő szakkifejezések használata:	25%
kiválasztott feladatrész anyagainak, technológiájának, munkavédelmi szabályainak szakszerű ismertetése:	35%
- ok-okozati összefüggések feltárása:	20%
- kommunikációs képesség:	10%
- beszédstílus:	10%

A szakmai beszélgetés vizgarész akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40 %-át elérte.

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges személyi feltételek: Központi interaktív vizsga:

Teremfelügyelő: termenként 1 fő (a szakmában nem kompetens személy). Projektfeladat:

Portfólió bemutatása: Informatikus, vagy rendszergazda rendelkezésre állása a zavartalan lebonyolításhoz.

Produktum: 1 fő felügyelő (oktató) + 2 fő kisegítő személy (alsóbb éves tanuló) jelenléte szükséges a vizsgafeladat függvényében.

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

informatikai eszközök (hardware – számítógép, projektor, software – prezentációhoz);

zsebszámológép (szöveges adatok tárolására és megjelenítésére nem alkalmas), író- és rajzeszköz (toll, ceruza, papír, vonalzó, radír);

a vizsgafeladatok kiírásában megfogalmazott feladatokhoz, azok szakszerű végrehajtását biztosító megfelelően előkészített munkaterület;

a vizsgafeladatok végrehajtásához szükséges megfelelő kézi szerszámok;

a vizsgafeladatok végrehajtásához szükséges villamos kéziszerszámok, építőipari kisgépek;

a vizsgafeladatok végrehajtásához szükséges megfelelő munkavédelmi eszközök;

a vizsgafeladatok végrehajtásához szükséges alapanyagok;

a vizsgafeladatok kiírását és értékelését tartalmazó, vizsgaközpont által készített tervdokumentáció

a vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelő munkaruha és munkavédelmi lábbeli, mérőeszköz, jelölő eszköz (vizsgáló biztosítja).

A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei:

A szakmai vizsga eredményébe az ágazati alapvizsgát az alábbi súlyaránnal kell beszámítani: Ágazati alapvizsga: 10%, Szakmai vizsga: 90%

A vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok

Központi interaktív vizsga

informatikai eszközök (hardware – számítógép, projektor, software – prezentációhoz);

zsebszámológép (nem programozható);

vonalzók;

papír;

íróeszközök (toll, ceruza, radír).

Gyakorlati vizsga

mérő és jelölő eszközök;

kitűző eszközök;

földmunkák kézi szerszámai;

kézi és gépi talajtömörítő eszközök, tartozékok;

kőműves munkák kézi szerszámai, eszközei;

víz- és hőszigetelés eszközei, gépei, tartozékai;

faipari kéziszerszámok;

faipari gépek, eszközök, tartozékok;

szerelő és bontó szerszámok;

korszerű munkaállványok;

támasztólétra;

korszerű zsálatatok;

anyagmozgató gépek, berendezések, eszközök;

építőipari elektromos kisgépek tartozékokkal;

térkő roppantó, térkővágó gép;

vizes téglavágógép tartozékokkal;

nivelláló készlet;

habarcssterítő kocsi;

betonkeverőgép;

egyéni védőeszközök;

munkabiztonsági eszközök, felszerelések;

internetkapcsolattal rendelkező számítógép, projektor és irodai szoftverek (szövegszerkesztő, táblázatkezelő, prezentációs program,);

munkakörnyezet biztosításhoz szükséges takarítóeszközök;

kishaszongépjármű;

szelektív hulladéktároló edények;

A vizsgázó használhatja a feladatokhoz szükséges saját szerszámain, eszközeit, amennyiben azok megfelelnek a munkavédelmi előírásoknak. A vizsga megkezdése előtt, a munkavédelmi oktatást követően be kell mutatni a saját szerszámaint a vizsga felügyelőjének, vagy a vizsga elnökének.

A vizsgatevékenységek megszervezésére, azok vizsgaidőpontjaira, a vizsgaidőszakokra

vonatkozó sajátos feltételek

A portfólió leadási határideje: A portfóliót legkésőbb a szakmai vizsga megkezdése előtt 10 munkanappal kell átadni a vizsgaszervező képviselője részére.

Részszakma

Részszakma alapadatai

A részszakma megnevezése: Falazó kőműves

A részszakma órakerete: 960 óra

A részszakma besorolása az Európai Képesítési Keretrendszer szerint: 4

A részszakma besorolása a Magyar Képesítési Keretrendszer szerint: 4

A részszakma besorolása a Digitális Kompetencia Keretrendszer szerint: 3

A részszakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenység, valamint a munkaterület leírása

A falazó kőműves megismeri a kőműves szakma különböző tevékenységeit, alapvető technológiáit. A falazó kőműves építészeti és tartószerkezeti terveket olvas és értelmez. Ismeri és betartja a kivitelezési munkafolyamatok sorrendiségét, különös tekintettel a falazási munkákra. Eszközöket, kézi szerszámokat, villamos kéziszerszámokat, építőipari kisgépeket biztonsággal kezel. A falazó kőműves munkák végzéséhez szükséges építő- és segédanyagokat ismeri, azokat szakszerűen használja. Felkészül az önálló, illetve csoportos felelős munkavégzésre. Tervdokumentáció alapján, irányítással részt vesz az egyszerű épületek és a falazott kőműves szerkezetek helyének kitűzésében. Alépítményi szerkezetek talajpára és talajnedvesség elleni szigetelését végzi bitumenes szigetelőanyagokkal. Tervdokumentáció alapján kő, kerámia, pórusbeton és beton anyagú falszerkezeteket épít. Falazó munkaállványt épít és bont. Ismeri az épületszerkezeteket és azok csomópontjainak kialakítási szabályait, betartja a vonatkozó tartószerkezeti és hőtechnikai szabványok előírásait. Látszó téglaburkolatú réteges falszerkezetet épít. Bontási terv alapján falszerkezeteket bont, falszerkezetekben utólagos nyílásáttöréseket, nyílásáthidalásokat alakít ki. Helyszíni felmérés és/vagy tervdokumentáció alapján meghatározza a falszerkezetek megépítéséhez szükséges anyagok mennyiségét. Egyéni védőeszközöket használ. A falazó kőműves munkák munka-, baleset-, tűz- és környezetvédelmi szabályait ismeri, és azokat tudatosan betartja.

A részszakma legjellemzőbb FEOR száma

Részszakma megnevezése	FEOR-szám	FEOR megnevezése
Falazó kőműves	7511	Épületfalazó kőműves
		Falazó kőműves
		Gázkémény készítő
		Gyárkéményépítő kőműves
		Karbantartó kőműves
		Kéményépítő kőműves
		Tűzállófalazat-készítő kőműves

A szakképzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség: alapképzési iskolai végzettség vagy a Dobbantó program elvégzése

Alkalmassági követelmények

Foglalkozás-egészségügyi alkalmassági vizsgálat: szükséges

Pályaalkalmassági vizsgálat: nem szükséges

Eszközjegyzék a részsakmákra

mérő és jelölő eszközök;

kitűző eszközök;

kőműves munkák kézi szerszámai, eszközei

vízszigetelés eszközei, gépei, tartozékai;

faipari kéziszerszámok;

faipari gépek, eszközök, tartozékok;

szerelő és bontó szerszámok;

korszerű munkaállványok;

támasztólétra;

korszerű zsálatatok;

anyagmozgató gépek, berendezések, eszközök;

építőipari elektromos kisgépek tartozékokkal;

vizes téglavágógép tartozékokkal;

nivelláló készlet;

habarcterítő kocs;

betonkeverőgép;

egyéni védőeszközök;

munkabiztonsági eszközök, felszerelések;

munkakörnyezet biztosításhoz szükséges takarítóeszközök;

kishaszongépjármű;

szelektív hulladéktároló edények;

Részsakma szakmai kimeneti követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Bekapcsolódik a munkaterület átvétel folyamatába.	Megérti a munkaterület átvételének fontosságát. Ismeri az átvétel dokumentálásának folyamatát.	Elkötelezett a pontos, precíz munkavégzés és dokumentálás mellett.	Irányítás mellett átveszi a munkaterületet és dokumentálja az átvételt.

2	Építészeti tartószerkezeti terveket olvas és értelmez.	és Ismeri az építészeti és tartószerkezeti tervek jelöléseit, tartalmát, jelentését. Ismeri a műszaki rajzi ábrázolás szabályait.	Törekszik a műszaki rajzok részletes, precíz értelmezésére.	Önállóan képes a tervek értelmezésére.
3	Kialakítja az építési/falazási technológiai folyamatok sorrendiségét.	Ismeri az építési/falazási technológiai folyamatok helyes sorrendjét.	Törekszik a munkavégzésből adódó kockázatok minimalizálására. Elkötelezett biztonságos munkavégzés mellett. Törekszik munkavédelmi és biztonsági szabályok betartása	Munkáját a technológiai utasítások és az építő és segédanyagok felhasználási utasításaiban leírtak pontos betartásával végzi. Magára nézve kötelezőnek tartja

			mellett a legjobb kivitelezési megoldások alkalmazására.	a szakszerű kivitelezési megoldásokat.
4	Kiválasztja és szakszerűen felhasználja a falazó kőműves munkák végzéséhez szükséges építő- és segédanyagokat.	Ismeri a kőműves munkák megvalósításához szükséges anyagokat, azok tulajdonságait és alkalmazásuk technológiáját.	Törekszik az építő- és segédanyagok szakszerű és gazdaságos felhasználására.	Munkáját az építő és segédanyagok felhasználási utasításaiban leírtak pontos betartásával végzi.
5	Tervdokumentáció alapján vízszintes és függőleges értelemben kitűzi az egyszerű épületek és megépítendő falszerkezetek helyét.	Ismeri a kitűzés folyamatát, a mérési módszereket és a mérőeszközöket.	Törekszik a precíz, pontos munkavégzésre.	Irányítás mellett kitűzi az egyszerű épületeket, kitűzési vázlatot készít. Önállóan, tervdokumentáció alapján kitűzi a megépítendő falszerkezeteket.
6	Alépitmények talajpára és talajnedvesség elleni szigetelését végzi bitumenes szigetelő anyagok felhasználásával.	Ismeri a talajpára és talajnedvesség elleni szigetelések anyagait és azok kivitelezési technológiáját.	Elkötelezett a munkakörnyezetér e, a veszélyes anyagok megfelelő kezelése mellett.	Felelősséget vállal az önállóan elvégzett munkájáért.
7	Tervdokumentáció alapján kő, kerámia, pórusbeton és beton anyagú falazóelemekből hagyományos és korszerű ragasztott technológiával teherhordó és nem teherhordó falszerkezeteket épít.	Ismeri a hatékony munkavégzési módszereket. Ismeri hagyományos és passzívházak építésének technológiáját. Kiválasztja a falazatok kivitelezéséhez szükséges anyagokat, gépeket, szerszámokat, eszközöket	Törekszik a falazott szerkezetek szakszerű kivitelezésére. Nyitott a más szakmák képviselőivel való együttműködésre. Nyitott az új technológiák megismerésére.	Felelősséget vállal az önállóan elvégzett munkájáért. Önellenőrzést végez, saját hibáit javítja.
8	Tervdokumentáció alapján falszerkezetekben kialakítandó acél, vasbeton, kerámia anyagú és kéregelemes, egyenesvonalú nyílásáthidalásokat helyez el, valamint	Ismeri az egyenesvonalú és íves vonalvezetésű nyílásáthidalások (boltövek) erőjátékát, anyagait, segédszerkezeit és kivitelezési	Törekszik az áthidalások szakszerű kivitelezésére.	

	íves nyílásáthidalásokat falaz.	technológiáját.		
9	Korszerű égéstermék-elvezető berendezéseket (kéményeket) és szellőzőket épít. Meglévő, hagyományos (falazott) égéstermék-elvezető berendezések (kémények) falazatát helyreállítja.	Ismeri a korszerű és hagyományos kémények, szellőzők anyagait. Ismeri a korszerű (előregyártott elemes) és hagyományos kémények építési technológiáját, valamint kapcsolatukat más épületszerkezetekkel.	Betartja a korszerű kémények építésére vonatkozó szabványokat, a gyártói utasításokat, előírásokat. Törekszik a korszerű kémények, szellőzők szakszerű kivitelezésére.	
10	Falazatok és kémények készítéséhez szükséges munkaállványt épít és bont.	Ismeri a falazáshoz szükséges hagyományos és korszerű munkaállványok építési és bontási sorrendjét, előírásait.	Törekszik a balesetmentes munkavégzésre.	Felelősséget vállal az önállóan elvégzett munkájáért.
11	Falazóhabarcsot állít elő kézi és gépi úton.	Ismeri a falazóhabarcsok alapanyagait, hagyományos és a korszerű habarcsok előállításának technológiáját.	Törekszik a minőségi munkavégzésre.	
12	Látszó téglaburkolatú réteges falszerkezetet készít.	Ismeri a látszó téglaburkolatú réteges falszerkezetek készítésének anyagait, technológiáját.	Törekszik a vonatkozó kivitelezési előírások betartására	Felelősséget vállal az önállóan elvégzett munkájáért. Önellenőrzést végez, saját hibáit javítja.
13	Falszerkezetek bontási és átalakítási munkáit a vonatkozó szakmai szabályok, előírások szerint végzi. Utólagos nyílásáttöréseket és kiváltásokat készít.	Ismeri a bontási és átalakítási munkák helyes technológiai sorrendjét. Ismeri a bontási és átalakítási munkák kihatását meglévő épületszerkezetekre. Ismeri az utólagos nyíláskiváltások készítésének technológiáját.	Törekszik a balesetmentes munkavégzésre. Elkötelezett a vonatkozó hulladékgazdálkodási előírások betartása mellett.	Munkáját a bontási munkákra vonatkozó szakmai utasításokban foglaltak, illetve a munka- és környezetvédelmi szabályok utasításai szerint végzi.

		Ismeri a bontási hulladékok kezelési szabályait.		
14	Villamos kéziszerszámokat és építőipari kisgépeket a gyártói használati utasítások szerint kezel.	Ismeri az egyes munkafolyamatokhoz szükséges villamos kéziszerszámokat és építőipari kisgépeket, tartozékaikat és azok gyártói és használati előírásait.	Törekszik a szabályos, balesetmentes, a gyártói előírások szerinti munkavégzésre.	A munka megkezdése előtt a munkaeszközök biztonságos állapotáról meggyőződik, azokat rendeltetésüknek megfelelően a gyártói használati utasítás szerint kezeli.
15	Különböző épületszerkezetek (falszerkezetek, áthidalások) anyagszükségleti számításait elvégzi.	Átlátja a tervdokumentációt. Ismeri a tervjeleket. Ismeri az alapvető matematikai összefüggéseket, mértékegységeket, mértékegység-átváltási módszereket.	Elkötelezett a pontos munkavégzésre és annak dokumentálására mellett.	Felelősséget vállal a kiszámított anyagmennyiségek helyességéért. Önellenőrzést végez.
16	A munkavégzés során betartja a munka-, tűz-, baleset- és környezetvédelmi szabályokat.	Ismeri a munkavégzéssel kapcsolatos munka-, tűz-, baleset- és környezetvédelmi szabályokat.	Elkötelezett a biztonságos munkavégzés mellett. Ismeri a munkavégzés egyes fázisaiban a veszélyhelyzeteket, ezért mindent megtesz annak elkerülésére. Nyitott a más szakma képviselőivel való együttműködésre.	Felelősséget vállal önmaga és munkatársai biztonságáért. Az egyéni és kollektív védőeszközöket, védőberendezéseket rendeltetésszerűen használja.

A részszakma követelményeinek teljesítését mérő szakmai vizsga

Szakmai vizsgára bocsátás feltétele:

a részszakma megszerzésére irányuló képzés teljesítése

Projektfeladat

A vizsgatevékenység megnevezése: Falazó kőműves projektfeladat

A vizsgatevékenység leírása:

Produktum

A vizsgaközpont által készített műszaki tervdokumentáció, vagy alaprajzi/metszeti részletrajzok alapján falazó munka végzése előkészített területen.

A produktum vizsgatevékenység az alábbi tanulási eredmények mérésre és értékelésére irányul:

Falazási munka végzése: alaprajz/metszet értelmezése, falszerkezet kitűzése, falazási munka végzése vázkerámia falazóanyag felhasználásával, hagyományos falazási technológiával, teherhordó és nem teherhordó fal építése 5 sor magasságban (összetett falidom falazása, főfal és válaszfal kapcsolatának szakszerű kialakítása), összesen 3,0 m² felületen – egyéni feladat.

Előregyártott rendszeráthidaló beépítése: nyíláskiváltás kialakítása terv alapján teherhordó és nem teherhordó falazatban is egyaránt – páros feladat. (Az áthidaló(ka)t mindkét faltípus esetében az 5. sorban kell elhelyezni.)

A produktum (kivitelezési feladatsor) aránya a projektfeladat teljes feladatsorán belül: 100%.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 300 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 100%

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A) A produktum értékelésének sajátos szempontjai:

A produktum értékeléséhez a vizsgaszervezőnek (akkreditált vizsgaközpontnak) részletes értékelő lapot kell összeállítania az alábbi lényeges szempontok figyelembevételével:

	feladat típusa	értékelési szempont	súlyarány
a	falazási munka (teherhordó fal)	falszerkezet kitűzése	35%
		falazat méretei	
		függőlegesség	
		vízszintesség	
		falsík	
		derékszög	
		megjelenés	
		munkavédelem, szerszámhasználat	
b	falazási munka (nem teherhordó fal)	falszerkezet kitűzése	25%
		falazat méretei	
		függőlegesség	
		vízszintesség	
		falsík	
		derékszög	
		megjelenés	
		munkavédelem, szerszámhasználat	
c	teherhordó és nem teherhordó falszerkezetek kapcsolatának kialakítása	falazóelemek szakszerű kapcsolata (bekötő szalag alkalmazása)	10%
		csatlakozó (álló) hézag kialakítása, kitöltése	
d	áthidaló beépítése (teherhordó fal)	felfekvések szakszerű kialakítása	20%
		fogadó felület kialakítása – habarcságy, vízszint	
		felfekvési hossz	
		vízszintesség	
		áthidalók helyzete – falsíkhhoz képest	

		áthidalók helyzete – szakszerű elhelyezés	
		áthidalók helyzetbiztosítása	
		munkavédelem, szerszámhasználat	
e	áthidaló beépítése (nem teherhordó fal)	felfekvések szakszerű kialakítása	10%
		fogadó felület kialakítása –	

		habarcság, vízszint	
		felfekvési hossz	
		vízszintesség	
		áthidaló helyzete – falsíkhhoz képest	
		áthidalók helyzete – szakszerű elhelyezés	
		ráfalazás – falegyen kialakítása	
		munkavédelem, szerszámhasználat	
		munkaterület átadása, hulladékkezelés	
	összesen:		100%

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a vizsgatevékenység minden egyes vizsgarészében a megszerezhető összes pontszám legalább 40%-át elérte.

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges személyi feltételek: Projektfeladat:

Produktum: 1 fő felügyelő (oktató) + 2 fő kisegítő személy (alsóbb éves tanuló) jelenléte szükséges a vizsgafeladat függvényében.

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

a vizsgafeladatok kiírásában megfogalmazott feladatokhoz, azok szakszerű végrehajtását biztosító megfelelően előkészített munkaterület;

a vizsgafeladatok végrehajtásához szükséges megfelelő kézi szerszámok;

a vizsgafeladatok végrehajtásához szükséges villamos kéziszerszámok, építőipari kisgépek;

a vizsgafeladatok végrehajtásához szükséges megfelelő munkavédelmi eszközök;

a vizsgafeladatok végrehajtásához szükséges alapanyagok;

a vizsgafeladatok kiírását és értékelését tartalmazó, vizsgaközpont által készített tervdokumentáció

a vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelő munkaruha és munkavédelmi lábbeli, mérőeszköz, jelölőeszköz (vizsgázó biztosítja).

A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: ---

A vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok

mérő és jelölő eszközök;

kitűző eszközök;

kőműves munkák kézi szerszámai, eszközei

vízszigetelés eszközei, gépei, tartozékai;

faipari kéziszerszámok;

faipari gépek, eszközök, tartozékok;

szereelő és bontó szerszámok;

korszerű munkaállványok;
támasztólétra;
korszerű zsálatatok;
anyagmozgató gépek, berendezések, eszközök;
villamos kéziszerszámok és építőipari kisgépek tartozékokkal;
vizes téglavágógép tartozékokkal;
nivelláló készlet;
habarcsterítő kocsi;
betonkeverőgép;
egyéni védőeszközök;

munkabiztonsági eszközök, felszerelések;

munkakörnyezet biztosításhoz szükséges takarítóeszközök;

kishaszongépjármű;

szelektív hulladéktároló edények;

Részsakma

Részsakma alapadatai

A részsakma megnevezése: Gépi vakoló

A részsakma órakerete: 480 óra

A részsakma besorolása az Európai Képesítési Keretrendszer szerint: 4

A részsakma besorolása a Magyar Képesítési Keretrendszer szerint: 4

A részsakma besorolása a Digitális Kompetencia Keretrendszer szerint: 3

A részsakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenység, valamint a munkaterület leírása

A gépi vakoló megismeri a kőműves szakma különböző tevékenységeit és alapvető technológiáit. A gépi vakoló építészeti és tartószerkezeti tervekkel olvas és értelmez. Ismeri és betartja a kivitelezési munkafolyamatok sorrendiségét, különösen tekintettel a vakolási munkákra. Eszközöket, kézi szerszámokat, villamos kéziszerszámokat, építőipari kisgépeket biztonságosan kezel. A gépi vakolási munkák végzéséhez szükséges építő- és segédanyagokat ismeri, azokat szakszerűen használja. Felkészül az önálló, illetve csoportos felelős munkavégzésre. Tervdokumentáció alapján, irányítással részt vesz az épületek vakolatainak kitűzésében. Hagyományos és korszerű vakolóanyagokkal kültéri és beltéri kézi és gépi vakolási munkákat végez. Vakológépet kezel. Vakoló munkaállványt épít és bont. Helyszíni felmérés és/vagy tervdokumentáció alapján meghatározza a vakolási munkák kivitelezéséhez szükséges anyagok mennyiségét. Egyéni védőeszközöket használ. A vakolási munkák munka-, baleset-, tűz- és környezetvédelmi szabályait ismeri, és azokat tudatosan betartja.

A részsakma legjellemzőbb FEOR száma

Részsakma megnevezése	FEOR-szám	FEOR megnevezése
Gépi vakoló	7511	Építményvakoló kőműves
		Gépi vakoló

A szakképzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség: alapképzési iskolai végzettség vagy a Dobbantó program elvégzése

Alkalmassági követelmények

Foglalkozás-egészségügyi alkalmassági vizsgálat: szükséges

Pályaalkalmassági vizsgálat: nem szükséges

Eszközjegyzék a részsakmákra

mérő és jelölő eszközök;

kitűző eszközök;
kézi és gépi vakolási munkák szerszámai, eszközei;
faipari kéziszerszámok;
szerelő és bontó szerszámok;
korszerű munkaállványok;
támasztólétra;
anyagmozgató gépek, berendezések, eszközök;
építőipari elektromos kisgépek tartozékokkal;
vakológép tartozékokkal;

megfelelő energiacsatlakozás (elektromos, víz) kialakítása vakológépekhez;
 keverőszáras keverőgép tartozékokkal;
 habarcskeverőgép;
 egyéni védőeszközök;
 munkabiztonsági eszközök, felszerelések;
 munkakörnyezet biztosításhoz szükséges takarítóeszközök;
 kishaszongépjármű;
 szelektív hulladéktároló edények;

Részsakma szakmai kimeneti követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Bekapcsolódik a munkaterület átvétel folyamatába.	Megérti a munkaterület átvételének fontosságát. Ismeri az átvétel dokumentálásának folyamatát.	Elkötelezett a pontos, precíz munkavégzésért és dokumentálás mellett.	Irányítás mellett átvéti a munkaterület és dokumentálja az átvételt.
2	Építészeti tartószerkezeti terveket olvas és értelmez.	Ismeri az építészeti és tartószerkezeti tervek jelöléseit, tartalmát, jelentését. Ismeri a műszaki rajzi ábrázolás szabályait.	Törekszik a műszaki rajzok részletes, precíz értelmezésére.	Önállóan képes a tervek értelmezésére.
3	Kialakítja az építési/vakolási technológiai folyamatok sorrendiségét.	Ismeri az építési/vakolási technológiai folyamatok helyes sorrendjét.	Törekszik a munkavégzésből adódó kockázatok minimalizálására. Elkötelezett biztonságos munkavégzés mellett. Törekszik munkavédelmi és biztonsági szabályok betartása mellett a legjobb kivitelezési megoldások alkalmazására.	Munkáját a technológiai utasítások és az építő- és segédanyagok felhasználási utasításaiban leírtak pontos betartásával végzi. Magára nézve kötelezőnek tartja a szakszerű kivitelezési megoldásokat.

4	Kiválasztja és szakszerűen felhasználja vakolási munkák végzéséhez szükséges építő-segédanyagokat.	Ismeri a vakolási munkák megvalósításához szükséges anyagokat, azok tulajdonságait és alkalmazásuk technológiáját.	Törekszik az építő- és segédanyagok szakszerű és gazdaságos felhasználására.	Munkáját az építő- és segédanyagok felhasználási utasításaiban leírtak pontos betartásával végzi.
5	Tervdokumentáció	Ismeri a kitűzés	Törekszik a precíz,	Irányítás mellett,

	alapján vízszintes és függőleges értelemben kitűzi a kivitelezendő vakolatok helyét.	folyamatát, a mérési módszereket és a mérőeszközöket. Ismeri a szögek és a síkok meghatározásának és ellenőrzésének módszereit.	pontos munkavégzésre.	tervdokumentáció alapján kitűzi a kivitelezendő vakolatokat, a kitűzést dokumentálja.
6	Vakolatok készítéséhez szükséges munkaállványt épít és bont.	Ismeri a vakolási munkákhoz szükséges hagyományos és korszerű munkaállványok építési és bontási előírásait.	Törekszik a balesetmentes munkavégzésre.	Felelősséget vállal az önállóan elvégzett munkájáért.
7	Vakolóhabarcsot állít elő kézi és gépi úton.	Ismeri a vakolóhabarcsok alapanyagait, hagyományos és korszerű vakolóhabarcsok előállításának technológiáját.	Törekszik a minőségi munkavégzésre.	
8	Beltéri és kültéri felületeken kézi és gépi vakolást végez hagyományos és korszerű vakolóanyagokkal.	Ismeri a bel- és kültérre alkalmazható vakolóanyagokat, azok tulajdonságait, a vakolási technológiákat. Ismeri a falszerkezetek anyagait, azok tulajdonságait, és építési technológiájukat.	Törekszik a vonatkozó kivitelezési előírások és a vonatkozó munkavédelmi szabályok betartására. Figyelembe veszi a beépítendő nyílászárók tokvastagságát a vakolat vastagságának meghatározásakor.	Felelősséget vállal a már beépített, szerkezetek állapotának megvédésére. Felelősséget vállal az elkészült vakolatok minőségéért. Önellenőrzést végez, saját hibáit javítja.
9	Vakoló léceket és profilokat épít be, rögzít.	Ismeri a vakolási munkákhoz alkalmazható műanyag és fém léceket, profilokat, azok beépítési, rögzítési módjait.	Törekszik a vonatkozó kivitelezési előírások és a munkavédelmi szabályok betartására.	Felelősséget vállal a beépített vakoló lécek, profilok stabil beépítéséért, helyzetük (függőlegesség, sík, derékszög) pontosságáért.
10	Vakolatot bont.	Ismeri a vakolatok bontásának technológiai sorrendjét. Ismeri a bontási hulladékok	Törekszik a balesetmentes munkavégzésre. Elkötelezett a vonatkozó	Munkáját a bontási munkákra vonatkozó szakmai autasításokban foglaltak, illetve a

		kezelési szabályait.	hulladékgazdálkodási előírások betartása mellett.	munka- és környezetvédelmi szabályok utasításai szerint végzi.
11	Villamos kéziszerszámokat és építőipari kisgépeket a gyártói használati utasítások szerint kezel.	Ismeri az egyes munkafolyamatokhoz szükséges villamos kéziszerszámokat és építőipari kisgépeket, tartozékaikat és azok gyártói és használati előírásait.	Törekszik a szabályos, balesetmentes, gyártói előírások szerinti munkavégzésre.	A munka megkezdése előtt a munkaeszközök biztonságos állapotáról meggyőződik, azokat rendeltetésüknek megfelelően a gyártói használati utasítás szerint kezeli.
12	Vakológépet kezel.	Ismeri a vakológépek kezelési és karbantartási utasításait, előírásait.		
13	Vakolási munkák anyagszükségleti számításait elvégzi.	Átlátja a tervdokumentációt. Ismeri a tervjeleket. Ismeri az alapvető matematikai összefüggéseket, mértékegységeket és a mértékegység-átváltási módszereket.	Elkötelezett a pontos munkavégzéséért és annak dokumentálása mellett.	Felelősséget vállal a kiszámított anyagmennyiségek helyességéért. Önellenőrzést végez.
14	A munkavégzés során betartja a munka-, tűz-, baleset- és környezetvédelmi szabályokat.	Ismeri a vakolási munkák végzésével kapcsolatos munka-, tűz-, baleset- és környezetvédelmi szabályokat.	Elkötelezett a biztonságos és balesetmentes munkavégzés mellett.	Felelősséget vállal önmaga és munkatársai biztonságáért. Az egyéni és kollektív védőeszközöket, védőberendezéseket rendeltetésszerűen használja.

A részszakma követelményeinek teljesítését mérő szakmai vizsga

Szakmai vizsgára bocsátás feltétele:

A részszakma megszerzésére irányuló képzés teljesítése.

Projektfeladat

A vizsgatevékenység megnevezése: Gépi vakoló projektfeladat

A vizsgatevékenység leírása: Produktum

A gyakorlati vizsgahelyen (akkreditált, független vizsgaközpontban) végrehajtott vizsgatevékenység: Műszaki tervdokumentáció, vagy alaprajzi/metszeti részletrajzok alapján gépi vakolási munka elvégzése előkészített fogadófelületen.

A produktum vizsgatevékenység az alábbi tanulási eredmények mérésre és értékelésére irányul:

- **Gépi vakolási munka** végzése: alaprajz/metszet és részletrajzok értelmezése, vakolat kitűzése, vakoló lécek/profilok felhelyezése (stabil rögzítése), vakolási munka végzése egyszerű és tagolt felületen - vázkerámia és/vagy pórusbeton és/vagy beton anyagú felületen - gépi vakolási technológiával, összesen 10,0 m² felületen – páros feladat. (A technológiából adódóan az első vizsgahelyen 1 fő felhordja, egy másik eldolgozza az anyagot, utána a feladatok felcserélődnek. A simítást mindenki a saját vizsgahelyén végzi).

Az értékelés százalékos formában történik.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 300 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 100%

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A) A produktum értékelésének sajátos szempontjai:

A produktum értékeléséhez a vizsgaszervezőnek (akkreditált vizsgaközpontnak) részletes értékelő lapot kell összeállítania az alábbi lényeges szempontok figyelembevételével:

	feladat típusa	értékelési szempont	súlyarány
a	előkészítési munka	helyiség előkészítése	10%
		fogadófelület előkészítése	
		védendő szerkezetek letakarása	
		fogadófelület ellenőrzése, javítása	
		munkavédelem, szerszámhasználat	
b	kitűzés, vakoló lécek, vakolóprofilok beépítése	vakolat síkjának kitűzése	30%
		vakolólécek szakszerű beépítése, rögzítése	
		vakoló lécek függőlegessége	
		vakoló lécek síkja, derékszöge	
		munkavédelem, szerszámhasználat	
c	vakolási munka	vakolóanyag és vakológép előkészítése	50%
		vakolóanyag felhordása	
		vakolóanyag elegyengetése	
		vakolt felület megdolgozása (simítás)	
		vakolat felületének függőlegessége	
		vakolati élek függőlegessége	
		vakolati síkok	
		derékszögűség	
d	takarítás	munkavédelem, szerszámhasználat	10%
		vakológép és vakolóeszközök tisztítása	
		takarások elbontása	
		elkészült vakolat megóvása	
		munkaterület átadása, hulladékkezelés	

	összesen:		100%

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a vizsgatevékenység minden egyes vizsgarésében a megszerezhető összes pontszám legalább 40%-át elérte.

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges személyi feltételek: Projektfeladat:

Produktum: 1 fő felügyelő (oktató) + 2 fő kisegítő személy (alsóbb éves tanuló) jelenléte szükséges a vizsgafeladat függvényében (vakológép vakolóanyaggal való töltése – a vakológépek számának függvényében).

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

a vizsgafeladatok kiírásában megfogalmazott feladatokhoz, azok szakszerű végrehajtását biztosító megfelelően előkészített munkaterület;

a vizsgafeladatok végrehajtásához szükséges megfelelő kézi szerszámok;

a vizsgafeladatok végrehajtásához szükséges villamos kéziszerszámok, építőipari kisgépek;

a vizsgafeladatok végrehajtásához szükséges megfelelő munkavédelmi eszközök;

a vizsgafeladatok végrehajtásához szükséges alapanyagok;

a vizsgafeladatok kiírását és értékelését tartalmazó tervdokumentáció;

elektromos csatlakozóhelyek és vízvételi helyek mennyisége a vakológépek számának függvényében;

a vakológépek biztonságos üzemeltetéséhez szükséges áramerősség és víznyomás biztosítása;

takarófólia, ragasztószalag, vakablakos felületkialakítás;

a vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelő munkaruha és munkavédelmi lábbeli, mérőeszköz, jelölőeszköz (vizsgáló biztosítja).

A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: ---

A vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok
mérő és jelölő eszközök;

kitűző eszközök;

kézi és gépi vakoló munkák szerszámai, eszközei;

faipari kéziszerszámok;

szerelő és bontó szerszámok;

korszerű munkaállványok;

támasztólétra;

anyagmozgató gépek, berendezések, eszközök;

építőipari elektromos kisgépek tartozékokkal;

vakológép tartozékokkal;

keverőszáras keverőgép tartozékokkal;

habarcskeverő gép;

egyéni védőeszközök;

munkabiztonsági eszközök, felszerelések;

munkakörnyezet biztosításhoz szükséges takarítóeszközök;

kishaszongépjármű;

szelektív hulladéktároló edények;

KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEK BÁDOGOS SZAKMA

A szakma alapadatai

Az ágazat megnevezése: Építőipar

A szakma megnevezése: Bádogos

A szakma azonosító száma: 4 0732 06 02

A szakma szakmairányai: -

A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

Ágazati alapoktatás megnevezése: Építőipari ágazati alapoktatás

Kapcsolódó részsakmák megnevezése: -

Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama: Szakképző iskolai oktatásban: 140 óra, Technikumi oktatásban: -
, Érettségire épülő oktatásban: 160 óra

A szakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenység, valamint a munkaterület leírása

A bádogos az épületek tetőzetének és homlokzatainak fedését készíti el a betervezett fémlemezből, javítja és karbantartja azokat. Elkészíti a kis- és nagyelemes fedésű tetők szegélyezéseit, az áttörések keretezéseit, valamint a hozzá tartozó vízelvezetési szerkezeteket is felszereli és karbantartja azokat. A bádogos szakmával rendelkező szakember meg tudja határozni a tető geometriai méreteit, valós felületét, ennek alapján kiszámolja az anyagszükségletet. Csatornaelemeket, vízgyűjtő üstöt és szakmakörbe tartozó eszközöket, díszműbádogos szerkezeteket gyárt és szerel. Munkájához a szükséges mérőeszközöket, gépeket, berendezéseket működteti és a kéziszerszámokat, kiségeket biztonságosan használja.

A szakmához rendelt legjellemzőbb FEOR szám

Szakma megnevezése	FEOR-szám	FEOR megnevezése
Bádogos	7533	Épület-, építménybádogos
		Bádogos
		Csatornahelyreállító bádogos
		Díszműbádogos
		Homlokzati bádogos
		Karbantartó bádogos
		Lemezmunrás, építőipar
		Szellőzőbádogos
		Tetőbádogos
		Tetőfedő bádogos

A szakképzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség: Alapfokú iskolai végzettség

Alkalmassági követelmények

Foglalkozásegészségügyi alkalmassági vizsgálat: szükséges

Pályaalkalmassági vizsgálat: nem szükséges

A szakmai oktatás megszervezéséhez szükséges tárgyi feltételek

Eszközjegyzék ágazati alapoktatásra

Mérő- és kitűző eszközök

Jelölő eszközök

Építőipari kéziszerszámok, kisgépek

Segédszerkezetek

Egyéni védőeszközök

Munkabiztonsági eszközök, felszerelések

Internetkapcsolattal rendelkező számítógép és irodai szoftverek (táblázatkezelő, szövegszerkesztő)

Munkakörnyezet biztosításához szükséges takarító eszközök

Szelektív hulladéktároló edények

Eszközjegyzék szakirányú oktatásra

Mérő-, kitűző- és jelölő eszközök

Bádogos kéziszerszámok

Elektromos kézi kisgépek

Forrasztóeszközök

Lemezollók

Fogók

Kalapácsok

Szegecsezők

Szerelőszerszámok

Él- és ívhajlítók

Lemezhengerítő

Hornyoló- és göngyölítő gépek

Korclenyomó

Peremező

Létrák, kisállványok

Anyagmozgató és emelőgépek

Egyéni védőfelszerelések

Munkabiztonsági eszközök, felszerelések

Internetkapcsolattal rendelkező számítógép és irodai szoftverek (táblázatkezelő, szövegszerkesztő, prezentációs program)

Szelektív hulladéktároló edények.

Kimeneti követelmények

Az ágazati alapoktatás szakmai követelményeinek leírása

A tanuló megismeri az építőipari szakmák különböző tevékenységeit, alapvető technológiáit, anyagait. Eszközöket, kézi szerszámokat, egyszerű kisgépeket biztonsággal kezel. Megismeri az építési folyamat sorrendiségének szabályait, a tevékenységekhez kapcsolódó általános és munkavédelmi előírásokat. Egyéni védőfelszereléseket használ, betartja a tűz- és balesetvédelmi, illetve a környezetvédelmi előírásokat. Egyszerű, az építőiparra jellemző munkafolyamatokat végez. Kijelöl vízszintes és függőleges irányokat. Felkészül az önálló, illetve csoportos felelős munkavégzésre. Papír alapú és digitális építőipari műszaki rajzokat olvas, értelmez. Anyagjelölésekkel, méretarányos, egyszerű vázlatrajzokat készít. Ismeri az épületek és építmények alapvető szerkezeteit, azok ábrázolási módjait. Egyszerű mennyiségszámításokat végez (hossz, terület, térfogat, darab), műszaki rajzokról méretet olvas le. Azonosítja a tervdokumentációban ábrázolt szerkezeteket a megépített szerkezetekkel. Irodai szoftvereket alapfokon használ, digitális tartalmakat, dokumentumokat és alkalmazásokat kezel, így ismeri az e-építési napló alkalmazást.

Ágazati alapoktatás szakmai követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Munkáját az építőiparban alkalmazott gépekkel, berendezésekkel, szerszámokkal végzi.	Ismeri az építőipari különböző folyamataihoz kapcsolódó anyagokat, azok jellemző tulajdonságait, és a szerszámok szakszerű használatát.	Törekszik a precíz és pontos munkavégzésre. A szerszámokat, anyagokat szakszerűen használja, a munkaterület tisztán tartja.	Instrukciók alapján, önállóan végzi munkáját.
2	Megkülönbözteti az építőipari szakmákra jellemző munkafolyamatokat.	Ismeri az építőipari szakmák tevékenységeit, azok alapszerveletét.	Jó szakmai ismerettel, érdeklődő, problémamegoldó gondolkodással tekint a feladatokra.	Az egyes munkafolyamatok szakmák szerinti megkülönböztetését önállóan elvégzi.
3	Képes kijelölni a munkavégzéshez szükséges kitüntetett irányokat (függőleges, vízszintes, merőleges, párhuzamos).	Ismeri a vízszintes, függőleges (merőleges) irányok kijelölési módszereit, eszközeit.	Törekszik a precíz és pontos munkavégzésre.	Döntéseket hoz, képes az önellenőrzésre, saját és mások hibáinak kijavítására.

4	Az építőipari anyagok méretre szabását, munkadarabok összeépítését, összeillesztését, rögzítését,	Ismeri a mérési és szabási módszereket, mérőeszközöket.	Elkötelezett a precíz munkavégzés iránt. A hulladékokat szakszerűen	Felelősséget vállal a saját munkájáért, a munkadarabok pontos méreteiért.

	anyagkeverékek összeállítását végzi.		kezeli.	
5	Napi tevékenységét a szakmai előírások alapján végzi.	Ismeri az ágazati általános munkavédelmi, környezetvédelmi és tűzvédelmi előírásait.	Elkötelezett a gazdaságos anyagfelhasználás és a fenntarthatóságért.	Betartja és betartatja a munkabiztonsági, környezetvédelmi és tűzvédelmi szabályokat.
6	Megtervezi az építőipari feladat munkafázisait és azokat helyes technológiai sorrendben elvégzi.	Ismeri az építési technológiai sorrendiségek szabályait.	Értékként tekint a kapcsolódó munkanemek által létrehozott eredményekre.	Döntéseket hoz a sorrendiséget illetően, és felelősséget vállal a döntéseiért.
7	Az építőipar területén dolgozó szakemberekkel csoportos munkavégzésre, kooperációra képes.	Rendelkezik a munkatársaival és a projektben résztvevő partnereivel való kommunikációhoz szükséges szakkifejezésekkel.	Hajlandó együttműködni munkatársaival.	Irányítás mellett másokkal együttműködve dolgozik.
8	Értelmezi a műszaki rajzok jelöléseit, tartalmát és jelentését.	Ismeri a műszaki rajzok jelöléseit, tartalmát és jelentését.	Törekszik műszaki rajzok részletes, precíz értelmezésére.	Önállóan képes a rajzok értelmezésére.
9	Egyszerű, mérethelyes kézi vázlatrajzokat készít.	Ismeri a vázlatrajz készítésének módszereit, eszközeit.	Elkötelezett a tiszta, esztétikus, áttekinthető vázlatrajz elkészítése iránt.	Kreatívan választ a vázlatrajz-készítési módszert.
10	Papír alapú és digitális tervrajzok tartalmát összeveti a megépített szerkezetekkel.	Ismeri a tervdokumentációk trendszerét.	Törekszik műszaki rajzok részletes, precíz értelmezésére.	Döntéseket hoz, szükség esetén korrigálja saját és mások hibáit.
11	Irodai szoftvereket alapfokon használ, digitális tartalmakat, dokumentumokat és alkalmazásokat kezel.	Ismeri az alapvető irodai szoftvereket (szövegszerkesztőt, táblázatkezelőt).	Fogékony az új szoftverek iránt, tudatos az etikusságában.	Önállóan kezeli a digitális tartalmakat, dokumentumokat.
12	Egyszerűbb mennyiségszámításokat végez (hossz, terület, térfogat, darab).	Ismeri a matematikai alpműveleteket, az SI mértékegységeket és az átváltásokat.	Törekszik számítások pontosságára.	Mérései, számításai eredményét ellenőrzi, szükség esetén korrigálja saját és mások hibáit.
13	Megkülönbözteti a szakmákra jellemző szerkezeteket azok jellemző funkciói alapján.	Ismeri a szerkezeteket, azok funkcióit, összetevőit, a létrehozásukhoz szükséges anyagokat, eszközöket,	Érdeklődik a kapcsolódó szakmák iránt.	Önállóan felismeri a szakmákra jellemző szerkezeteket azok jellemző funkciói alapján.

		szerszámokat.		

Szakirányú oktatás szakmai követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Bádogos szerkezetépítéshez szükséges anyagot kiválaszt.	Ismeri a bádogos feladatokhoz használt anyagok tulajdonságait (fizikai, kémiai, mechanikai, technológiai), a gyártók szállítási illetve a kereskedelemben kapható lemezek szabványos méreteit.	Figyelemmel kíséri a bádogos szerkezetépítéshez használható anyagok gyártói ajánlatait.	Dönteni tud az anyagok kiválasztásánál.
2	Bádogos anyagokat, félkész- és késztermékeket tárol és szállít.	Ismeri az anyagok tárolásának és szállításának szabályait.	A bádogos anyagok, félkész- és késztermékek tárolásánál, szállításánál szem előtt tartja azok állapotának megővését.	Felelősséget vállal a tárolt anyagok, félkész és késztermékek állapotáért.
3	Bádogos munkák elvégzéséhez méréseket végez, gyártáshoz és szereléshez szükséges anyag- és segédanyag szükségletet határoz meg.	Ismeri az anyag- és segédanyag szükséglet meghatározásának módszereit, a rajzokat és az épület mérési adatai alapján.	A mérések során törekszik a pontosságra, az anyagszükséglet meghatározásnál gazdaságosságra.	Felelősséget vállal a meghatározott anyagmennyiség helyességéért.
4	A bádogos munkákkal kapcsolatos műszaki terveket és részletrajzokat olvas, azok tartalmát értelmezi, szabásrajzokat készít bádogos elemekről	Ismeri a műszaki rajzi jelöléseket, az alapvető idomok szerkesztési módszereit.	Törekszik a rajzok megértésére, az azokból nyert információk alapján precíz munkavégzésre.	Önállóan képes a tervek feldolgozására.

5	Fémlemezek rögzítését, összeépítését korcolással, szegecseléssel, forrasztással, ragasztással végzi.	Ismeri a különböző kötési technológiákat, azok felhasználási területeit a bádogos munkáknál.	Törekszik a technológiai előírások betartására.	Az elkészült bádogos munkájáért felelősséget vállal.
6	Azbeszt tartalmú fedések bontását végzi.	Ismeri az azbeszt tartalmú fedések bontásához, le- és elszállításához előírt biztonsági előírásokat.	Elkötelezett a veszélyes anyagok megfelelő kezelése mellett.	Felelősséget vállal az azbeszt tartalmú anyagok bontásánál és szállításánál a biztonsági előírások betartására.
7	A tábla-, illetve tekercslemezek a kézi- és gépi eszközökkel az adott munkához szükséges üzemi előkészítéseket, gyártásokat és szereléseket végzi.	Ismeri a bádogos szerkezetek üzemi előkészítési, gyártási és szerelési műveleteit.	Nyitott az új technológiák megismerésére, alkalmazására.	Saját tevékenységét önállóan ellenőrzi és reflektálja.
8	Kezeli a bádogos fedések helyszíni előállításához szükséges kézi- és elektromos gépeket.	Ismeri a bádogos fedések helyszíni előállításához szükséges kézi- és elektromos gépek használatát, szállítását és telepítését.	Szem előtt tartja a kézi- és elektromos gépek használati, üzembehelyezési és karbantartási utasításait.	A bádogos fedések helyszíni előállítását másokkal együttműködve végzi.

9	Az épületbádogos vízelvezetési rendszerek elemeit szerkeszti, gépek és kézi szerszámok használatával gyártja, felszereli azokat.	Ismeri a különböző csatornafajták és lefolyócsövek szabványos méreteit. Ismeri a fémlemezek megmunkálásához és szereléséhez szükséges kézi- és gépi berendezések működtetéseéhez szükséges biztonságttechnikai- és tűzvédelmi előírásokat, a bádogos tevékenység munkavállaló biztonságát veszélyeztető kockázatait, a védekezés módjait a baleset elkerülésére.	Magára nézve kötelezőnek tartja a kézi gépek és szerszámok biztonságos használatát.	Az elemek gyártását önállóan, a felszerelést másokkal együttműködve végzi.
10	Kis- és középelemes fedésű tetők alátéthéjazatát alakítja ki, szegélyezéseit készíti.	Ismeri a kis- és középelemes fedésű tetők rétegrendjét, alátéthéjazat kialakítását, szegélyezéseinek szerkesztési elveit.	Törekszik a helyes rétegrend kialakításával a tető átszellőztetését biztosítani.	
11	Fém kiselemes fedésű tetők bádogos szerkezeteit elkészíti.	Ismeri a fém kiselemes fedésű tetők bádogos kivitelezésének technológiáját, csomópont kialakításait.	Törekszik a pontos és precíz munkavégzésre.	Feladatait a tetőfedési munkák elvégzése közben instrukciók alapján, részben önállóan végzi.
12	Síklemezből készülő tetők fedését elkészíti, átszellőztetésükhöz megfelelő rétegrendet alakít ki, elhelyezi a tetőbiztonsági felszereléseket.	Ismeri a síklemezből készülő tetők módózatait, szerkesztési elveit, helyes rétegrendjét, tetőbiztonsági felszereléseit.	Törekszik a helyes rétegrend kialakításával a tető átszellőztetésének biztosítására. Elkötelezett a tetőbiztonsági felszerelések helyes, biztonságos elhelyezésére.	

13	Az egyedi fémlemezfedések (sugár-, íves- és tükrörfedés) kivitelezési munkáihoz szükséges szerkesztési és szabási feladatokat elvégzi.	Ismeri az egyedi fémlemezfedések (sugár-, íves- és tükrörfedés) szerkesztési és szabási műveleteit.	Az egyedi fémlemezfedések kivitelezésénél törekszik a pontosságra.	
14	A fémlemez homlokzatfedésekhez és/vagy homlokzatburkolatokhoz szükséges aljzatokat, szegélyezéseket elkészíti.	Ismeri a fémlemez homlokzatfedések és homlokzatburkolatok szakszerű aljzat kialakítási módjait, szegélyezéseit.	Elkötelezett a szakszerű aljzat- és szegélyezés készítésében.	Összetettebb feladatokat útmutatással végez.
15	Lágyfedésű tetőkhöz szegélyezéseket készít.	Ismeri a lágyfedésű tetők anyagait, rétegrendjeit, szegélyezéseit.	Elkötelezett a rétegrend kialakításánál az előírások betartására.	
16	Elkészíti és felszereli az épülethez illeszkedő tető- és homlokzati vonalas bádogos szerkezeteket.	Ismeri a tető- és homlokzati vonalas bádogos szerkezetek készítésének és felszerelésének módjait.	Elkötelezett a tető- és homlokzati vonalas bádogos szerkezetek épülethez való pontos illesztésében.	Irányítás mellett értékeli saját munkáját.
17	A légcsatornák szerkezeti elemeit méretre szabja, összeállítja, felszereli, illetve összeépíti a szellőzőgéppel.	Ismeri a szellőző- és légcsatornák szerkezeti részeit, annak gyártását, illetve a szellőzőgéppel való összeépítés módjait.	Nyitott más szakmákkal való együttműködésre.	Összetettebb feladatokat útmutatással végez.
18	Elkészíti és felszereli az egyszerűbb díszítóbádogos elemeket (csatorna- díszlemez, vízgyűjtőüst, csúcsdíz).	Ismeri a díszítóbádogos munkák feladatait, alkalmazott anyagait, valamint az egyszerűbb díszítő elemek készítését, felszerelésének technikáit.	Kivitelezés, díszítés közben törekszik munkája eredményét a lehető legesztétikusabb formában elvégezni.	

19	Egyenes és íves csőburkolatokat gyárt és felszerel.	Ismeri a fémlemezburkolatok változatait, anyagait, azok egyes telemeinek gyártási és összeépítési eljárásait.	Nyitott más szakmákkal való együttműködésre.	
20	A munkája során keletkező hulladékot szakszerűen kezeli.	Ismeri a hulladékkezelés vonatkozó szabályait.	Elkötelezett a környezettudatosság és fenntarthatóság mellett.	Munkájáért és annak környezeti hatásaiért felelősséget vállal.
21	Az alapvető irodai szoftvereket (szövegszerkesztő, táblázatkezelő, prezentációkészítő) alapszinten használja.	Ismeri az elektronikus dokumentumok (táblázatos, szöveges, képi), prezentációk készítésének módjait, valamint azok formái követelményeit.	Elkötelezett végzett munkája dokumentálása iránt.	Önállóan képes dokumentumokat, prezentációkat készíteni.
22	Felhasználói szinten ismeri a korszerű 3D modellezési technológiákhoz (pl.: BIM) kapcsolódó információkinyerési lehetőségeket és a munkája során szükség esetén ezek alkalmazza.	Ismeri a BIM technológiával készített 3D modelleket és formátumokat kezelő szoftvereket és a modellek információ tartalmát		Munkája során a kinyert adatokat megfelelően dokumentálja és tárolja, illetve gondoskodik az adatok elérhetőségének biztosításáról.

Ágazati alapvizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai

Az ágazati alapvizsgára bocsátás feltétele: valamennyi előírt képzési évfolyam eredményes teljesítése.

Írásbeli vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése: Építőipar alapjai

A vizsgatevékenység leírása

Az írásbeli vizsgatevékenység az alábbi tanulási eredmények mérésére és értékelésére irányul:

Az írásbeli vizsga tartalmaz feleletválasztós, feleletalkotós, számításos és rajzolvasási feladatokat.

Adott műszaki tervdokumentáció alapján:

végezzen mennyiség számítást;

azonosítsa be a szerkezeteket;

értelmezze a terv jelöléseit. Feladatválasztós feladat során:

Munkabiztonsági, munkavédelmi, tűzvédelmi és környezetvédelmi előírások

- Ábrák és képek alapján azonosítsa be az építőipari szakmáknál alkalmazott eszközöket, berendezéseket, alapvető szerkezeteket.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 90 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes ágazati alapvizsgán belül: 40 %

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A javítás a feladatsorhoz rendelt értékelési útmutató alapján történik.

Az egyes feladattípusok aránya és értékelése a teljes vizsgafeladaton belül:

tervdokumentáció alapján mennyiségyszámítás 20 %

tervdokumentáció alapján szerkezetek beazonosítása 20 %

tervdokumentáció alapján terv jelöléseinek értelmezése 20 %

munkabiztonság, munkavédelem, tűzvédelem és környezetvédelem 20 %

ábrák és képek alapján eszközök, berendezések, alapvető szerkezetek beazonosítása 20 %

Az értékelés százalékos formában történik.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40 %-át elérte.

Gyakorlati vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése: Építőipar alapfeladatai

A vizsgatevékenység leírása

Meglévő műszaki dokumentáció alapján az elvégzendő feladathoz kiválasztja a személyi védőfelszereléseket, kiválasztja a konkrét, alkalmazandó szerszámokat és eszközöket. Megadott rajz alapján végezze el a fa, vagy fém, vagy kerámia építőanyag méretre szabását. Dokumentáció alapján építse össze, illessze össze, rögzítse a le szabott elemeket. Az elkészített elemeket építse be előre elkészített szerkezetbe. Az elkészült szerkezetről készítsen kézi vázlatrajzot.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 180 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes ágazati alapvizsgán belül: 60 %

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A vizsgatevékenység értékeléséhez a vizsgaszervezőnek részletes értékelő lapot kell összeállítani az alábbi szempontok figyelembevételével:

Helyesen választotta ki a védőfelszerelést 10 %

Helyesen választotta ki az eszközöket és berendezéseket 10 %

Az építőanyagok méretre szabását az adott szakmai feladat szakmai elvárásai szerinti mérettűréssel készítette el 20 %

Az elemeket összeillesztését, összeszerelését, rögzítését helyesen, a tervdokumentáció előírásai alapján végezte el 20 %

Az összeillesztett elemeket megfelelően építette be az elkészült szerkezetbe 20 %

A teljes összeépített szerkezetről helyes és szakszerű vázlatrajzot készített 20 %

Az értékelés százalékos formában történik.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40 %-át elérte.

Alapvizsgával betölthető munkakör FEOR száma

Ágazati alapoktatás megnevezése	FEOR- szám	FEOR megnevezése	Alapvizsgával munkakör(ök), tevékenységek betölthető
Építőipar ágazati alapoktatás	-	-	-

A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja és feltételei:

A szakmai vizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai

Szakma megnevezése: Bádogos

Szakmai vizsgára bocsátás feltétele:

Valamennyi előírt képzési évfolyam és az egybefüggő szakmai gyakorlat eredményes teljesítése.

Szakmához kötődő további sajátos követelmények: nincsenek.

Központi interaktív vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése: Bádogos anyagok, szerkezetek

A vizsgatevékenység leírása

A központi interaktív vizsga tartalmaz feleletválasztós, feleletalkotós és rajzolvasási feladatokat. Az írásbeli vizsgatevékenység az alábbi tanulási eredmények mérésére és értékelésére irányul:

Bádogos anyagok fizikai, kémiai, mechanikai, technológiai tulajdonságai és kereskedelemben kapható szabványos lemezméreték azonosítása.

Bádogos szerkezetek: felsorolja (vagy képről azonosítja) a bádogos szerkezetek elemeit, kötésének, rögzítésének módját.

Munkabiztonság: adott bádogos tevékenység munkavállaló biztonságát veszélyeztető kockázatainak felsorolása, védekezés módjai a baleset elkerülésére.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 90 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 20 %

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

Bádogos anyagok: 40 %

Azonosította a bádogos anyagok fizikai, kémiai, mechanikai, technológiai tulajdonságait.

- A bádogos lemezek gyártói, kereskedelmi méreteit pontosan beazonosította.

Bádogos szerkezetek: 40 %

Felismerte a szerkezetek elemeit

Pontosan ismeri a kötési módokat

Helyesen azonosította be a rögzítési lehetőségeket

20 %

Helyesen azonosította be a veszélyhelyzeteket

Ismeri a bádogos munka kockázati tényezőit

Munkája során felismerte a baleseti forrásokat

Ismeri a balesetek elkerülésnek módjait

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40 %-át elérte.

Projektfeladat

A feladat része, hogy képes értelmezni egy BIM modellt.

A vizsgatevékenység megnevezése: Bádogos feladatok

A vizsgatevékenység leírása

vizsgarész: Portfólió: a tanuló haladásáról és/vagy eredményeiről, munkáiból összeállított, a mentoráló gyakorlati oktató vagy szaktanár által hitelesített dokumentum. A tanulmányok során elkészített legalább 3 bádogos szerkezetről, azok készítéséről, felszereléséről:

fotókat, szabásrajzokat (szerkezetenként legalább 1 db)

a készítési folyamat leírását (előkészítő, daraboló, alakító, kötési műveletek, kötelezően minden műveletet be kell mutatni),

felhasznált anyagok bemutatását,

alkalmazott gépeket, eszközöket,

munkavédelmi előírásokat tartalmazó dokumentum készüljön.

Minden elkészített dokumentum végén legyen reflexió, összegzés (a vizsgázó értékelje saját fejlődését).

Formai követelmények:

Digitálisan tárolt (vagy papír alapon gyűjtött), mappába rendszerezett képi és szöveges dokumentum (A4-es formátum, 8 oldal terjedelemben). A vizsgázó a vizsgabizottság előtt az elkészített portfólió alapján, a vizsgán valamely prezentációs programban összeállított diasoron (10-12 dia) mutatja be az elért eredményeket, ismerteti addig végzett tevékenységét.

vizsgarész: Produktum: Bádogos szerkezet szabása, összeállítása

A vizsgázó a következő bádogos szerkezetek valamelyikének előrajzolását, szabását, összeállítását végezze el (a felsoroltak közül egyet):

különböző szelvényű cső- vagy csatornaelemek hossztoldása (korcolással, forrasztással, átlapolással),

vízgyűjtő és vízelvezető szerkezetek készítése,

vonalas szerkezeti elemek készítése,

fémlemezfedés tető modellen.

A feladatot a vizsgaközpont által biztosított dokumentáció alapján kell végrehajtani, melynek tartalmaznia kell:

az elkészítéshez szükséges méreteket,

az előkészített anyagok, segédanyagok mennyiségét,

az elkészítés módját, folyamatát,

elkészítéshez szükséges gépek, eszközök, szerszámok listáját.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 375 perc

vizsgarész: Portfólió: 15 perc

vizsgarész: Produktum: 360 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 80 %

vizsgarész: Portfólió: 20 %

vizsgarész: Produktum: 80 %

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

vizsgarész: Portfólió:

- Az összeállított portfóliónak a vizsgarész leírásának való megfelelése (tartalmaz bádogos szerkezet készítésének leírását, rajzi, képi dokumentációját): 40 %
 - A portfólió igényessége (a tartalmi részek kidolgozottsága, alaposága): 30 %
 - Szakkifejezések helyes használata: 10 %
 - Munkavédelmi előírásokra reflexió: 20 %
- B) vizsgarész: Produktum:

- Előkészítő, mérési, jelölési műveletek pontossága:	20 %
- Szabási, alakító eljárás szakszerű eszközhasználata:	25 %
- Az összeállított bádogos szerkezet méret- és alakhelyessége:	25 %
- Az elkészült szerkezet esztétikai kivitele:	10 %
- Munkabiztonsági előírások betartása, védőeszközök használata:	10 %
- Rendtartás a munkaterületen, hulladékok elhelyezése:	10 %

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40 %-át elérte.

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges személyi feltételek: Központi interaktív vizsga: felügyelő

Projektfeladat (produktum): felügyelő

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek: Központi interaktív vizsga: internet kapcsolattal rendelkező számítógép

Projektfeladat (portfólió): számítógép (szoftverekkel), projektor Projektfeladat (produktum):

A bádogos szerkezet elkészítéséhez szükséges anyagok, segédanyagok

Gépek, eszközök, szerszámok:

Mérő-, kitűző- és jelölő eszközök

Bádogos kéziszerszámok

Elektromos kézi kisgépek

Forrasztóeszközök

Lemezollók

Fogók

Kalapácsok

Szegecsezők

Szerelőszerszámok

Él- és ívhajlítók

Lemezhengerítő

Hornyaló- és göngyölítő gépek

Korclenyomó

Peremező

Munkabiztonsági eszközök, felszerelések, egyéni védőfelszerelések

Internetkapcsolattal rendelkező számítógép és irodai szoftverek (táblázatkezelő, szövegszerkesztő, prezentációs program)

A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei:

A szakmai vizsga eredményébe az ágazati alapvizsgát az alábbi súlyarányval kell beszámítani: Ágazati alapvizsga: 10 %,

Szakmai vizsga: 90%

A vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok

Projektfeladat (produktum): A gyakorlati vizsgán a felkészülés során használt tankönyvek és segédletek, jegyzetek használhatóak. A vizsgázó saját kézi szerszámaint használhatja, ha azok a munkavédelmi feltételeknek megfelelnek.

A vizsgatevékenységek megszervezésére, azok vizsgaidőpontjaira, a vizsgaidőszakokra
vonatkozó sajátos feltételek: --

KERESKEDELMI ÉRTÉKESÍTŐ SZAKMA

A szakma alapadatai

Az ágazat megnevezése: Kereskedelem

A szakma megnevezése: Kereskedelmi értékesítő

A szakma azonosító száma: 4 0416 13 02

A szakma szakmairányai: -

A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

Ágazati alapoktatás megnevezése: Kereskedelem ágazati alapoktatás

Kapcsolódó részsakmák megnevezése: Bolti előkészítő, Pénztáros

Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama: Szakképző iskolai oktatásban: 140 óra, Technikumi oktatásban: -, Érettségire épülő oktatásban: 140 óra

A szakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenység, valamint a munkaterület leírása

Ellátja a kereskedelmi egység szabályszerű működésével kapcsolatos komplex értékesítői feladatokat. A különböző szakterületen működő kereskedelmi egységekben tájékoztatja és kiszolgálja a vásárlókat. Körültekintően, a megismert és felismert vevőtípusoknak megfelelően kommunikál a vevőkkel. Kommunikációja az asszertív kommunikációra épül, amelynek során korszerű eladói technikák alkalmazásával szolgálja ki a potenciális vásárlókat.

Közreműködik az árubeszerzés folyamatának lebonyolításában. Ellátja az eladásra kerülő áruk átvételével, raktározásával, készletezésével, állagmegóvásával kapcsolatos feladatokat. Az áruk értékesítésre történő előkészítésével, eladótéri kihelyezésével, értékesítésével segíti a kereskedelmi egység működését. Elvégzi az online értékesítéshez kapcsolódó szolgáltatásokat, kezeli a kereskedelmi egységében használatos szoftvereket és mobil alkalmazásokat. Szakszerűen használja a pénztárgépet és a munkáját segítő analóg és digitális berendezéseket, eszközöket.

A szakmához rendelt legjellemzőbb FEOR szám

Szakma megnevezése	FEOR-szám	FEOR megnevezése
	5113	Bolti eladó
Kereskedelmi értékesítő	5117	Bolti pénztáros, jegypénztáros

	5129	Egyéb, máshova nem sorolható kereskedelmi foglalkozású

A szakképzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség: Alapfokú iskolai végzettség

Alkalmassági követelmények

Foglalkozás egészségügyi alkalmassági vizsgálat: szükséges

Pályaalkalmassági vizsgálat: nem szükséges

A szakmai oktatás megszervezéséhez szükséges tárgyi feltételek

Eszközjegyzék ágazati alapoktatásra

Számítógép internetkapcsolattal

Projektor, nyomtató, szkennel

Irodai és nyilvántartó szoftverek

Bizonylatok

Irodai eszközök és berendezési tárgyak

Eszközjegyzék szakirányú oktatásra

Árutároló és bemutató berendezések

Mérőeszközök

Pénztárgép, POS terminál, kártyaleolvasó

Elektronikus áruvédelmi eszközök

Hűtőberendezések

Árumozgató gépek, eszközök

Vágóeszközök

Kódleolvasó, egyéb mobil eszközök

Irodai berendezési tárgyak, irodai gépek, eszközök

Számítógép internetkapcsolattal, szkennel, irodai szoftverek

Mobil alkalmazások

Kimeneti követelmények

Az ágazati alapoktatás szakmai követelményeinek leírása

A kereskedelem ágazati alapoktatás általános és széleskörű gazdasági tudás és gazdálkodási képesség megszerzését biztosítja, ami egyaránt szükséges és hasznos minden ágazati szakmában betöltött munkakör esetében. A tanulók az alapoktatás után felméri a háztartás feladatait, bevételeit és kiadásait, megtervezik a háztartás pénzgazdálkodását. Elemzik a vállalkozások és a többi gazdasági szereplő kapcsolatát és megkülönböztetik az egyes vállalkozási formákat. Megszerzett ismereteik alapján megértik az alapvető jogi fogalmakat és példákon keresztül bemutatják az alapvető fogyasztói jogokat. Szituációnak megfelelően, hatékonyan kommunikálnak. Elsajátítják és betartják a hétköznapi viselkedési formákat, az alapvető viselkedéskultúra elvárásainak megfelelően viselkednek. Tájékozódnak az üzleti környezetben, ellátják a gazdálkodó szervezeteknél előforduló egyszerű, digitális eszközökhöz köthető feladatokat, bekapcsolódnak az információs társadalomba és ez önfejlesztésre ösztönzi őket. Ismerik az értékesítési folyamat szereplőit és az értékesítési technikákat. Megkülönböztetik az egyes közlekedési alágazatokat, felméri a beszerzéshez, tároláshoz és értékesítéshez kapcsolódó feladatokat, elkészítik az ezekhez szükséges bizonylatokat.

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Felméri és elemzi a gazdasági szereplők közötti kapcsolatot.	Ismeri a gazdasági szereplőket, azok jellemzőit és közöttük lévő kapcsolatokat (pl. pénz és piac kapcsolatrendszerét).	Figyelemmel kíséri a gazdaság szereplőinek alakulását. Nyitott az új gazdasági információk befogadására és elemzésére.	Irányítás mellett feltárja a gazdasági szereplők közötti kapcsolatrendszerét.
2	Elkészíti a háztartás költségvetését figyelembe véve a bevételeket, kiadásokat és megtakarításokat.	Azonosítja a háztartás bevételei forrásainak és kiadásainak főbb kategóriáit.	Pontosan végzi a számításokat. igényeit reálisan határozza meg, a figyelembe véve a háztartás költségvetésének kereteit/lehetőségeit, tiszteletben tartja az egyes családtagok igényeit.	A háztartás költségvetésével kapcsolatban önállóan hoz döntéseket és javaslatokat fogalmaz meg.
3	Elkészíti a kapott információk alapján a főbb háztartási munkamegosztást és időbeosztást.	Megnevezi a háztartáson belüli főbb feladatokat. Ismeri a közöttük lévő fontossági sorrendet.	Figyelembe veszi az egy háztartásban élők készségeit, erősségeit, gyengeségeit a feladatok kiosztásakor.	Önállóan elkészíti saját vagy egy elképzelt háztartás munkamegosztását.
4	Elemzi az egyes vállalkozási formákat, összehasonlítja az egyes típusok előnyeit, hátrányait.	Felsorolja a vállalkozási formákat. Átfogóan ismeri az egyes típusok jellemzőit.	Kritikusan szemléli az egyes vállalkozási formák jellemzőit, hogy az adott szituációban a legmegfelelőbb típus tudja kiválasztani.	Egy adott gazdasági szituációban önálló javaslatokat fogalmaz meg az adekvát vállalkozási forma kiválasztására.
5	Esettanulmányokon keresztül feldolgozza az állami költségvetés legfontosabb bevételeit, kiadásait.	Azonosítja az állami bevételek és kiadások főbb kategóriáit, jellemzőit.	Törekszik az állami költségvetés bevételeinek és kiadásainak alapos megismerésére és megértésére.	Csoporttársakkal együttműködve, útmutatás alapján értelmezi az állami költségvetés alakulását.

6	Esettanulmányokon keresztül alkalmazza az alapvető fogyasztói jogokat.	Ismeri szavatosság, termékfelelősség és garancia fogalmát, jellemzőit. Megérti fogyasztóvédelmi törvény előírásait.	a) Szem előtt tartja az előírásokat, tiszteletben tartja a fogyasztók érdekeit, elkötelezett a fogyasztóvédelmi kérdések tisztázása iránt.	Betartja és betartatja az előírásokat, korrigálja saját, vagy mások hibáit.

7	A gyakorlatban alkalmazza a vállalkozást érintő jogi alapismereteket, értelmezi a különböző típusú szerződéseket.	Ismeri a jogok és kötelezettségek fogalmát, az üzleti élet alapvető szerződéstípusait, alaki kellékeit.	Elkötelezett a jogszabályok maradéktalan megismerésére betartására.	Irányítás mellett értelmezni tudja a jogi és szövegeket.
8	Vevőhöz ügyfélhelyeztetéshez igazított módon alkalmazza a megtanult kommunikációs technikákat (pl. adatbázisból hiányzó ügyfeladatokat bekér, ajánlatot kér meglévő üzleti partnerektől, áruátvételnél tapasztalt eltéréseket rendez, panaszokat kezel).	Ismeri a kommunikáció szereplőit, tényezőit és folyamatát, valamint az alapvető kommunikációs technikákat.	Szem előtt tartja, hogy minden helyzet más kommunikációs stílust, technikát igényel, és a megtanult ismereteket ehhez igazítottan rugalmasan, empátikusan és proaktív módon alkalmazza.	Önállóan dönt a helyzethez igazítottan, és hogy milyen stílusban és technikát alkalmazva kommunikál, és felelősséget vállal saját kommunikációs stílusáért.
9	Adott szituációnak megfelelően alkalmazza a kapcsolattartás kulturált szabályait.	Ismeri a hétköznapi és gazdasági életben használatos viselkedéskultúra alapvető szabályait.	Képviseli és tudatosan alkalmazza szituációhoz igazítottan a kulturált kapcsolattartás és szabályait. Magára nézve is kötelezőnek tartja az udvariasság viselkedési etikai szabályait.	Önállóan, felelősséggel használja a megtanult szabályokat, a kapott észrevételek, visszajelzések alapján folyamatosan fejleszti saját viselkedéskultúráját.
10	Szövegszerkesztő, illetve táblázatkezelő szoftverrel alapszintű dokumentumot, illetve táblázatot készít és formáz (pl. tartalmi és formai követelményeknek megfelelő üzleti levelet ír).	Ismeri a szövegszerkesztő formázás alapvető szabályait és a táblázatkezelő program felhasználási lehetőségeit. Üzleti levelet tud írni (ajánlatkérés, megrendelés, megrendelés visszaigazolása, érdeklődő levél).	Az irodai szoftverek használata során törekszik a pontos, precíz munkára. Nyitott az új megoldásokra.	Önállóan használja az irodai szoftvereket. Képes az önellenőrzésre és a hibák önálló javítására.
11	Az ágazathoz tartozó témában információt keres az interneten,	Ismeri a biztonságos internethasználat szabályait és a	Elfogadja és tiszteletben tartja a biztonságos internethasználat	Szakmai irányítással digitális tartalmakat keres meghatározott céllal és instrukciók

	kiválasztja és digitális, online szabályait. szerint felhasználja feldolgozza azt. kommunikáció eszközeit.		
12	Összehasonlítja a közlekedési ágazatok fejlődésének ismérveit a napjainkra jellemző közlekedési munkamegosztás területén.	Ismeri és azonosítja a közlekedési ágazatok különböző feladatait. Megnevezi az egyes közlekedési ágazatok előnyeit és hátrányait.	Tisztában van az ágazatok feladataival, előnyeivel és hátrányaival. Önállóan hoz döntést és javaslatot tesz a közlekedési módok és eszközök kiválasztására.
13	Elemzi a kereskedelmi szolgáltatói tevékenység legfontosabb jellemzőit, összetettségét és különböző szolgáltatások körét.	Ismeri a szolgáltatási tevékenység alapvető részeit, valamint annak legfontosabb termékeit és fajtáit, melyekkel ügyfélként is találkozhat mindennapokban.	Érdeklődik és nyitott a kereskedelmi szolgáltatások megismerésére. Önállóan képes eligazodni a különböző szolgáltatások körében.
14	Kiválasztja a szükséges/megfelel adattartalmakat a bizonylatok kitöltéséhez.	Ismeri a dokumentumok adattartalmát (nyugta, számla, szállítólevél).	Érti az üzleti életben a dokumentálás fontosságát és a dokumentumok relevanciáját. Segítséggel képes anyagták pontos kitöltésére, kitöltött számlákon, szállítóleveleken felismeri az alapvető formai hibákat.
15	Megkülönbözteti az áruforgalmi folyamat egyes szakaszait. Átlátja az árubeszerzés, készletezés és értékesítés alapvető kapcsolatát.	Ismeri az áruforgalmi folyamat legfontosabb elemeit, jellemzőit.	Kritikusan szemléli az áruforgalom egyes szakaszait. Törekszik a gazdaságilag leghatékonyabb megoldások kialakítására. Önállóan eligazodik az áruforgalmi folyamat különböző szakaszaiban.
16	Áruajánlással segíti a vevőt / ügyfelet a vásárlási döntésben.	Ismeri a vásárlás lehetséges indítékait, a vásárlási döntés folyamatát, az értékesítési módokat és	Önálló javaslatokat fogalmaz meg, amelyekkel irányítja a vásárlási döntés folyamatát. Felelősséget vállal a vevő / ügyfél igényeinek kiszolgálásáért.

Sor-szám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Közreműködik az árubeszerzés folyamatában: előkészíti vagy segíti az áru megrendelését.	Ismeri az áruforgalmi folyamatot, az árubeszerzés fogalmát, helyét az áruforgalmi folyamatban, és az árubeszerzéshez kapcsolódó tevékenységeket.	Szem előtt tartja a beszerzendő áruk mennyiségét és összetételét befolyásoló tényezőket.	Vezetői irányítással beszerzi a szükséges árut, egyszerűbb, begyakorolt és árurendelési feladatokat utasítás alapján ellát.
2	Részt vesz az áruátvétel előkészítésében, az áru fogadásában. Az árut átveszi, minőségileg és mennyiségileg ellenőrzi és dokumentálja.	Ismeri az áruátvételi módokat, az áruátvételi során használatos bizonylatokat és hibás átjeljesítés esetén aszakszerű teendőket.	Törekszik az áru jogszabályoknak megfelelő mennyiségi és minőségi átvételére, a kísérő dokumentáció ellenőrzésére.	Önállóan képes az áruátvétel tárgyi feltételeit előkészíteni, az árut fogadni és az átvételt lebonyolítani.
3	Tárolja, kezeli és ellenőrzi az áru készletet, megóvjaa az áru minőségét, biztosítja a termékek egyenletes forgását.	Ismeri az árutárolási, raktározási módokat. Érti a készletgazdálkodás alkapcsolatos feladatokat, készletgazdálkodás jelentőségét.	Elkötelezett az áruk minőségének megóvására. Szem előtt tartja a készletgazdálkodás alveinek maradéktalan betartását.	Másokkal együttműködve kezeli az áru készletet, felelősséget vállal saját munkájáért.
4	A vásárlói szükségleteknek megfelelően kialakítja és fenntartja az üzlet belső terét és polcképét.	Ismeri a termékek kihelyezésére vonatkozó szabályokat.	Az üzlet belső terének kialakítása során törekszik a vevői igényeknek megfelelő megoldásokat előnyben részesíteni.	Vezetői utasítás alapján alakítja ki a polcképet. Felelős a kiszolgálási elvek (FIFO, LIFO, HIFO, stb.) betartásáért.
5	Előkészíti az árut az értékesítésre, gondoskodik a termékválaszték eladótérben történő megjelenítéséről, feltölti az eladótér áruval.	Ismeri az üzletben lévő specifikus termékek áruismereti vonatkozásait.	Minőségorientált módon jeleníti meg a kereskedelmi egység termékválasztékát az eladótérben.	Az előkészítés és árufeltöltés során munkaköri feladatait önállóan végzi. Szükség esetén munkatársi vagy közvetlen vezetői segítséget vesz igénybe.

6	Ellenőrzi az árukészlet minőségét, megállapítja termékek eladásra	Ismeri az áru minőségét meghatározó tényezőket, állagromlás fajtáit és	Minőségorientált módon kezeli a kereskedelmi egység árukészletét.	Önállóan vagy közvetlen vezetője utasítása alapján ellenőrzi az áruk

	való alkalmasságát, az esetleges rendellenességeket, kezeli a minőségi nem megfelelőséget.	Ismeri a selejtezés szabályait.		minőségét, és jár el a protokoll szerint (pl selejtez).
7	Biztosítja a termékek árkijelzettségét, a termék információk szakszerű kihelyezését és aktualizálását.	Ismeri az árucímke kötelező tartalmi elemeit, illetve a címkenyomtató használatát.	Az árucímkeket és feliratokat szabálykövetően, nagyfokú precizitással készíti és helyezi ki.	Vezetői irányítással önállóan készíti és helyezi ki a címkeket és feliratokat.
8	Részt vesz a kereskedelmi akciók megjelenítésében. Az árubemutatót, kóstolót, az akciók váltását szakszerűen lebonyolítja.	Ismeri a vásárok, árubemutatók, kiadásítások, kiállítások, kóstolók, egyéb akciók és ajánlatok eladásösztönző szerepét.	Elkötelezett a boltban meghirdetett eladásösztönző akciók sikeres lebonyolításában.	Munkahelyi vezetőjének útmutatása alapján, pontosan bonyolítja le a kereskedelmi akciókat.
9	Fogadja a vásárlót, felméri az igényeit, bemutatja az árut és a lehetséges kapcsolódó szolgáltatásokat, szakmai tanácsaival segíti a vásárlót a döntésben. Kezeli a vevőrendeléseket. Helyzetnek megfelelően használja a kommunikációs eszközöket.	Ismeri a termék választékot, az általa eladásra kínált termékeket és azok árjellemzőit, minőségi követelményeit, termék előnyeit. Ismeri az adott értékesítési helyzethez legjobban illő kommunikációs eszközöket. Ismeri a legújabb fogyasztói trendeket.	Szem előtt tartja a vevők szükségletét, törekszik a vásárlói igények pontos, maradéktalan kielégítésére. Nyitott az új fogyasztói trendekre.	Árubemutató és -értékesítő feladatait önállóan végzi. Képes az önellenőrzésre és hibái önálló javítására.
10	Az árut jellegének megfelelően becsomagolja, előkészíti vevői szállításra	Ismeri a csomagolás jelentőségét, technikáit, eladásösztönző szerepét	Az árut minőségorientált módon csomagolja be, törekszik a vevői igények kielégítésére.	Az árutat önállóan készíti elő vevői szállításra.
11	Az e- kereskedelemben kapott megrendelések feldolgozására, visszaigazolására, adatbázist kezel.	Ismeri az e-kereskedelemben vonatkozó szabályokat, ismeri az alkalmazott szoftver használatát.	Precízen kezeli az e-kereskedelemben használatos adatbázisokat.	Felelősséget vállal a feldolgozott megrendelések pontosságáért, a határidők betartásáért.
12	Az online rendelt árut komissiózza és expedálja.	Ismeri az áruösszeállítás, kiszállítás munkafolyamatát.	A komissiózás és expedálás során törekszik a pontos munkavégzésre.	Önállóan végzi az áruösszeállítási és kiszállítási feladatait.

13	Részt vesz a leltár, visszáru, göngyölegkezelés és a kapcsolódó adminisztrációs feladatok ellátásában.	Ismeri a leltár és leltározás fogalmát, a fajtáit, módjait, a folyamatát és a kapcsolódó adminisztrációs tevékenységeket.	Pontosan, precízen kezeli az árut a leltározás során. Szem előtt tartja a leltáreredmény, göngyölegkezelés, és visszáru üzleti eredményre gyakorolt hatását.	Másokkal együttműködve leltároz. Felelősséget vállal a felmért, esetenként visszaküldött áru vagy göngyöleg mennyiségéért és értékéért.
14	Alkalmazza az áru- és vagyonsvédelmi előírásokat.	Ismeri az áru és vagyonsvédelmi eszközöket.	Magára nézve kötelezőnek tartja az áru- és vagyonsvédelmi szabályok betartását. Figyelemmel kíséri a szabályok vevők általi betartását.	Áru és vagyonsvédelmi veszélyeztetettség esetén a biztonsági munkatárstól segítséget kér.
15	Kezeli a pénztárgépet, végrehajtja a pénztárnyitását és zárását, rögzíti a tranzakciókat.	Ismeri a POS alapú és az önkiszolgáló pénztárgépek működtetését. Ismeri a pénztáros feladatait a zárási áru és vagyonsvédelmi vonatkozásában.	Precízen végzi a pénztárkezelői munkafolyamatokat, törekszik a nyitási és zárási bizonylatok pontos vezetésére.	Önállóan kezeli a pénztárterminál elemeit. Felelősséggel tartozik az átvett fizető- eszközökért.
16	Nyugtát ad, számlát állít ki, kitölti a szigorú számadású bizonylatokat.	Ismeri az értékesítés során készült bizonylatokat és tartalmukat, bizonylatolási előírásokat.	A bizonylatok kiállítása során a pontosságra törekszik.	Felelősséggel tartozik a kiállított bizonylat helyességéért.
17	Szakszerűen, megfelelő empátiával kezeli a vevői visszajelzéseket, panaszokat.	Ismeri az egyes kommunikációs szituációknak megfelelő megoldásokat, vevőkkel való kapcsolattartás és párbeszéd során.	Elkötelezett a vásárlóval való empatikus, udvarias kommunikáció mellett.	Egyszerűbb panaszokat önállóan kezel, a rendkívüli eseteknél az ügyfélszolgálati munkatárs vagy közvetlen felettese segítségét kéri.
18	Kezeli a szakterületének megfelelő gépeket, berendezéseket, eszközöket.	Ismeri a kereskedelmi egységekben használatos gépeket és berendezéseket, azok kezelését.	A gépek és berendezések kezelését a munkabalesetvédelmi szabályok betartásával, kellő gondossággal és szakértelemmel végzi.	A munka megkezdése előtt a munkaeszközök biztonságos állapotáról a tőle elvárható módon meggyőződik, azokat rendeltetésüknek megfelelően és a munkáltató utasításai szerint

				használja.
19	Munkaterületét tisztán és rendben tartja.	Ismeri a munkakörébe tartozó takarítási és rendrakási feladatokat.	Igényes munkakörnyezetére és tudatosan rendben tartja azt.	Önállóan tartja a munkaterületét.
20	Értékesítő tevékenységet végez, amellyel az üzlet gazdasági eredményességét pozitívan befolyásolja.	Tudja a különböző értékesítési technikák és eladási eszközök eredményre gyakorolt hatását.	Szabálykövetően, precízen végzi értékesítői munkáját az üzleti tevékenység eredményének növelése céljából.	Munkája során önállóan, vagy speciális helyzetekben a közvetlen felettese segítségével dolgozik, korrigálja hibáit.
21	Közreműködik az áruforgalmi folyamat minden szakaszában.	Tudja az árubeszerzés, készletgazdálkodás, értékesítés és különböző adminisztrációs feladatok eredményre gyakorolt hatását.	Körültekintően végzi feladatait az üzleti tevékenység eredményessége érdekében.	A rutinszerű feladatokat önállóan elvégzi, speciális helyzetekben vezetőjéhez fordul.
22	Alkalmazza a higiéniai, egészségügyi előírásokat az áruforgalmi tevékenység minden szakaszában.	Ismeri a higiéniai, egészségügyi előírásokat, azokhoz vonatkozó jogszabályokat.	Szabálykövetően végzi feladatait a higiénia megteremtése érdekében.	Felelős a hatáskörén belül egészségügyi előírások betartásáért.
23	Rangsorolja és megszervezi a kapott információk alapján az áruforgalmi tevékenység minden szakaszában.	Ismeri a munkakörébe tartozó feladatokat, és tudja mi a teendő baleset esetén. Érti a kereskedelem előforduló rendkívüli események kezelését.	A munkakörébe tartozó feladatokat tudatosan, minőségorientált szemlélettel végzi.	Egyszerűbb, begyakorolt feladatokat önállóan végrehajt. A speciális helyzetekben munkatársi, vezetői segítséget vesz igénybe.
24	Megelőzi munkahelyén a baleseteket. Elhárítja a veszélyt, és kezeli a rendkívüli eseményeket, ha bekövetkeznek.	Ismeri a munkakörébe tartozó veszélyforrásokat és tudja mi a teendő baleset esetén. Érti a kereskedelem előforduló rendkívüli események kezelését.	Elkötelezett a biztonságos munkavégzés mellett, betartja a szabályokat és precíz munkát végez.	Felelős a hatáskörén belül munka- és balesetvédelmi szabályok betartásáért.

25	Alkalmazza környezetvédelmi és energiagazdálkodási előírásokat.	Ismeri a hulladék és veszélyes hulladék kezelésének módjait és szabályait.	Tevékenysége során értéként tekint a szelektív hulladékkezelésre, környezettudatos és hatékony energiagazdálkodásra, valamint a fenntarthatóságra.	Felelős a hatáskörén belüli környezetvédelmi és energiagazdálkodási előírások betartásáért.
26	Tájékoztatja fogyasztókat az őket megillető jogokról. Kezeli a fogyasztói panaszokat.	Fel tudja sorolni a fogyasztókat megillető jogokat, és az áru forgalomba hozatalának kötelező előírásait. Ismeri a szavatosság és jótállás közti különbséget.	Törekszik a vevői panaszok szakszerű, megnyugtató megoldására.	Felelős a hatáskörén belüli fogyasztóvédelmi és egészségügyi előírások betartásáért.

Ágazati alapvizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai

Az ágazati alapvizsgára bocsátás feltétele: valamennyi előírt képzési évfolyam eredményes teljesítése.

Írásbeli vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése: Gazdálkodási tevékenység alapjai

A vizsgatevékenység leírása: Az írásbeli feladatlap minimum 20, maximum 30 feladatból áll és a következő témakörök tanulási eredményeit méri: gazdasági alapfogalmak, piac és pénz, a vállalkozási formák, az állam gazdasági szerepe és feladatai, jogi alapfogalmak, tudatos fogyasztói magatartás, a beszerzéshez, tároláshoz és értékesítéshez kapcsolódó feladatok.

Az alábbi feladattípusok közül legalább 4 fajta jelenjen meg a feladatlapon:

Fogalom meghatározás: az alapfogalmak pontos definiálása.

Esettanulmány értelmezése: a megadott szempontok szerint, a feladatlap által meghatározott gyakorlatorientált esetismertetéshez kapcsolódóan kell válaszolni a kérdésekre.

Feleletalkotás: szöveg kiegészítése, a megadott vagy ismert tartalmakkal való mondat kiegészítése. A mondatok között nem feltétlenül van összefüggés.

Párosítás: szakmailag összetartozó fogalmakat / kifejezéseket / képeket kell párosítani, pl. fogalom és meghatározása.

Sorrendbe rendezés: folyamatok, időbeli struktúrák reprodukálása.

Feleletválasztás: legalább három megadott lehetőség közül kell megjelölni a helyeset.

Igaz-hamis állítások megjelölése: meg kell jelölni, hogy az adott állítás igaz, vagy hamis. A hamis állítást javítani kell.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 60 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes ágazati alapvizsgán belül: 30%

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

Az értékelés javítási-értékelési útmutató előírásai alapján történik.

Az egyes kérdésekre és feladatokra adható pontszámokat a javítási-értékelési útmutató tartalmazza. Teljes pontszám csak a hibátlan feladatmegoldásért adható.

A javítás során részpont adható, de az útmutatóban meghatározott pontszám tovább nem bontható. Ha a feladatnál többféle megoldás lehetséges, akkor a javítási útmutatóban közölt eljárástól eltérő megoldások is lehetnek teljes értékűek.

Az értékelés százalékos formában történik.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40 %-át elérte.

Gyakorlati vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése: Információkezelés és üzleti kultúra

A vizsgatevékenység leírása

vizsgarész: Információkezelés

Egy, a képző intézmény által összeállított feladatsor megoldása számítógépen internet, szövegszerkesztő és táblázatkezelő programok alkalmazásával, amely a következő két feladatot tartalmazza:

feladat: A képzőintézmény által megadott szempontsor alapján egy üzleti levél (ajánlatkérés, vagy megrendelés, vagy megrendelés visszaigazolása, vagy érdeklődő levél) elkészítése, megírása, megformázása és mentése a vizsgaszervező által megadott mappába és helyre. A vizsgázók a feladatok elvégzéséhez szövegszerkesztő programot használnak, a létrehozott dokumentumba általuk megszerkesztett táblázatot illesztenek.

feladat: Hiányos szállítólevél kitöltése előre megadott adatok alapján.

vizsgarész: Viselkedéskultúra, kommunikáció

Az alábbi témakörökhöz kapcsolódó, a képző intézmény által összeállított minimum 4 feladatsor közül egy szituációs feladat szóbeli végrehajtása:

a vállalkozás adatbázisából hiányzó ügyféladatok bekérése (pl. hiányzó email cím, adószám, telephelycím, stb.) az ügyféltől

telefonos ajánlatkérés új/meglévő üzleti partnerektől (pl. katalógus kérése, árjegyzék igénylése, stb.)

áruátvételnél tapasztalt eltérések rendezése (pl. mennyiségi vagy minőségi eltérések rendezése, késések kezelése, kísérő dokumentumok hiánya, stb.),

vevői panaszok kezelése (pl. minőségi hibás termékkel vagy szolgáltatással kapcsolatos panaszok rendezése, késedelmes szállításhoz kapcsolódó panaszok kezelése, félreértések tisztázása, stb.)

A szituációs feladatokban a vizsgázó a vizsgáztatóval végzi a páros munkát.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam:

rész: 45 perc

rész: 15 perc (5 perc felkészülés, 10 perc feladat-végrehajtás)

A vizsgatevékenység aránya a teljes ágazati alapvizsgán belül: 70 %

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

Az ágazati alapvizsga gyakorlati vizsgatevékenységének Információkezelés vizsgarészét a vizsgázók számítógépes teremben készítik el vizsgabiztos jelenlétében. Az elkészített feladatokat el kell menteni a vizsgaszervező által megadott mappába meghatározott néven.

A gyakorlati vizsgafeladat befejezése után a vizsgaszervező feladata a számítógépen elkészített feladatok nyomtatása és mentése. A mentésnek és vagy nyomtatásnak a gyakorlati vizsga befejezését követő 60 percen belül meg kell történnie.

A vizsgafeladat értékelése a vizsgaszervező által készített részletes értékelési útmutató alapján történik.

Javasolt értékelési szempontok:

feladatutasítás megértése;

a feladat kivitelezésének minősége, megvalósítás lépéseinek sorrendje;

kereskedelemben használt üzleti levél tartalmi elemeinek ismerete,

szállítólevél tartalmi kellékeinek ismerete;

kommunikáció minősége az ügyfelekkel, partnerekkel;

előre nem látható helyzetek, fellépő problémák kezelése, döntéshozás;

tudástranszfer;

önállóság, hatékonyság, kreativitás, igényesség.

Lehetséges értékelési módszerek:

1. vizsgarész Gyakorlati munkavégzés.
2. vizsgarész Szerepjáték és / vagy helyzetgyakorlat

Gyakorlati vizsgatevékenység		Értékelés
1. rész: Információkezelés	Üzleti levél	40%
	Szállítólevél	20%
2. rész: Viselkedéskultúra, kommunikáció		40%

Az értékelés százalékos formában történik.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40 %-át elérte.

Alapvizsgálattal betölthető munkakör FEOR száma

Ágazati alapoktatás megnevezése	FEOR-szám	FEOR megnevezése	Alapvizsgálattal munkakör(ök), tevékenységek betölthető
Kereskedelem ágazati alapoktatás	-	-	-

A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei:

-

A szakmai vizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai

Szakma megnevezése: Kereskedelmi értékesítő

Szakmai vizsgára bocsátás feltétele:

valamennyi előírt képzési évfolyam és az egybefüggő szakmai gyakorlat eredményes teljesítése.

szakmához kötődő további sajátos követelmények:

-

Központi interaktív vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése: Kereskedelmi ismeretek

A vizsgatevékenység leírása

A feladatsor szöveges és számítási feladatokból áll, és tanulási eredményeket mér a következő témakörökben: áruforgalmi ismeretek, szakmai számítások, online kereskedelem, termékismeret és forgalmazás.

Az alábbi feladattípusok közül legalább 4 fajta jelenjen meg a feladatsorban:

Fogalom meghatározás: az alapfogalmak pontos definiálása.

Feleletalkotás: szöveg kiegészítése, a megadott vagy ismert tartalmakkal való mondat kiegészítése. A mondatok között nem feltétlenül van összefüggés.

Párosítás: szakmailag összetartozó fogalmakat / kifejezéseket / képeket kell párosítani, pl. fogalom és meghatározása.

Sorrendbe rendezés: folyamatok, időbeli struktúrák reprodukálása.

Feleletválasztás: legalább három megadott lehetőség közül kell megjelölni a helyeset.

Igaz-hamis állítások megjelölése: meg kell jelölni, hogy az adott állítás igaz, vagy hamis. A hamis állítást javítani kell.

Számítási feladatok: az árak felépítése, módosítása, forgalom alakulása, készletgazdálkodás, leltáreredmény meghatározása témakörökre épülő egyszerű feladatok.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 60 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 30%

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai

Az interaktív vizsgatevékenység feladatainak és javítási-értékelési útmutatójának elkészítéséről a szakképzésért felelős miniszter a szakmai vizsga nyelvén gondoskodik.

A feladat és a vizsgafeladathoz tartozó útmutató alapján a számítógép által véletlenszerűen generált vizsgafeladatsort kell az interaktív vizsgán megoldani.

Az értékelés javítási-értékelési útmutató előírásai alapján történik.

Az egyes kérdésekre és feladatokra adható pontszámokat a javítási-értékelési útmutató tartalmazza. Teljes pontszám csak a hibátlan feladatmegoldásért adható.

A javítás során részpont adható, de az útmutatóban meghatározott pontszám tovább nem bontható.

Ha a feladatnál többféle megoldás lehetséges, akkor a javítási útmutatóban közölt eljárástól eltérő megoldások is lehetnek teljes értékűek.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40%-át elérte.

Projektfeladat

A vizsgatevékenység megnevezése: Üzleti gyakorlat

A vizsgatevékenység leírása

A vizsgaszervező által összeállított gyakorlati tételsor a következő témakörök tanulási eredményeit méri:

Termékismeret és forgalmazás témakör: árurendszerek, minőség, fogyasztói érdekvédelem, áruфőcsoportok bemutatása, termékkihelyezés, csomagolás, specifikus termékismeret és fogyasztói trendek.

Üzleti kommunikáció témakör: az értékesítő szerepe, vásárlási döntést befolyásoló tényezők, értékesítési technikák és eladásösztönzés, digitális kommunikáció.

Üzlet működtetése témakör: A kereskedelemben előforduló kockázatok, a munka,- tűz és balesetvédelem, környezetvédelem, erőforrás gazdálkodás, áru és vagyonvédelem.

Pénztárgépkézelés témakör: pénztárgép működtetése, pénzkezelés szabályai, pénzkezelés bizonylatai, fizetési eszközök törvényi előírások, a pénztáros elszámoltatása, önkiszolgáló pénztárterminál.

vizsgarész: Portfólió bemutatása: A vizsgázó szakmai fejlődését bemutató minimum 6 db maximum 12 db dokumentum. A portfólióba a vizsgázónak minden félévben kötelező legalább egy elemet feltöltenie, amit a mentor tanárával a Haladási íven hitelesített. A portfólió az alább felsorolt elemeket tartalmazhatja: sikeres dolgozatok, projektmunka, az elvégzett munkafolyamatok eredménye, a munkahelytől kapott értékelés.

Formája: szöveges dokumentum, prezentáció, képek, film.

A portfólió elkészítésére rendelkezésre álló idő: a tanulmányok ideje.

vizsgarész: Helyzetgyakorlat: A legalább öt tételtől álló tételsorból húz a vizsgázó egyet. Feladatleírás alapján elvégzi az áruforgalmi tevékenységet, szóban bemutatja az elvégzett feladatokat:

Áruátvétel – előkészíti a raktárhelyiséget az áru fogadására, odakészíti a szükséges gépeket, berendezéseket és eszközöket, összekészíti a visszárut / a göngyölegeket, fogadja az árut, átveszi mennyiségileg és minőségileg.

Raktározás / Előkészítés – kicsomagolja az árut a szállítói csomagolásból, előkészíti az árut az értékesítésre, címkéz, feltölti az eladóteret a polctükör ismeretében, használja a szükséges gépeket és eszközöket a munka-, tűz-, és balesetvédelmi szabályok betartásával.

Értékesítési szituáció – fogadja a vevőt, megismeri igényeit, bemutatja az árut, segíti a vásárlási döntés meghozatalát és tájékoztatja a vevőt a kapcsolódó szolgáltatásokról.

Pénztárgép kezelés – kezeli a pénztárgépet, bejelentkezik, rögzít legalább 10 tételt, közben használja az elektronikus mérleget, az áruvédelmi eszközökhöz kapcsolódó berendezéseket, kedvezményt rögzít. Nyugtát ad és kezeli a készpénzt vagy bankkártyaleolvasó berendezést, majd kijelentkezik.

Vevői panasz kezelése – meghallgatja a vevő panaszát, tájékoztatja a vásárlót az őt megillető fogyasztóvédelmi jogokról, segít használni a Vásárlók könyvét, empátiával válaszol, keresi a megoldási lehetőségeket a kommunikáció során.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 20perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 70%

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

1. vizsgarész: A portfólió értékelésének szempontjai: A vizsgázónak a kész portfóliót legkésőbb a szakmai záróvizsga megkezdése előtti 30. napig le kell adnia, fel kell töltenie. A leadott portfólió alapján a hitelesítő tanár javaslatot tesz a vizsgabizottságnak az értékelésre.

A vizsgarésznél értékelésre kerül a portfólió bemutatása, melynek időkerete 10 perc.

vizsgarész: Helyzetgyakorlat értékelésének szempontjai:

a munka során alkalmazott tanulási eredmények bemutatása

feladatutasítás megértése;

a feladat kivitelezésének minősége, a megvalósítás lépéseinek sorrendje;

kereskedelemben használt alapidokumentumok ismerete, a dokumentumok kezelése;

gépek, eszközök rendeltetésszerű használata;

a munka-, tűz-, és balesetvédelmi, környezetvédelmi, és egészségügyi előírások betartása;

kommunikáció minősége a vevőkkel és munkatársakkal;

előre nem látható helyzetek, fellépő problémák kezelése, döntéshozás;

önállóság, hatékonyság, kreativitás, igényesség.

Lehetséges értékelési módszerek:

gyakorlati munkavégzés;

szerepjáték és / vagy helyzetgyakorlat.

Vizsgarész	Részaránya a projektfeladaton belül	Vizsgatevékenység	Értékelés
1. vizsgarész	40%	Portfólió tartalma	70%
		Portfólió bemutatása	30%
2. vizsgarész	60%	A tevékenység végrehajtása	80%
		A tevékenység szóbeli bemutatása	20%

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40%- át elérte.

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges személyi feltételek:

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

A központi interaktív vizsga lebonyolításához a vizsgaszervező internetkapcsolattal rendelkező számítógépet, a vizsgázó nem programozható számítógépet biztosít.

A projektfeladat bemutatásánál a vizsgaszervező biztosít:

árutároló és bemutató berendezéseket,

árumozgató gépeket, eszközöket

mobil kódleolvasót

pénztárgépet, POS terminált, kártyaleolvasót

elektronikus áruvédelmi eszközöket

termékeket széles választékban

A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei:

-

A szakmai vizsga eredményébe az ágazati alapvizsgát az alábbi súlyaránnyal kell beszámítani: Ágazati alapvizsga: 20 %, Szakmai vizsga: 80 %

A vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok

A vizsgatevékenységek megszervezésére, azok vizsgaidőpontjaira, a vizsgaidőszakokra **vonatkozó sajátos feltételek**

Részsakma

Részsakma alapadatai

A részsakma megnevezése: Bolti előkészítő

A részsakma órakerete: 300 óra

A részsakma besorolása az Európai Képesítési Keretrendszer szerint: 3

A részsakma besorolása a Magyar Képesítési Keretrendszer szerint: 3

A részsakma besorolása a Digitális Kompetencia Keretrendszer szerint: 3

A részsakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenység, valamint a munkaterület leírása

Kereskedelmi egységekben az áruk raktárból való kijuttatását, a polcok és rakodóterületek feltöltését, az áruk és a raktár, illetve a rakodóterületek tisztán és rendben tartását végzi. A raklapon, konténerben vagy egyéb módon tárolt árut átveszi, a szállítói csomagolásból kicsomagolja. Ellenőrzi az árut és a csomagolás sérüléseit jelzi a vezetőjének. A megadott szempontok szerint csoportosítja és rendezi a termékeket. Az árut kijuttatja a raktárból, az árut rekeszekbe és polcokra rendezi, a polcokat feltölti. Címkézést végez, illetve a megfelelő tájékoztató táblákat, feliratokat kihelyezi a polcokra. Figyeli az áru fogyását és szükség esetén pótolja a fogyóban lévő termékeket, gondoskodik az időbeni feltöltésről. Másodlagos kihelyezéseket (például bejárat, kínálópult) épít és lebont. Szétválogatja és a helyére viszi a visszárut (a vevők által a pénztárnál, vagy a boltban nem az eredeti helyén hagyott árut) és kezeli a szállítói visszárut. Kezeli az árumozgató eszközöket, a raktár számítógépeit és kapcsolódó egységeit, vonalkódleolvasót használ.

A részsakma legjellemzőbb FEOR száma

Részsakma megnevezése	FEOR-szám	FEOR megnevezése
Bolti előkészítő	5129	Egyéb, máshova nem sorolható kereskedelmi foglalkozású
	9224	Pultfeltöltő, árufeltöltő

A szakképzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség: alapfokú iskolai végzettség vagy a Dobbantó program elvégzése

Alkalmassági követelmények

Foglalkozáségségügyi alkalmassági vizsgálat: szükséges

Pályaalkalmassági vizsgálat: nem szükséges

Eszközjegyzék a részsakmákra

Árutároló és bemutató berendezések

Mérőeszközök

Elektronikus áruvédelmi eszközök

Hűtőberendezések

Árumozgató gépek, eszközök

Vágóeszközök

Kódleolvasó, egyéb mobil eszközök

Számítógép internetkapcsolattal, szkennер, raktárkezelő szoftverek

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvart viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Részt vesz az áruátvétel előkészítésében, áru fogadásában.	Ismeri az áruátvétel lebonyolításának személyi és tárgyi feltételeit, illetve a raktár felkészítésének módját az áruk fogadására.	Törekszik a megfelelő berendezések és eszközök, valamint a göngyöleg és visszárú pontos előkészítésére.	Másokkal együttműködve, vezetői utasításra végzi az előkészítő tevékenységet.
2	Tárolja, kezeli az árukészletet. Megóvjja az áru minőségét. Biztosítja a termékek egyenletes forgását.	Ismeri az árutárolási, raktározási módokat. Érti a készletgazdálkodás kapcsolatos feladatokat.	Elkötelezett az áruk minőségének megóvására. Személyesen tartja a készletgazdálkodás elveinek maradéktalan betartását.	Másokkal együttműködve kezeli az árukészletet. Felelősséget vállal saját munkájáért.
3	A vásárlói szükségleteknek megfelelően kialakítja és fenntartja az üzlet belső terét és polcképét.	Ismeri a termékek kihelyezésre vonatkozó szabályokat.	Az üzlet belső terének kialakítása során törekszik a vevői igényeknek megfelelő megoldásokat előnyben részesíteni.	Vezetői utasítás alapján alakítja ki a polcképet. Felelős a kiszolgálási elvek (FIFO, LIFO, HIFO, stb.) betartásáért.
4	Előkészíti az árut az értékesítésre, gondoskodik a termékválaszték eladótérben történő megjelenítéséről, feltölti az eladótér áruval. Szétválogatja, a helyére viszi a visszárut.	Ismeri a gyakorlati munkahelyén lévő specifikus termékek áruismereti vonatkozásait.	Esztétikusan jeleníti meg a kereskedelmi egység termékválasztékát az eladótérben.	Az előkészítés és árufeltöltés során munkaköri feladatait önállóan végzi. Szükség esetén munkatársi vagy közvetlen vezetői segítséget vesz igénybe.
5	Címkézést végez, illetve a megfelelő tájékoztató táblákat, feliratokat kihelyezi a polcokra.	Ismeri az árucímkék kötelező tartalmi elemeit, illetve az árucímke nyomtatási használatát.	Az árucímkéket és feliratokat szabálykövetően, nagyfokú precizitással készíti és helyezi ki.	Vezetői irányítással készíti és helyezi ki a címkéket és feliratokat.
6	Másodlagos kihelyezéseket épít és lebont.	Ismeri a másodlagos kihelyezések eladásösztönző szerepét.	A másodlagos kihelyezések építése során törekszik a vevőcentrikus, környezetbarát	Felelős saját munkájáért, melyet utasítás alapján végez.

			megoldások alkalmazására.	
7	Az árut jellegének megfelelően becsomagolja, előkészíti vevői szállításra.	Ismeri a csomagolás jelentőségét és technikáját, eladási ösztönző szerepét.	Az árut minőségorientált módon csomagolja be. Törekszik a vevői igények kielégítésére.	Az árukat önállóan készíti elő vevői szállításra.
8	Részt vesz a leltár, visszáru, göngyölegkezelés és a kapcsolódó adminisztrációs feladatok ellátásában.	Ismeri a leltár és leltározás fogalmát, fajtáit, módjait, a folyamatát és a kapcsolódó adminisztrációs tevékenységeket.	Pontosan, precízen kezeli az árut a leltározás során. Szem előtt tartja a leltáreredmény, göngyölegkezelés, és visszáru üzleti eredményre gyakorolt hatását.	Másokkal együttműködve leltároz. Felelősséget vállal a felmért, esetenként visszaküldött áru vagy göngyöleg mennyiségeért és értékéért.
9	Alkalmazza az áru- és vagyonvédelmi előírásokat.	Ismeri az áru és vagyonvédelmi eszközöket.	Magára nézve kötelezőnek tartja az áru- és vagyonvédelmi szabályok betartását. Figyelemmel kíséri a szabályok vevők általi betartását.	Áru és vagyonvédelmi veszélyeztetettség esetén a biztonsági munkatárstól segítséget kér.
10	Kezeli szakterületének megfelelő gépeket, berendezéseket, eszközöket.	Ismeri a kereskedelmi egységekben használatos gépeket és berendezéseket.	A gépek és berendezések kezelését a munka- és balesetvédelmi szabályok betartásával végzi. A munkája során használt berendezéseket és eszközöket kellő gondossággal szakértelemmel kezeli.	A munka megkezdése előtt a munkaeszközök biztonságos állapotáról a tőle elvárható módon meggyőződik, azokat rendeltetésüknek megfelelően és a munkáltató utasításai szerint használja.
11	Munkaterületét tisztán és rendben tartja.	Ismeri a munkakörébe tartozó takarítási és rendrakási feladatokat.	Igényes munka-környezetére és tudatosan rendben tartja azt.	Önállóan tartja rendben munkaterületét.

A részszakma követelményeinek teljesítését mérő szakmai vizsga

Szakmai vizsgára bocsátás feltétele:

a részszakma megszerzésére irányuló képzés teljesítése

Projektfeladat

A vizsgatevékenység megnevezése: Üzleti gyakorlat

A vizsgatevékenység leírása:

A vizsgaszervező által összeállított gyakorlati tétel a következő témakörök tanulási eredményeit méri:

Termékismeret és forgalmazás témakör: árurendszerek, minőség, fogyasztói érdekvédelem, árufőcsoportok bemutatása, termékkihelyezés, csomagolás, specifikus termékismeret

Áruforgalmi ismeretek témakör: az áruk eladásra történő előkészítése, göngyölegkezelés, minőségmegőrzés, árfeltüntetés, eladóteri elhelyezés, gépek és berendezések használata a baleset- és munkavédelmi előírások betartásával

A vizsgázó a feladatleírás alapján elvégzi az áruforgalmi tevékenységet és szóban bemutatja az elvégzett feladatokat:

kicsomagolja az árut a szállítói csomagolásból,

előkészíti az árut az értékesítésre,

címkéz,

feltölti az eladóteret a polctükör ismeretében,

használja a szükséges gépeket és eszközöket.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 20 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 100%

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

a munka során alkalmazott tanulási eredmények ismertetése

feladatutasítás megértése;

a feladat kivitelezésének minősége, megvalósítás lépéseinek sorrendje;

gépek, eszközök rendeltetésszerű használata;

a munka-, tűz-, és balesetvédelmi, környezetvédelmi, és egészségügyi előírások betartása;

kereskedelemben használt alapidokumentumok ismerete, a dokumentumok kezelése;

kommunikáció minősége a vevőkkel és munkatársakkal;

előre nem látható helyzetek, fellépő problémák kezelése, döntéshozás;

önállóság, hatékonyság, kreativitás, igényesség

Lehetséges értékelési módszerek:

gyakorlati munkavégzés;

szerepjáték és / vagy helyzetgyakorlat.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40%-át elérte.

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges személyi feltételek:

-

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

Árutároló és bemutató berendezések

Mérőeszközök

Elektronikus áruvédelmi eszközök

Hűtőberendezések

Árumozgató gépek, eszközök

Vágóeszközök

Kódleolvasó, egyéb mobil eszközök

Számítógép internetkapcsolattal, szkennel, raktárkezelő szoftverek

Mobil alkalmazások

A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei:

-

A vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok

-

Részsakma

Részsakma alapadatai

A részsakma megnevezése: Pénztáros

A részsakma órakerete: 300 óra

A részsakma besorolása az Európai Képesítési Keretrendszer szerint: 3

A részsakma besorolása a Magyar Képesítési Keretrendszer szerint: 3

A részsakma besorolása a Digitális Kompetencia Keretrendszer szerint: 3

A részsakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenység, valamint a munkaterület leírása

Különböző kereskedelmi egységekben elszámolja a vásárlás ellenértékét, korszerű pénztárgépeket, áruvédelmi eszközöket, digitális mérleget és egyéb berendezéseket kezel. Készpénzes fizetésnél átveszi a készpénzt, ellenőrzi az összeget, visszaad belőle, a pénz váltásával kapcsolatos teendőket végzi. Hitelkártyával való fizetésnél ellenőrzi a hitelkártyát, kezeli a pénztári számítógépes terminált. Nyugtát készít, számlát állít ki. Udvariasan kommunikál a vásárlóval, köszönti, tájékoztatja, panasz esetén segítséget nyújt. Biztosítja az áru- és vagyonvédelmet, alkalmazza a szigorú számadási előírásokat a pénzkezelés során. Műszakkezdéskor és -végzéskor ellenőrzi a pénztárban levő pénzkészletet és elszámol vele. Pénztárjelentést készít, elszámol a bevétellel.

A részsakma legjellemzőbb FEOR száma

Részsakma megnevezése	FEOR-szám	FEOR megnevezése
Pénztáros	5117	Bolti pénztáros, jegypénztáros

A szakképzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség: alapképzési iskolai végzettség vagy a Dobbantó program elvégzése

Alkalmassági követelmények

Foglalkozás egészségügyi alkalmassági vizsgálat: szükséges

Pályaalkalmassági vizsgálat: nem szükséges

Eszközjegyzék a részsakmákra

Pénztárgép, POS terminál, kártyaleolvasó

Elektronikus áruvédelmi eszközök

Mérőeszközök

Vágóeszközök

Kódleolvasó

Számítógép internetkapcsolattal, szkennер, irodai szoftverek

Mobil alkalmazások

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvart viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Végrehajtja a pénztárbe-nyitását és zárását.	Ismeri a pénztárgép be-kikapcsolásának módját, a be- és kijelentkezést, és a zárási folyamatot	Törekszik a nyitási és zárási bizonylatok pontos vezetésére.	Felelősséggel tartozik az átvett fizetőeszközökért.
2	Igény esetén kicseréli a pénztárszalagot, a festékkazettát vagy a festékszalagot.	Tudja, hogy kell a blokknyomtatót ellenőrizni és a szükséges cseréket végrehajtani.	A cserék végrehajtásánál betartja az érintésvédelmi szabályokat.	Önállóan végzi a blokknyomtatóhoz kapcsolódó munkakörébe tartozó feladatokat.
3	Kezeli a pénztárgépet, rögzíti a tranzakciókat. Sztornózza a tévesen blokkolt tételeket.	Ismeri a POS alapú és az önkiszolgáló pénztárgépek működtetését.	Precízen végzi a pénztárkezelői munka-folyamatokat.	Önállóan kezeli a pénztárterminál elemeit. Vezetői irányítással végzi a sztornózást.
4	Elszámolja az áruátvételére ellenértékét, lebonyolítja a készpénzforgalmat, kezeli a készpénzkímélő fizetési módokat.	Tudja a pénz átadására, az áruátadására vonatkozó előírásokat. Ismeri a POS terminál helyes használatát.	Pontos pénzkezelésre törekszik, betartja a pénzkezelési szabályzat előírásait.	Felelősséggel tartozik a készpénzforgalom helyes lebonyolításáért. Önállóan kezeli a készpénzkímélő fizetési módokhoz tartozó eszközöket.
5	Leméri az áru súlyát, %-os engedményeket rögzít.	Ismeri a vonalkódleolvasó és az elektronikus mérleg használatát.	Törekszik a pontosságra feladatok elvégzésénél.	Önállóan képes a begyakorolt mérési és adatbeviteli feladatok elvégzésére
6	Nyugtát ad, számlát állít ki, kitölti a szigorú számadású bizonylatokat.	Ismeri a vásárolt árukra készült bizonylatokat és tartalmukat.	A számla, nyugta és egyéb szigorú számadású bizonylatok kiállításakor pontosságra törekszik.	Felelősséggel tartozik a kiállított bizonylat helyességéért.
7	Alkalmazza az áru- és vagyonvédelmi előírásokat.	Ismeri az áru és vagyonvédelmi eszközöket.	Magára nézve kötelezőnek tartja az áru- és vagyonvédelmi szabályok betartását. Figyelemmel kíséri a szabályok vevők általi betartását.	Áru és vagyonvédelmi veszélyeztetettség esetén a biztonsági munkatárstól segítséget kér.

8	Vevőhöz igazított módon alkalmazza a megtanult kommunikációs technikákat.	Ismeri a vásárlóval való kommunikáció folyamatát, az alapszabályait, alapvető kommunikációs technikákat.	Szem előtt tartja, hogy minden helyzet más kommunikációs stílust, technikát igényel, és a megtanult ismereteket ehhez igazítottan rugalmasan, empatikusan és proaktív módon alkalmazza.	Önállóan dönt a helyzethez igazítottan, hogy milyen stílusban és technikát alkalmazva kommunikál, és felelősséget vállal saját kommunikációs stílusáért.
9	Munkaterületét tisztán és rendben tartja.	Ismeri a munkakörébe tartozó takarítási rendrakási feladatokat.	Igényes munkakörnyezetére és tudatosan rendben tartja azt.	Önállóan tartja rendben munkaterületét.

A részszakma követelményeinek teljesítését mérő szakmai vizsga

Szakmai vizsgára bocsátás feltétele:

a részszakma megszerzésére irányuló képzés teljesítése

Projektfeladat

A vizsgatevékenység megnevezése: Üzleti gyakorlat

A vizsgatevékenység leírása:

A vizsgaszervező által összeállított gyakorlati tétel a következő témakörök tanulási eredményeit méri:

Termékismeret és forgalmazás témakör: árurendszerek, minőség, fogyasztói érdekvédelem, árufőcsoportok bemutatása, termékkihelyezés, csomagolás, specifikus termékismeret és fogyasztói trendek.

Pénztárgépkézelés témakör: pénztárgép működtetése, pénzkezelés szabályai, pénzkezelés bizonylatai, fizetési eszközök törvényi előírások, a pénztáros elszámoltatása, önkiszolgáló pénztárterminál

Feladatléírás alapján elvégzi az áruforgalmi tevékenységet, szóban bemutatja az elvégzett feladatokat:

előkészíti használatra a pénztárgépet,

pénztárt nyit, bejelentkezik,

rögzít legalább 10 tételt, közben használja az elektronikus mérleget, az áruvédelmi eszközökhöz kapcsolódó berendezéseket, kedvezményt rögzít,

nyugtát ad,

kezeli a készpénzt vagy bankkártyaleolvasó berendezést,

kijelentkezik, pénztár zárást végez, elszámol.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 20 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 100%

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

a munka során alkalmazott tanulási eredmények ismertetése

feladatutasítás megértése;

a feladat kivitelezésének minősége, megvalósítás lépéseinek sorrendje;

gépek, eszközök rendeltetésszerű használata;

a munka-, tűz-, és balesetvédelmi, környezetvédelmi, és egészségügyi előírások betartása;

kereskedelemben használt alapidokumentumok ismerete, a dokumentumok kezelése;

kommunikáció minősége a vevőkkel és munkatársakkal;

előre nem látható helyzetek, fellépő problémák kezelése, döntéshozás;

önállóság, hatékonyság, kreativitás, igényesség

Lehetséges értékelési módszerek:

gyakorlati munkavégzés;

szerepjáték és / vagy helyzetgyakorlat.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40%-át elérte.

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges személyi feltételek:

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

Pénztárgép, POS terminál, kártyaleolvasó

Elektronikus áruvédelmi eszközök

Mérőeszközök

Vágóeszközök

Kódleolvasó

Számítógép internetkapcsolattal, szkennер, irodai szoftverek

Mobil alkalmazások

A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei:

A vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok

KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEK SZOCIÁLIS ÁPOLÓ ÉS GONDOZÓ SZAKMA

A szakma alapadatai

Az ágazat megnevezése: Szociális ágazat

A szakma megnevezése: Szociális ápoló és gondozó

A szakma azonosító száma: 4 0923 22 03

A szakma szakmairányai:

A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

Ágazati alapoktatás megnevezése: Szociális ágazati alapoktatás

Kapcsolódó részsakmák megnevezése: Segédgondozó

Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama: Szakképző iskolai oktatásban: 140 óra, Technikumi oktatásban: -, Érettségire épülő oktatásban: 320 óra

A szakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenység, valamint a munkaterület

leírása

Felsőfokú (Bsc, Msc) végzettséggel rendelkező szociális vagy egészségügyi szakember irányításával végzi feladatait. Ismeri a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátórendszert, és az ellátórendszer szabályozását. A szociális alap és szakosított ellátásokban gondozói munkakörben végzi tevékenységét. Életkoruk, egészségi, mentális, vagy fizikai állapotuk miatt segítségre szoruló személyek alapápolását gondozását végzi. Az ellátásban részesülő személy higiéniás szükségleteit kielégíti. Felismeri a kliens állapotváltozását. Felméri az egyén, csoport sajátos szükségleteit, ezekre gondozási tervet készít egy munkacsoport tagjaként. Szinten tartó és fejlesztő foglalkozást szervez felsőfokú végzettséggel rendelkező szakember irányítása mellett. Munkája eredményessége érdekében a kliensekkel és munkatársaival együttműködik. Segítő beszélgetést alkalmaz, infokommunikációs eszközöket használ. Adminisztrációs feladatokat lát el a saját feladataival kapcsolatban.

A szakmához rendelt legjellemzőbb FEOR szám

Szakma megnevezése	FEOR-szám	FEOR megnevezése
szociális gondozó, szakgondozó	3513	szociális foglalkozások

A szakképzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség:

Alapfokú iskolai végzettség

Alkalmassági követelmények

Foglalkozás-egészségügyi alkalmassági vizsgálat: szükséges

Pályaalkalmassági vizsgálat: szükséges

A szakmai oktatás megszervezéséhez szükséges tárgyi feltételek

Eszközjegyzék ágazati alapoktatásra

Oktatótermi/csoportfoglalkozáshoz alkalmas eszközök, szolgáltatások

Digitális-, okos-, interaktív (smart)-, flipchart tábla

Audiovizuális eszközök (állókép-, diavetítő, epizskóp, mozgókép-, film vetítők, CD-, DVD lejátszó, rádió)

Asztali számítógép, laptop (web 1.0, 2.0), tablet, projektor

Internet szolgáltatás, tv (központi, zártláncú),

Elsősegélynyújtáshoz alkalmas eszközök (Tanműhelyben kialakított demonstrációs terem)

gyorstapasz

gyorskötöző-, kötözőpólya, vágott mull-lap (kicsi, nagy, közepes)

kötöző kendő

kompressziós pólya

rögzítő pólya

háromszögkendő

alumínium bevonatú elsősegély takaró

hajlított elsősegélyolló

fertőtlenítő oldat/spray

egyszer használatos kesztyű

kéztisztító (folyékony)

defibrillátor

seb imitáló

ambubaba

Alapápolás és a gondozás eszközei (Tanműhelyben kialakított helyiség(ek))

konyhabútor, mikrohullámú sütő

edénykészlet (lapos-, mély-, kis tányér, felnőtt/gyermek részére, speciális pl. öntapadós tányérok)

az étkezéshez szükséges egyéni tálcás rendszer bemutatásának eszközei

étkészlet (kanál, villa, kés, klb. kiskanalak, felnőtt/gyermek méretben, speciális kanalak)

pohárkészlet (normál, mércézett), szívószál, betegitató pohár, csésze-, pohártartó, fogó

szalvéta és szalvétatartó

tálca

kancsó

konyhatechnikai eszközök: pépesítésre alkalmas eszköz (aprító, daráló, passzírozó, turmix gép)

papírtörlő, egyszerhasználatos terítő

háztartási tisztító-, takarítószer (mosogató, felmosó, súroló-, fertőtlenítőszer, szivacs, törlő-, takarítókendők, súrolókefe, vödör, seprő, lapát stb.) papírtörlő, fertőtlenítő törlőkendő

pedálos szemeteskuka

fürdőszoba, fürdőkádra illeszthető-, zuhanyozóban használható fürdető szék, gurulós fürdető szék

manikűr-, pedikűr készlet (körömcipesz, köröm-, pedikűr olló) hajmosó sapka, körömkefe

nylon köpeny, védőruha

ágynemű (nagy-, kispárna, pléd, paplan)

háztartási textíliák: (nagy- és harántlepedő, kis- és nagypárna-, paplan huzat, vízhatlan és légáteresztő ágynemű- és matrachuzatok, ágy- és matracvédő lepedő), textília borogatáshoz, egyszer használatos és hagyományos mosdókesztyű, törölköző

egyszer használatos betegápolási eszközök

hálóing/pizsama, köntös

papucs

egyszerhasználatos kesztyű, szájmaszk

prevenciós és betegkényelmi eszközök: sarok és könyökgyűrű, lábtámasz stb.

házi patika, gyógyszeres szekrény/gyógyszertároló-, adagolók, gyógyszerek, bőrfertőtlenítő, tápláló és illóolajok, intelligens és hagyományos kötszerek

eszközfertőtlenítő szerek

felkaros automata RR mérő, lázmérő, inhaláló készülék, gyóglámpák (infra, polarizált, fényterápiás eszközök)

vizeletvizsgáló tesztcsíkok, vizeletgyűjtő zsák, inkontinencia betét (különbféle), egyéb eszközök az inkontinens beteg ellátásához

emésztőrendszeri gyorstesztek, anus-prea tartály

vércukor monitorozásához és az inzulin beadásához szükséges eszközök (vércukor mérő eszköz, tesztcsík, PEN, egyszer használatos fecskendő, tű)

hely-, helyzetváltoztatás eszközei (ékpárna, bot, támbot, járókeret, kerekesszék, rollátor, kapaszkodók)

életminőséget javító, segítő eszközök: kézhosszabbító, ágytálca, bútormagasító

decubitust megelőző és kialakult decubitus esetén használatos eszközök

Foglalkoztatás és az aktivitás eszközei (Tanműhelyben kialakított helyiség(ek))

audiovizuális eszközök (TV, video, DVD, PC, projektor, vetítővászon, CD lejátszó, kamera, rádió)

író, rajz filctollak, flipchart tábla, papír

kül-, és beltéri társasjátékok

textil kézimunka eszközei (szabásminták, szabóolló, textil, filc, tű, kötőtű, horgolótű, fonál stb.) egyéb anyagfélésegekkel végzett kézműves foglalkozások eszközei (pl.: papír, karton, festék, ecset, színes ceruza, olló, ragasztó stb.)

kül-, és beltéri sporteszközök

Eszközjegyzék szakirányú oktatásra

A demonstrációs terem felszerelése

funkcionális betegágy	zsámoly	gördülő WC–szék
betegemelő	spanyolfal	személmérleg
kapaszkodó	előkészítő kocsi	magasság–mérővel
védőrács	ágyazó kocsi	badella pedálos
lábtámasz	szennyves ledobó kocsi	veszélyes hulladék
kombinált éjjeliszekrény	gyógyszerszekrény	kezelésének az eszköze
támlás szék	fehérnemű szekrény	

Ágynemű és egyéb fehérnemű

nagylepedő	párna	borogató ruha
haránt lepedő	takaró	mosdókesztyű
takaróhuzat	pléd	konyharuha
párnahuzat	törölköző	szennyeszsák
kispárna huzat	hálóing	kényelmi eszközök
matracvédő	pizsama	
gondozó matrac	köntös	
kispárna	papucs	

Az ápolás–gondozás eszközei

műanyag tálca	vízhőmérő	körömcsipesz
evőeszköz készlet	hőmérő	körömolló
étkészlet (tányérok)	szappantartó	hintőporos doboz
egyéni tálca étkezéshez	sampon, szappan, tusfürdő stb.	egyszer használatos borotva
pohárkészlet	fésű, hajkefe	egyszer használatos ápolási eszközök (pl. mosdókesztyű, bőrtisztító és bőrápoló eszközök)
csésze (készlet)	hajszárító	
kancsó	tükör	nylon köpeny
üvegmosó	fogkefe	
mosdótál (kicsi és nagy)	fogkrém	
vödör	fogmosó pohár	
	körömkefe	

Váladékfelfogó és vizsgálatra küldésre szolgáló eszközök

vesetál
ágytál
ágytálmosó kefe
vizelő edény, férfi, női
vizelőüveg mosókefe
mérőhenger

Gumi eszközök

gumikesztyű

gumiujj

gumilepedő

katéterek

sarok és könyökgyűrű

Egyszer használatos eszközök

fecskendő (2, 5, 10, 20 ml)

inzulin fecskendő

egyszer használatos tűk

szájmaszk

decubitus alátét

inkontinencia betét

vizeletgyűjtő zsák

anus–prea tartály

spatula

Laboratóriumi eszközök

vércukorszint-mérő készülék

tesztcsík vércukorszint meghatározáshoz

tesztcsík vizelet meghatározáshoz

kémcsövek

zárt rendszerű vérvételi csövek

Gyógyszerek, vegyszerek

gyógyszerek (bemutatáshoz, gyakorláshoz)

fertőtlenítő szerek bőr- és eszközfertőtlenítéshez

alkohol

vazelin

parafinolaj

háztartási tisztító és fertőtlenítőszer

Kötszerek

vatta

papírvatta

gézpólya különböző méretben

gyorskötöző pólya

Ramofix

steril mull-lap különböző méretben

rugalmas pólya

intelligens kötszerek

Egyéb eszközök

vérnyomásmérő

fonendoszkóp

PEN

lázmérő

mérőszalag

horgas csipesz

anatómiai csipesz

vattatartó

szemcseppentő
veszélyes hulladéktároló
inhaláló készülék
nyomtatványok

Az elsősegélynyújtás eszközei

mentőláda, felszereléssel	bőrfertőtlenítő szer	biztosítótű
pléd	többféle	kötszerolló
lepedő	ragtapasz	olló
sebimitációs készlet	Ramofix csőháló kötszer különböző méretben	anatómiai csipesz
steril mullpólya különböző méretben	steril gyorskötöző mull- lap különböző méretben	ledobó-tál
steril mull-lap különböző méretben	rugalmas pólya	tálka
vatta	kötszerkapocs	kesztyű
papírvatta		kézfertőtlenítő
		papírtörölköző
		törölköző
		pneumatikus sín

nyakrögzítő gallér	lélegeztető ballon + arcmaszka
háromszögletű kendő	hordágy
reanimációs fantom	

Szemléltető eszközök

csontváz	vese falitábla	fül moulage
szív falitábla	idegrendszer falitábla	szem moulage
vérkeringés falitábla	nemi szervek falitábla	agy moulage
emésztőrendszer falitábla	nyirokkeringés falitábla	légúti moulage
agy falitábla	szétszedhető törzs moulage	
egész test izomrendszer falitábla	szív moulage	

A gondozáshoz szükséges eszközök

Háztartási– és konyhatechnikai eszközök

konyhaszekrény	kancsó	badella pedálos
konyha asztal	mércézett pohár	méregszekrény
szék	pohárkészlet	takarító eszközök (szivacs, kefe, vödör, seprű stb.)
hűtőgép	robotgép és egyéb konyhatechnikai eszközök: aprító, daráló, passzírozó	porszívó
hűtőhőmérő		mosógép
tűzhely	konyhamérleg	ruhaszárító
mikrohullámú sütő	asztalterítő	vasaló
edénykészlet	konyharuha	vasalódeszka
étkészlet	kötény	szobahőmérő
tálkészlet	háztartási tisztítószer	
szalvétatartó		
evőeszközkészlet		
tálca		

Gyógyászati segédeszközök

bot

támbot

járókeret

kerekesszék

hallókészülék

rehabilitációt segítő gyógyászati segédeszközök

Eszközök a foglalkozás és aktivitás szervezéséhez

TV

videokamera

rádió

társasjátékok (sakk stb.)

kézimunka eszközei (szabásminták, szabóolló, textil, filc, tű, kötőtű, horgolótű, fonál stb.)

eszközök papírmunkákhoz, rajzoláshoz (karton, festék, színes ceruza stb.)

sporteszközök

fejlesztést segítő eszközök

Egyéb eszközök

védőruhák

védőcipők

tűzoltó készülék

Kimeneti követelmények

Az ágazati alapoktatás szakmai követelményeinek leírása

A szociális, gyermekjóléti- és gyermekvédelmi alap-, és szakosított ellátások különböző intézményeiben kompetenciájának megfelelő esetekben önállóan, és/vagy felsőfokú végzettségű szakember irányításával képes a segítségre szoruló egyén/család/csoport/közösség életvitelét támogató segítséget nyújtani. Tanulmányai alapján az egyéni, csoportos és a közösségi térben fellépő működési mechanizmusokat felismerve az indokolt és szükséges segítségnyújtási formára javaslatot tesz, a végrehajtásban önállóan vagy felsőfokú végzettségű szakember irányításával tevékenyen közreműködik. Krízis-, rendkívüli és katasztrófa helyzetben a szükséges beavatkozásokban utasítás szerint, kompetenciájának megfelelően részt vesz. Ismeri és ellátja a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások adminisztrációs feladatait. Munkájában a mindenkor jogszabályokban, szabályozókban, protokollokban, módszertani útmutatókban, illetve a szociális munka etikai kódexében előírtakat követve tevékenykedik. Legalább egy idegen nyelven alapvető fogalmakat megért, alapvető köznyelvi kommunikációt folytat. Munkájában nagy gondot fordít a prevenciós munkára, ehhez kapcsolódóan ismeretterjesztő előadásokat, foglalkozásokat szervez infokommunikációs és digitális eszközök segítségével.

Ágazati alapoktatás szakmai követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Kapcsolatot tart és együttműködik a szociális és/vagy gyermekjóléti gyermekvédelmi ápolás, gondozás, szervezés, tervezés folyamatában az érintett szakemberekkel, ellátottakkal, gondozottakkal és családtagjaikkal.	Ismeri a humán szolgáltatások rendszerét, kapcsolatfelvétel, kapcsolatfenntartás és kapcsolatzárás lehetőségeit.	Törekszik az érzelmi stabilitása megtartására és a kiegyensúlyozott munkavégzésre.	Szakmai segítséggel kiválasztja az ellátottak és gondozottak érdekében a legmegfelelőbb együttműködési formát.

2	Útmutatás alapján az ellátottak és gondozottak foglalkoztatásához, alkotó tevékenységéhez felhasználható	Ismeri az ellátottak és gondozottak foglalkoztatásához, fejlesztéséhez, rekreációjához felhasználható (szemléltető,	Empátiával fordul az ellátottak és gondozottak, valamint családtagjaik felé.	Felelős az erőforrások hatékony felhasználásáért, figyelembe veszi az anyagi, személyi és tárgyi erőforrásokat a foglalkozások

	(szemléltető, fejlesztő, rekreációs) eszközöket készít, előkészít és használ.	rekreációs, fejlesztő) eszközöket, csoportdinamikai jellemzőket.		előkészítésében és megtartásában.
3.	Szakmai irányítás mellett a jogszabályok és a módszertani útmutatók alapján szakmai (adat- és információ- rögzítési, elemzési, tervezési) dokumentációkat készít papír alapon és elektronikusan.	Ismeri a szakmai dokumentációk (pl. sablonok, nyomtatványok, elemzési, fejlődéstervező és tervezési dokumentumok) készítésének, kitöltésének formai és tartalmi követelményeit.	Törekszik a feladat megértésére, határidőre történő elkészítésére, motivált végrehajtására, értékelve mérlegelve, kritikusan kezeli és használja az információforrásokat.	Az adminisztrációs feladatokat önállóan, felelősséggel, a határidők betartásával végzi, önellenőrzéssel értékeli saját munkáját.
4	A munkavégzés során alkalmazza a munka- és balesetvédelmi, tűzvédelmi, valamint (köz) egészségügyi és a tűzvédelmi előírásokat. Szükség szerint elsősegélyben részesíti a rászorulókat.	Ismeri a munka- és balesetvédelmi, tűzvédelmi, valamint az elsősegély és közegészségügyi előírásokat.	A munkavégzése során a munka- és balesetvédelmi, (köz) egészségügyi és a tűzvédelmi előírásokat, szabályokat betartja.	Munkára képes és alkalmas állapotban, szabálykövető módon vesz részt a munkavégzésben. Felelősséget vállal a veszélyhelyzet megoldásában.
5	A tanulmányai és a munkavégzés során a birtokába került személyes adatokat a jogszabályok és a szociális munka etikai kódexe vonatkozó pontjainak megfelelően kezeli, a kapcsolatos titoktartási kötelezettségeket betartja.	A személyes adatok védelmével kapcsolatos adatvédelmi és adatbiztonsági szabályokat ismeri, a jogszabályban foglalt titoktartási kötelezettségeinek eleget tesz.	Tiszteletben tartja az állampolgári jogokat, a védelem alá eső adatok, információk birtokosaként, az elkötelezett azok megőrzése iránt. Alkalmazza az "integritás és bizalmas jelleg" alapelvet	Felelős munkavégzése során és a magánéletében, a tudomására jutott adatok, információk megőrzéséért és kezeléséért.
6	Felismeri a különböző életkorok élettani, fejlődés-lélektani	Ismeri a különböző életkorok élettani, fejlődés-lélektani	Kész a közös munkára, másokkal megosztja szakmai	Felelős az ellátottak és a gondozottak életkori, mentális

	fejlődés-lélektani sajátosságait és a fejlődésben jelentkező elmaradásokat, akadályozottságok a t.	jellemzőit, egészségügyi rizikóit a prevenció, korrekció lehetőségeit.	elméleti és gyakorlati tudását, felhalmozott tapasztalatait.	állapota és fejlettségi szintje szerinti ellátás, gondozás megválasztásáért, az alkalmazott beavatkozásokért.
7	Felismeri és azonosítja személyeket csoportokat veszélyeztető helyzeteket, ezeket jelzi közvetlen felettesének	Ismeri a krízis, a krízisintervenció fogalmát és konfliktuskezelés módszereit.	Keresi az együttműködés lehetőségét, és felismeri a helyzetből fakadó szerepét.	Maradéktalanul betartja a szociális munka etikai kódexét, viselkedéskultúrájával azt képviseli.
8	Érthetően kommunikálja a kreatív javaslatait, az ellátás / gondozás kapcsán, ötleteit megosztja munkatársaival.	Ismeri a kommunikáció és közlés alapvető formáit személyes és online kommunikációban.	Véleményét, szakmai álláspontját felelősséggel képviseli.	Egyéni és team munkában a saját kompetenciahatárainak figyelembe vételével végzi feladatait.
9	Az eltérő szituációkban adekvátan használja a verbális és nonverbális kommunikációs csatornákat.	Ismeri a kommunikációs alapelveket, és legfontosabb alapfogalmakat, kommunikáció működését, folyamatát, szereplőit, tényezőit, helyzet-típusait, a kommunikációs stílusokat és az asszertív kommunikációs eszközöket.	Nyitott arra, hogy a kommunikációs képességeit folyamatosan fejlessze. Asszertív módon kommunikál.	Az ellátottak, gondozottak egészségi, életkorbeli és mentális állapotát figyelembe véve kommunikál, meggyőződik a kommunikáció sikerességéről.
10	Legalább egy idegen nyelven alapvető fogalmakat megért, egyszerűbb kérdésekre válaszol, képes munkakörének legfontosabb idegen nyelvi szakmai kifejezéseit	Ismeri legalább egy idegen nyelv alapvető szakmai kommunikációs formuláit. Alapvető szókincssel, nyelvtani tudással rendelkezik.	Nyitott, érdeklődő az adott nyelv alapismereteinek elsajátítása iránt.	Egészségügyi dokumentáció értelmezésében és a saját tevékenysége dokumentálásában az orvosi latin szakkifejezéseket megfelelően használja.

	azonosítani.			
11	Megérti és alkalmazza a szakmai feladatok ellátásához kapcsolódó utasításokat és iránymutatásokat.	Ismeri a szakmájához kapcsolódó alapvető szakmai feladatok ellátásához kapcsolódó utasításokat és iránymutatásokat.	Nyitott személyiségfejlesztésre. Szakmailag elhivatott, magatartásavégző szabálykövető.	Az irányadó szociális ágazati és intézményi iránymutatások szerint végzi saját tevékenységét.
12	A saját és az ellátottak / gondozottak érdekeit munkavégzése során képviseli. Alkalmazza az érdekérvényesítés módszereit.	Ismeri a szakmai érdekképviselői szintjeit és fórumait. Ismeri az alapvető emberi, gyermeki ellátotti és betegjogokat. Ismeri az érdekérvényesítés módszereit.	Elhivatott az emberi jogok védelmére és azok érvényesítésére.	Önállóan felismeri a jog sérelmet, kompetenciájába tartozóan teszi meg javaslatait a sérelem megszüntetésére.
13	Megérti és alkalmazza az énvédelmi technikákat és módszereket. Jelzést ad, segítséget kér szakmai érintettsége esetén.	Ismeri az énvédő mechanizmusokat, és rekreációs technikákat és módszereket. Rendelkezik alapvető önismerettel, reális önképpel.	Nyitott önmaga megismerésére. Fogékony személyiségtípusok azonosítására.	Képes az önálló személyiségfejlődésre és az elsajátított módszerek és technikák alapján. Lelki egészsége karbantartására, különböző rekreációs technikákat alkalmaz és gyakorol.
14	Alapvető digitális kompetenciái és információkezelési képessége alapján táblázatokat használ, szövegeket szerkeszt, levelez. Konstruktívan és tudatosan használja az online kommunikációs eszközöket, csatornákat.	Ismeri az online kommunikációs eszközöket, formákat és módszereket, tisztában van az etikus médiahasználat szabályaival.	Törekszik a mindennapi munkájában a használt informatikai eszközöket kezelni, alkalmazni, beállítani. A jelentkező problémákat közvetlen felettesének jelezni.	Munkája során betartja az etikus médiahasználat szabályait, eszerint jár el. Betartja az adatkezelési szabályokat.
15	Szakmai dokumentációkat, szabályozókat, protokollokat értelmez és használ munkavégzése	Átlátja az alapvető szociális és gyermekvédelmi ellátási formákat.	Elsődlegesnek tartja az ellátottak szükségleteinek kielégítését.	Betartja a szakmai előírásokat, naprakészen, pontosan vezeti az előírt dokumentációkat.

	során.			
16	Digitális kompetenciái birtokában az online térben is tájékozódva képes az önképzésre.	Ismeri a folyamatos képzés, továbbképzés, lehetőségeit, az élethosszig tanulás célját.	Nyitott és fogékony a szakmai és környezeti változásokra.	Másokkal együttműködve járul hozzá a szakma, az intézmény fejlődéséhez.
17	Azonosítja az életmódátalakulásával kapcsolatos kockázatokat és dilemmákat.	A társadalomismereti, szociológiai ismeretei alapján egyének, családok, közösségek működésében a különböző életmódok hatásait ismeri.	Nyitott a különböző élethelyzetek, életformák megismerésére, tiszteletére.	Felelősséget vállal a segítő tevékenység során végzett munkájáért.
18	Értelmezi a társadalomban megjelenő gyakori betegségekről készült kiadványokat és a társadalomban betegségek rizikófaktorait. Háromdimenziós anatómiai atlasz segítségével modellezi az emberi test felépítését.	Ismeri a társadalom leggyakoribb népbetegségeit, azok rizikófaktorait, a társadalomban kialakult egészségkultúrát, az egészségmegőrzés módszereit. Ismeri a háztartások számára ajánlott házipatika összetételét. Ismeri az emberi test holisztikus egyensúlyát (testi, lelki, mentális területek).	Környezete számára mintát mutatva egészségtudatosan és környezettudatosan él. Törekszik saját maga környezettudatos és közvetlen környezetének megővására. Törekszik a saját testi, lelki és mentális egészségének megőrzésére.	Instrukciók alapján adatokat keres a társadalom egészség kultúrájáról, környezettudatos magatartásáról, és a népbetegségekről.

Szakirányú oktatás szakmai követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1.	Az elsajátított szakmai kifejezéseket szóbeli és írásbeli kommunikációja során is használja. Erőszak- és akadálymentes kommunikációt alkalmaz az ellátottakkal és kollégákkal.	Érti és megérti a mások által használt szakmai kifejezéseket. Pszichés problémákat, érzelmi igényeket nevez meg. Ismeri saját	Törekszik a minél szélesebb körű szakmai ismeretek elsajátítására. Reális önismerete van. Elfogadja szakmai etikai irányelveket	A már elsajátított szakmai kifejezéseket igyekszik önállóan, a szöveggel szembe nézve megfelelően használni. Tiszteletteljes,

	Szakértelmét elméleti és gyakorlati síkon továbbfejleszti, amelyet munkájában sikeresen alkalmaz.	szakmai illetékességének határait.		másokra figyelve érzelmi és változásokat. Együttműködik más szakemberekkel, betartja szakmai illetékessége határait.
2.	Megfogalmazza az emberi szervezet működésének problémáit, tüneteit. Azonosítja a lehetséges járványtani eseteket. Kompetencia-határán belül cselekszik: jelzi, illetve a megoldásban játszik szerepet.	Ismeri az emberi test felépítését, működését. Tisztában van azzal, hogy mikor, kinek és milyen jelzéseket kell megtenni a járványok működésbeli eltéréssel kapcsolatban.	Elfogadja a beteg ember szubjektív panaszait, empátikus az azok megszüntetése iránt. Törekszik a járványok elkerülésére a kompetencia-határok betartásával.	Észleli a betegségek kialakulását, megjelenését és a tünetek megjelenésekor a jelzéssel él az illetékes szakember/ek/ felé. Vezetői és orvosi irányítással részt vesz a járványok megakadályozásában, a terjedés megelőzési feladataiban.
3.	Szükséglet felmérés során feltárja az idősok, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek, fogyatékossggal élők gyógyszerelési nehézségeit.	Ismeri a gyógyszerek fajtáit, beadási módjait.	Szem előtt tartja a gyógyszerelés szükségességét, és segítséget nyújt a megvalósításában. Szakápolásban dolgozó személyzet tagjainak az ellátottal való elfogadtatásban.	Orvosi irányítással segítséget nyújt a gyógyszeres terápia megvalósításában.
4.	Szükség esetén alkalmazza az elsősegélynyújtás gyakorlati elemeit. (sebellátás, újraélesztés stb.)	Ismeri az elsősegélynyújtás szabályait. Felismeri az életveszélyeztető állapotokat.	Szem előtt tartja az emberi élet megmentését, a veszélyhelyzet elhárítását.	Önállóan vagy másokkal együttműködve döntéseket hoz az életmentés folyamatában.
5.	Részt vesz, megtervezi a gondozás és alapápolás lépéseit, folyamatát.	Ismeri a gondozási, alapápolási feladatokat egy ellátott kapcsán mind belgyógyászati, mind sebészeti betegségek esetén.	Kész a közös munkára a gondozó, ápoló személyzet tagjaival.	Másokkal együttműködve végzi a gondozási, ápolási feladatokat. Vezetője utasítása szerint, és a szakmai protokollok betartásával végzi szakmai tevékenységét.
6.	Használja és alkalmazza	Ismeri a higiénés	Szem előtt tartja a	Új megoldásokat

	a beteg kényelmét szolgáló eszközöket.	betegápolás lépéseit, gondoskodik a beteg komfortérzetéről, kényelmi és biztonsági szükségleteiről.	beteg szükségleteinek kielégítését.	kezdemenyez a szükségletek kielégítése érdekében a beteg gondozási szükségletét figyelembe véve.
7.	Tapasztalatával segíti a haldokló beteg ápolását, gondozását, szükség esetén előkészíti a temetés lebonyolítását a munkaköri leírásának megfelelően.	Ismeri a haldoklás és gyász fázisait.	Empatikus haldoklóval és gyászolóval, egyaránt igyekszik egyénre szabottan támogatni őket.	Magára nézve a kötelezőnek tartja a szakmai irányelvek előírásait.
8.	A kliens/ellátott komfortérzetének megteremtése érdekében használja a szociális munka értékeinek elméletének gyakorlatának összekapcsolódó rendszerét.	Ismeri a szociális munka színtereit, értékeit. Ismeri a szociális munka értékbeni és etikai szabályait.	Szem előtt tartja a kliens/ellátott helyzetét társadalmi konfliktusok kezelése mellett, valamint nyitott az új megoldásokra különböző kapcsolatok hatékony működése érdekében.	A kliens személyére szóló megoldásokat keres a munkavégzése során. A személyzet tagjaival együttműködve hoz döntéseket a kliens/ellátott problémáinak megoldása érdekében.
9.	Segítő feladata során hatékonyan használja az elköteleződés, értékrend, kommunikáció, szükségletfelmérés, tervezés, képessétevés kompetenciákat.	Tisztában van a szociális munka kulcs-kompetenciáival.	Törekszik a kulcs-kompetenciák egyensúlyban tartására.	Másokkal együttműködve alkalmazza a kulcs-kompetenciákat, segít az önálló döntéshozatalban.
10.	Hatékonyan bekapcsolódik az esetmegbeszélő csoportok működésébe, esethozóként, illetve az esetmegbeszélő csoport tagjaként.	Ismeri azokat a helyzeteket, problémákat, eseteket, amelyek esetmegbeszélés témái lehetnek.	Szem előtt tartja az esethozó problémáját és környezetnek ehhez való viszonyulását.	Az eset megoldása során felelősséget vállal a saját, illetve a csoport munkájáért.
11.	Az egyén komfortérzetét veszélyeztető problémák több szempontú megközelítése során bekapcsolódik a lehetséges megoldási módokba a veszélyeztető probléma elhárítása érdekében.	Ismeri a problémamegoldás modell fázisait.	javaslatokat tesz a hatáskörébe tartozó problémák esetleges megoldásaira.	Másokkal együtt értékeli a problémamegoldás lehetséges eredményeit.

12.	Felismeri a krízishelyzeteket, feltárja azok okait, elemzést készít, és javaslatot tesz a megoldásra.	Ismeri a lélektanilag kritikus állapot okait. Részt vesz a megfelelő megoldási stratégia kiválasztásában.	Szem előtt tartja a kliens egyéni elvárásait, és összehangolja közvetlen környezetével.	Másokkal együttműködve felelős döntést hoz a krízisből való kimoszolás érdekében.
13.	Mentálhigiénés ismereteket, által képes a jól és rosszul működő természetes támaszok azonosítására, és rosszul működő jól működő természetes támaszok megkeresésére.	Ismeri a mentálhigiéné alapfogalmait, a jól és rosszul működő természetes támaszokat.	Törekszik a kompetenciáinak figyelembevételével a leginkább megfelelő természetes támasz kiválasztására.	Önállóan és a team tagokkal együttműködve, a segítő kapcsolat felhasználásával végzi tevékenységét.
14.	Támogatást nyújt a családi és személyes kapcsolatok megtartása céljából kliens/ellátottak részére	Ismeri a mentálhigiénés segítség módszereit.	Szem előtt tartja a pozitív személyes és családi kapcsolatok kialakítását.	Új megoldásokat kezdeményez a megfelelő családi és társas kapcsolatok kialakítására a kliensek és ellátottak érdekében.
15.	Segítő, támogató tevékenységet végez krónikus betegek, szenvedélybetegek, pszichiátriai betegek, fogyatékossgal élők körében.	Ismeri a segítő, támogató technikákat a krónikus betegek, szenvedélybetegek, pszichiátriai betegek és fogyatékossgal élők segítségére.	Empatikus krónikus betegek, szenvedélybetegek, pszichiátriai betegek, fogyatékossgal élők problémái iránt.	Önálló javaslatokat fogalmaz meg a célcsoportok problémáinak megoldására, helyzetük javítására.
16.	Bekapcsolódik a bentlakásos intézmények mentálhigiénés feladatainak segítésébe (pl. lelki gondozás, foglalkoztatás, kapcsolattartás stb.)	Ismeri a bentlakásos intézményekben előforduló mentálhigiénés feladatokat.	Mentálhigiénés eszközrendszerét folyamatosan fejleszti. Elfogadja a szakmai irányelveket.	Irányítás mellett, csapatban végzi a mentálhigiénés feladatait.
17.	A lehetséges szociálpolitikai megoldásokat feltárja, és közülük az egyén számára a legmegfelelőbb módszereket kiválasztja.	Ismeri a szociálpolitika támogatási és ellátórendszerét. Az egyén számára a legmegfelelőbb tájékoztatást nyújtja.	Szem előtt tartja a kliens problémáját, és igyekszik számára a legadekvátabb megoldást kiválasztani.	Önálló javaslatokat fogalmaz meg, de másokkal együttműködve hoz döntéseket a társadalmi erőforrások elosztásában.
18.	A célcsoportok ellátása során adekvátan	Ismeri a fogyatékossgal	Szem előtt tartja a különböző	Segítséggel, útmutatással szolgál

	használja a társadalmi helyzet ismerveit és az ezeket célzó jogszabályokat.	élők, idősek és pszichiátriai betegek társadalmi helyzetét, esélyegyenlőségük et célzó jogszabályokat.	társadalmi rétegeket a célzó jogszabályokat.	különböző célcsoportok problémáinak megoldása érdekében.
19.	Feltárja az egyes célcsoportok pszichés problémáit, a felismerés után a megoldásban is közreműködik.	Azonosítja az egyéni, csoportos és közösségi válsághelyzeteket, az elemi életfeltételek hiányát, az idős és fogyatékossgal élő ember és a pszichiátriai beteg pszichés problémáit.	Törekszik a jelzett célcsoportok pszichés problémáinak megoldására.	Másokkal együttműködve felelősséget vállal a különböző célcsoportok pszichés problémáinak megoldásában.
20.	Értelmezi az ellátott személy szükségleteit, megszüntetésük érdekében alternatívákat állít fel, és ezeket kivitelezi.	Ismeri a szükségleteket, erőforrásokat és a helyi cselekvési lehetőségeket.	Szem előtt tartja az ellátott egyén szükségleteit.	A csapat-tagokkal együttműködve igyekszik a szükségletek mielőbbi kielégítésére.

Ágazati alapvizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai

Az ágazati alapvizsgára bocsátás feltétele: valamennyi előírt képzési évfolyam eredményes teljesítése.

Írásbeli vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése: A segítő foglalkozás alapismeretei

A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása:

Az írásbeli vizsgatevékenység az alábbi tanulási eredmények mérésére és értékelésére irányul:

szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátórendszer,

szociológia (devianciák, diszkrimináció, előítélet),

jogi ismeretek,

szervezeti magatartás, szervezés,

a szociális munka elmélete (problémamegoldási modell, eszközök, módszerek, humán ökörendszer)

pszichológia (fejlődéslélektan, személyiség-elméletek, kommunikáció-elméletek, krízisintervenció)

mentálhigiéné (segítő kapcsolat, személyiség-védelem, burnout megelőzés)

ápolás, gondozás,

szabadidő-szervezés, foglalkoztatás

adminisztráció,

munka-, baleset-, tűzvédelem, elsősegélynyújtás, közegészségügyi ismeretek.

Az írásbeli vizsga egy feleletválasztós és feleletalkotós teszt sor (teszt lap), amely tartalmazzon 30 kérdést az alábbi feladattípusokból (feladattípusonként 5-5 feladat):

Egyszerű feleletválasztás (A tesztkérdésekben egy egyszerűen megfogalmazott kérdéshez négy válasz tartozik, melyek közül ki kell választani a legmegfelelőbbnek tartott választ, illetve annak betűjelét.)

Asszociáció (Fogalmak és állítások találhatók, amelyek között ki kell találni a logikai kapcsolatot. Az állítások az egyik („A”), a másik („B”), illetve mindkét fogalomra („C”) vagy egyik fogalomra sem („D”) igazak.

Hibakereső egyszerű feleletválasztás (Négy meghatározás tartozik egy kérdéshez, melyek közül az egyik helytelen állítást tartalmaz, ennek a betűjelét kell bekarikázni.).

Igaz-hamis egyszerű feleletválasztás (Öt egyszerűen megfogalmazott kérdéshez öt-öt darab válasz lehetőség tartozik, ezek közül meg kell határozni, hogy melyik válasz igaz és melyik hamis. A felsorolt állítások mögé „I” (igaz) vagy „H” (hamis) betűt kell írni.)

Mondatkiegészítés (A mondatkiegészítés feladatban öt olyan mondat olvasható, melyeknek egy-egy szava helyett pontok állnak, és az egy-egy beillesztendő szó teszi szakmailag, tartalmilag értelmezhetővé a mondatokat.)

Fogalom meghatározása (5 darab definíciót kifejtése).

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 90 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes ágazati alapvizsgán belül: 30 %

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A javítás a feladatsorhoz rendelt értékelési útmutató alapján történik. Az egyes feladattípusok aránya és értékelése:

szociális és gyermekvédelmi ellátórendszer: 10 %

szociológia (devianciák, diszkrimináció, előítélet): 10 %

jogi ismeretek: 5 %

szervezeti magatartás, szervezés: 5 %

szociális munka elmélete (problémamegoldási modell, eszközök, módszerek, humán ökörendszer): 15 %

pszichológiai (fejlődés lélektan, személyiségelméletek, kommunikáció elmélet, krízisintervenció): 15 %

mentálhigiéné (segítő kapcsolat, személyiségvédelem, burnout megelőzés): 10 %

ápolás, gondozás: 10 %

szabadidő-szervezés, foglalkoztatás: 10 %

adminisztráció: 5 %

munka-, baleset-, tűzvédelem, elsősegélynyújtás, közegészségügyi témakörök: 5 %

Az értékelés százalékos formában történik.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 51 %-át elérte.

Gyakorlati vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése: A szociális és gyermekvédelmi ellátás tevékenységformái

A vizsgatevékenység leírása

A gyakorlati vizsgatevékenység két vizsgarészből áll.

vizsgarész: Portfólió: A vizsgázó szóbeli előadással kísért prezentáció keretében bemutatja a személyes érdeklődését és motivációját az ágazat, valamint a szociális és

gyermekvédelmi segítő szakmák iránt. A prezentációt előzetesen megküldi a vizsgaszervező számára, a vizsga előtt 10 nappal. A vizsgabizottság a vizsgázó számára a maximum 5 kérdést küld, a vizsga előtt 2 nappal, melyet a vizsgázó a vizsgán köteles megválaszolni.

vizsgarész: Demonstráció: Az ágazati alapoktatásban elsajátított szociális ágazati ismeretei alapján a szakképző intézmény által összeállított tevékenységlistából választva bemutatja a leírt feladat végrehajtását (demonstráció).

vizsgarész leírása: Portfólió

Minimum 10, maximum 15 diából álló prezentáció elkészítése, melyet a vizsgázó a vizsga előtt 15 nappal lead az ágazati alapvizsgát szervező szakképző intézménynek.

A vizsgázó a prezentációt a vizsga során személyesen, a vizsgabizottság előtt bemutatja, legfeljebb 30 percen belül. A vizsgabizottság, értékelése kialakításához, a prezentáció bemutatása előtt feltett kérdésekre kapott válaszokat is értékeli, melyekre a vizsgázó legfeljebb 10 percen belül válaszol.

Elvárás, hogy fotódokumentáció, szkennelt dokumentum csak abban az esetben szerepeljen, ha az releváns és szükséges az előadás szempontjából. Nem a vizsgázóról készült fénykép, személy(ek)et ábrázoló fotó, szerzői jog, szabadalom, védjegy alatt álló művek esetén a forrás, illetve hozzájárulás megjelölése szükséges.

A prezentáció elsődlegesen a vizsgázók személyes érdeklődését, attitűdjét, kommunikációs készségét, képességét hivatott bemutatni. A vizsgázónak a vizsgabizottsággal folytatott szakmai kommunikációja egészíti ki a gyakorlati vizsgatevékenységet.

A 2. vizsgarész leírása: Demonstráció

Az ágazati alapoktatásban elsajátított ápolás, gondozás, szabadidő-szervezés, foglalkoztatás, adminisztráció, elsősegélynyújtás és közegészségügyi tanulási eredmények alapján a vizsgázó, a szakképző intézmény által összeállított tevékenységlistából választva, bemutatja egy leírt feladat végrehajtását (demonstráció) tantermi körülmények között. A tevékenységlistának legalább 20 eleműnek kell lennie. Egy adott tevékenység legalább 2, legfeljebb 4 témakör ismereteit és képességeit tartalmazza.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 40 perc (1. vizsgarész 20 perc, 2. vizsgarész 20 perc)

A vizsgatevékenység aránya a teljes ágazati alapvizsgán belül: 70 % A vizsgarészek aránya a projekttevékenységen belül:

vizsgarész: 30%

vizsgarész: 70 %

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai: **Az 1. vizsgarész értékelési szempontjai: Portfólió**
Értékelési szempontok:

Szakmai tartalom minősége: szakszerűség, tényszerűség, tárgyyszerűség, érdeklődést keltő jelleg. Mértéktartóan saját tapasztalat/élmény/vélemény is helyet kap(hat) a szakmai tartalom kifejtésében. A prezentáció megfelelő hozzászólásokra, a vizsgázó a kérdésekre tartalmi válaszokat ad, a vizsgázó reakcióinak minősége. (50 %)

Előadói stílus: felkészültségével, alkalomhoz illő megjelenésével, magatartásával, előadásmódjával, érdeklődésével, kérdésekre adott válaszaival kifejezi a vizsgázó a bemutatott prezentáció tartalmával való azonosulását, előadása közben a szaknyelvet használja. (25 %)

Prezentáció/szemléltetés: a diaképek rendezettsége, funkcionalitása, a színek és

betűméret megfelelősége, a verbális kommunikáció támogatja a prezentációt/szemléltetést; helyesírás, nyelvhelyesség, a prezentáció összkepe, igényessége. (25 %)

A 2. vizsgarész értékelési szempontjai: Demonstráció

Az alábbi szempontsor mentén szükséges megfigyelni és értékelni a gyakorlati munkavégzés szakszerűségét, minőségét, eredményességét:

a munkaterület előkészítése, a munkavégzéshez való előkészületek és felkészülés minősége (15 %);

higiéniai szabályok betartása (15 %);

kivitelezés/megvalósítás módjának és ütemezésének megválasztása, szakszerű kivitelezése (20 %);

megismert szakmai protokoll betartása (15 %);

a kommunikáció formája, módja, minősége, a verbális és nonverbális kommunikáció összhangja (15 %);

odafigyelés, türelem, udvariasság, empátia (10 %);

kompetenciahatárok betartása (5 %);

a szükséges dokumentáció vezetése (5 %).

Az értékelés százalékos formában történik.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerezhető összes pontszám legalább 51 %-át elérte.

Alapvizsgálattal betölthető munkakör FEOR száma

Ágazati megnevezése	alapkutatás	FEOR-szám	FEOR megnevezése	Alapvizsgálattal munkakör(ök), tevékenységek
Szociális alapkutatás	ágazati	5222	Segédápoló, műtős segéd	segédgondozó

A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei:-

A szakmai vizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai

Szakma megnevezése: Szociális ápoló és gondozó

Szakmai vizsgára bocsátás feltétele:

valamennyi előírt képzési évfolyam és az egybefüggő szakmai gyakorlat eredményes teljesítése.

a szakmához kötődő további sajátos követelmények: szakmai idegen nyelv (orvosi latin) ismerete a betegségek, tünetek megnevezése, leírása szempontjából.

Központi interaktív vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése: A Szociális ápoló és gondozó szakma tanulási eredményeit felmérő központi interaktív vizsga.

A vizsgatevékenység leírása

Az írásbeli vizsgatevékenység az alábbi témakörök tanulási eredményeinek mérésére és értékelésére irányul:

Szakmai kommunikáció fejlesztése, reális énkép ismerete

Az egészséges emberi test felépítése, működése

Az emberi fejlődés anatómiai, élettani, kórélettani sajátosságai

Népegészségtani alapismeretek, népbetegségek, járványtani ismeretek

Szükségletfelmérés idős, fogyatékossgal élő, pszichiátriai és szenvedélybeteg vonatkozásában

Az elsősegélynyújtás alapjai

Ápolási, gondozási alapok

Gyógyászati és kényelmi segédeszközök használata, beszerzése,

A szociális munka elméleti és gyakorlati alapjai

A mentálhigiéné alapjai

Szociálpolitikai alapismeretek, a szociálpolitika intézményrendszere

Az online vagy írásbeli vizsga egy feleletválasztós és feleletalkotós teszt sor (teszt lap), amely tartalmazza az óraterv szerinti összes témakör anyagát, amelyekből az alábbi típusú feladatok készüljenek el.

feladatsor: Ápolási, gondozási alapok, népegészségtani alapismeretek, az egészséges emberi test felépítése, működése, az emberi fejlődés anatómiai, élettani, kórélettani sajátosságai, elsősegélynyújtás, gyógyászati segédeszközök használata, beszerzése tanulási eredményeinek mérése:

Egyszerű feleletválasztás (A tesztkérdésekben egy egyszerűen megfogalmazott kérdéshez négy válasz tartozik, melyek közül ki kell választani a legmegfelelőbbnek tartott választ, illetve annak betűjelét) 10 darab kérdés, jó válaszonként 1 pont, összesen 10 pont értékben.

Asszociáció (Fogalmak / állítások találhatók, amelyek között ki kell találni a logikai kapcsolatot. Az állítások az egyik („A”), a másik („B”), illetve mindkét fogalomra egyidejűleg („C”), vagy egyik fogalomra sem igazak („D”). 5 darab kérdés, jó válaszonként 1 pont, összesen 5 pont értékben.

Hibakereső egyszerű feleletválasztás (Négy meghatározás tartozik egy kérdéshez, melyek közül az egyik helytelen állítást tartalmaz. A helytelen válasz betűjelét kell bekarikázni.) 10 darab kérdés, jó válasz esetén kérdésenként 1 pont, összesen 10 pont értékben.

Mondat kiegészítés (A Mondat kiegészítés feladatban öt olyan mondat olvasható, melynek egy-egy szava helyett pontok állnak, és a beillesztendő szó teszi igazzá a mondatot.) 5 darab kérdés, jó válasz esetén/ kérdésenként 1 pont, összesen 5 pont értékben.

Igaz-hamis (egy-egy állítás, amelynél eldöntendő, hogy Igaz (I) vagy Hamis(H). 10 darab kérdés, jó válaszonként 1 pont, összesen 10 pont értékben.

Fogalomdefiníció: Fogalom meghatározása I. (Öt darab fogalmat definiáljon) 5 darab definíció, jó válasz esetén definíciónként 2 pont, összesen 10 pont értékben.

feladatsor: A mentálhigiéné alapjai, szakmai kommunikáció fejlesztése, reális énkép ismerete
tanulási eredményeinek mérése:

Egyszerű feleletválasztás (A tesztkérdésekben egy egyszerűen megfogalmazott kérdéshez négy válasz tartozik, melyek közül ki kell választani a legmegfelelőbbnek tartott választ, illetve annak betűjelét.) 10 darab kérdés, jó válaszonként 1 pont, összesen 10 pont értékben.

Hibakereső egyszerű feleletválasztás (Négy meghatározás tartozik egy kérdéshez, melyek közül az egyik helytelen állítást tartalmaz. A helytelen válasz betűjelét kell bekarikázni.) 10 darab kérdés, jó válasz esetén kérdésenként 1 pont, összesen 10 pont értékben.

feladatsor: A szociális munka elméleti és gyakorlati alapjai, szociálpolitikai

alapismeretek, a szociálpolitika intézményrendszere, szükségletfelmérés idő, fogyatékkal élő, pszichiátriai és szenvedélybeteg esetében tanulási eredményeinek mérése:

Egyszerű feleletválasztás (A tesztkérdésekben egy egyszerűen megfogalmazott kérdéshez négy válasz tartozik, melyek közül ki kell választani a legmegfelelőbbnek tartott választ, illetve annak betűjelét.) 5 darab kérdés, jó válaszonként 1 pont, összesen 5 pont értékben.

Asszociáció (Fogalmak / állítások találhatók, amelyek között ki kell találni a logikai kapcsolatot. Az állítások az egyik („A”), a másik („B”), illetve mindkét fogalomra egyidejűleg („C”), vagy egyik fogalomra sem igazak („D”). 5 darab kérdés, jó válaszonként 1 pont, **összesen** 5 pont értékben.

Hibakereső egyszerű feleletválasztás (Négy meghatározás tartozik egy kérdéshez, melyek közül az egyik helytelen állítást tartalmaz. A helytelen válasz betűjelét kell bekarikázni.) 5 darab kérdés, jó válasz esetén / kérdésenként 1 pont, összesen 5 pont értékben.

Igaz-hamis (egy-egy állítás, amelynél eldöntendő, hogy Igaz (I) vagy Hamis(H). 5 darab kérdés, jó válaszonként 1 pont, összesen 5 pont értékben.

Fogalomdefiníció: Fogalom meghatározás II. (5 db definíciót határozzon meg) definíciónként 2 pont, összesen: 10 pont

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 90 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 20 %

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai: Feladatcsoportok:

1. feladatcsoport: 50 %,
2. feladatcsoport: 20 %,
3. feladatcsoport: 30 %.

A vizsga akkor tekinthető sikeresnek, ha a vizsgázó témakörönként is eléri az 40 %-os szintet.

Az összértékelés százalékos formában történik.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40 %-át elérte.

Projektfeladat

A vizsgatevékenység megnevezése:

Portfólió a gyakorlat tükrében

Gyakorlati demonstrációs vizsga

A vizsgatervékenység vagy részeinek leírása

Portfólió a gyakorlat tükrében

A vizsgatevékenység aránya a projektfeladaton belül: 30 %

a.) A gyakorló intézmény bemutatása: általános ismertető, SZMSZ, személyi és tárgyi jellemzők bemutatása, maximum 3 oldal terjedelemben.

b.) Egy kiválasztott ellátott személy életútjának bemutatása, illetve a szükségletei listájának feltérképezése ápolási és gondozási szemszögből. Formai követelmények: minimum 5 oldal, maximum 10 oldal terjedelemmel, Arial 12-es betűméret, 1,5 sortávolsággal, spirálózva

Leadási határidő: a záró dolgozatot a központi interaktív vizsga előtt 30 nappal, 1 példányban a képzőintézmény részére szükséges leadni, majd azt a részletes bírálattal

együtt a képzőintézmény felelőse a vizsgabizottság elnökének átadja a vizsgát megelőzően legkésőbb 10 nappal.

A záró dolgozat témavezetője lehet az adott képzésben oktató tanár, akivel a vizsgázó a dolgozat megírásának ideje alatt minimum 3 alkalommal konzultál.

A záró dolgozat bírálata során megfogalmazódott kérdéseket (2 - 4 db) a vizsgázó a záró dolgozat bemutatása során megválaszolja.

A záró dolgozat mellékletét kell képezze az összefüggő 140 órás szakmai gyakorlati naplója és az arról szóló igazolás.

A záró dolgozathoz készített prezentáció minimum 5, maximum 10 diából álljon, amelyet e- mailben el kell küldeni a témavezető részére a vizsga előtt 15 nappal.

Gyakorlati demonstrációs vizsga: gyakorlati tételsor alapján történő gyakorlati vizsga az adott szolgáltatást igénybevevő személy mellett

A vizsgatevékenység aránya a projektfeladaton belül: 70 %

A feladatsort a gyakorlati oktató állítja össze a vizsga előtt, és jóváhagyásra megküldi a kinevezett vizsgabizottsági elnöknek.

A vizsgafeladatot a vizsgázó az adott szolgáltatást igénybevevő személy mellett végzi el.

A vizsgafeladat végrehajtása előtt, az adott szolgáltatást igénybevevő és a vizsgaszituációba bevont személytől beleegyező nyilatkozatot kell kérni.

A gyakorlati vizsga során a vizsgázó ügyeljen a tárgyi eszközök rendeltetésszerű használatára. A vizsgafeladatot a vizsgázó a gyakorló intézményben használatos munkaruhában végezze.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: a védés maximum: 30 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 60 %

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

▪

I. Portfólió a gyakorlat tükrében.

Az értékelésnek három része van:

1., A záró dolgozat készítés folyamatának értékelése – maximum 20 pont

szakanyagok, gyűjtése, feldolgozása,

határidők betartása,

konzultációkon való aktív részvétel,

pontos felkészülés a munka elkészítéséhez,

portfóliójában bemutatja a készítés folyamatához kapcsolódó anyagait, jegyzeteit, részfejezetét, a dolgozat készítése közben keletkezett produktumot,

a projektmunkával kapcsolatos személyes élmények megfogalmazása a konzultációk alkalmával,

a témavezetővel és más érintett személyekkel való jó együttműködés, amit a témavezető szöveges értékelése tartalmaz

a záró dolgozat nem tartalmaz súlyos nyelvtani, nyelvhelyességi és helyesírási hibákat.

2., A kész záró dolgozat tartalmának, eredményének értékelése: (a tartalmi részben szabadon marad a témakiírás és a választás szabadságának lehetősége) – maximum 20 pont

mennyire felel meg a kiírt követelményeknek,

mennyire részletes, alapos, a választott témának megfelelően hogyan épül fel, hogyan tagolódik,

az egyéni fejlődést (a hallgató saját magához viszonyított fejlődése) mennyire tükrözi,

a leadott dolgozat a hallgató saját szellemi terméke, az idézeteket, hivatkozásokat pontosan feltünteti,

hivatkozik a felhasznált szakirodalomra,

a záró dolgozatban a lényegi elemeket emeli ki,

a záró dolgozat esztétikus, megfelelő papíron íródott, margót és címeket tartalmaz, táblázatok, diagrammok áttekinthetőek, illusztrációi ízlésesek, a dolgozat tagolása arányos,

a cím a tartalommal összhangban van, figyelemfelkeltő, ötletes,

a munka tartalma megfelel a választott és előírt témáknak, azok fontos kérdéseit állítja a középpontba. A hallgató fejtsse ki, neki miért azok a lényeges kérdések a témával kapcsolatban,

témához tartozó szaknyelv alapfogalmait helyesen használja,

a záró dolgozat életszerű, kötődik a társadalmi valósághoz és a helyi viszonyokhoz.

3., Szóbeli prezentáció maximum 10 pont

a záró dolgozat lényegi elemeinek és az egyéni munka konkrétumainak bemutatása,

kommunikációs készség,

szakszavak megfelelő használata,

empátia, önállóság, elhivatottság tükröződése a kommunikációjában,

ismerteti a projekt készítés közben szerzett egyéni tapasztalatait.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40 %-át elérte, értékelési elemenként.

Gyakorlati demonstrációs vizsga:

.

A vizsga során értékelendő témakörök:

nyílt, egyértelmű kommunikáció a beteg és a vizsgabizottság felé (25 %)

szakkifejezések adekvát használata (25 %)

bemutatja az eszközök előkészítését és rendeltetésszerű használatát (25 %)

bemutatja a meghatározott tevékenységet és válaszol a feltett kérdésekre (25 %)

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges személyi feltételek:

Az interaktív vizsgatevékenység időtartama alatt a technikai feltételek biztosításáért felelős személy folyamatosan rendelkezésre álljon.

Az interaktív vizsgatevékenységhez vizsgatermenként 1 fő felügyelő személy és 1 fő folyosói felügyelő szükséges.

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

A szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményeiben, eszköz és felszerelési jegyzékben felsorolt eszközök megléte.

Az interaktív vizsgatevékenység esetén megfelelő technikai háttér biztosítása, mely a szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményében meghatározott vizsgatevékenységekhez rendelt időkeret figyelembevételével biztosítja, hogy a szakmai vizsga az új szakképzési törvény végrehajtási rendeletében lesz szabályozva.

A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei:-

A szakmai vizsga eredményébe az ágazati alapozó vizsgát az alábbi aránnyal kell beszámítani: 20%

A vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok

A vizsgatevékenység során a vizsgázó tudomására jutott adatokra vonatkozó titoktartási kötelezettség.

A vizsgatevékenység során alkalmazott eszközök rendeltetésszerű használata, épségének megóvása.

Az interaktív vizsga során semminemű segédeszköz nem használható.

A vizsgatevékenységek megszervezésére, azok vizsgaidőpontjaira, a vizsgaidőszakokra
vonatkozó sajátos feltételek

Részsakma

Részsakma alapadatai

A részsakma megnevezése: Segédgondozó

A részsakma órakerete: 735 óra

A részsakma besorolása az Európai Képesítési Keretrendszer szerint: 4

A részsakma besorolása a Magyar Képesítési Keretrendszer szerint: 4

A részsakma besorolása a Digitális Kompetencia Keretrendszer szerint:3

A részsakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenység, valamint a munkaterület leírása

Az alapszolgáltatás és szakosított ellátás területén el tud látni alapgondozási feladatokat. Ennek megfelelően a mindennapi életvitelükben akadályoztatott emberek, családtagjaik részére úgy nyújt gondozást, támogatást, hogy az a személyes igényeikhez és szükségleteikhez igazodik. Elvégzi a fiziológiai szükségletek felmérését, és részt vesz azok kielégítésében. Kompetenciája kiterjed a gyógyszerbeadásra, vérnyomásmérésre, vércukormérésre, inzulin és alvadásgátló injekció beadására, betegszállításra, betegkísérésre. Bekapcsolódik a személyes tanácsadásba, valamint a mentális egészségnek a fenntartásába kulturális és szabadidős tevékenységek keretében. Együttműködik a családdal, a családsegítővel, a házi segítségnyújtásban dolgozó gondozóval, a gyermekvédelmi

szolgálattal, az egészségügyi és szociális szakszemélyzettel a szolgáltatások elérésének biztosítása érdekében. Segíti a háztartási munkák, a mindennapi ügyintézés elvégzését.

A részszakma legjellemzőbb FEOR száma

Részszakma megnevezése	FEOR-szám	FEOR megnevezése
Segédgondozó	5222	Segédápoló, műtőssegéd

A szakképzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség: alapfokú iskolai végzettség vagy a Dobbantó program elvégzése

Alkalmassági követelmények

Foglalkozás-egészségügyi alkalmassági vizsgálat: szükséges

Pályaalkalmassági vizsgálat: szükséges

Eszközjegyzék a részszakmákra

Oktatótermi/csoportfoglalkozáshoz alkalmas eszközök, szolgáltatások

Digitális-, okos-, interaktív (smart)-, flipchar tábla

Audiovizuális eszközök (állókép-, diavetítő, epizskóp, mozgókép-, film vetítők, CD-, DVD lejátszó, rádió)

Asztali számítógép, laptop (web 1.0, 2.0), tablet, projektor

Internet szolgáltatás, tv (központi, zártláncú), diaporáma

Az elsősegélynyújtás tantárgy oktatásához alkalmas eszközök (Tanműhelyben kialakított demonstrációs terem)

gyorstapasz

gyorskötöző-, kötözőpólya, vágott mullpólya (kicsi, nagy, közepes)

kötöző kendő

kompressziós pólya

rögzítő pólya

háromszögekendő

alumínium bevonatú elsősegély takaró

hajlított elsősegélyolló

fertőtlenítő oldat/spray

egyszer használatos kesztyű

kéztisztító (folyékony)

defibrillátor

Alapápolás és a gondozás eszközei (Tanműhelyben kialakított helyiség(ek))

konyhabútor, mikrohullámú sütő

edénykészlet (lapos-, mély-, kis tányér, felnőtt/gyermek részére, speciális pl. öntapadós tányérok)

étkészlet (kanál, villa, kés, klb. kiskanalak, felnőtt/gyermek méretben, speciális kanalak)

pohárkészlet (normál, mércézett), szívószál, betegitató pohár, csésze-, pohártartó, fogó

szalvéta és szalvétatartó

tálca

kancsó

konyhatechnikai eszközök: pépesítésre alkalmas eszköz (aprító, daráló, passzírozó, turmixoló gép)

papírtörlő, egyszerhasználatos terítő

háztartási tisztító-, takarítószer (mosogató, felmosó, súroló-, fertőtlenítőszer, szivacs, törlő-, takarítókendők, súrolókefe, vödör, seprű, lapát stb.) papírtörlő, fertőtlenítő törlőkendő

pedálos szemeteskuka

fürdőszoba, fürdőkádra illeszthető-, zuhanyzóban használható fürdető szék, gurulós fürdető szék

manikűr-, pedikűr készlet (körömcsipesz, köröm-, pedikűr olló) hajmosó sapka, körömkefe

nylon köpeny, védőruha

ágynemű (nagy-, kispárna, pléd, paplan)

gyopár párnacsalád sorozat

háztartási textíliák: (nagy-, harántlepedő, kis-, nagypárna-, paplanhuzat, ágy-, matracvédő vízhatlan lepedő), textília borogatáshoz, mosdókesztyű, törölköző

hálóing/pizsama, köntös

papucs

egyszerhasználatos kesztyű, szájmaszk

prevenciós és betegkényelmi eszközök: sarok és könyökgyűrű, lábtámasz stb.

házi patika, gyógyszeres szekrény/gyógyszertároló-, adagolók, gyógyszerek bőrfertőtlenítő-, tápláló-, illóolajok, kötszerek

eszközfertőtlenítő szerek

felkaros automata RR mérő, lázmérő, inhaláló készülék, gyóglámpák (infra, polarizált, fényterápiás eszközök)

vizeletvizsgáló tesztsíkok, vizeletgyűjtő zsák, inkontinencia betét (különféle)

emésztőrendszeri gyorsesztek, anus-prea tartály

vércukor monitorozásához és az inzulin beadásához szükséges eszközök (DCont, tesztsík, PEN, egyszerhasználatos fecskendő, tű)

hely-, helyzetváltoztatás eszközei (ékpárna, bot, támbot, járókeret, kerekesszék, rollátor, kapaszkodók)

életminőséget javító, segítő eszközök: kézhosszabbító, ágytálca, bútormagasító

decubitust megelőző eszközök

Foglalkoztatás és az aktivitás eszközei (Tanműhelyben kialakított helyiség(ek))

audiovizuális eszközök (TV, video, DVD, PC, projektor, vetítővászon, CD lejátszó, kamera, rádió)

író, rajz filctollak, flipchart tábla, papír

kül-, és beltéri társasjátékok

textil kézimunka eszközei (szabásminták, szabóolló, textil, filc, tű, kötőtű, horgolótű, fonál stb.) egyéb anyagfélésekkel végzett kézműves foglalkozások eszközei (pl.: papír, karton, festék, ecset, színes ceruza, olló, ragasztó stb.)

kül-, és beltéri sporteszközök

Részsakma szakmai kimeneti követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke

1.	Alkalmazza és továbbfejleszti a gyakorlat során szerzett tapasztalatait az alapszükségletek kielégítése során.	Ismeri az alapszintű gondozás i, ápolási feladatok elvégzésének módját.	Elfogadja a szakgondozó, gondozó, ápoló iránymutatásait, együtt tevékenykedik csoport-tagokkal.	Másokkal együttműködve végzi feladatait, betartja szakmai illetékessége határait.
2.	Feltérképezi és megfogalmazza a rábízott egyén személyes szükségleteit, segíti azok	Azonosítja a szükséglet nem megfelelő megfelelő kielégítéséből	a Empatikus a segítséget kérő személlyel, feladatát a	Döntéseket hoz a szükséglet-kielégítés mikéntjét

	kielégítésében a gondozási szükséglet arányának mértékéig.	adódó deficiteket, problémákat.	személy intimitásának tiszteletben tartásával végzi.	illetően, betartja a személyközpontú gondozási elvárásait.
3.	Jó kapcsolatot működtet és kiegyensúlyozottságot teremt az ellátásba vont személyek családtagjaival/társas kapcsolataival	Felismeri a kapcsolatokban kialakuló nehézségeket, problémákat, segíti azok megoldását	Kész a közös munkára családtagokkal, ápolókkal, egészségügyi szakszeméllyel.	Önállóan javaslatokat fogalmaz meg az ellátott kapcsolatainak szinten tartása érdekében.
4.	A protokolloknak megfelelően használja a gondozási munkája ellátása során alkalmazott dokumentációkat.	Ismeri a papír alapú, illetve - szükség esetén alkalmazott elektronikus dokumentációs rendszert.	Törekszik a valószínűsítés, közérthető és alapos dokumentációra.	Az általa elvégzett feladatokat önállóan, pontosan dokumentálja a szokásos gyakorlatnak megfelelően.
5.	Biztonsággal és szakszerűen használja a rendelkezésére álló ápolási, gondozási eszközöket (vérnyomásmérő, vércukormérő stb.).	Tudja és ismeri az ellátott személy normál paramétereit és összehasonlítja az aktuális eredményekkel.	Empatikus a normáltól eltérő eredmények következtében kialakuló panaszok kapcsán.	Önálló, felelős döntést hoz az életet veszélyeztető állapotok során a beteg minél előbbi javulása érdekében.

A részzakma követelményeinek teljesítését mérő szakmai vizsga

Szakmai vizsgára bocsátás feltétele: A Segédgondozó részzakma megszerzésére irányuló képzés teljesítése.

Projektfeladat

A vizsgatevékenység megnevezése: Gyakorlati demonstrációs vizsga.

A vizsgatevékenység leírása:

Gyakorlati demonstrációs vizsga: gyakorlati tételsor alapján történő gyakorlati vizsga az adott szolgáltatást igénybevevő személy mellett.

A feladatsor segédgondozói gyakorlati feladatokból kerül összeállításra.

A vizsgafeladatot a vizsgázó a az adott szolgáltatást igénybevevő személy mellett végzi el.

A vizsgafeladat végrehajtása előtt a vizsgaszituációban részt vevő, és az adott szolgáltatást igénybevevő személytől beleegyező nyilatkozatot kell kérni.

A gyakorlati vizsga során a vizsgázó ügyeljen a tárgyi eszközök rendeltetésszerű használatára. A vizsgafeladatot a vizsgázó a gyakorló intézményben használatos munkaruhában végezze.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 30 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 100%

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai: A vizsga során értékelendő:

kommunikáció a beteggel, kommunikáció a vizsgabizottság felé (25 %)

megfelelő szakkifejezések használata (25 %)

megfelelő eszközök előkészítése, használata (25 %)

megfelelő elméleti tudás gyakorlatban való alkalmazása (25 %)

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40 %-át elérte.

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges személyi feltételek: A gyakorlati vizsgatevékenység időtartama alatt a technikai feltételek biztosításáért felelős személy folyamatosan rendelkezésre álljon.

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

A szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményeiben eszköz és felszerelési jegyzékben felsorolt eszközök megléte.

A gyakorlati vizsgatevékenység esetén megfelelő technikai háttér, mely szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményében meghatározott vizsgatevékenységekhez rendelt időkeret figyelembevételével biztosítja, hogy a szakmai vizsga az új szakképzési törvény végrehajtási rendeletében lesz szabályozva.

A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: ---

A vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok

A vizsgatevékenység során a vizsgázó tudomására jutott adatokra vonatkozó titoktartási kötelezettség.

A vizsgatevékenység során alkalmazott eszközök rendeltetésszerű használata, épségének megóvása.

Az interaktív vizsga során semminemű segédeszköz nem használható.

KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEK PINCÉR-VENDÉGTÉRI SZAKEMBER SZAKMA

A szakma alapadatai

Az ágazat megnevezése: Turizmus-vendéglátás

A szakma megnevezése: Pincér-vendégtéri szakember

A szakma azonosító száma: 4 1013 23 04

A szakma szakmairányai: -

A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

Ágazati alapoktatás megnevezése: Turizmus-vendéglátás ágazati alapoktatás

Kapcsolódó részsakmák megnevezése: Pincérsegéd

Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama: Szakképző iskolai oktatásban: 175 óra, Technikumi oktatásban: -, Érettségire épülő oktatásban: 200 óra

A szakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenység, valamint a munkaterület leírása

A pincér-vendégtéri szakember a különböző vendéglátó tevékenységet folytató gazdálkodó szervezetek hálózati egységeiben értékesítési és szolgáltatási feladatokat lát el. A vendégek által igényelt, illetve az ajánlott termékek felszolgálatát és a kapcsolódó szolgáltatásokat a tőle elvárható legmagasabb szakmai színvonalon biztosítja az udvarias és a szakszerű felszolgálat előírása szerint. Fogadja a vendégeket, ételeket, italokat szolgál fel. Átveszi a fogyasztás ellenértékét, pénztárgépet, készpénzt, illetve készpénzt helyettesítő eszközöket kezel. Elszámol a napi bevétellel. Barista, bártender és alapfokú sommelier tevékenységet végez. Rendezvények helyszínét előkészíti, részt vesz a különböző jellegű rendezvények lebonyolításában. Munkaterülete állandó, rendezvények esetén változó területen dolgozik. Ismeri a hazai és nemzetközi étel- és italkínálatot, tisztában van a vendéglátóipari trendekkel, az ételkészítési technológiákkal. Folyamatosan képi magát, hogy naprakész ismeretei legyenek a gasztronómia területén.

A szakmához rendelt legjellemzőbb FEOR szám

Szakma megnevezése	FEOR-szám	FEOR megnevezése
Pincér-vendégtéri szakember	5132	Pincér

A szakképzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség: Alapfokú iskolai végzettség

Alkalmassági követelmények

Foglalkozásegészségügyi alkalmassági vizsgálat: szükséges

Pályaalkalmassági vizsgálat: szükséges

A szakmai oktatás megszervezéséhez szükséges tárgyi feltételek

Eszközjegyzék ágazati alapoktatásra

Informatikai eszközök (számítógép, alapvető irodai szoftverek)

Munkabiztonsági eszközök

Egyéni védőfelszerelések

Szakács kézi szerszámok

Konyhai gépek, kisgépek (sütő, gőzpároló)

Meleg és hidegkonyhai felszerelések, eszközök

Tálaló eszközök, tálak, tányérok, csészék, sosier

Cukrász kéziszerszámok, eszközök

Rozsdamentes üstök, - gyorsforralók, - formák

Műanyag tálak, mérőedények

Rozsdamentes, falapos munkaasztalok

Főzőberendezések

Mikrohullámú melegítő

Mérőberendezések

Hűtő, fagyasztó, sokkoló

Asztali gyúró, keverő, habverő, gép

Sütő, berendezések

Étterem bútorai, berendezései, gépei, textíliák

Eszpresszó kávégép gőzölővel és kávédarálóval ellátva

Alapterítéshez szükséges eszközök, poharak

Báreszközök, italkeveréshez szükséges eszközök

Flambír kocsi vagy asztali flambír állvány

Újrahasznosítható természetben lebomló, papír eszközök

Eszközjegyzék szakirányú oktatásra

Étterem bútorai, berendezései, gépei, textíliák

Eszpresszó kávégep gőzölővel és kávédarálóval ellátva

Alapterítéshez szükséges eszközök poharak

Báreszközök, italkeveréshez szükséges eszközök

Flambír kochi vagy asztali flambír állvány

Újrahasznosítható természetben lebomló, papír eszközök

Számítógép nyomtatóval

Választékközlő eszközök (étlap, itallap, menükártya stb.)

Díszterítéshez szükséges eszközök

Kávékülönlegességek készítéséhez szükséges különleges Barista eszközök

Evőeszközök és tálalóeszközök

Kevertital készítéshez szükséges eszközök (shaker, keverőpohár, előírt poharak, báreszközök, kiegészítők)

Különleges éttermi eszközök

Eszközök az angol felszolgálási módban tálalt fogásokhoz (Tálak, tálfedők, tál melegen tartó)

Tányér melegen tartó

Borfelszolgáláshoz, dekantáláshoz szükséges eszközök

Elektronikus rendelésfelvevő rendszer

Éttermi szoftver készletprogrammal és nyomtatóval

Kimeneti követelmények

Az ágazati alapoktatás szakmai követelményeinek leírása

A turizmus-vendéglátás ágazati alapoktatás során a tanuló betekintést nyer a cukrász, szakács, vendégtéri és turisztikai szakmák tevékenységébe. Megkülönbözteti, felhasználás előtt alkalmassá teszi, előkészíti a termékkészítéshez a nyersanyagokat, ügyel a minőségükre. Kiválasztja a munkafolyamatokhoz szükséges eszközöket, gépeket, kézi szerszámokat, berendezéseket. A cukrászati termékkészítés során, tésztákat gyúr, kever, habot ver, kinyújtja, darabolja, kiken, nyomózsákkal alakítja, megsüti, betölti, díszíti a termékeket. Az ételkészítés során, főz, párol, pirít, grillez, süt zárt térben és bő zsiradékban, kialakítja a termékek ízét, állagát, megjelenését. A vendégtérben éttermi alapterítést végez, a vendég előtt desszerteket, salátákat, alkoholmentes kevert italokat készít. Megkülönbözteti a szálláshelytípusokat, a régió turisztikai szolgáltatóit, ajánlja a vendégeknek a saját turisztikai régióját, természeti adottságait. Fogadja a vendéget, ismerteti, felszolgálja a rendelkezésre álló ételeket és italokat. Munkatevékenysége során betartja a munkabiztonsági, egészségvédelmi, higiéniai és környezetvédelmi szabályokat, előírásokat. Az üzleti érintkezés szabályai szerint kommunikál a munkatársaival, a vendégekkel, betartja, a viselkedési szabályokat, elfogadja a különböző nemzeti kultúrák sajátosságait. Feladataihoz munkája során szövegszerkesztő és táblázatkezelő programokat használ, szakmai információgyűjtéshez a világhálón tájékozódik és hagyományos információs forrásokat felhasznál.

Ágazati alapoktatás szakmai követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke

1	Napi munkatevékenység során az üzleti érintkezés szabályai szerint kommunikál magyar és legalább egy idegen nyelven munkatársaival, vendégekkel.	Ismeri az alapvető nyelvi, írásos és szóbeli kommunikációs elvárásokat és normákat magyar és tanult idegen nyelven.	Empatikus munkatársaival és a vendégekkel szemben, nyitott és érzékeny kommunikációs elvárásokra.	Betartja az alapvető kommunikációs és viselkedési szabályokat.
2	Munkaviszony létesítésekor, munkavégzésekor és	Ismeri munkaszerződés, lényegét, tartalmi	Törekszik munkaszerződésében foglaltak pontos	Betartja a munkaügyi szabályokat és

	felmondáskor érvényesíti munkavállalói jogait, a munkaszerződésének megfelelően.	elemeit, a Munka Törvénykönyvének munkavállalóra vonatkozó kötelezettségeit és jogait.	megvalósulására, az kötelezettségeit az előírásoknak megfelelően betartja, munkavégzése során együttműködik munkáltatójával.	felelősséget vállal a saját munkavégzéséért. Munkaszerződésben foglaltakat képes önállóan értelmezni.
3	A világhálón tájékozódva szakmai tartalmakat keres.	Felhasználói szinten ismeri a vendéglátás-turisztikához kapcsolódó internetes szakmai felületeket.	Magabiztosan kezeli a kiadott feladatot, táblázat alkotásával, szövegszerkesztő program használatával. Pontosan, precízen rögzít adatokat, ügyel a helyesírásra.	Önállóan készíti el az instrukciók alapján adott feladatot, táblázat alkotásával, szövegszerkesztő program használatával. A világhálón önállóan tud tájékozódni, a releváns szakmai tartalmakat értelmezni.
4	Információkat, adatokat számítógépes szoftverek használatával rendszerez.	Tisztában van a szövegszerkesztő és táblázatkezelő programok kínált lehetőségeivel.	akövetelmények betartására.	
5	Kiválasztja és használja a vendéglátás munkafolyamataihoz szükséges megfelelő eszközöket, gépeket, kézi szerszámokat, berendezéseket.	Ismeri a vendéglátásban használt kézi szerszámokat, gépeket, berendezéseket és eszközöket, valamint azok használati lehetőségeit.	Társas helyzetekben figyel a körülöttele lévőkre.	Betartja a vendéglátó kézi szerszámokra, gépekre, berendezésekre vonatkozó balesetvédelmi előírásokat, képes a balesetveszélyes helyzeteket megelőzni és elhárítani.
6	Napi munkáját a vendéglátásra és turizmusra vonatkozó munkavédelmi, tűzvédelmi, egészségvédelmi, környezetvédelmi szabályok, előírások alapján végzi.	Ismeri a vendéglátás-turizmus tevékenységeire vonatkozó munkavédelmi, tűzvédelmi, környezetvédelmi előírásokat és teendőket.	Munkavégzés közben felelősségteljesen viselkedik, problémák esetén higgadtan hajtja végre a szükséges teendőket.	Saját tevékenysége közben betartja a munkavédelmi, balesetelhárítási és tűzbiztonsági környezetvédelmi előírásokat.
7	Az élelmiszerek tárolását a FIFO elv alapján végzi.	Alapszinten ismeri a FIFO elv lényegét.	Figyelemmel kíséri a szavatossági időt a nyersanyagok szakosított tárolásánál.	Instrukciók alapján végzi a nyersanyagok helyes, szakszerű tárolását.

8	A receptúrában szereplő mennyiségeket kiméri.	Ismeri a tömeg és tértartalom mértékegységeket, mértékegységek átváltását, a tárazás helyes alkalmazását, a mérés műveletét.	Törekszik a receptúrában szereplő mértékegységek pontos betartására.	Felelősségteljesen és önállóan végzi mérési feladatait.
9	Szálláshelyet ajánl a vendég igényei alapján, a saját régiójában.	Azonosítja szálláshelyek különböző típusait.	Törekszik a szálláshelyek minél szélesebb kínálatának a megismerésére, elsősorban saját régiójában.	Az igény alapján kiválasztott szálláshelyet és szolgáltatásait önállóan bemutatja.
10	Saját turisztikai régiójában megtalálható turisztikai, vonzerőket és adottságokat megkülönböztet. Ajánlja a saját régiójában megtalálható legjelentősebb nemzetközi turisztikai vonzerővel rendelkező helyszíneket, rendezvényeket.	Ismeri az ország és saját régiójának turisztikai attrakcióit, vonzerőit, a régiót meghatározó természeti adottságokat, különös tekintettel gyógyturizmusra, fesztiválokra, gasztronómiára.	Törekszik tudásának horizontális és vertikális bővítésére a turisztikai régiójának alátámasztására.	Iránymutatás alapján, előzetes felkészülés után, önállóan vagy társaival együttműködve projektmunka keretében bemutatja turisztikai régiójának egy-egy jellemző attrakcióját, vonzerejét (rendezvényt, fesztivált, gyógyturisztikai attrakciót).
11	Éttermi alapterítést végez a szakmai előírások alapján.	Ismeri az alapterítés előírásait, a terítés lépéseit, a terítéshez használt eszközöket.	Törekszik az előírások szerinti, hibátlan terítésre.	Az előzetesen begyakorolt műveletek alapján, önállóan készíti az alapterítéket.
12	Fogadja a vendéget, ismerteti az ételeket és italokat, az elkészített ételeket és italokat svájci felszolgálási módban felszolgálja.	Ismeri a vendéglátó üzletben a vendégfogadás és svájci felszolgálási mód szabályait.	Törekszik a vendégekkel szemben a lehető legudvariasabb magatartást tanúsítani.	Betartja a szakmai szabályait kommunikációja, vendégfogadás és az étel- és ital felszolgálás során.
13	Receptúra alapján alkoholmentes kevert italokat készít.	Ismeri (Lucky Driver; Shirley Temple; Alkoholmentes Mojito; Alkoholmentes Piña Colada) elkészítésének módját, alapanyait, a	Törekszik a termék megfelelő anyagot kiválasztani. Törekszik az elkészített ételek és italok recept szerinti, hibátlan elkészítésre,	Az előzetesen begyakorolt műveletek alapján, önállóan készíti el a kevert italokat.

		kevert ital készítés lépéseit.	odafigyel a technológiai lépésekre pontos betartására.	
14	Vendég előtt ételek készítését (desszertkészítés, salátakeverés).	Ismeri a vendég előtt készíthető desszerteket és salátákat, az elkészítésükhöz használt eszközöket.		Az előzetesen begyakorolt műveletek alapján, önállóan készíti a megismert ételeket.
15	A cukrászati készítményekhez használt alap és járulékos anyagokat, íz, illat, és állomány, alapján megkülönbözteti.	Ismeri a cukrászati termékek készítéséhez használt nyersanyagok, járulékos anyagok általános és érzékszervi tulajdonságait, a nyersanyagromlás jellemzőit.		Betartja a nyersanyagokra, járulékos anyagokra vonatkozó minőségi követelményeket.
16	Kiválasztja a zöldség és gyümölcs előkészítéshez, daraboláshoz szükséges eszközöket, kézikészleteket.	Ismeri a zöldség és gyümölcs előkészítéshez és daraboláshoz használt konyhai kézikészleteket, eszközöket és azok biztonságos használatát.	Végrehajtja a kiszabott feladatokat, gazdaságosan és esztétikusan végeztet, előkészítő és tisztító műveleteket.	A balesetvédelmi és munkavédelmi előírások betartása mellett, önállóan dolgozik.
17	Cukrászati alpműveleteket végez (előkészítő műveleteket, tésztakészítő, tésztafeldolgozó sütő, töltelékkészítő, befejező műveleteket).	Ismeri az anyagok, eszközök előkészítő műveleteit, az egyszerűbb technológiájú cukrászati tészták készítését, (a gyúrt omlós, kevert omlós, forrázott tészta, felvert tészták) feldolgozását, sütését és az ezekből készült egyszerűbb termékek előállítását. Ismeri a termékekhez tartozó töltelékek készítését, felhasználását, a termék betöltését, befejező műveleteit a kreatív díszítés alapjait.	Rendszerezi, feladatait összefűzi a tevékenységeket, fogékony az információk befogadásra, odafigyel a cukrászati termékek helyes technológiájára.	Előzetesen begyakorolt cukrászati alpműveletek alapján önállóan készíti a megismert termékeket.
18	Konyhatechnológiai alpműveleteket (sütés, főzés, párolás, pirítás,	Ismeri a konyhatechnológiai alpműveleteket.	Az étel jellegének megfelelő ízesítésre, fűszerezésre	Az előzetesen begyakorolt konyhatechnológiai műveleteket

	grillezés) végez.		törekszik.	önállóan elvégzi a megismert ételek esetében.
19	Ételek elkészítéséhez használatos fűszereket, ízesítőket felismeri, arányosan használja, megkülönbözteti azokat.	Az ételkészítés során használt fűszerek, ízesítők tulajdonságaival, ízjellemzőivel tisztában van.	Ügyel a nyersanyagok, ízesítőanyagok szakszerű kezelésére tárolására, a minőségük megőrzésére. Kizárólag megfelelő minőségű fűszereket használ.	Ellenőrzi használat előtt a fűszerek frissességét és szavatossági idejüket.
20	Konyhatechnológia i műveleteket (előkészítő, elkészítő, kiegészítő, befejező) végez.	A tanuló ismeri az alapanyagok megfelelő előkészítését, az ételek elkészítéséhez tartozó teljeskörű munkafolyamatokat.	Különbféle konyhatechnológiai eljárásokkal ételeket készít, tálalásig igény szerint melegen tartja, hűti az ételt, Az étkezés típusának jellegének megfelelően tálal és díszít, betartja a munka- és balesetvédelmi, HACCP, környezetvédelmi, valamint más hatósági előírásokat, tisztán tartja a munkahelyét, gépeket, berendezéseket és kéziszerszámokat.	Munkáját idő és műveleti sorrend szerint pontosan áttekinti, logikusan megtervezi, és előkészíti a szükséges alapanyagokat és eszközöket, törekszik az alapanyagok gazdaságos felhasználására. Munkáját gyakorlati szempontból logikus sorrendben, gyorsan, időre, határozottan, csak a szükséges eszközöket használva, tisztán elvégzi.

Szakirányú oktatás szakmai követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke

1	Elvégzi az üzemeltetéssel kapcsolatos teendőket, beüzemeli és kezeli a vendéglátó üzlet gépeit.	Ismeri a vendéglátóipari gépek használatát, kezelését.	Szakszerűen kezeli a kávé- és éttermi gépeket. Precízen, szakszerűen, pontosan végzi a napi feladatát.	Önállóan megítéli a gépek, eszközök működőképességét, használhatóságát, szükség esetén karbantartja vagy karbantartatja azokat.

2	Előkészíti a vendégteret a vendégfogadására, kialakítja a "mise en place"-t.	Ismeri az éttermi előkészítő műveleteket, a terítés szabályait.		Önállóan és a szakmai szabályok figyelembevételével képes az étterem és a terítéshez szükséges eszközök előkészítésére.
3	Részt vesz az áru szakszerű mennyiségi és minőségi, valamint érték szerinti átvételében, tárolásában és az árukészlet előírás szerinti dokumentálásában.	Ismeri az áruátvétel és a raktározás szabályait, dokumentumait, szoftvereit, megérti a számla, szállítólevél, adatait.	Precíz munkát végez az áruk kezelésében, dokumentálásában, törekszik, hogy naprakész ismeretekkel rendelkezzen az árukészletről.	Önállóan képes az áruátvétel lebonyolítására, a raktárak rendjének betartására, a dokumentáció vezetésére.
4	Kiállítja az értékesítéshez kapcsolódó megfelelő bizonylatokat és a vételezési dokumentumokat, hagyományos elektronikus formában is.	Ismeri a bizonylatolás, a bizonylatok tartalmi követelményeit, ismeri az értékesítés szoftvereit.	Pontosan és szakszerűen kezeli a bizonylatokat. Szem előtt tartja a bizonylatok kezelésének szabályait.	Önállóan képes a bizonylatokat kezelni, rendszerezni. Az üzletben használt szoftvereket betanítás után napi munkájában használja.
5	Fogadja a vendégeket, helyre kíséri, leülteti az etikett-protokoll szabályoknak megfelelően.	Ismeri a vendégfogadás, ültetés szakmai szabályait.	A vendégeket udvariasan fogadja, előzetesen felkészíti a vendégek viselkedik velük.	A vendéglátó üzletbe érkező vendégeket önállóan fogadja, felméri a vendégek igényeit.
6	Rendelést vesz fel a vendégektől.	Ismeri a rendelésvétel szabályait, alkalmazói szinten ismeri az éttermi szoftvert, amivel a rendelést rögzíti.	Törekszik a rendelés pontos feljegyzésére, reagál a felmerülő kérdésekre. Szem előtt tartja a vendégek igényeit.	Önállóan képes kezelni, rendszerezni a rendeléseket, eldönti, hogy az üzlet dolgozói tudják-e teljesíteni a vendégek egyedi igényeit.
7	Ismerteti a választékot, ételeket ajánl az allergének és az egészséges táplálkozás figyelembevételével. Italokat ajánl, azokat párosítja a vendég igényeinek megfelelően. Megrendelt ételekhez.	Ismeri az üzlet választékát, az ételek készítésének módját, a bennük található allergéneket. Ismeri az italajánlás szempontjait és az italok összetételét. Ismeri az egészséges táplálkozás összetevőit, szempontjait.	Szakszerűen ajánl, reagál a vendég által felmerülő kérdésekre, szem előtt tartja a vendégek fogyasztási igényeit.	Önállóan képes a vendégek igényei szerint ételt, italt ajánlani az üzlet sajátosságai szerint.

8	Felszolgálatot végez a különböző felszolgálási módok és az egység igényeinek figyelembevételével. Előkészíti a módokat, az étel- és felszolgáláshoz szükséges eszközöket, elkészíti az italokat, majd szakszerűen kiviszi az ételleket, italokat a vendégek asztalához.	Ismeri a felszolgálási módokat, az étel- és felszolgálási szabályokat.	Szem előtt tarja a vendégek igényeit, precízen végzi munkáját, törekszik a vendégek felmerülő igényeinek kielégítésére, kérdéseikre szakszerűen és udvariasan válaszol.	Önállóan képes alkalmazni a felszolgálás szabályait, munkáját tisztán és gyorsan végzi, az esetlegesen felmerülő saját hibáit gyorsan korrigálja.
9	Italokat ajánl (alkoholos és alkoholmentes) a vendég által választott ételekhez. Munkájában a hazai igényeknek megfelelően, különböző italokat készít a barista, a bártender, a sommelier tapasztalatai alapján. Ételt készít a vendég asztalánál és felszolgálja azt.	Ismeri a vendéglátásban értékesített kávékülönlegességeket, a likőröket, párlatokat, a koktélok elkészítéséhez szükséges egyéb alapanyagokat. Ismeri a magyarországi borvidékeket, a borok készítését, felszolgálási szabályait. Ismeri a hazai és nemzetközi alkoholmentes és alkoholtartalmú italokat, azok szervírozására vonatkozó előírásokat és ajánlásokat. Ismeri a vendég előtti ételkészítés szabályait.	Munkájában törekszik a kreativitásra, az igényes, tiszta, gyors precíz munkára, reagál a felmerülő kérdésekre, a italkészítési és ételkészítési eljárások sajátítására törekszik, figyelemmel kíséri az új trendeket.	Önállóan képes az új italokat és a vendég előtt készülő ételleket elkészíteni és felszolgálni.

10	A vendégekkel magyar és legalább egy idegen nyelven kommunikál, folyamatosan figyelemmel kíséri a vendégek igényeit.	Ismeri a vendégtéri protokoll szabályait, legjobb tudása szerint igyekszik megfelelni a vendégek elvárásainak. Ismeri a szóbeli és írásbeli kommunikációra vonatkozó előírásait, legalább egy idegen nyelven a szakmai szókincset.	Udvariasan reagál a felmerülő kérdésekre, szakszerűen, szabálykövetően, tiszteltudóan kommunikál szóban és írásban magyar és legalább egy idegen nyelven.	Betartja a protokoll szabályait, önállóan kommunikál magyar és legalább egy idegen nyelven. Instrukció alapján hivatalos levelet fogalmaz és formáz hagyományos és elektronikus formában tartalmi és formai szabályok alapján.
11	Igény- és elégedettségmérést végez, megkérdezi a vendégeket a nyújtott szolgáltatásokról alkotott véleményükről, a felmerülő igényeikről.	Ismeri a marketing alapjait, átfont ismeretekkel rendelkezik az igény- és elégedettségi felméréshez szükséges kérdőívek összeállításához.	Munkájában a marketing tevékenységet, a napi működés folyamán szem előtt tartja, munkáját úgy végzi, hogy a kialakított üzleti arculathoz igazodjon.	Önállóan méri fel a vendégek igényeit és állapítja meg elégedettségének mértékét, az üzletvezető irányításával kérdőíveket készít.
12	Rendet tart üzemelés közben, munkakörnyezetében betartja környezetvédelmi előírásokat.	Ismeri munkakörnyezetét, a rá vonatkozó környezetvédelmi szabályzatokat.	Hajlandó a rend kialakítására és megőrzésére, szem előtt tartja a higiéniai és egyéb szabályokat.	Munkatársaival folyamatosan együttműködik a környezetük megóvása érdekében. Betartja a környezetvédelemre vonatkozó előírásokat, az üzletvezető utasításait.
13	Megszervezi és lebonyolítja a különböző rendezvényeket megrendelő igényei alapján.	Ismeri a rendezvényszervezés alapjait, a beszállítókkal való kapcsolattartás protokollját.	Munkája során törekszik a tökéletes kivitelezésre, rugalmasan és legjobb tudása szerint kezeli a felmerülő problémás szituációkat.	Kollégáival szoros együttműködésben tervezi meg és lebonyolítja a rendezvényeket. A rá bízott feladatokat teljes felelősséggel végzi el a rendezvény sikeressége céljából.
14	Irányítja a beosztott munkatársait, megtervezi a munkafolyamatokat a megfelelő munkavégzés érdekében, az üzleti napi feladatainak megvalósítása	Ismeri a beosztásával járó munkaköri feladatokat, az vállalkozásnál működő hierarchiát, az alá- és fölé rendeltségi viszonyokat,	Törekszik az igényes munkavégzésre, a munkatársaitól a maximális precizitást vár el. Munkaköri feladatait legjobb tudása szerint teljes	Önállóan irányítja munkatársai tevékenységét, azt rendszeresen ellenőrzi, a belső szabályzatokat betartja és betartatja. Szükség esetén gyors döntéseket

	során.	felelősségköröket és hatásköröket.	körűen ellátja. A pozitív munkahelyi hangulat megteremtésére és megőrzésére nagy hangsúlyt fektet.	hoz. Egyes problémás esetekben a vállalat vezetésével egyeztet.
15	Kiállítja a számlát, kezeli a pénztárgépet, éttermi szoftvert, fizetési módokat, fizetési a vendéget, gondoskodik a kiállított számlák iktatásáról és megőrzéséről.	Alkalmazói szinten használ éttermi szoftvert, ismeri a fizetési módokat, számla formai és tartalmi elemeit, az ÁFA-kérvényben lévő szabályozást, a bizonylatolásra vonatkozó szabályokat.	Szem előtt tartja a pénzügyi szabályokat, a számlát precízen, szakszerűen készíti el a bizonylatolási szabályainak betartásával.	Önállóan képes a számlát kiállítani, kezeli az éttermi szoftvert. Önállóan használja a készpénz kímélő fizetési módokat. Közös kollégáival együttműködve fizettet.
16	Elszámol tevékenységével összefüggő készlettel, a műszak végén a bevétellel.	Ismeri a készletek kezelésének szabályait, ismeri az elszámolásra vonatkozó belső előírásokat.	Törekszik az ideális készletállomány fenntartására, pontos, precíz elszámolást vezet a készletváltozásokról.	Önállóan képes az elszámolás elvégzésére, a készleteket a belső szabályzatban foglaltaknak megfelelően rendszeresen ellenőrzi, pótolja, selejtezi, rendszerezi. A készletezésben a rá vonatkozó szabályokat betartja, illetve betartatja.
17	Napi munkatevékenység étmunkavédelmi, balesetvédelmi, tűz és környezetvédelmi előírások, és az alapvető ételbiztonsági szabályok alapján végzi.	Ismeri munkavédelmi, balesetvédelmi, tűz és környezetvédelmi előírásokat, rendelkezik alapvető ételbiztonsági ismeretekkel.	Szakszerűen, az előírásoknak megfelelően végzi munkáját. Elkötelezett a saját, a munkatársi és a vendégek testi és egészségének megőrzésére.	A munkavédelmi, balesetvédelmi, tűz és környezetvédelmi előírásokat betartja, betartatja, és ellenőrzi.
18	Közreműködik a különböző részlegek leltárfelvételi folyamataiban.	Ismeri a leltározásra vonatkozó rendeleteket, a leltárrendszerességének mértékét, az azokhoz kapcsolódó bizonylatokat.	Precíz munkát végez, az adatokat pontosan rögzíti, törekszik a leltárhiány elkerülésére.	Betartja és betartatja a leltározásra vonatkozó belső szabályzatot. A leltározást rendszeresen végrehajtja munkatársaival együttműködve.

19	A vendéglátó üzlet gazdasági érdekeit képviselve kalkulálja az árakat és készlet-elszámoltatási számításokat végez. Az ételek és italok adagjainak kiszámolásához tömeg- és veszteség-számításokat végez.	Ismeri a gazdálkodás folyamatában az üzleti szintű árképzés lényegét, a leltárért való anyagi felelősséget, az üzleti elszámolás folyamatát, ezek kiszámításának módjait.	Kezdeményezi az új módszerek bevezetését a gazdálkodás folyamatába, nyilvántartásába, ellenőrzésébe.	A vezető, tulajdonosok iránymutatásával, önállóan el tud számolni, árakat kialakítani, önálló döntéseket hozni az értékesítéssel kapcsolatban.

Ágazati alapvizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai

Az ágazati alapvizsgára bocsátás feltétele: valamennyi előírt képzési évfolyam eredményes teljesítése.

Írásbeli vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése: -

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: nem releváns

A vizsgatevékenység aránya a teljes ágazati alapvizsgán belül: -

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai: -

Gyakorlati vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése: Turizmus-vendéglátás ágazati alapvizsga gyakorlata

A vizsgatevékenység leírása

vizsgarész: Konyhatechnológiai tevékenység:

Szakmai területenként meghatározott műveletek, munkafeladatok önálló elvégzése. A munkaterület birtokbavétele, ellenőrzése. Egy megadott étel elkészítéséhez szükséges alapanyagok előkészítése, az étel konyhatechnológiai úton történő elkészítése, esztétikus tálalása, az étel jellegének megfelelően történő díszítése 3 normál adagban. A munkaterület, munkavégzés utáni alapos tisztítása, beleértve a vizsga során használt eszközöket, berendezéseket is. A vizsgázó a vizsgatevékenység alatt folyamatosan figyel a vele párhuzamosan dolgozó tanuló társaira, a többi vizsgázóra. A tűz-, munka- és balesetvédelmi előírásokat szigorúan betartja.

Időtartam: 90 perc

A vizsgázó az alábbi ételek közül egy ételt készít el:

Zöldséges rizottó

Hal tempura (magyar fehérhúsú halból), friss kevertsalátával, citrusos vinagrette öntettel

Natúr csirkemell filé, tejszínes gombamártással, párolt rizzsel

Parajkrém leves, buggyantott tojással

vizsgarész: Cukrászati termékkészítés

A vizsgázó megadott cukrászati termékek közül egyet készít el a tanult technológia és a rendelkezésre álló receptúra szerint.

Cukrászati termékek:

10 szelet piskóta rolád barackízzel töltve,

10 db linzerkarika barackízzel töltve

500 gramm fánkocska ízesített tejszínhabbal töltve forrázott tésztából

500 gramm barackízzel töltött Néró teasütemény Időtartam: 90 perc

vizsgarész: Értékesítési tevékenység:

A vizsgázó előkészíti az éttermet, majd megterít 2 főre, fogadja a vendégeket, készít a részükre 2 adag alkoholmentes kevert italt, és 2 adag főételt, 2 adag desszertet felszolgál a vendégeknek. A

vizsgázó 1 alkoholmentes kevert italt készít el 3 adagban (2 adagot a vendégek, 1 adagot a vizsgabizottság részére kóstolás céljából) a tanult receptúra szerint:

Elkészíthető alkoholmentes kevert italok:

Lucky Driver

Shirley Temple

Alkoholmentes Mojito

Alkoholmentes Piña Colada

A felsorolt alkoholmentes kevert italok receptúrái megtalálhatók az érvényben lévő IBA listán. Időtartam: 60 perc

vizsgarész: Portfólió készítése

A vizsgázó az iskola székhelye szerinti régióban megtalálható, a tanuló által választott egy turisztikai attrakciót és egy szálláshelyet és annak szolgáltatásait bemutatja. A bemutatót elektronikus formában, szövegszerkesztő program használatával készíti el, a vizsgát szervező szakképző intézmény által megadott határidőre és e-mail címre beadja.

Az elkészített dokumentum formai követelményei: terjedelme a fedőlapon (téma megnevezése, készítő megnevezése, dátum) kívül 2-5 A4-es oldal (betűtípus: Times New Roman/Arial , betűméret: 12, szövegtörzs sorkizárt), tartalma tagolt, kiemeléseket tartalmaz. A képek és a forrásmegjelölés mellékletben szerepeltethetők a minimum terjedelmen felül.

A vizsga keretében szóban és PPT formátumban prezentálja. Időtartam: nem releváns

A vizsgatevékenységek között szünetet kell biztosítani a vizsgázók részére, amely nem képezi a vizsgatevékenység részét.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 250 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes ágazati alapvizsgán belül: 100 %

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A javítás a feladatsorhoz rendelt értékelési útmutató alapján történik.

Vizsgarész/közös értékelési szempont	Értékelési szempontok	Maximális pontszám
A) Konyhatechnológiai tevékenység	Érzékszervi szempontok alapján történő értékelés: Illat, kinézet, íz. Ételkészítési szabályok szempontjai szerint: Az étel hőmérséklete, állaga, hőkezelésének megfelelősége. Tálalási szabályok szempontjai szerint: Megfelelő arányban vannak a fogás elemei. Esztétikus elrendezés és díszítés. Tányér épsége, tisztasága.	25
B) Cukrászati termékkészítés	A tésztakészítés technológiájának betartása a feldolgozás egyenletessége. A kisült tészta állaga. A késztermék termék íze, megjelenése, tálalása.	25
C) Értékesítési tevékenység	Ügyel a kommunikációra, szakmailag meggyőző, előadása figyelemfelkeltő, élményteli.	25
D) Portfólió készítés	Tartalmi követelmények: a régió földrajzi elhelyezkedésének bemutatása; a régió társadalmi, gazdasági, természeti, kulturális, gasztronómiai adottságainak bemutatása; a turisztikai régió választott attrakciójának átfogó bemutatása; a szálláshely és szolgáltatásainak átfogó bemutatása; Formai követelmények: terjedelme a fedőlapon (téma megnevezése, készítő megnevezése, dátum) kívül 2-5 A4-es oldal (betűtípus: Times New Roman/Arial, betűméret: 12, szövegtörzs sorkizárt), tartalma tagolt, kiemeléseket tartalmaz. A képek és a forrásmegjelölés mellékletben szerepeltethetők a minimum terjedelmen felül.	25
Összesen		100

Az értékelés százalékos formában történik.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 61 %-át elérte.

Alapvizsgával betölthető munkakör FEOR száma

Ágazati alapoktatás megnevezése	FEOR-szám	FEOR megnevezése	Alapvizsgával betölthető munkakör(ök), tevékenységek

Turizmus- vendéglátás ágazati alapoktatás	---	---	---

A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei:--

A szakmai vizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai

Szakma megnevezése: Pincér-vendégtéri szakember

Szakmai vizsgára bocsátás feltétele:

valamennyi előírt képzési évfolyam és az egybefüggő szakmai gyakorlat eredményes teljesítése.

szakmához kötődő további sajátos követelmények: -

Központi interaktív vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése: Interaktív, kombinált online vizsga A számítógép által véletlenszerűen generált vizsgafeladat

A vizsgatevékenység leírása:

A vendéglátó üzletek higiénája, élelmiszerbiztonság, környezetvédelem, fogyasztói érdekvédelem. Vendéglátás termékeinek anyaghányad számítása, a termékek kalkulációja, leltározás, elszámoltatás.

Az írásbeli vizsgatevékenység az alábbiakat öleli fel:

- 1.) Higiénia, élelmiszerbiztonság, környezetvédelem
- 2.) Anyaghányad számítás, árképzés, fizetési módok
- 3.) Elszámoltatás, raktározás, leltárért való anyagi felelősség, áruszükséglet meghatározás, bizonylatok
- 4.) Fogyasztói érdekvédelem

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 60 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 20 %

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai

1.) Higiénia, élelmiszerbiztonság, környezetvédelem	feleletválasztós feladat, többszörös választás, választások illesztése	20 %
2.) Anyaghányad számítás, árképzés	számítás	30 %
3.) Elszámoltatás, raktározás, leltárért való anyagi felelősség, áruszükséglet meghatározás, bizonylatok	számítás, feleletválasztós feladat	30 %
4.) Fogyasztói érdekvédelem	feleletválasztós feladat, többszörös választás, választások illesztése	20 %

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40%-át elérte.

Projektfeladat

A vizsgatevékenység megnevezése: Pincér-vendégtéri szakember gyakorlati vizsga

A vizsgatervékenység leírása

A vizsgatevékenység két részből áll: A.) Vizsgarész: Portfólió

B.) Vizsgarész: Gyakorlat helyszínén végzett tevékenység, vizsgaproduktum készítése

vizsgarész: Portfólió

A vizsgázónak a vizsgára portfóliót kell készítenie.

A portfólió készítéséhez a felsoroltakból 3 témakört kell kiválasztani. Az önreflexió kötelező eleme az elkészítendő dokumentumoknak.

A portfóliót a következő elemekből kell összeállítani (minimum 3 elem):

Fényképek munkahelyi rendezvényekről, a munkahely és a munkahelyi étel-ital választék bemutatása.

Saját munkatevékenység bemutatása, példakép bemutatása, szakmai továbbfejlődés lehetőségének leírása.

Önéletrajz.

Szakmai versenyek, szakmai kiállítások képei, tapasztalatai.

Külföldi szakmai gyakorlatok, külföldön szerzett szakmai tapasztalatok bemutatása.

Önreflexió az egész portfólióra vonatkozóan: jövőkép, saját tanulási folyamat önértékelése és erre reflektálás.

Formája: PDF dokumentum összeállítása szöveges anyagokból, képekből.

Terjedelem: Minimum 8, maximum 10 db A4-es oldal fedlap (téma megnevezése, készítő neve, dátum), tartalomjegyzék és mellékletek nélkül. A képek mellékletben szerepeltethetők a minimum terjedelmen felül, ezeket a szöveg megfelelő helyén kell meghivatkozni

Betűforma és nagyság: Times New Roman betűtípus 12-es betűnagyság. A portfólió elkészítésére rendelkezésre álló idő: 6 hónap.

A portfólió leadási határidejét a vizsgaszervező határozza meg.

vizsgarész: Gyakorlat helyszínén végzett tevékenység, vizsgaproduktum készítése

feladat: Ételsor és a hozzá illő italsor összeállítása, díszterítés

A vizsgázó egy ötfogásos ételsort és hozzá illő italsort állít össze egy meghatározott rendezvényre, amelyet a vizsgaszervező állít össze.

A vizsgaszervező az alkalmak összeállításánál, az alábbi szempontokat vegye figyelembe:

a régióra jellemző gasztronómiai adottságok kerüljenek meghatározásra

a régió meghatározó rendezvényei szerepeljenek

a régió meghatározó alapanyagai használhatóak legyenek

a szokások és hagyományok bemutatására sor kerülhessen

a rendezvény helyszíne a vizsgaszervező környezetében megtalálható kiemelt minőségű szolgáltatást nyújtó egység legyen

A vizsgázó az általa összeállított menüsorhoz menükártyát készít számítógépen és bemutató terítést végez az adott alkalomhoz 2 főre.

A vizsgázó a vizsga során bemutatja a rendezvényt, a megterített asztalt, az ajánlott ételek és italok elkészítését, tálalását és felszolgálatát, a rendezvény lebonyolításához szükséges eszközöket. Tájékoztatót nyújt a rendezvény előkészületéről, lebonyolításának menetéről.

A vizsgabizottság szakmai beszélgetést végez a vizsgázóval, mely során meggyőződik a vizsgázó általános szakmai elméleti tudásáról is. (Értékesítési ismeretek, vendégtéri ismeretek, étel-ital ismeretek).

Időtartam: 120 perc

feladat: Élőmunka bemutatása

A vizsgázó élőmunkát végez, mely során a tanult idegen nyelven kommunikál a vendégekkel.

Megteríti a vizsgaszervező által összeállított három fogásos menüsorra, 2 főre, (a terítés nem képezi a vizsgatevékenység részét, a terítés munkafolyamatára fordított idő nem a vizsgatevékenység időtartamának része).

Fogadja és hellyel kínálja a vendégeket.

A vizsga folyamán a vizsgázó étvágygerjesztőként 2 adag kevert italt készít és szolgál fel, amely lehet alkoholos és alkoholmentes is.

Ismerteti, majd felszolgálja a háromfogásos menüsört svájci felszolgálási módban. A menüsorhoz ásványvizet kínál, bort ajánl és szolgál fel, majd az étkezés végén kávét, kávékülönlegességet készít és szolgál fel.

A felszolgálat során a vizsgázó folyamatosan méri a vendégek elégedettségét.

A felszolgálási és készítési folyamatokat, a kész termékeket a vizsgabizottság értékeli.

Az étkezés végén a vizsgázó kiállítja a gépi (éttermi szoftverrel) készülő számlát.

Elköszön a vendégtől.

Az elkészült italokat a vizsgabizottság kóstolással értékeli. Időtartam: 120 perc.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 240 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 80 %

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

„A” vizsgarész, portfólió értékelés szempontjai:

Mennyire (jól) dokumentált a tanulási folyamat, a szakmai és személyes fejlődés bemutatása?

A „bizonyító” dokumentumok relevánsak-e?

Az elvárt minimum elemeket tartalmazza-e?

A portfólió struktúrája megfelelő-e, logikus-e?

Egyéni kreativitás megjelenik-e?

Az önreflexiók mélysége, összetettsége a korosztálytól elvárhatóan van-e megfogalmazva?

A nyelvi megformálás (szakmai nyelv és köznyelv megfelelő használata, nyelvhelyesség, helyesírás) és a portfólió igényessége (a tartalmi részek milyen mértékben kidolgozottak, alaposak, igényesek?)

A portfólió külső megjelenésének igényessége, kivitelezése, esztétikussága megfelelő-e?

A portfólió a projektfeladaton belül 20%-os arányt képvisel.

„B” vizsgarész értékelési szempontjai:

1. feladat értékelés	40 %
☐ Személyi higiénia: tiszta, ápolt külső, megfelelő munkaruházat	5 %
☐ Étel-italsor összeállítás a megadott szempontok figyelembevételével	10 %
☐ Menükártya szerkesztés szabályainak betartása	5 %
☐ Terítés szabályainak betartása, menüsornak megfelelő terítés, eszközök tisztasága	10 %
Szakmai tudás (étel-, italismeret, szakmai ismeretek, trendek, nemzetközi gasztronómiai ismeretek)	10 %

2. feladat értékelés 40 %

☐ Vendég fogadása, hellyel kínálás szabályai, kommunikáció a vendéggel	10 %
☐ Svájci felszolgálási mód gyakorlati alkalmazása, eszközök kezelése	10 %
☐ Ásványvíz, bor ajánlása, kínálása, felszolgálása	5 %
☐ Kávékészítés menete, minősége, felszolgálása	5 %
☐ Kevert ital készítésének előkészülete, menete, díszítésük, felszolgálásuk	5 %
☐ Számlakészítés szabályainak betartása, vendég távozási körüli teendők betartása	5 %

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40 %-át elérte.

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges személyi feltételek: Vizsgázónként 2 fő, akik a vizsgázó tanult idegen nyelven beszélő vendégek.

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

Számítógép, nyomtatási lehetőség

Terítéshez szükséges eszközök

Tálalóeszközök, italok felszolgáláshoz szükséges poharak

Svájci felszolgáláshoz szükséges eszközök

Borfelszolgáláshoz szükséges eszközök

Eszpresszó kávégép gőzölővel és kávédarálóval ellátva

Éttermi szoftver készletprogrammal és nyomtatóval

Kevert ital készítéshez szükséges eszközök (shaker, keverőpohár, előírt poharak, báreszközök, kiegészítők)

A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: -

A szakmai vizsga eredményébe az ágazati alapvizsgát az alábbi súlyaránnyal kell beszámítani: Ágazati alapvizsga: 20%, Szakmai vizsga: 80 %

A vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok:

--

A vizsgatevékenységek megszervezésére, azok vizsgaidőpontjaira, a vizsgaidőszakokra
vonatkozó sajátos feltételek: --

Részsakma

Részsakma alapadatai

A részsakma megnevezése: Pincérsegéd

A részsakma órakerete: 600 óra

A részsakma besorolása az Európai Képesítési Keretrendszer szerint: 3

A részsakma besorolása a Magyar Képesítési Keretrendszer szerint: 3

A részsakma besorolása a Digitális Kompetencia Keretrendszer szerint: 2

A részsakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenység, valamint a munkaterület leírása

A pincérsegéd a különböző vendéglátóipari tevékenységeket folytató gazdálkodó szervezetek hálózati egységeiben segéd feladatokat lát el. A Pincér–vendégtéri szakember munkáját segíti, előkészítő és befejező műveleteket lát el. Az étterem berendezését, a terítés előkészületi tevékenységeit, a terítést, az ételek-italok felszolgálásához köthető egyéb előkészületeket végez. Rendezvények esetén, a helyszínt berendezi, az eszközöket előkészíti, segédkezik a különböző jellegű rendezvények lebonyolításában.

Munkaterülete jellemzően állandó, rendezvények esetén változó területen dolgozik.

Alapszinten ismeri a hazai és nemzetközi italkínálatot, részben tisztában van a hazai és nemzetközi vendéglátóipari trendekkel, és az ételkészítési alaptermotechnológiákkal.

Folyamatosan képz magát, hogy naprakész ismeretei legyenek a gasztronómia területén.

A részsakma legjellemzőbb FEOR száma

Részsakma megnevezése	FEOR-szám	FEOR megnevezése
Pincérsegéd	5133	Pultos

A szakképzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség: alapfokú iskolai végzettség vagy a Dobbantó program elvégzése

Alkalmassági követelmények

Foglalkozás egészségügyi alkalmassági vizsgálat: szükséges

Pályaalkalmassági vizsgálat: szükséges

Eszközjegyzék a részsakmákra

Étterem bútorai

Étterem berendezései, gépei

Éttermi textíliák

Eszpresszó kávé gép gőzölővel és kávédarálóval ellátva

Alapterítéshez szükséges eszközök poharak

Díszterítéshez szükséges eszközök

Evőeszközök és tálalóeszközök

Újrahasznosítható természetben lebomló, papír eszközök

Részsakma szakmai kimeneti követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvart viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Elvégzi az üzemeltetéssel kapcsolatos teendőket.	Alkalmazói szinten ismeri a vendéglátóipari gépek használatát, kezelését.	Szakszerűen kezeli a pult és éttermi gépeket.	Önállóan megítéli a gépek eszközök működőképességét, használhatóságát, meghibásodás esetén jelzi a pincér-vendégtéri szakember felé.
2	Előkészíti a vendégteret a vendégek fogadására.	Alapszinten ismeri az éttermi előkészítő műveleteket, ismeri az éttermi eszközöket és a terítés szabályait.	Törekszik precízen, szakszerűen, pontosan végezni a feladatát.	Részen önállóan képes a feladatot elvégezni, betartja a szakmai szabályokat.
3	Naprakész ismeretekkel rendelkezik az árukészletről, részt vesz az áru szakszerűa mennyiségi és minőségi, valamint érték szerinti átvételében, tárolásában és dokumentálásában.	Alkalmazói szinten ismeri az áruátvétel és raktározás szabályait, dokumentumait, megérti a számla adatait, részeit.	Törekszik precízen munkát végezni az áruk kezelésében, dokumentálásában.	Részen önállóan képes az áruátvétel lebonyolítására, a raktárak rendjének betartására, a dokumentáció vezetésére.
4	Rendet tart üzemelés közben a munkakörnyezetében, az étteremben, az office-ban.	Alkalmazói szinten ismeri a munkakörnyezetet, a rá vonatkozó belső szabályzatokat.	Törekszik a rend kialakítására és megőrzésére, szem előtt tartja a higiéniai és egyéb szabályokat.	Az üzlet üzemelése közben utasításra munkatársaival folyamatosan együttműködik.
5	Napi feladatai során a munkavédelmi, balesetvédelmi, tűz és környezetvédelmi előírásokat, valamint az alapvető élelmiszer biztonsági előírásokat követi.	Alapszinten ismeri a munkavédelmi, balesetvédelmi, tűz és környezetvédelmi előírásokat, rendelkezik alapvető élelmiszer biztonsági ismeretekkel.	Törekszik szakszerűen, az előírásoknak megfelelően végezni munkáját.	A munkavédelmi, balesetvédelmi, tűz és környezetvédelmi előírásokat betartja.

6	Közreműködik különböző részlegek leltárfelvételi tevékenységében,	Alapszinten ismeri a leltározásra vonatkozó előírásokat, a leltárak	Törekszik precíz munkát végezni, az adatokat pontosan rögzíteni, elkerülni a leltárhiányt.	Betartja a leltározásra vonatkozó belső szabályzatot. A

	segítséget nyújt a feltár lebonyolításában.	rendszerességét, az azokhoz kapcsolódó bizonylatokat.		rendszeresen végrehajtja munkatársaival együttműködve.

A részsakma követelményeinek teljesítését mérő szakmai vizsga

Szakmai vizsgára bocsátás feltétele:

a részsakma megszerzésére irányuló képzés teljesítése

Projektfeladat

A vizsgatevékenység megnevezése: Pincérsegéd gyakorlati feladatok

A vizsgatevékenység leírása:

A vizsgázó egyszerű éttermi terítést végez 2 főre, mely során eltérő szalvétahajtogatási módokat mutat be (minimum 2 félért). Bemutatja az asztalon található és a vizsgabizottság által kijelölt egyéb éttermi eszközöket (minimum 10 db-ot).

Bemutatja a szabályos tányérfogást és tálcavitelt. Készít egy adag eszpresszó kávért.

A vizsga során a vizsgabizottság szakmai beszélgetés során meggyőződik szakmai tudásáról is. (általános felszolgálási szabályok, alapvető italismeret, szakmai ismeretek.).

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 60 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 100 %

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

Személyi higiénia: tiszta, ápoltság, megfelelő munkaruházat	10 %
Terítés szabályainak betartása	20 %
Eszközök tisztasága	10 %
Az éttermi eszközök ismerete	10 %
Tányérfogás, tálcavitel gyakorlati alkalmazása	10 %
Kávékészítés menete	20 %
Szakmai elméleti tudás (étel-, italismeret, szakmai ismeretek)	20 %

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40%-át elérte.

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges személyi feltételek: -

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

Éttermi bútorai

Éttermi berendezései, gépei

Éttermi textíliák

Eszpresszó kávégep gőzlővel és kávédarálóval ellátva

Alapterítéshez szükséges eszközök poharak

Díszterítéshez szükséges eszközök

Evőeszközök és tálalóeszközök

Újrahasznosítható természetben lebomló, papír eszközök

A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: -

A vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok -

KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEK

SZAKÁCS SZAKMA

A szakma alapadatai

Az ágazat megnevezése: Turizmus-vendéglátás

A szakma megnevezése: Szakács

A szakma azonosító száma: 4 1013 23 05

A szakma szakmairányai: ----

A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

Ágazati alapoktatás megnevezése: Turizmus-vendéglátás ágazati alapoktatás

Kapcsolódó részsakmák megnevezése: Szakácssegéd

Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama: Szakképző iskolai oktatásban: 175 óra, Technikumi oktatásban: -, Érettségire épülő oktatásban: 200 óra

A szakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenység, valamint a munkaterület leírása

Szaktudásának köszönhetően rendkívül kreatív, konyhatechnológiai úton étvágygerjesztő és ízletes hideg és melegkonyhai ételeket készít, tálal. Az üzletvezetés érdekeit figyelembe véve gazdálkodik. A raktárkészletet figyelemmel kíséri az árurendelést és az áruátvételt koordinálja, ellenőrzi. A raktározást felügyeli, ellenőrzi. Munkabeosztást tervez, ír. Konyhai munkaszervezésben, feladat kiosztásban pontos és precíz. Felelősségteljesen irányítja a beosztottjait, kollegáit a konyhai etikett és az erkölcsi normák betartása mellett. Jó szervezőképességgel és problémamegoldó adottságokkal rendelkezik. Példamutató magatartásával és munkaruházatával, magas szakmai tudásával tekintélyt vív ki magának.

A szakmához rendelt legjellemzőbb FEOR szám

Szakma megnevezése	FEOR-szám	FEOR megnevezése
Szakács	5134	Szakács

A szakképzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség: Alapfokú iskolai végzettség

Alkalmassági követelmények

Foglalkozásegészségügyi alkalmassági vizsgálat: szükséges

Pályaalkalmassági vizsgálat: szükséges

A szakmai oktatás megszervezéséhez szükséges tárgyi feltételek

Eszközjegyzék ágazati alapoktatásra

Informatikai eszközök (számítógép, alapvető irodai szoftverek)

Munkabiztonsági eszközök

Egyéni védőfelszerelések

Szakács kézi szerszámok

Konyhai gépek, kisgépek (sütő, gőzpároló)

Meleg és hidegkonyhai felszerelések, eszközök

Tálaló eszközök, tálak, tányérok, csészék, sosier

Cukrász kéziszerszámok, eszközök

Rozsdamentes üstök, - gyorsforralók, - formák

Műanyag tálak, mérőedények

Rozsdamentes, falapos munkaasztalok

Főzőberendezések

Mikrohullámú melegítő

Mérőberendezések

Hűtő, fagyasztó, sokkoló

Asztali gyúró, keverő, habverő, gép

Sütő, berendezések

Étterem bútorai, berendezései, gépei, textíliák

Eszpresszó kávégép gőzölővel és kávédarálóval ellátva

Alapterítéshez szükséges eszközök, poharak

Báreszközök, italkeveréshez szükséges eszközök

Flambír kocsi vagy asztali flambír állvány

Újrahasznosítható természetben lebomló, papír eszközök

Eszközjegyzék szakirányú oktatásra

Bain marie

Burgonyakoptató - burgonyaszeletelő - zöldség szeletelő

Egyetemes konyhagép

Elektromos kisgépek

Főző-sütőedények

Főzőüst

Grillező - rostlap

Húsdaráló

Hűtők - fagyasztók - sokkolók

Kézi szerszámok

Kézi turmix
Kombisütő - gőzpároló
Konfitáló - lassú sütő
Konyhai kiegészítő eszközök
Kutter - pépesítő
Mérleg
Mikrohullámú készülékek
Mosogatógép - edény tisztító gép - evőeszköz szárító
Mosogatómedencék
Munkaasztalok
Olaj-gyorssütő
Regeneráló szekrény
Rostsütő
Rozsdamentes pultok állványok
Salamander
Salátacentrifuga
Serpényők
Sokkoló
Sous-vide gép

Sütők

Számítógép

Szeletelő

Tűzhelyek

Vágólapok

Vákuumcsomagoló gép

Kimeneti követelmények

Az ágazati alapoktatás szakmai követelményeinek leírása

A turizmus-vendéglátás ágazati alapoktatás során a tanuló betekintést nyer a cukrász, szakács, vendégtéri és turisztikai szakmák tevékenységébe. Megkülönbözteti, felhasználás előtt alkalmassá teszi, előkészíti a termékkészítéshez a nyersanyagokat, ügyel a minőségükre. Kiválasztja a munkafolyamatokhoz szükséges eszközöket, gépeket, kézi szerszámokat, berendezéseket. A cukrászati termékkészítés során, tésztákat gyúr, kever, habot ver, kinyújtja, darabolja, kikeni, nyomózsákkal alakítja, megsüti, betölti, díszíti a termékeket. Az ételkészítés során, főz, párol, pirít, grillez, süt zárt térben és bő zsiradékban, kialakítja a termékek ízét, állagát, megjelenését. A vendégtérben éttermi alapterítést végez, a vendég előtt desszerteket, salátákat, alkoholmentes kevert italokat készít. Megkülönbözteti a szálláshelytípusokat, a régió turisztikai szolgáltatóit, ajánlja a vendégeknek a saját turisztikai régióját, természeti adottságait. Fogadja a vendéget, ismerteti, felszolgálja a rendelkezésre álló ételeket és italokat. Munkatevékenysége során betartja a munkabiztonsági, egészségvédelmi, higiéniai és környezetvédelmi szabályokat, előírásokat. Az üzleti érintkezés szabályai szerint kommunikál a munkatársaival, a vendégekkel, betartja, a viselkedési szabályokat, elfogadja a különböző nemzeti kultúrák sajátosságait. Feladataihoz munkája során szövegszerkesztő és táblázatkezelő programokat használ, szakmai információgyűjtéshez a világhálón tájékozódik és hagyományos információs forrásokat felhasznál.

Ágazati alapoktatás szakmai követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság felelősség mértéke és

1	Napi munkatevékenység elismeri az alapvető során az üzleti érintkezés szabályai szerint kommunikál magyar és legalább egy idegen nyelven munkatársaival, vendégekkel.	Ismeri az alapvető nyelvi, írásos és szóbeli kommunikációs elvárásokat és normákat magyar és tanult idegen nyelven.	Empatikus munkatársaival és a vendégekkel szemben, nyitott és érzékeny kommunikációs elvárásokra.	Betartja az alapvető kommunikációs és viselkedési szabályokat.
2	Munkaviszony létesítéskor, munkavégzéskor és felmondáskor érvényesíti munkavállalói jogait, a munkaszerződésen	Ismeri a munkaszerződés, lényegét, tartalmi elemeit, a Munka Törvénykönyvének a munkavállalóra vonatkozó kötelezettségeit és	Törekszik a munkaszerződésébe foglaltak pontos megvalósulására, kötelezettségeit az előírásoknak megfelelően betartja,	Betartja a munkaügyi szabályokat és felelősséget vállal a saját munkavégzésért. Munkaszerződésben foglaltakat képes

	ek megfelelően.	jogait.	munkavégzése során együttműködik munkáltatójával.	önállóan értelmezni.
3	A világhálón tájékozódva szakmai tartalmakat keres.	Felhasználói szinten ismeri a vendéglátás-turisztikához kapcsolódó internetes szakmai felületeket.	Magabiztosan kezeli a kiadott feladatot, pontosan, precízen rögzít adatokat, ügyel a helyesírás szabályainak, formai követelmények betartására.	Önállóan készíti el az instrukciók alapján táblázat alkotásával, szövegszerkesztő program használatával. A világhálón önállóan tud tájékozódni, a releváns szakmai tartalmakat értelmezni.
4	Információkat, adatokat számítógépes szoftverek használatával rendszerez.	Tisztában van a szövegszerkesztő táblázatkezelő programok kínált lehetőségeivel.		
5	Kiválasztja és használja a vendéglátás munkafolyamataihoz szükséges megfelelő eszközöket, gépeket, kézi szerszámokat, berendezéseket.	Ismeri a vendéglátásban használt kézi szerszámokat, gépeket, berendezéseket és azok használati lehetőségeit.	Társas helyzetekben figyel a körülöttele lévőkre.	Betartja a vendéglátó kézi szerszámokra, gépekre, berendezésekre vonatkozó balesetvédelmi előírásokat, képes a balesetveszélyes helyzeteket megelőzni és elhárítani.
6	Napi munkáját a vendéglátásra és turizmusra vonatkozó munkavédelmi, tűzvédelmi, egészségvédelmi, környezetvédelmi szabályok, előírások alapján végzi.	Ismeri a vendéglátás-turizmus tevékenységeire vonatkozó munkavédelmi, tűzvédelmi, környezetvédelmi előírásokat és teendőket.	Munkavégzés közben felelősségteljesen viselkedik, problémák esetén higgadtan hajtja végre a szükséges teendőket.	Saját tevékenysége közben betartja a munkavédelmi, balesetelhárítási és tűzbiztonsági környezetvédelmi előírásokat.
7	Az élelmiszerek tárolását a FIFO elvek alapján végzi.	Alapszinten ismeri a FIFO elv lényegét.	Figyelemmel kíséri a szavatossági időt a nyersanyagok szakosított tárolásánál.	Instrukciók alapján végzi a nyersanyagok helyes, szakszerű tárolását.
8	A receptúrában szereplő mennyiségeket kiméri.	Ismeri a tömeg és űrtartalom mértékegységeket, mértékegységek átváltását, a tárázás helyes alkalmazását, a mérés műveletét.	Törekszik a receptúrában szereplő mértékegységek pontos betartására.	Felelősségteljesen és önállóan végzi mérési feladatait.

9	Szálláshelyet ajánl a vendég igényei alapján, a saját régiójában.	Azonosítja szálláshelyek különböző típusait.	Törekszik a szálláshelyek minél aszélesebb kínálatának a megismerésére, elsősorban saját régiójában.	Az igény alapján kiválasztott szálláshelyet és szolgáltatásait önállóan bemutatja.
10	Saját turisztikai régiójában megtalálható turisztikai, vonzerőket és adottságokat megkülönböztet. Ajánlja a saját régiójában megtalálható legjelentősebb nemzetközi turisztikai vonzerővel rendelkező helyszíneket, rendezvényeket.	Ismeri az ország és saját régiójának turisztikai attrakcióit, vonzerőit, a régiót meghatározó természeti adottságokat, különös tekintettel gyógyturizmusra, fesztiválokra, gasztronómiára.	Törekszik tudásának horizontális és vertikális bővítésére a turisztikai régiójának alátámasztására, alátámasztósságok területén.	Iránymutatás alapján, előzetes felkészülés után, önállóan vagy társaival együttműködve projektmunka keretében bemutatja turisztikai régiójának egy-egy jellemző attrakcióját, vonzerejét (rendezvényt, fesztivált, gyógyturisztikai attrakciót).
11	Éttermi alapterítést végez a szakmai előírások alapján.	Ismeri az alapterítés előírásait, a terítés lépéseit, a terítéshez használt eszközöket.	Törekszik az előírások szerinti, hibátlan terítésre.	Az előzetesen begyakorolt műveletek alapján, önállóan készíti az alapterítéket.
12	Fogadja a vendéget, ismerteti az ételeket és italokat, az elkészített ételeket és italokat svájci felszolgálási módban szolgálja fel.	Ismeri a vendéglátó üzletben a vendégfogadás és svájci felszolgálási mód szabályait.	Törekszik a vendégekkel szemben a lehető legudvariasabb magatartást tanúsítani.	Betartja a szakmai szabályait kommunikációja, vendégfogadás és az étel- és ital felszolgálás során.
13	Receptúra alapján alkoholfogyasztó kevert italokat készít.	Ismeri (Lucky Driver; Shirley Temple; Alkoholmentes Mojito; Alkoholmentes Piña Colada) elkészítésének módját, alapanyagait, kevert ital készítés lépéseit.	Törekszik a termék receptúrájának megfelelő anyagot kiválasztani. Törekszik az elkészített ételek és italok recept szerinti, hibátlan elkészítésre, odafigyelve a technológiai lépések pontos betartására.	Az előzetesen begyakorolt műveletek alapján, önállóan készíti el a kevert italokat.

14	Vendég előtt ételek készítését (desszertkészítés, salátakeverés)	Ismeri a vendég előtt készíthető desszerteket és salátákat, az elkészítésükhöz használt eszközöket.		Az előzetesen begyakorolt műveletek alapján, önállóan készíti a megismert ételeket.
15	A cukrászati készítményekhez használt alap és járulékos anyagokat, íz, illat, és állomány, alapján megkülönbözteti.	Ismeri a cukrászati termékek készítéséhez használt nyersanyagok, járulékos anyagok általános és érzékszervi tulajdonságait, a nyersanyagromlás jellemzőit.		Betartja a nyersanyagokra, járulékos anyagokra vonatkozó minőségi követelményeket.
16	Kiválasztja a zöldség és gyümölcs előkészítéshez, daraboláshoz szükséges eszközöket, kézikészszámokat.	Ismeri a zöldség és gyümölcs előkészítéshez és daraboláshoz használt, konyhai kézikészszámokat, eszközöket és azok biztonságos használatát.	Végrehajtja a kiszabott feladatot, gazdaságosan és esztétikusan végez előkészítő és tisztító műveleteket.	A balesetvédelmi és munkavédelmi előírások betartása mellett, önállóan dolgozik.
17	Cukrászati alapműveleteket végez (előkészítő műveleteket, tésztakészítő, tésztafeldolgozó sütő, töltelék-készítő, befejező műveleteket).	Ismeri az anyagok, eszközök előkészítő műveleteit, az egyszerűbb technológiájú cukrászati tészták készítését, (a gyúrt, omlós, kevert omlós, forrázott tészta, felvert tészták) feldolgozását, sütését és az ezekből készült egyszerűbb termékek előállítását. Ismeri a termékekhez tartozó töltelékek készítését, felhasználását, a termék betöltését, befejező műveleteit a kreatív díszítés alapjait.	Rendszerezi, feladatait összefűzi a tevékenységeket, fogékony az információk befogadásra, odafigyel a cukrászati termékek helyes technológiájára.	Előzetesen begyakorolt cukrászati alapműveletek alapján önállóan készíti a megismert termékeket.

18	Konyhatechnológia i alpműveleteket (sütés, főzés, párolás, pirítás, grillezés) végez.	Ismeri konyhatechnológiai alpműveleteket.	Az étel jellegének megfelelő ízesítésre, fűszerezésre törekszik.	Az előzetesen begyakorolt konyhatechnológiai műveleteket önállóan elvégzi a megismert ételek esetében.
19	Ételek elkészítéséhez használatos fűszereket, ízesítőket felismeri, arányosan használja, megkülönbözteti azokat.	Az ételkészítés során használt fűszerek, ízesítők tulajdonságaival, íz jellemzőivel tisztában van.	Ügyel a nyersanyagok, ízesítő anyagok szakszerű kezelésére tárolására, a minőségük megőrzésére. Kizárólag megfelelő minőségű fűszereket használ.	Ellenőrzi használat előtt a fűszerek frissességét és szavatossági idejüket.
20	Konyhatechnológia i műveleteket (előkészítő, elkészítő, kiegészítő, befejező) végez.	A tanuló ismeri az alapanyagok megfelelő előkészítését, az ételek elkészítéséhez tartozó teljeskörű munkafolyamatokat.	Különbféle konyhatechnológiai műveleti eljárásokkal ételeket készít, tálalásig igényát szerint melegen tartja, hűti az ételt, Az étkezés típusának jellegének megfelelően tálal és díszít, betartja a munka- és balesetvédelmi, HACCP, környezetvédelmi, valamint más hatóságis előírásokat, tisztán tartja a munkahelyét, gépeket, berendezéseket és kéziszerszámokat.	Munkáját idő és műveleti sorrend szerint pontosan áttekinteni, logikusan megtervezi, és előkészíti a szükséges alapanyagokat és eszközöket, törekszik az alapanyagok gazdaságos felhasználására. Munkáját gyakorlati szempontból logikus sorrendben, gyorsan, időre, határozottan, csak a szükséges eszközöket használva, tisztán elvégezni.

Szakirányú oktatás szakmai követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke

1	Megérti, értelmezi a feladatok elvégzésének sorrendjét, a vezetőszakács,	Ismeri a feladatok elvégzésének sorrendjét, a	Választási lehetőség esetén az ésszerűség és a szakmaiság	A napi munkafeladatok elvégzése közben

	főszakács, élelmezésvezető, főszakács-helyettes, élelmezésvezető-helyettes) kéréseit munkavégzés közben.	megvalósítással kapcsolatos vezetői elvárásokat.	mentén választja az optimális feladatmegoldást.	erkölcsi és anyagi felelőssége tudatában cselekszik, a felettes utasításai alapján végzi napi munkáját.
2	Konyhatechnológiai alap- és különleges műveletek végez.	Ismeri az ételkészítési műveleteket horizontálisan és vertikálisan. Ismeri az ételkészítési trendeket, új irányzatokat, megjelenő technológiákat.	Az étel jellegének megfelelő ízesítésre, fűszerezésre törekszik. Az elkészülő étel (ízében, állagában, kinézetében) új, magasabb élvezeti értékének elérésére törekszik.	A konyhatechnológiai műveleteket önállóan végzi, teljes mértékben felelősséget vállal az által elkészített étel minőségéért és mennyiségéért.
3	Megkülönbözteti az íz, illat, állomány, textúra alapján, a vendéglátóipar által használt alapanyagokat (fűszerek, ízesítő anyagok, zöltségek, gyümölcsök).	Az ételkészítés során használt fűszereket, ízesítőket, alapanyagokat ismeri.	Friss és szárított fűszernövényekkel, ízesítő szerekkel, jellegzetes karaktert kölcsönöz az ételeknek.	Az ízhatások elérése érdekében, megfelelő mértékkel ízesít, fűszerez, az étel jellegének megfelelően.
4.	Kiválasztja az ételkészítéshez (előkészítéshez, elkészítéshez és a befejező műveletekhez) használatos vendéglátóipari eszközöket, szerszámokat.	Ismeri a vendéglátóipar termelő tevékenységéhez használt gépeket, konyhai kéziszerszámokat, eszközöket és berendezéseket vertikálisan és horizontálisan, azok biztonsági előírásait.	a gazdaságosan és esztétikusan végzett ételkészítő és tisztító műveleteket.	A balesetvédelmi és munkavédelmi előírások betartása mellett önállóan dolgozik. A tűz és balesetvédelmi szabályok betartása mellett az idevonatkozó HACCP szabályzatban szereplő előírást is gondosan betartja.
5.	Munkáját a hatályos munkaügyi jogszabályoknak megfelelően végzi, adaptálva azt, a vendéglátó tevékenységre jellemzőkkel.	Ismeri a Munka Törvénykönyv, a kollektív szerződés, a munkaszerződés, a munkavégzésre vonatkozó szabályait.	Munkája során szem előtt tartja a munkavégzésére vonatkozó szabályokat, előírásokat. Munkavállalóként a munkahely vagyonának megőrzésére törekszik.	Betartja a munkaügyi szabályokat és felelősséget vállal saját munkavégzésért.
7	Hidegkonyhai előkészítő, elkészítő és befejező műveletek végez,	Ismeri a modern hidegkonyhai termékek előkészítési és	Rendszerezi feladatait, összefüzi a tevékenységeket, fogékony az	Önállóan készíti a modern és klasszikus hidegkonyhai termékeket.

	(sütés, főzés, párolás, gőzölés, dermesztés, smirzírozás, glasszolás), az elkészült ételeket jellegüknek megfelelően tárolja.	elkészítési folyamatát. Tisztában van a szakszerű tárolási szabályokkal.	információk befogadásra, odafigyelésre, a hidegkonyhai technológiák betartására.	
8	Képes megkülönböztetni a rendezvények catering típusait (állófogadás, ültetett állófogadás, kávészünet). A megrendelői igények alapján összeállítja, megtervezi a rendezvényeket, rendezvény jellegének megfelelő menüt. A vendéglátó üzlet napi tevékenységéhez szükséges menüket állít össze, figyelembe veszi az üzlet jellegét és a szezonalitást.	Ismeri a különböző vendéglátó rendezvényekre vonatkozó menüösszeállítás szempontjait, szabályait, munkafázisait.	Kreativitásából eredő ötleteivel színesíti a megrendelő elképzeléseit, tanácsokkal látja el igény esetén.	A munka jellegének és a megrendelés létszámának függvényében csapatot szervez, a munkafolyamatokat irányítja, felügyeli és lebonyolítja. Önállóan tesz javaslatot a szezonális és a rendezvény jellegének megfelelő, megvalósítható menüösszeállításra.
9	A vendéglátó üzlet működéséhez szükséges árukészlet felméri, árut rendel, árut vesz át (mennyiségi, minőségi, érzékszervi szempontok szerint), raktároz a FIFO elv szerint.	Ismeri az üzlet működéséhez szükséges árukészlet kiszámításának módját, árubeszerezés lehetőségeit alternatíváit. Ismeri a minőségi, mennyiségi, érték szerinti áruátvételi szabályait, követelményeit. Ismeri a FIFO elvet.	A raktárkészlet meghatározásánál, az tulajdonosi felfogás szerint gondolkodik, és nem halmoz fel többletkészletet. Munkája során magára nézve kötelezőnek fogadja el az áruátvételi szabályait.	Erkölcsei szempontok és a munkaszerződésében foglaltak szerint, anyagi felelősséget vállal a rábízott készletekre.
10	Árut vételez, és megrendelési mennyiséget számol, az üzlet napi munkamenetét	Ismeri a vételezési és rendelési mennyiség kiszámításának módját, megrendelés munkafolyamatait	Pontosan, precízen elvégzi a szükséges rendelési mennyiség kiszámolását, gondosan figyel a befolyásoló tényezőkre.	Szakmai felügyelet mellett végzi a rábízott vételezési és árumegrendelési munkafolyamatot.

	biztosítja.	és az azokat befolyásoló tényezőket.		
11	Veszteséget és tömegnövekedést számol.	Ismeri a veszteség és tömegnövekedés kiszámításának módját.	Törekszik számításai közben a pontosságra.	Felelősségteljesen és önállóan végzi számítási feladatait.
12	Adott rendezvényhez eszközlistát és nyersanyaglistát állít össze, figyelembe veszi a menükínálatot, valamint a rendezvény lebonyolításához szükséges alapanyagmennyiséget, eszközöket és berendezéseket.	Ismeri az eszköz- és alapanyagmennyiség megállapításának módszertanát.	Törekszik a megrendelő szempontjai által megtervezni a rendezvény lebonyolítását, szem előtt tartja a megvalósíthatóságot, célszerűséget és a minőséget.	Felügyelet mellett és munkatársaival megegyeztetve összeállítja a szükséges eszközöket és alapanyagokat.
13	Készletekkel gazdálkodik.	Ismeri a készlet típusokat, a szakosított tárolás jelentőségét.	Felismeri a készletcsökkenés és készletnövekedés okait. Észreveszi a készletezés ráfordításainak jelentőségét.	Önállóan, precízen megállapítja és optimális szinten tartja a készletek nagyságát az üzletben.
14	Árúkosárból menüsört állít össze és készít el.	Ismeri az optimális alapanyag-technológia párosításokat.	Törekszik az árúkosárból létrehozható tökéletes menü elkészítésére.	Felelősségteljesen és önállóan végzi a menütervezést, összeállítást és az elkészítést.

Ágazati alapvizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai

Az ágazati alapvizsgára bocsátás feltétele: valamennyi előírt képzési évfolyam eredményes teljesítése.

Írásbeli vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése: -

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: nem releváns

A vizsgatevékenység aránya a teljes ágazati alapvizsgán belül: -

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai: -

Gyakorlati vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése: Turizmus-vendéglátás ágazati alapvizsga gyakorlata

A vizsgatevékenység leírása

vizsgarész: Konyhatechnológiai tevékenység:

Szakmai területenként meghatározott műveletek, munkafeladatok önálló elvégzése. A munkaterület birtokbavétele, ellenőrzése. Egy megadott étel elkészítéséhez szükséges alapanyagok előkészítése, az étel konyhatechnológiai úton történő elkészítése, esztétikus tálalása, az étel jellegének megfelelően történő díszítése 3 normál adagban. A munkaterület, munkavégzés utáni alapos tisztítása, beleértve a vizsga során használt eszközöket, berendezéseket is. A vizsgázó a vizsgatevékenység alatt folyamatosan figyel a vele párhuzamosan dolgozó tanuló társaira, a többi vizsgázóra. A tűz-, munka- és balesetvédelmi előírásokat szigorúan betartja.

Időtartam: 90 perc

A vizsgázó az alábbi ételek közül egy ételt készít el:

Zöldséges rizottó

Hal tempura (magyar fehérhúsú halból), friss kevertsalátával, citrusos vinagrette öntettel

Natúr csirkemell filé, tejszínes gombamártással, párolt rizzsel

Parajkrém leves, buggyantott tojással

vizsgarész: Cukrászati termékkészítés

A vizsgázó megadott cukrászati termékek közül egyet készít el a tanult technológia és a rendelkezésre álló receptúra szerint.

Cukrászati termékek:

10 szelet piskóta rolád barackízzel töltve,

10 db linzerkarika barackízzel töltve

500 gramm fánkocska ízesített tejszínhabbal töltve forrázott tésztából

500 gramm barackízzel töltött Néró teasütemény Időtartam: 90 perc

vizsgarész: Értékesítési tevékenység:

A vizsgázó előkészíti az éttermet, majd megteríti 2 főre, fogadja a vendégeket, készít a részükre 2 adag alkoholmentes kevert italt, és 2 adag főételt, 2 adag desszertet felszolgál a vendégeknek. A vizsgázó 1 alkoholmentes kevert italt készít el 3 adagban (2 adagot a vendégek, 1 adagot a vizsgabizottság részére kóstolás céljából) a tanult receptúra szerint:

Elkészíthető alkoholmentes kevert italok:

Lucky Driver

Shirley Temple

Alkoholmentes Mojito

Alkoholmentes Piña Colada

A felsorolt alkoholmentes kevert italok receptúrái megtalálhatók az érvényben lévő IBA listán. Időtartam:
60 perc

vizsgarész: Portfólió készítése

A vizsgázó az iskola székhelye szerinti régióban megtalálható, a tanuló által választott egy turisztikai attrakciót és egy szálláshelyet és annak szolgáltatásait bemutatja. A bemutatót elektronikus formában, szövegszerkesztő program használatával készíti el, a vizsgát szervező szakképző intézmény által megadott határidőre és e-mail címre beadja.

Az elkészített dokumentum formai követelményei: terjedelme a fedőlapon (téma megnevezése, készítő megnevezése, dátum) kívül 2-5 A4-es oldal (betűtípus:Times New Roman/Arial , betűméret: 12, szövegtörzs sorkizárt), tartalma tagolt, kiemeléseket tartalmaz. A képek és a forrásmegjelölés mellékletben szerepeltethetőek a minimum terjedelmen felül.

A vizsga keretében szóban és PPT formátumban prezentálja. Időtartam: nem releváns

A vizsgatevékenységek között szünetet kell biztosítani a vizsgázók részére, amely nem képezi a vizsgatevékenység részét.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 250 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes ágazati alapvizsgán belül: 100 %

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A javítás a feladatsorhoz rendelt értékelési útmutató alapján történik.

Vizsgarész/közös értékelési szempont	Értékelési szempontok	Maximális pontszám
A) Konyhatechnológiai tevékenység	Érzékszervi szempontok alapján történő értékelés: Illat, kinézet, íz. Ételkészítési szabályok szempontjai szerint: Az étel hőmérséklete, állaga, hőkezelésének megfelelősége. Tálalási szabályok szempontjai szerint: Megfelelő arányban vannak a fogás elemei. Esztétikus elrendezés és díszítés. Tányér épsége, tisztasága.	25
B) Cukrászati termékkészítés	A tésztakészítés technológiájának betartása a feldolgozás egyenletessége. A kisült tészta állaga. A késztermék termék íze, megjelenése, tálalása.	25
C) Értékesítési tevékenység	Ügyel a kommunikációra, szakmailag meggyőző, előadása figyelemfelkeltő, élményteli.	25
D) Portfólió készítés	Tartalmi követelmények: a régió földrajzi elhelyezkedésének bemutatása; a régió társadalmi, gazdasági, természeti, kulturális, gasztronómiai adottságainak bemutatása; a turisztikai régió választott attrakciójának átfogó bemutatása; a szálláshely és szolgáltatásainak átfogó bemutatása; Formai követelmények: terjedelme a fedőlapon (téma megnevezése, készítő megnevezése, dátum) kívül 2-5 A4-es oldal (betűtípus:Times New Roman/Arial , betűméret: 12, szövegtörzs sorkizárt), tartalma tagolt, kiemeléseket tartalmaz. A képek és a forrásmegjelölés mellékletben szerepeltethetők a minimum	25
Összesen		100

Az értékelés százalékos formában történik.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 61 %-át elérte.

Alapvizsgával betölthető munkakör FEOR száma

Ágazati alapoktatás megnevezése	FEOR-szám	FEOR megnevezése	Alapvizsgával betölthető munkakör(ök), tevékenységek
Turizmus-vendéglátás ágazati alapoktatás	---	---	---

A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: -

A szakmai vizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai

Szakma megnevezése: Szakács

Szakmai vizsgára bocsátás feltétele:

valamennyi előírt képzési évfolyam és az egybefüggő szakmai gyakorlat eredményes teljesítése.

szakmához kötődő további sajátos követelmények: -

Központi interaktív vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése: Kombinált online vizsga

A vizsgatevékenység leírása

Szezonális alapanyagok használata - feleletválasztó feladat (többszörös választás)

Heti vagy alkalmi menü összeállítása - feleletalkotó feladat (kiegészítés)

Rendezvényekkel kapcsolatos teendők - feleletalkotó feladat (rövid válasz)

Áruátvétel - feleletválasztó feladat (válaszok illesztése)

Élelmiszer és árukészlet ellenőrzése - feleletalkotó (kiegészítés)

Anyagfelhasználás kiszámítása - feleletalkotó (kiegészítés)

Vételezés, rendelési mennyiség megállapítása - feleletalkotó (rövid számítás)

Raktározás - feleletválasztó feladat (többszörös választás, válaszok illesztése)

Árképzés - feleletalkotó (rövid számítás)

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 60 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 20 %

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

Szezonális alapanyagok használata - feleletválasztó feladat (többszörös választás) 10 %

Heti vagy alkalmi menü összeállítása - feleletalkotó feladat (kiegészítés) 20 %

Rendezvényekkel kapcsolatos teendők - feleletalkotó feladat (rövid válasz) 10 %

Áruátvétel - feleletválasztó feladat (válaszok illesztése) 10 %

Élelmiszer és árukészlet ellenőrzése - feleletalkotó (kiegészítés) 10 %

Anyagfelhasználás kiszámítása - feleletalkotó (kiegészítés) 10 %

Vételezés, rendelési mennyiség megállapítása - feleletalkotó (rövid számítás) 10 %

Raktározás - feleletválasztó feladat (többszörös választás, válaszok illesztése) 10 %

Árképzés - feleletalkotó (rövid számítás) 10 %

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40 %-át elérte.

Projektfeladat

A vizsgatevékenység megnevezése: Gyakorlati vizsga

A vizsgatevékenység leírása:

Vizsgarész: Portfólió: a tanuló haladásáról és eredményeiről, munkáiból összeállított, a mentoráló gyakorlati oktató vagy szaktanár által hitelesített dokumentum.

Tartalma: (kötelezően tartalmazza a következő terület mindegyikére vonatkozóan elkészített dokumentumokat)

A tanuló szakmai fejlődését alátámasztó dokumentum tartalmazza:

A szakmai oktatás során végzett legalább 2 ételkészítési termékcsoporthoz egyéni feladatmegoldásait, szakmai észrevételeit, a tanuló által készített termékek bemutatását. Minden terméket képekkel kell illusztrálni

Beszámoló munkahelyi rendezvényekről, versenyekről, kiállításokról szakmai továbbfejlődés lehetőségeiről fényképekkel szakmai leírással

Önéletrajz

Önreflexió az egész portfólióra vonatkozóan: jövőkép, saját tanulási folyamat önértékelése erre reflektálás

Formája: PDF dokumentum összeállítása szöveges anyagokból, képekből.

Terjedelem: Minimum 8, maximum 10 db A4-es oldal fedlap (téma megnevezése, készítő megnevezése, dátum), tartalomjegyzék és mellékletek nélkül. A képek mellékletben szerepeltethetők a minimum terjedelmen felül, ezeket a szöveg megfelelő helyén kell meghivatkozni

Betűforma és nagyság: Times New Roman betűtípus 12-es betűnagyság. A portfólió elkészítésére rendelkezésre álló idő: 6 hónap.

A portfólió leadási határidejét a vizsgaszervező határozza meg.

Vizsgarész: Menüsor elkészítése

A vizsga előtt 180 nappal megismert, 4 db, a vizsgaszervező által összeállított nyersanyagkosárhoz (szezonális és regionális alapanyagokat tartalmaz) a jelöltnek össze kell állítania kosaranként 4 db négyfogásos menüsört, azaz összesen 16 db menüsört. A menüsoroknak tartalmaznia kell az ételek receptúráját és technológiai leírását. A menüsört úgy kell összeállítania, hogy az előkészítésre 30 perc, az elkészítésére maximum 225 perc áll rendelkezésre a szakmai vizsgán.

A vizsgázó által összeállított menüsorokat az első vizsgatevékenységet megelőző 14. napig le kell adnia a vizsgaszervező részére. A vizsgabizottságnak döntést kell hoznia, hogy a leadott menük megfelelnek-e a szakmai elvárásoknak. A menüsorok elfogadásáról vagy elutasításáról a vizsgázót a vizsga megkezdését megelőzően, legalább 24 órával korábban értesíti a vizsgaszervező.

Elutasítás esetén: a vizsgázó nem főzheti le a saját maga által összeállított menüsorok egyikét sem. Amennyiben a 4 menüsor nem felel meg a szakmai elvárásoknak, a vizsgabizottság összeállít a vizsgázó számára a korábban megadott nyersanyagkosarak alapján egy pótmenüt, melyet előzetesen nem bocsájt a vizsgázó rendelkezésére. A vizsga napján a vizsgázó ezt a pótmenüsört főzi le.

Elfogadás esetén:

Amennyiben az előzetesen összeállított 4 menüsor megfelel a szakmai elvárásoknak a vizsgázó a vizsga napján nyersanyagkosarat húz (az előzetesen összeállított 4 nyersanyagkosarak közül) és a kihúzott nyersanyagkosárra saját maga által előzetesen összeállított és a vizsgabizottság által jóváhagyott négyfogásos menüjét főzi le. A vizsgabizottság az előzetesen megtervezett menübe, kötelezően a vizsga napján kijelöl egy új alapanyagot vagy technológiát, amit a vizsgázónak be kell építenie a tervezett menüsorba, a vizsga napján.

A vizsgázó feladata:

A vizsgán a szakmai előírásoknak megfelelő tiszta, teljes munkaruházatban jelenjen meg. A receptúrának megfelelő árut vegyen fel a vizsgaszervező által kijelölt személytől, munkaterületén tartsa be a higiéniai előírásokat. Az összeállított menüsört a receptúra alapján el kell készítenie 4 fő részére, majd az ételeket tálalnia kell.

A nyersanyagokat a vizsgaszervező részéről a vizsgára úgy kell előkészíteni, hogy azok további előkészítése 15 - 30 perc alatti időintervallumban megoldható legyen, a vizsgázó az előkészítő tevékenységét maximum 30 perc után be kell fejeznie.

A vizsgát 255 perc (4 óra és 15 perc) leteltével be kell fejezni.

A gyakorlati vizsga tárgyához kapcsolódó szakmai beszélgetés a tanult idegen nyelven Időtartam: 20 perc
szakmai szókincs

konkrétumok ismertetése a beszélgetés során

munkafolyamatok ismertetése

idegennyelv-használat nyelvhelyessége

szakmai szókins

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 275 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 80 %

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

Portfólió

Portfólió tartalma	Elérhető százalék
A szakmai oktatás során végzett legalább 2 ételkészítési témakör feladatmegoldásait, szakmai észrevételeit, a tanuló által készített termékek bemutatását fényképekkel szakmai leírással	40%
Beszámoló fényképekkel szakmai leírással munkahelyi rendezvényekről, versenyekről, kiállításokról szakmai továbbfejlődés lehetőségeiről.	30%
Önéletrajz	10%
Reflexiót tartalmazó dokumentum, mely értékeli saját fejlődését a képzés során	20%

B) Menüsor elkészítése

A vizsgázó ruházata, személyi higiénája	5 %
Mise en place	5 %
Tisztítás, darabolás, vágás	10 %
Hőkezelés megfelelősége	10 %
Étel tálalási megjelenése	5 %
A menü komplexitása	10 %
A fogások elemeinek arányossága	10 %
Munkaterület tisztasága	10 %
A vizsgázó kreativitása	5 %
Az ételek íze	10 %
Szakmai beszélgetés magyar és idegen nyelven	20 %

A két vizsgarész aránya:

Portfólió 20 %

Menüsor elkészítése 80 %

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40 %-át elérte.

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges személyi feltételek:--

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:--

Bain marie

Burgonyakoptató - burgonya szeletelő - zöldség szeletelő

Egyetemes konyhagép

Elektromos kisgépek

Főző-sütőedények

Főzőüst

Grillező - rostlap

Húsdaráló

Hűtők - fagyasztók - sokkolók

Kézi szerszámok

Kézi turmix

Kombisütő - gőzpároló

Konfitáló - lassú sütő

Konyhai kiegészítő eszközök

Kutter - pépesítő

Mérleg

Mikrohullámú készülékek

Mosogatógép - edénytisztító gép - evőeszköz szárító

Mosogatómedencék

Munkasztalok

Olaj-gyorssütő

Regeneráló szekrény

Rostsütő

Rozsdamentes pultok állványok

Salamander

Salátacentrifuga

Serpenyők

Sokkoló

Sous-vide gép

Sütők

Számítógép

Szeletelő

Tűzhelyek

Vágólapok

Vákuumcsomagoló gép

A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei:--

A szakmai vizsga eredményébe az ágazati alapvizsgát az alábbi súlyaránnyal kell beszámítani: Ágazati alapvizsga: 20%, Szakmai vizsga: 80 %

A vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok:--

A vizsgatevékenységek megszervezésére, azok vizsgaidőpontjaira, a vizsgaidőszakokra

vonatkozó sajátos feltételek: -

Részsakma

Részsakma alapadatai

A részsakma megnevezése: Szakácssegéd

A részsakma órakerete: 600 óra

A részsakma besorolása az Európai Képesítési Keretrendszer szerint: 2

A részsakma besorolása a Magyar Képesítési Keretrendszer szerint: 2

A részsakma besorolása a Digitális Kompetencia Keretrendszer szerint: 3

A részsakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenység, valamint a munkaterület leírása

A szakácssegéd a meleg és hidegkonyhai munka során kiegészítő és segítő munkát végez. Feladata a szakácsok munkájának segítése. Napi munkatevékenységét felettesei utasítása alapján végzi. Konkrét feladatai közé tartozik a vendéglátó termelés során használt alapanyagok és nyersanyagok tisztítása és előkészítése. Zöldségeket, gyümölcsöket tisztít, pucol, darabol, szeletel és előkészíti azokat a főzéshez, sütéshez. Felelőssége a konyha tisztántartása, higiénia előírások betartása. Munkáját és feladatait minden esetben nagy odafigyeléssel és pontossággal végzi.

A részsakma legjellemzőbb FEOR száma

Részsakma megnevezése	FEOR-szám	FEOR megnevezése
Szakácssegéd	9236	Konyhai kisegítő

A szakképzésbe történő belépés feltételei

10.4.1 Iskolai előképzettség: alapkü iskolai végzettség vagy a Dobbantó program elvégzése

Alkalmassági követelmények

Foglalkozás egészségügyi alkalmassági vizsgálat: szükséges

Pályaalkalmassági vizsgálat: szükséges

Eszközjegyzék a részsakmákra

Burgonyakoptató - burgonyaszeletelő - zöldség szeletelő

Egyetemes konyhagép

Elektromos kisgépek

Főző-sütőedények

Kézi szerszámok

Kézi turmix

Mérleg

Mosogatógép - edénytisztító gép - evőeszköz szárító

Mosogatómedencék

Munkaasztalok

Olaj-gyorssütő

Részszakma szakmai kimeneti követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Megérti, értelmezi a felettesei (vezetőszakács, főszakács, élelmezésvezető, főszakács helyettes, élelmezésvezető helyettes) kéréseit, utasításait.	Ismeri a vendéglátó üzletben működő hierarchiát, munkaköri leírásban szereplő pontos feladatait.	Törekszik a kiadott utasítások pontos végrehajtására.	A feladat elvégzése közben erkölcsi és anyagi felelőssége tudatában cselekszik.
2	Kiválasztja a zöldség, gyümölcs és húsfélék előkészítéséhez, daraboláshoz szükséges eszközöket, kéziszerszámokat, továbbá egy adott ételhez a receptúrában szereplő megfelelő alapanyagokat.	Ismeri a zöldség, gyümölcs és húsfélék előkészítéséhez, illetve daraboláshoz használt, konyhai kéziszerszámokat, eszközöket és azokat biztonságosan használja. Ismeri a FIFO elvet. Alapszinten ismeri a vendéglátásban használt alapanyagokat és azok legjellemzőbb tulajdonságait.	Végrehajtja a kiszabott feladatot, gazdaságosan és esztétikusan végez előkészítő és tisztító műveleteket. Törekszik a munkavédelmi megfelelő minőségű nyersanyag kiválasztására. Társas helyzetekben figyel a körülöttes emberekre, képes a balesetveszélyes helyzeteket megelőzni és elhárítani.	A balesetvédelmi és munkavédelmi előírások betartása mellett, önállóan dolgozik, betartva a FIFO elvet, szükség szerint érzékszerveire hagyatkozva sorrendet változtat.
3	Munkáját a vendéglátásra vonatkozó munkabiztonsági és egészségvédelmi környezetvédelmi szabályok, előírások alapján végzi.	Ismeri a munkabiztonsági, balesetelhárítási és tűzbiztonsági előírásokat, teendőket rendkívüli esetekben. Ismeri a környezetvédelmi előírásokat.	Felelősségteljesen viselkedik, problémák esetén higgadtan hajtja végre a szükséges teendőket.	Betartja a munkabiztonsági, egészségvédelmi, balesetelhárítási és tűzbiztonsági környezetvédelmi előírásokat.
5	Az ételek receptúráiban szereplő mennyiségeket, kiméri.	Ismeri a tömeg és őrztartalom mértékegységeket, a mértékegységek átváltását, tárazás helyes alkalmazását, a mérés műveletét.	Törekszik a receptúrában szereplő mértékegységek pontos betartására.	Önállóan végzi a mérési feladatait, érzéki felelősségét az ételekhez szükséges pontos mennyiségű nyersanyag előkészítésnek.

A részsakma követelményeinek teljesítését mérő szakmai vizsga

Szakmai vizsgára bocsátás feltétele: a részsakma megszerzésére irányuló képzés teljesítése

Projektfeladat

A vizsgatevékenység megnevezése: Gyakorlati feladat

A vizsgatevékenység leírása: A vizsgázó feladata:

Négyféle zöldséget tisztít, azt négyféle különböző és szabályos formára vágja.

Konyhában megtalálható előkészítő gépeket szakszerűen beüzemeli, tisztán tartja, szét és összeszereli, legalább 3 különböző gép esetében.

Feladata elvégzése közben betartja a munkabiztonsági és egészségvédelmi, balesetvédelmi és környezetvédelmi szabályokat.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 60 perc

10.8.3 A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 100 %

10.8.4 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai: A vizsgázó ruházata, személyi higiénája

Tisztítás, darabolás, vágás szabályossága	10 %
Munkaterület tisztasága	20 %
Szakszerű eszköz használat	20 %
Előkészítő gépek szakszerű szét és összeszerelése és tisztántartása	10 %
Betartja a munka és balesetvédelmi szabályokat	20 %

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40%- át elérte.

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges személyi feltételek: -

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

Burgonyakoptató - burgonyaszéletelő - zöldség széletelő

Egyetemes konyhagép

Elektromos kisgépek

Főző-sütőedények

Kézi szerszámok

Kézi turmix

Mérleg

Mosogatógép - edénytisztító gép - evőeszköz szárító

Mosogatómedencék

Munkaasztalok

Olaj-györssütő

A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: -

A vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok: -

KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEK PANZIÓS FOGADÓS SZAKMA

A szakma alapadatai

Az ágazat megnevezése: Turizmus-vendéglátás

A szakma megnevezése: Panziós-fogadás

A szakma azonosító száma: 4 1013 23 03

A szakma szakmairányai: -

A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

Ágazati alapoktatás megnevezése: Turizmus-vendéglátás ágazati alapoktatás

Kapcsolódó részsakmák megnevezése: -

Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama: Szakképző iskolai oktatásban: 175 óra, Technikumi oktatásban: -, Érettségire épülő oktatásban: 200 óra

A szakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenység, valamint a munkaterület leírása

A panziós-fogadás ellátja a szálláshely teljes operatív működtetését. Adott szálláshelyre vonatkozó speciális ismeretekkel, kapcsolatrendszerekkel rendelkezik. Ennek megfelelően:

Kezeli a szálláshelyre beérkező érdeklődéseket, megrendeléseket, módosításokat, lemondásokat, alkalmazza a lehetséges fizetési módokat.

Fogadja a szálláshely vendégeit, valamint az érdeklődéseket. Felel a vendégek kényelméért, a szálláshely és a vendégek közti kommunikációért. A szálláshelyen vendéglátó szolgáltatásokat nyújt.

Ellátja a szálláshely karbantartási feladatait, ügyel a környezetre, és a logisztikai feladatokat is ellátja, gondoskodik a szálláshely tisztán tartásáról. A vendégek részére programokat ajánl és igény szerint szervez, marketing tevékenységet végez, valamint a szálláshellyel kapcsolat gazdálkodási és pénzügyi feladatokat is irányítja és koordinálja. Betartja a munka és balesetvédelmi, tűz és környezetvédelmi előírásokat. Tervezi és szervezi a munkatársak munkáját, értékeli, és motiválja dolgozóit.

Kapcsolatot tart más szolgáltatókkal, más szálláspartnerekkel, valamint az értékesítésbe bekapcsolódó szálláshely közvetítőkkel.

A szálláshellyel kapcsolatos adminisztrációs tevékenységeket papír alapon és digitálisan formában precízen, folyamatosan elvégzi.

A szakmához rendelt legjellemzőbb FEOR szám

Szakma megnevezése	FEOR-szám	FEOR megnevezése
Panzíós-fogadás	1331	Panzióvezető, kollégiumigazgató, szállodavezető, recepcióvezető (szállodai), Turistaszálló-vezető, vendéglátó egységvezető
	5242	Családi panzió vezetője, falusi vendéglátó, panziós

A szakképzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség: Alapfokú iskolai végzettség

Alkalmassági követelmények

Foglalkozás egészségügyi alkalmassági vizsgálat: szükséges

Pályaalkalmassági vizsgálat: szükséges

A szakmai oktatás megszervezéséhez szükséges tárgyi feltételek

Eszközjegyzék ágazati alapoktatásra

Informatikai eszközök (számítógép, alapvető irodai szoftverek)

Munkabiztonsági eszközök

Egyéni védőfelszerelések

Szakács kézi szerszámok

Konyhai gépek, kisgépek (sütő, gőzpároló)

Meleg és hidegkonyhai felszerelések, eszközök

Tálaló eszközök, tálak, tányérok, csészék, sosier

Cukrász kéziszerszámok, eszközök

Rozsdamentes üstök, - gyorsforralók, - formák

Műanyag tálak, mérőedények

Rozsdamentes, falapos munkaasztalok

Főzőberendezések

Mikrohullámú melegítő

Mérőberendezések

Hűtő, fagyasztó, sokkoló

Asztali gyúró, keverő, habverő, gép

Sütő, berendezések

Étterem bútorai, berendezései, gépei, textíliák

Eszipresszó kávégép gőzölővel és kávédarálóval ellátva

Alapterítéshez szükséges eszközök, poharak

Báreszközök, italkeveréshez szükséges eszközök

Flambír kocsi vagy asztali flambír állvány

Újrahasznosítható természetben lebomló, papír eszközök

Eszközjegyzék szakirányú oktatásra

Informatikai eszközök (számítógép, Word és Excel programok, nyomtató, projektor, internet elérés, készpénzkímélő (POS) eszközök használata, szállodai és étteremi szoftverek ismerete, használata, adatszolgáltatás (NTAK), helyfoglalási rendszerek ismerete)

Munkabiztonsági eszközök

Egyéni védőfelszerelések

Szakács kézi szerszámok

Konyhai gépek, kisgépek (sütő, gőzpároló)

Meleg és hidegkonyhai felszerelések, eszközök

Tálaló eszközök, tálak, tányérok, csészék, sosier

Műanyag tálak, mérőedények

Rozsdamentes, falapos munkaasztalok

Főzőberendezések

Mikrohullámú melegítő

Mérőberendezések

Hűtő, fagyasztó, sokkoló

Sütő, berendezések

Étterem bútorai, berendezései, gépei, textíliák

Eszpresszó kávégép gőzölővel és kávédarálóval ellátva

Alapterítéshez szükséges eszközök, poharak

Szállásadó üzemek kialakítása, helyiségei, berendezései (szállodai szoba, front office, stb.)

Újrahasznosítható természetben lebomló, papír eszközök

Kimeneti követelmények

Az ágazati alapoktatás szakmai követelményeinek leírása

A turizmus-vendéglátás ágazati alapoktatás során a tanuló betekintést nyer a cukrász, szakács, vendégtéri és turisztikai szakmák tevékenységébe. Megkülönbözteti, felhasználás előtt alkalmassá teszi, előkészíti a termékkészítéshez a nyersanyagokat, ügyel a minőségükre. Kiválasztja a munkafolyamatokhoz szükséges eszközöket, gépeket, kézi szerszámokat, berendezéseket. A cukrászati termékkészítés során, tésztákat gyúr, kever, habot ver, kinyújtja, darabolja, kikeni, nyomósákkal alakítja, megsüti, betölti, díszíti a termékeket. Az ételkészítés során, főz, párol, pirít, grillez, süt zárt térben és bő zsiradékban, kialakítja a termékek ízét, állagát, megjelenését. A vendégtérben éttermi alapterítést végez, a vendég előtt desszerteket, salátákat, alkoholmentes kevert italokat készít. Megkülönbözteti a szálláshelytípusokat, a régió turisztikai szolgáltatóit, ajánlja a vendégeknek a saját turisztikai régióját, természeti adottságait. Fogadja a vendéget, ismerteti, felszolgálja a rendelkezésre álló ételeket és italokat. Munkatevékenysége során betartja a munkabiztonsági, egészségvédelmi, higiéniai és környezetvédelmi szabályokat, előírásokat. Az üzleti érintkezés szabályai szerint kommunikál a munkatársaival, a vendégekkel, betartja, a viselkedési szabályokat, elfogadja a különböző nemzeti kultúrák sajátosságait. Feladataihoz munkája során szövegszerkesztő és táblázatkezelő programokat használ, szakmai információgyűjtéshez a világhálón tájékozódik és hagyományos információs forrásokat felhasznál.

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Napi munkatevékenység során az üzleti érintkezés szabályai szerint kommunikál magyar és legalább egy idegen nyelven a munkatársaival, vendégekkel.	Ismeri az alapvető nyelvi, írásos és szóbeli kommunikációs elvárásokat és normákat magyar és idegen nyelven.	Empatikus munkatársaival és a vendégekkel szemben, nyitott és érzékeny a kommunikációs elvárásokra.	Betartja az alapvető kommunikációs és viselkedési szabályokat.
2	Munkaviszony létesítésekor, munkavégzéskor és felmondáskor érvényesíti munkavállalói jogait, munkaszerződésnek megfelelően.	Ismeri a munkaszerződés, lényegét, tartalmi elemeit, a Munka Törvénykönyvének a munkavállalóra vonatkozó kötelezettségeit és jogait.	Törekszik a munkaszerződésében foglaltak pontos megvalósulására, kötelezettségeit előírásoknak megfelelően betartja, munkavégzése során együttműködik munkáltatójával.	Betartja a munkaügyi szabályokat és felelősséget vállal a saját munkavégzésért. Munkaszerződésbe nem foglaltakat képes önállóan értelmezni.
3	A világhálón tájékozódva szakmai tartalmakat keres.	Felhasználói szinten ismeri a vendéglátás-turisztikához kapcsolódó internetes szakmai felületeket.	Magabiztosan kezeli a programokat. Pontosan, precízen rögzít adatokat, ügyel a helyesírás szabályainak, formai követelmények betartására.	Önállóan készíti el az instrukciók alapján kiadott feladatot, táblázat alkotásával, szövegszerkesztő program használatával. A világhálón önállóan tájékozódni, a releváns szakmai tartalmakat értelmezni.
4	Információkat, adatokat számítógépes szoftverek használatával rendszerez.	Tisztában van a szövegszerkesztő és táblázatkezelő programok kínált lehetőségeivel.		
5	Kiválasztja és használja a vendéglátás munkafolyamataihoz szükséges megfelelő eszközöket, gépeket, kézi szerszámokat, berendezéseket.	Ismeri a vendéglátásban használt kézi szerszámokat, gépeket, berendezéseket, eszközöket, valamint azok használati lehetőségeit.	Társas helyzetekben figyel a körülöttélőkre.	Betartja a vendéglátó kézi szerszámokra, gépekre, berendezésekre vonatkozó balesetvédelmi előírásokat, képes a balesetveszélyes helyzeteket megelőzni és elhárítani.

6	Napi munkáját a vendéglátás- és turizmus turisztikára vonatkozó munka- és tűzvédelmi, egészségvédelmi, környezetvédelmi szabályok, előírások alapján végzi.	Ismeri a vendéglátás- és turizmus tevékenységeire vonatkozó munka- és tűzvédelmi, környezetvédelmi előírásokat és teendőket.	Munkavégzés közben felelősségteljesen viselkedik, problémák esetén higgadtan hajtja végre a szükséges teendőket.	Saját tevékenysége közben betartja a munkavédelmi, balesetelhárítási tűzbiztonsági környezetvédelmi előírásokat.
7	Az élelmiszerek tárolását a FIFO elvek alapján végzi.	Alapszinten ismeri a FIFO elv lényegét.	Figyelemmel kíséri az anyagátviteli időt a nyersanyagok szakosított tárolásánál.	Instrukciók alapján végzi a nyersanyagok helyes, szakszerű tárolását.
8	A receptúrában szereplő mennyiségeket kiméri.	Ismeri a tömeg és űrtartalom mértékegységeket, mértékegységek átváltását, a tárazás helyes alkalmazását, a mérés műveletét.	Törekszik a receptúrában szereplő mértékegységek pontos betartására.	Felelősségteljesen és önállóan végzi mérési feladatait.
9	Szálláshelyet ajánl a vendég igényei alapján, a saját régiójában.	Azonosítja a szálláshelyek különböző típusait.	Törekszik a szálláshelyek minél szélesebb kínálatának megismerésére, elsősorban saját régiójában.	Az igény alapján kiválasztott szálláshelyet és szolgáltatásait önállóan bemutatja.
10	Saját turisztikai régiójában megtalálható turisztikai, vonzerőket és adottságokat megkülönböztet. Ajánlja a saját régiójában megtalálható legjelentősebb nemzetközi turisztikai vonzerővel rendelkező helyszíneket, rendezvényeket.	Ismeri az ország és saját régiójának turisztikai attrakcióit, vonzerőit, a régió természeti adottságokat, különös tekintettel gyógyturizmusra, fesztiválokra, gasztronómiára.	Törekszik tudásának horizontális és vertikális bővítésére a turisztikai alátványosságok területén.	Iránymutatás alapján, előzetes felkészülés után, önállóan vagy társaival együttműködve projekt munka keretében bemutatja a turisztikai régiójának egy-egy jellemző attrakcióját, vonzerejét (rendezvényt, fesztivált, gyógyturisztikai attrakciót).
11	Éttermi alapterítést végez a szakmai előírások alapján.	Ismeri az alapterítés előírásait, a terítés lépéseit, a terítéshez használt eszközöket.	Törekszik az előírások szerinti, hibátlan terítésre.	Az előzetesen begyakorolt műveletek alapján, önállóan készíti az alapterítéket.

12	Fogadja a vendéget, ismerteti az ételeket és italokat, az elkészített ételeket és italokat svájci felszolgálati módokban felszolgálja.	Ismeri a vendéglátóüzletben vendégfogadás és svájci felszolgálati mód szabályait.	Törekszik a vendégekkel szemben a lehető legudvariasabb magatartást tanúsítani.	Betartja a szakma szabályait kommunikációja, vendégfogadás és az étel- és ital felszolgálás során.
13	Receptúra alapján alkoholmentes kevert italokat készít.	Ismeri (Lucky Driver; Shirley Temple; Alkoholmentes Mojito; Alkoholmentes Piña Colada) elkészítésének módját, alapanyait, a kevert ital készítés lépéseit.	Törekszik a termék receptúrájának megfelelő anyagot kiválasztani.	Az előzetesen begyakorolt műveletek alapján, önállóan készíti el a kevert italokat.
14	Vendég előtt ételeket készít (desszertkészítés, salátakeverés)	Ismeri a vendég előtt készíthető desszerteket és salátákat, az elkészítésükhöz használt eszközöket.	Törekszik az elkészített ételek és italok recept szerinti hibátlan elkészítésre, odafigyel a technológiai lépések pontos betartására.	Az előzetesen begyakorolt műveletek alapján, önállóan készíti a megismert ételeket.
15	A cukrászati készítményekhez használt alap és járulékos anyagokat, íz, illat, és állomány, alapján megkülönbözteti.	Ismeri a cukrászati termékkészítéshez használt nyersanyagok, járulékos anyagok általános és érzékszervi tulajdonságait, a nyersanyagromlás jellemzőit.		Betartja a nyersanyagokra, járulékos anyagokra vonatkozó minőségi követelményeket.
16	Kiválasztja a zöldség és gyümölcs előkészítéshez, daraboláshoz szükséges eszközöket, kézikészszámokat.	Ismeri a zöldség és gyümölcs előkészítéshez és daraboláshoz használt, konyhai kézikészszámokat, eszközöket és azok biztonságos használatát.	Végrehajtja a kiszabott feladatot, gazdaságosan és esztétikusan végez előkészítő és tisztító műveleteket.	A balesetvédelmi és munkavédelmi előírások betartása mellett, önállóan dolgozik.
17	Cukrászati alpműveleteket végez (előkészítő műveleteket, tésztakészítő, tésztafeldolgozó sütő,	Ismeri az anyagok, eszközök előkészítő műveleteit, az egyszerűbb technológiájú cukrászati tészták	Rendszerezi, feladatait összefüzi tevékenységeket, fogékony az információk befogadásra, odafigyel a	Előzetesen begyakorolt cukrászati alpműveletek alapján önállóan készíti a megismert

	töltelékkészítő, befejező műveleteket).	készítését, (a gyúrt, omlós, kevert omlós, forrázott tészta, felvert tészták) feldolgozását, sütését és az ezekből készült egyszerűbb termékek előállítását. Ismeri a termékekhez tartozó töltelékek készítését, felhasználását, a termék betöltését, befejező műveleteit a kreatív díszítés alapjait.	cukrászati termékek helyes technológiájára.	termékeket.
18	Konyha-technológiai alpműveleteket (sütés, főzés, párolás, pirítás, grillezés) végez.	Ismeri a konyha-technológiai alpműveleteket.	Az étel jellegének megfelelő ízesítésre, fűszerezésre törekszik.	Az előzetesen begyakorolt konyha-technológiai műveleteket önállóan elvégzi a megismert ételek esetében.
19	Ételek elkészítéséhez használatos fűszereket, ízesítőket felismeri, arányosan használja, megkülönbözteti azokat.	Az ételkészítés során használt fűszerek, ízesítők tulajdonságaival, ízjellemzőivel tisztában van.	Ügyel a nyersanyagok, ízesítő anyagok szakszerű kezelésére, tárolására, a minőségük megőrzésére. Kizárólag megfelelő minőségű fűszereket használ.	Ellenőrzi használat előtt a fűszerek frissességét és szavatosságát idejüket.
20	Konyhatechnológiai alpműveleteket (előkészítő, elkészítő, kiegészítő, befejező) végez.	A tanuló ismeri az alapanyagok megfelelő előkészítését, az ételek elkészítéséhez tartozó teljes körű munkafolyamatokat.	Különböző konyhatechnológiai eljárásokkal ételeket készít, találásig igény szerint melegen tartja, hűti az ételt. Az étkezés típusának jellegének megfelelően tálal és díszít, betartja a munka- és balesetvédelmi, HACCP, környezetvédelmi,	Munkáját idő és műveleti sorrend szerint pontosan áttekinti, logikusan megtervezi, és előkészíti a szükséges alapanyagokat és eszközöket, törekszik az alapanyagok gazdaságos felhasználására. Munkáját gyakorlati

			valamint más hatósági előírásokat, tisztán tartja a munkahelyét, gépeket, berendezéseket és kéziszerszámokat.	szempontból logikus sorrendben, gyorsan, időre, határozottan, csak a szükséges eszközöket használva, tisztán elvégzi.

Szakirányú oktatás szakmai követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	A panzió vendégeivel, megrendelések, visszaigazolások, telefonhívások alkalmával, idegennyelven kommunikál, képes vendégpanaszokat kezelni magyarul és idegennyelven, szóban és írásban.	Rendelkezik a szakmai kommunikációhoz szükséges nyelvismeretével, megfelelő szókincssel. Ismeri a panaszkezelés módjait és eszközeit.	Törekszik szókincsének bővítésére és további nyelvismeret megszerzésére, vendégei megalégedettségére.	Önállóan kommunikál vendégekkel, érdeklődőkkel idegen nyelven.
2	Munkaszerződést köt, melyben munkavállalóra és munkáltatóra vonatkozó jogokat érvényesíti.	Ismeri a Munka Törvénykönyvének, a munkaszerződés tartalmi elemeire vonatkozó rendelkezéseit munkavállaló és munkáltató között létrejövő jogviszonyra vonatkozó előírásokat.	Szem előtt tartja a szabályozást és az esetleges változtatásokat, igények elkerülési munkügyi szabálytalanságokat.	Betartja és betartatja a Munka Törvénykönyve szerinti kötelezettségeket saját magára és munkatársaira, alkalmazottjaira vonatkozóan.
3	A panzió számára nyersanyagok, fogyóeszközök, és tárgyi eszközök beszerzését végzi a zavartalan működés érdekében.	Ismeri a beszerzéssel kapcsolat előírásokat és lehetőségeket.	Szem előtt tartja a piaci igényeket, vállalkozás gazdasági helyzetét.	Felelősséggel választja ki a számára, és a vállalkozás számára legkedvezőbb árakat, a minőséget is figyelembe véve.

4	A napi munka során a vendéglátás főmunkafolyamatait szervezi, koordinálja és bonyolítja le.	Teljeskörűen ismeri a vendéglátás munkafolyamatait (beszerzés, raktározás, termelés,	Törekszik a szakmai szabályok betartására a napi tevékenység szervezése közben.	A panzió áruforgalmi feladatait önállóan szervezi, szükség esetén

		értékesítés, szolgáltatás), azok elemeit, tárgyi és személyi feltételeit, szervezési feladatait.		utasításokat ad munkavállalói és kollegái számára a problémamentes üzemeltetés biztosítása érdekében.
5	Szálláshelyet üzemeltet, elvégzi a napi feladatokat a vonatkozó jogszabályok alapján.	Ismeri a szálláshelyekre és vendéglátó egységek működésére vonatkozó jogszabályokat. Rendelkezik szálláshely üzemeltetésére vonatkozó ismerettel.	Szem előtt tartja a panziók üzemeltetésére vonatkozó jogszabályokat, figyelemmel kíséri azok változásait és mindent megtesz, hogy a saját panziójának működését ehhez igazítsa.	Jogszabályok értelmezéséhez, a változások követéséhez szakmai szervezetektől segítségért veszt igénybe.
6	Ajánlja a panzió turisztikai régiójának kínálatát, programjait vendégei számára, szükség és igény esetén megszervezi vendégei számára az attrakciók meglátogatását és a programokon való részvételt.	Mélysegeiben ismeri régióját, ahol a panzió elhelyezkedik, annak helyi látnivalóit, nevezetességeit, azok sajátosságait, a régió jellemző programjait.	Együttműködik a helyi szolgáltatókkal, kezdeményezi a közös programok, szolgáltatások, programcsomagok kialakítását.	Önállóan bővíti üzleti kapcsolatait a minél jobb színvonalú üzemeltetés és szolgáltatásnyújtás céljából.
7	Fogadja és szakmai szempontból szakszerűen kiszolgálja a panzió vendégeit. Alkalmazkodik a vendégek igényeihez, kívánságaihoz, valamint a munkatársaihoz a munkavégzés során.	Ismeri a vendéglátás és turizmus szakmai protokoll szabályait, a Magyar Vendéglátóipartestületének Etikai Kódexét.	Törekszik vendégei meglegedettségére, és jövőbeni törzsvendégek körének kialakítására, szem előtt tartja a vendégek igényeit, munkatársait motiválja a szakszerű és pontos munkavégzésre. Nyitott az új igények bevezetésére.	Önállóan végzi a vendégek kiszolgálását, az újdonságok bevezetéséről dönt a panzió eredményesebb működése érdekében.
8	Ellátja a szobakiadáshoz szükséges takarítási és housekeeping feladatokat.	Ismeri a takarítással kapcsolatos higiéniai előírásokat, a housekeeping feladatait, a kisebb panziókra, fogadókra vonatkozóan.	Feladatát pontosan, precízen látja el, a vendégek maximális elégedettségére törekszik.	A panzió-fogadó tisztaságát az előírások betartásával önállóan végzi.
9	Gazdálkodási és pénzügyi tervet készít a panzió nyereséges	Rendelkezik a szálláshelyre vonatkozóan	Munkájával törekszik a nyereséges	A vállalkozás pénzügyi irányítását

	és eredményes működése érdekében.	gazdálkodási és pénzügyi ismeretekkel.	és működtetés megvalósítására.	önállóan végzi, munkatársai, beosztottjai irányítja, döntéseit a minél nagyobb nyereség elérése érdekében hozza meg.
10	A panzió egyedi arculatát megtervezi, kialakítja és a kapcsolatos marketingtevékenységet végez.	Ismeri a marketingkommunikációs eszközök használatát szálláshelyek esetében.	Reagál a piaci igényeire, szem előtt tartja saját panziója-fogadója egyedi megjelenését.	A piacon megjelölt szükségletek, igényeket követve, önállóan alakítja ki a vállalkozás arculatát.
11	A konyhai és éttermi munkájában ételekre és italokra kalkulációt készít a helyi kínálat alapján.	Átfogóan ismeri a termékek árait, az egyes ételek anyaghányadát, az árakra vonatkozó jogszabályi előírásokat.	Kalkuláció elkészítése közben, szem előtt tartja a beszerzési költségeket, az elvárt nyereséget és a versenytársak árait.	Az ételek és italok kalkulációjának elkészítése során, korrigálja saját hibáit, felelősséget vállal a kalkulált árakért.
12	Szerződést köt utazási irodákkal, szolgáltató vállalatokkal a panzió hatékonyabb működése érdekében, a magasabb kapacitáskihasználtság biztosításáért.	Ismeri a vállalkozó vagy szolgáltató szerződés tartalmi és formai követelményeit.	Kezdeményezi a közös értékesítési lehetőségek megvalósítását magasabb árbevétel és eredményesebb gazdálkodás elérése érdekében.	Kiválasztja a partnerkörét, akikkel kapcsolatot alakít ki. Dönt újabb partnerek bevonásáról.
13	Kapcsolatot tart az ellenőrzési és felügyeleti szervekkel.	Ismeri a panzió működését érintő szakhatóságok feladatait, ellenőrzési kötelezettségeit.	Törekszik a panzió működéséhez szükséges szabályok betartására.	A szálláshelyek működésére vonatkozó szakmai szabályokat a munkatársaival betartatja.
14	Képes elektronikus szállásfoglalási rendszerben rögzíteni a vendégek adatait, elektronikus számlát kiállítani és a vendégek fogyasztásait nyomon követni.	Ismeri az elektronikus szállásfoglalási rendszerek működését, elérhetőségét vállalkozások számára.	Törekszik minél szélesebb ismeretek elsajátítására, a digitális kompetenciáit fejlesztése érdekében képzéseken vesz részt.	Feladatát önállóan végzi, munkatársait betanítja a feladatok elvégzésére, elvárja saját magától és tőlük is a felhasználói szintű szoftverhasználatot.

Ágazati alapvizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai

7.1 Az ágazati alapvizsgára bocsátás feltétele: valamennyi előírt képzési évfolyam eredményes teljesítése.

Írásbeli vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése: -

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: nem releváns

A vizsgatevékenység aránya a teljes ágazati alapvizsgán belül: -

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai: -

Gyakorlati vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése: Turizmus-vendéglátás ágazati alapvizsga gyakorlata

A vizsgatervékenység leírása

vizsgarész: Konyhatechnológiai tevékenység:

Szakmai területenként meghatározott műveletek, munkafeladatok önálló elvégzése. A munkaterület birtokbavétele, ellenőrzése. Egy megadott étel elkészítéséhez szükséges alapanyagok előkészítése, az étel konyhatechnológiai úton történő elkészítése, esztétikus tálalása, az étel jellegének megfelelően történő díszítése 3 normál adagban. A munkaterület, munkavégzés utáni alapos tisztítása, beleértve a vizsga során használt eszközöket, berendezéseket is. A vizsgázó a vizsgatevékenység alatt folyamatosan figyel a vele párhuzamosan dolgozó tanuló társaira, a többi vizsgázóra. A tűz-, munka- és balesetvédelmi előírásokat szigorúan betartja.

Időtartam: 90 perc

A vizsgázó az alábbi ételek közül egy ételt készít el:

Zöldséges rizottó

Hal tempura (magyar fehérhúsú halból), friss kevertsalátával, citrusos vinagrette öntettel

Natúr csirkemell filé, tejszínes gombamártással, párolt rizszel

Parajkrém leves, buggyantott tojással

vizsgarész: Cukrászati termékkészítés

A vizsgázó megadott cukrászati termékek közül egyet készít el a tanult technológia és a rendelkezésre álló receptúra szerint.

Cukrászati termékek:

10 szelet piskóta rolád barackízzel töltve,

10 db linzerkarika barackízzel töltve

500 gramm fánkocska ízesített tejszínhabbal töltve forrázott tésztából

500 gramm barackízzel töltött Néró teasütemény Időtartam: 90 perc

vizsgarész: Értékesítési tevékenység:

A vizsgázó előkészíti az éttermet, majd megterít 2 főre, fogadja a vendégeket, készít a részükre 2 adag alkoholmentes kevert italt, és 2 adag főételt, 2 adag desszertet felszolgál a vendégeknek. A

vizsgázó 1 alkoholmentes kevert italt készít el 3 adagban (2 adagot a vendégek, 1 adagot a vizsgabizottság részére kóstolás céljából) a tanult receptúra szerint:

Elkészíthető alkoholmentes kevert italok:

Lucky Driver

Shirley Temple

Alkoholmentes Mojito

Alkoholmentes Piña Colada

A felsorolt alkoholmentes kevert italok receptúrái megtalálhatók az érvényben lévő IBA listán. Időtartam: 60 perc

vizsgarész: Portfólió készítése

A vizsgázó az iskola székhelye szerinti régióban megtalálható, a tanuló által választott egy turisztikai attrakciót és egy szálláshelyet és annak szolgáltatásait bemutatja. A bemutatót elektronikus formában, szövegszerkesztő program használatával készíti el, a vizsgát szervező szakképző intézmény által megadott határidőre és e-mail címre beadja.

Az elkészített dokumentum formai követelményei: terjedelme a fedőlapon (téma megnevezése, készítő megnevezése, dátum) kívül 2-5 A4-es oldal (betűtípus: Times New Roman/Arial , betűméret: 12, szövegtörzs sorkizárt), tartalma tagolt, kiemeléseket tartalmaz. A képek és a forrásmegjelölés mellékletben szerepeltethetők a minimum terjedelmen felül.

A vizsga keretében szóban és PPT formátumban prezentálja. Időtartam: nem releváns

A vizsgatevékenységek között szünetet kell biztosítani a vizsgázók részére, amely nem képezi a vizsgatevékenység részét.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 250 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes ágazati alapvizsgán belül 100 %

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai

A javítás a feladatsorhoz rendelt értékelési útmutató alapján történik.

Vizsgarész/közös szempont	Értékelési szempontok	Maximális pontszám
A) Konyhatechnológiai tevékenység	Érzékszervi szempontok alapján történő értékelés: Illat, kinézet, íz. Ételkészítési szabályok szempontjai szerint: Az étel hőmérséklete, állaga, hőkezelésének megfelelősége. Tálalási szabályok szempontjai szerint: Megfelelő arányban vannak a fogás elemei. Esztétikus elrendezés és díszítés. Tányér épsége, tisztasága.	25
B) Cukrászati termékkészítés	A tésztakészítés technológiájának betartása a feldolgozás egyenletessége. A kisült tészta állaga. A késztermék termék íze, megjelenése, tálalása.	25
C) Értékesítési tevékenység	Ügyel a kommunikációra, szakmailag meggyőző, előadása figyelemfelkeltő élményteli.	25
D) Portfólió készítés	Tartalmi követelmények: a régió földrajzi elhelyezkedésének bemutatása; a régió társadalmi, gazdasági, természeti, kulturális, gasztronómiai adottságainak bemutatása; a turisztikai régió választott attrakciójának átfogó bemutatása; a szálláshely és szolgáltatásainak átfogó bemutatása; Formai követelmények: terjedelme a fedőlapon (téma megnevezése, készítő megnevezése, dátum) kívül 2-5 A4-es oldal (betűtípus: Times New Roman/Arial, betűméret: 12, szövegtörzs sorkizárt), tartalma tagolt, kiemeléseket tartalmaz. A képek és a forrásmegjelölés mellékletben szerepeltethetők a minimum	25
Összesen		100

Az értékelés százalékos formában történik.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 61 %-át elérte.

Alapvizsgával betölthető munkakör FEOR száma

Ágazati alapoktatás megnevezése	FEOR-szám	FEOR megnevezése	Alapvizsgával betölthető munkakör (ök), tevékenységek
Turizmus- vendéglátás ágazati alapoktatás	---	---	---

A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei:--

A szakmai vizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai

Szakma megnevezése: Panziós-fogadós

Szakmai vizsgára bocsátás feltétele:

valamennyi előírt képzési évfolyam és az egybefüggő szakmai gyakorlat eredményes teljesítése.

szakmához kötődő további sajátos követelmények: -

Központi interaktív vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése: Szállás csomagár összeállítása programszervezéssel

A vizsgatevékenység leírása

A megadott paraméterek alapján egy adott szálláshelyre és szolgáltatásokra vonatkozó csomagár összeállítása meghatározott időszakra (pl. farsangi, Valentin napi, Szilveszteri, Karácsonyi, Húsvéti, Szüreti időszakban). A csomagárhoz program és kalkuláció készítése is szükséges.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 120 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 20 %

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

Paraméter	Értékelési szempontsor	Részarány
A feladatnak megfelelő program összeállítása	napok hossza elvárt programok száma szálláshely konkrét szolgáltatások beépítése a csomaghoz árak megadása	35
Meghatározott időszak	szezonra vonatkozó programok tematikai sokszínűség	10

Szálláshelyre és szolgáltatásokra vonatkozó csomag árának kalkulációja	tartalmazza az azonosításához szükséges adatokat felépítése logikus, áttekinthető, megfelel a tartalmi, formai követelményeknek, a csomagban szereplő valamennyi szolgáltatást tartalmazza, összhangban van a programmal szállásdíj helyes megállapítása 1 főre vetítve programok, belépők helyes felszámítása 1 főre felszámolandó ÁFA mértéke helyes, alkalmazása szabályszerű számolási hibától mentes a kerekítés szabályait helyesen alkalmazta	55
Összesen		100

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40 %-át elérte.

Projektfeladat

A vizsgatevékenység megnevezése: Panziós-fogadós szakmai tevékenységei

A vizsgatervékevényesség leírása

vizsgarész: Portfólió

A teljes dokumentum tartalma:

Komplex leírás a gyakorlati helyről, és az ott végzett tevékenységekről.

Fotókkal illusztrált bemutatóanyag szakmai elemzés a munkahelyen végzett tevékenységekről, feladatokról pozitív és negatív tapasztalatokról.

Mutassa be az adott gyakorlati helyen használt IT eszközöket és speciális szoftvereket (éttermi, szállásfoglalási, áruforgalmi stb.)

Tartalmazza a tanuló önértékelését, a fejlődési céljait, valamint az önéletrajzát.

Formája: PDF dokumentum összeállítása szöveges anyagokból, képekből.

Terjedelem: Minimum 8, maximum 10 db A4-es oldal fedlap (téma megnevezése, készítő neve, dátum), tartalomjegyzék és mellékletek nélkül. A képek mellékletben szerepeltethetők a minimum terjedelmen felül, ezeket a szöveg megfelelő helyén kell meghivatkozni

Betűforma és nagyság: Times New Roman betűtípus 12-es betűnagyság. A portfólió elkészítésére rendelkezésre álló idő: 6 hónap.

A portfólió leadási határidejét a vizsgaszervező határozza meg.

vizsgarész: Gyakorlati vizsgatevékenység

A gyakorlati vizsgatevékenység az alábbi feladattípusokat tartalmazza:

Egy reggeli meleg ételfogást készít el, nem a vendég előtti tálalással. Az elkészített étel elfogyasztásához megteríti az asztalt és az ételt svájci felszolgálási módban felszolgálja, az általa készített reggeli melegételt. Reggeli italokat ajánl, melyből 1 meleg italt elkészít és felszolgál.

Egy adott napra vonatkoztatott foglaltsági táblázat (foglaltsági táblázatot segédletként kapja a vizsgaszervezőtől) alapján kialakítja a fogadó-panzió reggeli ételválasztékát. Az ételválaszték kialakítása után elkészíti az ahhoz szükséges nyersanyagrendelést, annak költségeit. A rendelés elkészítéséhez segédletként a nyersanyagok árait tartalmazó segédletet – melyet a vizsgaszervező biztosít - használhat.

Bejelentkeztetést végez: Az érkező vendégeket fogadja a szálláshelyen, a recepciós pultnál. Elvégzi az érkező vendég bejelentkeztetését, mely során ügyel a szakmai kommunikációra. Érkező vendégeit tájékoztatja a szálláshelyre vonatkozó információkról, valamint a házban belüli és kívüli programlehetőségekről.

Kijelentkeztetést végez: A távozó vendégeket kijelentkezteti a szálláshelyről. Az igénybe vett szolgáltatásokat egyezteti vendégeivel. Számítógépen, számlázó program segítségével kiállítja a vendég számláját és fizetteti, majd elutazottá teszi a vendég státuszát.

Egy konkrét érdeklődő emailre válaszol, ajánlatot készít egyéni vendég részére idegen nyelven. Ártábla (segédletként kapja a vizsgaszervezőtől) alapján, elkészíti a

szálláshelyen alkalmazott ajánlati séma szerinti ajánlatát. Az ajánlatban a szálláshelyre és egyéb igénybe vehető programlehetőségekről is tájékoztatást ad.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 180 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 80 %

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

Vizsgarész feladattípusai	Értékelési szempontok	Maximális pontszám
Portfólió	Formai követelmények: A dokumentum terjedelme megfelel a meghatározottaknak: a dokumentum formázása megfelel a meghatározottaknak betűtípus: Times New Roman/Arial, betűméret: 12, sorkizárt tagolás, kiemeléseket alkalmazott, szövegtörzs tagolása, fedőlap elkészítése a magyar nyelv szabályainak helyes használata (helyesírás, megfogalmazás)	15
	Tartalmi követelmények: bemutatja a gyakorlati helyét, munkatársaival kialakult munkaviszonyát saját készítésű fotókkal illusztrálja munkáját, melyekkel bemutatja tevékenységét szerepelteti tevékenységeit, melyeket irányítással, vagy önállóan látott el a munkahelyen alkalmazott munkamódszerekről, szoftverekről egyaránt említést tesz önértékeléssel összegzi a gyakorlati tevékenységét, fejlődési céljait a dokumentum tartalmazza az önéletrajzat	15

Meleg ételfogás elkészítése	ügyel a szakmai szabályok betartására, a terítés, a vendégfogadás és a kiszolgálás során egyaránt az italajánlás szempontjait figyelembe veszi munkája során nagy hangsúly fektet a megfelelő kommunikációra munkáját pontosan, precízen végzi a munkaterületét rendben tartja	25
Bejelentkeztetés	ismertette a vendéggel, hogy	15

	milyen adatszolgáltatási kötelezettsége van, tájékoztatja a vendéget a lehetséges fizetési módokról és a számlázásra vonatkozó információkról ismertette a vendégeket a szálláshelyen igénybe vehető szolgáltatásokról a panzió székhelye szerinti helyi látnivalókról egyéb programlehetőségekről	
Kijelentkeztetés	a távozó vendégszáma a fizetés feladatait látja el számlát készít egyéb kapcsolódó feladatokat végez (bérelt eszközök visszavétele, csomagmegőrzés, late check out)	15
Ajánlatkészítés	feltűnteti a szállásfoglalás időpontját és létszámát feltűnteti az igénybe vehető, és rendelkezésre álló szállás (ok) típusát és árait a szállásár tartalmi elemeit alaposan részletezi tájékoztatást ad a szálláshely szolgáltatásairól, azok igénybe vételéről ügyel a pontos megfogalmazásokra szakmai idegennyelvet használ	15

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40 %-át elérte.

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges személyi feltételek: -

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

Informatikai eszközök (számítógép, Word és Excel programok, nyomtató, projektor, internet elérés)

Munkabiztonsági eszközök

Egyéni védőfelszerelések

Szakács kézi szerszámok

Konyhai gépek, kisgépek (sütő, gőzpároló)

Meleg és hidegkonyhai felszerelések, eszközök

Tálaló eszközök, tálak, tányérok, csészék, sosier

Műanyag tálak, mérőedények

Rozsdamentes, falapos munkaasztalok

Főzőberendezések

Mikrohullámú melegítő

Hűtő, fagyasztó, sokkoló

Sütő, berendezések

Étterem bútorai, berendezései, gépei, textíliák

Eszpresszó kávé gép gőzölővel és kávédarálóval ellátva

Alapterítéshez szükséges eszközök, poharak

Újrahasznosítható természetben lebomló, papír eszközök

A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: -

A szakmai vizsga eredményébe az ágazati alapvizsgát az alábbi súlyaránnyal kell beszámítani: Ágazati alapvizsga: 20 %, Szakmai vizsga: 80 %

A vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok: -

A vizsgatevékenységek megszervezésére, azok vizsgaidőpontjaira, a vizsgaidőszakokra

vonatkozó sajátos feltételek: -

KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEK

DIVATSZABÓ SZAKMA

A szakma alapadatai

Az ágazat megnevezése: Kreatív

A szakma megnevezése: Divatszabó

A szakma azonosító száma: 4 0723 16 03

A szakma szakmairányai: Női szabó, Férfiszabó

A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

Ágazati alapoktatás megnevezése: Kreatív ipari ágazati alapoktatás

Kapcsolódó részsakmák megnevezése: Lakástextil-készítő, Textiltermék-összeállító

Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama: Szakképző iskolai oktatásban: 140 óra, Technikumi oktatásban: -, Érettségire épülő oktatásban: 160 óra

A szakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenység, valamint a munkaterület leírása

Szakmairány: Férfiszabó

A férfiszabó feladata műszaki dokumentáció alapján, sorozat- és méretes férfiruházati termékek gyártása, egyéb termékek ágynemű, függöny, lakástextiliák készítése, ruházati termékek átalakítása, javítása. Munkáját a kreativitás, a divatismeret, a jó kézügyesség, a pontosság, a szemmérték, a digitalizáció iránti érdeklődés, az önállóság, valamint a csapatmunka jellemzik.

A férfiszabó alkalmazottként vagy vállalkozóként sorozat és szalontechnológiával férfi felsőruházati terméket készít, megrendeléseket kezel. Sorozatgyártás esetén műveleti bontásban előkészítő, varrodai összeállító és befejező műveleteket végez. Kiválasztja a gyártáshoz szükséges gépeket, vasalóberendezéseket, formapréseket, azokat balesetmentesen üzemelteti.

Szabásmintát szerkeszt, modellez közép méretben vagy egyedi testalkatra manuálisan vagy speciális ruhaipari szerkesztő programmal. A szerkesztés után anyagszükségletet számol, szabászati és ragasztási feladatokat végez.

Egyedi gyártás esetén méretet vesz, megrendelést kezel, árkalkulációt készít, egyedi szabást, összeállítást és próbákat végez, próbák után igazít, majd befejezi a férfiruházati terméket. Elkészíti a szolgáltatás zárásaként a számlát és átadja a megrendelt terméket.

A női szabó feladata műszaki dokumentáció alapján, sorozat- és méretes nőiruházati termékek gyártása, egyéb termékek ágynemű, függöny, lakástextíliák készítése, ruházati termékek átalakítása, javítása. Munkáját a kreativitás, a divatismeret, a jó kézügyesség, a pontosság, a szemmérték, a digitalizáció iránti érdeklődés, az önállóság, valamint a csapatmunka jellemzik.

A női szabó alkalmazottként vagy vállalkozóként sorozat és szalontechnológiával női felsőruházati terméket készít, megrendeléseket kezel. Sorozatgyártás esetén műveleti bontásban előkészítő, varrodai összeállító és befejező műveleteket végez. Kiválasztja a gyártáshoz szükséges gépeket, vasalóberendezéseket, azokat balesetmentesen üzemelteti.

Szabásmintát szerkeszt, modellez közép méretben vagy egyedi testalkatra manuálisan vagy speciális ruhaipari szerkesztő programmal. A szerkesztés után anyagszükségletet számol, szabászati és ragasztási feladatokat végez.

Egyedi gyártás esetén méretet vesz, megrendelést kezel, ár kalkulációt készít, egyedi szabást, összeállítást és próbákat végez, próbák után igazít, majd befejezi a női ruházati terméket. Elkészíti a szolgáltatás zárásaként a számlát és átadja a megrendelt terméket.

A szakmához rendelt legjellemzőbb FEOR szám

3.1. Szakma szakmairányainak FEOR számai

Szakmairány megnevezése	FEOR-szám	FEOR megnevezése
Férfiszabó	7212	Szabó, varró
Női szabó	7212	Szabó, varró

A szakképzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség: Alapfokú iskolai végzettség

Alkalmassági követelmények

Foglalkozás egészségügyi alkalmassági vizsgálat: szükséges

Pályaalkalmassági vizsgálat: nem szükséges

A szakmai oktatás megszervezéséhez szükséges tárgyi feltételek

Eszközjegyzék ágazati alapoktatásra

Mérő, rajzoló, jelölő eszközök

Munkaasztalok, rajzasztalok, székek

Kreatív iparban használt kézi szerszámok, eszközök, alapgépek

Interaktív tábla

Számítógépek internetkapcsolattal, a szükséges perifériákkal és szoftverekkel

Egyéni és kollektív védőeszközök és felszerelések

Munkabiztonsági, tűzvédelmi és elsősegélynyújtási felszerelések

Kreatív iparban használt anyagvizsgáló eszközök, berendezések

Eszközjegyzék szakirányú oktatásra:

Férfiszabó szakmairány

Számítógépek internetkapcsolattal (Word, Excel, Corel)

Szakmai szoftverek CAD/CAM

Gyártáselőkészítő rendszer (digitalizáló tábla, rajzplotter)

Terméktároló állvány vállfával

Próbababa

Próbatükör

Szabásasztal

Tárolószekrények vagy polcok

Kardkéses, körkéses, álló szabásgép

Terítékleszorító csipeszek

Kézi ollók (szabász, kézimunka, papírvágó)

Szabásminta papír

Varrodai munkaszék

Kézi varróeszközök (varrótűk, gyűszű, gombostű, varratbontó)

Gombozó, gombfelvarró gép

Különböző finomságú varrógéptűk

Varrógépek: huroköltésű ipari gyorsvarrógép, láncöltésű varrógép, szegőgépek (3 és 4 fonalas), szemes gomblyukázógép, egyenes gomblyukázógép, fedővarrógép, hímzőgép, reteszelőgép, cikk-cakk varrógép, zsebzőautomata, rejtett szélfelvarró gép

Vasalóasztal és tartozékai, mellpárna vagy mellprés, gőzvasaló, szárazvasaló

Síkragasztóprés

Központi sűrített levegő vagy kompresszor

Munkabiztonsági, tűzvédelmi és elsősegélynyújtási felszerelés

Egyéni és kollektív védőeszközök és felszerelések

Modell és alkatrész gyűjtemény

Ruhaipari laboreszközök: koptatógép, mikroszkóp, szakítógép, bunzen égő

Szakkönyvek, tankönyvek, szakfolyóiratok, divatlapok

Munkanapló

Női szabó szakmairány

Számítógépek internetkapcsolattal (Word, Excel, Corel)

Szakmai szoftverek CAD/CAM

Gyártáselőkészítő rendszer (digitalizáló tábla, rajzplotter)

Terméktároló állvány vállfával

Próbababa

Próbatükör

Szabásasztal

Tárolószekrények vagy polcok

Kardkéses, körkéses, álló szabásgép

Terítékleszorító csipeszek

Kézi ollók (szabász, kézimunka, papírvágó)

Szabásminta papír

Varrodai munkaszék

Kézi varróeszközök (varrótűk, gyűszű, gombostű, varratbontó)

Gombozó, gombfelvarró gép

Különböző finomságú varrógéptűk

Varrógépek: huroköltésű ipari gyorsvarrógép, láncöltésű varrógép, szegőgépek (3 és 4 fonalas), szemes gomblyukázógép, egyenes gomblyukázógép, fedővarrógép, hímzőgép, reteszelőgép, cikk-cakk varrógép, zsebzőautomata, rejtett szélfelvarró gép

Vasalóasztal és tartozékai, mellpárna, gőzvasaló, szárazvasaló

Síkragasztóprés

Központi sűrített levegő vagy kompresszor

Munkabiztonsági, tűzvédelmi és elsősegélynyújtási felszerelés

Egyéni és kollektív védőeszközök és felszerelések

Modell és alkatrész gyűjtemény

Ruhaipari laboreszközök: koptatógép, mikroszkóp, szakítógép, bunzen égő

Szakkönyvek, tankönyvek, szakfolyóiratok, divatlapok

Munkanapló

Kimeneti követelmények

Az ágazati alapoktatás szakmai követelményeinek leírása

A kreatív ágazati alapoktatás olyan tudást biztosít, mely megalapozza a kreatív tárgyalkotási folyamatokat. A tanuló ismeri a vizuális ábrázolás felhasználási területeit és eszközeit, a képi dokumentálás lehetőségeit. Alapvető ismeretekkel, információkkal rendelkezik a kreativitást inspiráló művészettörténet fő korszakairól. Ismeri az alkotói munka alapanyagait, a tárgyalkotás folyamatait, technikáit. A tárgyalkotás során szakszerűen és biztonságosan használja a kézi szerszámokat és a szakmai munkát segítő alapvető munkafolyamatokat végző gépeket, berendezéseket. Kreatív műhelymunka keretében, önálló elképzelés alapján képes modell, minta, vázlat, makett segítségével egyszerű alap szakma-specifikus (bőr / textil / ruha / porcelán / gipsz / kerámia / fa / papír) termékek megalkotására. Ismeri a szakszerű alpminta és dokumentáció készítés lépéseit. Munkája során alkalmazza az alapvető irodai szoftvereket és a digitális képalkotó programokat. Üzemlátogatások és szakmai találkozók során megismeri, összehasonlítja és megkülönbözteti a kreatív ipari ágazatba tartozó termékeket és azok gyártásának folyamatát. Képes kreatív ipari szakember vezetésével az alapszintű technológiai folyamatok dokumentáció alapján történő értelmezésére és alkalmazására.

Ágazati alapoktatás szakmai követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvart viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Tárgykészítéshez kiválasztja előkészíti a kreatív ipari ágazatra jellemző különféle alapanyagokat, hozzájuk segéd-kellékanyagokat rendel.	Ismeri a kreatív ipari ágazatban használt alap-, segéd- és kellékanyagok fajtáit, sajátos tulajdonságait, felhasználásuk és módjait.	Törekszik az alap- és segédanyagok szakszerű és gazdaságos felhasználására. Nyitott új anyagok megismerésére, felhasználására és az új technikai megoldások alkalmazására.	Önállóan választja ki és használja az ágazatra jellemző alap-, segéd és kellékanyagokat.
2	Alap- segéd-, és kellékanyag normaszükségletet számol, alkalmazza különböző mértékegység átváltásokat.	Tudja az anyagmennyiség számításának módszereit és az SI mértékegységek átváltását, összefüggéseiben érti és ismeri az anyagnorma táblázatokat.	Törekszik a pontos, precíz számításokra és mérőeszköz használatra, mérési pontosságra.	A mérési és számítási feladatokat önállóan végzi, saját munkájával kapcsolatban önellenőrzést végez.

3	Szakszerűen használja a mérőeszközöket.	Alkalmazói szinten ismeri az alap-, segéd- és kiegészítő anyagok méréséhez szükséges mérőeszközöket,	A mérőeszközök használatakor törekszik a pontos, precíz munkavégzésre.	Betartja a mérőeszközök rendeltetésszerű és szabályos használatára vonatkozó szabályokat.

		azok használatát.		
4	Kiválasztja, munkára előkészíti, rendeltetésszerűen használja és karbantartja a kreatív ipari ágazatra jellemző alapvető eszközöket, gépeket és berendezéseket.	Ismeri a kreatív ipari ágazatban használt eszközök, gépek, berendezések fajtáit, jellemzőit, használatukat és karbantartásuk módját.	Törekszik eszközeit, gépeit, berendezéseit rendeltetésszerűen használni, munkavégzésre képes állapotban tartani.	Felelősséggel, az előírásoknak megfelelően használja az eszközt, gépet, berendezést és szükség esetén gondoskodik a karbantartásról.
5	Előkészíti és fenntartja a munkaterületet a munkavédelmi előírásoknak megfelelően.	Ismeri a tevékenységre vonatkozó tűz-, munka-, baleset-, egészség- és környezetvédelmi előírásokat, a hulladékkezelés szabályait és módszereit.	Elkötelezett munkakörnyezetére, tudatosan tisztaságot, rendet tart.	Betartja a tűz-, munka-, baleset-, egészség- és környezetvédelmi előírásokat, a hulladékkezelés szabályait és munkakörnyezetében ügyel ezek betartására.
6	Használja a kreatív ipari ágazatra jellemző alampintákat és formákat.	Ismeri a kreatív ipari ágazatban használt gyártmányok, termékek, alampinták és formák fajtáit, jellemzőit.	Értékként tekint a meglévő minták és formák alkalmazására és motivált azok kreatív felhasználásában.	A minták és formák használata során betartja a minőségbiztosítási, minőségvédelmi előírásokat.
7	Adott munkafolyamathoz technológiai, műszaki dokumentációt használ.	Ismeri a gyártási eljárások technológiai, műszaki dokumentumainak fajtáit, hagyományos és digitális elérési és tárolási módjait.	Fogékony és nyitott a terméktervezés vagy gyártás folyamatainak digitális eszközökkel, programokkal való támogatásának megismerésében, technológiai és műszaki dokumentációk terveinek elkészítésében.	Vezetői útmutatás alapján, a termelési folyamatoknak és a technológiai előírásoknak megfelelően alkalmazza a műszaki dokumentációt.
8	Bemutatja a művészettörténet nagy stíluskorszakait, irányzatait.	Ismeri a különböző kultúrákat, azok építészeti, szobrászati, festészeti, iparművészeti és viselettörténeti alkotásait, társadalmi háttérét.	Nyitott a művészet- és viselettörténet korszakaira vonatkozó ismereteinek bővítésére.	

9	Felismeri az alkalmazott és autonóm művészeti képzőművészet és az iparművészet sajátosságait. Megnevezi az egyes területekhez tartozó művészeti ágakat.	Ismeri az alkalmazott és autonóm művészeti képzőművészeti és tárgyaló technikákat, anyagokat.	Kritikai attitűddel egyénileg, vagy csoportosan kutató munkát végez. Kialakul a képzőművészeti és tárgyaló szakmák iránti tisztelete, megbecsülése.	
10	Alkalmazza a kreatív iparban használt alapvető irodai szoftvereket és digitális képkalkotó programokat.	Alkalmazói szinten ismeri az alapvető irodai szoftvereket és digitális képkalkotó programokat.	Nyitott új, a kor elvárásainak, igényeinek és fejlődésének megfelelő informatikai szoftverek megismerésére, elsajátítására.	Munkavégzése során önállóan, felelősségteljesen és az elvárt gyakorlatnak megfelelően használja az informatikai eszközöket, programokat.
11	Munkája képi és digitális dokumentálásához információkat, adatokat, képeket, dokumentumokat gyűjt, rendszerez és felhasznál.	Ismeri a forráskeresés és gyűjtés platformjait és lehetőségeit.	Kialakul a szakmai kíváncsisága, nyitott a kreatív ipar új eredményei, innovációi iránt, törekszik azok megismerésére, megértésére és alkalmazására.	Felelősségtudattal rendelkezik és reflektál saját tevékenységei eredményére.
12	A kreatív iparban használt műszaki és tervdokumentációt állít össze, prezentációt készít.	Ismeri a műszaki- és tervdokumentáció- és prezentációkészítés szoftvereit és szabályait, tartalmi elemeit és formai követelményeit.	Érthetőségre, pontosságra és precizitásra törekszik a műszaki és tervdokumentáció összeállításánál.	Vezetői útmutatás alapján állítja össze a műszaki és tervdokumentációt, prezentációt.
13	Képes a rajzeszközöket sokoldalúan használni, az alapvető síkmértani, műszaki rajzi szerkesztéseket elvégezni.	Ismeri a különböző rajzeszközöket, ábrázolási módokat, képkalkotási szabályokat.	Törekszik az arányérzék, szemmérték, döntési képesség fejlesztésére.	Önállóan végez alapvető síkmértani, műszaki rajzi szerkesztéseket, betartja a szerkesztési szabályokat.
14	Egyszerűbb műszaki ábrákat, szerkesztett vagy metszeti ábrázolásokat	Ismeri az egyszerűbb műszaki ábrák, szerkesztett vagy metszeti ábrázolások	Kialakul a tiszta, precíz, gondos, átlátható munkavégzés iránti igénye.	

	értelmez.	elemeit.		
15	Megfigyelés vagy minta utáni szabadkézi rajzot készít.	Ismeri a szín és formavilágot, annak alkalmazási lehetőségét.	Törekszik a harmóniára és esztétikai érzéke fejlesztésére.	
16	Önálló elképzelés alapján modell, minta, vázlat, makett segítségével egyszerű alap szakmaspecifikus (bőr, textil, ruha, porcelán, gipsz, kerámia, fa, papír) terméket alkot.	Ismeri és definiálja az egyszerű terméktechnológiai folyamatokat, módszereket és munkaműveleteket.	Törekszik a gyors, hatékony és minőségi munkavégzésre.	Betartja a terméktechnológiai és minőségbiztosítási előírásokat és szabályokat.
17	Megkülönbözteti és csoportosítja a kreatív iparág főbb termékcsoportjait és sajátosságait.	Ismeri a kreatív iparág főbb termékcsoportjait és sajátosságait.	Nyitott a kreatív ipari ágazat főbb termékcsoportjainak megismerésére.	

Szakmairányok közös szakmai követelményei

Sor- szám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	A legújabb trendekről, divatirányzatokról információkat gyűjt.	Ismeri a divat változásait, jellemzőit, az Internet lehetőségeit.	Munkája során szem előtt tartja a divattrendek változását, fejlődését, törekszik a folyamatos önképzésre.	A legújabb trendekről, divatirányzatokról önállóan gyűjt információkat.
2	Használja a ruhaipari alapvető irodai szoftvereit és asztali szoftveket és szakmai programokat: CAD-CAM.	Alkalmazói szinten ismeri a ruhaiparban használt szakmai szoftveket és digitális képfalkotó programokat, CAD-CAM rendszereket.	Nyitott új, a kor elvárásainak, igényeinek és újításainak megfelelő informatikai szoftverek megismerésére, elsajátítására.	Munkavégzése során önállóan, felelősségteljesen és az elvárt gyakorlatnak megfelelően használja az informatikai eszközöket, programokat.
3	Szakszerűen használja a kommunikációs során az idegen nyelvű szakkifejezéseket.	Megérti a ruhaipari szaknyelvet, ismeri a divatszabó szakmai idegen nyelvű szakkifejezéseit.	Törekszik a helyes és pontos szakmai idegen nyelv használatára.	Önállóan használja az idegen nyelvű szakkifejezéseket.

4	Előkészíti munkaterületet ruhaipari tevékenység	ismeri a ruhaipari tevékenységre vonatkozó tűz-, munka-, baleset-,	Elkötelezett biztonságos munkavégzés mellett.	Betartja a tűz-, munka-, baleset-, egészség- és környezetvédelmi

	munkavédelmi szabályait figyelembe véve.	egészség- és környezetvédelmi előírásokat, a hulladékkezelés szabályait és módszereit.		előírásokat, a hulladékkezelés szabályait és munkakörnyezetébe n ügyel ezek betartására.
5	Hatékonyaságnövelő módszereket alkalmaz.	Érti a hatékonyaságnövelés törekvéseit és filozófiáját.	Motivált a hatékonyaságnövelő rendszerek és alkalmazásában, a jobb eredmények elérésében.	Korrigálja saját hibáit az optimális termelékenységi érdekében.
6	Szakszerűen használja a ruhaipari anyagvizsgáló berendezéseket, eszközöket az optimális anyagválasztás érdekében.	Ismeri a ruhaipari anyagvizsgáló berendezéseket, eszközöket, használatukat.	Szem előtt tartja a vizsgálati eredményeket legoptimálisabb anyagkiválasztás érdekében.	Innovatív megoldásokat kezdeményez az anyagvizsgáló eredmények alapján.
7	Használja a divatszabó szakmára jellemző díszítőanyagokat, kellékeket, technikákat.	Átfogóan ismeri a díszítőanyagok, kellékek és technikák fajtáit, összedolgozhatóságát.	Nyitott új díszítőanyagok, kellékek, technikák megismerésére.	
8	Kiválasztja a ruhaiparra jellemző vállalkozási formát (egyéni vállalkozás, BT, KFT).	Megnevezi a vállalkozási formák jellemző adózási lehetőségeit.	Tudatosan választ vállalkozási formát.	

Szakmairányok szakmai követelményei

Férfiszabó szakmairány szakmai követelményei

Sor-szám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvart viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Méretet vesz megrendelő alkati sajátosságok figyelembevételével.	Ismeri a méretvételi helyeket és a méretvétel eszközeit. Ismeri a fogyasztóvédelmi szabályokat.	Törekszik a pontos méretvételre és dokumentálásra.	Önállóan, felelősen végzi a méretvételt az alkati sajátosságok függvényében. Betartja a fogyasztóvédelmi szabályokat.

2	Elemzi a férfiméretszabványokat, mérettáblázatokat,	Ismeri a férfimérettáblázatok fajtáit, adatait.	Törekszik a mérettáblázatok méreteinek	a önálló javaslatokat fogalmaz meg a megrendelés

	méret nagyságokat.		beazonosítására.	függvényében a terítékrajzon összerajzolható méret nagyságokra.
3	Férfiruházati termék alapmintát szerkeszt, modellez.	Ismeri az alapminta készítésének szabályait.	Törekszik a pontos szerkesztésre, modellezésre.	Felelősséget vállal a pontos méretekért.
4	Elkészíti a férfiruházati termék konfekcióipari szabásmintáját és rajzsorozatát.	Azonosítja a szabásminta készítéséhez szükséges varrás-, és hajtásszélesség mértékét, az alapanyag, modell és alkalmazott varrógépek ismeretében.	A férfiruházati termék konfekcióipari szabásmintájának elkészítése során törekszik a pontos, precíz munkavégzésre.	Felelősséget vállal a szabásminta sorozatért.
5	Elvégzi az egyedi méretes férfiruházati termék szabászati feladatait, meghatározza a varrás- és hajtásszélességeket.	Ismeri a terítési és szabászati módot, a hajtás- és varrásszélességeket.	Törekszik a takarékos és szabászati eljárásra.	Felelősséget vállal a szabászati munkájáért.
6	Elvégzi a férfiruházati termékek nagyüzemi terítési és szabászati feladatait.	Ismeri a nagyüzemi terítési és szabászati módokat.	Törekszik a takarékos anyaggazdálkodásra a szabászati feladat elvégzése során.	Betartja és betartatja a szabászati utasításokat.
7	Kiválasztja a férfiruházati termék alkatrészeit, ragasztók fajtáit, mellbetétvásznat, ragasztási utasításnak megfelelően.	Ismeri a ragasztási eljárások fajtáit, a ragasztóanyagokat, a frontfix és formafix technológiát, valamint a mellbetétvásznak megfelelő fajtáit.	Minőségorientált az alkatrészek ragasztásánál.	Dönt a ragasztási paraméterek beállításáról.
8	Elvégzi a férfiruházati termék részvasalás, mellbetét vasalás és végvasalás műveletét.	Ismeri a vasalási módokat, eszközöket, a mellprések fajtáit.	Szem előtt tartja a férfiruházati termék vasalása során az alapanyagok vasalási tulajdonságait.	Korrigálja a vasalási hibákat.
9	Varrási, összeállítási műveletet végez a férfiruházati termék főanyagán és a bélésén.	Ismeri a műszaki leírás és varrás- és tűzésszélességeit.	Kritikusan szemléli a varrás- és tűzésszélességek párhuzamosságát.	Ellenőrzi és korrigálja a saját hibáit a varrási, és összeállítási művelet végzése során.
10	Elvégzi a férfiruházati terméket az I. és II.	Ismeri a férfiruházati termék próbájának	Elfogadja a megrendelő kéréseit, módosítási	Önállóan és felelősséggel végzi a férfiruházati

	próbát.	szempontjait, a kényelmi bőség és a hossz ellenőrzésének szempontjait.	javaslatait.	termék I. és II. próbáit.
11	Kiválasztja a férfiruházati termékek alap- és kellékanyagait.	Ismeri a különböző anyag- és kellékfajták tulajdonságait, felhasználási területeit.	Törekszik a megfelelő anyag- és kellékválasztásra.	Önálló javaslatokat ad az anyagválasztáshoz.
12	Értelmezi a férfiruházati termékek modell- és gyártmányrajzait.	Ismeri a férfiruházati termékek modell és gyártmányrajzain látható szabásvonalakat, alkatrészeket.	Tudatosan vizsgálja az ábrázolásokat.	Önállóan, másokkal együttműködve értelmezi a rajzi ábrákat.
13	Elkészíti a férfiruházati termék műszaki dokumentációját.	Ismeri a férfiruházati termék technológiai folyamatát, műszaki dokumentációját, gyártáshoz szükséges gépeket, berendezéseket.	Szem előtt tartja a rendelkezésre álló géppark hatékony kihasználását.	Döntéseket hoz a gépek, berendezések kiválasztására.
14	Elkészíti és visszaigazolja a megrendeléseket.	Ismeri a megrendelések elkészítésének, visszaigazolásának folyamatát.	Törekszik a határidők betartására.	Felelősséget vállal a megrendelések határidőre történő teljesítéséért.
15	Elkészíti a férfiruházati termék árajánlatát.	Ismeri az árképzés meghatározó elemeit.		Önállóan készíti el az ár kalkulációt.
16	Elkészíti a férfiruházati termék számláit.	Ismeri a számlák fajtáit, alaki és formai követelményeit.	Figyelemmel kíséri a jogszabályi változásokat.	Felelősséget vállal a számla kiállításáért.

Női szabó szakmairány szakmai követelményei

Sor- szám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvart viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke

1	Méretet vesz a méretvétel eszközeit. megrendelőről az alkatil sajátosságok figyelembevételével.	Ismeri a méretvételi helyeket és a méretvétel eszközeit. Ismeri a fogyasztóvédelmi szabályokat.	Törekszik a pontos méretvételre és dokumentálásra.	Önállóan, felelősen végzi a méretvételt az alkatil sajátosságok függvényében. Betartja a fogyasztóvédelmi szabályokat.

2	Elemzi a női mérekszabványokat, mérettáblázatokat, méretnagyságokat.	Ismeri a női mérettáblázatok fajtáit, adatait.	Törekszik a mérettáblázatok méreteinek beazonosítására.	Önálló javaslatokat fogalmaz meg a megrendelés függvényében a terítékrajzon összerajzolható méretnagyságokra.
3	Női ruházati termék alapmintát szerkeszt, modellez.	Ismeri az alapminta készítésének szabályait.	Törekszik a pontos szerkesztésre, modellezésre.	Felelősséget vállal a pontos méretekért.
4	Elkészíti a női ruházati termék konfekcióipari szabásmintáját és rajzsorozatát.	Ismeri a szabásminta készítéséhez szükséges varrás-, hajtásszélesség és mértékét, az alapanyag, modell és alkalmazott varrógépek ismeretében.	A női ruházati termék konfekcióipari szabásmintájának elkészítése során törekszik a pontos, precíz munkavégzésre.	Felelősséget vállal a szabásminta sorozatért.
5	Elvégzi az egyedi méretes női ruházati termék szabászati feladatait, meghatározza a varrás- és hajtásszélességeket.	Ismeri a terítési és szabászati módot, a hajtás- és varrásszélességeket	Törekszik a takarékos szabászati eljárásra és az igazítási lehetőségek biztosítására.	Felelősséget vállal a szabászati munkájáért.
6	Elvégzi a női ruházati termékek nagyüzemi terítési és szabászati feladatait, az alapanyag felületi struktúrájának figyelembevételével.	Ismeri a nagyüzemi terítési és szabászati módokat.	Törekszik a takarékos anyaggazdálkodásra.	Betartja és betartatja a szabászati utasításokat.
7	Kiválasztja a női ruházati termék alkatrészeit, a varrás- és ragasztási eljárások fajtáit, a frontfix, formafix ragasztási utasításnak megfelelően.	Ismeri a ragasztási eljárások fajtáit: frontfix, formafix technológia.	Minőségorientált az alkatrészek ragasztásánál.	Döntéseket hoz a ragasztási paraméterek beállításához.
8	Elvégzi a női ruházati termék beavatási, vasalási, részvasalási és végvasalási műveleteit.	Ismeri a vasalási módokat, a vasalók fajtáit és a kiegészítő berendezéseket.	Figyelemmel kíséri az alapanyagok vasalási tulajdonságait.	Korrigálja a vasalási hibákat.
9	Varrási, összeállítási műveletet végez a női ruházati termék fő- és mellékanyagján.	Ismeri a műszaki leírás varrás- és tűzésszélességeit.	Kritikusan szemléli a varrás- és tűzésszélességek párhuzamosságát.	Ellenőrzi és korrigálja saját hibáit a gyártási folyamatban.

10	Elvégzi a női ruházati terméken az I. és II. próbát.	Ismeri a női ruházati termékpróba szempontjait, ellenőrzi a kényelmi bőséget, a mellmagasságot, a ruha és ujj hosszát.	Elfogadja a megrendelő kéréseit, a módosításait.	Felelősséggel végzi a női ruházati terméken az I. és II. próbát.
11	Kiválasztja a női ruházati termékek alap, kellék és díszítő anyagait.	Ismeri a különböző anyag- és kellékfajták tulajdonságait, felhasználási területeit.	Törekszik a megfelelő anyag- és kellékválasztásra.	Önálló javaslatokat ad az anyagválasztáshoz.
12	Értelmezi a női ruházati termékek modell- és gyártmányrajzait.	Ismeri a női ruházati termékek modell- és gyártmányrajzain látható szabásvonalakat, alkatrészeket.	Tudatosan vizsgálja az ábrázolásokat.	Önállóan, másokkal együttműködve értelmezi a rajzi ábrákat.
13	Elkészíti a női ruházati termék műszaki dokumentációját.	Ismeri a női ruházati termék technológiai folyamatát, műszaki dokumentációját, a gyártáshoz szükséges gépeket, berendezéseket.	Szem előtt tartja a rendelkezésre álló géppark hatékony kihasználását.	Döntéseket hoz a gépek, berendezések kiválasztására.
14	Elkészíti és visszaigazolja a megrendeléseket.	Ismeri a megrendelések elkészítésének, visszaigazolásának folyamatát.	Törekszik a határidők betartására.	Felelősséget vállal a megrendelések határidőre történő teljesítéséért.
15	Elkészíti a női ruházati termék áránálát.	Ismeri az árképzés meghatározó elemeit.		Önállóan készíti el az áralkulációt.
16	Elkészíti a női ruházati termék számláit.	Ismeri a számlák fajtáit, alaki és formai követelményeit.	Figyelemmel kíséri a jogszabályi változásokat.	Felelősséget vállal a számla kiállításáért.

Ágazati alapvizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai

Az ágazati alapvizsgára bocsátás feltétele: valamennyi előírt képzési évfolyam eredményes teljesítése.

Írásbeli vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése: Művészettörténeti alapismeretek és munkahelyi egészség és biztonság

A vizsgatevékenység leírása:

Szakmai teszt: 20 feleletválasztós tesztkérdés a két témakörben együttesen

művészettörténeti alapismeretek témakörben

munkahelyi egészség és biztonság témakörben

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 60 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes ágazati alapvizsgán belül: 20 %

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai: a javítás a feladatsorhoz rendelt javítási útmutató alapján javítókulcs segítségével történik.

Művészettörténeti alapismeretek:

nagy stíluskorszakok időbeli elhelyezése

művészettörténeti korszakok társadalmi, kultúrtörténeti hátterének ismerete

korszakok, irányzatok stílusjegyeinek ismerete

egy-egy korszak jelentős alkotóinak, műalkotásainak megnevezése

a képző- és iparművészet kifejezőeszközeinek ismerete

szakszerű fogalomhasználat, szakkifejezések alkalmazása

Munkahelyi egészség és biztonság:

egészségbiztonsági szabályok ismerete, megértése

munkahelyi szabályokkal kapcsolatos alapfogalmak ismerete

környezetvédelmi és hulladékhasznosítási alapfogalmak ismerete

Az értékelés százalékos formában történik.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 51 %-át elérte.

Gyakorlati vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése: műszaki dokumentáció alapján modell/ minta/ vázlat/ makett segítségével egyszerű alap szakmaspecifikus (bőr / textil / ruha / porcelán / gipsz / kerámia / fa / papír) produktumot készít a vizsgázó. A műszaki leírásnak megfelelően ellenőrzést végez.

A vizsgatevékenység leírása: a vizsgázó a kreatív ipar területéről választott egy darab egyszerű terméket vagy részterméket készít el a vizsga során. A produktumot a rendelkezésre bocsátott modell / minta / vázlat / makett segítségével, a műszaki dokumentációnak megfelelően, a megadott specifikációk alapján kell elkészíteni a helyben biztosított anyagok, eszközök és gépek segítségével. A gyakorlati vizsga része az elvégzett munka szóbeli bemutatása (az alkalmazott anyagok, technikák, módszerek).

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 240 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes ágazati alapvizsgán belül: 80 %

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A gyakorlati vizsgát az alábbi szempontok alapján, az elkészült produktum specifikációinak megfelelően kell értékelni az alábbi szempontok figyelembevételével:

a készített vizsgadarab esztétikai megjelenése

a készített vizsgadarab méret és arány jellemzői

a műszaki dokumentációnak való megfeleltetés

a szakmai, tűz- munkavédelmi és higiéniai szabályok betartása

kivitelezés / megvalósítás lépéseinek sorrendje

kivitelezés / megvalósítás során használt eszközök, gépek, berendezések, anyagok használata

önállóság, hatékonyság, kreativitás, igényesség

előre nem látható helyzetek, fellépő problémák kezelése, döntéshozás

Az értékelés százalékos formában történik.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 51 %-át elérte.

Alapvizsgálattal betölthető munkakör FEOR száma

Ágazati alapoktatás megnevezése	FEOR-szám	FEOR megnevezése	Alapvizsgálattal munkakör(ök), tevékenységek betölthető
Kreatív ipari ágazat alapoktatás	-	-	-

A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: -

A szakmai vizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai

Szakmairány megnevezése: **Férfiszabó**

Szakmai vizsgára bocsátás feltétele: valamennyi előírt képzési évfolyam és az egybefüggő szakmai gyakorlat eredményes teljesítése.

Szakmához kötődő további sajátos követelmények: -

Központi interaktív vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése: Férfiruhák szerkesztése, modellezése, gyártástechnológiája, ruhaipari anyag- és áruismeret, vállalkozási alapismeretek

A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása: összesen a két vizsgarészre 30 tesztjellegű feladat (kiválasztós, kiegészítő).

vizsgarész

Férfiruhák szerkesztése, modellezése:

Férfiruházati termék szerkesztése, modellezése és szabásminta készítése

vizsgarész

Anyag- és áruismeret:

Ruházati textíliák csoportosítása Férfiruhák gyártástechnológiája:

Férfiruházati termékek gyártástechnológiája, díszítési lehetőségei Férfiruhák értékesítése:

Vállalkozások működésére vonatkozó jellemzők, működési formáik

A teszten belül a kérdések az alábbi arányban szerepeljenek: Férfiruhák szerkesztése, modellezése: 40%
Anyag- és áruismeret: 20% Férfiruhák gyártástechnológiája: 30%
Férfiruhák értékesítése: 10%

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 120 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 20 %

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A javítás a feladatsorhoz rendelt javítási útmutató alapján javítókulcs segítségével történik.

8.4.6. A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40 %-át elérte.

Projektfeladat

A vizsgatevékenység megnevezése: Portfólió, vizsgaremek, férfizakó készítése

A vizsgatevékenység leírása:

vizsgarész:

Feladattípus

Portfólió készítése: A szakmai tanulmányi időszak keretében, félévente, az adott szakmai témakörben egy termék elkészítése egyedi- vagy sorozatgyártás technológiájával és műszaki dokumentációval. A képzési idő alatt 4 témakörben (férfinadrág, férfimellény, férfizakó, férfikabát) kell elkészülnie a portfóliónak, ami témakörönként a gyártmány- vagy modellrajzzal együtt min. 5, de max. 8 oldalas írott, rajzolt és képi dokumentum lehet, mely a szakoktató/szaktanár által hitelesített dokumentum.

Formája: A képzési idő alatt elkészült portfólió dokumentumokat rendezett formában, mappában kell leadni. A leadási határidő: legkésőbb a vizsga megkezdése előtt 15 nappal, a portfóliót a szakmai vizsgán a vizsgabizottság előtt be kell mutatni.

Feladattípus

Vizsgaremek készítése: A vizsgázó szabadon választ férfiruházati terméket (zakó, kabát vagy felöltő) a vizsgaszervező által rendelkezésre bocsátott, jóváhagyott modellgyűjteményből. A választott modellt elkészíti egyedi méretes gyártástechnológiával és a hozzá tartozó műszaki dokumentációval a képzés utolsó félévében. A műszaki dokumentáció tartalmazza a férfiruházati termék szabásmintáit, felfektetési rajzát, digitalizált vagy számítógéppel szerkesztett és modellezett alkatrészeit, az anyag- és kellékválasztást, a próbák szakszerű leírását, valamint megrendelő lapot, ár kalkulációt és számlát.

Formája: A vizsgaremeket vállfán és a műszaki dokumentációt fűzött formában együtt, a vizsga megkezdése előtt 15 nappal kell leadni, a vizsgaremeket a szakmai vizsgán a vizsgabizottság előtt be kell mutatni.

vizsgarész:

Férfizakó készítése: Kiszabott és előkészített alkatrészekből bélelt, gallérral és zsebekkel készülő férfiruházati termék (férfizakó) gyártmányrajz, műszaki leírás vagy mintadarab alapján sorozatgyártás technológiával.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam:

vizsgarész

Feladattípus: Portfólió elkészítése a teljes szakmai tanulmányi időszak alatt, a portfólió bemutatása a vizsgán: 10 perc

Feladattípus: Vizsgaremek elkészítése a szakmai vizsgát megelőző félévben, a vizsgaremek bemutatása a vizsgán: 10 perc

vizsgarész

Férfizakó készítése 300 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 80%

vizsgarész: 50%

vizsgarész: 50%

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

vizsgarész:

Feladattípus:

A portfólió bemutató átfogó képet adjon:

a vizsgázó szakmai felkészültségéről,

a képzés során végzett munkájáról,

a munkafolyamat ütemezéséről,

a kivitelezés esztétikumáról,

szakkifejezések szakszerű használatáról

dokumentált határidők betartásáról

Feladattípus:

A vizsgaremek bemutatása és dokumentációja megfeleljen a méretes férfiruházati termék készítés technológiai folyamatának, a megrendeléstől a számla kiállításáig:

a megrendelő, az árkalkuláció, a számla alaki és tartalmi követelménye

a szerkesztés-modellezés, a szabásminta-, a felfektetés-, terítékrajz készítés és szabás

műszaki dokumentációnak való megfelelés

rajzi ábrázolások esztétikája

kivitelezés szakszerűsége

próbák, igazítások szempontjai

A portfólió és a vizsgaremek szakmaisága, kivitelezés módja max. 70% A portfólió és a vizsgaremek bemutatása 30% (időkeret 20 perc)

vizsgarész:

Zakó készítése: A vizsgafeladatot a vizsgabizottság értékeli az értékelési szempontsor alapján:

a műszaki leírás technológiai sorrendjének betartása

varrás- és tűzésszélességek paramétereinek betartása

rész- és véglevasalás minősége

páros alkatrészek szimmetriája

tűz-, munka- és balesetvédelmi szabályok betartása

önállóság, időgazdálkodás

a gyakorlat közben használt gépek, berendezések, anyagok szakszerű használata

szakmai kifejezések, munkadarab bemutatása

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40 %-át elérte.

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges személyi feltételek: rendszergazda, műszerész

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

Vizsgázónként számítógép a vizsgához szükséges konfigurációkkal, szoftverekkel és szélessávú internet hozzáféréssel

Interaktív tábla vagy projektor

Vizsgázónként műszaki leírás

Mintadarab

Terméktároló állvány vállfával

Gombozó, gombfelvarró gép

Különböző finomságú varrótűk

Próbababa

Szabászasztal

Kézi ollók (szabász, kézimunka)

Varrodai munkaszék

Kézi varróeszközök (varrótűk, gyűszű, gombostű, varratbontó)

Varrógépek: huroköltésű ipari gyorsvarrógép, szemesgomblyukazógép, cikk-cakk varrógép

Vasalóasztal és tartozékai, mellpárna vagy mellprés, gőzvasaló, szárazvasaló

Központi sűrített levegő vagy kompresszor

Munkabiztonsági, tűzvédelmi és elsősegélynyújtási felszerelés

Egyéni és kollektív védőeszközök és felszerelések

Modell- és alkatrészgyűjtemény

Vizsgázó munkanaplója

A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: --

A szakmai vizsga eredményébe az ágazati alapvizsgát az alábbi súlyarányal kell beszámítani: Ágazati alapvizsga: 15%, Szakmai vizsga: 85%

A vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok: a vizsgaszervezőnek biztosítania kell a vizsga lebonyolításához szükséges műszaki dokumentációt vagy mintadarabot, anyagokat, szabványcsomagot és a biztonságos munkavégzés feltételeit.

Szakmairány megnevezése: **Női szabó**

Szakmai vizsgára bocsátás feltétele:

valamennyi előírt képzési évfolyam és az egybefüggő szakmai gyakorlat eredményes teljesítése.

szakmához kötődő további sajátos követelmények: -

Központi interaktív vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése: Női ruhák szerkesztése, modellezése, gyártástechnológiája, ruhaipari anyag- és áruismeret, vállalkozási alapismeretek

A vizsgatevékenység leírása: összesen a két vizsgarészre 30 tesztjellegű feladat (kiválasztós, kiegészítő).

vizsgarész

Női ruhák szerkesztése, modellezése:

Női ruházati termék szerkesztése, modellezése és szabásminta készítése

vizsgarész

Anyag- és áruismeret:

Ruházati textíliák csoportosítása Női ruhák gyártástechnológiája:

Női ruházati termékek gyártástechnológiája, díszítési lehetőségei Női ruhák értékesítése:

Vállalkozások működésére vonatkozó jellemzők, működési formáik

A teszten belül a kérdések az alábbi arányban szerepeljenek: Női ruhák szerkesztése, modellezése: 40%

Anyag- és áruismeret: 20%

Női ruhák gyártástechnológiája: 30% Női ruhák értékesítése: 10%

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 120 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 20 %

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A javítás a feladatsorhoz rendelt javítási útmutató alapján javítókulcs segítségével történik.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40 %-át elérte.

Projektfeladat

A vizsgatevékenység megnevezése: Portfólió, vizsgaremek, női blézer készítése

A vizsgatevékenység leírása:

vizsgarész:

feladattípus

Portfólió készítése: A szakmai tanulmányi időszak keretében, félévente, az adott szakmai témakörben egy termék elkészítése egyedi- vagy sorozatgyártás technológiájával és műszaki dokumentációval. A képzési idő alatt 4 témakörben (női szoknya, női nadrág, női blúz vagy ruha, női mellény) kell elkészülnie a portfóliónak, ami témakörönként a gyártmány- vagy modellrajzzal együtt min. 5, de max. 8 oldalas írott, rajzolt és képi dokumentum lehet, mely a szakoktató/szaktanár által hitelesített dokumentum.

Formája: A képzési idő alatt elkészült portfólió dokumentumokat rendezett formában, mappában kell leadni. A leadási határidő: legkésőbb a vizsga megkezdése előtt 15 nappal, a portfóliót a szakmai vizsgán a vizsgabizottság előtt be kell mutatni.

feladattípus

Vizsgaremek készítése: A vizsgázó szabadon választ női ruházati terméket (blézer vagy kabát) a vizsgaszervező által rendelkezésre bocsátott, jóváhagyott modellgyűjteményből. A választott modellt elkészíti egyedi méretes gyártástechnológiával és a hozzá tartozó műszaki dokumentációval a képzés utolsó félévében. A műszaki dokumentáció tartalmazza a női ruházati termék szabásmintáit, felfektetési rajzát, digitalizált vagy számítógéppel szerkesztett és modellezett alkatrészeit, az anyag- és kellékválasztást, a próbák szakszerű leírását, valamint megrendelő lapot, ár kalkulációt és számlát.

Formája: A vizsgaremeket vállfán és a műszaki dokumentációt fűzött formában együtt, a vizsga megkezdése előtt 15 nappal kell leadni, a vizsgaremeket a szakmai vizsgán a vizsgabizottság előtt be kell mutatni.

vizsgarész:

Női blézer készítése: Kiszabott és előkészített alkatrészekből bélelt, gallérral és zsebekkel készülő női ruházati termék (női blézer) gyártmányrajz, műszaki leírás vagy mintadarab alapján sorozatgyártás technológiával.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam:

vizsgarész:

feladattípus: Portfólió elkészítése a teljes szakmai tanulmányi időszak alatt, a portfólió bemutatása a vizsgán: 10 perc

feladattípus: Vizsgaremek elkészítése a szakmai vizsgát megelőző félévben, vizsgaremek bemutatása a vizsgán: 10 perc

vizsgarész: Női blézer készítése 300 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 80%

vizsgarész: 50 %

vizsgarész: 50 %

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

vizsgarész:

Feladattípus:

A portfólió bemutató átfogó képet adjon:

a vizsgázó szakmai felkészültségéről,
a képzés során végzett munkájáról,
a munkafolyamat ütemezéséről,
a kivitelezés esztétikumáról,
szakkifejezések szakszerű használatáról
dokumentált határidők betartásáról

Feladattípus:

A vizsgaremek bemutatása és dokumentációja megfeleljen a méretes női ruházati termék készítés technológiai folyamatának, a megrendeléstől a számla kiállításáig:

a megrendelő, az ár kalkuláció, a számla alaki és tartalmi követelménye
a szerkesztés-modellezés, a szabásminta-, a felfektetés-, terítékrajz készítés és szabás
műszaki dokumentációnak való megfelelés
rajzi ábrázolások esztétikája
kivitelezés szakszerűsége
próbák, igazítások szempontjai

A portfólió és a vizsgaremek szakmaisága, kivitelezés módja max. 70% A portfólió és a vizsgaremek bemutatása 30% (időkeret 20 perc)

vizsgarész:

Blézer készítése: A vizsgafeladatot a vizsgabizottság értékeli az értékelési szempontsor alapján:

a műszaki leírás technológiai sorrendjének betartása
varrás- és tűzésszélességek paramétereinek betartása
rész- és véglevasalás minősége
páros alkatrészek szimmetriája
tűz-, munka- és balesetvédelmi szabályok betartása
önállóság, időgazdálkodás
a gyakorlat közben használt gépek, berendezések, anyagok szakszerű használata
szakmai kifejezések, munkadarab bemutatása

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40 %-át elérte.

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges személyi feltételek:
rendszergazda, műszerész

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

Vizsgázónként számítógép a vizsgához szükséges konfigurációkkal, szoftverekkel és szélessávú internet hozzáféréssel

Interaktív tábla vagy projektor

Vizsgázónként műszaki leírás

Mintadarab

Terméktároló állvány vállfával

Próbababa

Szabászasztal

Kézi ollók (szabász, kézimunka)

Varrodai munkaszék

Kézi varróeszközök (varrótűk, gyűszű, gombostű, varratbontó)

Varrógépek: huroköltésű ipari gyorsvarrógép, szemesgomblyukazógép, cikk-cakk varrógép

Vasalóasztal és tartozékai, mellpárna, gőzvasaló, szárazvasaló

Központi sűrített levegő vagy kompresszor

Munkabiztonsági, tűzvédelmi és elsősegélynyújtási felszerelés

Egyéni és kollektív védőeszközök és felszerelések

Modell- és alkatrészgyűjtemény

Vizsgáló munkanaplója

A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei:

A szakmai vizsga eredményébe az ágazati alapvizsgát az alábbi súlyaránnyal kell beszámítani: Ágazati alapvizsga: 15%, Szakmai vizsga: 85%

A vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok: a vizsgaszervezőnek biztosítani kell a vizsga lebonyolításához szükséges műszaki dokumentációt vagy mintadarabot, anyagokat, szabványcsomagot és a biztonságos munkavégzés feltételeit.

A vizsgatevékenységek megszervezésére, azok vizsgaidőpontjaira, a vizsgaidőszakokra

vonatkozó sajátos feltételek:

vizsganap: Központi interaktív vizsga 120 perc

vizsganap: Projektfeladat:

Portfólió bemutatása és vizsgaremek bemutatása 20 perc;

Női blézer készítése 300 perc

Részsakma

Részsakma alapadatai

A részsakma megnevezése: Lakástextil-készítő

A részsakma órakerete: 200-300 óra

A részsakma besorolása az Európai Képesítési Keretrendszer szerint: 2

A részsakma besorolása a Magyar Képesítési Keretrendszer szerint: 2

A részsakma besorolása a Digitális Kompetencia Keretrendszer szerint: 3

A részsakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenység, valamint a munkaterület leírása A lakástextil-készítő különböző lakástextil termékeket készít, szab, javít. Alkalmazza a lakástextiliák

szakszerű méretvételi technikáit, beazonosítja a kész méretábrázolókat, szabványokat. Megtervezi, kiszabja és elkészíti szakszerű gyártástechnológiával a lakástextil terméket. Szakszerűen és biztonságosan használja a kézi szerszámokat, valamint a szakmai munkát segítő kiegészítő gépeket, berendezéseket. A lakástextil-készítő alkalmas az üzemi lakástextilek sorozatgyártására vagy lakástextil boltokban egyedi szolgáltatásban méretes lakástextilek készítésére.

A részsakma legjellemzőbb FEOR száma

Részsakma megnevezése	FEOR-szám	FEOR megnevezése
Lakástextil-készítő	7321	Szabó, varró

A szakképzésbe történő belépés feltételei: -

Iskolai előképzettség: alapkú iskolai végzettség vagy a Dobbantó program elvégzése

Alkalmassági követelmények

Foglalkozásegészségügyi alkalmassági vizsgálat: szükséges

Pályaalkalmassági vizsgálat: nem szükséges

Eszközjegyzék a részsakmákra

Terméktároló állvány

Szabásasztal

Kézi ollók (szabász, kézimunka, papírvágó)

Varrodai munkaszék

Gombozó, gombfelvarró gép

Különböző finomságú varrógéptűk

Varrógéptűk (sima és speciál)

Kézi varróeszközök (varrótü, gyűszű, gombostű, varratbontó)

Huroköltésű ipari gyorsvarrógép és kiegészítő apparátok

Láncöltésű varrógép

Szegőgépek (3 és 4 fonalas)

Egyenes gomblyukazógép

Cikk-cakk varrógép

Vasalóasztal és tartozékai

Gőzvasaló

Hőfokszabályzós kézivasaló

Síkragasztóprés

Központi sűrített levegő vagy kompresszor

Munkabiztonsági, tűzvédelmi és elsősegélynyújtási felszerelés

Egyéni és kollektív védőeszközök és felszerelések

Szakkönyvek, tankönyvek, szakfolyóiratok

Munkanapló

Zárható öltöző és öltözőszekrények

Részszakma szakmai kimeneti követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Kiválasztja az adott lakástextíliákhoz használt alap- és kellékanyagokat.	Ismeri a lakástextíliák alap- és kellékanyagait, tulajdonságait.	Törekszik a megfelelő anyag- és kellékválasztásra.	Önálló javaslatokat ad az anyagválasztáshoz.
2	Megtervezi a konyhai, szobai lakástextíliákat.	Ismeri a lakástextíliák fajtáit.	Nyitott lakástextíliákkal kapcsolatos ismeretei bővítésére.	
3	Kiválasztja a lakástextíliák méretvételi helyeit.	Ismeri a lakástextíliák méretvételi módját, a méret táblázatok használatát, szabványok összefüggéseit.	Törekszik a méret táblázatok méreteinek pontos beazonosítására.	Önálló javaslatokat fogalmaz meg a megrendelés függvényében a lakástextíliák méretvételével kapcsolatban.
4	Elkészíti a lakástextíliák szabásmintáit, szabásrajzait, jelöléseit.	Ismeri a szabásminta és szabásrajz készítésének szabályait, a jelölések módját.	Törekszik a pontos szerkesztésre a lakástextília szabásmintájának, szabásrajzának készítése során.	Önállóan készíti el a lakástextíliák szabásmintáit, szabásrajzait, jelöléseit. Felelősséget vállal a pontos méretekért.
5	Elemzi a lakástextíliák méret táblázatait, szabásmintáit, felfektetési rajzait.	Ismeri a méretvétel beazonosításának szabályait, a lakástextília szabásának szempontjait.	Szem előtt tartja a mért méretek fontosságát.	

6	Elkészíti a lakástextíliák műszaki dokumentációját.	Ismeri a különböző gyártmányok technológiai, gyártási módját, alkalmazott varrástípusokat, varrógépeket és vasalástechnológiát .	Elkötelezett a minőségi lakástextil termékek gyártására.	Betartja a lakástextíliák műszaki dokumentációjának előírásait.

7	Konyhai, szobai lakástextil termékek gyárt.	Ismeri a konyhai, szobai lakástextil termékek műszaki leírásának varrás- és tűzésszélességeit.	Kritikusan szemléli a varrás- és tűzésszélességek párhuzamosságát.	Ellenőrzi és korrigálja saját hibáit a lakástextil termékek gyártási folyamatában.
8	Használja a lakástextiliák készítéséhez szükséges varrógépeket, apparátokat, vasalástechnológiát, védőeszközöket.	Ismeri a lakástextiliák készítéséhez szükséges különböző varrógépeket, apparátokat, vasalástechnológiát, védőeszközöket.	Szem előtt tartja a rendelkezésre álló géppark hatékony kihasználását.	Döntéseket hoz a gépek, berendezések kiválasztására.
9	Alkalmazza a különböző díszítőelemeket a lakástextil termékeknél.	Ismeri a lakástextil termékek különböző díszítőelemeit.	Figyelemmel kíséri az új kellék- és díszítőanyagokat.	Kreatív, új megoldásokat és kezdeményez a lakástextil termékek díszítése során.

A részzakma követelményeinek teljesítését mérő szakmai vizsga

Szakmai vizsgára bocsátás feltétele: a részzakma megszerzésére irányuló képzés teljesítése

Projektfeladat

A vizsgatevékenység megnevezése: Portfólió és lakástextil-termék készítése

A vizsgatevékenység leírása:

vizsgarész

Portfólió: A tanuló haladásáról és/vagy eredményeiről, munkáiból összeállított, a mentoráló gyakorlati oktató vagy szaktanár által hitelesített dokumentum.

Tartalma: a gyakorlati képzőhelyen készített lakástextil-termékek műszaki dokumentációjának bemutatása a gyakorlati képzőhelyen vezetett munkanapló alapján 2 db lakástextil-termék teljes dokumentációja (1 db konyhai és 1 db ágynemű).

vizsgarész

A kiszabott és előkészített alkatrészekből lakástextil-termék készítése véletlenszerűen kiválasztott tételmodell alapján gyártmányrajz és műszaki dokumentáció segítségével. Az elkészített lakástextil-termék bemutatása szakmai beszélgetés formájában.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 110 perc

vizsgarész: Portfólió bemutatása 10 perc

vizsgarész: Lakástextil-termék készítése 90 perc, szakmai beszélgetés 10 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 100 %

vizsgarész 20%

vizsgarész 80%

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

vizsgarész

A portfólió átfogó képet adjon a vizsgázó szakmai felkészültségéről, a képzés során végzett munkájáról:

a vizsgázó szakmai felkészültségéről,

a képzés során végzett munkájáról,

a munkafolyamat ütemezéséről,

a kivitelezés esztétikumáról,

szakkifejezések szakszerű használatáról

dokumentált határidők betartásáról

A portfólió szakmaisága, kivitelezés módja: max. 70% A portfólió bemutatása: 30% (időkeret max. 10 perc)

vizsgarész

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai: a vizsgafeladatot a vizsgabizottság értékeli az alábbi szempontsor alapján:

a műszaki leírás technológiai sorrendjének betartása

varrás- és tűzésszélességek paramétereinek betartása

rész- és véglevasalás minősége

tűz-, munka- és balesetvédelmi szabályok betartása

önállóság, időgazdálkodás

a gyakorlat közben használt gépek, berendezések, anyagok szakszerű használata

szakmai kifejezések, munkadarab bemutatása

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40%-át elérte.

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges személyi feltételek: -

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

Szabászasztal

Kézi ollók (szabász, kézimunka, papírvágó)

Varrodai munkaszék

Kézi varróeszközök (varrótűk, gyűszű, gombostű, varratbontó)

Varrógépek: huroköltésű ipari gyorsvarrógép, szegőgépek (3 és 4 fonalas), egyenes gomblyukázógép, cikk-cakk varrógép

Gombozó, gombfelvarró gép

Különböző finomságú varrógéptűk

Vasalóasztal és tartozékai, gőzvasaló, szárazvasaló

Központi sűrített levegő vagy kompresszor

Munkabiztonsági, tűzvédelmi és elsősegélynyújtási felszerelés

Egyéni és kollektív védőeszközök és felszerelések

Munkanapló

A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: -

A vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok

Részszaakma

Részszaakma alapadatai

A részszaakma megnevezése: Textiltermék-összeállító

A részszaakma órákerete: 400-500 óra

A részszaakma besorolása az Európai Képesítési Keretrendszer szerint: 2

A részszaakma besorolása a Magyar Képesítési Keretrendszer szerint: 2

A részszaakma besorolása a Digitális Kompetencia Keretrendszer szerint: 3

A részszaakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenység, valamint a munkaterület leírása

A textiltermék-összeállító feladata az egyszerűbb textiltermékek divatlap mellékletből történő másolásával, méretarányos konfekcióipari szabásminta készítése.

Elvégzi a ruhaipari termékeken használatos alkatrésztechnológiák rajzi ábrázolását, értelmezi a műszaki leírásokat, vasalás- és ragasztástechnológiát alkalmaz.

Felismeri az alkatrészeket és az egyszerűbb textiltermékek készítéséhez kiválasztja a varrógépeket, kiegészítő apparátokat, berendezéseket, azokat biztonságosan üzemelteti. Alkalmazza a műszaki leírások gyártási utasításait a textiltermékek sorozatgyártásában.

Képes az üzemi textiltermékek sorozatgyártására műveletbeosztásban.

A részszaakma legjellemzőbb FEOR száma

Részszaakma megnevezése	FEOR-szám	FEOR megnevezése
Textiltermék-összeállító	7321	Szabó, varró

A szakképzésbe történő belépés feltételei: -

Iskolai előképzettség: alapfokú iskolai végzettség vagy a Dobbantó program elvégzése

Alkalmassági követelmények

Foglalkozásegészségügyi alkalmassági vizsgálat: szükséges

Pályaalkalmassági vizsgálat: nem szükséges

Eszközjegyzék a részszaakmákra

Terméktároló állvány vállfával

Próbababa

Gombozó, gombfelvarró gép

Különböző finomságú varrógéptűk

Szabásasztal

Kézi ollók (szabász, kézimunka, papírvágó)

Varrodai munkaszék

Varrógéptűk (sima és speciál)

Kézi varróeszközök (varrótűk, gyűszű, gombostű, varratbontó)

Huroköltésű ipari gyorsvarrógép

Láncöltésű varrógép

Szegőgépek (3 és 4 fonalas)

Egyenes gomblyukazógép

Reteszelőgép

Cikk-cakk varrógép

Vasalóasztal és tartozékai

Gőzvasaló

Hőfokszabályzós kézivasaló

Síkragasztóprés

Központi sűrített levegő vagy kompresszor

Munkabiztonsági, tűzvédelmi és elsősegélynyújtási felszerelés

Egyéni és kollektív védőeszközök és felszerelések

Szakkönyvek, tankönyvek, szakfolyóiratok, divatlapok

Munkanapló

Zárható öltöző és öltözőszekrények

Részzakma szakmai kimeneti követelményei

Sor-szám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Elkészíti a textiltermék konfekcióipari szabásmintáját méretarányosan divatlapból vagy alaplaptáblából.	Felismeri a szabásminta készítéséhez szükséges varrás-, hajtásszélesség mértékét a modell, alapanyag és géppark ismeretében. Ismeri a textiltermék készítés műveleti sorrendjét.	Törekszik a pontos méretarányos szabásminta készítésre.	Felelősséget vállal a szabásminták méretéért.
2	Elemezi a textiltermék modell-, gyártmány-, részlet- és alkatrészrajzait.	Ismeri a textiltermék modell-, gyártmányrajz készítésének követelményeit.		
3	Alkalmazza a műszaki leírás méretjellemezőit a varrás- és tűzésszélességét.	Ismeri a varrás- és tűzésszélesség fogalmát.	Törekszik a pontos varrás- és tűzésszélesség betartására.	
4	Szakszerűen használja a kézi és gépi varróeszközöket.	Ismeri a védőeszközök fajtáit, a varrógépeket.	Tudatosan használja az egyéni és kollektív védőeszközöket.	Felelősséget vállal a védőeszközök használatáért.

5	Alkalmazza hőmegmunkálási eszközöket (vasalás, ragasztás).	Ismeri a vasalások fajtáit, eszközeit, munkavédelmi előírásait. Ismeri a ragasztóanyagokat, a ragasztás eszközeit, fajtáit, munkavédelmi előírásait.	Minőségorientált hőmegmunkálásra törekszik.	Betartja a hőmegmunkálási utasításokat.

6	Használja a textiltermékek műszaki leírásait.	Ismeri a textiltermékek műszaki leírásainak fajtáit és tartalmát.	Szem előtt tartja a textiltermék műszaki leírásának tartalmát.	Felelősséget vállal a műszaki leírásban foglaltak betartásáért.
7	Elkészíti az egyszerű kivitelezésű textilruházati termékeket: szoknya, nadrág, blúz, ing.	Ismeri az egyszerű kivitelezésű textilruházati termékek alkatrészeit, gyártási folyamatát.	Elkötelezett a textiltermékek minőségi kivitelezéséért.	Felelősséget vállal az elkészített textiltermék minőségéért.

A részszakma követelményeinek teljesítését mérő szakmai vizsga

Szakmai vizsgára bocsátás feltétele: a részszakma megszerzésére irányuló képzés teljesítése

Projektfeladat

A vizsgatevékenység megnevezése: Portfólió és textiltermék készítése

A vizsgatevékenység leírása:

vizsgarész

Portfólió: A tanuló haladásáról és/vagy eredményeiről, munkáiból összeállított, a mentoráló gyakorlati oktató vagy szaktanár által hitelesített dokumentum.

Tartalma: a gyakorlati képzőhelyen készített textiltermékek műszaki dokumentációjának bemutatása a gyakorlati képzőhelyen vezetett munkanapló alapján, 2 db textiltermék teljes dokumentációja (pl. szoknya, nadrág, blúz).

vizsgarész

Kiszabott és előkészített alkatrészekből textiltermék készítése véletlenszerűen kiválasztott tételmodell alapján gyártmányrajz, műszaki dokumentáció, mintadarab segítségével. Az elkészített textiltermék bemutatása szakmai beszélgetés formájában.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 170 perc

vizsgarész 10 perc a portfólió bemutatására

vizsgarész Textiltermék készítése 150 perc, szakmai beszélgetés 10 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 100%

vizsgarész 20%

vizsgarész 80%

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

vizsgarész

A portfólió átfogó képet adjon a vizsgázó szakmai felkészültségéről, a képzés során végzett munkájáról:

a vizsgázó szakmai felkészültségéről,
a képzés során végzett munkájáról,
a munkafolyamat ütemezéséről,
a kivitelezés esztétikumáról,
szakkifejezések szakszerű használatáról,
dokumentált határidők betartásáról

A portfólió szakmaisága, kivitelezés módja: max. 70% A portfólió bemutatása: 30% (időkeret max. 10 perc)

vizsgarész

A vizsgafeladatot a vizsgabizottság értékeli az alábbi szempontsor alapján.

a műszaki leírás technológiai sorrendjének betartása
varrás- és tűzésszélességek paramétereinek betartása
rész- és véglevasalás minősége
páros alkatrészek szimmetriája
tűz-, munka- és balesetvédelmi szabályok betartása
önállóság, időgazdálkodás
a gyakorlat közben használt gépek, berendezések, anyagok szakszerű használata
szakmai kifejezések, munkadarab bemutatása

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40%-át elérte.

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges személyi feltételek: -

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

Terméktároló állvány vállfával

Próbababa

Szabászasztal

Kézi ollók (szabász, kézimunka, papírvágó)

Gombozó, gombfelvarró gép

Különböző finomságú varrógéptűk

Varrodai munkaszék

Kézi varróeszközök (varrótűk, gyűszű, gombostű, varratbontó)

Varrógépek: huroköltésű ipari gyorsvarrógép, láncöltésű varrógép, szegőgépek (3 és 4 fonalas), szemes gomblyukazógép, egyenes gomblyukazógép, fedővarrógép, reteszelőgép, cikk-cakk varrógép

Vasalóasztal és tartozékai, gőzvasaló, szárazvasaló

Központi sűrített levegő vagy kompresszor

Munkabiztonsági, tűzvédelmi és elsősegélynyújtási felszerelés

Egyéni és kollektív védőeszközök és felszerelések

Munkanapló

A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: -

A vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok: -